

182

مكتبة جامعة القاهرة

Handwritten notes in Arabic script, including the word 'كتاب' (book) and 'مكتبة' (library).

Extensive handwritten text in Arabic script at the top of the page, including the number '314' and various illegible words.

Γραφεία Σημειογραφίας. Γαβριήλ
δ. Βασιλείου. Τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ
« Βασιλείου »
ΕΛΕΝΗΣ Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1910

2031

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΝ ΣΑΜΩ

1910

Σάμος, Τυπογραφείον «Μικρασιατικού» Ἑλένης Σ. Σβαρώνου

Handwritten text below the stamp, possibly a signature or date, including the characters '3m' and '1871'.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ἐχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ 14.
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ὑδροχόον.

N.	Π	
† 14	1	Π. Περιτομή καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
15	2	Σ. Προεόρτια τῶν Θεοφ. Σιλβέστρου Πάπα Ρώμης.
16	3	Κ. Μαλαχίου Προφ. καὶ Γορδίου μ.
17	4	Δ. Ἡ Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων.
18	5	Τ. Παραμονὴ τῶν Θεοφαν. καὶ Θεοπέμπτου (Νηστεία).
† 19	6	Τ. Τὰ ἅγια Θεοφάνεια.
20	7	Π. Ἡ Σύναξις τοῦ Προφ. Προδ. καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάν.
21	8	Π. Κύρου τοῦ Ἀττικοῦ μάρτ. Δομνίκης τῆς ὁσίας.
22	9	Σ. Πολυεύκτου μάρτ. καὶ Εὐστρατίου τοῦ θαυματουργ.
23	10	Κ. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης καὶ Δομετιανοῦ.
24	11	Δ. Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου καὶ Ἀγαπίου.
25	12	Τ. Τατιανῆς μάρτυρος.
26	13	Τ. Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου μαρ.
27	14	Π. Τῶν ἐν Σινᾶ καὶ Ραϊθῶ ἀναιρεθέντων Πατέρων.
28	15	Π. Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάν. τοῦ Καλυβίτου.
29	16	Σ. Προσκύνησις τῆς τιμ. Ἀλύσεως τοῦ Ἀποσ. Πέτρ.
30	17	Κ. Τοῦ ὁσίου Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλ.
31	18	Δ. Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου Πατριάρχ. Ἀλεξανδρείας.
		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
1	19	Τ. Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ Ἀρσενίου Κερκύρας.
2	20	Τ. Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου.
3	21	Π. Μαξίμου ὁσίου, Νεοφύτου καὶ Ἀγνῆς μαρτύρων.
4	22	Π. Τιμοθέου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Ἀναστασίου ὁσιου.
5	23	Σ. Κλήμεντος ἱερομάρτ. καὶ Ἀγαθαγγέλου μάρτ.
6	24	Κ. Ξένης τῆς ὁσίας, Ἐρμογένους, Μάμαντος.
7	25	Δ. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.
8	26	Τ. Ξενοφῶντος ὁσίου καὶ Ἀνανίου.
9	27	Τ. Ἀνακομιδῆ τοῦ λειψ. Ἰωάν. Χρυσοστόμου Cendres.
10	28	Π. Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου.
11	29	Π. Ἡ ἀνακομιδῆ Γρηγορίου ἱερομ.
† 12	30	Σ. Τῶν 3 Ἱεραρ. Βαστ. τοῦ Μ. Γρηγ. Θεολ. Ἰω. Χρυσ.
† 13	31	Κ. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ἐχων ἡμέρας 28. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ 13.
Ὁ Ἥλιος εἰς τοὺς Ἰχθῦς

N.	II	
14	1	Δ Τρύφωνος μάρτυρος.
+	15	2 Τ Ἡ Ὑπαπαντῆ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι.
16	3	Τ Συμεῶν τοῦ Θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς Προφήτιδος.
17	4	Π Ἰσιδώρου ὁσ. τοῦ Πηλουσιώτου.
18	5	Π Ἀγάθης μάρτυρος.
19	6	Σ Βουκόλου ἐπισ. Σμύρνης, Φωτίου Πατρ. Κων)πόλεως καὶ Ἰουλιανοῦ.
20	7	Κ Τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Ἀρχὴ Τριφῶδ. Παρθενίου ἐπισ. Αζμιψάκ, Κοσμά ὁσίου.
21	8	Δ Θεοδ. τοῦ Στρ. Ζαχ. τοῦ Προ. Μάρθ. καὶ Μαρ. μαρ.
22	9	Τ Νικηφόρου μάρτυρος.
23	10	Τ Χαράλαμπος ἱερομάρτυρος.
24	11	Π Βλασίου ἱερ. καὶ Θεοδ. τῆς βασιλίσσης.
25	12	Π Μελετίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας.
26	13	Σ Μαρτινιανοῦ ὁσ. καὶ Εὐλογίου.
27	14	Κ Τοῦ Ἀσώτου. Τοῦ ἁγ. μεγαλ. Θεοδ. τοῦ Τήρωνος.
28	15	Δ Ὀνησίμου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐσεβίου.
ΜΑΡΤΙΟΣ		
1	61	
2	17	Τ Παμφίλου μάρτυρος.
3	18	Τ Τῆς ἁγίας Μαρίας ἡμνης.
4	19	Π Λέοντος Πάπα Ρώμης καὶ Ἀγαπητοῦ τοῦ ὁσίου.
5	20	Π Ἀρχίππου καὶ Φιλῆμονος τῶν Ἀποστόλων.
6	21	Σ Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης.
7	22	Κ Τῆς Ἀπόκρεω. Τιμ. τοῦ ἐν συμ. Εὐστ. Πατρ. Ἄντ.
8	23	Δ Ἡ εὐρεσ. τῶν λειψ. τῶν ἐν τοῖς Εὐγ. μαρ. καὶ ἁγ. Ἄν.
9	24	Τ Πολυχάρπου ἐπισ. Σμύρνης
10	25	Τ Ἡ α' καὶ β' εὐρεσις τῆς τιμ. Κεφ. τοῦ Προδρόμου.
11	26	Π Ταρασίου Κων)πόλεως καὶ τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου.
12	27	Π Πορφυροῦ ἐπισκόπου Γάζης καὶ Φωτεινῆς μάρτ.
13	28	Σ Προκοποῦ τοῦ ὁμολογητοῦ.
		Κ Τῆς Τυρινῆς. Βασιλείου τοῦ ὁμολ. καὶ Νέστορος.

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ 12.
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Κριόν.

N.	Π	
14	1	Δ. Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος καὶ Δομνίχης.
15	2	Τ. Ἡσυχίου τοῦ συγκλητικοῦ καὶ Ἀνδρονίκου.
16	3	Τ. Εὐτροπίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
17	4	Π. Γερασίμου ὁσ. τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ.
18	5	Π. Κόνωνος μάρτυρος.
19	6	Σ. Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 12 μαρτύρων.
20	7	Κ. Τῆς Ὁρθοδοξίας. Τῶν ἐν Χερσῶνι ἱερομαρτύρων.
21	8	Δ. Θεοφυλάκτου ἐπ. Νικομηθείας.
22	9	Τ. Τῶν ἁγίων 40 Μαρτύρων.
23	10	Τ. Κοδράτου μάρ. καὶ Ἀναστασίας τῆς Πατρικίας.
24	11	Π. Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.
25	12	Π. Θεοφάνους τοῦ ὁσ. καὶ Γρηγορίου Πάπα Ρώμης.
26	13	Σ. Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Χριστίνης.
27	14	Κ. Β' τῶν Νηστειῶν. Βενεδίκτου τοῦ ὁσ. (Pâques).
28	15	Δ. Ἀγαπίου μάρτυρος καὶ Ἀριστοβούλου.
29	16	Τ. Σαβίνου μάρ. καὶ Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ.
30	17	Τ. Ἀλεξίου Ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.
31	18	Π. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

1	19	Π. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας μάρ.
2	20	Σ. Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγ. Σάββαντιοῦ ἐν Πάτμῳ.
+	3	21 Κ. Τῆς Σταυροπροσκυνησ. Ἰακώβ. τοῦ ὁμολ.
4	22	Δ. Βασιλείου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Ἀγκύρας.
5	23	Τ. Νίκωνος ὁσιομάρ. καὶ τῶν 199 μαθητῶν αὐτοῦ.
6	24	Τ. Ζαχαρίου τοῦ ὁσίου.
7	25	Π. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκ. (ἰχθ. κατάλ.)
8	26	Π. Ἡ Σύναξις τοῦ Ἀρχ. Γαβριήλ.
9	27	Σ. Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίχῃ.
10	28	Κ. Δ' Τῶν Νηστειῶν. Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου.
11	29	Δ. Μάρκου ἐπισκ. Ἀρεθουσίων.
12	30	Τ. Ἰωάννου τοῦ Συγγραφ. τῆς κλίμακος τοῦ ὁσίου.
13	31	Τ. Ὑπατίου ἱερομ. ἐπισκόπ. Γαγγρῶν καὶ Ἀκακίου.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

*Έχων ημέρας 30. *Η ημέρα έχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ 11.
*Ο *Ἡλιος εἰς τὸν Ταῦρον,

N.	Π
14	1 Π. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας.
15	2 Π. Τίτου ὁσίου τοῦ θαυματουργοῦ.
16	3 Σ. Νικήτα ἡγουμέν. Μηδικίου καὶ Ἰωσήφ ὁμνογράφου.
17	4 Κ. Ε'. Τῶν Νηστειῶν. Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῶ καὶ Πλάτωνος.
18	5 Δ. Κλαυδίου μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
19	6 Τ. Εὐτυχίου Κων)πόλεως.
20	7 Τ. Καλλιστοῦ μάρ. καὶ Γεωργίου ἐπ. Μιτυλήνης.
21	8 Π. Ἡρωδίου τοῦ Ἀποστόλου.
22	9 Π. Εὐφυγίου μάρτυρος.
23	10 Σ. Τοῦ Ἀζάρου. Τερεντίου μάρτυρος.
24	11 Κ. Τῶν Βαχίων. Ἀντίπυ ἐπισκόπου Περγάμου.
25	12 Δ. Μ. Δευτέρου. Βασιλείου ἐπ. Περσίου.
26	13 Τ. Μ. Τρίτη. Μαρτίνου τοῦ Πάπα Ρώμης.
27	14 Τ. Μ. Τετάρτη. Ἀριστάρχου ἀπ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
28	15 Π. Μ. Πέμπτη. Κρήσκεντος μ. καὶ Λεωνίδου.
29	16 Π. Μ. Παρασκευῆ. Ἀγάπης Εἰρήν. καὶ Χιονίας μ.
30	17 Σ. Μ. Σάββατον Συμεῶν τοῦ ἐν Περσίδι.

ΜΑΙΟΣ

1	18 Κ. ΤΟ ΛΙΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ. Ἰωάν. ὁσ. καὶ Ἰωάν. νεομ. τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.	
2	19 Δ. Παφνουτίου ἱερ. καὶ Τρύφωνος.	
3	20 Τ. Θεοδώρου τοῦ Τριχινᾶ.	
4	21 Τ. Ἰαννουαρίου ἱερ. καὶ Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλίσσης.	
5	22 Π. Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου.	
†	6	23 Π. Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Τοῦ ἀγ. Μεγ. Γεωργίου.
7	24 Σ. Ἐλισάβετ τῆς θαυμ. καὶ Σάββα τοῦ στρατηλάτου.	
8	25 Κ. Τοῦ Θωμᾶ. Τοῦ ἀγ. ἀπ. καὶ Εὐαγγελισ. Μάρκου.	
9	26 Δ. Βασιλείου ἐπισκ. Ἀμασίας.	
10	27 Τ. Συμεῶν ἱερομ. συγγενοῦς τοῦ Κυρίου.	
11	28 Τ. Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μάρ. Μίμμωνος τοῦ θαυματουργ.	
12	29 Π. Ἰωάννου καὶ Σωσιπάρχου τῶν Ἀποστρωλῶν.	
13	30 Π. Ἰακώβου τοῦ ἀπ. ἀδελ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.	

ΜΑΪΟΣ

Ἐχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ 10.
Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς Διδύμους.

N.	Π	
14	1	Σ. Ἱερεμίου τοῦ προφήτου.
15	2	Κ. Τῶν Μυροφόρων Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψ. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου (Pentecôte).
16	3	Δ. Τιμοθέου καὶ Μκύρας μαρτ.
17	4	Τ. Πελαγίας τῆς ὁσίου μάρτυρος.
18	5	Τ. Εἰρήνης τῆς μεγαλομάρτυρος.
19	6	Π. Ἰωβ τοῦ πολυάθλου.
20	7	Π. Ἡ ἀνάμνησ. τοῦ οὐρ. φην. σημ. τοῦ Σταυρ. ἐν Ἱερ.
21	8	Σ. Τοῦ ἁγ. Ἀπ. καὶ Εὐάγγ. Ἰωάν. τοῦ Θεολ.
22	9	Κ. Τοῦ Παραλύτου. Ἡσαίου καὶ Χριστοφόρου.
23	10	Δ. Σίμωνος Ἀποστ. τοῦ Ζηλωτοῦ.
24	11	Τ. Ἐγκαίνια τῆς Κων)πόλεως καὶ Μωκίου ἱερομάρτ.
25	12	Τ. Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Γερμανοῦ ἀρχ. Κων)πόλεως καὶ Ἐπιφανίου ἐπ. Κύπρου.
26	13	Π. Γλυκερίας μάρτ. καὶ Σεργίου.
27	14	Π. Ἰσιδώρου μάρτ. τοῦ ἐν Χίω.
28	15	Σ. Παχωμ. ὁσ. τοῦ Μεγ. καὶ Ἀγγιλλίου Λαρίσσης.
29	16	Κ. Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Ἁγιασμένου.
30	17	Δ. Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουλίας ἀποστ.
31	18	Τ. Πέτρου καὶ Διονυσίου μάρτ.
		ΙΟΥΝΙΟΣ
	1	Τ. Πατρικίου Προύσης ἱερομ.
	2	Π. Θελλελεχίου μάρτυρος.
†	3	† Π. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἰσαποστόλων.
	4	22 Σ. Βασιλίσκου μάρτ.
	5	23 Κ. Τῶν ἁγ. Θεοφώρ. Πατέ. τῆς ἐν Νικ. Οἰκ. Συν.
	6	24 Δ. Συμεῶν τοῦ ἐν Θυμαστῶ ὄρει.
	7	25 Τ. Ἡ γ'. εὐρεσις τῆς τιμ. Κερ. Ἰωάν. τοῦ Προδρόμ.
	8	26 Τ. Καπρου τοῦ Ἀποστόλου.
†	9	† 27 Π. Τῆς Ἀναλήψεως. Ἐλλαδίου ἱερομ.
	10	28 Π. Εὐτυχῆς ἐπισκ. Μπαλινῆς.
	11	29 Σ. Θεοδοσίας μάρτ.
	12	30 Κ. Τῶν ἁγ. Πατέρ. τῆς ἐν Νικαίᾳ Οἰκ. Συν. ὁδ.
	13	31 Δ. Ἐρμεοῦ μάρτ.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ἐχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 15 καὶ ἡ νύξ 9.
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Καρκῖνον.

N.	Π	
14	1	Τ Ἰουστίνου μάρτ. τοῦ Φιλοσόφου.
15	2	Τ Νικηφόρου τοῦ ὁμολογ. ἀρχιεπισκόπ. Κων)πόλεως.
16	3	Π Λουκιλλιανοῦ μάρτ.
17	4	Π Μητροφάνους ἀρχιεπισκ. Κων)πόλεως.
18	5	Σ Ψυχασάββατον. Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου.
19	6	Κ Τῆς πεντηκοστῆς. Ἰαρίωνος τοῦ Θαυματουργοῦ.
20	7	Δ Τῆς Ἀγίας Τριάδος. Θεοδότου ἱερ. τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ.
21	8	Τ Ἀνακομιδῆ τοῦ λειψάνου Θεοδώρ. τοῦ Στρατηλάτου καὶ τῆς ἁγίας Καλλιόπης.
22	9	Τ Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας.
23	10	Π Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης.
24	11	Π Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα τῶν Ἀποστόλων.
25	12	Σ Ὀνοφρίου καὶ Πέτρου τῶν ἁγίων.
26	13	Κ Τῶν Ἀγίων Πάντων. Ἀκυλίνης μάρ.
27	14	Δ Ἐλισσαίου τοῦ προφ. καὶ Μεθοδίου ἀρχ. Κων)πόλεως.
28	15	Τ Ἀμώς τοῦ προφήτου.
29	16	Τ Τύχωνος ἐπισκ. Ἀμαθοῦντος.
30	17	Π Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σεβέλ καὶ Ἰσμαήλ μαρτύρων.

ΙΟΥΛΙΟΣ

1	18	Π Λεοντίου μάρτυρος. καὶ Θεοδούλου.
2	19	Σ Ἰούδα τοῦ Ἀποστόλου, Παΐσιου τοῦ Μεγάλου.
3	20	Κ Μεθοδίου ἐπισκόπου Τατάρων.
4	21	Δ Ἰουλιανου τοῦ Ταρσέως.
5	22	Τ Εὐσεβίου ἱερομάρτυρος ἐπισ. Σαμοσάτων.
6	23	Γ Ἀγριπίνης μάρτυρος καὶ Ἀριστοκλέους.
7	24	Π Τὸ γενέθλιον τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάν.
8	25	Π Φεβρωνας ὁσιομάρτυρος.
9	26	Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη.
10	27	Κ Σαμφών τοῦ Ξενοδόγου.
11	28	Δ Ἡ Ἀναχ. τοῦ λειψ. ἁγ. Ἀναργ. Κύρου καὶ Ἰωάννου.
12	29	Τ Τῶν Κορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.
13	30	† † Τ Ἡ Σύναξις τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νύξ 10.
Ὁ ἥλιος εἰς τὴν Λέοντα.

N.	Π	
14	1	Π. Τῶν ἁγ. καὶ θαυμ. Ἀναργ. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.
15	2	Π. Ἡ κατάθεσις τῆς τιμ. ἐσθ. τῆς Θεοτ. ἐν Βλαχέρναις. Σ. Ὑακίνθου μάρτυρος καὶ Διομήδους.
16	3	Κ. Ἀνδρέου ἐπισκόπου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου.
17	4	Δ. Ἀθανασ. τοῦ ἐν Ἀθω ὄσ. καὶ Λαμπαδοῦ τοῦ θαυμ.
18	5	Τ. Σισώη ὄσ. τοῦ Μεγάλου.
19	6	Τ. Κυριακῆς μεγαλομ., Εὐαγγέλου.
20	7	Π. Προκοπίου μεγαλομάρτυρος.
21	8	Π. Παγκρατίου ἐπ. Ταυρομενίας.
22	9	Σ. Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας 44 Μαρτύρων.
23	10	Κ. Εὐφημίας μεγαλομ. ὅτε τὸν ὄρον ἐπεκύρωσε.
24	11	Δ. Πρόχλου καὶ Ἰλαρίου μαρτ. Βερενίκης μάρτυρος.
25	12	Τ. Ἡ Σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ.
26	13	Τ. Ἀκύλα τοῦ Ἀποστ. καὶ Ἰώσηφ Θεσσαλονίκης.
27	14	Π. Κηρύκου καὶ Ἰουλίτης μαρ.
28	15	Π. Ἀθηνογένους Ἱερομάρτ.
29	16	Σ. Μακρίνης τῆς μεγαλομάρτυρος.
30	17	Κ. Λιμειανοῦ καὶ Οὐαλεντίνης μαρτύρων.
31	18	

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1	19	Δ. Μακρίνης καὶ Δίου τῶν ὁσίων.
+	2	20 Τ. Τοῦ ἁγ. ἐνδόξου προφ. Ἡλίου τοῦ Θεσβίτου.
3	21	Τ. Συμε. τοῦ διὰ Χριστ. Σαλοῦ καὶ Ἰω. τοῦ συνασκητ.
4	22	Π. Μαρίας Μυροφόρου τῆς Μαγδαληνῆς.
5	23	Π. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰεζεκιήλ τοῦ προφήτου.
6	24	Σ. Χριστίνης μεγαλομάρτυρος.
7	25	Κ. Ἡ Κοίμησις τῆς ἁγίας Ἄννης.
8	26	Δ. Τῶν ἁγίων Παρασκευῆς καὶ Ἐρμολάου.
9	27	Τ. Τοῦ ἁγ. μεγαλομ. καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος.
10	28	Τ. Προχώρου καὶ Νικάνορος τῶν Ἀποστόλων.
11	29	Π. Καλλινίκου καὶ Θεοδοῦτης μαρτύρων.
12	30	Π. Σύλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος καὶ Ἀνδρονίκου τῶν Ἀποστόλων ἐκ τῶν 70.
13	31	Σ. Εὐδοχίμου τοῦ Δικαίου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ 11.
Ὁ ἥλιος εἰς τὴν Παρθένον.

N.	Π	
14	1	K. Ἡ πρός δ. τοῦ Σταυροῦ. Μνήμη τῶν 7 Παίδων Μακαρίων τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ διδασκάλου τῶν.
15	2	Δ. Ἀνακομιδῆ τοῦ λειψ. τοῦ πρωτομ. Στεφάνου.
16	3	T. Ἰσαακίου, Δαλμάτου καὶ Φαύστου τῶν ὁσίων.
17	4	T. Τῶν ἐν Ἐφέσω ἁγίων ἐπτὰ Παίδων.
18	5	Π. Εὐσιγνίου καὶ Νόνου μαρ.
+	19	6 Π. Ἡ Μεταμ. τοῦ Κυρ. Ἰησ. Χριστοῦ.
20	7	Σ. Δομετίου ὁσιομάρτ. καὶ Ἀστερίου.
21	8	K. Αἰμιλιανοῦ ἐπ. Κυζίκου τοῦ ὁμολογ. καὶ Μύρωνος.
22	9	Δ. Μαθθία τοῦ Ἀποστόλου.
23	10	T. Λαυρεντίου μαρ. καὶ Ἰπολύτου.
24	11	T. Εὐπλου μαρτ. τοῦ Διακόνου.
25	12	Π. Φωτίου καὶ Ἀκινήτου μαρτ.
26	13	Π. Μαξίμου τοῦ ὁμολ. Εὐδοκίας Εἰρήνης.
27	14	Σ. Μιχαίου τοῦ προφήτου.
+	28	15 K. Ἡ Κοίμησις τῆς ὑπερ. Θεοτόκου.
29	16	Δ. Τοῦ ἁγ. Μανδηλίου ἧτοι ἡ ἀνακομιδῆ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκότος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ Διομήδους.
30	17	T. Μύρωνος καὶ Στράτωνος μαρτ.
31	18	T. Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτ.
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ		
1	19	Π. Ἀνδρίου τοῦ Στρατηλάτου μαρτ.
2	20	Π. Σχυροῦ τοῦ πρ. καὶ τῶν ἐν Βιζύῃ τριῶν. ἐπτὰ μ.
3	21	Σ. Θαδδαίου τοῦ Ἀποστ. καὶ Βίσσης μαρτ.
4	22	K. Ἀγαθονίου μ. καὶ Εἰρηναίου.
5	23	Δ. Λούπου μαρτ. καὶ Καλλινίκου.
6	24	T. Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος.
7	25	T. Τῶν Ἀποστ. Βαρθολομαίου καὶ Τίτου ἐπ. Κρήτης.
8	26	Π. Ἀδριανοῦ καὶ Νιταλίας μαρ.
9	27	Π. Ποιμένος τοῦ ὁσίου.
10	28	Σ. Μωϊσίου ὁσίου τοῦ Λιβίου.
11	29	K. Ἡ ἀποτομή τῆς τιμ. Κεφ. τοῦ Προδ. (Νηστεία).
12	30	Δ. Ἀλεξάνδρου, Ἰωάν. καὶ Παύλου ἀρχιεπ. Κ)λεως.
13	31	T. Ἡ κατὰ θεσις τῆς τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ 12.
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ζυγόν.

N.	II	
14	1	T. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου. Συμεὼν τοῦ Στυλίου καὶ Σύνναξις τῆς Θεοτόκου τῶν Μιασηνῶν.
15	2	Π. Μάμαντος μάρτ. καὶ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ.
16	3	Π. Ἀνθίμου Νικομηδείας ἱερομάρτυρος.
17	4	Σ. Βαβύλα Ἀντιοχείας ἱερ. καὶ Μωϋσέως τοῦ προφ.
18	5	K. Ζαχαρίου τοῦ προφάτου.
19	6	Δ. Ἡ ἀνάμν. θαύμ. τοῦ Ταξιαρχ. Μιχαὴλ ἐν Χώναις.
20	7	T. Σώζοντος μάρτυρος.
†	21	8 T. Τὸ Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου.
22	9	Π. Τῶν Θεοπατέρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης.
23	10	Π. Μητροδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφοδώρας μάρτ.
24	11	Σ. Θεοδώρας τῆς ὁσίας, Εὐσταθίας μάρτυρος.
25	12	K. Αὐτανόμου ἱερομάρτυρος.
26	13	Δ. Τὰ ἐγκ. τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστ. Κορνηλίου Ἐκαρ.
†	27	14 T. Ἡ Ἐψωσις τοῦ Τιμ. καὶ Ζωοπ. Σταυροῦ.
28	15	T. Νικήτα μάρτυρος Φιλοθέου ὁσίου.
29	16	Π. Εὐφημίας μεγαλομάρτος.
30	17	Π. Σοφ. μάρ. καὶ τῶν θυγ. αὐτῆς Πίσ. Ἐλπ. καὶ Ἀγί.
ΕΤΟΣ ΤΑΡΥΣΗΣ 1878 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ		
1	18	Σ. Εὐμενίου Γορτύνης τοῦ θαυματ. Ἀριάδνης μάρτ.
2	19	K. Τροφίμου μάρτ., Σαββατίου, Δορυμέδοντος.
3	20	Δ. Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος
4	21	T. Κοδράτου τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἰωανᾶ τοῦ προφήτου.
5	22	T. Φωκᾶ ἱερομ. ἐπισκόπου Σινώπης.
6	23	Π. Ἡ σύλ. τοῦ Προδ. καὶ Βαπτ. Ἰωάν. Πολυζ. τῆς ὁσ.
7	24	Π. Θέκλης τῆς πρωτομάρτυρος.
8	25	Σ. Εὐφροσύνης τῆς ὁσίας.
9	26	K. Ἡ Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολ. καὶ Εὐαγγελισ.
10	27	Δ. Καλλιστράτου μάρτυρος.
11	28	T. Χαρίτωνος τοῦ ὁμολογ. Βαροῦχ τοῦ προφήτου.
12	29	T. Κυριακοῦ τοῦ Ἀναχωρητοῦ.
13	30	Π. Γρηγορίου ἱερομ. ἐπισ. τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ 13.
Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς Σκορπιόν.

N.	Π	
14	1 Π.	Ἀνανίου τοῦ ἀποστό καὶ Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ.
15	2 Σ.	Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰουστίνης μάρτυρος.
16	3 Κ.	Διονυσίου ἱερομάρτυρος τοῦ Ἀρεοπαγίτου.
17	4 Δ.	Ἰεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.
18	5 Τ.	Χαριτίνης μάρτυρος.
19	6 Τ.	Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου.
20	7 Π.	Σεργίου καὶ Βάκχου τῶν μαρτ. Πολυχρονίου.
21	8 Π.	Πελαγίας τῆς ὁσίας.
22	9 Σ.	Ἰακώβου Ἀλφαίου τοῦ Ἀποστόλου.
23	10 Κ.	Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μαρτ.
24	11 Δ.	Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου ἐνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων καὶ Θεοφάνους τοῦ ὁσίου.
25	12 Τ.	Πρόβου, Ταρχίου καὶ Ἀνδρονίκου τῶν μαρτύρων.
26	13 Τ.	Κάρπου, Παύλου, Ἀγθοδώρου καὶ Ἀγαθονίχ, μαρτ.
27	14 Π.	Τῶν Ἁγίων Πατ. τῆς ἐν Νικ. Ζ' Οἰκ. Συνό.
28	15 Π.	Λουκιανοῦ μάρτυρος.
29	16 Σ.	Λογγίνου τοῦ ἑκατονταρχοῦ καὶ φάρτυρος.
30	17 Κ.	Ὠσῆ τοῦ προφ. καὶ Ἀνδρέου τοῦ ὁσίου μάρτυρος.
31	18 Δ.	Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

1	19 Τ.	Ἰωὴλ τοῦ προφήτου. Οὐάρου μάρτυρος.
2	20 Τ.	Ἀρτεμίου μεγαλ. καὶ Γερσιμου ὁσίου τοῦ νέου.
3	21 Π.	Ἰλαρίωνος τοῦ Μεγίλου.
4	22 Π.	Ἀβερκίου τοῦ θυματοουργοῦ.
5	23 Σ.	Ἰακώβ. ἀπ. τοῦ Ἀδερ. ἀ ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων.
6	24 Κ.	Ἀρέθχ μάρτυρος καὶ τῶν τῶν αὐτῶ.
7	25 Δ.	Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μαρτ.
+	8	26 Τ. Τοῦ ἁγ. ου μεγαλομαρτ. Δημητρ. τοῦ Μυραβλήτου.
9	27 Τ.	λέττορος μάρτυρος.
10	28 Π.	Σεραφνοῦ τοῦ Σιβαίτου.
11	29 Π.	Ἀνιστασίας τῆς Ρωμαίας καὶ Ἀβραμ. ου τοῦ ὁσ.
12	30 Σ.	Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίχ μαρτύρων.
13	31 Κ.	Σταχρος, Ἀπέλλου, Ἀριστοβούλου Ἐπιμαχου Καρ- κίτου.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ 15.
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Αἰγόκερον.

N.	II	
14	4 Δ.	Τῶν ἁγ. καὶ θαυματ. Ἀναργ. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.
15	2 Τ.	Ἀκινδύνου καὶ τῶν συναυτῶ μαρτύρων.
16	3 Τ.	Ἀκεψιμᾶ μάρτυρος.
17	4 Π.	Ἰωαννικίου ὁσίου τοῦ Μεγάλου Νικάνδρου.
18	5 Π.	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μ.
19	6 Σ.	Παύλου ἀρχ. Κων)πόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ.
20	7 Κ.	Τῶν ἐν Μελυτινῇ 33 μαρ. Λαζάρου ὁσ. τοῦ θαυματ.
21	8 Δ.	Ἡ Σύναξις τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ.
22	9 Τ.	Ὀνησιφόρου καὶ Πορφυρίου μ.
23	10 Τ.	Τῶν ἐκ τῶν 70 ἀπ. Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου.
24	11 Π.	Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μαρτ. Στεφανίδος μαρτ. καὶ Θεοδώρου τοῦ Στουδίου.
25	12 Π.	Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος καὶ Νεΐλου τοῦ ὁσίου.
26	13 Σ.	Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
+	27	14 Κ. Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου (Avent).
28	15 Δ.	Γουρίου, Σαμωνᾶ καὶ Ἀδύβου μαρτύρων.
29	16 Τ.	Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
30	17 Τ.	Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1	18 Π.	Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μαρτ.
2	19 Π.	Ἀδίου τοῦ προφ. καὶ Βαρλαάμ μάρτυρος.
3	20 Σ.	Γρηγ. τοῦ Δέκαπολίτου καὶ Πρόκλου Κων)πόλεως.
4	21 Κ.	Τα Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.
5	22 Δ.	Φιλήμονος τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἀρχίππου.
6	23 Τ.	Γρηγ. ἀρχ. Ἀκραγαντίνων καὶ Ἀμφιλογ. ἐπ. Ἰκονίου.
7	24 Τ.	Κλήμεντος Πάπα Ρ. μης.
8	25 Π.	Αἰκατερίνης Μεγάλου. Μερκορίου μάρτυρος.
9	26 Π.	Ἀλυπίου καὶ Νίκωνος τῶν μαρτ. καὶ μνήμη τοῦ ὁσ. Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγονος.
10	27 Σ.	Ἰακώβου μεγαλομ. τοῦ Πέρσου.
11	28 Κ.	Στεφάνου ὁσίου μαρτ. τοῦ Νέου.
12	29 Δ.	Παραμῶνου καὶ Φίλουμένου μ. Οὐθωνοῦ ἐπ. Μικεῶ.
13	30 Γ.	Τοῦ ἁγ. Ἀποστόλ. Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ 15.
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Αἰγόκερον.

N.	Π	
14	1	T. Ναοὺμ τοῦ προφήτου. Φιλαρέτου ὁσίου.
15	2	Π. Ἀββαχοὺμ τοῦ προφήτου.
16	3	Π. Σοφρονίου τοῦ προφήτου Ἀγγελικῆς Νεομάρτυρος.
17	4	Σ. Βαρβάρου μεγαλομάρτ. καὶ Ἰωάν. τοῦ Δαμασκηνοῦ.
18	5	K. Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου Διογένοτος.
+	19	6 Δ. Νικολ. ἐπίσκοπ. Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματ.
	20	7 T. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων.
	21	8 T. Ποταπίου τοῦ ὁσίου Σωσθένους ἀποστόλου.
	22	9 Π. Ἡ Σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης.
	23	10 Π. Μηνᾶ, Ἐρμογένους καὶ Εὐγρῆφου τῶν μαρτύρων.
	24	11 Σ. Δανιὴλ τοῦ Στυλίτου.
+	25	12 K. Σπυρίδωνος ἐπ. Τριμβουίντος τοῦ θαυματουργοῦ.
	26	13 Δ. Εὐστρατίου καὶ Λουκίας μαρτ.
	27	14 T. Θύρσου, Καλλινίκου, Φιλῆμονος μαρτύρων.
	28	15 T. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος.
	29	16 Π. Ἀγγαίου προφήτου. Θεοφανοῦς βασιλίσσης.
	30	17 Π. Δανιὴλ προφήτου καὶ ἁγ. Διονυσίου ἀρχιεπισκόπου.
	31	18 Σ. Σεβαστιανοῦ καὶ Ζωῆς μαρτύρων.
ΕΤΟΣ ΤΑΡΥΣΗ 1878		
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ		
	1	19 K. Βονιφατίου μάρτυρος Ἀγλαίας ὁσίας.
	2	20 Δ. Ἴγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφώρου.
	3	21 T. Ἰουλιανῆς καὶ Θεμιστοκλέους μαρτύρων.
	4	22 T. Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρ.
	5	23 Π. Τῶν ἐν Κρήτῃ 10 μαρτύρων.
	6	24 Π. Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος.
+	7	25 Σ. Ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησ. Χρισ. (Ἄργ. τρίμερος καὶ κατάλυσις).
	8	26 K. Ἡ Σύναξις τῆς Θεοτόκου.
	9	27 Δ. Τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος.
	10	28 T. Τῶν ἁγίων Δισμυρίων μαρτύρων.
	11	29 T. Τῶν ἐν Βεθλεὲμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδ. ἀναιρ. 14000 Νηπ.
	12	30 Π. Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.
	13	32 Π. Μελάνης τῆς ὁσίας.

ΕΞΕΧΟΥΣΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΔΥΟ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ

Ἡ Ἑλλάς, ἡ πατρίς τῶν ἡμιθέων καὶ τῶν ἡρώων, ἡ μήτηρ τῶν ποιητῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, ὁ λειμῶν ἐν ᾧ τὸ πρῶτον ἐφύη τῆς σοφίης ἡ ἀμάραντος διάρρη, ἡ εὐγενῆς δούλη, τὰ στήθη τῆς ὁποίας δὲν ἐπαισαν ἐξογκούμενα ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας τὴν πνοήν, εἶχεν, ἔχει καὶ θὰ ἔχῃ παντοτε τοὺς θερμοὺς λάτρεις τῆς πάλαι εὐκλείας, τῆς ἀναλλοιώτου καλλονῆς τῆς. Εἰς τὴν λαμπρὰν χορεία ἐκείνων, οἵτινες ἔσπευσαν νὰ προσφέρωσιν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας τῆς τὴν ζωῆ, καὶ περιουσίαν αὐτῶν καὶ ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῶν ὑπεραμεινομένων σήμερον τῶν δικαίων τοῦ παραγνωριζομένου Ἑλληνισμοῦ λάτρειον τῆς ἀρχαίας εὐγενείας του, ἥτις παρὰ τὸ πτωχὸν σημερινὸν ἔνδυμά της λάμπει προκαλοῦσα τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην, εὐρίσκονται οἱ κ. κ. Henri Veil, μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας καὶ Bernard Bouvier, Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Μικρασιατικῶ» ἀισθανομένη ὁποίαν περαιοποιεῖ εἰς αὐτὸ τιμὴν ἢ ἀπὸ τῶν σελίδων του ἐμφάνισις τοιούτων φυσιογνωμιῶν, δὲν προτίθεται νὰ πλέξῃ τὸν στέφανον τῶν ἀρετῶν των, ἔργον δυσχερέστατον. Ἀπλῶς εἰς ἀτελεῖς γραμμὰς σκιαγραφοῦσα τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ τὴν δρᾶσιν, ἀφίνει τὸν ἀναγνώστην νὰ διῶδῃ διὰ μέσου αὐτῶν μόνος τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τῶν ὑπερόχων τούτων φυσιογνωμιῶν.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΒΑΪΛ

Ο κ. Ἑρρίκος Βαΐλ ἐγεννήθη τὴν 27 Αὐγούστου τοῦ 1818 ἐν Φραγκφούρτῃ ἐλευθέρῃ τότε πόλει. Ἀποπερατώσας τὰ ἐγκύκλια μαθήματα εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Φραγκφούρτης ἐσπούδασε τὴν κλασικὴν ἀρχαιολογίαν εἰς Βορν,

ΕΡΡΙΚΟΣ ΒΑΪΛ

εἶτα εἰς Βερολίνον καὶ Λειψίαν ὑπὸ τοὺς διαπρεπεῖς καθηγητὰς Weleker, Boekh καὶ Gottfried-Hermann.

Πλὴν διὰ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ διάνοιαν ὁ φιλολογικὸς ὀρίζων τῆς Γερμανίας ἦτο πολὺ στενός, δι' ὃ ἀπεκατέστη εἰς Γαλίαν, ἣτις ἐγένετο ἡ υἱοθετημένη πατρίς του. Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λειψίας ταχέως ἐπέτυχε τὸν βαθμὸν τοῦ διδάκτορος τῆς φιλολογίας εἰς Παρισίους. Ἐκ τῶν ἐπὶ διδακτορία διατριβῶν του. ἢ εἰς τὴν Γαλλικὴν, «De l' ordre des mots dans les langues

νου ἀνοσιουργήματος, ἀλλ' ἡ γραῖα εἶχεν ἤδη ματαιώσῃ πᾶσαν τοιαύτην ἀπόπειραν κλείσασα ἀσφαλῶς τὸν σύρτην τῆς ἐξωθύρας. Τὴν ἀνάγκην λοιπὸν φιλατιμῶν ποιούμενος ἔδωκα τὸν αἰτηθέντα ὄρκον καὶ παρεδόθην ἀνυπερασπιστος καὶ ἀδρανῆς εἰς τὴν θείαν δίκην, οὕτω ταχέως καὶ αὐστηρῶς τιμωροῦσάν με διὰ τὸ θανάσιμον ἁμάρτημά μου.

Ἡ γραῖα ἐκάλεσεν ἐπιταχτικῶς τὴν εἰς τὸ παρασχῆνιον παραμονεύουσαν καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ὅπως καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐρυθροῦ πέπλου (κίθραχ ὀνομαζομένου ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων) ἐπιμελῶς κεκαλυμμένην νεαράν γυναῖκα νὰ φέρῃ τὸ τσιραχπᾶ (λυχνοστάτην). Τότε δὲ ἐκείνη ἔλαβεν ἀπὸ τὴν ράφῃ (θέσις ὅπου τοποθετοῦνται διάφορα πράγματα τῆς καθημερινῆς χρήσεως) τὴν ἐκ λίθου πυρίτου, γάλυθος καὶ θειούχου θρυαλλίδος συσκευὴν, συνέκρουσε τὸν γάλυθα πρὸς τὸν λίθον καὶ διὰ τοῦ παραχθέντος σπινθῆρος ἤναψε τὸν λύχνον καὶ ἐξαγαγούσα μυστηριωδῶς ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς ἐπιστολὴν ἔδωκεν αὐτὴν εἰς ἐμέ πρὸς ἀνάγνωσιν.

«Ἐνας ὁ θεὸς! (θεὸς) χαίροις ἀπὸ ἐμένα τὸ παιδί σου τὸν Μάρκο εἰς λόγου σου Μάνα Μαγδαλινῆ, κατὰ πολλὰ σὲ χαιρετῶ καὶ τὴν υἱεῖάν σου ζητῶ ἀπὸ τὸν ἅγιον θεόν» ἦσαν αἱ πρῶται λέξεις τῆς ἐπιστολῆς.

«Ἄμ' ἐσύ δὲν εἶσαι Μαγδαλινῆ, εἶπον ἐγὼ μετὰ παιδικῆς ἀφελείας. — Τὶ πειράζει; παιδί μου, ἡ Μαγδαλινῆ εἶναι ὀξιά (ἀνδραδέλφη μου) ἀπήντησε ἡ κερά—Σταυρινῆ καταβιβάζουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς ἄνθρωπος ἐπ' αὐτοφόρῳ συλλαμβανόμενος, ἐνῶ συγχρόνως θατῶς ἀναστεναγμῶς ἐξήρχετο τοῦ στήθους τοῦ γέροντος.

—«Χαιρετίσματα καὶ ἀπὸ τὸν μᾶστρο—Βασίλῃ καὶ ἀπὸ τὸν σύντεκνον τὸν Σεραφεῖμ καὶ ἀπὸ τὸν.....» ἐξηκολούθῳ ἐγὼ ἀναγινώσκων.

—Στάσου, παιδί μου, διέκοψεν ἀποτόμως ὁ γέρον, ἄψε τὰ χαιρετίσματα καὶ διάβασε τὰ παρακάτω. Τὶ καλὸ θέλεις ἀπὸ γραμμὰ κλεμμένο, προσέθηκεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν γυναῖκά του.

Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ γέρον θέλων τὰ παρακάτω διότι κατὰ τὸ τότε ἐπικρατοῦν ἐν Καππαδοκίᾳ σύστημα αἱ ἐπιστολαὶ ἦσαν ὡς ὀχάρτης, ἐφ' οὗ οἱ ἱερεῖς γράφωσι τὰ ὀνόματα τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν εἰσοδόν. Εἶχον ἐγὼ πείραν τοῦ πράγματος οὐ σμικρὰν, διότι αἱ μητέρες καὶ ἰδίως αἱ νεαραὶ σύζυγοι ἐμὲ κατὰ προτίμησιν ἠγγάρευον διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν (σημειωτέον ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν Σ. ὅπως καὶ ἄλλοῦ, ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἡ γραφὴ ἐθεωροῦντο ὡς καρπὸς ἀπηγορευμένος ὁ δὲ πατήρ μου παρὰ τὴν ιδιότητά αὐτοῦ ὡς προ-

ἔδρου τῆς Δημογεροντίας καὶ τὴν ἐπιρροὴν αὐτοῦ ὡς δικτατορικῶς διέποντος τὰ τῆς πλησιοχώρου τῆ Σ. κοινότητος Ν. ὀλίγου δεῖν ἐλιθοβολεῖτο ὑπὸ τῶν γραϊδιῶν, διότι διέπραξε τὸ μέγα, τὸ ἀσυγχώρητον, τὸ σατανικὸν ἔγκλημα τοῦ νά..... εἰσαγάγῃ τὴν ἀδελφὴν μου... εἰς τὸ ἀλληλοδιδασκικὸν Σχολεῖον). Καὶ τότε μὲν δὲν ἠθέλησα νὰ ἐκζητήσω τὸν λόγον τῆς προτιμήσεως ταύτης, ἀλλωστε ἡ ἐξόχως ἐμπιστευτικὴ καὶ τιμητικὴ αὕτη ὑπηρεσία οὐδέποτε ἐξετελεῖτο ἄνευ ἀμοιβῆς, συνισταμένης ἐκ θερμῶν φιλημάτων καὶ μελισταγῶν τρωγαλίων· ὅταν δὲ εἶναι τις ἐννεαστῆς ὄλαι του αἰ πονηραὶ ὀρέξεις περιορίζονται εἰς τὴν γλύκανσιν τοῦ στόματος. Νῦν ὁμως δὲν μοι εἶναι δύσκολον νὰ ἀνεύρω τὴν αἰτίαν τῆς γλυκυδώρου ταύτης προτιμήσεως. Ἦμην ἐκ τῶν συνομιλήκων μου ὁ μόνος, ὅστις ὡς ξένος καὶ πάροικος δὲν ἤμην ἐπικίνδυνος ἢ ἐπιζήμιος μηδὲνα ἔχων λόγον νὰ ταράξω δι' ἀκριτομυθίων ἐπεβλαβῶν τὴν εἰρήνην τῶν εἰς ἐμὲ ἀναιγόντων κατ' ἀνάγκην τὰ ἄδρα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, φαίνεται δὲ εἰς τοῦτο ἐγχερώστων τὴν παρὰ τῷ ὄραίῳ φύλῳ εὐνοίαν καὶ τοὺς θριάμβους μου τοὺς γαστριμαργικούς.

Ἰπῆκουσα προθύμως εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ γέροντος καὶ παρτρειῆς τοὺς ἀτελευτήτους χαιρετισμούς καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν νυκτοφυλάκων καὶ ὁδοκαθαριστῶν, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τῆς ἀγγελᾶδος καὶ τοῦ βορδοניοῦ (μουλαριοῦ), ἀνέγνων τὸ κύριον θέμα τῆς ἐπιστολῆς ἔχον καθόσον ἐνθυμούμαι μετὰ πάροδον τσοσούτων ἔτων περίπου ὡς ἐξῆς:

«Καὶ ἂν ρωτᾶτε καὶ ἀπὸ ἐμᾶς, δόξα σοι Κύριε, καὶ ἐγὼ καὶ οὐλα τὰ μέτερα ψάχα (παῖδιά) εἴμεθα κελ' καὶ ἄλλο δὲν ἔχομεν νὰ γράψωμε παρὰ ὅτε ἐγινε πολὺ μεγάλη φωτιά καὶ ἔκαψε χίλια καὶ πρῶτερα ἀργαστήρια καὶ σπήτια. Δόξα σοι ὁ θεὸς καὶ ὁ Ἀϊ-Νικόλας! ἡ φωτιά στάθηκε κοντὰ στὰ μέτερα ἀργαστήρια. Τοῦ ἀνεψιοῦ (ἐξαδέλφου) τοῦ Στεφανῆ τὸ μαγαζὶ κόρωσε, ἀμὰ δὲν κήκε· ἔτρεξαν οἱ πτοιώταις καὶ τὴν ἐσθυσαν· μόνε ὁ Στεφανῆς ἀπὸ τὸν φόβο καὶ τὴν τρομάρα τοῦ ἦλθε ἕνα πρᾶμμα ἀλλοιωτικὸ· ἔφυγε τὸ ἀργαστήρι καὶ τὰ πρᾶμματά του εἰς τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ καὶ πῆρε τὰ θουνά. Τρέξαμε καὶ τὸν ἠύραμε, μὰ ποῦ νὰ τὸν πιάσῃς **ἐπάνω μας**, ἔβριζε καὶ Χριστὸ καὶ Παναγία καὶ οὐλους τοὺς ἁγίους. Ἐβάλαμε Ζαπτιέδες (χωροφύλακας) καὶ τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν φέραμε στὸν Γαλατᾶ. Φωνάξαμε γιατροὺς καὶ τὸν κύτταξαν, ἀμὰ τίποτε. Βγάζει ἄγριας φωναῖς, λαλεῖ καὶ λέει ὅ,τι τύχη, μὲ ἄλλα λόγια εἶναι· δαιμονισμένος. Φωνάξαμε καὶ τὸν Παπᾶ—Μανώλη μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Βαλουκλιώτισσας καὶ αὐτὸς ἔκαμε:

ΕΓΧΩΡΙΟΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ

Μακρινή.

ἀγιασμό καὶ παρῆλθισι καὶ πάλε τὰ ἴδια. Θὰ τὸν ἔπιασε ὁ ἀφορισμὸς ποῦ ξεύρεις· ἔτσι μᾶς εἶπε καὶ ὁ γέρο—Μηνᾶς ὁ πατριώτης ὁποῦ δουλεύει εἰς τοῦ ἀγίου Ἰκονίου, καὶ λέει νὰ τὸν διαβάσουν ἐξορκισμούς καὶ νὰ τὸν βάλουν εἰς τὸν Κουδουνᾶ. Καὶ οἱ πατριώταις εἶπαμε νὰ κάμωμεν ὅπως λέει ὁ γέρο—Μηνᾶς. Φύλαξε τὸ γράμμα μου ἀπὸ τὴν νουνά μου τὴν Σταυρινή καὶ τὸν τατάχα (ἀνάδοχον) μου. Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς λυπηθῇ! Τέλος καὶ τοῦ Θεῷ δόξαι.

Μάρκος»

Τὰς τελευταίας τρύτας λέξεις ἐπηκολούθησαν σκηναὶ φρικώδεις καὶ σπαρακτικά. Ὁ γέρον ἐξέβαλε μυκηθμὸν ἄγριον ὡς βουβάλου ριπτομένου κατὰ γῆς πρὸς τραγισμὸν καὶ κητέπεσεν ἄπνους ἐπὶ τοῦ ἔδρανος ἢ κερῆ—Σταυρινή παρηκολούθησεν εἰς τὴν πτώσιν τὸν συζυγὸν βάλλουσα κραυγὰς σπαρακτικάς καὶ μάτην προσπαθοῦσα νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωὴν τὸν γέροντα. Παρηκολούθουν ἔντρομος καὶ περιόεις τὴν φρικαλέαν ταύτην σκηναὴν ἄγνωσθι τί νὰ πράξω, ποῦ καὶ πῶς νὰ φύγω, διότι εἰς οὐδὲν ἤμην χρήσιμος, ὅτε ἀπέλιθθη ἐν πῖον θεάματος πολλῶ μᾶλλον τραυματικῶ. Ὁ ὑπὸ τὴν ἐρυθροῦν πέπλον κρυπτόμενος ἀνθρώπινος ὄγκος, ὅστις ὄρθιος καὶ ἀναυδὸς καὶ ἀκίνητος παρίστατο κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀπασισίας ἐκείνης ἐπιστολῆς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ μέρος ἢ νὰ εἶπῃ τὸ παραμικρὸν ἐκεῖ ὅπου ἐπρόκειτο περὶ τοῦ τιμαλφεστέρου δι' αὐτὴν ὄντος, τοῦ συζύγου αὐτῆς (διότι κατ' ἐγγώριον ἀπαράβατον ἔθιμον δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὰς νεονύμφους ἐπὶ δύο καὶ πλείονα ἔτη ἀπὸ τοῦ γάμου νὰ ὀμιλήσωσιν εἰς ἐπήκοον τῶν πενθερικῶν οὐδὲ νὰ ἀποκαλύψωσι τὸ πρόσωπον πρὸ τοῦ πενθεροῦ καὶ τῶν ἀρσενικῶν μελῶν τῆς πενθερικῆς οἰκογενείας), ἀνετινάχθη σύσσωμος καὶ διέρρηξεν ἀστραπηδὸν τὸν πέπλον, μετὰ σπασμούς δὲ ἰσχυροτάτους ἐσφηνώθη ἐπὶ τοῦ τοίχου μὲ τὰς χεῖρας τεταμέναις καὶ τὸ βλέμμα ἀπλανές. Πάραυτα ἡ οἰκία ἐπληρώθη ὑπὸ τῶν εἰς τὰς κραυγὰς μου προσδραμώντων γειτόνων, εἰς τῶν ὁποίων ἰδὼν τὴν ταραχὴν καὶ τὸν τρόμον μου παρέλαθέ με ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ με συνώδευσε μέχρι τῆς οἰκίας.

Ἐκτοτε παρῆλθον πενήτηντα ἔτη, καὶ μόλον τοῦτο μόνῃ ἢ ἀνάμνησις τῶν τραγικῶν ταύτων σκηνῶν μοὶ προκαλεῖ οἶγος τρόμου καὶ συγχινήσεως. Τότε ὅμως διὰ τὸ ἄφροντι τῆς ἡλικίας ἀπηλλάχην ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τῶν θλιβερῶν ἐντυπώσεων τῆς ἡμέρας ἐκείνης, χάρις εἰς τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ σχολείου καὶ τὴν μετὰ τῶν ὀμηλικῶν ἀναστροφὴν. Ἐπὶ πολὺν ὅμως καιρὸν ἡ δεσποτικὴ καὶ οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἐπιδεχομένη θέλησις

τῆς προμήτορος ἐχρησίμευσε εἰς ἐμὲ ὡς πυρίνη ρομφαία ἀποτρέπουσα τὰ βλέμματα καὶ τὰ βήματα μου ἀπὸ τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ οἰκία τῆς κερά—Σταυρινῆς.

B'.

Δύο μῆνας μετὰ τὰ σπαραξικάρδια συμβάντα τὰ περιγραφέντα ἐν τέλει τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, εὕρισκόμην ἐν τῇ συνήθει θέσει μου μεταξύ τῶν κανοναρχῶν τοῦ δεξιοῦ χοροῦ τῆς ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ὅτε κατὰ τὴν μεγάλην ἐξοδὸν τῶν ἁγίων, τὴν ὑπὸ τοῦ λειτουργούντος παπᾶ—Χρυσάνθου ἐκφώνησιν τοῦ «πάντων ἡμῶν μνησθεῖτε Κύριος ὁ Θεός» συνώδευσε κραυγῇ ὀξείᾳ καὶ διαπεραστικῇ ὡσεὶ τραγου ἀγομένου ἐπὶ σφαγῇ. Τετὴν ὁ τολμῶν νὰ διαταραξῇ τὴν ἱερότητα καὶ τὴν ταξιν τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῇ πανηγυρικώτερᾳ καὶ ἐπισημοτέρᾳ διὰ τὸ ἐκκλησιαστικῆς στιγμῇ, καθ' ἣν ἀπαντες κλῆρυσὶ γόνυ εὐσεβῆς καὶ προσκυνήσεως ἐπὶ τῇ παρελάσει τῶν μετ' ὀλίγον εἰς αἶμα καὶ εἰς σῶμα θεοῦ μεταουσιασθησομένων τιμῶν Δόωρων; Ἐδράμων καὶ ἐγὼ πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἠγνούσθησαν αἱ ἄγριαι κραυγαὶ καὶ εἶδον προ τοῦ ταύλαγια εἰς τὰς χεῖρας βαστάζοντος παπᾶ—Χρυσάνθου κατακειμένον ἐπὶ τῆς γῆς ἀνθρώπινον ὄγκον ἐνδεδυμένον μὲ γυναικειᾶν περιβολῆν, σφραδάζοντα καὶ κατεγόμενον ὑπὸ σπασμῶν ἀδιαλείπτων καὶ λυγρῶς ἀσφυκτικῆς. Οἱ παριστάμενοι κατώρθωσαν μετ' ἀνεκδιτήτων δυσκολιῶν νὰ παραμερίσουν τὸ σπαρασσόμενον σῶμα, διὰ νὰ ἀνοιχθῇ διόδος εἰς τὸν ἱερούργουντα, ὅστις οὕτω ἐξηκολούθησε τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν, ἀφοῦ πρῶτον ἐξεσφενδόνισε μὲ φωνὴν Στέντορος ἐναντίον τοῦ κατακειμένου σώματος ἢ μᾶλλον ἐναντίον ἀοράτου ἐχθροῦ (διότι ἔβλεπε μᾶλλον πρὸς τὰ ὑπὸ τὸ ἔδαφος) τὴν ἀκόλουθον ἀπειλητικὴν φράσιν «τώρα σὲ στέλνω ἐκεῖ ποῦ ἦρθες, Σιφώτῃ (πνεῦμα πονηρὸν)». Ἐπανῆλθον εἰς τὴν παρὰ τῷ ψάλλῃ θέσιν μου βίᾳ καὶ δυναστείᾳ ἐξαναγκασθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ νεωκόρου Δαη—Κλήμη καὶ τῶν παρισταμένων, λεγόντων καὶ βεβαιούντων ὅτι ἦτο ἐπικίνδυνον νὰ ἴναι τις πλησίον ὅτε θὰ ἐξήρχοντο, διότι ὑπῆρχε φόβος νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς αὐτόν. Ταῦτα ἦσαν δι' ἐμὲ ἀκατανόητα, διότι ἠγνόουν παντελῶς τὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἐξόδους ἀοράτων πραγμάτων. Ὅπως δὴποτε ὅμως παρέμεινα μέχρι τέλους τῆς θείας λειτουργίας, ἥτις διεξήχθη ἀδιαταράκτως, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ κραυγαὶ τῆς κατακειμένης γυναικὸς ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατέστησαν ἀσθενέστεραι μεταβληθεῖσαι ἐν τέλει εἰς σιωπηλοὺς στεναγμούς.

Τὸ ἐκκλησιαστικὸν μετὰ τὴν ἀπολυτήριον εὐχὴν ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ,

μηδὲ τῶν ψαλτῶν ἐξαιρουμένων, οὐς ἐδέησε νὰ παρακολουθήσω καὶ ἐγὼ ὡς ἀποτελῶν μέλος τοῦ ψαλτικοῦ ἐπιτελείου. Ἐξερχόμενος ὁμως ἔρριψα λαθραῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ μέρους, ὅπου ἴκετο ἡ στενάζουσα γυνὴ καὶ εἶδον ὅτι ἐξηκολούθει ἐξηπλωμένη καὶ ὑπὸ σπασμῶν κατεγυμένη. Ἄλλ' ὅτι ἐκίνησε μᾶλλον τὴν παιδικὴν μου περιέργειαν ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τῆς προσεκτικωτέρας ἐξιτάσεως προελθοῦσα βεβαιότης ὅτι ἡ κατκαϊμένη ἦτο ἀκριβὸς ἡ χροκόπεπλος Νύμφη τῆς κερχ—Σταυρινῆς. Διὰ ταῦτα καὶ διαλαθὼν τὴν προσοχὴν τῶν συνομιλήκων καὶ τῶν ψαλτῶν ἐπὶ κληθὼν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' εὐρὼν αὐτὴν κεκλεισμένην ἀνεργήθητι ἐκ τοῦ παραθύρου τοῦ ἱεροῦ Βήματος, ὅθεν εἰσεπήδησα ἐντὸς καὶ ἐτοποθετήθην ὀπίσθεν τοῦ μεγάλου παραπετάσματος τῆς Ὁρα καὶ Πύλης. Ἐκεῖθεν ὡς ἀπὸ σκαπῆς ἀσφαλτοῦς παρακολούθησα λεπτομερῶς τὰ μετὰ τὴν ἐξόδον τοῦ κλήθους γενόμενα.

Πρὸς τὸν ἀναύθον πλέον καὶ ἀκίνητον γυναικεῖον ὄγκον ἵστατο δακρῦουσα καὶ σιμοζουσα ἡ κερχ—Σταυρινῆ. Ὁ Παπᾶ Χρυσάνθος φέρων εἰσέτι τὴν λειτουργικὴν αὐτοῦ στολὴν καὶ τυμπακοστατούμενος ὑπὸ τριῶν ἄλλων ἱερέων ἀνεγίνωσκεν εὐχὰς, ἐν αἷς συγκαίως ἐπνευλιζβάνοντο ἐπικλήσεις ἐναντίον τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ καὶ ἐπαζήτειτο ἡ θεὰ χάρις διὰ νὰ ἐξέλθωσι τὰ πονηρὰ πνεύματα. Συγχρόνως δὲ ἤκούον διὰ τοῦ ἰνοικτοῦ παραθύρου τοῦ ἱεροῦ Βήματος φωνὰς προσερχομένης ἐκ τῶν ἐξωθεν τῆς ἐκκλησίας προκειμένων κατοίκων, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιφώνη ἦτο «ὁ παπᾶ—Χρυσάνθος χωρὶς ἄλλο θὰ τὰ βγάλῃ σήμερον, γιατί ἡ γυνάκτισε (ἡ γυνάκτισε—ἐθυμώθη) πολὺ.»

Ἀφῆνης διέκοψεν ὁ παπᾶ—Χρυσάνθος τὴν ἀνάγνωσιν τῶν εὐχῶν καὶ ἀφοῦ ἐξήτασεν ἐπιμελῶς τὴν πάσχουσαν ἔνευσεν ἐπιτεκτικῶς εἰς τοὺς ἄλλους ἱερεῖς, οἵτινες συνεκράτησαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτῆς, ἐκεῖνος δὲ λαθῶν ἐν χερσὶ χρυσοποικίλτον Σταυρὸν καὶ ὑψώσας ὡς λάδαρον νικηφόρον ἤσπασθη αὐτὸν τρεῖς καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῶν κροταφῶν τοῦ στόματος καὶ τῆς καλίας τῆς πασχούσης, ἀναφωνῶν διὰ βροντώδους φωνῆς ὡς ἐν καιρῷ μάχης. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ ζῶντος, ἐξορκίζω σε πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον, ἐγὼ σοὶ ἐπιτίσσω! Ἐέλθε ἀπὸ τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ Βηθλεὲμ καὶ εἰσελθε εἰς τὴν ἀγέλην τῶν λύκων». Ἡ ἀντικατάστασις τῶν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἀναφερομένων χοίρων διὰ τῶν λύκων ἦτο ἀναμφιλέκτως δειγματικὴ προνοητικῆς μερίμνης τοῦ παπᾶ—Χρυσάνθου, διότι μὴ ὑπαρχόντων ἐν Σ. καὶ ἐν τοῖς περιχώροις χοίρων θὰ ἐβράδυνε ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς πασχούσης μέχρις οὗ τι ἐξελεύσόμενα πολυάριθμα δαιμόνια μετοικησω-

σιν εἰς ἀγέλην χοίρων εὐρισκομένην εἰς ἀπόστασιν πολλῶν σταδίων καὶ παρασαγγῶν.

Ἐπὶ τῇ ἐκφώνησει τῶν προσταγμάτων τούτων τὸ σῶμα τῆς πασχούσης ἤρξαστο νὰ τινάσσεται σπασμοδικῶς καὶ μῶλις συνεκρατεῖτο ὑπὸ τῆς συντηνωμένης δυνάμεως, τῶν τριῶν ἱερέων. Ἡ τρίτη καὶ τελευταία μετὰ τῶν αὐτῶν προσταγμάτων σταυροσφάγισις ἐπὶνεγκε ἀποτελέσματα κατὰ πολὺ σφοδρότερα. Οἱ τιναγμοὶ κατέστησαν τόσον ἰσχυροὶ καὶ βίαιοι, ὥστε ἐρρίφθησαν εἰς τὰ ὀπίσω οἱ ἱερεῖς, ἡ πάσχουσα ἠνωρθέθη καὶ προσέβλεψε μὲ θλέμμα ἀπλανές καὶ πεφοβισμένον εἰς τὰ πέριξ. Ἐτάνυσε τὰς χεῖρας εἰς διαφόρους διευθύνσεις, ἐγασμήθη ἐπανειλημμένως καὶ ἀνελύθη εἰς κοπετοὺς καὶ δάκρυα. Μετὰ ταῦτα ἐσταυροκοπήθη τρίς, προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ παπᾶ—Χρυσάνθου, ἠσπάσθη τὸν ὑπ' αὐτοῦ προταθέντα τίμιον Σταυρὸν καὶ κατόπισεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Οὗτος ἀντήλλαξε θλέμμα εὐαρεσκείας μετὰ τῶν ἱερέων, ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς νεαρᾶς γυναικὸς καὶ ἀέγνω μετὰ συγκεκινήμενης φωνῆς τελευταίας τινος εὐχῆς. Ἐψιθύρισε συγχαρητηρίου τινος λέξεις εἰς τὸ ὄσος τῆς κερᾶ—Σταυρινῆς καὶ διατάξεν αὐτὴν νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ ἴδια μετὰ τῆς νύμφης, ἐπιπροσθεὶς ὡς ἐν ἐπιλόγῳ «ἴδε ὑγιῆς γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε». Ἡ πάσχουσα ἦτο ἤδη θεραπευμένη.

«Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου» ἔκραζεν ἐνθουσιωδῶς τὸ ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς ἐκκλησίας συνιγμένον πλῆθος, εἰς ὃ ἀνεμίχθη καὶ ἐγὼ ταχέως καὶ ἀθορύβως ἐγκαταλίπων τὴν ἐν τῷ ἱερῷ βήματι κρύπτειν μου, διότι ἐφοβούμην τὴν ὀργὴν τοῦ παπᾶ—Χρυσάνθου, ἐὰν τυχόν συνελαμβανόμην ἐπ' αὐτωφόρῳ παραβιάσας τὸ ἀπόρητον τῆς ἐξορκίσεως. Μὴ εἰσδύσαντος δὲ εἰσέτι εἰς Σ. τοῦ ἐθίμου τῶν χειροκρατημάτων, οὐρανομήκη «δόξα σοι, Κύριε» μετὰ μέλους ψαλέντα ὑπὸ τῶν παρισταμένων ἐχαίρετισαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ παπᾶ—Χρυσάνθου, ὅστις διῆλθε πρὸ αὐτῶν ἐν θριαμβευτικῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ ἀδιακόποις ἐπευφημίαις ὡς στρατηλάτης ἐπανερχόμενος ἀπὸ τοῦ πεδίου νικηφόρου μάχης. Καὶ πάνυ εὐλόγως, διότι ἀπῆλλαξεν καὶ ἕτερον μέλος τῆς λογικῆς αὐτοῦ ποίμνης ἀπὸ τῶν ὀνύχῳ ἐγθροῦ ἐπιβούλου καὶ φοβεροῦ, δικαιοῦσας ἅπαξ ἔτι τὴν φήμην αὐτοῦ ὡς δεινοῦ καὶ ἀηττήτου διώκτου τῶν δαιμόνων.

Αἱ ἐντυπώσεις καὶ τὰ συναισθήματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας παρέρχονται ταχέως καὶ ἐξαλείφονται, διότι αἱ κατόπι περιπέτεια τοῦ βίου καὶ αἱ μεταγενέστεραι ἐντυπώσεις κατισχύουσι τῶν προγεσπέτων. Οὕτω συνέβη καὶ εἰς ἐμέ. Μῆνᾳ τινος μετὰ τὰ ἄνωθι

ἐκτεθειμένα συμβάντα συνεπλήρουν τὴν σειράν τῶν ἐν τῇ Σχολῇ Σ. μαθημάτων καὶ ἀνεγώρουν εἰς ἄλλας χώρας πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν μου. Ἐννοεῖται ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξηφανίσθη ἀπὸ τῆς διανοίας μου πᾶσα ἀνάμνησις καὶ ἐντύπωσις προελθοῦσα ἐκ τῶν ἀνωτέρω γεγονότων καὶ μετὰ τινα ἔτη ἐλησημόνησα ὁλοτελῶς καὶ τὸν σεβάσμιον παπᾶ—Χρυσανθὸν καὶ τὴν κροκόπεπλον νύμφην καὶ τὴν κερά—Σταυρινήν. Ἐὰν δὲ σήμερον κατώρθωσα νὰ περισυλλέξω τὰς ἀναμνήσεις μου καὶ νὰ ἀναγράψω ταύτας μετὰ σχετικῆς τινος ἀκριβείας, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ψυχολογικῆς παρτηρήσεως, καθ' ἣν ἐν προβεβηκεῖ ἡλικίᾳ ὁ ἄνθρωπος κάλλιον ἐνθυμεῖται τὰ ἀπώτερα ἢ τὰ ἐγγύτερα.

Γ'.

Δώδεκα ἔτη βραχύτερον, ὄριμος ἤδη νεανίας καὶ ἀπόφοιτος Πανεπιστημίου, εἶγον ἐπιστρέφει εἰς τὴν γενέθλιόν μου Πόλιν. Ἴνα ἴδω ταύτην πρὶν ἢ ἀποδυθῶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου καὶ ἀποχειρετίσω ἴσως διὰ παντός καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκείους καὶ φίλους. Κατὰ πρόσκλησιν δὲ τῆς Ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων μετέβην εἰς Σ. ὅπως παρστῶ εἰς τὰς ἐνικουσίους ἐξετάσεις ἐν τῇ ἰδιότητί μου ὡς μαθητοῦ τῶν αὐτῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ ὡς ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου. Μεταξὺ τῶν ἐξεταζομένων μαθητῶν ἐκίνησε τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμόν μου παιδίον εὐτραφές, ροδοπαρεῖον καὶ εὐπταχές, τοῦ ὁποῖου ἡ ἕκτακτος εὐφυΐα καὶ ἡ κατὰ τὰς ἐξετάσεις ἐπιτυχία ἀνημιλλᾶτο πρὸς τὴν ἀγγελικὴν ὀραϊότητα. Δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀντιστῶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ καλέσω παρ' ἐμοὶ τὸ παιδίον καὶ θωπεύων αὐτὸ νὰ ἐγκωμιάσω δημοσίᾳ καὶ διὰ συντόμου προσλαλιᾶς νὰ συστήσω αὐτὸ ὡς ἀξιωματικὸν ὑπόδειγμα πρὸς τοὺς συμμαθητὰς αὐτοῦ. Ἐννοεῖται ὅτι ἐφιλοτιμήθην νὰ καταστήσω τὴν προσλαλίαν ταύτην ὅσον ἔνεστι εὐφραδεστέραν, ἀρτύσας αὐτὴν διὰ μεγάλης δόσεως πλατειασμῶν καὶ κοινοτοπιῶν.

Αἱ ἐξετάσεις ἐτελείωσαν καὶ ἀπρηχόμην ἐν συνοδείᾳ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ἀρχόντων τῆς Σ. ὅτε παρὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς οἰκίας, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ γευματίσωμεν προσέβαλε τὸ οὖς μου, φωνὴ μελωδική, ἧς ὁ τόνος δὲν μοι ἐφάνη ἐντελῶς ἄγνωστος. Ἐστράφην καὶ εἶδον παρκαλοθουσάν με γυναῖκα εὐειδεστάτην, ὡσεὶ τριακοντούτιδα, κρατοῦσαν ἀπὸ τῆς χειρὸς χαριέστατον παιδίον, τὸ παιδίον ἀκριβῶς τῶν ἐξετάσεων.

—Κύριε, μοὶ εἶπεν ἡ γυνὴ αἰδημόνως, ἐγὼ εἶμαι ἡ Νύμφη πτῆς κερά—Σταυρινῆς καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ μοναχικό μου.» Καὶ ἵπενδὴ ἐγὼ δὲν ἐφάνην συγκινούμενος ἢ ἐνθυμούμενος προσέειπε «θυμᾶ-

σθε τὸ γράμμα ποῦ διάβατες καὶ γίσκατε τὸν συγχωρεμένο τὸν πεθερό μου καὶ ἐγώ...» καὶ δὲν ἀπετελείωσε τὴν φράσιν. Ἐνεθυμήθη ἄμέσως ὅλας τὰς σκηνάς, ὧν ἄλλοτε ἐγενόμην μάρτυς, καὶ ἐπὶ τῇ ἐρωτήσῃ αὐτῆς προέτρεψα ἐκθύμως νὰ σταίλῃ τὸ παιδίον εἰς τὴν Πόλιν, διότι μοὶ ἐφαίνετο προωρισμένον νὰ προσδεύσῃ πολὺ εἰς τὰ γράμματα. Ἐθώπευσα τὸ παιδίον, ἀπεχαιρέτισα τὴν μητέρα καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου εἶχον ἤδη προεστῆθαι οἱ συνοδεύοντές με.

Μετὰ τὸ γεῦμα εἰς τῶν δημογερόντων, οὐχὶ ἄμοιρος παιδείας καὶ μορφώσεως, λαθὼν ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐνοικιζέροντος, τὸ ὅποιον ἔδειξα διὰ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, διηγήθη διὰ μακρῶν τὰ κατὰ τὴν οἰκογένειαν ταύτην. Ἐν τῇ ἀφηγήσει τούτου εὔρον τὴν λύσιν πολλῶν ἀποριῶν, κίτινες ἄλλοτε εἶχον γεννηθῆ εἰς τὴν παιδικὴν μου κεφαλὴν καὶ αἰτίνας ἀνεγεννηθῆ καὶ πάλιν ἐπὶ τῇ νῆα συναντήσῃ. Θὰ προσπαθῆσω νὰ συνάψω ὅσον ἔνεστι τὴν ἔκτενῆ ἀφήγησιν τοῦ ἀγαθοῦ Δημογερόντος.

Ὁ υἱὸς τῆς κερά—Σταυρινῆς, ὁ σύζυγος τῆς ἄλλοτε κροκοπέλου Νύμφης, ὁ πατὴρ τοῦ χαριτωμένου παιδιοῦ, ἐν ἡλικίᾳ δέκα τεσσάρων ἐτῶν συμπληρώσας τὰ μαθήματα τῆς ἐν Σ. Σχολῆς ἐγκατέλιπε τὴν γενέθειον καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν συνεχωρῶν αὐτοῦ μετέβη εἰς Κωνσταντινουπόλιν, ὅπου εἰσῆλθε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καταστήματος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ μετὰ τινα ἔτη ἤνοιξεν ἰδίαν ἐμπορικὸν κατάστημα. Διὰ τῆς νομιμοσύνης, τῆς δραστηριότητος καὶ φιλοπονίας αὐτοῦ κατώρθωσεν ἐν βραχεί νὰ ἀνέλθῃ εἰς περιοπὴν ἐπιζήλον ἐμπορικῆς πίστεως καὶ οἰκονομικῆς εὐεξίας. Εἶχεν ἤδη ὑπερβῆ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅτε μετεκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν γενέθειον ἢ θέλησιν τῶν γονέων, τὸ μὲν ἵνα ἐπανιδῶσιν ἀλλήλους μετὰ πολυετῆ χωρισμὸν τὸ δὲ ἵνα ἴδωσιν αὐτὸν νυμφευόμενον κατὰ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου, πρὶν ἢ ὁ θάνατος κλείσῃ διὰ παντὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Ἡ κερά—Σταυρινῆ εἶχεν ἤδη ἐκλέξει καὶ τὴν μέλλουσαν σύζυγον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, κόρην ἐκ τῶν ὀραϊοτέρων τῆς κωμοπόλεως, ἀνήκουσαν εἰς οἰκογένειαν ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐντιμοτέρων, ὀρφανὴν πατρὸς καὶ μητρὸς, καὶ διατελοῦσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἐκ μητρὸς θείας αὐτῆς, τῆς Γεθσημανῆς.

Ὁ Στέφανος ἐπανεθὼν εἰς τὴν πατρίδα ἐγένετο δεκτὸς μετ' ἐνδείξεων θερμῆς ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως παρὰ πάντων, συγγενῶν, φίλων καὶ συμπολιτῶν καὶ ἐξαιρετικῶν οὕτως εἰπεῖν τιμῶν, διότι ἡ παρουσία αὐτοῦ ἐγένετο βασίμους ἐλπίδας περὶ γενναίων δωρεῶν ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν καθιδρυμάτων τῆς χώρας. Εἶδε καὶ

περιεπτύχθη τὸς πάντας ἐκτός τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, τῆς ὁποίας καὶ αὐτὴν τὴν πόρρωθεν θεῖαν, πολλῶ δὲ ἤττον τὴν προσέγγισιν, αὐστηρῶς ἀπηγόρευον τὰ ἐγγύρια ἔθιμα. Ἄλλωστε αἱ κόραι καὶ αἱ νεκραὶ σύζυγοι καὶ γυναῖκες οὐδέποτε ἐξήρχοντο τῆς οἰκίας χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸ πρόσωπον κεκλυμμένον διὰ καλύπτρας, ἥτις διὰ τὰς νεονύμφους ἀνεπληροῦτο διὰ τοῦ ἀνωθι περιγραφέντος ἐρυθροῦ πέπλου (κῆθράκ), καὶ ἦτο ἀδύνατον εἴτε νὰ ἴδῃ τις τὴν μορφήν των εἴτε καὶ συναψῆ οἰκονόηποτε σχέσιν ἢ συνομιλίαν καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ οἰκίᾳ τῆς κόρης. Ὁ Στεφάνος πολλάκις μετέβαιεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θείας Γεθσημανῆς ἀλλ' ἡ μνηστὴ του ἢ ἔμεnen ἐν τῷ γυναικωνίτῃ ἢ ἐὰν παρουσιάζετο διὰ νὰ σερβίρῃ τὸν καφέ ἢ τὸ κρασί ἔφερε πάντοτε τὴν καλύπτραν τῆς. Πολλάκις παρεκάλεσε τὴν θείαν Γεθσημανὴν νὰ ἐπιτρέψῃ δι' ἐν μόνον δευτερόλεπτον νὰ ἀνασηκώσῃ τὴν καλύπτραν καὶ ἴδῃ τὴν μορφήν τῆς μελλούσης συζύγου αὐτοῦ, ἐκεῖνης μὲθ' ἧς θὰ συνέζη καθ' ὅλον τὸν βίον. Ἡ θεὰ ἤτο ἀμετάπειστος καὶ ἀτεγκτός, διότι τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ ἐγγύριος νόμος, ἐπὶ ταῖς κύστηροτάταις τῶν κοινοτικῶν ποινῶν ὀλοτελῶς παρακωλύων πᾶσαν οἰκονόηποτε καινοτομίαν. Πράγματι δέ, καθ' ἃ καὶ ἐγὼ ἐγνώσκον ἐκ τῆς μακρᾶς μου διαμονῆς ἐν Σ., πᾶσα παρὰ τὴν ἐξουσίαν νόμου ἔχοντος ἐγγύριου τούτου ἐθίμου συνεπῆγε τὴν ἐφαρμογὴν ποινῆς βαρείας, τῆς τοῦ ἀφορισμοῦ, ἀφορισμοῦ ὁμῶς κοινοτικοῦ, ἐπίσης φοιχτοῦ διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Σ., ὅπως καὶ ὁ ἐκκλησιαστικός, καὶ τοὶ δὲν ἠπέλει τοὺς παραβάτας διὰ τῆς γειννης τοῦ πυρός καὶ τῆς λέπρας τοῦ Γεζεὶ καὶ τῆς ἀγχονῆς τοῦ Ἰουδα. Οὐχὶ σπανίως ἤκουσα ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκόμενους ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοιούτους κοσμικοὺς ἀφορισμούς, δι' ὧν οἱ κομπολύται διετάσσοντο νὰ ἀποφεύγωσι πᾶσαν σχέσιν ἢ συναλλαγὴν καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν τυπικὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὸν ἀφοριζόμενον, μέχρις οὗ οὗτος ἐξιλεώσῃ τὰς Κοινοτικὰς ἀρχὰς καὶ ἀποπλύνῃ τὸ διαπραχθὲν ἐγκλήμα τῆς καθοσιώσεως. Εἰς τοιούτους ἀφορισμοὺς ὑπεβάλλοντο καὶ οἱ ἀλλόδοξοι, οἱ οὐ πωροπώλης Ἰσμαὴλ ἢ ὁ μεταπράτης Ἀρτίν, διότι ἐπὶ παραδείγματι ἐφωράθησαν ἀσημονοῦντες ἢ καταχρώμενοι ἐν τῇ ποιότητι ἢ τῇ ζυγίσει τοῦ ἐμπορευμάτος των. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ οὕτω ἔξω τοῦ νόμου τιθέμενοι ἐξηναγκάζοντο πάλιν θάττον ἢ θράδιον ὑπὸ τοῦ ἰδίου συμφέροντος νὰ ἐξευμενίσωσι τὰς κοινοτικὰς ἀρχὰς μεταβάλλοντες διαγωγὴν ἢ τιμιώτερον ἐξασκοῦντες τὸ ἔργον αὐτῶν.

Αἱ προπαρασκευαὶ εἶχον ἤδη συμπληρωθῆ, ἐπρόκειτο δὲ μετ' ὀλίγας μόνον ἡμέρας νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι, ὅτε γραΐδιόν τι τῆς συνοικίας ἐψιθύρισεν ἡμέραν τινα εἰς τὸ οὖς τοῦ Στεφάνου λέξεις

τινάς σατανικάς (ἐν Σ. δὲν εἶχεν εἰσέτι: εἰσχωρήσει τὸ μίasma τῶν ἀνωνόμων ἐπιστολῶν), αἵτινες ἐνέβαλον σοβαρωτάτας ὑπονοίας περὶ ὑπάρξεως παρὰ τῆ μνηστῆ αὐτοῦ φοβερῶν καὶ εἰδεχθῶν φυσικῶν ἐλαττωμάτων. Ἐφρατάζετο αὐτὴν, μὴ ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου ἐνόρκους διαθεβαιώσεις τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν γυναικῶν, κακόμορφον, παραβλῶπα, κωφάλαον, γωλῆν καὶ ὅ,τι ἄλλο δύναται νὰ ὑποπτευθῆ διάνοια ὑπονομευθεῖσα ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τῆς διαβολῆς καὶ τῆς συκοφαντίας. Ἐνόμιζεν ὅτι καὶ αὐτὴ ἢ μήτηρ αὐτοῦ (περὶ τοῦ πατρὸς δὲν ἐγένετο λόγος, διότι οὗτος ἦτο πρὸ πολλοῦ ἐστερημένος τῆς ὄρασεως) ἐθυσιάζε χάριν τῆς ἀποκαταστάσεως κόρης ὀρφανῆς τὴν εὐτυχίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, νομίζουσα ἴσως ὅτι οὕτω πράττει ἔργον ἐξόγου φιλανθρωπίας καὶ ἀποκτᾷ δικαιοῦματα ἐπὶ τοῦ παραδείσου. Ἦθελε λοιπὸν ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ πεισθῆ ἰδίῳις ὕμνασι περὶ τῆς ἀληθείας καὶ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον δὲν θὰ ἐδίσταζε καὶ ἐγκλήμα ἀκόμη νὰ διαπράξῃ. Πράγματι: δὲ τὴν ἐπίουσαν ἀπετόλμησε τὸ μέγιστον τῶν κοινοτικῶν ἐγκλημάτων.

Μετέβη εἰς τὸν οἶκον ὅπου κατοικεῖ ἡ μνηστὴ αὐτοῦ, εἰσώρμησεν ὡς ἀστραπή, ἀπόθνηξε μετὰ κτηνώδους σκαιότητος τὴν μετὰ δακρύων καὶ γονυπετιῶς θελήσασαν νὰ κρατήσῃ αὐτὸν θεῖαν Γεθσημανὴν καὶ ἐβίασεν τὴν θύραν τοῦ γυναικωνίτου, ὅπου εὔρε τὴν μνηστῆν αὐτοῦ τραπέισαν εἰς φυγὴν ἐπὶ τῆ θεᾷ αὐτοῦ καὶ κρυβεῖσαν ἔπισθεν τῶν παραπετασμάτων ἵνα σώσῃ ἀπὸ τῆς τολμηθείσης ἀτιμώσεως... τὴν θεάν τοῦ προσώπου αὐτῆς. Ἐξήγαγεν αὐτὴν βιαίως ἐκ τῆς κρύπτῃς καὶ παρεμέρισε ταχέως τὰς χεῖρας τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, ἃς αὐτὴ εἶχε χρησιμοποίησαι ὡς αὐτοσχέδιον καλύπτραν. Ἡ θεὰ τῆς μορφῆς καὶ τὸ ἀκυσμα τῆς φωνῆς αὐτῆς μετὰ τρόμου ἐπικαλουμένης τὴν προστασίαν τῆς ἀειπαρθένου ἐπενήργησεν ὡς ψυχρὸν ὕδωρ ἐπιγεόμενον κατὰ κεφαλῆς μανιακοῦ ἢ μεθύσου καὶ ἔπεσεν ἀναυδος καὶ οἰονεὶ ἀπολιθωμένος. Τοσοῦτον εἶχε γοητεύσῃ καὶ μαγεύσῃ αὐτὸν ἡ ἔκπαγλος καλλονὴ καὶ χάρις τῆς μνηστῆς αὐτοῦ! Ἔστι βλέπων ὀλίγα εἰσέτι: λεπτὰ ἐν θρησκευτικῇ σιγῇ καὶ ἀκίνησι καὶ ἀμέσως ἐξῆλθε τοῦ παρθενικοῦ θαλάμου, ἐζήτησε γονυκλιτῶς συγγνώμην παρὰ τῆς θεῖας Γεθσημανῆς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἴδια δοξαζῶν καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν καὶ ἀσπαζόμενος μετὰ δακρύων μεταοίαις καὶ εὐγνωμοσύνης τὰς χεῖρας τῶν γονέων αὐτοῦ.

Ἄλλὰ τὸ μέγα ἐγκλήμα εἶχεν ἤδη συντελεσθῆ! Οἱ θεσμοὶ τῆς κοινότητος παρεβιάσθησαν καὶ περιουρίσθη ἀσυστόλως καὶ θρασείως ἡ δημοσίαι ἡθικῆ! Ὁ ἔνοχος ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐσχά-

τὴν τῶν ἐγγυφῶν ποιῶν, τὸ δὲ Κυλώνιον ἄγος νὰ ἀποπληθῇ διὰ παντὸς τρόπου. Πάραυτα οἱ Δημογέροντες τῆς κωμοπόλεως συνῆλθον εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐγκλημα δὲν ἐπεδέχτο ἀμφιβολίαν ἢ ἄρνησιν, διότι ὄλον τὸ γραίδολόγιον κατεμκρῦρει καὶ κατεκραύγαζε, προέβη εἰς τὴν περὶ ἀφορισμοῦ ἀπόφασιν αὐτῆς. Εἰς μάτην ὁ δυστυχῆς Στέφανος, οἱ γέροντες γονεῖς καὶ ἄπαντες οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι αὐτοῦ ἐξελιπάρουν καὶ ἐπεκαλοῦντο τὴν ἐπιείκειαν προβάλλοντες ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις. Ὦν κυριώτερα ἢ το ἢ ἐπήρεια τοῦ διαδόλου. ὅστις ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς συκοφάντιδος μεγαίρης εἶχε προκλέσει τὴν διάπραξιν τοῦ ἀνοσιουργήματος. Οἱ Δημογέροντες ὡς ἀδυσώπητοι ρωμαῖοι συγκλητικοὶ δὲν ἐμκλάχθησαν οὔτε πρὸ τῶν ἰκασίων οὔτε πρὸ τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων. Μόνον ἢ ὡς τελευταίον ὄπλον χρησιμοποίηθαισα μεσολάβησις τοῦ πατῆ—Χρυσάνθου ἐπέτυχε μετριασμόν ἢ μᾶλλον ἀναβολὴν ἐπὶ ὅροις τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἡδὴ ὑπογραφείσης καὶ πρωτοκολληθείσης περὶ ἀφορισμοῦ ἀπόφάσεως. Ὁ σεβάσμιος πρωθιερεὺς ὡς ἐπιχειρήμα πειστικὸν μετεχειρίσθη τὴν συνεργίαν τοῦ διαδόλου (διότι κατ' αὐτὸν οὐδὲν κακὸν ἐγένετο ἄνευ τῆς συνηγορίας τῶν πονηρῶν πνευμάτων), ἐπειράθη δὲ μετ' ἐπιτυχίας νὰ κινήσῃ τὸν οἶκτον τῶν ἀμειψτων δικαστῶν ὑπὲρ τοῦ ἀνευθύνου θύματος, τῆς δυστήνου Βηθλεέμ, ἣτις οὕτω κατεδικάζετο διὰ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἄλλων εἰς ἰσοβίον καὶ ἐπικαιδιστὸν ἀγκυλίαν, διότι οὐδεὶς θὰ ἐδέχετο ἕλεον νὰ συζευχθῇ ὄρη μινανθείσαν πρὸ τοῦ γάμου δι' ἀνδρῶν βλέμματος. Τῇ μεσολάβησει λοιπὸν τοῦ πατῆ—Χρυσάνθου, ἢ Δημογεροντία, συνήνεσεν εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς δημοσιεύσεως δι' ἐπ' ἐκκλήσεις ἀναγνώσεως τοῦ ἐδοθέντος ἀφορισμοῦ ὑπὸ τοὺς ἀκολούθους ὅρους: α. Οἱ γάμοι νὰ τελεσθῶσιν ἄνευ πομπῆς καὶ ἐπισημότητος παρισταμένου ἑνὸς μόνου ἱερέως β. δύο ἡμέρας μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν γάμων ὁ Στέφανος νὰ ἐγκαταλήπῃ σύζυγον, γονεῖς καὶ πατρίδα καὶ νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὄρων τῆς κωμοπόλεως γ. νὰ καταβάλῃ ἐν εἴδει προστίμου τὸ ἀναγκαῖον πρὸς ἀγορὰν τριῶν ἀργυρῶν ἑξαπετέρυγων ποσόν.

Οἱ ὅροι οὗτοι ὄσω σκληροὶ καὶ ὀδυνηροὶ καὶ ἂν ἦσαν ἐξετελέσθησαν κατὰ γράμμα. Ὁδυστυχῆς Στέφανος ἔχων νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τὸ ἰσοβίου ἐξοστρακισμοῦ, ὀριστικῆς ματαιώσεως τοῦ μετὰ τῆς Βηθλεέμ συνοικισίου καὶ ἀμετακλήτου ἀποζενώσεως πάτης συναφείας πρὸς ὅ,τι φίλτατον ὑπῆρχε δι' αὐτὸν ἐν τῇ γενετείρα, ἢ νυχκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τοὺς ἐπιβληθέντας ὅρους καὶ νὰ ἀποχωρισθῇ με πύρινα δάκρυα καὶ αἰμάσσουσαν καρδίαν ἀπὸ τῶν γονεῶν

Μ. Δρακοντασιδῆ.

Σπουδῆ.

καὶ τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ συζύγου ἀκριβῶς τὴν μεθεπομένην τῶν ἐν σιγῇ καὶ ἀθορύβῳ τελεσθέντων γάμων αὐτοῦ.

Καὶ ὁ μὲν ἀφορισμὸς ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τῶν ὄρων τούτων δὲν ἀνεγνώσθη, ἀλλ' οἱ γρηαιότεροι τῶν κατοίκων καὶ τὰ γραβδία τῆς κωμοπόλεως κατηγόρουν τὴν Δημογεροντίαν ἐπὶ μεροληπτικῇ καὶ χλιαρᾷ πολιτείᾳ, προέλεγον δὲ ἀπαισιώτατα ὕστερινὰ διὰ τε τοὺς νεονύμφους καὶ τοὺς γονεῖς. Ἰδοὺ διατὶ οὔτε τὸ συνεπε ατῆς πυρκαϊᾶς ἐν Κωνσταντινουπόλει πάθημα τοῦ Στεφάνου, οὔτε ἡ ὑπὸ τῶν δαιμόνων κατοχὴ τῆς Βηθλεὲμ οὐδεμίαν ἐγέννησαν κατάπληξιν παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς Σ., διότι ταῦτα δὲν εθεωροῦντο ἀπὸ τὰ ἄγραφα.

Εἶδομεν ἀνωτέρω πῶς ἡ Βηθλεὲμ εὖρε χάριν παρὰ Κυρίου καὶ τῇ ἐπεμβάσει τοῦ παπᾶ—Χρυσάνθου ἀπὸ ἀλλάγη τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Κατὰ τὸν αὐτὸν περ-που τρόπον ἐθεραπεύθη καὶ ὁ Στέφανος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπόβληθεις εἰς παραπλησίαν θεραπευτικὴν μέθοδον. Μεθ' ὅλας δὲ τὰς ἀπαισίας προρρήσεις τῶν γραβιδίων, καὶ ὁ Στέφανος καὶ ἡ Βηθλεὲμ ζῶσιν ἔκτοτε, καθ' ἃ μοι ἐβεβαίωσεν ὁ ταῦτα ἀρηγήθεις Δημογέρον, βίον εὐδαίμονα καὶ εἰρηνικόν, τοῦ Παναγᾶθου Θεοῦ εὐλογήσαντος τὴν ἐνωσιν αὐτῶν διὰ τῆς ἀποκτήσεως τέκνων ὑγιεινῶν καὶ γαρειστῶν, ὧν δεῖγμα ἐρατεινὸν εὗρισκέ τις εἰς τὸ παιδίον τῶν ἐξετάσεων.

Δ.

Ἐξ ὅσων ἀνωτέρω ἐπεγεύρησα νὰ σκιαγραφῆσω οἱ μὲν ἐπὶ τὸ νεωτεριστικώτερον συμπτόμενοι θὰ ἐξαγαγῶσι τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν προέκειτο οὔτε περὶ δαιμόνων οὔτε περὶ ἀφοριστικῶν ἐπενεργειῶν, ἕτεροι δὲ ἐπιστημονικώτερον ἀποφαινόμενοι θὰ εἴπωσιν ὅτι τὰ καὶ εἰς τὸν Στέφανον καὶ εἰς τὴν Βηθλεὲμ παρατηρηθέντα συμπτώματα δὲν ἦσαν εἰμῆ ἐκδηλώσεις ὕστερισμοῦ προκληθεῖσαι ἐκ τῶ προαναγεγραμμένων σφοδρῶν ἠθικῶν συγκινήσεων. Πῶς ὅμως ἐξηγητέον τὴν δι' ἐξορκισμῶν θεραπείαν, ἧς ἐγὼ γινώσκω οὐκ ὀλίγα παραδείγματα; Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται μοι ἂ γνωματούσω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὡς εἰμένου πολὺ ὑπεράνω καὶ τῶν γνώσεων καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀντιλήψεώς μου. Προβάλλω ὅμως εἰς τοὺς ἀρμοδίους τὸ ἀκόλουθον ἐρώτημα: Τὸ ἀνθρώπινον γένος εἶνε εὐτυχέστερον νῦν, ὅτε τὰ πάντα τίθενται ἐν ἀμφιβόλῳ καὶ ὑπ' αὐτῶν ἔτι τῶν ἡμιμαθῶν καὶ μικρονόων, μικροὶ δὲ καὶ μεγάλοι θεωροῦσιν ὡς κατόρθωμα τὸ νὰ γλευάσῃ καὶ καταρρίψῃ πᾶν ὅ,τι ἐκ παραδόσεως ἢ ἐξ ἀποκαλύψεως οἱ πολλοὶ πιστεύουσι, ἢ ὅτε μάνοι οἱ ἀληθῶς σοφοὶ καὶ μεγάλοι ἐπεδίδοντο εἰς μακρὰς καὶ ἐμβριθεῖς μελέτας περὶ

τῶν περικαλυπτόντων ἡμᾶς μυστηρίων, τῶν λοιπῶν ἀρκουμένων
εἰς τὴν ψυχικὴν γαλήνην ἣν ἐξασφαλίζει μόνη ἡ ἄνευ ἐρεύρης
πίστις καὶ ἡ εἰς τὰ πάτρια ἀφοσίωσις;

Ἐν Χαλκηδόνι τῇ 23 Μαΐου 1909.

ἸΗΣΥΧΙΟΣ

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΖΗΛΕΙΑ

Ὁ ἔρωσ—καθὼς ἦτανε κατέργαρος αἰώνια—
Ἄπο τῆ μάνα του κυρὰ νὰ φεύγει ὄλο ζητοῦσε.
Νὰ κάνει, ὅσα ἔκανε καὶ στὰ παλιὰ τὰ χρόνια,
Τὸν ἔκανε πού δοξαζε, τὸν ἄλλον πού ἐνοχλοῦσε.

Κ' ἦταν πολλά, παρὰ πολλά, τὰ κατορθώματά του.
Πού στὸ παλάτι παντοτε τῆς μάνας του γυροῦσε,
Πότε μὲ μύτην ἀνοιχτή, πότε κουρέλι τὰ φτερά του
Καὶ πότε τὸ κεφάλι του ὁ σκανταλιάρης σποῦσε

Τι νὰ τὸν κάνει; Ἡ φτωχὴ τρωγούντανε στὴ σκέψι,
Ποιὰ γκουβερνάντα νὰ τοῦ βρεῖ γιὰ νὰ τὸν συμμαζέψει.
Κ' ὄλο θρηνοῦσε, κ' ἔλεγε στὸν κόσμον τὸν καῦμό της,
Πού εἶχε γιὰ τὸ γιό της!

Ξάφνου ἡ πόρτα τῆς χτυπᾷ καὶ μιὰ γοηὰ προβάλλει·
—Ξέρω, τῆς λέγει, βάσανα ἔχεις, κυρὰ μου χίλια,
Μὰ γκουβερνάντα δὲν θὰ βρεῖς ὡσὰν καὶ μέναν' ἄλλη.
—Καὶ πῶς σὲ λέν, γερόντισσα;—Κυρὰ, μὲ λένε Ζήλεια

Καὶ ἀπὸ τότε ὁ Ἔρωτας, ὅπου κ' ἂν πάγει, ἔχει
Τὴ Ζήλειαν ἀπὸ πίσω του, σὰν πεθερὰ, νὰ τρέχει.

Η ΧΑΡΤΟΥ

Νά, σέ δυὸ τέρμενα... χαρά
καὶ σάλλα τρία ..ἔρωσ
Μὰ βλέπω τούτη τὴ φορὰ
θενά χαρεῖ κι' ὁ γέρος.—

Σπαθάτος, ὦρα βραδυνή,
γλυκά σέ καμαρώνει.
Μὰ ὅμως μιὰ μελαχροινὴ
τὸν βλέπει καὶ θυμώνει.

Ἕνας κουπάτος λαχταρᾶ,
ὁ δόλιος περαδέρνει.
Κ' ὁ νοῦς του βλέπω μὲ χαρὰ
τὸ νοῦ σου κορωνέρνει.

Δρόμο ξηρᾶς, σὰν περπατεῖ,
στενάζει ἀπ' τὴν καρδιά του
καὶ λὲς παθαίνει κάτι τι
σὰν δὲν σὲ δεῖ μπροσιά του.

Ἄργοπορίες μιὰ γραφὴ
τώρα κοντὰ σοῦ κάνει.
Χαρὰ σὲ τρέφει ὅμως κρυφὴ
καὶ σένα γιὰ στεφάνι.

Καὶ σὲ ζηλεύει ὀλημερίς
μιὰ νέα, μπαστουνάτη...
Σοῦ πέφτει γλήγορο, θαρρεῖς,
Χαρούμενο κρεββάτι.

Ὁ νοῦς σου, νά, σὲ μιὰ κοντὰ
μεγάλῃ πόρτα στέκει
Μὰ ὁ σπαθάτος σου γλεντᾶ
μὲ μιὰ ξανθὴ παρέκει

Τὰ λόγια σου δὲν συμφωνοῦν
συχνὰ μὲ τὰ δικά του
ἀλλὰ πολὺ τὸν συγκινοῦν
βαθειὰ μὲς' τὴν καρδιά του.

Γλήγορη πέφτει προξενειὰ
μὲ χρήματα ἐλπισμένα
Καὶ φαίνεται πὼς μ' ἀπονιά
Τοῦ πέρνεις νοῦν καὶ φρένα.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ

Ἐν τῇ κοινωνίᾳ βίος τοῦ ἀνθρώπου διεξάγεται ἐπὶ μιᾶς κλίμακος.

Φαντασθῆτε μίαν εὐρείαν πρὸς τὰ κάτω, στενὴν πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ λίαν ὑψηλὴν κλίμακα ἐκ χιλίων βαθμίδων, στηριζομένην ἐπὶ ἐδάφοις σκοτεινοῦ καὶ βορβορώδους καὶ ὑψουμένην κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν οὐρανόν, φωτιζομένην δὲ βαθμηδὸν καθ' ὅσον ὑψοῦται μέχρι νεφελῶν καὶ φθάνουσιν μέχρι θρόνου ὑψίστου καὶ μεγίστου, καταυγαζομένην ὑπὸ φωτὸς ἀπλέτου καὶ παγγρόσου, τοῦ ὁποίου φωτεινότερον νὰ μὴ δύναται ἡ φαντασία νὰ συλλάβῃ.

Ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος ταύτης φαντασθῆτε συνωθούμενα ἀμέτρητα πλήθη ἀνθρώπων ἀγωνιζομένων λυσσωδῶς ν' ἀναβῶσι πρὸς τὴν κορυφὴν, ἔνθα τὸ φῶς καὶ ὁ θρόνος τῆς δόξης, τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἰσχύος, καὶ νὰ μακρυνθῶσι τοῦ σκοτεινοῦ βορβόρου τῶν κατωτάτων βαθμίδων, ἔνθα ἡ ἀδοξία, ἡ πενία, ἡ περιφρόνησις καὶ ἡ ἀφάνεια.

Τί θέαμα ἐξαισίως θαυμάσιον καὶ ἐξαισίως οἰκτρὸν!

Δὲν ὑπάρχει μία βαθμὶς κενὴ ἐν τῇ ἀπειρίᾳ ἐκείνῃ τῶν βαθμίδων. Πόσοι ἐγωῖσμοι καὶ φιλοδοξίαι καὶ χρηστότητες καὶ ἀτιμῖαι ἀναρριχῶνται ἀπωθοῦσαι αἱ μὲν τὰς δέ, ἀσθμαίνουσαι, δάκνουσαι, λακτίζουσαι ὅπως, πρὶν ἢ τοὺς καταλάβῃ ὁ θάνατος, ἀναβῶσιν ὅσον δυνήθωσιν ὑψηλότερον πρὸς τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀπαστράπτον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πελωρίας κλίμακος!

Καὶ ἀναρριχώμενοι ὀλισθαίνουσι πολλοὶ ἢ ἀπωθοῦνται καὶ πίπτουσιν εἰς κατωτέρας βαθμίδας, ἐνῶ ἄλλοι ὑπερπηδῶσι πολλὰς βαθμίδας ὁμοῦ, εἴτε διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως, εἴτε ἐκ τύχης εἴτε πατοῦντες τοὺς ὑποστηρίξαντας αὐτοὺς, πάντοτε δὲ φθονούμενοι ὑπὸ τῶν ἄλλων. Οἱ πλείστοι ἀποθνήσκουσιν ἐπὶ τῆς βαθμίδος, εἰς ἣν κατῶρθωσαν νὰ φθάσωσι, καὶ ὀλίγοι, ὀλίγοι, μόλις ἐπὶ τῶν δακτύλων ἀριθμούμενοι, φθάνουσιν εἰς τὴν κορυφὴν ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν τῆς ὅλης κλίμακος.

Ὅσον ὑψηλότερον εὐρίσκεται ὁ ἀναβάτης, τόσῳ μείζονος δόξης ἀπολαύει παρὰ τοῖς ἄλλοις.

Ἄλλ' ὑπάρχει ἐν ἄλλο γέρας πολὺ τιμιώτερον τῆς δόξης ταύτης, διότι εἶναι πολὺ μᾶλλον δυσἀπόκτητον. Ὁ θαυμασμός πρὸς τὸν ἐξ ἰδίας μόνης δυνάμεως ἐκτελέσαντα τὴν μεγαλειτέραν ἀ-

νάβασιν, ὁ θαυμασμὸς πρὸς τὴν τιμὴν. Διότι ἄλλο εἶναι ἡ δόξα καὶ ἄλλο ἡ τιμὴ. Ἄλλοίμονον! Ἄλλο αἰ τιμαὶ καὶ ἄλλο ἡ τιμὴ.

᾽Ω! αὐτὸς ὁ πρὸς τὴν τιμὴν θαυμασμὸς εἶναι σπανιώτατος, εἶναι τόσον σπάνιος, ὥστε πολλαὶ δόξαι ὁμοῦ δὲν κατορθοῦσι νὰ τὸν ἀντισταθμίσωσιν.

Ἴδετε τὸν ἀναβάτην ἐκεῖνον, ὅστις κατώρθωσε διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεως ν' ἀναβῆ ἀπὸ τῆς 10(ης) μέχρι τῆς 500(ης) βαθμίδος. Ἐκεῖ γενῶ ἓν τέκνον καὶ ἀποθνήσκει. Τὸ τέκνον του, εὐρεθὲν ἅμα τῇ γεννήσει του εἰς τὸ μέσον τῆς κλίμακος, ἔχει δωρεὰν καὶ ἀκουσίως τὴν δόξαν τοῦ ὕψους, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν τιμὴν τῆς ἀναβάσεως, ἣτις ἀνήκει ὀλόκληρος εἰς τὸν πατέρα του.

Εὐρεθὲν ὁμοῦ ἀκόπως εἰς τὸ μέσον τῆς κλίμακος, ἐν αὐτῇ κτῆ ἀρχῇ τῆς ζωῆς του, ἔχει εὐκολωτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν ἐκκεῖθεν τὴν ἀνάβασιν μέχρι τῆς 700(ης) βαθμίδος. Περιλούεται ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς δόξης καὶ τοῦ πλοῦτου, καίπερ μετρίως κοπιάσαν. Ἐγεννήθη ἐν τῇ δόξῃ ἀλλὰ δὲν ἀπέκτησεν αὐτήν.

Ἄλλος γεννᾶται εἰς τὸ ἀκρότατον ὕψος τῆς κλίμακος, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θρόνου. Δόξα εἰς τὸ ὕψος, ἀλλ' ὄχι τιμὴ εἰς τὴν ἀνάβασιν! Ὅποια περιφρόνησις ἠθελε τὸν κατακαλύψει ἐν ἐγεννᾶτο ἐπὶ τῶν κατωτέρω βαθμίδων τῆς κλίμακος ἀποστάζων αἷμα καὶ ἰδρώτα ὅπως ἀναρριχηθῆ ἐκεῖ κατὰ τινὰς βαθμίδας, προσκόπτων, πωραγκωνιζόμενος, παλαιῶν, ἀποθούμενος ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ἀφανείᾳ καὶ ἐν τῇ σκίᾳ!

Ὁ ἄλλοτε δούλος ἐφοβεῖτο τὸν αὐθέντη του. Ὁ ἤδη ἐν τῇ κοινωνικῇ δουλείᾳ ἐλεύθερος δοξάζει τὸν ἐκ τύχης εὐρεθέντα ὕψηλά, διότι καὶ αὐτὸς τὸν φοβεῖται. Πάντοτε ἡ αὐτὴ ἀδυναμία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ, ταπεινομένη πρὸ τῆς τυχαίας λαμπρότητος καὶ θύουσα θαυμασιμὸν εἰς τὴν ἡλιθίαν ἐπιτυχίαν!

Διὰ τοῦτο εἶνε μωροὶ οἱ ζητοῦντες τὴν ἀνατροπὴν τῆς κλίμακος ταύτης, ἀντὶ νὰ ζητῶσι τὴν μόρφωσιν καὶ ἀπελευθέρωσιν τῆς διανοίας, ἣτις ἀνεστήλωσεν αὐτήν!

ΙΩΑΝ. Γ. ΦΡΑΓΚΙΑΣ

ΜΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Δικαστήριον διακρινόμενον διὰ τὴν ἀκεραιότητά του ἐξέδωκε μοναδικὴν εἰς τὰ δικαστικὰ χρονικά τῶν δικαστηρίων ἀπόφασιν. Κατεδίκασετὸν κατηγορούμενον εἰς ἰσόβια δεσμὰ καὶ δύο ἔτη ἐπὶ πλέον διότι ὕβρισε τὸ δικαστήριον.

ΤΟ ΚΑΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

Π! και σ' έπιασα' είνε λαυράκι!... ανέκορξε περιχαρής ό γνώστος εις τήν Θεσσαλονικήν κομφευσόμενος Αλέξανδρος Αρτεμιάδης και άνεκάθησεν όρμητικώς εις τήν... σπρωμνήν του. Διάβολε!... ειπεν άμέσως τρίβων τούς όφθαλμούς και γελών ήτο όνειρον. Εύρισκόμην στο ψάρευμα με τούς φίλους και... Χαρά όμως που τήν πήρα! Έβλεπα τούς άλλους γύρω μου να πιάνουν ψάρια και πήγαίνα να σχάσω άπ' τήν φούσκα μου. Και δαιμονίζομουν όσο τούς ήκουα να κοροϊδεύουν, και φρενιάζα που ούτε μιá σαρδέλλα κ'ν δέν ήργετο γιá να στιμπήσῃ στο δικό μου τó άγκύστρι. Κι' όταν με τόσα βίσκινα κατώρθωσα να πιάσω τó λαυράκι, βρέθηθε κι' αυτό να είνε όνειρο...

Αλλά τί ώρα είνε; Ωό!.. ένήάμισῃ. Έκοιμήθηκα, βλέπω, τόν ύπνο του δικαίου σήμερα, εν ώ έγω να τελειώσω ύπόθεσιν σπουδαιότατην, τήν σπουδαιότεραν άφ' όσας ήμπορεί να έγγι ό άνθρωπος ε αυτόν τόν κόσμο. Έμπρος λοιπόν!..

Και άποτιναζας ό Αλέξανδρος τή χιονάτη του μπλαγκέττα επήδησε κατά γής, εφόρεσε τής βελουδένιες του παντούφλες και ήρχισε μετά σπουδής, αλλά και προσοχής μεγάλης τόν πρωϊνόν του καλλωπισμόν. Ήτο μόλις τριακοντούτης ό Αλέξανδρος, εθεωρείτο δέ ως ό διασημότερος από τούς λέοντας τών αίθουσών και τών περιπάτων τής Θεσσαλονίκης. Αύτός έδιδε συνήθως

σών και τών περιπάτων τής Θεσσαλονίκης. Αύτός έδιδε συνήθως

τόν τόνον τοῦ συρμού τόσον εἰς τὸ χροῶμα καὶ τὸ σχῆμα τῆς γραβάτας ὅσον καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα, τόσον εἰς τὸ κτένισμα τῆς κόμης, ὅσον καὶ εἰς τὸ στρίψιμο τοῦ μουστακιῦ. Τὴν φήμην του ὡς κομψοῦ ἀνδρός οὔτε μὲ θρόνον τὴν ἀντήλασσε· διὰ τοῦτο ὑπεεράνω πάσης φροντίδος ἐθετέ πάντοτε τὴν μέριμναν πῶς νὰ μὴ ἐέχη τὸ πανταλόνι του, οὔτε μίαν ἀπλήν πτυχὴν καὶ ἡ γράβάτα του νὰ εἶνε ἀφελῶς ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικῶς δεμένη.

Ἡ σοβαρὰ ἀπασχόλησις εἰς τὸν καλλωπισμὸν δὲν ἠμποδοῖζεν ἐν τούτοις τὸν Ἀλέξανδρον νὰ σκέπτεται καὶ νὰ μονολογῇ.

—Τί νὰ σημαίνει ἀρὰ γε τὸ λαυράκι; ἐψιθύριζεν, ἐν ᾧ συυχρόνως ἐλιμάριζε τοὺς ὄνυχάς του. Δὲν μοῦ φαίνεται καλὸ τὸ ὄνειρο. Ἦκουσα κάποτε ἐκεῖνη τὴ γρηῃ τὴ Χατζηπέτραϊνα νὰ λλέγγη, πῶς τὸ ψάρι ὅταν τὸ βλέπη κανεὶς στὸν ὕπνον του, θὰ πῇ πῶς κάποια λαχτάρα θὰ δοκιμάσῃ στὰ ζυπνά του, λέει. Δὲν εἶμαι προληπτικός, αἰσθάνομαι ὁμως μέσα μου μίαν ἀνησυχία, τὴν ὁποίαν μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐξηγήσω. Λες νὰ μοῦ συμβῇ καμμιά ἀναποδιά; Δὲν μοῦ ἐλείψαν ἀπ' αὐτὸς ποτέ, θὰ πῇς, ἀλλὰ καὶ ποτέ μοῦ δὲν ἐπίασα λαυράκια καθ' ὕπνου.

Ὡχ, ἀδελφέ!... Δὲν με φθάνου ἀί τόσαί μου φροντίδες, πρέπει τώρα νὰ σκέπτομαι καὶ τὰ ὄνειρα... Καὶ ἀποσεύσας ὁ Ἀλέξανδρος τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν νὰ τὸν πολιορκοῦν, ἐπέρασε μίαν τελευταίαν φορά τὸ κτένι στὰ ὠραϊὰ ττου σγουρὰ μαλλιά, ἐκαμάρωσε στὸν καθρέπτη καὶ εἶπεν ἐν ᾧ ἀνέστρεφε τοὺς μύστακὰς του: Ὁ ράπτῃς μου, φαίνεται, βαρέθηκα νὰ περιμένῃ καὶ ἴσως μοῦ κάνῃ καμμιά ἱστορία ἀπὸ τῆς συνειθεσμένης του. Ἀπ' αὐτὸν ὁμως εὐκόλῃ ξεμπερδεῶ τοῦ παραγγέλλω ἄλλη μία φορεσιὰ καὶ ἔτσι μ' ἀφίνει ἡσυχο καὶ πάει δουλειὰ του. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους δανειστάς μου δὲν φοβοῦμαι τὸ ἔχουσιν πάρει πειὰ ἀπόφασι, πῶς γιὰ νὰ πληρωθῶν, πρέπει νὰ περιμένουσιν νὰ τὰ κλείσῃ ὁ γέρος.

Ἀνάφερα τὸ γέρο καὶ θυμήθηκα. Ὁ παππούλης μου θέλει, λέει, νὰ με διῇ καλὰ καὶ σώνει ἀποκαταστημένο, γιὰ νὰ πεθάνῃ, λέει, εὐχαριστημένος. Ὠραϊὰ εὐχαρίστησι θὰ δοκιμάσῃ, μὰ τὴν πίστι μου!... Ἄλλ' ἄς εἶνε. Χθὲς τὸ βράδυ πειὰ, ποῦ μ' ἔβαλε στὰ δυὸ στενά, εὐρέθηκα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποσχεθῶ πῶς σήμερα ἀφελῶς θὰ πάρω τὴν ἀπόφασί μου. Χαρὰ ποῦ σοῦ τὴν πῆρεν ὁ κακόμοιρος! Μοῦδωκε τὴν εὐχή του καὶ κοιμήθηκα ἡσυχα—ἡσυχα σάν ἀρνί, γιὰ νὰ ζυπνήσω τὸ πρῶτὸ λαχταρισμένον μ' ἓνα φανταστικὸ λαυράκι μέσ' στὰ χέρια...

Ὄφ! κι' αὐτὸ τὸ ψάρι μ' ἐξάλισεν ἐπὶ τέλους... Λοιπόν, ἡ κομωδία μου ἀλλὰ Κακὴ καὶ Κικὴ ἐκράτησε πολὺ καὶ μετὰ τὸ παραπάνω εἶνε καιρὸς νὰ τελειώσῃ. Πρέπει ν' ἀποφασίσω νὰ... ὑπογυμνωθῶ! Καὶ πρέπει, λέει, νὰ ἐκλέξω μετὰ τῶν δύο, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν δι' ἐμὲ τὴν μεγαλειότερην ἀσφάλεια ὅτι τὸ μέλλον μου θὰ εἶνε εὐτυχὲς καὶ μετὰ τὰς ὁποίας τόσον πολὺ τὸ παραξύνωσα, ὥστε θαυμάζω πῶς δὲν με πῆραν μυρωδιὰ ἐκεῖνοι τοῦ ἀρέσκονται νὰ γράφουν σκάνδαλα εἰς τὰς ἐφημερίδας. Λοιπόν...

"Ἄλλ' ἄς ἀνάψω πρῶτα—πρῶτα ἓνα τσιγαράκι. Λέγουν ὅτι τὸ κάπνισμα κ' ἡ σκέψις εἶνε δύο σύντροφοι ἀχώριστοι. Μέσα στὰ σύννεφα τοῦ γαλανοῦ καπνοῦ ὁ κόσμος φαίνεται ἄλλοῦτικος, κάποτε καλλίτερος, κάποτε χειρότερος, πάντοτε ὁμοῦ μυστηριώδης. Ἄλλ'... τί ὄραξιά σου εἶνε ἡ ἐλευθερία, ζοή! Τριάντα τὸρα χρόνια δὲν γνώρισα τί θὰ πῆ σκλαβία καὶ σήμερον πρέπει, λέει, νὰ ἐτοιμασθῶ μόνος τὰ δεσμά μου καὶ ν' ἀρχίσω νὰ με δέσῃ ἡ μία ἀπ' τῆς δύο πού ἐβαλα—πού μ' ἐβαλαν, ἤθελα νὰ πῶ—στ' αὐτὴν τί ἀνάποδα πραγματὰ!... Μία λοιπόν ἀπὸ τῆς δύο. Ἀλλὰ ποῖα;

Κάποιος ποιητὴς, ὁ ὁποῖος εὐρέθηκε, φάνεται, ὁ φουκαρὸς εἰς τὴν αὐτὴν ἀνάγκην, ἔγραψεν ὅτι «ἡ καρδιά του ἐκυμάνετο μετὰ τῶν δύο.» Συμβαίνει μήπως καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἴδιον; Ὄχι, βέβαια. Τὰ ἰδικὰ μου ἐλατήρια εἶνε δύο: αἰσθημα καὶ συμφέρον. Τὸ αἰσθημα μὲ ὠθεῖ ἀκατασχέτως πρὸς τὴν κόρην τοῦ Πολυδίου. Τὸ συμφέρον μὲ σπρώχνει, ἢ μάλλον μὲ ἐλκίζει εὖν μαχητὴς πρὸς τὴν γῆραν τοῦ Χοντροκάφα. Πῶ... Τί πρόστυχο ὄνομα! θαρρεῖς καὶ βρωμάει σαροδέλλες!.. Ἄν δὲν εἶχε τρία σπίτια στὴν ἐξοχὴ κ' ἓνα παλάτι στὴν προκουμιά, κάμποσια μετροπὰ στὴν Τράπεζα καὶ τὴν κληρονομία τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀνδρός της, αὐτὴ ἡ Χοντρο—Πελαγῶ, ὅπως τὴν λέν, οὔτε μιὰ καλημέρα νὰ τῆς πετάξῃς θὰ ἤξιζε. Λέει πῶς εἶνε μόλις εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν ἀλλὰ θὰ ἔχη τὰ τριανταπέντε, ἴσως καὶ τὰ τριανταοκτὲ. Καὶ σοῦ εἶνε, ὁ διάβολος, μιὰ χονδροπατάτα, σοῦ ἔχει ἓνα μούτρο, πού θαρρεῖς πῶς εἶνε ἰπ-

ποπόταμος! Έχει τὴν ιδέα πὸς τὰ μάτια τῆς εἶνε ἔμμορφα· μὰ αὐτὰ τα... εὐλογημένα εἶνε ἐξοφθαλμικά σὰν αὐτὰ στὸ πιάτο!... Τὰ σπυριά, μετὰ ὁποῖα εἶνε γεμάτο τὸ πρόσωπό τῆς, αὐτὴ τὰ λλέγει ἐλγῆς—κρεατοελγῆς μάλιστα, καὶ βάφεται, βάφεται, ποῦ νομίζεις βλέπεις προσωπίδα. Ἐπειτα κάνει καὶ κατὶ ἄνοστα σκέρτσσα, ποῦσ' ἀρίνουεν νὰ ἐννοήσης πολλὰ πράγματα. Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τουτοῦ θυμᾶμαι τὸς: νὰ ἤκουσα κάποτε νὰ κυκλοφοροῦν μερικαὶ φῆμηι, εἰς τὰς ὁποίας ἔπαίξε σπουδαῖο ρόλο ἐκεῖνος ὁ λιμοκοντόσρος ὁ Ἀβουλῶης· δὲν ἤμπορεσα ὅμως νὰ ἐξακριβώσω τίποτε.... Παίξει, λέει, καὶ πιάνο καὶ τραγουδεῖ, λέει. Μηνούλα μου!.. Ὅποιος δὲν βρέθηκε στὴ συναχαστροφὴ τῆς, ἐκεῖνος μόνον δὲν ξεύρει τί τραβᾷ τὸ ἄμοιρο τὸ ὄργανο καὶ τί φρικτὸ μαρτύριο ὑφίστανται τὰ ὄττ τῶν ἰκροκτῶν τῆς. Εἶνε ὅμως ποῦ ὅλοι τὴν κολακεύουεν γιὰ τὸ γρήμα καὶ γιὰ τὴν γαυτὴν τῆς ψευτιῆς σὰν συριανὰ λουκούμια...

Τί διαφορετικὴ ποῦ εἶνε ἐκεῖνη ἡ κουκλίτσα τοῦ Πολυβίου, ἐπανέλθε μετὰ μακρὴν σιωπὴν ὁ Ἀλέξανδρος ἐκπέμψας ἐλαφροῦν στεναγμὸν καὶ ἀναψᾷ δευτέρου τσιγάρον. Μετὰ χαριτωμένο τῆς ἀναστήμα, μετὰ ὠραῖο ἀγνό τῆς

γριώμα, μετὰ τὰ διαμάντενια ζουμπουλιὰ ματάκια τῆς σοῦ κάνει ὄρεξι νὰ τὴν πιῆς στὸ ποτήρι. Ὅταν κάθεται μπροστὰ στὸ κλειδοκύμβαλο, εἶνε μιὰ τρέλλα νὰ βλέπῃς τὰ κονδυλένια δαχτυλάκια τῆς νὰ τρέχουεν γαργὰ στὰ κόκκαλα ἐπάνω. Καὶ τί φωνή! ἀγγελικὴ!... Καὶ τί καλλὴ ποῦ εἶνε, τί μετριόφρων! Ἐχει μιὰ καρδιά, μάλαμμα! Πρόθυμη εἰς κάθε περίστασι νὰ ἐκχυθῆ ὀλόκληρη καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ τοὺς θησαυρούς τῆς... Τὸ κακὸ εἶνε ποῦ ὁ μπαμποῦσ τῆς ἀφ' ὅτου ρίχθηκε εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, κατεστράφη σχεδὸν καὶ μόλις πενταχόσιες λίρες ἤμπορεῖ νὰ δώσῃ προίκα εἰς τὴν κόρην του. Εἶ-

νε ὅμως λόγος ἰσχυρὸς αὐτός, γιὰ νὰ τὴν ἀποκλείσω ἀπ' τὴν ἐκλογὴν μου; Ὅχι, βέβαια.

Καὶ τότε ἄς τὰ ξαναποῦμε μὲ λίγα λόγια, γιὰ νὰ δοῦμε ποῦ βρισκόμαστε, προσέθηκεν ὁ λέων μας ἀρχίσας νὰ διασκελίζῃ τὸ δωμάτιον.

Ἡ χήρα τοῦ Χοντροκάλφα εἶνε πλουσιωτάτη. Εἶνε ὁμως ἀποκρουστικῶς ἄσχημη καὶ ἡ ὑπόληψις τῆς ἔχει τεθῆ ἐν ἀμφιβόλῳ. Ἐπὶ πλέον δὲν τὴν ἀγαπῶ, οὐδέποτε τὴν ἠγάπησα καὶ τὸ μόνον πρᾶγμα, ποῦ μὲ ἔκαμε νὰ τὴν τριγυρίζω, ἦτο τὸ συμφέρον.

Ἡ κόρη τοῦ Πολυβίου εἶνε σχετικῶς πτωχή. Ἔχει ὁμως θησαυροὺς εἰς προτερήματά. Εἶνε ὠραία, εἶνε καλὴ καὶ τὸ ἠθικόν τῆς οὐδεμίαν παρουσιάζει κηλίδα. Ἐπὶ πλέον τὴν ἀγαπῶ καὶ αἰσθάνομαι ὅτι χωρὶς αὐτὴν ὁ βίος μου θὰ εἶνε ἐλεεινός κι' ἀξιοδάχρυτος.

Λοιπόν: τὸ συμφέρον εἶνε πρὸς τὸ μέρος τῆς χήρας: τὸ αἰσθημα εἶνε πρὸς τὸ μέρος τῆς κόρης. Θέτω κριτὴν τὸ λογικόν ὅ,τι ἀποφασίσῃ, ἐκεῖνο θὰ γίνῃ.... Ἐτελείωσε. Ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη: κάτω ἡ Χοντροκάλφαίνα! Ζήτω ἡ Φουλίσσα τοῦ Πολυβίου!

᾽Ωχ!... Πῶς ἀνεκουφίστην!... Γλήγορα τότε ἀπὸ ἑνα γραμματάκι εἰς τὴν καθεμιὰ γιὰ νὰ ξεμπερδεύῃ ἡ ὑπόθεσις.

Καὶ ἀποτινάξας τὸ τσιγάρο του ἀπετελείωσεν ἐν τάχει τὸν ἱματισμὸν του καὶ ἐκάθησεν εἰς τὸ γραφεῖόν του διὰ νὰ γράψῃ τὰς ἐπιστολάς. Ἔβηκεν ἐνώπιόν του δέσμη γράπτου μασχομυρισμένου καὶ ἐβούτηξε τὴν πέννα του εἰς τὸ πολυτελές του μελανοδοχεῖον.

—Πρῶτα—πρῶτα ἄς κόψωμε τὸν βῆλα τῆς χήρας, εἶπε. Καὶ διὰ γειρὸς ἀσφαλοῦς καὶ ταχειᾶς ἐχάραξε τὰς ἀκολουθοῦσας γραμμάς.

»Φίλη μου,

»Εὐρ'σχομαι εἰς τὴν σκληρὰν
»ἀνάγκην νὰ σᾶς δηλώσω ὅτι ἡ
»σφοδρὰ μου ἐπιθυμία νὰ ἐνώσω
»τὴν τύχην μου μετὰ τῆς ἰδικῆς

»σας προσέκρουσεν εἰς τὴν ἀκατανίκητον ἀντίστασιν τῶν συγγενῶν μου. Σᾶς παρακαλῶ νὰ λησμονήσητε τὰ ὅσα ἔνειρα ἐπλάττομεν ὁμοῦ ρεμβάζοντες εἰς τὴν ὠραίαν σας ταράτσαν ὑπὸ τὸ

»φῶς τῆς πανσελήνου καὶ νὰ μὲ συγχωρήσετε διὰ τὴν λύπην, τὴν
»ὁποῖαν ὅλως ἀκουσίως μου σᾶς προξενῶ.

« Ὁ περιλυπὸς φίλος σας

Ἄλεξανδρὸς Ἀρτεμιάδης»

— Δὲν εἶμαι πολὺ δυνατὸς εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐπιστολογραφίας, μού φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν τὰ κατάφερα ἄσχημα—εἶπεν ὁ Ἄλεξανδρὸς περὶν στουπόχαρτον ροδόχρουν ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς. Δὲν πρόκειται βέβαια νὰ δώσω ἐξετάσεις. Ἄλλ' ἄς εἶνε... Κκαὶ

τόρα ἄς ἀνοίξωμεν τὰς πύλας τοῦ παραδείσου εἰς τὴν ἄλλην. Περιεργον!... Τώρα δὰ μ' ἐπίασε μιὰ συγκίνησις... Ἥρσις νὰ τρέμω. Νὰ πού μού ἔρχεται στὸ νοῦ καὶ τὸ λαυράκι... Ὀρισμένως ἔγινα προληπτικός. Αὐτὰ παθαίνει κανεὶς ὅταν ἀκούῃ γραφῖδια ξεκουτισμένα. Θέλω νὰ γράψω καὶ σαθάνομαι νὰ μού φεύγῃ ἡ ψυχὴ. Ἄν ἀφεθῶ, εἶμαι ἱκανὸς νὰ γεμίσω ἕνα τόμον. Διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ὅμως πρέπει νὰ εἶμαι σύντομος καὶ μετρημένος.

Καὶ ἀφ' οὗ ἐμοντζούρωσε δύο—τρὶα χαρτιά, κατώρθωσεν ἐπὶ

τέλους ὁ Ἄλεξανδρὸς νὰ περιτείλῃ ὅλας τοῦ τὰς σκέψεις εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας φράσεις:

« Φιλτάτη μου, »

» Σήμερον δέχεται ἡ κυρία Παπασταύρου. Φρόντισε νὰ εὑρεθῆς ἐκεῖ μεταξύ τῶν 6 καὶ 7. Θὰ ἔλθω νὰ σοῦ κάμω μιαν ἀνακοίνωσιν.
» Ἀπὸ τὴν ἀπάντησίν σου ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία τῆς ζωῆς μου ὁλοκλήρου.

Ἄλτσας σου»

— Πάει κι' αὐτό. Εἶνε λίγο ξηρό, ἀλήθεια, καὶ καθόλου σύμφωνον μὲ τὰς ὑπγορευσεις τῆς καρδιάς μου, ἀλλὰ μὲ τῆς γυναίκεος δὲν πρέπει ν' ἀφίνεται κανεὶς νὰ τοῦ πέρνουν τὸν ἀέρα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ. Θὰ μὲ ἐννοήσῃ, πιστεύω.

Ἄς γράψω τώρα τοὺς φακέλλους. Πλησιάζει μεσημέρι καὶ πρέπει νὰ προφθάσω τὸ ταχυδρομεῖο τῶν 12.

Καὶ ἂν οὐ ἔκλεισε τὰς ἐπιστολάς, ἐσφράγισε τοὺς φακέλλους, ἔγραψε τὰς ἐπιγραφάς, ἐπέρασε τὸ παρτεσοῦ του καὶ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας διευθυνόμενος εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

Καθ' ὁδὸν ἔριπτε συχνά—πυκνά λοξὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν φακέλλων, τοὺς ὁποίους ἐκράτει εἰς τὰς γαντωμένας χεῖράς του.

—Πρὸς τὴν ἀξιότιμον Κυρίαν Πελαγίαν Χοντροκάλφα—ἐγράφειτο ἐπὶ τοῦ ἑνός.

—Πρὸς τῆς Δεσποινίδα Ἰουλίαν Πολυβίου—ἐφέρετο ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

Ἦ οὐ εἰς περιεῖγε «τὸν ἑραυνὸν εἰς φακέλλον εὐώδη κεκλεισμένον» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ποιητοῦ Παράσχου.

Ἦ ἄλλος περιέκλειε «πνοὴν μαϊτιδος αὔρας» κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Ἀλεξάνδρου μας.

—Φαντάζομαι τὸν ἄσχημο μορφασιμό, ποῦ θὰ κάμῃ ἡ ΧοντροΠελαγία—ἔλεγε μαϊτιδῶν ὁ ἥρωας μας, καὶ βλέπω ἀπὸ τὸρα τὸ γλυκὺ μαϊδιάμα, ποῦ θὰ ζωγραφισθῇ στὰ κοραλλένια χεῖλη τῆς ἀγαπητῆς μου Ἰουλίας.

Παρέδωκεν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὰς ἐπιστολάς, ἔωχεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἔπαιξε μπαλιάρδο ὡς τὰς 4 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ ν' ἀλλάξῃ ἐνδύματα. Ἐκεῖ τὸν κατέλαβεν ἀδύμνια. Ὁ ὑπολειπόμενος χρόνος τοῦ ἐφαίνετο ἀτελείωτος. Πολλάκις δὲ ἀπεπειράθη νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν παρέλευσιν τῶν ὥρων ὠθῶν τὸν λεπτοδείκτην μὲ τοὺς δακτύλους.

—Τί σιγὰ ποῦ περιπατεῖ αὐτὸ τὸ διαββλορολόγι. Κ' ἐγὼ ποῦ λυώνω περιμένοντας τὴν ὥρα νὰ διῶ τὴν Ἰουλίτσα μου. Ἐτσι μούρχεται νὰ τὸ σπᾶσω!...

Ἐπὶ τέλους ἡ ὥρα ἔφθασεν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκράτησε τὸ πολυτιελέστερο ἀμάξι τῆς ἀγορᾶς καὶ ὠραῖος ὡς Ἀδωνις καὶ ὑπερήφανος ὡς Καῖσαρ ἐξώρμησε πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Παπασταύρου. Ἡ ψυχὴ του ἐπλεεν εἰς πέλαγος εὐδαιμονίας...

Τὴ ἀμύξῃ: ἔσπευγεν ἀπὸ ρυτῆρος. Μετὰ δέκα λεπτά εὐρίσκειτο

εἰς τὴν ἐξώθυρον. Ὁ Ἀλέξανδρος σπεύδει πρὸς τὴν κλίμακα καὶ ἀναβαίνει τὰς βαθμίδας ἀνά δύο—δύο. Ἡ καρδία του πάλ्लεται μέχρι διακοπή-ξεως. Ἐτοιμάζεται ν' ἀνοίξῃ τὸν προθαλαμὸν καὶ αἰσθάνεται τὰ γόνατά του νὰ παραλύουν.

Ἄφνης δύο γονδρο-βρυχόνες περιβάλλουν τὸν λαϊκὸν του καὶ μία γνωστὴ φωνὴ ψιθυρίζει εἰς τὰ ὦτά του:

—'Αγίατη μου, τί εὐτυχὴς ἡμέρα ἢ σημεῖον!

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκκοκκίωσεν. Ἐμείνεν ὁ δυστυχὴς ὡς ἀποσβολωμένος. Ἀνεγνώρισεν τὸν Χοντρο—Πελαγία του καὶ ἐπελά-

γωσεν ὁ χυσι-
ρος στὸ πελα-
γος τῆς ἀπο-
γνώσεώς του.

Προσπάθησε
ν' ἀποσπασθῆ,
νὰ ὀπισθοχωρήσῃ. Τοῦ ἐ-
στῆθη ἀδύνα-
νατον. Ἡ Χον-
δροκλαφά εἶ-
χε κολληθῆ ἐ-
πάνω του σὰν
ὀκταπόδι καὶ

τὸν ἐσφιγγε στὴν ἀγκυλιὰ τῆς σὰν ὁ βόας τὸ θυμὸν του.

—'Αχ! τὸ ὄνειρό μου, τὸ ὄνειρό μου—ἐγόγγυσεν ὁ ἀτυχὴς Ἀλέξανδρος καὶ ὑπετάγη.

Εἶχε κίμει λάθος στὰς ἐπιγραφάς. Ἦτο, βλέπετε, «μοι-
ραῖον καὶ τυχαῖον», καθὼς λέγει καὶ ὁ κύριος Θεοτόκης.

Ἐν Θεσσαλονίῃ, Ἀπρίλιος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΗΤΟΣ

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΛΞ

Με τραβούνε τ' ἄστρα
Σ' ἓνα κόσμο ξένο
Κόσμο ποῦ δὲν ξέρω
Κόσμο ὄνειρευτό,
Με τραβάει τὸ κῦμα
Περ' ἀπ' τὰχρογιάλι,
Ποῦ ἡ νεραΐδες πλέκουν
Τὸ λευκὸ χορὸ.

Καὶ μοῦ λέει τόσα
Λόγια ζηλεμένα
Ἡ λαλιά τῶν ἄστρον
Λόγια ἀρμονικά.
Καὶ μοῦ λέει τὸ κῦμα
Πῶς γιὰ μένα πλέκουν
Ἡ λευκὲς νεραΐδες
Στέφανα λευκά.

Ὡ γλυκειά μου ἀγάπη
Ἔλα, μὴ φοβᾶσαι
Στ' ἀγνωστο ταξειίδι
Πᾶμε μιά νυχτιά,
Ὅπου πᾶνε τ' ἄστρα,
Ὅπου πάει τὸ κῦμα,
Ἡ ζωὴ μας θᾶναι
Ἴσως πειὸ γλυκειά.

ΜΙΣΟΣ

Με βλέπεις; με γνωρίζεις;
Δὲν εἶμαι πειὰ ἐκεῖνη
Ποῦ χρόνια σ' ἀγαποῦσα
Με γλύκα ἐρωτικιά....

Σ' ἔφερν' ἐμπρὸς στοῦ νοῦ μου
Κ' ἐγίνηκες σαράκι
Ποῦ πότισες φαρμάκι
Καὶ σῶμα καὶ ψυχὴ.

Κ' ἡ πειὸ θερμὴ Ἀγάπη
Καὶ χάνεται καὶ σβύνει,
Ἀγλύχαντη σὰν μείνη
Αἰώνια ἡ καρδιά

Τύρα γιὰ δὲς με... ξένη
Γιὰ σὲ θὰ εἶμ' αἰώνια
Μὰ κι' ἀπὸ τὸν κάθε Πόνο
Θὰ εἶμαι πειὸ τρανή,

Μεσ' στὰ ὄνειράτά μου
Κάποια πλανεύτρα ἐλπίδα
Θερμὴ σὰν τὴν ἀχτίδα
Γλυκειά σὰν προσευχὴ,

Γιατὶ τὴ μαύρη φρίκη
Τοῦ κερανοῦ σκορπίζει
Μιά δύναμι ποῦ ἀρχίζει
Στὰ στήθη μου νὰ ζῆ.

ΜΑΡΙΚΑ ΚΑΡΑΚΑΣΗ (Πίπιζα)

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΜΟΥ

ΤΟ ΔΩΜΑ

«Τῷ ἀγαπητῷ μοι ἐξαδέλφῳ
Ἡλίᾳ Κ. Τραυλῷ
Εἰς Βαλέ»

Ἐταν τὴν ἐπαύριον νυχτὸς τοικυμιώδους, παρεμφεροῦς πρὸς τὰς τεσσαράκοντα τοῦ κατακλυσμοῦ ἡμέρας καὶ νύκτας τῆς ἀδδίακόπου βροχῆς, διερχομένη πρὸ τῆς συγγενικῆς μου οἰκίας, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ φωλεὶ τῶν πρώτων εὐτυχῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, εὐρέθην πρὸ σωροῦ ἐρείπειων, εἰς τὰ ὅποια εἶχε μεταβληθῆ ἡ συναπτὴ τῆ οἰκίᾳ χωματοσκεπῆς ἀποθήκη, τὸ ὑφ' ἡμῶν κοινῶς καλούμενον δ ὦ μ α, βαθὺ αἰσθημα πόνου κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου.

Τὸ ἀσήμαντον διὰ πάντα ἄλλον γεγονὸς αὐτὸ τῆς καταρροεύσεως μιᾶς ταρχίτσας, δι' ἐμὲ εἶχε μεγάλην σημασίαν καὶ μοῦ προσῆξένσε βαθυτάτην λύπην. Πᾶν ὅ,τι συνδέεται μὲ τὴν ἱστοροίαν τῆς ζωῆς μας, μὲ τὰς ἀναμνήσεις μάλιστα τῆς εὐτυχοῦς αὐτῆς περιόδου, εἴτε ἀνθρωπος εἶνε, εἴτε ἀντικείμενον, ἢ τόπος, ἔχει ἰδιδαιτέραν ἐν τῇ καρδίᾳ μας θέσιν, ἀπὸ τῆς ὁποίας δὲν ἀποσπᾶται ἄνευ πόνου. Καὶ εἶνε τόσον προσφιλέστεραι αἱ ἀναμνήσεις οὗται ὅσον ἡ ἀπόστασις τοῦ χρόνου δεικνύει τὰ πράγματα ὠραιότέρα.

Τὸ δ ὦ μ α ἦτο ὁ καλλίτερος σταθμὸς τῆς ζωῆς μας. Ἐκεῖ ἐπάνω διήλθομεν τὰς εὐτυχεστέρας ὥρας τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας.

Αὐτὸ ἤκουσε τοὺς φαιδρὸς γέλωτάς μας καὶ τοὺς εὐκόλως σιγάζοντας κλαυθμούς μας. Εἶδε τὰ ἀθῶά μας παιγνίδια, τὴν ἄδδολον χαρὰν μας καὶ ἐσήκωσε τὸ θάρος, τὸ ἐλαφρότερον πτεῖλου θάρρος τῶν μικρῶν μας ἐτῶν.

Τὸ δ ὦ μ α εὐρίσκετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς θείας μας. Ἦτο ἡ χωματοσκεπῆς στέγη συναπτῆ τῆ οἰκίᾳ εὐρείας ἀποθήκης, ἐκεῖ δὲ τὰ παιδιὰ τῆς τὰ ἐξαδέλφια πων καὶ ἡμεῖς, ἐν ὄλῳ παιδιὰ συγγενικὰ δώδεκα, ἐπαίζαμεν κάθε βράδῳ ὅταν ἐσχολάζαμεν ἀπὸ τὸ σχολεῖδον, καὶ ἀπὸ τὸ πρωτὶ ἕως τὸ βράδῳ τὴν κυριακὴν καὶ τὰς ἑορτάς.

Αὐτὶς μάλιστα τὰς τελευταίας, τὸ δῶμα τῆς θείας, ἦτο τὸ ἐν-
τευκτῆριον ὅχι τῶν δώδεκα ἡμῶν, ἀλλ' καὶ τῶν φίλων καὶ συμ-
μαθητῶν τῶν ἀδελφῶν μας καὶ τῶν ἰδικῶν μας συμμαθητριῶν
καὶ φίλων.

Καὶ δὲν ἔμενε παιγνίδι, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐπαίχθη ἐκεῖ ἐπάνω ὑ-
πὸ τὰ ὄμματα τοῦ θεοῦ. Πόσα παπούτσια δὲν κατελύθησαν ἐκεῖ
καὶ μὲ πόσα γονδρά ψήγματα χρυσοῦ ἐκ τῶν βαλκαντιῶν τῶν μη-
τέρων μας ἦτο ἀναμειγμένον τὸ γῶμα τοῦ καταρρεύσαντος δώμα-
τος! Πόσον δὲ εὐεργετικὸν διὰ τὸν παπουτσήν μας ἦτο τὸ αἰ-
μνηστον δῶμα! Τί δὲν ἐπαίχθη ἐκεῖ ἐπάνω! Κορίτσια καὶ ἀγόρια
μαζύ, χωρὶς διάκρισιν φύλου καὶ ἡλικίας, ἦτις ἐπίκοιλεν ἀπὸ τὰ
4 ἕως τὰ 15 ἔτη, διήλθομεν τῶν ἀμερίμων ἐτῶν μας, ἡμέρας
ἀλησμονήτου ψυχικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλιᾶσεως.

Ὅλα τὰ τότε παιγνίδια καὶ παρωχημένων ἀκόμη ἐποχῶν,
**τὸ δάριε, τὸ μπαίνω—βγαίνω, τὸ κήδημα, τὰ Κολ-
λημένα, ὁ Καρακατσάνης, τὸ πετραδάκι, ἡ Μαργαρί-
τα, τὸ προζύμι, ἡ τυφλουμῖγα, τὰ καντουνάκια,** ἄλ-
λα διάφορα τῆς ἰδικῆς μας ἐφευρέσεως, ὅλα ἀνευδιβάσθησαν εἰς τὴν
σκηνὴν ἐκείνην, ὑψήλα ἀπὸ τὴν γῆν καὶ κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν,

«Ποῦ τὸ γαλάζιο μᾶτι τοῦ ὅλη τῆ γῆ κυττάζει

κ' ἐκεῖ ποῦ γέλοισι ἀντιλαλοῦν κ' ἐκεῖ ποῦ δάκρυ στάζει.

Ἐτελείωνεν ὁμοῦς ἡ ὥρα καὶ παιδικὴ ἡλικία. Μετ' ὄλιγον θὰ εἰσ-
ηρχόμεθα εἰς τὴν νεανικὴν καὶ τὰ πράγματα ἀποτόμως ἤλλαξαν
ὄψιν.

Ἡ καλὴ θεία, ἡ ἰδιοκτήτρια τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὸ δῶμα ἀνε-
χώρησε μετὰ τῆς οἰκογενείας τῆς.

Μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐπανήλθεν καὶ πάλιν. Ἐχωρίσθημεν παιδιὰ διὰ
νὰ συναντηθῶμεν νέοι καὶ νεανίδες. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα
παιδιῶν ἔλειπεν εἰς, προπορευθεὶς καὶ ἀναμένων ἡμᾶς εἰς τὸν
κόσμον ὅστις κλείεται διὰ τῆς θύρας τοῦ τάφου, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ
μία γέννησις εἶνε εἰς ἐδῶ θάνατος.

Τὸ δῶμα καὶ πάλιν μᾶς ἐδέχθη φιλόξενον καὶ εἶδε τοὺς ρεμ-
θασμοὺς καὶ ἤκουσε τὰς σκέψεις, τὰ ὄνειρα, τοὺς πόθους καὶ τὰς
ὄνειροπολήσεις τῶν νεανίδων, τὰ μεγαλεπήβολα τῶν νέων σχέδια.

Πόσαι φαιδραὶ ὁμιλίαι καὶ πόσαι σοβαρὰ συζητήσεις δὲν διεξή-
χθησαν ὑπὸ τὸ καρδαμίζον τῶν ἀστέρων ὄμμα καὶ τῆς σελήνης τὸ
ᾠχρόλευκον φῶς, εἰς τὸ οὐρανοσκεπὲς ἐκεῖνο δῶμα!

Καὶ πάλιν νέα διακοπή. Ὁ θάνατος τῆς ἀγαπητῆς θείας μᾶς
ἐχώρησεν ἐκ νέου καὶ μᾶς ἀπεμάκρυνε ἀπὸ τοῦ προσφιλοῦς καὶ
οἰκείου ἐνδιαυτήματος.

Ὁ χρόνος, ὁ ἀκούραστος ἑδοιπόρος θαδίζει διρκῶς σύρων ὡς ἀχώριστον σκίαν του τῶν ἀτυχῶν θροτῶν τὰ ἀτελεύτητα πλήθη.

Με συγκίνησιν πάντοτε διέρχομαι πρὸ τῆς οἰκίας ἐκείνης, ὅπου ἐπεράσαμεν τόσοι ἡμεῖς το ὠραιότερα τῆς ζωῆς μας ἔτη καὶ βλέπω ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐξώθυράν τῆς τὴν πλακώστρωτον αὐλὴν σκεπασμένην με τριανταφυλλίαις καὶ γιασεμιά, τὰ ὅποια τόσες φορές ἔκοψα, τὴ βρούτι τῆς με τὴ μικροκρένια γούρνα ποῦ ἰδρωμένη ἀπὸ τὸ τρέξιμο ἔπινα ἀσυλλόγιστα νερό, τὸν κῆπο με τὶ διάφορα δένδρα, εἰς τὰ ὅποια τόσες φορές ἀνέβηκα καὶ ἔκοψα τοὺς καρπούς των.

Πόσα παρῆλθον ἔτη καὶ πόσαι ἐπῆλθον μεταβολαί! Εἰς πόσους ἐκ τῶν συμπαικτόρων ἐμειδιάσεν ἡ τύχη, πόσοι ὑπὸ τῶν κυπαρισσιῶν τὴν σκίαν τὸν ἀνευ ὀνείρων κοιμῶνται ὕπνον, πόσους δὲ δὲν σφίγγει ἀσφικτικῶς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἡ δυστυχία!

Ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς θείας τὰ δύο ἀπεκατέστησαν ἐν τῇ ξένη με ἀγάπην πάντοτε ἐπισκεπτόμενα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν τόπον αὐτὸν τῆς γεννήσεώς των, ὅπου διῆλθον τὰ εὐτυχῆ παιδικά των ἔτη, τὸ τρίτον ταξιδεύει εἰς ἀνεύρισιν τῆς τυφλῆς θεότητος, τὴν ὁποίαν ἀκόμη δὲν κατορθώσῃ να συναντήσῃ καὶ μόνον εἰς υἱὸς ζῶν ἐδῶ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς συζύγου του.

Τὸ σπίτι τὸ οἰκογενειακόν, τὸ σπίτι με τὸ δ ὦ μ α, ἡ φωλεὰ αὐτῆ τῶν εὐτυχῶν ἀναμνήσεων ὅλων μας, κατοικεῖται ἀπὸ ξένους ἐνοικιαστάς, οἱ ὅποιοι, ὅταν προχθὲς τὸ πρῶτὸ ἐξύπνησαν καὶ εἶδαν ὅτι τὸ δ ὦ μ α κατέρρευσεν, δὲν ἠσθάνθησαν τίποτε ἄλλο, ἀπὸ τὸ εὐάρεστον συναίσθημα ὅτι δὲν εὐρέθησαν ἐκεῖ τὴν ὥραν τῆς καταστροφῆς.

Τὸ δ ὦ μ α, τὰ προσφιλεῖς ἐντευκτήριον, ἡ οὐρανοσκεπῆς αἴθουσα τῶν χαρμωσύνων συνεδριάσεων τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς μας ἡλικίας παλιν θὰ ἀνεγερθῇ· πόσα ὅμως, οἴμοι! οἰκοδομήματα εὐτυχίας, τὰ ὅποια ἡ φαντασία μας ἀνήγειρεν ὑπερήφηλα καὶ περιλαμπῆ, ὅταν ἐκαθήμεθα ἐκεῖ ἐπάνω, δὲν κατέρρευσαν ὡς αὐτὸ εἰς εἰρείπια χωρὶς ὅμως ἐλπίδα να ἀνεγερθῶσι καὶ αὐθις!

Σάμος Μάρτιος 1909

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΣΟΦΩΝ

Διατὶ τὸ χρυσίον ἠρώτησέ τις τὸν Διογένην εἶνε χλωμόν; Διότι ἔχει, ἀπεκρίθη, πολλοὺς οἴτινες τὸ ζηλοτυποῦν.

Μ. Ἀμυραδάκη.

Εἰκὼν τῆς θυγατρὸς τῆς Ἀνδρομάχης

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ *

Θαρρούσε ὁ Σόλων κι' ἔλεγεν, ὅτι ἀπ' ὅλους εἶτον
 Τούς εὐτυχεῖς, πλεῖο εὐτυχεῖς ὁ Κλέοβις κι' ὁ Βίτων.
 Τῆ μάνα τους ἐλάτρευαν, στὰ μάτια τὴν θεωροῦσαν,
 Τὴν ἀγαποῦσαν... σὰν κι' αὐτοὺς λίγοι τὴν ἀγαποῦσαν,
 Σὲ μιὰ θρησκευτικὴ γιορτῆ—θεῖα τιμὴ στὴν Ἥρα—
 Θὰ πῆγαινε στὴν ἐκκλησιά. βωδιῶν καλὸ ζευγάρι
 Θὲ νᾶσερνε τ' ἀμάξι τῆς ὡς τοῦ ναοῦ τὴν θύρα,
 Ὅμως αὐτὸ δὲν φαίνονταν κι' ὁ ἥλιος εἶχε πάρει.
 Μὲ μιᾶς τὰ δυὸ τῆς τὰ παιδιὰ—εὐλογημένη γέννα—
 Τὸ ζέβονται περῆφανα, δὲν τρέχουνε...πετᾶνε,
 Φορτίο σέρνον ἐλαφρὸ τὰ μυριοτιμημένα,
 Καὶ τρέχοντας καὶ τρέχοντας μπρὸς τὸ ναὸ τὴν πᾶνε..
 Οἱ ἄνδρες ἐκαμάρωναν τὴν δύναμη κ' οἱ μάννες
 Τὴν μάναν ἐμακάριζαν. Δὲν χιῦπαγαν καμπάνες
 Ἐκείνον τὸν παλιὸν καιρὸ.
 Κ' ἐκείνη χαμογέλαγε κ' εὐχότανε στὴν Ἥρα
 Στὰ δυὸ τῆς τὰ καλά παιδιὰ γιὰ χάρισμα ἢ μοῖρα
 Νὰ δώσῃ ἓνα καλὸ.
 Θυσίασαν μπρὸς στὸν βωμὸ ὁ Κλέοβις κι' ὁ Βίτων
 Κ' ὕστερ' ἀποκοιμήθηκαν ὁ τελευταῖος εἶτον
 Ὁ ὕπνος τῆς ζωῆς.
 Εἰς τοὺς Δελφοὺς ἀγάλματα τοὺς στήσαν μαρμαρένια..
 Ποῦ τῆς ψυχῆς των ἔδειχναν τὴν ἑκακοσμένη εὐγένεια
 Τῆς διαλεκτῆς ψυχῆς.
 Σὺ, μάννα! Τώρα τ' ἄρμα σου, πὲς μου ποῦ θὲς νὰ στύρω
 Μονάχος, ὀλομόναχος, νὰ μὲ κνιτσοῦν τριγύρω
 Καὶ νὰ χαμογελᾷς ἐσὺ.
 Μπορῶ γιὰ τὴν ἀγάπη σου τὸν οὐρανὸ νὰ φτάσω,
 Μπορῶ γιὰ τὴν ἀγάπη σου κι' αὐτὸν νὰ τὸν περάσω,
 Ὡσὰν τὴν ἀστραπή.
 Κι' ἂν μ' εὐχηθῆς Μαννούλα μου, εὐχήσου με νὰ ζήσω
 Θᾶναι κατὰρα ἐνόσφ ζῆς νὰ σοῦ ψυχομαχῆσω.

† ΤΩΝΗΣ ΔΕΛΑΓΡΑΜΜΑΤΗΣ

* Ἐκ τοῦ τόμου τῶν ποιημάτων «Ὀνειρα Θαυμένα» τοῦ
 ἀλησμονήτου καὶ ἀτυχοῦς νέου Τῶνη Δελαγραμμάτη, τὸν ὁποῖον
 οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Μικρασιατικοῦ» ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ
 προηγουμένου τόμου, παραλαμβάνομεν τὸ ἀνωτέρω ποιημάτιον
 ἐνῶ καταφαίνεται ὅλον τὸ τρυφερὸν αἶσθημα πρὸς τὴν μητέ-
 ρα του ἀφ' ἧς τόσον προῶρως καὶ σκληρῶς τὸν ἀφῆρπασεν ἢ ἄ-
 δικος Μοῖρα.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΠΑΛΙΑ ΧΑΡΤΙΑ

Γρακτοποιεί τὸ κιβώτιόν του.

Σχυμμένος εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου, κατὰ τὸ ἥμισυ χωμένος ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ σχεύους, περιάγει τὴν χεῖρά του μετὰ τῶν κεκολλημένων ἐνδυμάτων τῶν ξεσχισμένων βιβλίων καὶ τῶν διεσπαρμένων χαρτίων, ἅτινα ὑφούνται εἰς ἀλλόκοτον φουρμὸν ἐν ἀδελφῇ ἀταξίᾳ ἐκεῖ μέσα.

Πτωχὸν φαιὸν κιβώτιον..... ἀπὸ δεκαετίας ἐκπληροῖ τὸν δύσκολον προορισμὸν νὰ ὑποδέχεται ὅλους τούτους τοὺς ἀνομίους ξένους, συγκεντροῦν ἐν ἑαυτῷ εἰς τριπλὴν ὑπόστασιν καθήκοντα βιβλιοθήκης, χαρτοφυλακίου καὶ ἱματιοθήκης.

Τὸ μέγα αὐτὸ δημιούργημα τῆς ἀταξίας ἔλαβε τόσας διαστάσεις, ὥστε ἐπῆλθε καταφανῆς ἡ ἀνάγκη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ διευθέτησιν.

Τὰ παλαιὰ ἐνδύματα θὰ τεθῶσιν εἰς ἄλλο ἐπίτηδες ἀγορασθέν, τὰ βιβλία θὰ καταλάβωσι μίαν τῶν πλευρῶν τῆς ὠραίας κομψῆς βιβλιοθήκης καὶ τὰ χειρόγραφα, ὅσα δὲν θεωρηθῶσιν ὀλοτελῶς ἄχρηστα θὰ μείνωσιν ἐν ἀνέσει πλέον εἰς μίαν τῶν πλευρῶν του.

Θὰ παύσῃ ἔκτοτε τὸ μέλαν παλαιὸν ἐπανοφόριον νὰ καλύπτῃ ἐρωτύλως μὲ τὰς πτυχάς του τὸ χονδρὸν ἐκεῖνο λεξικόν· τὰ νομικὰ τεύχη δὲν θὰ φιλοξενῶσι μετὰ τῶν σελίδων των τετράδια στίχων καὶ αἱ ἀρχαῖαι γραμματικαί, αἱ πεταμέναι ἐκεῖ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ γυμνασίου, δὲν θὰ βλέπωσιν εἰς τὸ ἔξης γειτονεύοντα σημειωματάρια ἄλλοτε μυροβόλα.

Τὸ πτωχὸν φαιὸν κιβώτιον! Δέκα ἐτῶν ζωὴ κοιμᾶται ἐκεῖ ὑπὸ τὴν κόνιν μετὰ τῶν τεσσάρων σανίδων του.

Καὶ ἕκαστον φύλλον, καθὲν κίτρισιμένον ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν χαρτίον, ὅπερ ἀνακλύπτει κονιορτώδες καὶ φαγωμένον τὰς ἄκρας ἀπὸ τοῦ βάρους του τὴν σκοτίαν, φέρει εἰς τὸ φῶς καὶ ἐν αἰσθημα θεθαμμένον, ἕνα ἀγνώστου τώρα πόνου στεναγμὸν, ἕνα γέλωτα, τοῦ ὁποίου ἀδελφὸς δὲν ἀντήχησεν ἀπὸ πολλοῦ, ἐν τεμάχιον βίου ἀποπλάντος τοῦ ὁποίου τὰ παληόχαρτα αὐτὰ εἶναι ὁ ὑστατος μάρτυς καὶ ἡ μόνη ἀνάμνησις, πιστῶς φυλατ-

τομένη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πενιχροῦ κιβωτίου καὶ θαλομένη ἐν τῇ ἀταξίᾳ του.

Ἐλπίδες μείνασαι πάντοτε τοιαῦται καὶ πόθοι ἀνεκπλήρωτοι, ὄνειρα κενὰ καὶ ἐπιθυμίαι ἐξατμισθεῖσαι, εὐθυμοὶ στιγμαὶ καὶ ἔτη θλίψεων, δίδουν ἀπὸ δέκα ἐτῶν συνέντευξιν ἐν αὐτῷ.

Ὑπὸ τὴν χεῖρά του, ἣτις τὰ ἀνασκαλεῖ ἀδιαφόρως, τὰ σχίζει βραδέως καὶ τὰ ρίπτει κάτω τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, ἐπανίσταται ὅλη ἔτοχῃ νεκρά, ἀποκρυσταλλωμένη εἰς αὐτὰ ἐρωτικαὶ ἐπιστολαὶ λησμονημέναι, στίχοι μαθητικοὶ πλήρεις αἰσθημάτων—τὰ ὅποια ποτὲ δὲν ἐγνώρισε—καὶ ἀνορθογραφῶν ἃς τώρα ἀνακαλύπτει, σημειώσεις οὐδέποτε χρησιμεύσασαι, ἐνθυμήματα καὶ στοχασμοὶ καὶ σχέδια οὐδέποτε τελεσθέντα, διότι οὐδέποτε ἤρχισαν.

Ἡ χεὶρ του σχίζει, σχίζει ὅλον ἐν.

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον αὐτὰ ἀνέρχονται ἐκ τοῦ βάθους τοῦ κιβωτίου, ἐξεγείρονται καὶ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς καρδίας του ὄλαι αἱ περιστάσεις εἰς ἃς ὀφείλεται ἡ γέννησίς των.

Ἡ ἀνταύγειά των τὸν περιβάλλει πάλιν πρὸς στιγμὴν ὠχρὰ ἄλλῃ γλυκεῖα, ὡς εἶναι γλυκὺ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς ἐσπέρας, ἣτις ἐπῆλθεν ἡδῆ.

Ὁ μονότονος κριγμὸς ὃν ἀφίνουσι σχιζόμενα, εἶναι ὡς ὁ ἐπικηδεῖς των ἐκφωνούμενος ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων.

Ἐπειτα ἐγκαταλείπονται εἰς τὴν πνοὴν ἣτις τὰ ἀπάγει, φύγον κοῦφα πετῶντα ὡς ἔλαφροι χρυσαλίδες ὑπεράνω τῶν στεγῶν καὶ ἔπειτα καταβαίνουν σιγά, σιγά, ἀδυνατοῦντα νὰ ὑψωθῶσι πλειότερον καὶ κατατίπτουσιν εἰς τὴν κόνιν τῆς ὁδοῦ ἢ εἰς τὸν βόρβορον τοῦ ρυακίου.

Καὶ καθ' ὅσον ὁ ἄνεμος τῆς ἐσπέρας εἰς ὃν τὰ παρέδωκε, παρασύρει ἐπὶ τῶν πτερυγῶν του τὰ τεμάχια των, συναίσθημά τι ἀόριστον καὶ ἀλγεινὸν ὡς μεταμέλεια τῷ σφίγγει τὰ στήθη, διότι ἐννοεῖ ὅτι μετ' αὐτῶν ὁ ἄνεμος συναποφέρει καὶ τὰ ράκη τῆς ζωῆς του.

Καὶ ὅταν καὶ τὸ τελευταῖον, μετεωρισθὲν μακρότερον τῶν ἄλλων, ἐξηφανίσθη ὑπὸ τὸ μυστηριῶδες φύλλωμα τῆς ἐν τῷ ἀντικρυνῷ κήφῳ μελαγχολικῆς κυπαρίσσου, ἡ χεὶρ του πλήττει τὸ κενὸν τοῦ παραθύρου καὶ ἐνῶ λυγμὸς ὡς στόνος ἐπιθανάτιος φέρει θερμὸν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ δάκρυ, τὰ χεῖλη του ὠχρὰ ψιθυρίζουν ὡς εἰς ὑστάτην προσευχήν.

Διατί νὰ τὰ σχίσω;

Μ. Μ.

ΕΚ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΑΜΟΥ

Μεταξὺ τῶν ἀθανάτων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης προτόντων, ἅτινα κοσμοῦσι τὸ ἑνταῦθα ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, εἰσὶ τινὰ μεγίστης ἀξίας, τὴν προσοχὴν παντὸς τεχνοκρίτου ἐφ' ἑαυτὰ προσελκύοντα. Δὲν προτιθέμεθα ἑνταῦθα νὰ ἐπιχειρήσωμεν λεπτομερῆ τῶν ἔργων τούτων περιγραφὴν, ἀλλ' ἀπλῶς, δημοσιεύοντες τὰς εἰκόνας ἐνίων ἐξ αὐτῶν, νὰ χορηγήσωμεν βραχίας τινὰς περὶ αὐτῶν εἰδήσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ ὀνομαστοῦ ἀρχαιολόγου Κ. Wiegand, τοῦ ἀναλαβόντος νῦν τὰς ἐν Σάμῳ ἀνασκαφάς, δημοσιευθεισῶν τοιούτων.

Τὰ ἀγαλμάτια, ὧν ἐν τῷ παρόντι τόμῳ παρατιθέμεθα τὰς εἰκόνας εἶνε:

1) Ἄρτεμις θηρεύουσα. Ἀγαλμάτιον ἐξόχου τέχνης ὕψους 0,91 1)2 μ, οὗ ἑλλείπουσιν αἱ χεῖρες, ἡ δὲ κεφαλὴ ἀποκοπεῖσα ἐτέθη εἶτα καὶ αὐθις εἰς τὴν θέσιν τῆς. Τὸ ἀγαλμάτιον κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Arndt εἶνε παρεμφερὲς πρὸς ἄλλα τρία ἀγάλματα τῆς αὐτῆς θεᾶς, ὧν ἐν μὲν ὑπάρχει ἐν Βατικανῷ, τὰ δὲ δύο ἕτερα ἐν τῷ Palazzo Rospigliosi.

Ἡ θεὰ φέρει χιτῶνα βραχὺν μέχρι γονάτων καθήκοντα, ἀχειρίδωτον, θηρευτικὰ πέδιλα καὶ χλαμύδα ἐλισσομένην ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος καὶ ριπιζομένην ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς φορᾶς τῆς ἐν κινήσει οὔσης Θεᾶς. Ἡ δεξιὰ χεὶρ θὰ ἐφέρετο πρὸς τὴν φαρέτραν φαινομένην ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ἀγάλματος, ἡ δὲ ἀριστερὰ θὰ

ΑΡΤΕΜΙΣ

ἐκράτει πάντως τὸ τόξον. Ἡ στάσις τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ προσώπου ἢ ἔκφρασις καταδεικνύουσιν ὅτι ἡ θεὰ προσέχει εἰς θήραμά τι, ὅπερ μέλλει νὰ τοξεύσῃ. Ὅπισθεν τῶν διῦσταμένων ὡς ἐν κινήσει ποδῶν τῆς θεᾶς φαίνεται ὁ κύων αὐτῆς, ἔχων ὑπὸ τοὺς προσθίους τοῦ πόδας θήραμα, ὅπερ πάντως συνεῖχε καὶ διὰ τῶν ὀδόντων· ἐκ τοῦ σχήματος τῶν ποδῶν τοῦ θηράματος δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι ἦν λαγῶς. Ἐλλείπει τὸ πλεῖστον τῆς κεφαλῆς τοῦ κυνὸς καὶ ἡ ἀριστερὰ ὠμοπλάτη καὶ τὰ 3)4 τῆς κεφαλῆς τοῦ θηράματος.

Πρὸς τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο παρεμφερεῖς εἰσὶ δύο ἀκέφαλοι, ἄποδες καὶ ἄχειρες κορμοί, οἵτινες εἶνε πάντως κορμοὶ ὁμοίων ἀγαλματίων Ἀρτέμιδος, ὁ εἷς ὕψους 0,34 μ., ὁ δὲ ἕτερος Ρωμαϊκῆς ἐργασίας καὶ φέρων χειριδωτὸν τὸν χιτῶνα ὕψους 0,63 μ. κατακείμενοι νῦν ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ Γυμνασίου.

2) Διόνυσος. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο, ὡς καὶ ἡ ἄνω περιγραφεῖσα Ἀρτεμις, ἀνευρέθησαν τῷ 1858 ἢ 1859 κατὰ τὴν Ἀστυπάλαιαν. Τοῦ ἀγαλματίου ἔλλειπουν αἱ χεῖρες, αἵτινες ἦσαν διὰ σιδηρῶν στυλίσκων προσηροσμέναι. Ἐπίσης καὶ ἡ κεφαλή, ἣτις νῦν εἶνε κεχωρισμένη τοῦ σώματος, ἦν δι' ὁμοίου στυλίσκου ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἐγγεγομφωμένη. Τὸ ὅλον ἀγαλμάτιον περὶ τοὺς μηροὺς τεθραυσμένον συνεδέθη διὰ σιδηρῶν πλακῶν κατὰ τὰ νῶτα. Πρὸς τὸν αὐτὸν δὲ ἴσως σκολὸν ἠνοιχθή καὶ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ γόνατος ὀπὴ κυκλοτερῆς ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω δι' ἧς εἰσῆχθη ἕτερος στυλίσκος. Ἄλλ' ἢ ἐκ τῆς ὀπῆς εἰσερχομένη ὑγρασία ἔφθαιρε τὸν σίδηρον καὶ ἐγένετο αἰτία τῆς ἀποσπάσεως μέρος τοῦ μηροῦ. Ὅμοία ὀπὴ ἀνοίγεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὄμων ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ἣτις ἐπέφερεν ἐπίσης ρῆγμα τῶν νῶτων.

Ὁ θεὸς φέρει εἰς τοὺς πόδας σανδάλια μετὰ διεσταυρομένων ταινιῶν, στηρίζεται ἐπὶ κορμοῦ δένδρου· φορεῖ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

μακρὸν ποδήρη γυναικεῖον χιτῶνα ἀφίνοντα ἀνοικτὸν τὸν λαιμὸν καὶ τὸν δεξιὸν ὄμων. Περὶ τὴν ὀσφὺν μανδύας πολύπτυχος διαθέων κρεμάται διὰ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τοῦ ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος εἰς πλουσίας καταλίπτων πτυχάς. Περὶ τὸν λαιμὸν φέρει περιδέραιον. Ἐπὶ τοῦ μετώπου λεπτὴν ταινίαν ἀναδένουσαν τὴν κόμην, στεφάνου δὲ ἐκ κισσοῦ περὶ μὲν τοὺς κροτάφους φαίνονται τὰ φύλλα, εἰς δὲ τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς ὑπὲρ τὸ μέτωπον τὰ συνεστραμμένα ἄκρα αὐτοῦ. Παρὰ τὰ ὦτα κατέρχονται μικροὶ βόστρυχοι, ὀπισθεν δὲ ἡ κόμη εἶνε ἀναδεδεμένη εἰς κόρυμβον. Περιέργος εἶνε ἡ ὁμοιότης τοῦ ἀγαλματίου τούτου πρὸς γυναικεῖα τινὰ ἀγάλματα τοῦ ἐν Ρώμῃ Palazzo Valantini ἢ τῆς Victoria προερχομένης ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Βεσπεσιανοῦ. Τὸ ἔργον ἀνάγεται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Φειδίου. Ἄλλ' εἶνε ἀρά γε Διόνυσος;

Σάμος Ἰούνιος 1909.

Θ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Γ Α Λ Η Ν Η

Ἡ ΧΗΡΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

ΘΑΛΑΣΣΑ, λάμια ἀχόρταγη, ποῦ τρῶς τὰ παλληκάρια,
 Κ' ἔφαγες καὶ τὸν ἄντρα μου πρὶν τὸν χαρῶ τρεῖς χρόνους,
 Ὅσα καλὰ μὲ σιόλιζαν κόρη καὶ παντρεμένη
 Πάρε τα ἐσὺ νὰ τὰ χαρῆς τῆς χήρας δὲν τῆς πρέλουν.
 Πάρε τὸ σκουφομάντηλο τὸ φλουροστολισμένο,
 Πῶδενα μέσα τὰ μαλλιά, χρυσάφι σὲ χρυσὰ ρι.
 Πάρε καὶ τὸ φουστάνι μου τὸ γαλαξοβαμμένο,
 Πῶλαμπε στο κορμάκι μου σὰν οὐρανὸς μὲ τᾶστρα.
 Πάρε τὴν κόκκινη ποδιά τῆ μυριοκεντημένη,
 Πᾶνθιζαν μέσα ὀλόχρονα τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια.
 Καὶ βάλτα καὶ στολίσου ἐσὺ ν' ἀρέσης τοῦ καλοῦ μου.
 Νὰ σὲ θωρῆ νὰ χαίρεται κ' ἐμένα νὰ ξεχάση....
 Πάρ' καὶ τὸ δακτυλίδι μου καὶ κάνε τον σὺ ταῖρι!

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΜΙΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

1 ΜΑΪΟΥ 1909.

Κατά την ώραίαν ταύτην ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν ἀνθέων ὁ Κροῦς τῶν σκέψεων μὲ φέρει ὀπίσω 98 ὅλα ἔτη. Τὴν πρώτην Μαΐου 1911 συμπληροῦνται 100 ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀνδρέου Λασκαράτου. Ὅσοι θύουσιν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ἀθανάτου πνεύματος δὲν δύναται νὰ μείνουν ἀδιάφοροι εἰς τὴν σκέψιν τῆς συμπληρώσεως ἑνὸς αἰῶνος, ἀπ' οὗτου κατὰ τὴν ώραίαν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀνθοστολισμένη πανηγυρίζει ἡ πλάσις καὶ ὕμνους ψάλλουσι τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἄνθη εἰς τὴν ζωὴν, τὴν νεότητα καὶ τὸν ἔρωτα, ἠνοιξεν εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τοὺς ὀφθαλμοὺς μίᾳ προνομιούχου ὑπαρξίς, μίᾳ ὑψηπετῆς φαντασίας ἐν φωτεινὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον δὲν κατώρθωσε νὰ σβύσῃ ἢ τὰ πάντα νεκροῦσα παγερὰ τοῦ θανάτου πνοῆ, οὐδ' ἐσχότισε τοῦ τάφου τὸ ἄλυτον σκότος, διότι ἀθάνατον παρέμεινεν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Εἰς τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων, εἰς τοὺς προσκυνητὰς τοῦ Παρνασσοῦ, δὲν πρέπει νὰ παρέρχηται ἀπαράτρητος μίᾳ τοιαύτῃ συμπλήρωσις χρονικοῦ διαστήματος, οὐδὲ πρέπει οἱ νεώτεροι Ἕλληνες νὰ λησιμονῶσιν ὅτι καθῆκον ἔχουσιν ἱερόν, ἀφθονοῦν νὰ καίωσι τὸν λιβανωτὸν τῆς τιμῆς εἰς τὴν μνήμην ἐκείνων, οἵτινες ἀγήρως διὰ τοῦ ἔργου τῶν ἐδόξασαν τὴν πατρίδα.

Ὁ πανηγυρισμὸς τῆς 100ετηρίδος τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀνδρέου Λασκαράτου, τοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας σατύρας, εἰς τὰ ἔχνη τοῦ ὁποίου ὀλίγοι ἐτόλμησαν νὰ βαδίσωσι καὶ μεθ' οὗ ὁ Γ. Σουρῆς ἀποτελοῦσι τὴν ἐξαιρετικὴν ξυνωρίδα μεταξὺ ὄλων ὅσοι τὴν λύραν ἐμμελῶς ἢ ἀτέχνως ἔκρουσαν, ὀφείλει νὰ πανηγυρισθῇ ἐπαξίως ἀπὸ ὄλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν νὰ ἐκτιμοῦν τὴν ἀξίαν μιᾶς τοιαύτης φιλολογικῆς δόξης.

Ὡς ἐγὼ πολλοὶ βεβαίως θὰ ἀνεμνήσθησαν τὴν προσέγγισιν τῆς 100ετηρίδος ταύτης, τῆς ὁποίας ὁ ἑορτασμὸς δὲν θὰ προσθέσῃ τι εἰς τὴν δόξαν τοῦ ποιητοῦ· θὰ δοξάσῃ ὅμως τοὺς πανηγυριστὰς τῆς, οἵτινες θὰ ἀποδείξωσιν ἀταξ ἔτι ὅτι δὲν εἶνε ἀμνήμονες πρὸς τὰς προνομιούχους ἐκείνας· ὑπάρξεις, αἵτινες δὲν γεννῶνται καθ' ἑκάστην καὶ αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσιν ἀείποτε τὴν δόξαν τῶν ἐθνῶν.

Σ α μ ο ς .

Ε . Σ . Σ .

ΜΥΘΟΣ

Ἀπατιλὴ φαινομενικότης.

Ὁραῖο τριαντάφυλλο	Σὺ ποῦ παράδεισο
Μπουμπουκοτό,	Παρομοιάζεις;
Τὴν ὄραιότησου	Εἶναι στὰ φύλλαμου
Πῶς νὰν τὴν πῶ!	Ἡ ὀμορφιάμου
Ἄν αισθανόσουνε	Μὰ σκουλίκι ἄφανο
Τὴν ὀμορφιάσου,	Τρώει τὴν καρδιάμου.
Ἦθελε χαίρεται	Σκουλίκι ἄφανο
Κ' ἐσέ ἢ καρδιάσου.	Πραγματικῶς,
Ἄχ! τὴν αισθάνομαι	Τὴν καρδιά τοῦ ἔτρωγε
Τὴν ὀμορφιάμου,	Ἄνηλεῶς.
Μὰ κλαίει κι' ὀδύρεται	Ἔτσι ζηλεύομε
Μέσα ἢ καρδιάμου.	Τὴν εὐτυχιάτους
Ὁραῖο Τριαντάφυλλο,	Πολλὰ ν' ὀποῦ ἄφανα
Ἐσὺ στενάζεις;	Τρώετ' ἢ καρδιάτους

† ἈΝΔΡΕΑΣ ΔΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Ἡ ΚΟΜΗ

Ἡ κόμη ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἐξαιρετικὸν κόσμημα μόνον τῆς γυναικείας κεφαλῆς, πρᾶγμα ὅπερ δὲν συμβαίνει σήμερον. Ἄλλοτε καὶ οἱ κληρικοὶ δὲν ἔγαμνον τοιαύτας ἀντιπολιτεύσεις εἰς τὰς κυρίας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α. Κορινθ. ια') ἔλεγε ρητῶς. «Αὕτη ἡ φύσις διδάσκει ὅτι ἄνηρ μὲν ἕαν κομᾶ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν· γυνὴ δὲ ἕαν κομᾶ, δόξα αὐτῇ ἐστίν· ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ». Καὶ ὁμως ὁ Ἀπόστολος ἐλησμονήθη διότι οἱ ἱερεῖς ἐζήλευσαν καὶ ἐμιμήθησαν τοὺς μοναχοὺς, οἵτινες ἠναγκάζοντο νὰ κομῶσιν ἐν τοῖς ἐρημητηρίοις των διὰ τὴν ἔλλειψιν... κουρέων. Τὸ προνόμιον τοῦτο τῆς γυναικείας κεφαλῆς ἠμφισβήτησαν τελευταίως καὶ πολλοὶ κοσμικοὶ, οἱ μάλλιαροί· αὐτοὶ ἴσως ἐλλείψει.... τῶν πρὸς κουράν!

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΑΝΟΝΗΛΑΝΑΠΤΗΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Παρά τὸ νοτιοδυτικὸν τοῦ ἀρχαίου ἄστεως τοῦ Ἀδριανοῦ, παρὰ τὰ εἰσόδια τοῦ ἀρχαίου τείχους, τὸ ὁποῖον διήρχετο πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο πλησίον τῆς γηραιᾶς κώπτης καὶ τοῦ κουρασμένου ρείθρου τοῦ Τόντου, ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν βραχιόνων τοῦ Ἐμβρου, ἐκτείνεται καὶ ἀναπαύεται ἡ συνοικία τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου λαβοῦσα τὴν ἐπωνυμίαν τῆς, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ συνοικίαι τοῦ ἄστεως, ἐκ τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Βαπτιστοῦ τιμωμένου ναοῦ. Ἡ συνοικία αὕτη τοῦτο ἔχει τὸ ἰδιαιτὸν, ὅτι κατοικεῖται ὑπὸ πτωχῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων, τῶν οἰκοκυραίων δηλαδὴ ἐκεῖνων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν παρ' ἡμῖν κοινωνίαν ἀποτελοῦσιν ὅλως ἰδιαίτερον τύπον, διακρινόμενον διὰ τὰ ἀπλᾶς συνθήκας τοῦ βίου, τὴν στενότητα τῶν ἡθῶν καὶ τὰ συγκεκριμένα ἔθιμα καὶ τὴν ἀπλότητα τῶν οἰκογενειακῶν παραδόσεων.

Ἡ συνοικία τοῦ Προδρόμου Ἰωάννου ἔχει ἐξαιρετικὸν τύπον ἐν τῇ πόλει τοῦ Ἀδριανοῦ. Οἱ ὁδοὶ τῆς εἶνε σχολιώτατοι καὶ τόσον στενοί, ὥστε εἰς πολλὰ σημεῖα οἱ γείτονες δανειζόμενοι ὁ εἰς παρὰ τοῦ ἄλλου διάφορα ἀντικείμενα τὰ λαμβάνουν κατ' εὐθείαν ἀπὸ τοῦ παραθύρου! Δένδρον ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ τινὸς εἶνε φαινόμενον σπανιώτατον. Ἡ συνοικία καθ' ὅλον τὸ ἔτος σχεδὸν εἶνε σκοτεινὴ, εἰς τὰς περισσοτέρας δὲ οἰκίας ποτὲ δὲν εἰσέρχεται ἀκτὶς ἡλίου. Εἰς μυστικισμὸς ἀνέσπερος εἶνε ζωγραφισμένος εἰς τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπον τῆς συνοικίας καὶ ἡ φυσιογνωμία τῆς, ἐνδεδυμένη τὰς παραδόσεις καὶ τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα διηγοῦνται εἰς τὰς σκοτεινὰς γωνίας τῶν οἰκιῶν τὰ γραῖδια περὶ τοῦ Βαπτιστοῦ, καθίσταται εἰς τὴν φαντασίαν τῶν εὐσεβῶν καὶ θρησκολήπτων κατοίκων τῆς μᾶλλον μυστηριώδης καὶ τρόπον τινὰ χωρισμένη τῶν ἄλλων συνοικιῶν.

Εἰς τοῦτο δὲ συντελεῖ καὶ ἡ ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶνε γνωστὴ ἀπλῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα «τοῦ Προδρόμου» ἢ «Βαθὺς Ἀϊ-Γιάννης» δικαιολογοῦσα τὴν ὀνομασίαν τῆς ταύτης πληρέστατα, ὅτι εἶνε

μᾶλλον κατακόμβη ἢ ἐκκλησία καὶ μαρτυροῦσα τὴν πικρίαν τῶν δυσχειμέρων καὶ ἀτελευτήτων αἰώνων τῆς δουλείας. Πότε ἐκτίσθη ὁ ναὸς οὗτος ὃν εἶνε γνωστόν, φαίνεται ὁμως, ὅτι εἶνε ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν Ἀδριανουπόλει σωζομένων, εἰς πιστεύσωμεν—καὶ διατὶ ὄχι—τὴν παράδοσιν, καθ' ἣν ὁ Βαθὺς Ἀϊ—Γιάννης ἐκτίσθη κατὰ τοὺς πικροτέους καὶ φανατικωτέους χρόνους τῆς τυραννίης ὑπὸ τὴν γῆν, διὰ νὰ μὴ φαίνηται. Διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, πρέπει νὰ καταβῇ ἀρκετὰ σκαλάκια ἔξωθεν ὃς καὶ τὰ παιδιὰ ἀκόμη, φθίνουν τὰ κεραμίδια τῆς. Λιθοῦνται μάλιστα αἱ γραφαὶ—κατὰ παράδοσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν—ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐκτίζετο μόνον κατὰ τὴν νύκτα καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἐργάζονται «ἔδεναν εἰς τὰ σκεπάκια τῶν θαμβάκι, διὰ νὰ μὴ ἀκούωνται, ὅταν ἐκάρφωναν»! Τοιοῦτους πικροὺς χρόνους δουλείας διήλθον οἱ δυστυχεῖς ραγιάδες τῆς πρώτης ἐν τῇ Εὐρώπῃ πρωτεύουσῃ τῶν Τούρκων!

Ὁ Βαθὺς «Ἀϊ—Γιάννης φαίνεται, ὅτι εἶχεν ἀνάκαθεν τὸ πρόνομιον νὰ ὑπηρετῆται ἀπὸ ἰδιαιτέρους τύπους καὶ ἰδιορρυθμούς, ἀπὸ λευίτας, ψάλτας, ἐπιτρόπους καὶ νεωκόρους, οἱ ὁποῖοι καὶ μακρόθεν διεκρίνοντο, ὅτι ἦσαν προσκεκολλημένοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ λιτοῦ, ἰδιορρυθμοῦ καὶ αὐστηροῦ προφήτου τῆς ἐρήμου, τοῦ ὁποίου ἡ εἰκὼν ἐπιβλητικὴ καὶ ἀποκαλυπτικὴ ἴσασται εἰς τὴν οἰκειαν θέσιν τοῦ ναοῦ, ἀγιάζουσα καὶ εὐλογοῦσα τὸ ὕδωρ τοῦ κάτωθεν αὐτῆς εὐσεσκομένου μικροῦ ἀγιάματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου χεῖρ εὐσεβῆς καὶ φωτισμένη ἐγράφε τὸ Βυζαντινὸν ἐκεῖνο: «**νῆσον ανομιματα μὴ μόναν οὖν**», τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, ἀναγιγνωσκόμενον καὶ ἀντιστρόφως σημαίνει τὸ ἴδιον.

Εἰς τὴν ἱερὰν διακονίαν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Προδρόμου ἐτάχθη καὶ ὑπηρετήσεν ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους γενεᾶς ὁ ἀοίδιμος Παπαγεώργης ὁ Καρυώτης, ἀνὴρ σεβάσμιος μὲ μακρὰν καὶ κατάλευκον γενειάδα, ὅστις ἐζήτησεν ἑκατὸν ὀκτὼ ὀλοκλήρα ἔτη καὶ ἠτύχησε νὰ εὐλογῆσῃ εἰς τοὺς ἀβραμιαίους κόλπους του, «**ὡς ὁ Συμεών, τρισέγγονα**, ἀφοῦ μετὰ τὸ ἐνενηκοστὸν ἔτος ἔβγαλε καὶ ἐκ τρίτου τοὺς προσθίους ὀδόντας του.

Ὁ Μπεχτζῆς Παπαγεώργης, μετὰ τοῦτον σχεδόν, εἶχε φωνὴν Στέντορος καὶ ἐκαυχῆτο ὅτι, ὅταν ἔλεγε τὸ Εὐαγγέλιον, τὸν ἤκουον ὅλη ἡ ἐνορία του. Ὅταν ἐπαρνίζετο τὰ μεσάνυχτα—κάποιος γείτων του ἐμέτρησέ ποτε ὅτι ἐπαρνίσθη ἐξήντα φορὰς—διὰ νὰ μὴ ἀνησυχῇ καὶ ἐξυπνῇ ἡ πολυτίμος παπαριά του, ἔβγαζεν εἰς τὸν ὄρομον καὶ ἐσῆκονεν εἰς τὸ πόδι ὅλην τὴν γειτονεῖαν.

Ἐγὼ τοῦλάχιστον τὸν ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὸν κατάμαυρον-διότι ἔγινε παπᾶς ἀπὸ ἀροφυλαξ-ἐκεῖνον παπᾶν, ὁ ὁποῖος δὲν εἰμποροῦσε ποτὲ νὰ λησμονήσῃ τὴν παλαιὰν τέχνην του καὶ πολλὰ κ.ς μᾶς ἐκυνήγει εἰς τὸν ὁρόμων, χωρὶς νὰ κ. μωμεν τίποτε, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ ἀπομνηθῇ τὸ μπεχτζηλῆκί του "Ὅταν ἔπινε τὸ κρατάκι του-καὶ ἔπινεν ὁ εὐλογημένος πολὺ-ἐκτύπα τὰ χεῖλη του καὶ ἐφώναζε «καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου» τόσον δυνατὰ, ὥστε πολλάκις αἱ ὑπέρετρίαι καὶ αἱ οἰκοκυραὶ ἔχωνον τὸν δίσκον ἀπὸ τὰ χέρια των. "Ὅταν ἔψαλλεν ἀγιασμὸν εἰς κανένα σπῆτι καὶ ἤρχετο εἰς τὴν περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου: «ἐνταῦθα ἴστατο πλῆθος πολὺ ἀσθενῶν, γλωῶν, ξηρῶν, τυφλῶν κτλ.» ἐτίσαστε τὴν κεφαλὴν του ὡσὰν ὑψιβρεμέτης Ζεὺς, ἔδειχνε τὰ μεγίλα καὶ κεγλίμπαρένια δόντια του καὶ περιεγύονετο ἀπὸ ἰδρωῶτα, ὡσὰν νὰ εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν Σίμωνος τοῦ Κυριναίου, τὸν ὁποῖον ἠγάρευσαν. Αἱ γυναῖκες ἀπέδιδον τὸν ἰδρωῶτα «εἰς τὸ λεράκι του νὰ τὰ πῆ ὅλα ἕνα-ἕνα καθαρὰ», ἀλλ' ὁ μακαρίτης πρὸ τοῦ ἀγιασμοῦ ἔπινεν ἀρετὸ ροῦμι, τὸ ὁποῖον κατ' ἀνάγκην ἤθελε διέξοδον, ὡς ὁ περισσεύων ἀτμὸς ὀρμᾶ πρὸς τὴν ἀσφαλιστικὴν δικλίδαν τῆς μηχανῆς.

Ὁ μακαρίτης Παπαγρηγόρης συνεργήσθη μαζὺ του πολλὰ χρόνια. Ἦσαν πολὺ ἀγαπημένοι καὶ τοὺς εὐρίσκε κανεῖς πάντοτε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μαζὺ συνδιαλεγομένους εἰς τὸ ἀρχονταρῆκι. Τὸ πρῶτ' μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐχωρίζοντο ὀλίγον καὶ ὁ μὲν Παπαγεώργης ἐπήγαινε εἰς τὸ γωνιαῖον ἀχτάρικο, διὰ ν' ἀναπαυθῆ καὶ δυναμώσῃ τὸ κορμί του μὲ καμμιὰ δεκαριά **ποτηρόκια** ρουμίου Μεγάρη, ὁ δὲ Παπαγρηγόρης, πελώριος ὡς ὁδοστρωτῆρ καὶ παχὺς ὡσὰν βαρέλι, διηυθύνετο εἰς τὸν ἀντικρυνὸν φούρνον, διὰ νὰ **τσακίσῃ** τὴν πεῖνάν του μὲ ὀλίγον μπουρέκι, δηλαδὴ μὲ μιὰ ἑκατὸν-μία καὶ μισὴ ὀκᾶ.

Ἡ μεγαλειτέρα του εὐτυχία ἦτο νὰ ἔχῃ βάπτισιν ἢ ἀγιασμὸν εἰς κανένα εὐκατάστατο σπῆτι. Εἰσῆρχετο ἐκεῖ μὲ ὕψος θριαμβευτικόν, μὲ φυσιογνωμίαν ἀληθοῦς κατακτητοῦ. Τὰ εἶχε τακτοποιήσῃ πολὺ καλὰ μὲ τοὺς ἐνορίτας του. Δὲν ἤθελε πληρωμὴν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Μετὰ τὸν ἀγιασμὸν εἶχε τὴν ἀπαίτησιν νὰ τῷ φέρουν μπουρέκι καὶ καμμιὰ πενηνταριά ἀπὸ τὰ περιώνυμα **μ κίκια** μετὰ τὴν βάπτισιν ὁμως χωρὶς ἄλλο ἤθελε **κἀκί τραπεζί**. Δὲν ἔτρωγε σχεδὸν ἀφ' ἐσπέρας, διὰ νὰ εἶνε **ἡδύχο** τὸ στομάχι του τὴν ἄλλην ἡμέραν. Καὶ τί νομίζετε ὅτι ἔτρωγε; Διὰ νὰ χορτάσῃ αὐτός, ἔπρεπε νὰ χαλάσῃ τὸ ἰσοζύγιον ἐνὸς μηνὸς μικροῦ τινος νοικοκύρη. Φαντασθῆτε τὸν Σαρδανᾶ-

παλον νὰ εὐρίσκηται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Προδρόμου, ὅτις ἐτρέφετο μὲ ἀκρίδας καὶ ἄγριον μέλι.

Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τοὺς καυγάδες, τοὺς ὁποίους ἤκουον, ὅταν ἤμην μικρὸ παιδί, διὰ νὰ προσκληθῆ ἢ ὄχι ὁ Παπαγρηγόρης, νὰ κάμῃ ἁγιασμὸν κάθε πρωτομηνιά. Ὁ μακαρίτης πατέρας μου ἐφοβεῖτο—καὶ δικαίως—τὴν φοβερὰν ἀφαίμαξιν τοῦ βολαντίου του, ἐνῶ ἡμεῖς οἱ μικροὶ ἀδελφοὶ εἴμεθα πλήρεις χαρᾶς, διότι θὰ ἀνέτειλε καὶ δι' ἡμᾶς ἀπολαυστικὴ ἢ θριαμβευτικὴ καὶ πανηγυρικὴ εἴσοδος τοῦ πιμφάγου ἐκείνου παπᾶ εἰς τὸ σπῆτί μας μὲ τὸ καῦμάκι, τὰ μπουρέκια, τὰ μιλίκια, τὸν παραγεμιστὸν κούρκον, τὰ μακαρόνια, τὸ πιλαφι—εἰς τὸν μεγαλεί—ερον τέντζερε—τὰ τηγανητὰ ψάρια καὶ πουλιά, τοὺς κερτέδες καὶ ντολμάδες, τὰ τυριά καὶ κασέρια, σαρδέλαις καὶ γαλβᾶ σπητικὸ κτλ. κτλ. Εἶπεν ὁμως καὶ τὸ καλὸ του ὁ εὐλογημένος, διότι κρατὶ δὲν ἤθελε ποτέ, εἰμὴ νερὸ ἐκλεκτὸ ἀπὸ τὸ Δεμιρτάς. Ἡ μακαρίτισσα μητέρα μου τὰ ἔγανε εἰς κάθε τραπέζι, ποῦ θὰ ἔτρωγεν ὁ δάσκαλος. Ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον τῆς ἔπρεπε γ' ἀρρωστίσῃ δύο—τρεις ἡμέρας. Ἡ μόνη μεμψιμοιρία τῆς, τὴν ὁποίαν ἤκουσά ποτε, ἦτο:

« Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξ,

ὅταν ὁ Παπαγρηγόρης πεινᾷ! »

Ἐπὶ πάντοτε ἦτο βιαστικός, διὰ νὰ προφθάσῃ νὰ φάγῃ εἰς τὸ καλλίτερον σπῆτι καὶ ἀποτελειώσῃ τοὺς ἁγιασμοὺς του. Μόλις εἰσῆρχετο εἰς τὸ σπῆτί μας, ἤρχιζεν ἀναμῖξ νὰ ψάλλῃ τὸν ἁγιασμὸν καὶ νὰ ἐρωτᾷ ταυτοχρόνως:

Σῶσον, κύριε -- Καλημέρα, κουκόνα Μαριγῶ!
τὸν λαόν σου -- Τί κάμνεις, κουκόνα Μαριγῶ;
καὶ εὐλόγησον -- τί κάμνει ὁ κύρ Γεώργης;
τὴν κληρονομίαν σου -- τί κάμνουν τὰ παιδιὰ;
νίκας τοῖς βασιλεῦσι -- τὸ καῦμάκι εἶνε ἔτοιμο;
κατὰ βαρβάρων -- πόσον μπουρέκι πήρατε;
δωρούμενος -- τὰ μιλίκια εἶνε καλοψημμένα;
καὶ τὸ σὸν φυλάττων -- ὁ καφὲς νὰ γίνῃ μὲ γάλα!
διὰ τοῦ σταυροῦ σου πολίτευμα -- Καλημέρα σας!

Δεξιὸς ψάλτης τῆς ἐκκλησίας τοῦ Προδρόμου ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν γενεὰν ἐχρημάτισεν ὁ κύρ Γεώργης. Ὑψηλός, γιγαντόσωμος καὶ εὐρύτερος, ἔτρεφε μεγάλην ἀδυναμίαν εἰς τὸν

ποιητικόν χυμὸν τοῦ Νῶε, εἰς τὸν ὁποῖον πρὸ πάντων ἐχρεώσται τὸ ζωηρὸν καὶ κατακόκκινον χρωμὰ του Ἐστέκετο εἰς τὸ ἀναλόγιον μὲ ὕψος Ρωμαίου συγκλητικῆς καὶ ἐκαμάρονεν, ὅπως αἱ συμπεθέροι μὲ τὰ ἐπιδεικτικὰ φακὸλια των εἰς τὸν γορὸν, ὅστις **ἀνάφτει** πλένν εἰς τὸν γάμον μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἐπιανε τὸ ἴσον εἰς τὸ χερουβικὸν πάντοτε πολὺ ὕψηλά, ἐπνίγετο εἰς δυσθεώρητα φωνητικὰ ὕψη, ἐφούσκονε ὡσάν καλοθερμμένος Χριστουγεννιάτικος κούρκος καὶ εἰς τὸ τέλος τὸ παρέδ ὁεν εἰς τὸν ἀριστερὸν φάλτην τόσον χαμηλά, ὥστε ὁ δυστυχὴς δορυφόρος του τὰ ἔχανεν. Ἐὶ ὅταν ἤρχοντο αἱ μεγάλαι εἰσοταὶ ἢ ἐτελεῖτο ἐπιμνημόσυνός τις τελετὴ τοῦ εὐλογημένου ἐσναφίου των «γεμενεδζήδων, ἀραιδζήδων ἢ κουβαδζήδων», ὁ κύρ Γεώργης ἦτο εἰς τὸ στοιχειῶν του. Ἐψαλλε τὰ ἐκλεκτότερα τεμχια τῶν περιωνύμων καὶ μεγάλων μουσικοδιδασκάλων. Εἰς τὴν δοξολογίαν μάλιστα Δανιὴλ τοῦ Πρωτοψάλτου—τὸ φόρτε του—ἐγίνετο κατακόκκινος σάν παπαρούνα. Ὁ φουκαρῆς Σταμάτης, ὁ ἀριστερὸς ψάλτης, ὕψηλός, ἰσχνός—καὶ ποῖος ἀριστερὸς ψάλτης, ὅταν ἔχη πρωτοψάλτην ὑψίφωνον ἀπέναντί του, δὲν καταντᾷ ἰσχνός—καὶ ἀδύνατος, **ἐπὶ ξύλον κρεμάμενος**, τὸν περηχολοῦει μὲ ἀγωνίαν καὶ εἶχε πεταχθῆ τὸ καρούδι του ἀπὸ τὰ ὕψηλά ἴσα. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ὁμῶς ὁ κύρ Γεώργης τὸν ἀπεζημίονε μὲ μερικὰ ποτηράκια ἀθλίου ρουμίου ἢ τὸν ἐρίλευε κατὰ τὰς εἰσοτάς, διότι ὁ κύρ Γεώργης ἦτο εὐπορος καὶ ἔψαλλεν ὄχι ἐκ χρηματικῆς ἀνάγκης, ἀλλ' ἀπὸ ψύχωσιν, ἀπὸ κακὸ μεράκι.

Ἄλλ' ἢ κατ' ἐξοχὴν προσωπικότης τῆς ἐκκλησίας μας ἦτο ὁ Χαδζήμπαμπας. Εἰς τὴν ἀνήλιον ταύτην ἐνορίαν, εἰς τὸν σκοτεινότερον λαδύρινθον αὐτῆς, γυνὴ ἡλικιωμένη ἔδωκεν εἰς φῶς ἀρτιγέννητον, τοῦ ὁποῖου ἡ ὀγκώδης κεφαλὴ ἦτο ἴση, καὶ μεγαλειτέρα ἴσως τοῦ λοιποῦ σώματος. Οἱ πόδες ἦσαν μικροὶ καὶ λεπτοί. Ἡ εὐσεβὴς ἐνορίτισσα δὲν εἶχε γεννήσει ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ τὸ ἔκτρωμα τοῦτο διελαλήθη, ὡς θαῦμα τοῦ Προδοόμου. Ἡ Ἐλισάβετ τῆς ἐνορίας ἀφιέρωσε τὸ παιδί εἰς τὸν Πρόδρομον Ἰωάννην, διὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ, ἂν ἐπιζήσῃ. Τὸ παιδί κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη του ἦτο ἀτροφικὸν καὶ εἶχε μορφήν γεροντικὴν. Τὰ πρῶτα βήματά του ἔκαμε κατὰ τὸ ἑβδομον μῶλις ἔτος καὶ τότε ἐτόλμησε νὰ ἐξέλθῃ τῆς αὐλῆς καὶ νὰ τὸ **κτιπήσῃ** ὁ ἥλιος. Ἐτυχε νὰ εἶνε ἡ ἐποχὴ τῶν διακοπῶν καὶ τὰ παίζοντα παιδιά, ἅμα τὸν εἶδον, ἐξεπλάγησαν, τὸν περιεργάσθησαν μετ' ἄχρας περιεργείας καὶ ἡ πρώτη δουλειὰ των ἦτο νὰ τὸν ἐπονομάσουν.

Βίτση Το παραμύθι του λαλού

Όλοι έγιναν ανάδοχοι και επί τέλους τῷ ἐκόλλησαν τὸ ἐπώνυμον Χατζήμαπαπας

Κατὰ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τοῦ ὁ Χατζῆς ηὐτύχησε νὰ κοσμηθῇ μὲ τοὺς πρώτους ὀδόντας. Ἐξεπαιδεύθη ὀλίγον εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἐγκατέλιπεν ἔνωρίς τὰ βάρβαρα τῆς σχολῆς μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῇ τοὺς προπηλακισμοὺς καὶ τοὺς ἐξευτελισμοὺς τῶν μικρῶν συμμαθητῶν του. Κατὰ τὸ εἰκοστὸν τέταρτον ἔτος μόλις ἐφαίνετο δώδεκα ἔτων. Εἶχεν ὅμως παχύνει πολὺ καὶ περιπατῶν ἐφαίνετο ὡς πιθάρι κινούμενον. Οἱ πόδες του ἦσαν ἐλαττωματικοὶ καὶ κοντοὶ καὶ ἐσχημάτιζον εἰς τὰ γόνατα γωνίαν ὀρθήν. Ἄλλ' ὁ ραιβοσκελῆς ἐσκιμῶος, ὁ κοντὸς Χατζῆς ἀπέκτησε δύναμιν τεραστίαν καὶ ἤρχισε νὰ δεικνύηται ἀπειλητικὸς πρὸς τοὺς προπηλακιστὰς του. Ἡ φύσις του ἀφυπνίσθη ἄργα, ἄλλο μὲ ὄρμηκὴν καὶ ἰσχυρὴν ἀξιοθαύμαστον. Τὸ ὄνειρόν του πλέον ἐξετελέσθη τότε. Διωρίσθη βοηθὸς τοῦ κανδηλανάπτου τῆς ἐκκλησίας Προδρόμου καὶ ἔλαβε μόνος του πομπῶδη τίτλον, ἐξετύπωσε μάλιστα καὶ ἐπισκεπτήρια ὡς ἐξῆς:

M. X.
 δευτερος κανδηλανάπτης τῆς ἱεραῆς ἐκκλησίας
 τοῦ τιμίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ.

Ἡ εἰμαρμένη παρουσιάζεται ἐν τῷ κόσμῳ μὲ πολλὰς καὶ ποικίλας μορφάς. Οἱ νόμοι τῆς φύσεως εἶνε σιδηροὶ καὶ ἀλύγιστοι καὶ δυσκόλως εἰμπορεῖ τις νὰ τοὺς ἀποφύγῃ. Ὁ Χατζῆς ἤθελε παραδεχθῇ μὲ φιλοσοφικὴν ἀπάθειαν καὶ ἡρεμίαν τὴν σκληρὰν τύχην του, ἐὰν τὸν ἄφινον ἤσυχον. Ἐπὶ τέλους εἶχε καὶ πλεονεκτηματά, διότι ἡ φύσις τῷ ἐφάνη μὲν μυτριά εἰς τὸ ἀνάστημα, δαφιλῆς δὲ καὶ ἀγαθὴ μήτηρ εἰς ἄλλα. Τὰ παιδιὰ ὅμως τῆς ἐνωρίας ἀκαταπαύστως τὸν ἐπέιραζον καὶ τὸν κατέστησαν καχύποπτον, ὀργίλον καὶ κακοποιόν. Φύσει δὲ εἰς τὸν ἐλαττωματικὸν ὀργανισμὸν κοιμῶνται τὰ στοιχεῖα τῶν κακῶν διαθέσεων καὶ ἐνστίκτων καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἀνάπηροι γίνονται θυμῶδεις, ὀρμητικοὶ καὶ μοχθηροί. Τὸ μῖσος κοιμᾶται, εἶπεν ὁ Οὐγκώ, εἰς τὸν πυθμένα τῆς πείνης. Εἰς τὸν ἐλαττωματικὸν καὶ ἀνάπηρον ὀργανισμὸν κοιμᾶται καὶ ζαρόνει τὸ κατὰ τῶν ἀρτιμελῶν καὶ ὑγιῶν μῖσος καὶ περιμένει ἕνα μυχτηρισμὸν ἢ πικρὸν προπηλακισμὸν διὰ νὰ ἐκσπάσῃ καὶ χύσῃ τὴν χολῆν του.

Μία λύπη ὀδυνηρὰ ἐβέριζε τὴν ἄμοιρη καρδίαν του καὶ ἐπλα-

νάτο πάντοτε εἰς ἓνα μυστικισμόν θλιβερόν. Διὰ τὸν Χαδζήν ὁ βίος ἦτο μία πένθιμος ἐποποιία. Ὅσακις καθ' ὁδὸν τὸν ἔβλεπον τὰ παιδιὰ ἢ αἱ γυναῖκες καὶ ἔχαμογέλων εἰρωνικῶς, μία πλημύρα ὀδύνης καὶ μίσους ὤρμα ἐκ τῆς ψυχῆς του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Καὶ ὁμῶς ἐζάρονε μέσα εἰς ἓνα βαθὺν καὶ ὑπόκωφον γογγυσμὸν καὶ ἐπὶ τοῦ μυστηριώδους μετώπου καὶ τῶν απλανῶν ὀφθαλμῶν του ἐφαίνετο ἀναγινωσκομένη καὶ σπινθηρίζουσα ἡ σφραγὶς τῆς ἐγκαρτερήσεως, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐξ ἰδιοσυγκρασίας. Ἴσως καὶ νὰ ἐκληρονόμησε τὴν ὑπομονὴν ἀπὸ τὴν Θετὴν μητέρα του, διότι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἡ μάνα του τὸν ἔτρεφεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ γάλα ὄνειον.

Ἄφ' οὗτου ὁμῶς διωρίσθη δεύτερος κανδηλανάπτης εἰς τὸν Βαθὺν Ἀϊ-Γιάννην, ὁ Χαδζὴς ἠλλάξε **περπατηδιὰ**. Μία ψύχωσις ἀλλόκοτος τὸν κατέλαβε καὶ καθήμενος εἰς τὸ κατώφλιον τῆς ἐκκλησίας ἐρρέμβαζεν ἐπὶ ὥρας μακράς. Εἰς πειρασμὸς ἰσχυρὸς καὶ ἀκαταγώνιστος τὸν ἐκυρίευσε, πειρασμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον διακρίνονται πάντοτε οἱ κουτσοί, οἱ καμπούρηδες καὶ οἱ τυφλοί. Μία θερμὴ κυνισμοῦ διέτρυχε τὰς φλέβας του καὶ ἠσθάνετο ἓνα ὄργανισμὸν καυστικὸν εἰς τὸ κορμὶ καὶ τὰ νεύρα του, ὅπως ὁ θερμὸς σίδηρος ρεεῖ εἰς τοὺς σωλήνας τοῦ ἐργοστασίου. Σιγὰ-σιγὰ ὁ Χαδζὴς ἔγινε τὸ ζόδητρον τῶν κορασίων καὶ τῆς γειτονειᾶς, ἤρχισε δὲ νὰ ἐπιτίθεται, κατ' ἀγὰς δειλὰ καὶ ἔπειτα φανερά, κατὰ τῶν δουλικῶν, τὰ ὅσα δὲν εἰμποροῦσαν νὰ κρατηθοῦν, ἅμα τὸν ἔβλεπον καὶ ἐξέσπᾶνον εἰς γέλωτα βεδισασμένον καὶ νευρικόν. Τὸ αἶσθημα τὸν κατεκυρίευεν ἡσήμεραι περισσότερον καὶ μάλιστα εἶχε τὸν ἀνόητον ἐγωϊσμόν, νὰ νομίζῃ ὅτι τὰ κορίτσια ἀντεπεκρίνοντο εἰς τὸν ἔρωτά του. Ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ προσκόλλησις εἰς μίαν ἰδέαν γενναῖ ἡδονὴν ἢ προξενεῖ λύπην· μέσος ὅρος δὲν ὑπάρχει. Ὁ Χαδζὴς ἦτο εὐτυχὴς ἐν τῇ πλάνῃ του, μὲ τὰ ὄνειροπολήματά του, εἰς τὰ ὁποῖα ἐμέθυεν. Ἀλλὰ ποῖός ποτε ἠδυνήθη νὰ κατασιγάσῃ τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του:

Ἐπῆγαινε τακτικὰ εἰς τὴν βρύσιν τοῦ Ἀράπη, ὅπου ὕδρευοντο τὰ δουρικὰ τὸ βράδυ-βράδυ, διὰ νὰ σβύσῃ τὴν φλόγα τῆς καρδίας του. Φεῦ! ὁ δυστυχὴς ἔμεινε πάντοτε διψασμένος! Ἡ βρύσις ἐτραγωδοῦσε δι' αὐτὸν σὰν Νεράϊδα καὶ τὸ γλυκὺ ψιθύρισμά της ἦτο ἡ ἡγὼ τῶν διηγήσεων καὶ παρχυθίων, μὲ τὰ ὁποῖα τὸν ἐνανούριζεν ἄλλοτε ἡ μάνα του. Εἰς τὴν βρύσιν ἓνα κρυφὸν χαμογέλω τῶν δουλικῶν ἢ εἰς τὸν ὁρόμον ἓνα πύρινον βλέμμα μῆς ἀφγρημένης οἰκοκυρᾶς τὸν ἐτρέλλαινον καὶ αἱ ἀκτίνες τῆς

συγχευμένης καὶ οἰστρηλάτου φαντασίας του συνεχωνεύοντο εἰς μίαν ψύχωσιν ἔρωτος θερμοῦ καὶ σφοδροῦ, ὅστις τὸν ἠλέκτριζε καὶ εἰς τὸν ἀνισόρροπον ἐγκέφαλόν του περιστρέφετο πάντοτε στερεοτύπως τὸ ἴδιον εἶκον καὶ ἡ ἀκτινοβολοῦσα εἰκὼν τῆς Μαρίας, τοῦ χαριτωμένου ἐκείνου δουλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀφράτο καὶ παχουλό, χιονάτο καὶ δροσερό, ἀκάθεκτον καὶ ζωηρὸν ἔτρεχε νὰ σβύσῃ τὴν φλόγα του εἰς τὴν βρύσιν τοῦ Ἀράπη καὶ λησιμονήσῃ τὴν θερμὴν ἀγάπην, τὴν ὁποῖαν ἔτρεφε πρὸς τὸν ἀγαπητικὸν τοῦ χωριοῦ της.

Τί τὸν ἔμελλε τὸν Χαδζήν; Ἀδιάφορον δι' αὐτὸν Αὐτὴ δὲν ἐγέλα δι' ἄλλον, ἐγέλα δι' αὐτὸν, αὐτὸν ἠγάπα! Ἐπὶ ὥρας ἔσπεκεν ἀπέναντι τῆ; οἰκίας της καὶ-ὡσάν τὴν θετὴν μητέρα του-ἐμύριζε τὴν ὀπλὴν τοῦ χαριτωμένου ποδός της ἢ ἀνέλυεν ἐν τῇ φαντασίᾳ του τοὺς κανονικοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου της καὶ τὰς στρογγύλας γραμμάς τοῦ κόρμιου της. Ἐπὶ τέλους ὅμως ἐνόησε τὴν πλάνην του, διότι ἕνα βράδυ ἡ Μαρία τὸν ἐξύβρισε δεινῶς καὶ τὸν ἀπέπεμψε κακῶς ὡς ἐκ περισσοῦ ἔρριψεν ἐπάνω του τὰ σάπια χρομμύδια τῆς αὐλῆς της. Ἦτο πλέον φανερόν, ὅτι ἡ κόρη δὲν τὸν ἠγάπα καὶ ὁ Χαδζής ἐπέσεν ἄρρωστος καὶ εἰς τὸ παραλήρημα-παραλήρημα ἀνάμικτον θερμῆς καὶ ἔρωτος-προσεπάθει νὰ συλλάβῃ τὴν φεύγουσαν μορφήν τῆς κακῆς Μαρίας του. Τοῦ κάκου ἡ μητέρα του προσεπάθει νὰ τὸν παρηγορήσῃ· τοῦ κάκου ἔκαμε **μάγια**, διὰ νὰ δεσμεύσῃ τὰ θέλητρα τῆς χαριτωμένης κόρης πρὸς τὸν ἠρειπωμένον Σάτυρον.

Ἐπέραταν ἑξίστη ἡμέρα πολλὰ! Ὁ Χαδζής δὲν ἀηλιπίσθη ἀκόμη Ἐνεθυμήθη τὸν προστάτην του τὸν Πρόδρομον Ἰωάννην. Καθ' ἑκάστην λοιπὸν μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐστέκετο ἀπέναντι τῆς εἰκόνας τοῦ αὐστηροῦ Βαπτιστοῦ καὶ τὸν παρεκάλει νὰ λυγίσῃ τὴν σιδηρᾶν γνώμην τοῦ ἀνευδότου καὶ αὐθαδούς δουλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐτόλμησε νὰ τὸν περιφρονήσῃ. Καὶ καθὼς οἱ κακοῦργοι τῆς Καλαβρίας ἀναθέτουν τὴν μάχαιράν των πρὸ τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας, διὰ νὰ τὴν εὐλογήσῃ καὶ ἐπιτύχουν εἰς τὰ καταχθόνια σχέδιά των, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Χαδζής παρεκάλει τὸν Πρόδρομον, νὰ ἐξευμενίσῃ τὴν ἀπλαγχνον κόρην!

Μίαν ἡμέραν ὁ Παπαδημήτρης-ὁ ἱερεὺς τῆς ἐνορίας μας-εἶχε μένει ἀργὰ εἰς τὸ ἱερόν μετὰ τὴν λειτουργίαν. Ὁ Χαδζής δὲν εἶχεν ἀντιληφθῆ τὴν παρουσίαν του, διότι ἦτο ἀπησυχολημένος εἰς τὰ καθήκοντά του ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ὁ Παπαδημήτρης εἶχε πρόσκληθῆ ἄρ' ἐσπέρας ἀπὸ τὴν κυρίαν τῆς Μαρίας καὶ τὸν

καὶ τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς, ὅπως κάμῃ ὀριμείας παρατηρήσεις εἰς τὸν Χατζήμπαμπα, διὰ νὰ πύσῃ ἐνοχλῶν καὶ ἀσχολοῦμενος περὶ τῆς Μαρίας. Ὁ Χατζῆς εἶχε τελειώσῃ τὸ σκούπισμα τῆς ἐκκλησίας, ἐκαθάρισε τὰ στασίδια, ἔσβυσεν ὅλας τὰς κανδύλας καὶ ἀφῆκε τιμητικῶς νὰ κηρῆ μόνον ἡ κανδύλα τοῦ Προδρόμου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξαιρετικῶς, εἶχε ρίψῃ περισσότερον ἔλαιον. Ἦθελε νὰ ἐνισχύσῃ καὶ τροφοδοτήσῃ τὸ ἐνδιχφέρον τοῦ Βαπτιστοῦ πρὸς ἑαυτὸν. Εἶχε βγάλει τὸ φόρεμα του καὶ ἐφόρει τὰ συρτά του ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὸν προστάτην του.

Ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς συνήθους παρακλητικῆς. Ὁ πυρετὸς τοῦ ἔρωτος ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν του, ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὰς ἐκδουλεύσεις του, ὕψωσε τὴν φωνὴν του περισσότερον τοῦ συνήθους καὶ ἤρχισε νὰ ἐξομολογῆται τὴν λαχτάρα του διὰ τὴν ἀπονιᾶ τοῦ δουλικοῦ καὶ νὰ παρακάλῃ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, νὰ λυγίσῃ τὴν γνώμην του. Ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὴν θερμὴν τοῦ αἰσθηματός του καὶ μὲ φωνὴν ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς ψυχῆς του ἐφώναζεν:

«Ἄϊ—Γιάννη μου, Πρόδρομε, σ' εὐσάλεψα πιστὰ τόσα χρόνια. Μιλάκωσε τὴν σκληρὴν καρδίαν τῆς Μαρίας καὶ φέρεσέ την νὰ μὲ πάρῃ!»

Ὁ Παπαδημήτριος ἐστέκετο ἀκριβῶς ὀπισθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Προδρόμου, ἐκρατήσῃ τὴν ἀναπνοὴν του, ἤλλαξε καὶ ἐχόνδρυνε τὴν φωνὴν του καὶ μὲ ὕφος ἐμπνευσμένον, ἄγριον καὶ θρησκευτικὸν ἀπαντᾷ:

«Ἡ Μαρία γιὰ τὰ δικά σου τὰ μούτρα εἶνε!!!»

Κεραυνὸς ἐπέσεν ἐπάνω εἰς τὸν Χατζήμπαμπα. Τὰ γόνατά του ἐλύθησαν· κρύος ἰδρὼς τὸν περιέλουσεν. Ἀφῆκε τὰ συρτά του ἀπὸ τὸν τρόμον του καὶ μὲ πέντε βήματα εὐρέθη τρέμων καὶ ὄχρὸς εἰς τὸ παγκάρι. Ἐπνίγετο εἰς τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὸν φόβον του. Τετέλεσται! Τὰ ὄνειρά του κατέρρεον πλέον καὶ διελύοντο, ἀφοῦ καὶ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, καθὼς ἐφαντάζετο, ἀπεδοκίμαζε τὰ χρυσὰ σχέδιά του. Ἄλλ' ἐν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ ἡ αὐθάδεια καὶ ἡ τόλμη του ἠῤῥησαν. Ἐρρίψε πλέον τὸν περὶ τῶν ὄλων κῦβον. Ἐστράφη μὲ μάτια βουρκοιμένα πρὸς τὴν σκληρὰν καὶ λιθίνην εἰκόνα τοῦ Προδρόμου καὶ μὲ λύσσαν τραυματισθείσης γαλῆς ἐφώναζε:

«Καὶ σένα γι' αὐτὴ τὴν γλωσσά σου τὴν πικρὴν
σοῦ ἔκοψαν τὸ κεφάλι!»

Ὁ Χατζήμπαμπα ἀφῆκε πλέον ἔκτοτε τὸ ὑπόργημά του εἰς

τὸν βαθὺν "Αἰ—Γιάννην. Ἐπεδόθη εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα. Θὰ
τὸ μαντεύσῃτε ἀρχαί; Ἐγίνε μεσίτης.....δουλικῶν.

Σουφλίον

ΚΩΝΣΤ. Γ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ
ἰατρός.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗΣ ΜΟΥ ΕΞΑΔΕΛΦΗΣ

ΔΕΣΠΩΣ Ι. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Ἄ! ἀπὸ τοῦ κόσμου τῆς χαρῆς
Ποῦ γρήγορα περνᾶνε,
Κι' ἀπὸ τῆς Μοίρας τὰ καλά
Ποῦ ὅλοι τὰ ποθοῦνε
Μὴ ἔχῃ κόρη μου εὐχὴ
Ἐλόθευμα γιὰ σένα
Τώρα ποῦ γάμου στέφανα
Θὰ βάλῃς ζηλεμένα.

» Ἀπὸ τὸ ταῖρι τὸ χρυσὸ
» Ποῦ πέρνης συντροφιά σου,
» Νὰ μὴ χωρίσῃ μιά στιγμή
» Ἡ κακία τὴν καρδιά σου.
» Νὰ χῆ ἔστο δρόμο τῆς ζωῆς
» Τὴ σκέψι σου τιμόνι,
» Καὶ μέσ' ἔστα στήθη του ψυχῆ
» Τὴν ἰδική σου μόνη.

Γιατὶ εὐτυχία ἔς τὴ ζωὴ
Δὲν ἔχει πειρὸ μεγάλη,
Κι' ἀθάνατη κι' ἀληθινή
Ἄπ' τὴν ἀγάπη ἄλλη.

Αὐτὴ ὁμορφαίνει τὴ χαρὰ
Γλυκαίνει καὶ τὴ λύπη....
Χαρὰ ἔς τον ποῦ τὴν κέρδισε
Κι' ἄλλοι ἔς τον ποῦ τοῦ λείπει.

ΕΛΕΝΗ Σ ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΤΟ ΚΑΛΥΒΙ ΜΟΥ

Ἐν ἔγω διαμαντόχτιστο καὶ μαγικὸ παλάτι,
 Βάρδος φτωγὸς σ' εἰτοίμασα τὸ ταπεινὸ καλύβι...
 μὰ μὲς σ' αὐτὸ, ὦ ἀγάπη μου, θὰ βρῆς ἀκέρηο κἄτι
 ποῦ σὰ ἱερό της φυλαχτὸ φτωγὴ καρδιᾶ σου κρύβει.

Ἔλα μαζί μου νὰ ὑψωθῆς σὲ κἄποια οὐράνια πλάτη
 νὰ μοῦ κερνάς τῆς εὐτυχίας τὸ βάλασμα σὰν Ἥβη.
 Δὲ θάβρῃς ὅτι λαχταρᾷς στὸ ξένο τὸ παλάτι
 μόν, στῆς καρδιῆς μου τὸ σεμνὸ καὶ ταπεινὸ καλύβι.

ΣΤΡΟΦΕΣ

Στὴν ἀραβωνιαστικιά μου

I

Ἢ γὰρ γὰρ γὰρ γὰρ πῶς τὴν ἀγκυρῶ...
 Μοιάζει τῆς καρδουλάς σου ποῦ ὀε τρικουμίζει,
 ... μὰ καὶ κἄποια σκέψι μου θέλεις νὰ σοῦ πῶ;
 τ' ἀγεράκι κἄποτες κἄτι τις ἀξίζει!...

II

Ἄχ! τὰ λουλουδιὰ, θάθελα νὰ σοῦ τὰ κρυσταλισῶ
 μ' ὅλα τὰ μύρα π' ἔχουνε, τὴν ὀμορφιά τους ὅλη,
 κ' ἀμάραντα νὰ μοιάζαν τῆς καρδιᾶς σου
 γιὰ νὰ ξεκουραζόμουνά σὲ τέτοιον περιβάλλι.

III

Τῆς χαρῆς μου καὶ τῆς λύπης, τῆς ἀγάπης μου τὰ δάκρυα
 τὰ κυττῶ μαργαριτάρια εἰς τῶν λουλουδιῶν τὴν ἀκροῖα.
 Πάρτα ἀγάπη μου νὰ κάνῃς τοῦ λαιμοῦ σου τὸ γκερντάνι
 νὰ σὲ καμαρώνῃ ὁ Ἥλιος κ' ἀπ' τῆ ζούλια του νὰ σκάνῃ.

IV

Ἔνας Ἥλιος γιὰ τὸν κόσμον κ' ἄλλος Ἥλιος γιὰ τὰ μέ,
 ἀπ' τὴν ὄψι σου τὰ νύφη ὅλα σκότισέ τα, οἶχτα...
 Ἔνας Ἥλιος γιὰ τὸν κόσμον κἄποτε ποῦ σβύνει—ὄϊμέ—
 μὰ ὁ δικός μου Ἥλιος, φῶς μου, Δύσε ἄς μὴν ἔχῃ καὶ
 [Νύχτα!..

Μαγνησιά, Ἀπρίλιος, 1969.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ
 ὁ Λαϊκὸς

ΑΠΟ ΤΑ ΣΚΙΤΣΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

ΣΤΟΝ ΚΕΑΤΧΑΝΑ

Φλυστρά στο άπαλό νερό του Κερατίου κόλπου το δίκωπο καίχι.
Φεύγει σαν στίχτα εἰς τὴν ὄχθη τῆς θαλάσσης. Καὶ δύο γανού-
μισσαι μὲ μεταξωτὰ φορέματα καὶ μὲ χερρὴ καλύπτρα ἀραχνού-
φασμένη σκεπασμένες πλεύουν τὸν Κεράτιον. Ηἰγγαίνουσι στὸν Κε-
ατχανᾶ..

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια καίχτσή μου!

Εἶνε ἀπομεσημέρι κυριακῆ. Ἡ ἀγορὰ τοῦ Γαλατᾶ δὲν ἔχει
τὴν καθημερινὴν ἀνθρωποπλήθυσμα καὶ τὴν κίνησιν ἐπάνω εἰς
τὴν γέφυρα. Ἐκίνησαν. Μὲ στὴν παροχλία εἶνε τὰ ἴδια τὰ κα-
ράβια σὲ γραμμὴ ἀραδιασμένα μὲ τὰ ὕψηλά καταρτίχ. Τί ὠραία
ἡ ἡμέρα τοῦ Ἀπρῆ!

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια καίχτσή μου!

Ὁ Κεράτιος ἀνοίγει εὐμορφὰ εἰς πρὸς ἀπὸ τὸ μεγάλο Γεφύρι.
Πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεως εἶναι μικρὰ καὶ περὶχτὰ τὰ ξυλίνα
σπίτια. Ὁ ἀνατολικὸς ρυθμὸς στὸ σχέδιο, στὴν ποικιλία καὶ στὸ
στάσιμον παντοῦ κυριαρχεῖ. Καὶ ὠραιότατα τζαμιὰ ἀρπάζουσι τὴν
ματιὰ σου. Τὸ Γενῆ—τζαμί, τὸ Σουλτάν—'Αγμέτ, τὸ Σουλεϊ-
μανιὲ ρίπτουσι εἰς τὸν οὐρανὸν ὡσάν θέλη τοὺς πελεκημένους
μιναρέδες των. Καὶ συχνὰ πλάτανοι καὶ κυπαρίσσια πρασινίζουσι
τὸ ὠμορφο πανόραμα. Ἐτσι ὠμορφο καὶ σὰν νὰ ἴσχυαζῆ ἀπλό-
νεταί εἰς κατωφύρεσι τὸ Σεῖχουλισταχμάτο μὲ τὴν πρασι-
νάδα του.

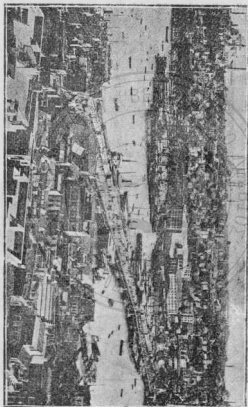
Ἀπὸ τοῦ Γαλατᾶ τὸ μέρος εἶνε ὕψηλά καὶ ἄτακτα τὰ σπίτια.
Εἶνε μεγάλα κτίρια ποῦ δὲν ἔχουσι ὁμοιόμορφα εἰς τίποτε. Μόνος
ὁ πύργος τοῦ Γαλατᾶ κινεῖ τὴν προσοχὴ σου καὶ ἐξακολουθεῖς
τὸν δρόμον σου.

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια καίχτσή μου.

Διὶ γυναῖκες ἐξακολουθοῦσι τὴν ὁμιλίαν των. Δεξιᾶ καὶ ἀρι-

στερᾶ εἰς τὴν παραλίαν εἶνε ἀρχαῖα καράβια καὶ ἐμπορικὰ πλοῖα. Τώρα περνοῦν τὸ δεύτερον γεφύρι. Πρὸς τὰ δεξιᾶ κολποῦται ὁ Κασίμ—πασῆς. Κάτω ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ Ταταῦλα καὶ γαμηλὰ ἀπλόνεται ἐπὶ ὄραίου λόφου τῶν Νχυτικῶν τὸ ὑπουργεῖο. Κάτω στὴ θάλασσα νυσταγμένο κάθεται ἓνα παλάτι. Ἡ παραλία εἶνε περιορισμένη. Δεξαμεναί, ναύσταθμοί, συνεργεῖα,

Ἡ Νέα γέφυρα τοῦ Καρα—Κεϊ ἐν Κων(σταντι)νόλει.

ναυπηγεῖα, κατέλαβαν ὅλη τὴν ἄκρᾴ τῆς θαλάσσης. Καὶ ὑψηλὰ ἓνας γυμνὸς κήπος με δρόσπερον τζαμί στὴν κορυφῇ κοκλόνει τὸν τάπον αὐτὸν ὅλον.

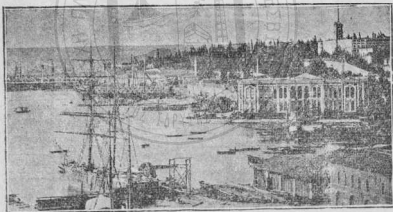
Ἄριστερᾶ ἢ κυρίως Πόλις εἶνε περισσότερον ὄραία. Ὅπως εἶνε ἐπιτάλοφος ἡ πόλις ἔχει καὶ ἐπὶ τὰ γύρους, ἐπὶ τὰ βῆγες ποῦ ἡ μία ἀναρριγίεται στὴν ἀγκυλιὰ τῆς ἄλλης. Τώρα ἀπὸ τὸ δεύ-

τερο γεφύρι βλέπεις τὰ πυκνά καὶ ξύλινα σπίτια πὸ συσσωρεύονται στὰ ὑψηλὰ μὲ πλέγμα στὰ παράθυρά των; Εἶνε συνοικίαι τῶν Ὀθωμανῶν. Καὶ κάτω χαμηλὰ τὰ πλέον χειραφετημένα σπίτια εἶνε συνοικίαι τῶν χριστιανῶν.

Ἡ θάλασσα ἐδῶ ὁμοιάζει σὰν λιμάνι. Πολεμικὰ πειλώρια, θεωρηκτὰ μὲ τεράστια κανόνια, τορπιλικὰ μικρότερα εἶνε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀγκυροβολημένα. Καὶ βάρκες ἄλλες μὲ πανιά, ἄλλες μὲ κουπιά, ἄλλες φορτηγίδες καὶ ἄπειρα καΐκια ἀναδοκατεβάζουν. Ὅλοι αἱ γραμμαὶ αὐταὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, ὅλα τὰ χρώματα καὶ ὅλα τὰ φῶτα περιπλέκονται ζωηρὰ καὶ ἰδιότροπα εἰς ἓνα ἀρμονικώτατο σχέδιο τῆς ὅλης αὐτῆς λεκάνης. Αἱ χανούμισσαι ἐπαύσαν νὰ ὀμιλοῦν. Ἀρκοῦνται νὰ βλέπουν μόνον.

—Τράβα ἀγάλια ἀγάλια καΐκταῖ μου!

Κατὰ διαστήματα στὴν παραλία προβάλλουν αἱ ἰσοβάθραι. Ἐδῶ ἀράζουν τὰ βυπόρια τῆς μικρᾶς συγκοινωνίας καὶ παραπλεύρως των περιμένουν κομψὲς βάρκες καὶ καΐκια. Πολλὰ ἐργοστάσια διακόπτουν ἐδῶ τὴν σειρά τῶν σπιτιῶν καὶ αἱ ἑλληνικαὶ

Τὸ χρυσοῦν Κέρας καὶ τὸ Ναυπηγεῖον.

συνοικίαι, τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα φαίνονται. Ὑψηλὰ ὅμως εἰς τὸν λόφον μεγαλοπρεπῶς προβάλλει τὸ τζαμί Σουλτανιέ καὶ παρέχει τὸ Φατίγ. Ἀκριβῶς κάτω εἶνε τὸ Φανάρι. Ὡ αὐτὸ τὸ βλέπω μὲ περιπάθεια ἰδιαιτέρως. Εἰς τὴν πλατεῖά του αὐτὴν παρὰ τὸ ἥσυχον κῦμα ἐπιζῆα ἕνα κλισὸν καὶ ἐδῶ ἐκάμνημε λειψοδρομίας. Στὸ πλάγι του προβάλλει τὸ Κίλβουρου.

Τί κόσμος ἔχοντο σ' αὐτὰ τὰ καφενεῖα κάθε κυριακὴ ὅταν ἐτελείωνε ἡ ἐκκλησία στὸ Πατριαρχεῖον. Καὶ ἀπὸ τοὺς δυσκόλους χρόνους τῆς δουλείας σώζονται ἀκόμη ἐρείπια τὰ μεγάλα σπίτια τῶν ἀρχόντων τῶν δραγουμάνων, τὰ σπίτια τῶν γερόντων ἀρχιερέων καὶ τῶν κληρικῶν ποὺ ἠμιλοῦν τοῦ Γένους μας ἀξέχαστη σελίδα. Εἶνε τὸ Φανάρι. Καὶ ἀπὸ τῆ θαλάσσα μόλις φαίνεται κρυμμένη ἡ καρδιά τοῦ ἔθνους, τὸ Πατριαρχεῖον. Ὑψηλὰ μόνον εἰς τὴν κορυφὴ ἓνα θαυμάσιο κτίριο εἰς ἓνα ἀόριστον ρυθμὸν καὶ μεγαλεῖο ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἡ Μεγάλῃ Σχολὴ τοῦ Γένους. Ὀλόγυρά της σβυσθῆτε τώρα ἀναμνήσεις μου!

Τὸ καίκι προχωρεῖ καὶ αἱ γυναῖκες ἐξακολουθοῦν νὰ βλέπουν ἀπαθῶς τὸν ἱστορικὸν αὐτὸν τόπον ποὺ τίποτε δὲν τὰς συνδέει. Περνοῦν οἱ λόφοι, αἱ συνοικίαι, τὸ ἑβραϊκὸν νοσοκομεῖον καὶ ἔφθασε τὸ Αἰθῶν σεράι. Ἐδῶ καταβαίνουν ἀπὸ ὕψηλὰ τὰ Μεγάλα Κάστρα μὲ τὰς τρομερὰς ἐπάλξεις. Τὸ παλάτι τοῦ Βελισαρίου ἢ τοῦ Κύρου φαίνεται κατάντικρυ. Οἱ πύργοι ἐδῶ κλείουν τὴν Πόλιν τῶν Βυζαντινῶν ὅπου ἄλλοτε ἤχμαζε τὸ μεγάλο ἐξοχικὸ παλάτι τῶν Βλαχερνῶν καὶ τώρα τὸ ἀγίασμα τῆς Θεοτόκου ἐξακολουθεῖ νὰ ἀκμάζει εἰς τὴν πίστιν τῶν Χριστιανῶν. Ἀπὸ ἐδῶ ἀραιώνονται τὰ σπίτια. Εἶνε ἡ πόρτα τοῦ Κυνηγοῦ εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς. Ἀρχίζει ἐξοχὴ.

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια Καίχτση μου!

II

Ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ κλίνει πίσω ἀπὸ τὰ ὕψηλὰ τζαμιά! Ἐνα φῶς πλέον θαυμῶ ἓνα ἀγέρι δρασερότερο ἤρχισε νὰ πνέη ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Κεατχανῶ. Φλόγες χρυσῆς ῥπτει σ' ὅλα τὰ παράθυρα τοῦ Ἡλίου τὸ βασιλεῖμα, καὶ αἱ γανούμισσαι τότε πρῶτον συγκινοῦνται. Βλέπουν τὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ πῶς ξεσχίζουσι καὶ σκορποῦν τὰ χρώματά των, βλέπουν τὸ πανόραμα καὶ δὲν ἠμιλοῦν. Κυττάζουν μόνον.

—Τράβα—ἀγάλια ἀγάλια—καίχτση μου!

Τὰ χρώματα ἐξεθώρησαν νομίζεις. Σβύνουν αἱ γραμμαὶ ὅσον τὸ καίκι προχωρεῖ. Πέραν ἀπὸ τὸν ἀλευρόμυλον, ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον τοῦ φωσχανῶ τραδιέται ὁ Κεράτιος καὶ σχηματίζει κόλπον. Ἡ ἄλλη ὄχθη δὲν παρουσιάζει τίποτε οὔτε εἰς τὴν ἀποψιν οὔτε εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἄλλ' εἰς αὐτὴ τὴν πλευρὰ τῆς Πόλεως κάτω—κάτω βλέπετε ἐκεῖνο τὸ τζαμί κάτασπρο σὰν νύμφη μὲ μολυβένιους θόλους καὶ μὲ λευκὰς στοὰς στὸν γύρο; Εἶνε τὸ Ἐγιοῦπ. Ὁ τόπος ὅπου ἐπὶ Βυζαντινῶν ἔπεσε χωρὶς

νά κατορθώσει τίποτε με τόσας γιλιδάς ὁ σημαιοφόρος τοῦ Προφῆτου καὶ εἰδείξε τὸ μέλλον τοῦ Ἰσμαήλ διὰ τὴν πόλιν.

Ἰδε τὴν θάλατταν πῶς καθρεπτίζει τοῦ Ἐγιοῦπ τὰ μνημεῖα.

Ἰδε τὰ κυπαρίσσια πῆς πενθοῦν στὰ κοιμητήρια. Γνωρίζεις αὐτὰ τὰ λαξευμένα τοῦ μαροκίρου αὐσωλεῖα; Εἶναι τάφοι τῶν σουλ-

Τὸ Ἐγιοῦπ.

τάνων. Στολισμένοι με ὁλόγιστα ἀρχαῖα συμπλέγματα, με ἀφιερῶματα μετρίτητα καὶ με λογικὰ τοῦ Κορκίου. Ἀκοίμητοι κανδύλαι φεγγούν καὶ πλούσια ἀρώματα τῆς Ἀραβίας θυμιοῦν τὸν ἱερόν τόπον. Ἠσυγος γιάλος ποῦ δὲν ταράζει ποτὲ τῶν νεκρῶν τὸν ὕπνον!

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια καὶ χτιστῆ μου!

Ὅσον παρακίτω προχωρεῖς τόσον ἡ θάλασσα τραβιέται. Ἐδῶ κῆπου—κῆπου ἡ ξηρὰ σφίγγεται εἰς εὐμορφα νησάκια καταπράσινα σὰν λόγους. Καὶ κῆπου δὲν βλέπεις ποῦ σὲ φέρει ὁ γιάλος ἢ ποῦ ἡ γῆ ἐκλείτε τὴν ὁρμήν. Μόνον ἀπὸ ὑψηλὰ ἕνα γυμνὸ βουνὸ κλείει τὸν ὄριζοντα καὶ λοξὸς ἀνήφορος ὁδηγεῖ εἰς τὸ χωρίον Χαμηδιέ. Κάτω ὅμως χαμηλὰ σὲ ναρκώνει ἡ ἡρεμία. Σ' ὅλη τὴν ἀκρογιαλιά εἶνε ὅλα σπίτια πρὸς τὸ Σελικτάρι. Ἐχουν κλειστά τὰ καφασωτὰ παράθυρα, χαμηλὰ δένδρα ὡσὰν νὰ ἔχουν κλειστά τὰ μῆτια καὶ κοιμῶνται. Σιωπὴ καὶ ὕπνος τ' ἀγκαλιάζει.

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλιακαίχτιστῆ μου!

Εἰς τὴν ἀντικρουή πλευρὰ ὑπάρχει πραιοσότερη ζωὴ. Εἰς τὴν κορυφὴν προβάλλει τὸ πτωχοκομεῖον καὶ χαμηλὰ στὴν παραλία ἔργεται νὰ δροσιθῇ ὁ κόσμος. Αἱ δύο γυναῖκες ἤσυχ ἐυθυμότεραι ἐδῶ. Ἀφήκωντον στρατώνα, καὶ νευροεῖα καὶ τρῶα λοξοδρομοῦν

στὸν κόλπο. Πῶς φαίνεται ἡ Πόλις ἀπ' ἐδῶ! σὺν ζωγραφιά σὺν ὄνειρο σβυσμένο!

— Τράβα ἀγάλιε — ἀγάλιε καίχτισέ μου!

Τὰ νησάκια σκεπασμένα μετὰ χόρτα τοῦ Ἀπριλί ἐπλήθυναν μέσα στὸν Κερατίου. Καλαμιές ἐδῶ κ' ἐκεῖ κλείουν τὸν δρόμον.

Ὡτὰ νερὰ πῶς δὲν εἶνε πλέον ἀλμυρὰ, πῶς ἤλλαξαν τὴν γεῦσιν! Εἰς πολλὰ νησάκια ἐκτίσαν καλύβας, ἐκτίσαν φούρνους καὶ κατασκευάζουν κεραμιδιὰ. Μυρίζεις τοῦ χόρτου τὴ μυρωδιά καὶ τὸν καπνὸν τῆς κεραμίδας!

Κύτταζε! Σ' αὐτὴ τὴν μεγάλη ἄνοστη καὶ μαύρη βάρκα ποῦ στέκονται ἐργάται με κοντάρια βγάζουν λάσπη ἀπὸ τὸν γιालὸ διὰ τὰ τοῦβλα, διὰ τὰ κεραμιδιὰ. Κύττα, καίχτισέ, μὴ κτυπήσης τὸ καίχι! Κύττα μὴ καθύσωμεν εἰς τὸν αἶγρον γιालὸ, μὴ περιπλκῶμεν εἰς τὴν καλαμιὰ, μὴ κολλήσωμεν στὴ λάσπη!

— Τράβα ἀγάλιε — ἀγάλιε καίχτισέ μου!

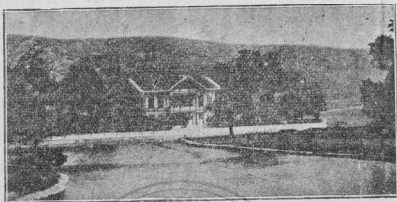
Ὁ δρόμος ὁμοιάζει σὺν πεσπατησιὰ φειδίου. Ἐνα βαθὺ γαλαζιο καὶ ὄκνῳ πανόραμα. Τὰ δύο βουνὰ ἀντίχου ἀφίχουν λακκουσὺς σὺν ἀθύσσους καὶ πάλιν συνενώνονται νὰ φιληθοῦν· αἱ γραμμὰὶ σβύνουν καὶ ξανακτυποῦν. Χάνονται τὰ χρώματα καὶ ξαναδίδουν. Μέσα ἀπὸ τὰ βουνὰ εὐτὰ ἤσυχα — ἤσυχα κυλιόνται δύο ποταμοὶ χωρὶς τὸ κύλισμά των ἂν ἀκουσθῆ. Χύνονται στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Κερατίου κόλπου καὶ γλυκαίνουν τὸ νερὸ του. Ὁ ἕνας ἀπ' ἀριστερὰ χύνεται στὸ Σελικτάρι καὶ ὁ ἄλλος δεξιὰ στὸν Κεατγανᾶ.

— Τράβα ἀγάλιε — ἀγάλιε καίχτισέ μου!

Ὁ Κεατγανᾶς ἐφάνη. Αἱ γυναῖκες ἔφθασαν στὸ πρῶτο παλάτι ποῦ ἐδῶ κοιμᾶται ἀξύπνητα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ γιालοῦ. Ὁ Ἥλιος ἔφυγε ὀλοτέλα καὶ αἱ γυναῖκες ἔκλεισαν τὴν ὀμπρέλλα.

Εὐμορφες νεράιδες τῆς Ἀνατολῆς! Μέσα ἀπὸ τὴν καλύπτρα φαίνονται τὰ μεγάλα γλυκὰ μάτια, τὰ μαῦρα φρούδια, τὰ παχουλὰ μάγουλα καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά. Ἀφράτα πρόσωπα τῆς ἡδονῆς ποῦ χαϊδεύει τὸ ἀγέρι με λαχτάρια. Καὶ αἱ χανοῦμισσαι ρεμβάζουσαι λέγεις πῶς μισοκοιμοῦνται.

Τὰ καίχκια καὶ ἡ βάρκες ἐπλήθυναν ἐδῶ στὸ ἀνέβασμα τοῦ ποταμοῦ. Στὰς ὄχθας γύρω κόσμος ὅλος με γέλοια, με λευλούδια, με τύμπανα καὶ με κλαρίνα τραγουδεῖ τὴν ἀνοιξιν. Ἡ ζωὴ ἐξύπνησεν ἐδῶ. Καὶ σὲ κάθε συντροφιά τοῦ πλήθους δυὸ — τρεῖς ἀθιγγανίδες φέρουν γέλοια καὶ ἄνομον ἐπιθυμία. Με παρδαλά βρώμικα βρακιά, με φουσκωμένα στήθια καὶ με ἀδιάντρο-

Τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον καὶ τὰ γλυκὰ νερά τῆς Εὐρώπης
πα κινήματα. Τὰ μίτιξ των σπιθηροβολῶν ὡσάν τὴν πίσσα καὶ
τὰ φρούδια των στρυφαγορίζουν σάν γαϊτάνι. Ὡ ἀναθεμά τες! Τὸν
κόρδακα χορεύουν μὲ λάγνη ματιά, μὲ λάγνη λεκάνη, μὲ λίγνα
κινήματα.

Ἦκουσες τὴν μουσικὴ αὐτῆ; τὴν παραλυμένη μουσικὴ τῶν
γύφτων μὲ πηδῆτὸ ρυθμὸ ποῦ ποικίλλουν τὰ ταμπούρα; Δὲν
εὐρίσκω τίποτε ἁρμονικό, οὔτε σωστὴ νότα. Καὶ ὅμως ὁ σκο-
πὸς μὲ γαργλίζει. Εἶνε Κεατχαναλίδικος.

Ὀλίγα θέματα παρέχει ἄλλη συντροφία τραγουδεῖ εὐρωπαϊ-
κὰ κομμάτια καὶ τραγούδια. Ἄλλοι παρέχει ὀργιάζουν στὸ πο-
τὸ, στὸ ξελαρύγγισμα καὶ στὰ παιχνίδια. Σωστὴ Βαβυλωνία.
Καὶ ὅμως τί σημαίνει; Σ' αὐτὴ τὴν φύσιν ἐδῶ ὅλα εἶνε ταιρια-
σμένα. Ἐπάνω στὰ γαλάσματα τῶν λεπτομερειῶν πλέκει πάν-
τοτε ἡ φύσις παναρμόνιο καὶ αἰώνιο σύμβολο τῆς Δημιουργίας.

Πέρα ἐκεῖ στὸ μακρυνὸ βοσκότοπο ζευγαρόνουνται κάθε ἀνοι-
ξι ἄλογα σουλτανικά. Τίποτε ἐδῶ δὲν δυναμόνει τῆς φύσεως τὰ
νεῦρα. Μὰ ὁ γυμνὸς ὕπνος εἶνε ὕπνος τῆς ζωῆς.

— Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια καίχτῃ μου!

Ἐρθάσαμε στὸ τέλος. Ἐπέρασαν τὸ δεῦτερο γεφύρι αἱ γυναί-
κες. Ὁ κόσμος παντοῦ διασκεδάζει. Τραπεζία, τραγούδια, χοροί!
Τὸ καίχι μόλις ἀνοίγει τὰ κουπιά του. Τόσες εἶνε ἀμέτρητες ἡ
θάρες, τὰ καίχια. Καὶ αἱ γανούμισσα; ἐπέρασαν ὡσάν βασίλισσαι.
Ἡ ζωὴ τοῦ ὕπνου ὅμως τες ἐτάραξε. Τρεμουλιάζει τὸ κορμί
των καὶ τὸ στῆθός των. Εἶνε μόναι.

Ἄχ ἡ μοναξιά των. Ἡ μαιτιάς τοῦ κόσμου καρφόνονται ἐπάνω των. Βλέπεις αὐτοὺς τοὺς κίχτιπῆδες μὲ ζωηρὰς τὰς φλέβας καὶ μὲ τεντωμένα νεῦρα: Εἶτε ἀπὸ ζούλια εἶτε ἀπὸ χροῖος εἶνε τίμιοι φρουροὶ των!

—Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια κίχτιπῆ μου!

Τὸν δρόμον ἔφραξε ἓνα λευκότετο παλάτι. Ἐνοιξε τὰ πόδια τοῦ στοῦ ποταμοῦ τῆς δύο ὄχθες καὶ ἀκίνητα πλέει. Πλέει ὡσὺν εὐμορφος κύκνος, ποῦ κατὰ ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ ἤσυχα περνᾷ τὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ. Περνᾷ καὶ καθρεπτίζει ὅσα δένδρα ἐρρίζωσαν στῆς ὄχθες τοῦ εὐμορφα, πυκνά, πελώρια.

Ξαπλωμένα μερικὰ κλωνάρια σκύπτουν καὶ ροφοῦν νερὸ καθάριο ποῦ ὁ ἴσκιος των τὸ σκιάζει. Οἱ δάτραχοι γοργοπηδοῦν στὴν ὄχθη. Κοῦξ—κοῦξ! Καὶ τὸ νερὸ κυλᾷ τὸ κύμα του μὲ ἀνατριχίλα ποῦ σὲ ἀναγαλλιάζει. Εἶνε τὰ Γλυκὰ νερά. Εἶνε ὁ Κεατγανᾶς.

Μὲ τὰ μεγάλα δένδρα, μὲ τὸ μεγάλο τὸ παλάτι καὶ μὲ τὸ νερὸ τὸ μαγεμένο. Ἐδῶ ἐπαιζαν ἄλλοτε ἡ νύμφες. Ἐδῶ ἡ νεότης ἤλλαξε τὴν φλογερὴ μαιτιά της. Ἐχόρευε ὁ Ἡσαΐας καὶ ἡ Σελήνη ἔσταζε τὸ μέλι της.

Τὰ γλυκὰ νερά τῆς Εὐρώπης.

Ὅταν ἔφρασαν αἱ γυναῖκες ἐδῶ ἐστάθησαν ρεμβάζουσαι. Οὐτε ἐβγήκαν ἔξω ἀπὸ τὸ καίχι. Ναρκωμένες ὅπως ἦσαν εἰς τὴν μοναξιά των, περιλυπες στάς σκέψεις των, στενωχώρες στά ὄνειρά των διέταξαν νὰ ἐπιστρέψουν.

Καὶ ἐγύρισαν·
 "Αχ!... τί ἐξήρανε τὸ γέλοιο, τὴν χαρά των;...." Ὁ νόμος τοῦ
 γυναικωνίτου.

-Τράβα ἀγάλια—ἀγάλια καίχτσῃ μου!

Φανάρι Κων]πόλεως

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΗΝΗΝ

Ο ΓΡΥΠΟΣ

"Εγια μόλα, ἔγια λέσα! ὅλοι πιάστε μὲ καρδιά,
 "Εχει ὁ γρυπὸς ψάρια μέσα νὰ γεμίση ἡ ἀμμουδιά.

Καίει ὁ ἥλιος τὸ κεφάλι, τρώει ἡ ἄρμη τὸ κορμί,
 Σὰν κ' ἐμᾶς σ' τὸν κόσμον ἄλλοι δὲν κερδίζουν τὸ ψωμί.

"Εγια μόλα!—Δέ μας μέλει, στάχτη ὁ κόσμος νὰ γενῆ!
 Νὰ τὸ πρῶτο τὸ βαρέλι, πάει καὶ τὸ μισὸ σκοινί.

Μὲ βροχόχιοιο, μ' ἀγέρα, δίχως ὕπνο καὶ φαί,
 Σ' τὰ σκοινιά μας νύχτα μέρα τὴν περνοῦμε τὴ ζωή.

"Εγια μόλα— πάρτε δίχτυ! πιάστε σάκκο σ' τὸ γυιλό!
 "Αχ, βοριᾶ θηλασσοπνίχτη, δέ μας βγῆκες σὲ καλό!

Πᾶν' οἱ κόποι μας τοῦ κάκου· μὲ τὴ λύσσα τοῦ βοριᾶ
 Σκίστηκ' ἡ κορφή τοῦ σάκκου καὶ μᾶς ἔφρυγ' ἡ ψαριά.

"Εγια μόλα, ἔγια λέσα! μὲ καινούργια προκοπή,
 Τὰ σκοινιά σ' τὴ βάρκα μέσα καὶ τὰ χέρια σ' τὸ κουπί.

Μὴ δειλιᾶτε, παλληκάρια, νᾶν' ὁ γρυπὸς μας καλά,
 Κι' ἂν χαθῆκαν λίγα ψάρια, θᾶρθουν ἄλλα πειὸ πολλά!

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΣ ΕΝ ΤΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ *

Ἡ γνωστὴ φιλέλλην Ἀμερικανὶς Miss Irion ἢ δις Φραγκίσκα Miller—φιλολογικὴ προσωπικότης τοῦ φύλου μας—ἔγραψε κάποτε: «Ἐχω τὴν ιδέαν ὅτι μόνον ἡ καλλιτεχνία καὶ οὐχὶ ἡ φιλοσοφία σχετίζεται πολὺ μὲ τὴν γυναῖκα».

Οἱ λόγοι τῆς Ἀμερικανίδος συναδέλφου δὲν χρῆζουσι, νομίζω, ἀντιρρήσεως. Ἀποδεικνύονται ἐξ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς πείρας. Εἰς εὐαρίθμους μόνον γυναῖκας, τὰς ἐξαιρετικῶς προνομίους φύσεις ἐπεφυλάχθησαν τὰ ἄδύτα τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς ζωῆς, τῆς Φιλοσοφίας. Δι' ὅλας ὁμως ἀνεξαιρέτως εἶνε προσιτὴ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις—κατὰ τὸ μέτρον πάντοτε τῆς ἀντιλήψεως καὶ τῆς ἐπιτηδειότητος ἐκάστης.

* Πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὸν παρόντα τόμον παρέσχεν ἡμῖν ἡ καλλ. στη φίλη καὶ συνεργάτις δις Ἀθηνᾶ Γαϊτάνοπούλου (Σί-βυλλα), ἣτις τὰ πάντα εἰς τὴν ιδέαν θυσιάσασα οὐδενὸς ἐφείσθη κόπου πρὸς συλλογὴν τῶν ἀπαιτούμενων σημειώσεων καὶ εἰκόνων διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Λευκώματος τῶν Ἑλληνίδων καλλιτεχνίδων καὶ συγγραφὴν τῆς ὡς ἐν προλόγῳ ἱστορίας τῆς ἀναβιώσεως τῆς καλλιτεχνίας παρὰ ταῖς ἑλληνίσιν. Τὸ ἐν λόγῳ Λεύκωμα, ὅπερ καὶ εἰς τὰ προσεχῆ θὰ συνεχισθῆ ἔτη, εἶναι ἀτέλες σχεδιαγράφημα μέλλοντος νὰ ἐκδοθῆ εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος Λευκώματος, μὲ ἐκτενῆ περιγραφὴν τοῦ ἔργου τῶν καλλιτεχνίδων, ὅπερ θὰ μείνῃ πολῦτιμον μνημεῖον τῆς ἐποχῆς μας καὶ τῆς ἀναγεννωμένης καλλιτεχνίας τῶν Ἑλληνίδων.

Εἰς τὴν διὰ Γαϊτάνοπούλου, τὴν ἐνθουσιώδη καὶ ἀκούραστον ἐργάτιδα τοῦ καλοῦ, τὴν εὐγενῆ ἱέρειαν τῶν ἑλληνικῶν γραμμῶν καὶ τῆς γυναικείας μορφώσεως, ὀφείλεται ἀμέριστος ἡ ἐκτίμησις τοῦ κοινοῦ καὶ ἡ ἡμετέρα εὐγνωμοσύνη διὰ τὴν πολῦτιμον συμβολὴν τῆς καὶ τὴν πρὸς τὸ «Μικρασιατικὸν» φιλίαν τῆς, δι' ἣν θερμὰς καὶ δημοσίᾳ τῇ ἀπευθύνομεν εὐχαριστίας.

Ἐπιστημονικῶς εἶνε ἀποδεδειγμένον ὅτι μεταξὺ ἀνδρῶς καὶ γυναικὸς τῆς αὐτῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ καλλιτεχνικοῦ ἔργου προκειμένου, ἡ γυνὴ ἀντιλαμβάνεται τοῦ ὡραίου τελειότερον, πλατύτερον. Ἡ καρδιά της αἰσθάνεται ἕνα παλμὸν περισσότερον καὶ λεπτότερον τῆς ἀνδρικῆς καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ ἠδύνεται γλυκύτερον ἐκ τῆς θεᾶς ἢ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ ἔργου ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ διαρκέστερον τοῦ ἀνδρός.

Αὐτὴ ἐπλάσθη, θὰ ἐλεγέ τις, ἔξαιρειτικῶς διὰ τὰ αἰσθάνεται καὶ ἐπειδὴ τὸ ἰδεῖν τῆς αἰσθήσεως εἶναι τὸ ὡραῖον, αὐτὴ ἐπλάσθη πρὸς ἔξυπηρέτησιν αὐτοῦ.

Καὶ ἐν τῇ ἐκδηλώσει ὅμως τῆς αἰσθητικῆς ταύτης ἀντιλήψεως τῆς ἡ γυνὴ δὲν ὑστερεῖ. Τίς δύναται νὰ μᾶς ἀρνηθῇ λεπτότητα καλαισθησίας ἀνέφικτον διὰ τὸ ἰσχυρὸν φύλον, τῆς ὁποίας εὐγλωττος μάρτυς ὑπάρχει πᾶσα γωνία οἴκου διεσθνομένου ὑπὸ γυναικός, πᾶν ἀντικείμενον, εἴη ἢ ἐστηρίχθη ὁ ὀφθαλμὸς τῆς ἢ τὸ ὅποῖον ἠγγύσαν οἱ λεπτοὶ δάκτυλοί της;

Εἰς τὸ κατ' ἔξοχὴν καλλιτέχνημα τῆς φύσεως ἡ θεία πρόνοια ἐνέβαλε τὰς πρωτίστας ιδιότητας τοῦ καλλιτέχνου. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἰδιαιτέρα προσοχὴ, ἣτις κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους τούτους χρόνους καταβάλλεται ἐν πάσῃ ἐλευθέρᾳ καὶ πεπολιτισμένῃ χωρᾷ πρὸς καλλιτεχνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς γυναικός.

Ἀπὸ τὰ ὄρατα αἰσθήματα θὰ φθάσῃ εἰς τὰς ὡραίας πράξεις, μετὰ τῶν ὁποίων συναντιῶνται αἱ καλαὶ τῶν αὐτῶν.

Τῆς προσόδου δὲ ταύτης δὲν ἦτο δυνατόν ἐπὶ πολὺ νὰ ὑστερήσῃ ἡ Ἑλλάς, ἡ μεγάλη τροφοδότειρα τῆς Ἐμπνεύσεως καὶ τῆς Τέχνης.

Ἡ συστηματικὴ ἐν τῇ Καλλιτεχνίᾳ ἐπίδοσις τῶν Ἑλληνίδων ἤρξατο, κυρίως εἰπεῖν, ἀπὸ τῆς τελευταίας τριακονταετίας τοῦ λήξαντος αἰῶνος. Οἱ καρποὶ δὲ τῆς ἐπιδόσεως ἐκείνης ὀρμιάζουσι βραδύτερον, ὅποτε ἀναφαίνονται ἐν τῇ ζωγραφικῇ τὸ πρῶτον—ἡ γλυπτικὴ πολὺ βραδύτερον, ἐλπίει τὴν Ἑλληνίδα—ἡ Ἑλ. Ἀλταμούρα, ἡ Μαρίνα Ἀμυραδάκη ἐν τῇ φωτογραφίᾳ καὶ προσωπογραφίᾳ, αἱ ἀστέρες Ποσαλέντη ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ καὶ ἄλλαι, οἱ ἰδιωτικῶν σπουδῶν τελειοποιηθεῖσαι ὑπὸ τῶν ὀνομαστοτέρων τότε Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ἢ ἐν τῇ ξένῃ.

Ἐπισήμως οὐδεμία ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καταβάλλεται φροντίς ὑπὲρ τῆς καλλιτεχνικῆς μορφώσεως τῆς Ἑλληνίδος. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀρσάκειον—τὸ κέντρον τῆς διαμορφώσεως τῶν ἐλευθέρων Ἑλληνίδων—παραμελεῖ τὴν διδασκαλίαν τῆς ζωγραφικῆς, μέχρις ὅτου, πρὸ 18ίας περίπου, ἀναθέτει ταύτην εἰς τὴν κ. Ἀμυραδάκη. Τούναντίον ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ Κωνηπόλει εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ ἡ Καλλιτεχνία ἐθεωρήθη ὡς ὁ ἕτερος τῶν ἀσφαλῶν παραγόντων τῆς ἁρμονικῆς ἀγωγῆς διὸ καὶ ἡ διδασκα-

λία τῆς ζωγραφικῆς ἀνετέθη ἀπὸ τοῦ α'. ἔτους εἰς τὸν ἀείμνηστον Τήνιον καλλιτέχνην Γρ. Γραμμαϊνάκη, τοῦ ὁποῦ μαθήτρια ἀντάξια ἀνεδείχθησαν ἐντὸς ὀλίγου ἡ Θάλεια Φλωρᾶ καὶ Ζωὴ Σιωμακέση. Προτάσει τῆς τότε διευθυντρίας τοῦ Ζαπτείου κ. Καλλιόπης Κεχαγιᾶ, ὁ ἰδρυτὴς ἀποστέλλει, κατόπιν διαγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν δύο, τὴν πρώτην πρὸς τελειοποίησιν αὐτῆς εἰς Εὐρώπην, μολοντί ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς—καθ' ἃ ὁ ἴδιος ἔλεγέ μοι,—εἶχεν ὑποδείξει μᾶλλον τὴν Σιωμακέση. Τοῦ Ζαπτείου ἐπίσης μαθήτρια εἶνε καὶ ἡ δις Κλεονίκη Ἀσπριώτου.

Πολὺ βραδύτερον, κατὰ τὸ 1894 γίνονται αἱ γυναῖκες σιωπηλῶς τὸ πρῶτον δεκταὶ ἐν τῷ Μετσοβείῳ Πολυτεχνείῳ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ οὐχὶ ὡς τακτικαὶ μαθήτριαι ἐγγεγραμμέναι, ἀλλ' ὅπως παρακολουθῶσι τὰ μαθήματα τῆς καλλιτεχνικῆς Σχολῆς.

Τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα οφείλεται εἰς τὰς ἐπιανελημμένας καὶ ἐπιμόρους αἰτήσεις τινῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ Καλλιτεχνίᾳ ἰδιωτικῶς ἀσχολουμένων Ἑλληνίδων, βῆμα ἀβεβαίον πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴν παιδευσιν τῆς νεωτέρας Ἑλληνίδος, ἀλλ' ἐλπιδοφόρον.

Καὶ ἡ ἄδεια ὁμῶς αὐτῇ μετ' ὀλίγον ἀνεκλήθη ἕνεκεν ἀντενεργείας, εἰς ἣν δὲν ἐφαίνετο ἀμέτοχος καὶ τις τῶν καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου πρὸς ἴδιον ἀποβλέπων συμφέρον.

Ἄλλ' ἀκριβῶς τότε—8)βριον τοῦ 1900—ἡ Ἐταιρεία τῶν Φιλοτέχνων, ἡ ἐν τῇ α'. περιόδῳ τῆς—1894—1898—ἐργασθεῖσα ὑπὲρ τοῦ Ἑλλ. θεάτρου καὶ κατὰ τὴν β'. —1898—1901 ὑπὲρ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς, προτάσει τοῦ γενικοῦ γραμματέως καὶ ἰδρυτοῦ αὐτῆς κ. Δ. Ι. Καλογεροπούλου συνιστᾷ Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν κεριῶν, ἣτις εἶνε καὶ ἡ μόνη μεχοὶ σήμερον ἰδρυθεῖσα τοιαύτη ἐν Ἀνατολῇ, ἐν ἣ συνεκεντρωθῆσαν πᾶσαι αἱ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ἐπὶ τινα χρόνον φοιτήσασαι κυρίαί, ἐν αἷς αἱ δὲς Μ. Δρακονταειδῆ, Σοφία Λασκαρίδου, Ἀγγελικὴ Στεφάνου, Ἑλ. Βοζίκη γυν κ. Γεωργαγιῆ, Κλεοτ. Ἰωαννίδου, Ἐρατὴ Βάλβη, Ἐλένη Τοάνια καὶ ἄλλαι τὸ πρῶτον τοῖς ἐπιδοθεῖσαι εἰς τὴν καλλιτεχνίαν, ὡς αἱ δὲς Μαραθέα, Κανδρῆ, ἡ ἦδη κ. Βελλίνη, αἱ δὲς Λέλα Πουλίου, Γρηγοράκη, Ἀθανασία Φιλαδελφέως καὶ ἄλλαι.

Ἡ πρώτη αὕτη σχολὴ διηρέθη εἰς τέσσαρα τμήματα· τούτων τὸ α'. περιέλαβε τὴν προσωπογραφίαν ὑπὸ τῆς διεύθυνσιν τοῦ κ. Δ. Γερασιώτου· τὸ β'. τὴν τοπιογραφίαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Βικεντίου Μποκασιάμπη· τὸ γ'. τὴν γλυπτικὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Γ. Δημητριάδου καὶ τὸ δ'. τὴν πηλοπλαστικὴν ὑπὸ τὴν δ)α Ἑλ. Βοζίκη.

Ἡ σχολὴ ἐγκατέστη εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον τῆς ἐν τῇ λεωφόρῳ Πανεπιστημίου καὶ ἐναντι τῆς Βαλλιανείου Βιβλιοθήκης

οικίας τοῦ ἀειμνήστου Ἰωάννου Πεσματζόγλου, ὅστις διατελῶν τότε ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρίας τῶν Φιλοτέχνων, προσέφερε δωρεὰν τὸ οἶκημα. Τὰ ἐγκαίνια αὐτῆς ἐτελέσθησαν ἐπισημότατα· αὐτὴ δὲ ἡ κατὰ τὴν τελετὴν παρουσία πλείστων πολιτευτῶν, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου μακαρίτου Α. Θεοφιλά, πολλῶν καλλιτεχνῶν καὶ φιλοτέχνων ἐμαρτύρει ὅτι εἶχεν ὠριμάσει πλέον ἢ ἰδέα τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἰδρυθῇ ἐν Ἀθήναις τοιαύτη σχολή, ἐπὶ τῶν ἐδωλίων τῆς ὁποίας θὰ διεπλάσσοντο αἱ μέλλουσαι Ἑλληνίδες καλλιτέχνιδες, αἱ προσωρισμέναι νὰ ἀνατρέψωσι τὰς μεσαιωνικὰς προλήψεις ἐξερχόμεναι τοῦ οἴκου οὐχὶ διὰ νὰ ἐπιζητήσωσι πολιτικὰ δικαιώματα, ἀλλὰ νὰ διανοιξῶσι νὸ στάδιον τῆς γυναικειᾶς δράσεως διευθυνόμεναι πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν Βουλὴν.

Χρόνος δὲν παρήλθεν ἕκτοτε πολὺς. Τινὲς τῶν τότε μαθητριῶν ἐξακολουθοῦσι τελειοποιεῖσθαι εἰσέτι. Ἀλλὰ τὸ σπέρμα ἐρρίφθη καὶ ἡ καλλιέργεια ἤρξατο συστηματικῆ καὶ καρποφόρος.

Ἡ διευθνοῖς τῆς πρώτης ἐκείνης καλ. Σχολῆς τῶν κυριῶν ἀνετέθη εἰς τὸν μετέπειτα διευθυντὴν τοῦ καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ «Πινακοθήκη» κ. Δ. Καλογερόπουλον.

Ἐφοίτησαν δὲ ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ α'. ἔτος τριάκοντα καὶ πέντε κόραι, ἔμπλεοι ζήλου καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν τέχνην, διδαχθεῖσαι ἐκτὸς τῶν πρακτικῶν καλλιτεχνικῶν μαθημάτων καὶ θεωρητικὰ τοιαῦτα· ἦτοι Ἱστορίαν τῆς τέχνης, ἣς τὴν μὲν Ἀρχαίαν μέχρι τῆς Ἀναγεννήσεως ἐδίδαξεν ὁ κ. Ἀλέξ. Φιλαδελφεύς, τὴν δὲ Νεωτέραν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων αὐτὸς ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς.

Τὸ ἐπομενον ἔτος ἡ σχολὴ ἐλειτούργησεν ἐν τῇ εὐρείᾳ κυκλοτερεῖ αἰθούσῃ τοῦ καταστήματος τῆς Ἑταιρίας τῶν Φιλοτέχνων—κατὰ τὴν ὁδὸν Ὀφθαλμοιατρείου, ὅπου νῦν τὸ πανόραμα—ἐν τῇ ὁποίᾳ αἰθούσῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους διοργανώθη ἔκθεσις τῶν ἔργων τῶν μαθητριῶν, ἦτοι σχεδίων καὶ προπλασμάτων, σκοποῦσα νὰ καταδείξῃ τὴν πρόοδον αὐτῶν.

Ἡ Σχολὴ ἐλειτούργησε καὶ γ'. ἔτος. Ἀλλ' ὅταν ἐντὸς ὀλίγου διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἑταιρείας, ἣτις μοιραίως ἔβαιναν πρὸς διάλυσιν ὡς ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν σπουδαιοτέρων αὐτῆς ἰδρυτῶν καὶ παραγόντων, διελύθη καὶ ἡ Σχολὴ ἐλλείψει πύργων.

Αἱ ἐνθουσιωδέστεραι ἐν τούτοις τῶν μαθητριῶν τῆς δὲν ἐγκατέλειπον τὰ ὄρατα ὄνειρά των καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν ταύτης. Ἀλλὰ διὰ συντόνου καὶ καταλλήλου ἐνεργείας παρὰ τῷ κ. Θεοτόκῃ τότε ὑπουργῷ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπέτυχον ὅπως ἡ ὑπουργικῆ ἀδείᾳ ἐπιτραπῇ καὶ εἰς τὰς γυναῖκας νὰ κατατάσσονται ὡς τακτικαὶ μαθητρίαι ἐν τῇ Καλλι ἐχνικῇ Σχολῇ τοῦ Πολυ-

τεχνείου διά τε τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν γλυπτικὴν. Εἰς τοῦτο δὲ τὰ μέγιστα συνετέλεσεν ἡ εὐδοκίμησις αὐτῶν ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Φιλοτέχνων, ἧς ἔνεκα κατετάχθησαν οὐχὶ ἐν τῇ α'. ἀλλ' ἀπ' εὐθείας εἰς ἀνωτέρας τάξεις. ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος ἐκάστης μετ' αὐστηρὰν δοκιμασίαν.

Ἡ ἀναμιξίς αὕτη ἐν τῷ πολυτεχνεῖῳ φοιτήσις νέων καὶ νεανίδων ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1901. Ἡ δ' ἐν αὐτῷ ἰδιαιτέρα Καλλιτεχνικὴ Σχολὴ τῶν Κυριῶν, ἧτις εἶχε διακόψει τὰ μαθήματά της ἀπὸ τοῦ 1889, ἐπανήρχισε ταῦτα τὸν 7(βρίον τοῦ 1901 ὑπὸ τοῦ κ. Ροῦλὸν καὶ Λάντισαν ζωγράφους καὶ τὸν ἀείμνηστον Βρουτὸν ἐν τῇ Γλυπτικῇ, ἀποχωρήσαντα καὶ ἀγνικατασταθέντα ἀπὸ τοῦ 10)βρίου τοῦ 1906 ὑπὸ τοῦ κ. Λαζάρου Σίχου.

Ἡ φοίτησις ἐκ περισσοῦ ἐπετράπη ἤδη δωρεάν.

Οὕτω ἐθριάμβευς μισρὸν κατὰ μικρὸν τὸ ὄνειρον τῶν Ἑλληνίδων. αἵτινες ἐσπευδὸν πλέον ἀκωλύτως — ἐμπιστευμένοι τοῦ Καλοῦ ἰέρειαί-νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ μυστήρια τῆς μεγάλης Τέχνης.

Τὸν 10(βρίον τοῦ 1901 αἱ εἰς τὸ τμήμα τῆς ζωγραφικῆς φοιτῶσαι μαθήτριάι κατὰ τὸς Κυριακάς ἀπόχροντο εἰς 30, ἀριθμὸν ἀρχοῦντως σεβαστίον διὰ τὰς τότε συνθήκας.

Παρὰ τῇ καλλιτεχνικῇ ὁμοῦ ταύτη δράσει τῶν Ἑλληνίδων ἐν τῇ Ἐλευθέρῃ Πατρίδι, ἄρχεται ἡ ἀλματικῶς προϊοῦσα φήμη τῶν ἐν Ἑσπερίᾳ ἀπὸ πολλοῦ ἀνεγνωρισμένων Ἑλληνίδων ζωγράφων. Αἱ ἐπιτυχίαι δὲ τῶν τελευταίων τούτων ἔρχονται ὡς ἐπιρρωτικάι τοῦ θάρρους καὶ τοῦ ζήλου τῶν μαθητριῶν τοῦ Πολυτεχνείου. Οὕτω κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1901 αἱ δεξ Θάλεια Φλωρᾶ καὶ Κλεονίκη Ἀσπριώτη σὺν ηγωνίζοντο νικηφόρος πρὸς τοὺς ἑτεροφύλους ὁμοτέχνους των. Ἐνθ' ἡ πολλὴ Ἑλένη Ἀλταμούρα, παρὰ τὰ ἀλλεπάλληλα δυστυχήματά της, καὶ προτοῦ διορισθῆ διδάσκαλος τῆς ἰχθυογραφίας ἐν τῷ Ἀρσακείῳ Ἀθηνῶν, ἐθριάμβευεν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὑπὲρ πάσης αἱ ἀδελφαὶ Ἑλένη καὶ Κλεονίκη Γενναδίου.

Μόνον δὲ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1903, καθ' ἣν ἐποχὴν ἀκριβῶς ἡ Ἀκαδημία τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Πετροπόλεως ἐπέτρεπεν εἰς τὰς γυναῖκας ὅπως παρακολουθῶσι καὶ μαθήματα Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ Οἰκοδομικῆς, ἐν Ἀθήναις αἱ πέντε μαθήτριάι τῆς Ε'. τάξεως τῆς Γλυπτικῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Μετσοβείου Πολυτεχνείου εἰργάζοντο τὸ πρῶτον ἐκ γυμνοῦ προτύτου, παρὰ τὰς σφοδρὰς διαμαρτυρίας τοῦ Συμβουλίου τοῦ Πολυτεχνείου, ἀγομένου ἐξ αἰσθήματος ἀκαίρου καὶ ὑπερβολικῆς σεμνοτυφίας.

Οὕτως ἐν Ἑλλάδι τὸ γλύφανον τῆς γλυπτοῦρας ἤρχισε τὰ τέμνη ἤρεμα, ἀπαλά, χωρὶς θόρυβον, ἀλλὰ σταθερῶς καὶ ἐπιμόνως τὸν δρόμον τῆς φυσικῆς καὶ προοδεντικῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς-νὰ διανοίγῃ τὴν λεωφόρον τῆς καλλιτεχνικῆς δράσεως.

Πλήν δὲ τῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ γυναικείας ταύτης Καλλιτεχνικῆς Σχολῆς, ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς Καλλ. Σχολῆς τῶν Κυριῶν, τῆς ἰδρυθείσης ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῶν Φιλοτέχνων, ἀνέφθε τὰς πύλας τῆς ἐν Ἀθήναις καὶ μία ἰδιωτικὴ τοιαύτη, ἡ τοῦ ὕδατογράφου καὶ καθηγητοῦ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ κ. Γερασιώτου, συγκεντρώσασα εὐθὺς ἀμέσως 15 μαθητριάς ἐν τινὶ οἰκίματι τῆς ὁδοῦ Σοφοκλέους.

Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ ἐν γένει γυναικεία καλλιτεχνικὴ κίνησις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον, ὥστε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1904 σκέψις ἐγένετο ὑπὸ τῶν κυριῶν τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὰς Καλὰς Τέχνας ὅπως κατὰ τὸ ἐπερχόμενον φθινόπωρον διοργανώσωσιν ἔκθεσιν εἰδικὴν ἀποκλειστικῶς γυναικείων ἔργων, ὅπερ καὶ ἐπετεύχθη κατὰ τὸν 9(βριον τοῦ ἰδίου ἔτους ἐν Πάτραις, (1) ἐνθα ἐδίδασκεν ἰδιωτικῶς τὴν ζωγραφικὴν ἡ δ)ις Λουκία Ζαδέ, καλλιτέχνης δόκιμος.

Ἄλλ' ἐνῶ αἱ μαθήτριάι τῆς γλυπτικῆς ἀμιλλώμεναι πρὸς τὰς τῆς ζωγραφικῆς ἐπλυθύνοντο, τὸν 7(βριον τοῦ 1904 ἀριθμούμεναι εἰς 23, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πολυτεχνείου περὶ τὸν 8(βριον τοῦ ἰδίου ἔτους ὑπέβαλλον εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ἔγγραφον, δι' οὗ ἐζήτουν ὅπως ἐκ νέου ἀπαγορευθῇ ἐτίσιμωσ εἰς τὴν Καλλ. Σχολὴν τοῦ Πολυτεχνείου ἡ φοίτησις τῶν μαθητριῶν, ἰσχυρίζομενοι ἐν ἀρχῇ τοῦ Κ' αἰῶνος ὅτι: «ἐπιτρέπεται μὲν ἡ φοίτησις μαθητριῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἀλλ' ἐκεῖ ἐνεργεῖ ὁ νοῦς μόνον, ἢ σκέψις ἐνῶ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ἐπενεργοῦν καὶ αἱ αἰσθήσεις διὰ θεαμάτων ἀσέμων μὲν, ἀπαραιτήτων ὅμως διὰ τὴν Σχολήν.»

Εὐτυχῶς ἡ αἰτήσις ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, κερδήσασα μόνον ἱκανὰ μειδιάματα, εἰρωνείας... Ἐγκριτοὶ δὲ φιλόλογοι διὰ τε τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου πατάσσοντες τὴν σεμινοτυφίαν ταύτην, προσεπάθουν νὰ ὑποβοηθήσωσι τὴν ὀρθὴν τῆς Τέχνης ἀντίληψιν. Οὕτω «Περὶ τοῦ γυμνοῦ ἐν τῇ Τέχνῃ» ἔγραφε χαρακτηριστικὰς γραμμάς (2) ὁ ἀτυχὴς ἰατρὸς Σ. Ζωγραφίδης, ὁ ἰδιαίτερος ἀσχοληθεὶς εἰς ψυχολογικὰς καὶ αἰσθητικὰς μελέτας· ὁ κ. Πολ. Δημητρακόπουλος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ σεμνότης ἐν τῇ Τέχνῃ (3)», ὁ κ. Δ. Καλογερόπουλος (4) καὶ ἄλλοι.

1) Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εἶχε διοργανωθῆ ἔκθεσις γυναικείων καλλιτεχνικῶν ἔργων, ἐλαιογραφίας, ὕδατογραφίας, κρητιδογραφίας καὶ πηλοπλαστικῆς, πολυθέντων ὑπὲρ τοῦ λαχείου τοῦ στόλου. Αἱ ἐκθέτιδες ἦσαν κυρίως μαθήτριάι τῆς καλλιτέχνιδος Ζαδέ.

2) Περιὸδ. «Πινακοθήκη» Τομ. Γ' ΤΧ. Οκτ. σελ. 148

3) » » τόμ. Γ' ΤΧ. Ἰανουαρ. σελ. 218

4) » » τόμ. Γ' ΤΧ. Φεβρουαρ. σελ. 244

Εὐθύς δὲ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀπόρριψιν τῆς ἐν λόγῳ αἰτήσεως τῶν καθηγητῶν, ἐκ τῶν μαθητριῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς Σχολῆς αἱ μᾶλλον προηγμένοι δ)ες Σοφ. Λασκαρίδου, Ἑλ. Βοζίκη, Γιουλ. Σκούφου, Ἀγγ. Στεφάνου καὶ Μαρ. Δρακονταειδῆ ὑπεβλήθησαν εἰς διαγωνισμόν, ἵνα προαχθῶσιν εἰς τὴν ΣΤ' τάξιν. Ἐπέτυχον αἱ δύο πρῶται, αἵτινες καὶ ἤρχισαν ἀμέσως νὰ ἐργάζωνται μετὰ τῶν μαθητῶν ἐν τῇ κοινῇ αἰθούσῃ τοῦ Πολυτεχνείου εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ ἀνδρικοῦ γυμνοῦ σώματος.

Ἡ γυνὴ ὡς μ ο δ ἔ λ ο ν ἐν τῷ Ἑλλην. Πολυτεχνείῳ εἰσήχθη μόνον ἀπὸ τοῦ 1905 τῇ ὑποδείξει τοῦ κ. Ἰακωβίδου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας.

Καὶ παρ' ὅλα ὁμως ταῦτα κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1908 ἑσπερινὴ Ἀθηναϊκὴ ἑφημερὶς σεμνότυφος καὶ ὀπισθοδρομικῆ-μετέδιδεν εἰς τὸ κοινὸν ὡς ἀποκάλυψιν νέαν τὴν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ διδασκαλίαν τοῦ γυμνοῦ στιγματίζουσα τοῦτο. Εὐρέθη μάλιστα καὶ καθηγητὴς, ἀξιῶν φήμην ἐκλεκτοῦ καλλιτέχνου, ὅστις ἐνεθάρρυνε τὸν κατὰ τοῦ γυμνοῦ ἐν τῇ Τέχνῃ ἀγῶνα!

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1905 συνέστη ἐν Ἀθήναις καὶ δευτέρα ἰδιωτικὴ Σχολὴ ζωγραφικῆς διὰ δεσποινίδας-κατὰ τὴν ὁδὸν Βουλῆς-ὑπὸ τοῦ μακαρίτου ζωγράφου κ. Ε. Λαμπάκη τὸν δὲ θ)βριον τοῦ 1908-κατὰ τὴν ὁδὸν Χαριλάου Τρικούπη, ἀρ. 46-σχολὴ ἐπίσης ζωγραφικῆς διὰ δεσποινίδας ὑπὸ τῶν ζωγράφων δ)ος Μ. Δρακοντοειδῆ καὶ κ. Σπ. Βικάντου.

Ἡ Ἑλληνίς ὡς καλλιτέχνις ἐτίμησεν ἑαυτὴν καὶ τὴν Πατρίδα της.

Παρ' ὅλους τοὺς ἀγῶνας, οὓς ἐδέησε νὰ διεξαγάγῃ κατὰ τὰ πρόθυρα τοῦ Κ'. αἰῶνος ἐναντίον τῶν ἐσκωριασμένων προλήψεων καὶ τῆς ἀμαθείας, παρ' ὅλην τὴν πρὸς τὴν Τέχνην καὶ τὸν καλλιτέχνην ἀδιαφορίαν τοῦ κοινοῦ καὶ τὴν ἀστοργίαν τῆς Κυβερνήσεως: (5) τὴν ἑλλειψιν ἑλλ. Καλλιτεχνικῶν περιοδικῶν ἀνταξίων τῶν Εὐρωπαϊκῶν τοιοῦτων, (6) Λέσχης ἐνωτικῆς τῶν καλλιτεχνίδων, δυναμένης νὰ ὑποβοηθήσῃ ποικιλοτρόπως τὴν πα-

5) Ἡ μόνη Ἑλλ. Κυβέρνησις, ἣτις ἐσκέφθη καὶ περὶ Τέχνης ἦτο ἡ τοῦ Κουμουνοῦρου, τῷ 1867. Ὁ ἀείμνηστος πολιτικὸς καλέσας τότε τὸν μακαρίτην Λύτραν ἐζήτησε τὴν γνώμην του κατὰ τίνα τρόπον ἠδύνατο τὸ Κράτος νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν καλλιτεχνίαν. Ἀλλ' αἱ ἀγαθὰ τοῦ ἀνδρὸς διαθέσεις προσέκοψαν εἰς τὴν μετ' ὀλίγον γενομένην πτώσιν τῆς Κυβερνήσεως.

6) «The Studio» Paris, γαλλ. μεταφράσεως. «Diekwunst für Alle» München, μετὰ παραρτήματος Διακοσμητικῆς.

ραγωγὴν καὶ τὴν ἐνθαρρυντικὴν ἐκποίησιν τῶν ἔργων αὐτῶν δι' ἐκθέσεων διαρκῶν, παρ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις ταύτας ἢ Ἑλληνίς Καλλιτέχνης ἐργάζεται. Τῇ ἀρκεῖ ὁ διαφυγῆς ὀρίζων τῆς πατρίδος τῆς πρὸς ἔμπνευσιν, ὅταν δὲν ἔχη τὰ μέσα νὰ περιέρχεται τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν παρηγορεῖ ἡ ἰδέα ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὴν θεῖαν Τέχνην, ὅταν ὑποδέχεται τὰ ἔργα τῆς ἐκ νέου μετὰ τὸ κλείσιμον τῶν Ἐκθέσεων ἐλλείψει ἀγοραστῶν.

*

Συμπληροῦσα τὴν παροῦσαν μελέτην διὰ συντόμου βιογραφίας ἐκάστης τῶν γνωστοτέρων τῶν παρ' ἡμῖν καλλιτεχνιδῶν, ὁμολογῶ ὅτι τὸ ἔργον μου ὑπελείφθη πολὺ τοῦ πόθου μου.

Ἐπεθύμουν νὰ παρουσιάσω εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀναγνωστῶν καὶ τῶν ἀναγνωσιῶν τοῦ φίλου «Μικρασιατικοῦ» πληρεστέραν ὅσω τὸ δυνατόν σκιαγραφίαν τοῦ ἔργου καὶ τοῦ ἀτόμου ἐκάστης τῶν ὡραίων αὐτῶν ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι παρ' ὅλους τοὺς παγετιῶνας τῆς ἀδιαφορίας καὶ τῆς ἐλλείψεως ὑποστηρίξεως διασώζουσιν ἐν ἑαυταῖς ἀσβεστον τὸ πῦρ τῆς Τέχνης, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ὁποίας οὐχὶ σπανίως θυσιάζουσιν ἑαυτάς.

Ἄλλ' ἀφ' ἐνός ἢ ἀγνοία τῆς διαμονῆς τινῶν ἐξ' αὐτῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ ἐλλείψεις τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου πρὸς περισυλλογὴν πλειοτέρων βοηθητικῶν στοιχείων, μοὶ παρέσχον δυσπερβλήτους δυσχερείας, τὰς ὁποίας εὐχομαί νὰ ὑπερπηδήσῃ ἄλλος τις, εὐτυχέστερος τοῦ ἐμοῦ κάλαμος.

Ἄν δέ τις τῶν Ἑλληνιδῶν καλλιτεχνιδῶν, διεξεροχόμενη τὰς γραμμάς ταύτας, ἴδῃ παραλειπόμενον τὸ ἑαυτῆς ὄνομα ἃς μὴ δυσφορήσῃ, ἀλλ' ἃς εὐαρεστηθῇ νὰ ἀποστείλῃ ἡμῖν λεπτομερεῖς περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τῆς σημειώσεις καὶ ἃς εἶνε βεβαία ὅτι χαίρουσαι θὰ σπεύσωμεν νὰ συμπληρώσωμεν τοῦ καλλιτεχνικοῦ τούτου λευκώματος τὰς σελίδας καὶ νὰ τὸ ἀναδειξώμεν ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ τοῦ.

Κ)πολις.

ΑΘΗΝΑ Π. ΓΑΪΤΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
(Σίβυλλα)

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Τρεῖς στυραχτητοὶ καθόντουσιν σὲ τρία μαῦρα λιθάρια
Καὶ κλαίγανε τὸν πόνο τους καὶ τὸ παράπονό τους.
Ἐνας κλαίει ποῦ μέθυσεν, ἄλλος, ποῦ ἔμεινε γῆρος,
Ὁ τρίτος ὁ καλύτερος στέκει καὶ τοὺς τηράζει.
Καὶ μὲ πικρὸν παράπανο γυρίζει καὶ τοὺς λέει:
—Βρὲ σύ, ἀητέ, ποῦ μέθυσες, πάλε θὰ ξεμεθύσης.
Καὶ σύ, ἀητέ, ποῦ γῆρεψες, ἄλλη γυναικία παίρνεις.
Νὰ κλαίω ἐγὼ ποῦ γέρατα, καὶ πῶς θὰ ξαναγεωῶ!

ΛΕΥΚΟΜΑ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΩΝ

Θάλεια Φλωρά Καραβία.—Είνε ἡ πρώτη ἀναφανείσα ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Καλλιτεχνικῷ ὄριζαντι ὑπεροχῆς Ἑλληνίς Καλλιτέχνης. Κατάγε-αι ἐκ Μακεδονίας, ἐκ τῆς πολίχνης Σιατίτσας.

Τὰς βάσεις τῆς ἰχνογραφίας ἔλαβεν ἐν τῷ ἐν Κων. πόλει Ζαππειῷ παρθεναγωγείῳ, παρὰ τοῦ ἀειμνήστου ζωγράφου Γραμμαϊδάνη. Κατόπιν διαγωνισμοῦ πρὸς τὴν συμμαθητρίαν τῆς Ζωὴν Σερμακέση ἐστάλη, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου ἰδρυτοῦ Κ. Ζάππα εἰς Μόναχον πρὸς σπουδὴν τῆς ζωγραφικῆς. Ἐκεῖ ἐμαθήτευσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ παρὰ τῷ κ. Ἰακωβίδῃ.

Ὀλοφύγως ἀφοσιωθείσα εἰς τὴν Τέχνην δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀναδειχθῇ οὐ μόνον ἡ κορυφαία τῶν Ἑλληνίδων ζωγράφων, ἀλλὰ καὶ ἐν Μονάχῳ, ἐνθα ἐπὶ μακρὸν διέτρεψε καὶ καθ' ἀπάσαν τὴν Εὐρώπην νὰ ἀποκτήσῃ φήμην διακεκριμένης Καλλιτέχνης.

Ἀρίστη εἰς τὴν προσωπογραφίαν, δυνατὴ εἰς τὴν ἐλαιογραφίαν καὶ εἰς τὸ παστέλ. Τοῦ πρώτου εἶδους ἀνώτερον ἔργον τῆς θεωρεῖται ἡ αὐτοπροσωπογραφία τῆς, τοῦ δευτέρου ἡ «Κιθαρωδός», ἔργον ἐκτεθὲν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τμήμα τῆς διεθνούς ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τὸ 1900 καὶ θαυμασθὲν. Ἐπιδοθείσα μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης τὸ ἔργον τῆς ἐπιμελοῦς καὶ ὑπομονητικῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἀντιγραφὴν ἔργων μεγάλων διδασκάλων ἐν ταῖς Πινακοθήκαις τοῦ Μονάχου, ἐκτίσαστο παρὰ τῇ ἐμφύτῳ αὐτῇ ἀντιλήψει τοῦ χρώματος, δύναμιν καὶ σταθερότητά χρωστικῆς. Σχέδιον, χρῶμα καὶ ἐκτέλεσις ὑπηρετοῦσιν αὐτὴν ἐξ ἴσου τελείως. Τὰ κατὰ διαφόρους ἐκθέσεις ἐκτεθέντα ἔργα τῆς εἶναι πολλὰ καὶ πολλῆς σπουδαιότητος. Θὰ ἀπῆτοῦντο σελίδες διὰ νὰ ἀναφέρωμεν αὐτὰ ὀνομαστικῶς, ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν ὅτι δὲν ἐννοεῖται ἔχθε-

σις ἐν Τουρκίᾳ ἄνευ ἔργων τῆς Φλωρᾶ, πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν οὐ μόνον βραβείων ἔτυχον ἀλλὰ καὶ ἰκανοποιητικῆς ἀγορᾶς ὑπὸ ὁμογενῶν καὶ ξένων.

Συνάψασα δευτέρον γάμον μὲ τὸν διακεκριμένον λόγιον κ. Καραβίαν, ἀρχισυντάκτην τῆς ἐν Καίρῳ ἐκδιδομένης γαλλοφώνου ἐφημερίδος «Τὸ Καίρον», διαμένει ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐργαζομένη συνεχῶς διαφόρους ἐπὶ παραγγελίᾳ προσωπογραφίας, δι' ἧ καὶ ἀσθενέστερον ἀπὸ τινος μετέχει τῶν διαφόρων καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων.

Ἡ κ. Φλωρᾶ Καραβία διακρίνεται ὄχι μόνον ὡς ὑπέροχος καλλιτέχνις ἀλλὰ καὶ ὡς εὐπαιδευτος Ἑλληνίς. Ἐν ἔργον τῆς «Ὁ Μοῦτσος» δημοσιευόμενον ἐν τῷ παρόντι τόμῳ, δίδει εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ἀμυδρὰν ἰδέαν τῆς ἐξόχου Ἑλληνίδος ζωγράφου.

Μαρίνα Ἀμυραδάκη.—Πατρίδα ἔχει τὰ Φαρά. Ὁ πατήρ τῆς, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ Β. Ναυτικοῦ ἀνήκεν εἰς τὴν ἐκ Φαρῶν οἰκογένειαν Ζαχαριάδου—Παγκάρᾳ, ἥτις πλείστας εἶχε προσφέρει εἰς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ καὶ ἐκ μητρὸς ἡ Καλλιτέχνις φέρει ὄνομα τετιμημένον. Εἶνε ἐγγονὴ τοῦ Βελισαρίου, ἐπίσης ἐκ τῶν πρώτων ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, δισέγγονος δὲ τοῦ Ἐμ. Στεφανίδου ἐπὶ μακρὸν διατελέσαντος μεγάλου προστοῦ ἐν Σάμῳ τῇ μητρικῇ πατρίδι τῆς.

Τὰ πρώτα γράμματα ἔμαθεν εἰς Πειραιᾶ καὶ συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς τῆς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀρσάκειον. Ὁρφανὴ πατρὸς προσεπάθει ἐργαζομένη ὡς διδασκάλισσα νὰ μεταβῇ κατόπιν εἰς Εὐρώπην καὶ τελειοποιηθῇ εἰς τὴν τέχνην. Ἐξασκήσασα ἐπὶ τετραετίαν τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα εἰς Ὀδησόν, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ προσέλαβε καθηγητὴν τὸν διαπρεπῆ κ. Λεμπέσην.

Τῷ 1886 συνεζεύχθη τὸν Ἰωάννην Ἀμυραδάκην, ὑπάλληλον τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καταστημάτων Ταμπακοπούλου καὶ Ράλλη, καταγόμενον δὲ ἐξ Ἴου καὶ ἀδελφὸν τῆς συζύγου τοῦ ἐγκρίτου ἱατροῦ καὶ καθηγητοῦ τοῦ Ἐθ. Πανεπιστημίου κ. Κ. Κατσαρᾶ.

Δυστυχῶς ὁ σύζυγός τῆς ἦτο τόσον νευρασθενικὸς ὥστε μετὰ τριετῆ συμβίωσιν ἐδέησε νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐν Κερκύρα φρενοκομεῖον—1890.

Ἡ Καλλιτέχνις τὴν δεινῶς πλήρωθεισαν καρδίαν τῆς ἐζήτησε νὰ παρηγορήσῃ ἀφοσιωθείσα εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν δύο τέκνων τῆς καὶ εἰς τὴν Τέχνην, δι' ἧς ἐζήτηι νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν.

Ἔργα τῆς ἐκτεθέντα τότε εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Παρινασοῦ ἐξετιμῆθησαν πολὺ καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν ἔτυχε καὶ βραβεῖου. Κατόπιν διωρίσθη καθηγήτρια τῆς Ἰγνογραφίας καὶ Ζωγραφικῆς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀρσάκειον. Ἀλλὰ τὸ ποτήριον τῶν πικριῶν τῆς ἐπέπρωτο νὰ συμπληρώσῃ ὁ θάνατος τῆς Ἰβητοῦς κόρης τῆς τῷ 1903.

Τὰ ἔργα τῆς κ. Ἀμυραδάκη δὲν εἶνε πολυάριθμα, διότι τὰ ἀτυχήματα καὶ αἱ φροντίδες τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἀπερρόφησαν τὸν χρόνον τῆς, φέρουσιν ὅμως τὴν σφραγίδα τοῦ φωτός καὶ τῆς εὐαικρινείας.

Ἐξέστηκεν ἐπανειλημμένως εἰς διαφόρους ἐκθέσεις ἐν αἷς καὶ βραβεῖα ἔλαβε καὶ πολλὰ τῶν ἔργων τῆς ἐπωλήθησαν.

Ἐν ἐξ αὐτῶν, τὴν εἰκόνα τῆς ἀτυχοῦς θυγατρὸς τῆς, παραθέτομεν ἐν ἄλλῃ σελίδι.

Κλεονίκη Ἀσποιώτη.—Εἶνε ἡ ὑπέροχος Ἑλληνίς προσωπογράφος, δι' ἣν σεμνύεται ἡ Ἑλλάς. Χρωστῆς ἰσχυρὸς ὀδηγούμενος ἀπὸ θέλησιν σιδηρᾶν, ἐξυπηρετοῦσαν τὴν αἰθριωτέραν φυγὴν τῆς κλωσύνης.

Ἡ τεχντροπία τῆς ὅλως ἀτομική, συνδυάζει πρὸς τὴν ἀριωτέραν ποίησιν τὴν αὐστηροτέραν ἐπιβλητικότητα.

Ἡ δὲ Ἀσποιώτη εἶνε τέλειον δημιούργημα ἑαυτῆς. Μετὰ τὰς ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ τῆς Κων/πόλεως σπουδὰς τῆς ἐπεδόθη εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἡ τέχνη δὲν ἐβράδυνε νὰ τῆ ἐπιβληθῇ.

Πιστὴ καὶ φανατικὴ τοῦ ἰδανικοῦ τῆς ἰέρεια περιεφρόνησε τὴν εὐχολὸν κοσμικὴν ζωὴν καὶ μετέβη εἰς Πράγαν ἐνθα ἤρχισε τὰς σπουδὰς τῆς κοσμητικῆς, χορηγοῦντος τοῦ φιλοτέχνου ἑκατομμυριούχου Τσέχου. Αἱ ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ πρόοδοι τῆς κατέπληξαν τοὺς καθηγητὰς τῆς, οἵτινες τὴν συνεβούλευσαν νὰ ἀπέλθῃ εἰς Μόναχον καὶ συνεχίσῃ τὰς σπουδὰς τῆς. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει ἔμεινεν ἐπὶ τριετίαν ἐργαζομένη ὑπὸ τοὺς ἐξοχωτέρους καθηγητὰς καὶ ἰδίως ὑπὸ τὸν μέγαν καὶ αἰμίμηστον Ρύζην.

Ἀποθανόντος τοῦ γροηγοῦντος Τρέου ἤρξατο δι' αὐτὴν καὶ πάλιν ὁ δύσκολος τῆς ζωῆς ἀγὼν. Ἀπὸ πρώτης μέγρις ἐσπέρας εἰργάζετο ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ Πανακροθήκῃ, ἀντιγράφουσα ἔργα μεγάλων καλλιτεχνῶν. Λί ἀντιγραφὰί τῆς ἐκτιμηθεῖσαι ἀπέβησαν διὰ τὴν καλλιτέχνιδά ἀληθῆς πόρος ζωῆς καὶ τῇ προσεπόρισαν τὸ μέγξ νὰ συνέγισθῃ τὰς σπουδὰς τῆς ἐν Παρισίοις. Μεταβάσα ἐκεῖ εἰργάσθη ἐπὶ τετραετίαν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ζωγράφου Benjamin Constan, Raphael Collin, L. Merson, P. Leroy, E. Blanche, Carrier καὶ ἄλλους.

Τῷ 1901 ἐγένοντο τὸ πρῶτον τὰ ἔργα τῆς δεκτὰ εἰς τὸ Salon τῶν Παρισίων, ἐνθα ἔκτοτε ἐκθέτει τακτικὰ ὡς καὶ ἐν Βιέννῃ, Πράγῃ καὶ Ἀθήναις. Τὸ διχοκῆς ἐργαστήριόν τῆς ἔχει ἐν Παρισίοις, ἀλλ' ἤδη κληθεῖσα ἐργάζεται ἐν Κων)πόλει προσωπογραφίας διακεκριμένων ἀριστοκρατῶν. Βίβη τετιμημένη δι' εὐφρήμου μνείας τοῦ Παρισινοῦ Salon, ἔργα δὲ αὐτῆς ἠγορασθήσαν εἰς ἀσυνήθεις τιμὰς ὑπὸ ἀμερικανίδων, ὑπὸ δὲ τῆς περιηγητικῆς τῆς Βουλγαρίας Κλεμεντίνης ἠγοράσθη σὺν ἄλλοις καὶ μ α θαυμαστὰ μικρογραφία τοῦ Βογόριδος. Ἡ «Ἐμπνευσίς» τῆς, τὴν ὁποίαν ἐν ἄλλῃ σελίδι δημοσιεύομεν, εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἔργα τῆς.

Μαριάνθη Δελακονταεῖδη.— Πατρίς τῆς εἶνε ἡ Κεφαλληνία. Ἡ προσ τὴν ζωγραφικὴν κλίσις τῆς ἐξεδηλώθη ἐνωρίτατα, ὅτε ἀκόμη ἦτο μαθήτρια ἐν τῷ Ἀρσακείῳ. Τὰ πρῶτα μαθήματα ἔλαβε κατ' οἶκον παρὰ τοῦ θαλασσογράφου Βολωνάκη. Πρῶτη αὐτῆ ἐκ τῶν Ἑλληνίδων εἰσῆλθεν εἰς τὸ Μετσόβειον Πολυτεχνεῖον τὸ 1894 καὶ ἐφοίτησεν ἐν αὐτῷ ἐπὶ 6 ἔτη ὑπὸ τὸν Ροῦλόν.

Ἐπεὶ τὸ 1900 ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν ἐκεῖ δὲ ἐπὶ ἓν ἔτος διατρίψασα ἐν Μασσαλίᾳ ἠσκολήθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τέχνην ἔχουσα ὡς καθηγητὰς ἐπιφανεῖς καλλιτέχναις. Ἐπιστρέψασα εἰς Ἀθήνας ἐφοίτησεν εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν τῶν Φιλοτέχνων, ἐν ᾗ ἐπὶ τετραετίαν διετέλεσεν ὑπὸ τὴν καθηγεσίαν τοῦ κ. Γερανιώτου.

Ἐπιτοακπέισης καὶ αὐθις τῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον φοιτήσεως τῶν κυριῶν κατετάχθη τότε εἰς τὴν Εἰην τὰξιν καὶ ἔσχε διδασκαλὸν τὸν ἀοιδιμον Λύτραν καὶ κατόπιν τὴν κ. Ἰακωβίδην.

Ἦνε ἡ πρώτη διπλωματοῦχος καλλιτέχνης τοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου, τὸ γεγονός δὲ ἐχαρακτηρίσθη ὡς σταθμὸς προόδου καὶ ἐχαίρεται ἑνθουσιωδῶς ὑπὸ τοῦ πανελληνίου τυποῦ.

Ἐκ τῶν ἔργων τῆς «Οἱ Ἰχθύς» ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Παρνασοῦ, ἔτυγον εὐμενεστάτων κρίσεων. εἰς δὲ πίναξ τῆς παριστῶν ἀνθρῆ ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς φιλοτέχνου προίγκηπίστῆς Ἀλίχης.

Δυστυχῶς αἱ βιωτικαὶ ἀναγκαι ἐπέβαλον καὶ εἰς αὐτὴν νὰ ἐπιζητήσῃ θέσιν ἐν τῷ Ἀρσακείῳ, ἔνθα ἀπο ἐτῶν εὐδοκιμώτατα διδάσκει τὴν ἰκτιογραφίαν καὶ ζωγραφικὴν. Ἄλλ' ἡ βαρεῖα σχολικὴ ἐργασία δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸ δημιουργικὸν ἔργον τοῦ καλλιτέχνου. Ἐντεῦθεν ἀπέσχε κατ' ἀνάγκην ἐπὶ τινα χρόνον νὰ μετασχη εἰς τὰς διχοφύρους ἐκθέσεις.

Ἦδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος φθιναπώρου συνέστησε μετὰ τοῦ κ. Βικῆτου ἰδιαιτέραν Καλλιτεχνικὴν σχολὴν διὰ δεσποινίδας, τὸν προσεχῆ δὲ χειμῶνα ἡ καλλιτέχνης προετοιμάζει ἰδίαν ἐκθεσιν ἔργων τῆς. Τεχνοτροπίαν ἀκολουθεῖ τὴν τοῦ πρώτου διδασκάλου τῆς Ροῦλου, τὸν ὁποῖον ἰδιαιτέρως τιμᾷ.

Ἀγγελικὴ Στεφάνου.— Ἐκ τῆς τριάδος τῶν Ἑλληνίδων γλυπτριῶν ἐξέχει ἀληθῶς ὡς φυσιογνωμία καὶ ὡς καλλιτέχνης.

Ἐγγονὴ τοῦ ἐπὶ Ὀθωνος γερουσιαστοῦ Λουκᾶ Στεφάνου καὶ θυγατὴρ τοῦ νομάρχου Δημ. Στεφάνου.

Ἐγεννήθη ἐν Χαλκίδι, ἐσπούδασεν εἰς τὸ Ἀρσακείον Ἀθηνῶν καὶ νεαρῶτάτῃ ἐστράτη πρὸς τὴν Τέχνην. Ἦνε ἡ μόνη Ἑλληνὶς καλλιτέχνης ἡ κατέχουσα αὐτοχρόνως πτυχίον ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πολυτεχνείου. Μαθητεύσασα ἐπὶ τινα χρόνον εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν τῆς Ἐταιρείας τῶν Φιλοτέχνων, ἧς διετέλεσε τακτικὸν μέλος, ἠ-

ναγκάσθη ἅμα τῇ διαλύσει ταύτης νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ἐν τῷ ὁποίῳ παρῆκολουθεῖ συγχρόνως μαθήματα γλυπτικῆς μὲν ὑπὸ τὸν ἀειμνήστον Βροῦτον, ζωγραφικῆς δὲ ὑπὸ τὸν μακαρίτην Λύτραν.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1903 ἤρχεται πρώτη εἰς τοὺς ἐνιαυσίους διαγωνισμοὺς τῆς Σχολῆς ἐντε τῇ ζωγραφικῇ καὶ γλυπτικῇ, τὸ δὲ θέρος τοῦ 1907 ἔλαβε τὸ πτυχίον τῆς γλυπτείας. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀοιδίμου Λύτρα φοιτήσασα ὡς τακτικὴ μαθήτρια τῆς Σχολῆς

τῆς ζωγραφικῆς ὑπὸ τὸν Ἰακωβίδην, τὸν θαυμάζοντα πάντοτε τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ χρωματισμοῦ τῆς, ἐπεράτωσε καὶ τὰς ἐν τῇ ζωγραφικῇ σπουδᾷ τῆς ἐλθοῦσα πρώτη.

Ἐκτοτε κατέχει ἐπίζηλον θέσιν μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων ζωγράφων ἀσχολουμένη εἰς τὴν μελέτην τοῦ γυμνοῦ καὶ τῶν ἀνθεῶν, ἀπὸ τινος δὲ καὶ εἰς τὸ τοπίον μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν.

Εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐργαστήριόν τῆς παρὰ τοὺς θαυμασίους πίνακας τῆς ζωγράφου, αἱ προτομαί, τὰ ἐκμαγεῖα, αἱ σπουδαὶ διαφόρων εἰδῶν καὶ μεγέθους πληροῦσι τὸ ἰδιαιτέρον τῆς γλυπτικῆς διαμέρισμα καὶ ὑπὲρ ταύτας δεσπόζει ἡ «Συλφίς», ἡ ἔνσαρκος αὐτῇ γοητεία. Τὸ ἔργον τοῦτο, τοῦ ὁποῖου εἰκόνα παραθέτομεν, ἐκτεθὲν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1909 εἰς τὴν ἐν τῷ Ζαππείῳ Ἀθηνῶν διοργανωθεῖσαν Καλλ. Ἐκθέσειν, ἀνέδειξε τὴν νεαρὰν καλλιτέχνην τὴν κορυφαίαν τῆς τριάδος τῶν Ἑλληνίδων γλυπτριῶν καὶ ὡς σύνθεσις καὶ ὡς σχέδιον καὶ ὡς τεχντροπία καὶ κατέταξε αὐτὴν τρίτην ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς γλυπτικῆς μετὰ τὸν Θωμόπουλον καὶ τὸν Κ. Κωνσταντινίδην.

Ἡ δὲ Στεφάνου καίτοι διαρκῶς ἀπασχολημένη ὡς ἐκ τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἀρσακείῳ διδασκαλίας τῆς, εἰς ἣν δαπανᾷ πολλὰς ὥρας, συμμετέχει τακτικῶς τῶν ἐκαστοτε διοργανουμένων Καλλ. Ἐκθέσεων, ἐν αἷς ἱκανὰ ἔργα τῆς διεκρίθησαν καὶ ἐπωλήθησαν.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

Σφύριγος—ἀπαραίτητον προσὸν νεαρᾶς χήρας.

Εὐθυμία—ἀπαραίτητον προσὸν πάσης ζωντοχήρας.

***Εξάδελφος**—παραπληρωματικὸν μόριον καλοκαμωμένης παραμάνας.

***Ονεροπόλνδισ**—ἐπάγγελμα παντὸς χασομέρη.

Προξενήτρια—ἄγγελος Σατάν, πρόδρομος ἐπικειμένης καταστροφῆς.

Γάμος—κόμβος, τὸν ὁποῖον δένει ἡ γλῶσσα καὶ δὲν δύναται νὰ λύσουν οἱ ὀδόντες.

Δημοδιογράφος—ἐνσάρκωσις τῆς περιεργείας, ἀκριτομυθίας καὶ φλυαρίας,

Γειτόνισσα—ἄγρυπνος φύλαξ καὶ σχολιαστὴς τῶν πράξεών σου.

Ἀγγελικῆς Στεφάνου.

Συλφίς

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Από την εν Άμισσῳ ἄφιξιν τοῦ κ. Καρακάση, τοῦ δικηρεπετῆ-
του τούτου μουσικοῦ, τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὁποίου βαθέως αἰσθά-
νεται ἡ Κίπρις ἀκόμη, καὶ ὅστις εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων ὁμογενῶν
μας τῶν τιμημένων μετὰ τὸ ἀνώτερον μέταλλον τῶν Ὁραίων
Τεχνῶν, ἀπὸ τῆν εν Άμισσῳ λέγομεν ἄφιξιν τοῦ ὡς διευθυντοῦ
τῆς bande τοῦ Πανευξείνου Συλλόγου, ἡ πόλις θάινει ἀλματικῶς
πρὸς τὴν μουσικὴν πρόοδον. Νέσι καὶ νέσι ὅλοι ἐπεδόθησαν εἰς
τὴν μουσικὴν ὅλας δυνάμειςιν. Ὁ κ. Καρακάσης συνέστησεν ὄν-
τως ἐν Άμισσῳ τὴν Μαντολινίτην τῶν δεσποινίδων, περιλαμβά-
νουσαν ἤδη περί τὰς 20 δεσποινίδας, ὅλας σχεδὸν ἀποφοίτους ἢ
καὶ μαθητριάς ἀκομῆ τοῦ Παιθεναγωγείου. Ἡ Μαντολινάτα εἶ-
νε ἐν θαυμάσιον group μικροβόλων ρόδων, ἐν θαυμάσιον group
χορσαλλίδων, εἰς τὸ ἀπαλὸν πτερυγίσμα τῶν ὁποίων ἀνχίδονται
οἱ ἁρμονικώτεροι ἤχοι. Εἶνε ἐν ἀπὸ τῶν ἐλαττωτέρων κοσμημάτων,
τὰ ὁποῖα ὑπερηφανῶς ἀναγκάζει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Άμισσός, ἀποτελοῦσα
μετὰ τοῦ «Πανευξείνου Συλλόγου» τὴν κορωνίδα τῆς ἐν ὅλῃ τῇ
Άνατολῇ Καλλιτεχνικῆς πρόοδου. Τοῦ γινούσα τῆς ἠθικῆς καὶ
ὀλικῆς ὑποστηρίξεως τῶν προοδευτικῶν ὁμογενῶν ἢ μαντολινάτα,
θέλει ἀναδειχθῆ κέντρον ἀρίστης καλλιτεχνικῆς ἀπολαύσεως, τοῦ
ὁποίου στεροῦνται αἱ μεγάλες τεραὶ μεγάλουπολεις. Τὸ «Μικρασι-
ατικόν» τὸ ὁποῖον μετὰ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπην παρακολουθεῖ πᾶσαν
ἐν τῇ Άνατολῇ πρόοδον, συγχίζει θερμῶς τὰς δεσποινίδας τῆς
Άμισσοῦ διὰ τὰ φιλόμουσα αἰσθηματὰ των, ὡς καὶ τὸν ἰδρυτὴν αὐ-
τῆς, τὸν ἀληθινὸν καλλιτέγγην καὶ ἐμπνευσμένον μουσικὸν κ.
Άγιλλέα Καρακάσην, ὅστις ἀκούραστος εἰς τὸ ἔργον του καὶ λά-
τρης τῆς θείας του Τέχνης, οὐδένος φείδεται κόπου πρὸς ἐξάπλω-
σιν τῆς Μουσικῆς.

Μαντολινάτα Ἀμισοῦ.

Ο ΚΟΥΡΑΣΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Κουρασμένος, με τὸ ἰδρωμένο κεφάλι γυρμένο στὸ στῆθος, με τὰ νεῦρα τοῦ λαιμοῦ τεντωμένα, ἐκάθισε σὲ μιὰ πέτρα.....

Τὸ πουκάμισό του, με ζαρωμένες τὲς ἄκρες τοῦ ξεκούμβωτου γιακά, ἐφάνετο σὰν νὰ ἤθελε νὰ πέσει ἀπὸ πάνω του.

Τὰ χέρια του, μακροὺ καὶ ξερά, με τὰ νύχια σχισμένα στῆς ἄκρες τῶν δακτύλων, γδαρμένα, ἀπὸ τὸ μετατόπισμα τῶν ἀγκαθωτῶν κλαδιῶν, εἶχαν πέσει στὰ γόνατά του βαρεῖα, ἀκίνητα, ὅπως σωριάζεται στὴ τυχερὰ γωνία ὁ δοκὸς ἀπ' τὴ ζάλη τοῦ κρασιοῦ ἀνθρώπου.

Τὰ πόδια του μέσα στῆς βαρεῖες τοῦ ἀρβύλες με τῆς μεγάλες τρύπες μπροστά, ποῦ ἄφιναν νὰ μπαίνουν ὅλων τῶν εἰδῶν ἢ ἐνοχλήσεις ἐκεῖ μέσα, τώρα ποῦ ἐκάθισε, ἔτρεμαν ἀπὸ τὴν πολλὴ κούρασι, ἀπαράλλακτα ὅπως συμβαίνει στὸν ἀνθρώπο ἀπὸ τὴ μεγάλη λύπη ἢ ἀπὸ τὴ μεγάλη χαρὰ, ποῦ ἔχουν τὰ ἴδια συμπτώματα.

Τὸ μάτι του γυαλιστερό καὶ μεγάλο ἐκύτταζε ἀφηρημένα καὶ ἐπίμονα κάτι μεγάλα ἀγριόγκαθα ποῦ εἶχαν στῆς κορφές τους μπλὲ λουλουδάκια.

Ἐχαιμογέλασε πικρὰ καὶ ἐκίνησε τὸ κεφάλι με τραγικὴ εἰρωνεία, ὡσὰν ἢ τρυφερότης τοῦ ἀγκαθιοῦ νὰ τοῦ ἐγέμισε τὸν νοῦ με ἰδέες ποῦ τρυποῦσαν κι' ἐφαρμακωναν χειρότερα ἀπὸ αὐτό.

—Τί εἶνε ἀγκάθι καὶ τί εἶνε λουλοῦδι τρυφερό, εἶπε, ὅταν τὸ ἕνα γεννιέται ἀπὸ τὸ ἄλλο; Θὰ εἶπῃ ὅτι κατὰ βάθος ἢ ἴδια φύσις τὰ χαρακτηρίζει, κι' ὅτι μόνο στὸ ἐξωτερικὸ διαφέρουν.....

Ἐπῆρε τὸ χονδρὸ του ραβδί, ποῦ ἦταν ἀπὸ ξύλο ἀγριεληθῆς, καὶ ἄρχισε νὰ κτυπᾷ κάτι πέτρες χωρὶς νὰ ξεύρη κι' αὐτὸς τὸ γιατί.

Στὸ χτύπημα αὐτὸ τὰ μάτια του πέταζαν σπίθες κακῆς χαρᾶς καὶ ξαναεἶπε με φωνὴ βραχνή:

—Θέλω νὰ κτυπῶ τὰ σκληρὰ πράγματα· αὐτὰ δέβαια δὲν ἔγιναν γιὰ καλὸ τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐκτυποῦσε ἀσυλλόγιστα τῆς πέτρες με τὸ χονδρὸ ραβδί.

Καὶ ντάκ—ντοὺκ ἀκούγονταν γιγάντια, σὰν νὰ κτυποῦσαν ἢ ὄροσειρὲς τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ σπάσῃ καὶ νὰ φανῇ τὶ κρύβεται πειρὸ μέσα.

—Περίεργο εἶπε πάλι μόνος μὲ τὴν ἴδια παράξενη φωνή, ποῦ χαρακτηρίζει κάθε ἀνώτερη ὁμιλία τοῦ ἀνθρώπου· κτυπῶ τὸ ραβδί στὴν πέτρα κι' ἀκούγεται τόσο δυνατά. "Ὁμως αὐτὸ τὸ ραβδί ποῦ κτυπᾷ καὶ λιώνει κάθε κύτταρο τῆς ζωῆς μου, ὅπως τὸ μικρὸ παιδί λιώνει μὲ τὴν πέτρα τὸ σκουληκάκι, δὲν ἀκούγεται καθόλου. Κι' ὅμως τὴν καταστροφὴ τὴν κάνει τὸ ραβδί ποῦ δὲν ἀκούγεται, τὸ ραβδί ποῦ ἔχω μέσα μου....

Εἶπε καὶ σηκώθηκε.

Ἐκύτταξε τὸν ἥλιο, κι' αὐτὸς τὸν ἐκύτταξε σὰν νὰ ἤθελε νὰ τοῦ σβύσῃ τὰ μάτια.

Μὰ αὐτὸς, ποῦ τὸν ἀγαποῦσε τὸν ἥλιο, γιατί τοῦ ἐφεγγε ἀπὸ μικρὸ παιδί· μὰ αὐτὸς ποῦ ἦταν συνειθισμένους στὴν περιφρόνησι τῆς τύχης του, δὲν ἐθύμωσε.

Τράβηξε καὶ πάλι τὸν δρόμο, ποῦ νόμιζε πῶς τὸν εἶχε ἀρχίσει πρὶν γεννηθῆ.

Τὰ ἄσπρα του μαλλιά φωτισμένα ἀπὸ πίσω μὲ τὸ κίτρινο φῶς τῆς δύσεως φαινότανε παράξενα. Γιατί ἡ ἀκτὴν τοῦ ἡλίου δὲν ἀπλύνονταν ἀπάνω τους· ἐφθάνε ὡς αὐτὰ κι' ἐγύριζε πίσω· τὸ φῶς δὲν τὸν ἀγγίζει· μέσα σ' ὅλη ἐκείνη τὴ λάμψη αὐτὸς ἦταν σκοτεινός. Ἐνα σύννεφο βροχῆς μὲ σχῆμα ἀνθρώπου.

Περπατοῦσε τώρα σιγὰ—σιγὰ, κι' ὅλο γινότανε μικρότερος στὸ βάθος τοῦ δρόμου.

Ἐνα εἶδος Γιάννη—Ἀγιάννη, τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, μὲ περισσότερη ἀτυχία.

Ἐκεῖ ποῦ ἦταν νὰ πατήσῃ ἐμαξεύοντο τὰ περισσότερα ἀγκάθια σὰν νὰ εἶχαν πόδια καὶ κακία.

Καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ πατοῦσαν ἢ χονδρὲς ἀρβύλες μὲ τὰ γυμνά δάκτυλα, τὰ ἀγκάθια ὀρθὰ ὅπως ἦσαν ἐχώνοντο ὀλόκληρα στὰ πόδια του.

Σὰν ἄλλος Χριστὸς δὲν θογκοῦσε. Ἐπήγαινε τώρα μάλιστα γιὰ ταλαιπώρια. Ἐτσι αἰσθάνονταν ὅτι ἦταν στὸν προορισμόν του.

Ὁ ἥλιος ἔδωσε.

Χέρια ἀόρατα γοργοτυλίγουν ὅλες τῆς λεπτὲς ὀμορφίεες τῆς φύσεως σὲ ἀέρινους βαθύχρωμους πέπλους, γιατί ἦλθε ἡ ὥρα τοῦ γεινοῦ ὕπνου.

Ἐτσι φυλάμε κι' ἐμεῖς μὲ προσοχὴ σὲ μεταξωτὲς γάζες ὅτι θέλομε νὰ μὴ μᾶς τὸ γαλάσι ἢ σκόνι, τῆς ἀκινήσιας.

Γιατί ὅτι δὲν ἔχει ἐνέργεια φέρει μεγαλὴ τερὴ καὶ ταχύτερη

καταστροφή. Ὁ ὕπνος καὶ ἡ σκὴνὴ ἑνὸς σὺρταριοῦ, ἔχουν τὰ αὐτὰ κακὰ ἀποτελέσματα.

Τώρα ἡ σκιά τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ὄλο περιπατοῦσε, θαρρεῖς κ' αὐτὴ σιγᾶ—σιγᾶ ἀπλώθηκε στὸν κόσμον.

Ἔνα—ἔνα τὰ ἀστέρια φαίνονται στὸν οὐρανὸ ποῦ εἶνε μαῦρος.

Μὰ ὅμως ὅπου περνᾷ αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος, ἀπὸ πάνω του κ' αὐτὰ συντρίβονται.

Τώρα τὸν ραντίζει βροχὴ ἀπὸ σπασμένα ἀστρα.

— Ἄν δὲν ἐπρόφθιναν νὰ μὲ σκεπάσουν τὰ πυκνὰ πεῦκα, ποῖος ξέρει ἂν θῶμενε ἀσπαστο κανένα ἀστέρι.... ἀλλὰ γιατί;...

Εἶπε κι' ἐγᾶθη.

Ἔνας φοβερός λυγμὸς ἀκούστηκε ἀπ' τὸ δάσος κι' ὅλα τὰ δένδρα ἔσταξαν δάκρυα....

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

(Κ) & Πολ. Τ. Δημητρακοπούλου)

ΣΥΝΤΑΓΗ ΧΩΡΙΑΤΙΚΗ

Μαὶ μῆνα μὴ φυτέψης.
Μαὶ μὴ στεφανωθῆς,
Τρίτη μ' ἔρα μὴ δουλέψης,
Σάββατο μὴ στολισθῆς.

Μὲ τὰ ἔμπα 'τ' Ἀπριλίου
Νὰ ξυπνᾷς πρὶν τοῦ ἡλίου,
Κι' ὄλο σου τὸ καλοκαίρι
Μὴ κοιμοῦ τὸ μεσημέρι.

Στροῦμα πάντα σου φτενὸ
Καὶ λιγὸ φαγο τὸ δείπνο
Κι' ἄμ' ἀκούς τὸν πετεινὸ,
Τὸ σταυρὸ σου καὶ στὸν ὕπνο.

Στοὺς μεγάλους τοῦ χωριοῦ σου
Κύτταξε μὴ θαρρευτῆς
Τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ χεριοῦ σου,
Μοναχὰ νὰ μπιστευθῆς.

Γιὰ τῆς στάνης σου τὸ σκύλο
Καὶ γιὰ τοῦ χωριοῦ τὸ μύλο,
Πάρα γιὰ τοὺς ὑπουργοὺς
Νὰ σκοτίζεσαι ὁ νοῦς.

Καλλιο γιόμα σου καὶ βράδυ
Λάχανα μὲ δέχως λάδι
Καὶ ρουχᾶκια φτωχικά,
Παρὰ γρόσα δανεικά.

Κύτταξε τὸ θηλυκὸ σου
Γράμματα πολλὰ μὴ μίθης,
Μὴν εὐρῆς τὸ διάβολό σου
Καὶ τ' ἀγιάτρευτα μὴ πύθης.

Καὶ περσότερο ἀπ' ὅλα
Τὴ γυναῖκα τὴ μαριόλα,
Κύττα μὴ παραχαιδέψης
Καὶ κακὰ τὰ ξεμπερδέψης.

† Π. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΦΩΚΙΩΝ Α. ΒΟΥΤΖΙΝΑΣ

Ποιητής και λογογράφος, εἶνε ἐκ τῶν τελευταίων φωτοβόλων ἀστέρων, οἱ ὅποιοι ἐσκόρπισαν τὴν ἀκτινοβόλον λάμπιν των πλέον τοῦ ἡμίσεως αἰῶνος εἰς τὸν γλαυκὸν τῆς Ἰωνίας φιλολογικὸν ὄριζοντα. Βαίνων ἤδη πρὸς τὴν δύσιν του ἀφίνει ὀπισθὲν του ὡς χρυσοῦν σέλας τὸ ἀθάνατον φῶς τῆς πολλῆς και ποικίλης φιλολογικῆς του ἐργασίας.

Ὁ Φωκίων Α. Βουτζινᾶς ἐγεννήθη ἐν Σύρῳ τῷ 1835 και ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ ἐκεῖ Γυμνασίῳ. Ὑπῆρξε μαθητῆς τοῦ Γ. Σερουτιου και συμμαθητῆς τοῦ ἀεμνήστου Δ. Βικέλα και Ἄρ. Κορηγίου, τῶν δύο ἀκόμη τούτων ἐκλεκτῶν ἐνοίκων τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ.

Και ὡς διηγηματογράφος και ὡς ποιητῆς και ὡς μεταφραστῆς ὁ κ. Φ. Βουτζινᾶς ἀπεδείχθη ἀριστοτέχνης τοῦ καλάμου, διακρινόμενος διὰ τὸ ὁμαλὸν και ρεὸν περὶ τὸ γράφειν ὕφος

του. Ἡ «Πανδώρα» ὁ «Βρετανικὸς Ἀστήρ» ἢ «Ἀμάθεια» Σμύρνης καὶ πλείστα ἄλλα περιοδικὰ καὶ ἔφημερίδες περικλείουν σημαντικὴν φιλολογικὴν τοῦ ἔργασίαν. Ὁ Victor Hugo καὶ ὁ Jules Verne εὗρον εἰς αὐτὸν τὸν ἀντάξιον τῶν ἔργων τῶν μεταφραστῆν. Ὁ «Βασιλεὺς εὐθυμῆ» τοῦ Hugo, μεταφρασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐμμέτρως εἰς ὁμοιοκαταλήκτους στίχους ἐξεδόθη δαπάναις τοῦ ἰδίου, πωληθεὶς πρὸς ὄφελος τοῦ Ὀρφανοτροφείου Σμύρνης. Ἄξιον ἐπίσης ἰδιαίτερας μνείας εἶνε τὸ πρῶτότυπον ἔργον τοῦ «Ὁ Περὶ πλανώμενος ἐν Ἀυκίᾳ». Διηγηματογράφος ἄριστος, διακρινόμενος ἅμα μεταξὺ τῶν συγχρόνων τοῦ ποιητῶν ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸν τίτλον «Πομφόλυγες» τόμον ποιημάτων του, ἐν πολλοῖς τῶν ὁποίων διαλάμπει τὸ ὑψηλὸν καὶ πρῶτότυπον τῶν ἰδεῶν, πωληθέντα πρὸς ὄφελος τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου. Ἐκ τῶν ποιημάτων του ὁ ὕμνος τοῦ πρὸς τὸ Νέφος διήγειρε τὸν θαυμασμόν τοῦ μακαρίτου Θ. Ὀρφανίδου, ὅστις τὸν ἀνεκέρηξεν ἓνα τῶν καλλιτέρων μεταξὺ τῶν συγχρόνων τοῦ ποιητῶν. Ἐπίσης ὠραιόταται εἰσὶν αἱ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν θεμάτων ποιήσεις του.

Τὸν Λόγιον καὶ τὸν Κερδῶν ἐξ ἴσου θεραπεύων διεξήγαγεν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τὸ ἐμπόριον ἐν Σύρῳ, Μασαλλίᾳ καὶ Σμύρῃ, ἔνθα ἐν τέλει ἀπεκατεστάθη, διακριθεὶς διὰ τὸ ἀκέραιον τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὸ τίμιον τῶν συναλλαγῶν του, ἀρετὰς ἀναγνωρίζομενας καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν του. Ὡς τοιοῦτος ἐδημοσίευσεν πλείστας σπουδαιότητας πραγματείας μεγάλως ἐκτιμωμένας, πολλαὶ τῶν ὁποίων δημοσιεύονται ἐν μεταφράσει εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ Ἰταλικὸν ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς ἐπιμηλητηρίοις Σμύρνης.

Εἰς τὰ κοινοτικά Σμύρνης εἰργάσθη μετὰ ζήλου καὶ ἀφωσιώσεως σπανίας. Ἐχημάτισεν ἔφορος τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, τοῦ Ἱεροῦ Νοσοκομείου καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἀλλ' εἰργάσθη ὑπὲρ πᾶν ἄλλο κατὰστημα διὰ τὸ Ὀμηρεῖον, τοῦ ὁποίου εἶνε εἰς τῶν ἰδρυτῶν, διατελέσας ἐπὶ 9 ἔτη ταμίας, ἐπὶ 27 δὲ ἕτερα ἔφορος, διδάσκων συγχρόνως ἀποτελεσματικώτατα τὸ μάθημα τῆς ἐκ τῆς Γαλλικῆς μεταφράσεως εἰς τὰς μαθητείας. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων Παρέδρων δικαστῶν τοῦ Ἑλ. Προξενείου Σμύρνης, ἀντιπροσωπεύει ἀπὸ 32 ἐτῶν τὴν Ἑλ. Ἀρχὴν ἐν τῷμικτῷ Ἐμποροδικεῖῳ ὡς πάρεδρος δικαστῆς. Ὑπῆρξε Πρόεδρος τῆς ἐν Σμύρῃ ὑποεπιτροπῆς κατὰ τοὺς τελευταίους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, εἰς αὐτὸν δὲ ἀνετέθη νὰ προσφωνήσῃ κατὰ τὴν ἐκ Σμύρνης διάβασίν του, τὸ παρελθὸν ἔτος, τὸν Πρίγκηπα Ἀνδρέαν μετὰ τῆς Πριγκηπίσσης συζύγου του. Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ δὲ Κυβέρνησις πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπένευμεν αὐτῷ τὸν ἀργυρῶν σταυρὸν τοῦ Σωτήρος, ἐκτιμῶσα τὴν φιλολογικὴν καὶ λοιπὴν αὐτοῦ δρασίαν.

Διότι τοῦ γήρατός του ἀπεσύρθη ἤδη τοῦ ἐμπορίου ἰδιωτεύ-

.....

ων εἰς τὰ πέριξ τῆς Σμύρνης κτήματά του, φιλοφρονῶν, ὡς ἀρέσκειται λέγων, τὸν χοῦν, ὅστις μετ' οὐ πολὺ θά τὸν φιλοφρονήσῃ.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Μικρασιατικοῦ», παρὰ τὴν μετρούφρονα θέλησιν τοῦ σεβαστοῦ πρεσβύτου, ἀρυσθεῖσα παρὰ φίλου τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις μεθ' ὑπερηφάνειας, πλαισιοῖ δι' αὐτῶν τὴν εἰκόνα τοῦ κουρασμένου τῆς ζωῆς ὁδοιπόρου, τοῦ ὁποίου τὸ κύπτον ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν μέτωπον στεφανώνει ἡ ἀμάραντος φιλολογικὴ δάφνη, δημοσιεύουσα ἅμα τὸ εὐγενῶς σταλὲν ὑπ' αὐτοῦ κατωτέρω ποίημά του, ἀριστοτεχνικὴν τῆς ἀπογοητευμένης ψυχῆς του εἰκόνα.

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΙΣ

ἘΓΓΕΥΘΗΝ κόσμου καὶ ζωῆς ὑπὸ μυθίας φάσεις·
Ἐκένωσα ποτήρια καὶ λύπης καὶ χαρᾶς,
Ὡς ναυσιπόρος διελθὼν τὸ στρῶμα τῆς θαλάσσης
Γαλήνιον, ἀλλὰ καὶ μὲ θυέλλας φοβεράς. —

Εἰς τῆς ζωῆς τὸ πέλαγος ἠνοιχθῆν με ἔλπίδας,
Μὲ σχέδια, μὲ ὄνειρα εὐθύμων ἡμερῶν·
Ἀπῆλθον ὄλα, ὅμοια μ' ἀπίστους χρυσαλλίδας
Ἀφέντα, εἰρωνίαν των, ἐν ἄχαρι παρόν. —

Ρεμβάζων νῦν ἀναπολῶ τὸν δύοντά μου βίον,
Καὶ σκέπτομαι ἐνίοτε, τί εἶνε ἡ ζωὴ;
Ποικίλων κρίκων ἄλυσος, — τῶν ἐκ χαρᾶς σπανίων,
Ἐωσοῦ Χάρωνος κοπὶς τὴν θραύση ἔσαεί. —

Τί ἄλλο εἶναι ἡ ζωὴ; Νυκτός, ἡμέρας ζάλη·
Κατὰ ἀγνώστου μέλλοντος νυχθήμερος ἀγών·
Ψυχῆς καὶ σώματος κατὰ μυθίων ὅσων πάλη
Εἰς στρῶμα διαρκοῦς πυρᾶς δρόσου ἀπλῆ σταγών.

Πρὸς δύσιν βίου βαίνω νῦν με ἀναμνήσεις μόνον,
Ἐρείπιον μὲ στήριγμα, τὸ παρελθόν, μετρῶν

Τὸν παρελθόντα ἄγονον ἐν πλείστοις ὅσοις χρόνον
Καὶ διορῶν τὸν πρὸ ἐμοῦ ἀφεύκτως ζοφερόν. —

Ἄπομαχος σωματικῶς καὶ νοερῶς ἐπίσης,
Μὲ πλήττουν ὅλα, μὲ λυπεῖ τῶν ἄλλων ἢ χαρά·
Μὲ πλήττει καὶ ἡ θάλλουσα καὶ μειδιῶσα φύσις
Καὶ τῆς θαλάσσης τάργυρα μαρμαίροντα νερά.

Εἰς σκέψεις παραδίδομαι συχνάκις ἀπαισίας·
Τὸν κόσμον δεσμωτήριον νομίζω ζοφερόν·
Ζηλεύω μᾶλλον τοὺς νεκροὺς ἐκ τῆς ἀπελπισίας,
Εἰκόνας Ἄδου κύκλω μου ἀπαύστως θεωρῶν.

Κοιλὰς κλαυθμῶνος ἢ ζωὴ καὶ ὄασις σπανία·
Ἄχ·ριστία καὶ ἀγλὸς τυφλοῦ ἐγωῖσμοῦ·
Τροχὸς τοῦ ἄρματος, ἐφ' οὗ ποικίλη κοινωνία
Διέρχεται μὲ λάβαρον ψευδοῦς πολιτισμοῦ.

Ἄχαριστία! Νόμισμα τῶν νεωτέρων χρόνων,
Δι' οὗ καὶ τέκνα κάποτε ἀμείβουν τοὺς γονεῖς·
Ἐγωῖσμός! Προτέρημα ἀνθρώπων κούφων, -μόνων;
Δι' ὅπερ τοὺς οἰκτίρουσιν οἱ φύσει εὐγενεῖς. —

Συμφέρον! Ὅρατὸς Θεὸς τὰ πάντα διευθύνων,
Χλευάζων δὲ τὸν ἄνωθεν ἀόρατον Θεόν·
Συμφέρον, δοῦλος χαμερπῆς εἰς πάντας ὑποκλίνων,
Συμφέρον, ἐλατήριον νοῶν καὶ καρδιῶν.

Μικροί, μεγάλοι φέρομεν ποικῖλον προσωπεῖον,
Πολλάκις φέροντες αὐτὸ καὶ μέχρι τελευτῆς·
Μόνος ὁ χοῦς τὸ ἀφαιρεῖ· καί, ἄψυχον κρανίον;
Μᾶς ἐνθυμίζει δρᾶσίν του ἐμψύχου βιοτῆς.

Ἀπογοήτευσίς! Ἴδου τι δρέπει τις πρὶν δύση!
Κ' ἐγώ, ἀφ' ὅτου ἔσαι μ' ἀφῆκεν ἡ χαρά,

Φιλοφρονῶ τὸν χοῦν, ἀφοῦ θὰ μὲ φιλοφρονήσῃ,
Ὅταν μοιραίως καταστῶ τοῦ Χάρωνος βορά. —

Πλὴν ταῦτα γράφων, λησιμονῶ τοὺς δύο μου Ἀγγέλους
Τοὺς πολυτίμους μου φρουροὺς νυκτῶν καὶ ἡμερῶν,
Βραδύνοντας τὴν ἔλευσιν ἀναποφεύκτου τέλους,
Θαυματοργούς, τὸ μαρανθὲν ποιοῦντας ἀνθηρόν.

Σ μ ὕ ρ ν η 1909.

ΦΩΚΙΩΝ Α. ΒΟΥΤΖΙΝΑΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Ο ΔΙΕΦΘΑΡΜΕΝΟΣ

Ο διεφθαρμένος αισθάνεται μέσατου τὴν ἠθικὴν ὑπεροχὴν
τοῦ ἀκεραίου, ὑποχρεοῦται νὰ τὸν σέβεται, καὶ τὸν ἀποφεύγει
ὁμῶς. Ἡ συντροφιά ἄλλου διεφθαρμένου ὁμοιούτου μὲ τὸν ὁ-
ποῖον συμπαθεῖ, τοῦ εἶναι ἀρμοδιώτερη.

Εὐρίσκόμενος μὲ τὸν ἀκεραίου χαρακτήρος, κατηγορεῖ τὸν
ἐν διαφθορᾷ συνάδελφόν του, ἰὸν ἐπειδὴ φυσικῶ τῷ λόγῳ τοῦ
ἔρχεται ἢ κατηγορία στὸ στόμα. Ὁν ἐπειδὴ βάνεται σὲ καλῆτε-
ρη θέσῃ κατηγορῶντας τὰ ἀξιοκατηγόρητα, καὶ συσταίνεται κον-
τὰ στὸν ἀκεραῖον, ὡς τάχα ἀνόμιος τοῦ κατηγορουμένουτου.

Ἄν ἀκούσῃ ὅτι τίμιος ἄνθρωπος συκοφαντεῖται, τὸ ἀκου-
σμα ἐκεῖνο τὸν χαροποιεῖ, ὅτι τάχα τοῦ δίδεται σύντροφος εἰς
τὴ διαφθορὰ ἕνας τίμιος ἐνδιαφέρεται νὰ τὸ πιστέψῃ καὶ πα-
σχίζει νὰ τὸ πιστέψῃ ἢ δὲ ψυχῆτου ἐπιθυμῶσα τοῦτο, τοῦ
εὐκολύνει τὴν πεποίθησιν. Ἡ συνενοχὴ εἶνε ἐλάφρυνση στὸν
διεφθαρμένον, καὶ μάλιστα ἢ συνενοχὴ τιμίου ἀνθρώπου εἶνε
δι' αὐτὸν παρηγορία καὶ ἐνθάρρυνση.

Ἐχοντας γνωστὸν διεφθαρμένον συνένοχον, ἔχει μόνον συ-
νένοχον ὁμοιόντου. Ἄλλὰ μὲ γνωστὸν τίμιον συνένοχον, εἰς κά-
τι συκοφαντούμενον, ἔχει τὸν πρωτοπληρωτὴν του ἔχει σκέπη.

Μεταχειρίζεται δὲ κάποτε τὴν ἀναισχυντίαν καὶ τὴν πρό-
κλησιν διὰ νὰ ἐκπλήξῃ μὲ τὴν ἀνθάδειάντου καὶ νὰ θριαμβέ-
ψῃ. Ἄλλὰ ἀντιμετωπούμενος μὲ θάρρος, δειλιάζει καὶ κρύβεται.

Χαλινὸς ἀρμόδιος διὰ τὸν διεφθαρμένον εἶναι τὸ ξεφάυλισμά
του. Ἔστω καὶ σὲ διεφθαρμένην κοινωνίαν ἐπειδὴ καθένας ἀπὸ
τοὺς διεφθαρμένους τὴν προφασίζει τὴ διαφθορὰ στὸν ἑαυτὸν
του, ἀλλὰ τὴν κατηγορεῖ στοὺς ἄλλους.

† ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

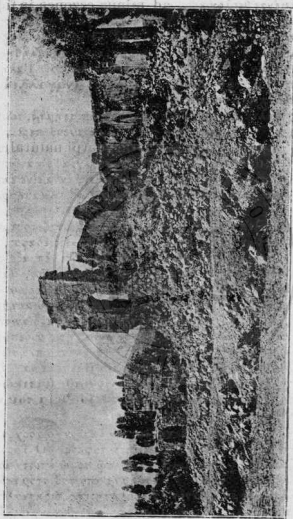
ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

Τῆς 215^{ης} Οκτωβρίου τοῦ λήγοντος ἔτους 1908 συμπληροῦνται τριάκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ διαστήμου Ἰταλοῦ φυσικοῦ Εὐαγγελιστοῦ Τορριτσέλλι, ὅστις πολλὰ σπουδαῖα ἀνεκάλυψεν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ αὐτοῦ καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπενόητε καὶ τὸ **Βαρόμετρον**. Ἡ γενέτειρα αὐτοῦ πατρίς, ἡ Φαέντσα, δικαίως ὑπερηφανῶς ἐφέτος ἐστίζει τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου αὐτῆς τέκνου ἐπιστήμους καὶ διὰ λαμπρᾶς ἐκθέσεως, ἣ ἠποῖα ὑπομνήσκει ὄχι μόνον τὸν παλαιὸν ἠρίσμβόν τῆς καὶ ἀποδείκνυει τὰς ἀκαταπαύστους προόδους τῆς ἐπιστήμης, εἰς ἣν ὁ Τορριτσέλλης ὀλοφύως εἶχεν ἀφιερῶθῃ καὶ τὴν ὁποῖαν ὑπὲρ τὸ θεὸν ἑθεράπευσεν, ἀλλὰ σὺν αὐτῇ ἐπιδεικνύει τὴν περιλάλητον τέχνην, δι' ἧς τὸ ὄνομα **Φαέντσα** δοξάζεται καὶ συγχρόνως παρουσιάζει τὴν νέαν πρόοδον τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας καὶ τῆς ἀνθιζούσης γεωργίας. Τὴν ἐκθέσιν ταύτην ὀνόμασαν **Τορριτσέλλιανήν**. Ἡμέρα δὲ τοῦ ἐγκαινιασμοῦ ἦτο ἡ 15^η παρελθόντος Αὐγούστου, καθ' ἣν καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, ὁ Τσιοφέλλης, ἐξεφώνησεν ὀρατῖον λόγον.

Ὁ Τορριτσέλλης ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἔδειξε μεγάλην ἐφεσιν εἰς τὰς σοβάρους ἐπιστήμας καὶ δὴ εἰς τὰ μαθηματικά. Τῷ 1627 μετέβη εἰς Ρώμην ὅπως τελειοποιηθῇ καὶ ἐγένετο μαθητῆς τοῦ διαστήμου Βενεδίκτου Καστέλλα, μαθητοῦ καὶ φίλου τοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας φυσικῆς, τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ Γαλιλαῖος, ὁ μέγας οὗτος Ἰταλὸς διὰ τῶν σοφῶν συγγραμμάτων του ἐδείκνυεν εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην τὸν ἀσφαλῆ δρόμον καὶ ἐδίδασκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς μελέτας καὶ εἰς τὰς ἐρεῦνας πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς ἀποτίναξιν τῶν πεπλανημένων παραδόσεων καὶ τῶν τυραν-

φῶν. Ἡ ἀνωτέρω ἀξιόλογος καὶ λίαν ἐνδιαφέρουσα πραγματεία τοῦ καλλίστου ἡμῶν συνεργάτου καὶ φίλου κ. Σ. Δε Βιάτση ληφθεῖσα πολὺ βραδέως κατὰ τὸ παρελθόν, ὅτε ἡ ἐκτύπωσις τοῦ ἡμερολογίου ἐτελείωνε, μετ' εὐχαριστήσεως δημοσιεύεται εἰς τὸν παρόντα τόμον.

Σ κ λ α β ί α . Ἁ γ γ ι ο σ π ῦ ρ ο σ Ἐ ν ε τ ῶ ν .
Ε Ν Χ Ι Θ

νικῶν δυσιδαιμονιῶν, αἵτινες ἐπισκοτοῦσι τὴν διάνοιαν καὶ ἀποκόπτουσι τὰς πτέρυγας τῆς φαντασίας.

Ἄδιάφορον ἂν τινος τῶν νέων δοξασιῶν τοῦ ἰταλοῦ ἐπιστήμονος οἱ ἱεροδικασταὶ τῆς Ρώμης ἐνόμιζον παραλόγους φιλοσοφικῶς καὶ πεπλανημένας θεολογικῶς, *ad minus ezzonea in fide*.

Ἄν ἡ Ρωμαϊκὴ ἐκκλησία γινομένη ὄργανον τῶν πολλῶν φθονερῶν καὶ μοχθηρῶν ἐχθρῶν τοῦ Γαληλαίου τὸν ἐκήρυττεν **αιρετικόν**, ὅμως ὁ Τορριτσέλλης σκεπτόμενος ὡς ἀληθῆς ἐπιστήμων ἐκήρυττεν ὅτι αἱ θεωρίαι καὶ ἡ μέθοδος τοῦ Γαληλαίου **ἀνεφάνησαν εἰς τὸν κόσμον ὡς ἴσως ἀναγαλλιάζεωσ καὶ ὡς ἤδεσ παρηγορίας.**

Ὁ Τορριτσέλλης κάτοχος πλέον τῆς νέας ἐπιστήμης, τῷ 1461, ἀπέστειλεν εἰς τὸν Γαληλαῖον τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ περὶ τῆς κινήσεως τῶν σωμάτων. *Del moto de corpi naturalmente discendenti e dei proietti*, τὸ ὅποιον συνέγραψε κατόπιν τῆς μελέτης αὐτοῦ: **περὶ δύο νέων ἐπιστημῶν**, ἔνθα εἶνε ἐκτεθειμένα αἱ πρῶται βάσεις τῆς δυνάμεως καὶ νέων μαθηματικῶν ἀληθειῶν.

Μετὰ πολλῆς λεπτότητος ὁ Τορριτσέλλης ἐξεφράζετο πρὸς τὸν Γαληλαῖον, γράφων, ὅτι ἤρξατο ἐργαζόμενος εἰς ἔδαφος, τὸ ὅποιον ἤδη ὁ μέγας γέρον ἐίχε σκαλίσει καὶ ὅτι ἔπραξε τοῦτο, μὲ τὸν αὐτὸν ἐκείνον σεβασμὸν, μεθ' οὗ ὁ Γαληλαῖος, μαθητῆς ὢν, παρέφραζε τοὺς **ἀθανάτους δόξους** τοῦ Βεργιλίου. Ἄν ὁ Τορριτσέλλης ἔγραψε μετὰ τῆς ταπεινοφροσύνης τοῦ ἀληθοῦς ἐπιστήμονος, καὶ ὁ Γαληλαῖος ἀπήντησε μὲ τὴν καρδίαν τὴν μεγάλην, τὴν ἀρμύζουσαν εἰς μέγα ἐπιστήμονα. ἤτις οὐδέποτε περικλείει φθόνον καὶ μοχθηρίαν. Τὸν προσεκάλεσε πλησίον του, εἰς τὴν Φλωρεντίαν, διὰ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ ἐπὶ τινος ἡμέρας καὶ διὰ νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ **λαίψανά τινα μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ὁκέψεων, ὅπως δυνηθῇ τῇ βοουθείᾳ του νὰ τὰ ἐπεξεργασθῇ.**

Τοιοιουτρόπως σιωπηλῶς ἐκήρυττεν αὐτὸν διάδοχόν του ὁ Γαληλαῖος, ὁ ὅποιος, ἀπὸ τοῦ 1637, ἦτο τυφλός. Ὁ Τορριτσέλλης φυσικὰ μετέβη χαρούμενος παρὰ τῷ σοφῷ ἐπιστήμονι καὶ διήκουσε πολλὰ ἀπόρρητα τῆς ἐπιστήμης ἀπὸ τοῦ στόματός του.

Ἄλλὰ δυστυχῶς ἐπ' ὀλίγον ἐπωφελήθη τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς φιλίας τοῦ μεγάλου ἐπιστήμονος, διότι οὗτος τῇ 8ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1642 ἔτους παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν λημιουργόν, ἄγων τὸ 78 ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Ὁ Γαλιλαίος τῷ 1597 ἐφεύρε τὸ θεομότρον. Ὁ Τορριτσέλλης τῷ 1643 ἐφεύρε τὸ βαρόμετρον, τὸ τὸσον ὠφέλιμον πρὸς μέτρησιν τῶν μεταβολῶν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως. Ἐτελειοποίησε τὰ τηλεσκόπεια τὰ ἐφευρεθέντα ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου, ἐφεύρεν εἶδος μικροσκοπείου, ἀνεκάλυψεν ἰδιότητα τοῦ κυκλοειδοῦς καὶ ἄλλα χρήσιμα εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας. Ἐδημοσίευσε πολυτίμα ἔργα περὶ φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν.

Ἐνῶ διεπρεπεν ὡς ἐπιστήμων, ὡς καθηγητῆς, ὡς συγγραφεύς. ἐν ᾧ ἐτελειοποιήθη ὡς προσέθετε πολλὰ εἰς ὅτι ἡ μεγάλη διάνοια τοῦ Γαλιλαίου ἐσκέφθη καὶ ἐμελέτησεν αἴφνης τῇ 25 Ὀκτωβρίου τοῦ 1647 ἔτους ἀπέθανε μόλις 39 ἐτῶν. Δυστύχημα βεβαίως μέγα διὰ τὴν ἐπιστήμην.

Ἡ ἱστορία τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τῶν γραμμάτων, εἶνε ἱστορία μεστὴ ἡρωϊσμοῦ, θυσιῶν, πόνου, πόθου καὶ ὑπερανθρώπων ἀγώνων. Σύναμα δὲ εἶνε καὶ ἱστορία δοκιμασιῶν καὶ πικρῆς προερχομένης ἐκ τῶν φθονερῶν καὶ μογηρῶν, οἵτινες, νομίζουσιν, ὅτι διὰ τῆς ὑπεροφίας καὶ τῶν ἰσοβόλων βελῶν αὐτῶν καταβάλλουσι τὴν διάνοιαν καὶ ἀφαιροῦσι τὴν δόξαν καὶ τὸ κλέος τῶν ἐργαζομένων ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης. Ἐν τῇ σμικρότητι τοῦ νοῦ των καὶ ἐν τῇ ποταπότητι τῆς καρδίας των, ἀγνοοῦσιν ὅτι ἡ Ἀλήθεια δὲν ποτεῖται ἀπὸ τοὺς σηκοφάντας καὶ τοὺς φθονερούς, οἵτινες προσπαθοῦσι διὰ τοῦ ψεύδους νὰ τὴν καταβάλλωσι, διότι αὕτη πάντοτε θριαμβεῖ καὶ κυριαρχεῖ εἰς τὸν κόσμον.

Ὁ Τορριτσέλλης, φυσικά, εἶχε ἐχθρούς φθονερούς, οἵτινες προσεπάθουν νὰ τοῦ ἐπισκιάσουν τὴν μεγάλην ἐπιστημονικὴν ἀξίαν του. Αὐτὸς ὅμως ἠδιαφόρει διότι εἰζευρεν ὅτι ἡ Ἀλήθεια δεσπόζει τέλος. Διὸ ἐν τῇ μετ' αὐτὴν μετριοφροσύνη αὐτοῦ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἔγραφε τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1646 ἔτους: « . . . Ὁμολογῶ δὲν εἶνε πολὺς καιρὸς ὅτι ἕκαστα τὰς ἀνακαλύψεις μου, καὶ εἶνε **ἰδικαί μου** ἔστω καὶ ἄλλοι ἂν ἔκαμον ὁμοίως πρὸ ἐμοῦ ἢ μετὰ ἐμέ. Ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις μου ὁμοιάζῃ πρὸς γενομένης ἐν τῇ συνειδήσει μου, ὅτι εἰς οὐδένα ἔσται ὀφείλω καὶ τοῦτο ἀναπαύει τὴν ψυχὴν μου τὸσον περισσώτερον, ὅτι ὅποιος μὲ γνωρίζει εἶνε πεπεισμένος περὶ τῶν λεγομένων μου. Κατὰ δεύτερον λόγον δύναμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω ὅτι κατ' οὐδένα λόγον φροντίζω περὶ τούτου, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ μοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ὑπερέχουσαν εὐχαρίστησιν, ἣν ἕκαστος

«αίσθάνεται ανακαλύπτων τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀλήθειαν ἐκείνην, ἢ ὑπὲρ τῆς μόνον ὑποφέρω. Ὡς πρὸς τὴν δοξάν τὴν ὅποιαν προσπαθοῦσι διὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ διὰ τῶν ὕβρεων νὰ ἀποκτήσουν, δὲν εἶνε τοῦ χαρακτήρός μου! Εἶμαι δὲ ἑτοιμος νὰ παρχωρῶ εἰς ὅποιον ὀχλοῦ θέλει, ὄχι μόνον μίαν ἐφεύρεσιν ἄλλὰ καὶ ὅσας ἔκαμα εἰς τὴν ζωὴν μου. ἀρκεῖ νὰ μὴ θελήσουν νὰ μοῦ τὰς ἀφαιρέτουν διὰ τοῦ ψεύδους καὶ διὰ τῆς βίας. . . »

Τόσον δὲ ἦτο μετριοφρων ὁ Τορριτσέλλης ὥστε ἔγραψε ποτέ: « . . . σκέπτομαι ὅτι θὰ φύγω ἀπὸ τούτου τοῦ κόσμου γωρὶς ἀνὰ ἀφίσω ἴγνη τῆς διαβίσεώς μου. » Ἠπατήθη. Διοτι ἂν καὶ ἔζησε μόνον τριάκοντα καὶ ἑννέα ἔτη, ἀφῆκεν, ἀθάνατα ἴγνη ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ μεγάλως ἐτίμησε τὴν Ἰταλίαν, τὴν πατρίδα τούτων μεγάλων ποιητῶν, ἐπιστημόνων καὶ καλλιτεχνῶν, ὥστε κατὰ τὴν εὐφυᾶ ἔκφρασιν τοῦ Ἰταλοῦ σοφιστοῦ τῆς Τορριτσέλλιανῆς ἐκθέσεως δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς διὰ τὸν Τορριτσέλλην νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶπε διὰ τὸν Γαληλαῖον ὁ Τορριτσέλλης: « Τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶνε ἄξιον τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἀφιερωμένον εἰς τὴν αἰωνιότητα. »

Ζάκυνθος 22 Σεπτεμβρίου 1908.

ΣΠΥΡ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΑΥΤΙΚΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

—Τὶ θαυμάσια αὐτὰ τὰ καινούρια βαγόνια μὲ συντροφιά !
ταξιδεύει κανεὶς χωρὶς καθόλου νὰ κουνιέται

ΝΕΑΝΙΚΗ ΧΙΜΑΙΡΑ

Τακτικά κάθε απόγευμα επιστρέφουσα ἐκ τοῦ Ἄρσα-
Γκείου εἰς τὴν οἰκίαν της, ἡ νεαρὰ μαθήτρια, ἡ ξανθο-
πλόκαμος Ἰσμήνη ἐστέκετο πρὸ μεγάλης βιτρίνας κατα-
στήματος τινὸς τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ ἀποθαυμάζουσα τὰ
διάφορα ἐκτεθειμένα ἐκεῖ κομψοτεχνήματα.

Ἰδίως ὁμως τὸν θαυμασμόν της τὸν ἀπέσπα ὡραῖα εἰ-
κὼν παριστάνουσα νεαρὸν ἱππότην μὲ πολυτελῆ στολὴν
κυνηγίου, ἐντὸς δάσους.

Μὲ τὴν γόνιμον φαντασίαν τῶν δεκαἕξ ἐτῶν της, τό-
σον τελείως συνεπλήρωνε τὴν εἰκόνα, ὥστε ἡ γοητεία ἤ-
το πλήρης.

Τῇ ἐφαίνετο καθὼς κατήρχετο τὴν ὑπώρειαν τοῦ βου-
νοῦ, ὅτι ἐλάμβανε ζωὴν καὶ ὅτι τῇ ἐμειδία κάτωθεν τοῦ
κομποῦ μύστακός του.

Πολλάκις ἡ νῦξ τὴν κατελάμβανεν ἐκεῖ καὶ τόσον ἡ
προσοχὴ της ἦτο ὅλη ἀφιερωμένη εἰς τὴν βιτρίναν ὥστε
μηδὲ ὅπως ἐπρόσεχεν εἰς τὰ πέραξ αὐτῆς συμβαίοντα.

Βαθμηδὸν ἡ συνήθεια κατήντησεν ἐν αὐτῇ ἀνάγκη,
καὶ μετ' ἀληθοῦς ἀνυπομονησίας ἐρωτευμένης κόρης ἀνέ-
μενε τὴν στιγμὴν τῆς ἐξόδου, ἐκ τοῦ σχολείου της.

Ὅλοι πλέον οἱ πέραξ ἔμποροι ἐγνώριζον τὴν παρά-
δοξον αὐτὴν κόρην, καὶ τὴν ὠνόμαζον «ἡ κόρη τῆς βι-
τρίνας».

Ἡ Ἰσμήνη δὲν εἶχε γονεῖς. Ἀπομείνασα ἐνωρίς ὀρ-
φανή, ἔμενε παρά τινι θείῳ της, ἀδελφῷ τοῦ πα-
τρὸς της.

Οὗτος ἦτο ἀγαθὸς ἄνθρωπος καὶ τὴν ἡγάπα πολὺ, ἀλλ' ἐκυβερνάτο, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τῆς συζύγου του, ἣτις κᾶπως βαρέως ἔφερε τὸ βάρος τῆς πτωχῆς ἀνεπιβίᾳς, καὶ πολλάκις τὴν ἔκαμνε νὰ αἰσθάνεται βαθύτατα τὴν θέσιν τῆς ὀρφανῆς.

Μίαν ἐσπέραν ἐπιστρέφουσα ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐξεπλάγη ἐκ τῆς φαιδρᾶς ὑποδοχῆς τῶν κηδεμόνων τῆς καὶ ἐκ τοῦ καλοκαγάθου ὕφους τῆς θείας τῆς, ἣτις παρὰ τὴν συνήθειάν τῆς τὴν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὴν ἡσπᾶσθη τρυφερῶς λέγουσα :

— Ἄν εὖρης τί εὐτύχημα θὰ σοῦ ἀναγγείλωμεν.

— Ναὶ παιδί μου, μεγάλο εὐτύχημα, προσέθηκεν ὁ θεῖος τῆς συγκεκινημένος.

Καὶ ἐπειδὴ ἐκείνη ἐσιώπα μὴ δυναμένη νὰ μαντεύσῃ, ἐξηκολούθησεν :

— Νά! ὁ φίλος μας κ. Λεοντίδης, ἵσ' ἐξήτησεν εἰς γάμον!

— Μπά! ποτέ μου δὲν θὰ τὸ ἐμάντευον, ἔκαμεν ἡ νεάνις γελῶσα.

Καὶ αὐτὸ ἦτο τὸ μεγάλο εὐτύχημα θεία μου;

— Ἦθελες καὶ περισσότερο; Εἰξεύρεις πιστεύω ὅτι δ κ. Λεοντίδης ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε δικαστής, ἔχει καὶ μεγάλην περιουσίαν. Σὺ εἶσαι πτωχὴ κόρη. Αὐριον ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν, τί θὰ γίνῃς μόνη ἐν τῷ κόσμῳ;

— Μά! . . εἶνε πατὴρ μου κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὑπέλαβεν ἡ Ἰσμήνη μετὰ δειλίας.

— Ἐ! Καὶ τί μὲ τοῦτο; Αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ σ' εὐχαριστῇ διότι δὲν ἔχεις νὰ φοβῆσαι τὰς τρέλλας τῆς νεότητος, εἶπεν ὁ θεῖος.

— Κ' ἔπειτα δὲν τὸν ἀγαπῶ διόλου.

— Θὰ τὸν ἀγαπήσῃς κατόπιν . . .

— Αὐτὸ τώρα μᾶς λείπει νὰ κάνῃς καὶ νάζια, διέκοψεν ἡ θεία, θυμωθεῖσα. Τέτοια τύχη λαμπρὰ ἦλθε εἰς τὰ πόδια σου, καὶ καμαρώνεις.

— Ἡ νύκτα εἶνε ὁ καλύτερος σύμβουλος, παιδί μου, εἶπεν ὁ θεῖος, ὅταν θὰ εἶσαι μόνη, σκέψου καλλίτερα καὶ θὰ ἰδῆς ὅτι ἡ θεία σου ἔχει δίκαιον.

Τὸ γεῦμα ὑπῆρξε πολὺ μελαγχολικόν· οἱ θεῖοι ἐσιώπων δυσηρεστημένοι καὶ ἡ κόρη οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ φάγη, αἰσθανομένη ἐν μέρει τὸ ἄδικόν της.

Ἀπεσύρθη ἐνωρὶς εἰς τὸ δωμάτιόν της, τῇ ἦτο ἀδύνατον ὅμως νὰ μελετήσῃ ὡς ἔπραττε κάθε βράδυ.

Ἐξηπλώθη ὡς ἦτο ἐνδεδυμένη ἐπὶ τῆς κλίνης της καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις.

Τί νὰ κάμῃ; Ἐξ ἑνὸς δὲν ἐπειθῦμαι νὰ δυσαρεστήσῃ τοὺς κηδεμόνας της, ἐξ ἄλλου ὅμως ἠσθάνετο ὅτι τῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ νυμφευθῇ τὸν φίλον τοῦ θείου της.

Τῇ ἦτο τόσον ἀντιπαθητικὸν τὸ σοβαρὸν ὕφος του, ἡ βαρεῖα φωνή του, τὸ παχὺ καὶ ἐξυρισμένον πρόσωπόν του! Ἐπειτα τὴν ἔπληττε τόσον πολὺ, καθ' ἑσπέραν μὲ τὸ ἀτελείωτον ἐκεῖνο σκάκι ποῦ ἔπαιζε μὲ τὸν θεῖόν της, ὥστε εἰς τὸ τέλος τῆς ἑσπερίδος εὐρίσκετο κοιμισμένη ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ἀκουσίως της τὸν παρέβαλλε πρὸς τὸν χαριτωμένον κυνηγὸν τῆς βιτρίνας, μὲ τὴν μακρὰν βοστρυχώδη κόμην πίπτουσαν ἐπὶ τοῦ τραχήλου, μὲ τὸ ἐρωτύλον μειδίαμα, μὲ τὸ γλυκὺ βλέμμα τῶν μεγάλων ρεμβωδῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ τῇ καθίστατο ἀνυπόφορος ἡ ἀλύγιστος καὶ ἀχαρις σιλουέττα τοῦ δικαστοῦ.

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐπάλαισεν ἐναντίον τῶν δύο αὐτῶν συναισθημάτων καὶ τέλος τὴν πρῶταν ὅτε ἠρωτήθη πάλιν ὑπὸ τῶν θείων της, ἠρνήθη διαρρηδῆν.

* *

Παρῆλθον πολλὰ ἔτη ἕκτοτε. Ἡ ὡραία καὶ δροσερὰ κόρη εἶνε ἤδη κυρτὴ γραῖα, μόνη καὶ ἔρημος ἐν τῷ κόσμῳ, μόλις ἀποζῶσα ἐκ τῆς ὀλίγης συντάξεως ἦν ἀπέκτησεν ἐργασθεῖσα ἐπὶ 20 ἔτη ὡς διδασκάλισσα.

Ἡ ὡραία εἰκὼν δὲν εὐρίσκεται πλέον εἰς τὴν βιτρίναν τῆς ὁδοῦ Ἐρμού. Ἡμέραν τινὰ ἢ Ἰσμήνη, διαβαίνουσα δὲν τὴν εἶδεν ἐκεῖ, καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ πρώτη καὶ μεγαλειτέρα θλίψις τῆς ζωῆς της.

Ἐπειτα ἐπῆλθον τὰ θετικὰ ἔτη, τὰ πλήρη μεριμνῶν καὶ ἀνάγκης, καὶ ἡ εἰκὼν ἐλησημονήθη.

Οὐδεμίαν ὁμως ἄλλη πρότασις γάμου τῇ ἐγένετο, καίτοι ἦτο ἀρκετὰ εὐηθὴς καὶ χαρίεσσα.

Ἦτο πτωχὴ καὶ τοῦτο ἦτο τὸ μεγαλιότερον ἐλάττωμα, διὰ τὸν αἰῶνά μας, ὅπου ὁ ὑπολογισμὸς ἀντικατέστησε τὸ αἶσθημα.

Πάσχουσα ἐκ ρευματισμῶν ἐξῆλθε πρωΐαν τινὰ μὲ βήματα κλονούμενα πορευομένη πρὸς ἀγορὰν τροφίμων, ὅτε εἰς τὸ βῆθος ἐστιατορίου τινὸς τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς διέκρινεν ἀνηοτημένην τὴν εἰκόνα τῆς βιτρίνας!

Σφόδρα συγκινημένη ἐστάθη, ἐφόρεσε τὰ ὀμματογιάλια της καὶ τὴν παρετήρησεν καλλίτερον.

Ἦτο αὐτὴ ἢ ἰδία!

Εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ ἐστιατορίου καὶ ἐστάθη κάτωθεν αὐτῆς, αἰσθανομένη τὴν παλαιὰν γοητεῖαν κατακλύζουσαν καὶ πάλιν τὴν ψυχὴν της καὶ θὰ ἐλησημονεῖτο ἐκεῖ τις οἶδε πόσῃ ὥρᾳ, ἂν δὲν τὴν ἀπέσπα τῆς ρέμβῃς της ἢ φωνὴ ἑνὸς ὑπηρέτου:

—Τί ἀγαπᾶτε Κυρία;

—Τίποτε παιδί μου... Παρατηρῶ τὴν εἰκόνα αὐτήν...

Τὴν πωλεῖτε;

—Δὲν πιστεύω. Ἄλλ' ἐρωτήσατε καὶ τὸν καταστηματάρχη, ἴσως σᾶς τὴν δώσῃ.

Καὶ τῇ ἔδειξε διὰ τῆς χειρὸς αὐτόν, ἰστάμενον παρὰ τὴν θύραν.

Συγκατετέθη οὗτος νὰ τὴν πωλήσῃ καὶ τῆς ἐζήτησε πέντε δραχμαίς.

Ἦνοιξεν ἡ γκαϊὰ τὸ πτωχικὸν της ζηματοφυλάκιον,

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ

Καρπάρια.

τὸ ὁποῖον περιεῖχε τέσσαρας μόνον δραχμίας, μέρος τῶν ὁποίων ἦτο προωρισμένον διὰ τὴν προμήθειαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

—Τρεῖς μόνον εἰμπορῶ νὰ σᾶς δώσω, τῷ εἶπεν, στενάζουσα.

Καὶ δὲν ἤξιζεν περισσότερο· διότι τὸ μὲν πλαίσιον ἦτο ἤδη ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐφθαρμένον, τὰ δὲ χρώματα τῆς εἰκόνης εἶχον ἀρκετὰ ἀλλοιωθῆ.

Ἐπὶ τέλους τὴν ἠγόρασεν ἀντὶ τεσσάρων δραχμῶν, θυσιάσασα οὕτω ἅπασαν τὴν περιουσίαν της, μηδὲν σκεφθεῖσα ὅτι θὰ ἔμενεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἄνευ ἄρτου.

Ἔλαβε μετὰ χαρᾶς ἀπείρου τὴν παλαιὰν εἰκόνα, καὶ ὡς νὰ ἔφερε πολύτιμον θησαυρὸν τὴν ἐκόμισεν εἰς τὴν οἰκίαν της.

Τὴν ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς μικρᾶς τραπέζης της καὶ ἤνοιξε τὸν σύρτην αὐτῆς, ὅπου ἐφύλασσε τὰς παλαιὰς σημειώσεις της, διὰ νὰ ἀνεύρη ἡμερολόγιόν τι, ὅπου ἔγραφε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅλας τὰς ἐντυπώσεις της, ὅλα της τὰ συμβεβηκότα, καὶ νὰ ἰδῆ πόσα ἔτη παρῆλθον ἀφ' ἧς ἐχωρίσθη τοῦ προσφιλοῦς ἰνδάλματος τῆς νεότητός της.

Τεσσαράκοντα καὶ πέντε ὅλα ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε. Πόσον ζωηρὰ εἶχε περιγράψῃ ἐκεῖ τὴν ὀδύνην της, ὅτε διαβαίνουσα πρὸ τῆς βιτρίνας δὲν εὔρεν ἐκεῖ τὸν θελκτικὸν ἰππότην της, μὲ τὸ γλυκὺ μειδίαμα καὶ τοὺς ρεμβώδεις ὀφθαλμούς.

Ἐδέησε νὰ παρέλθῃ πολὺς χρόνος διὰ νὰ λησμονήσῃ τὴν πρώτην της αὐτὴν θλίψιν.

Εἰς τὴν μεμακροσμένην ταύτην ἀνάμνησιν οἱ ὀφθαλμοί της ὑγράνθησαν καὶ ἔστρεψε νευρικῶς τὰ φύλλα τοῦ τετραδίου.

Ἐὖθις συνήντησεν ἄλλην ἡμερομηνίαν καὶ ἀνέγνωσεν :
 « 19 Μαΐου. Ἐζητήθη εἰς γάμον, κ. τ. λ.

Καὶ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τῆς ἐστοίχισεν ἀρκετὴν θλί-

ψιν, διότι οἱ θεῖοί της, ὠργίσθησαν πολὺ διὰ τὴν ἄρνησίν της καὶ ἰδίως ἡ θεία της ἔδειξε κατὰ τρόπον ἐμφανέστατον τὴν δυσαρέσκειάν της.

Ἐγειρε τὴν λευκάζουσαν κεφαλὴν της πρὸς τὸν ὠμόν της καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις.

Ἴσως νὰ μὴν εἶχε καὶ πολὺ ἄδικον ἢ καυμένη ἡ θεία της! Ἐσκέφθη τώρα διὰ πρώτην φοράν.

Πόσον διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ θέσις της σήμερον, εἰάν συγκατετίθετο τότε νὰ νυμφευθῆ τὸν δικαστὴν ἐκεῖνον. Ἐὰν δὲν παρενεβάλλετο μοιραίως εἰς τὸν δρόμον της, ἡ εἰκὼν αὕτη, νὰ συναρπάσῃ τὴν φαντασίαν της καὶ νὰ διαστρέψῃ τόσον τὸ λογικὸν της, λογικὸν παιδίου ἄλλως τε, ὥστε νὰ τὴν κάμῃ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Λεοντίδου. Ἐκεῖνος ὑπανδρεύθη ἔκτοτε καὶ ἀπολαμβάνει ἤδη εὐτυχοῦς γῆρατος, πλουσιώτατος, μέσῳ πληθύος τέκνων καὶ ἐγγονῶν.

Ἐὰν ἦτο σύζυγός του, θὰ ἦτο καὶ αὕτη τόσον εὐτυχής, θὰ περιεκυκλοῦτο καὶ αὕτη ὑπὸ θωπειῶν, ἀγάπης, καὶ σεβασμοῦ, ἀντὶ νὰ ζῆ ἔρημος καὶ πτωχὴ μὴ ἔχουσα οὔτε τροφήν σήμερον, ἀφοῦ ἔδαπάνησεν ὅλα τὰ χρήματά της πρὸς ἀγοράν τῆς εἰκόνας.

Καὶ πάλιν ἡ εἰκὼν!

Ἦγειρε τὰ βλέμματά της πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν παρατήρησεν ἐκ νέου.

Μετὰ τόσων ἐτῶν πάροδον, εἶχε πολὺ παραλλάξει. Ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἦτο ἡ ἰδία ἐκείνη μορφή, ἣτις τὴν ἐγοήτευσεν ἄλλοτε. Εἶχε, νομίζεις, γηράση καὶ οὗτος, ὅπως ἐκείνη. Τὰ ὠραῖα χρώματά του ἐξηφανίσθησαν καὶ ἡ κίτρινη σκιά του, ἀντιπάθειαν μᾶλλον προῦξένοι. Τὸ γλυκὺ μειδίαμα τῆς ἄλλοτε ἐγένετο ἤδη εἰρωνικὸς μορφασμός, καὶ τῆ ἐφαίνετο ὡς νὰ τὴν ἐνέπαιζεν διὰ τὴν δυστυχίαν της, τῆς ὁποίας αὐτὸς καὶ μόνος ἦτο παραίτιος. Τὸ λαμπρὸν βλέμμα τὸ ἐκφράζον τὴν περιπάθειαν,

τώρα τὴν παρετήρει κακεντρεχῶς καὶ ὅσο περισσότερο τὸν ἠτένιζε τόσο τώρα τὸ βλέμμα ἐκεῖνο τῆς ἐφαίνετο ἀνυπόφορον.

Ἐντὸς ὀλίγης ὥρας ὅλη ἡ προτέρα λατρεία της, ἐξηφανίσθη καὶ μόνον μῖσος ἠσθάνετο ἤδη πρὸς τὴν ἀπαισίαν αὐτὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἡ κακὴ εἰμαρμένη μετεχειρίσθη διὰ νὰ τὴν καταστήσῃ δυστυχή καὶ λαβοῦσα ταύτην μὲ τὰς τρεμούσας χεῖράς της ἀπέσπασε μετὰ παραφορᾶς τὸ σαθρὸν πλάσιον καὶ τὴν ἐξέσχισεν εἰς μυρία τεμάχια.

Ἀθῆναι 10)8)908

ΜΑΡΙΑ Θ. ΧΡΥΣΗ

ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

Σὰν πέφτω γιὰ νὰ κοιμηθῶ τὸ βράδυ, ποῦ ξαπλώνω τὰ κουρασμένα μελῆ μου ἐλεύθερα στὸ στρῶμα, μὲ τὴν γλυκεῖά ξεκούραση καὶ κάτι τι ἀγιῶνω σὰν χὰδι μάνας ἀπαλὸ στὸ παιδεμμένο σῶμα· αἰσθάνομαι μὲ ἀπόλαυση ποῦ ὄνομα δὲν ἔχει στὸν νοῦ μου καὶ στὸ σῶμά μου γλυκὰ—γλυκὰ νὰ τρέχῃ· καὶ πρὶν γλυκὰ ἀποκοιμηθῶ τοῦ ὕπνου τὴν ἀγκάλη μιά σκέψη πάντα μῶρχεται παρήγορη, μεγάλη:

Ἄν μιᾶς ἡμέρας κούραση μὲ τόση γλύκα τώρα μοῦ φέρῃ τὴν ξεκούραση στὸ πνεῦμα καὶ στὸ σῶμα, τί μακαρία ἡ στιγμή θὲ νᾶνε καὶ ἡ ὥρα ποῦ τοῦ θανάτου ἤσυχά θὰ ξαπλωθῶ τὸ στρῶμα! Μὲ κούραση ὀλόκληρης ζωῆς δὲν θ' ἀγρυπνήσω. Γλυκὰ—γλυκὰ θὰ κοιμηθῶ νὰ μὴ ξαναξυπνήσω. Θὰ μὲ κοιμίσῃ σὰν παιδί ὁ Ὑπνος στὰ φτερά του καὶ ἀπὸ τοῦ Ὑπνου τὰ φτερά θὰ πέσω τοῦ Θανάτου.

Ἀξίξιέ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΗΣ

ΕΚΔΙΠΟΥΣΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

ΕΙς ἐκ τῶν πρώτων Σαμίων διδασκόντων τῆς Νομικῆς, λίαν συμπαθῆς μορφῆς καὶ εὐγενῆς ἀπὸ τε καταγωγῆς καὶ μορφώσεως. Ἐγεννήθη ἐν Νέᾳ Ἐρῆσῃ τῷ 1849, ἐν ἣ ἡ οἰκογένειά του διέμενον ἔνεκα ἀντιξίων περιστάσεων τῆς πατρίδος του καὶ ἐξεπαιδεύθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Γυμνάσιον, μεθ' ὃ ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, οὗτινος ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ μετὰ ἐνδελεχεῖς σπουδὰς καὶ αὐστηρὰν δοκιμασίαν. Μικρὸν ἐξασκήσας ἐν Σάμῳ τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα μετέβη εἰς Εὐρώπην πρὸς πληρεστέραν μόρφωσιν αὐτοῦ καὶ ἐπ'

ἀρχετὸν διαμείνας ἐν Γενεύῃ καὶ Παρισίους καιηρτίσθη ὡς ἄριστα ἐν τῇ τοῦ δικαίου ἐπιστήμῃ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα πλήρης ἐπιστημονικῶν ἐφοδίων φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ ἐξυπηρετήσῃ αὐτὴν ἐν τῇ ἀπονομῇ τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ ἐν Σάμφ ἐξ Εὐρώπης ἀφιξίς του συνέπιπτε πρὸς τὰς πολιτικὰς αὐτῆς ἀνωμαλίας καὶ ὁ τότε λατρευτὸς καταστάς Νίκος παρεσύρθη εἰς αὐτάς. Οὐχ' ἤττον ὁμως τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδειχθὲν τότε θάρρος καὶ ἡ φυσικὴ εὐγλωττία του συνετέλεσαν ὥστε νὰ ἀναδείξωσι τὸν νεαρὸν δικηγόρον καὶ κομματάρχην καὶ νὰ ἐξασφαλίσωσιν αὐτῷ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην τοῦ Σαμιακοῦ λαοῦ. Ἐπιτευχθείσης τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς διὰ τῆς πτώσεως τοῦ τότε Ἡγεμόνος Π. Μουσούρου, ὁ Ν. Σιαματιάδης καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ κυριολεκτικῶς ἀπεθεώθησαν καὶ ἐκλήθησαν ὅπως καταλάβωσιν ἀνωτέρας δικαστικὰς θέσεις ἐν Σάμφ. Πλὴν ἡ μετριοφροσύνη τοῦ ἀνδρὸς ἐξ ἑνὸς καὶ τὸ λεπτεπίλεπτον τῆς συμπεριφορᾶς αὐτοῦ ἐξ ἑτέρου, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἡ φυσικὴ του ροπή οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν ὅπως οὗτος ἀποποιηθῆ ἅσαν τότε προσενεχθεῖσαν δικαστικὴν ἐμμισθον θέσιν καὶ προτιμήσῃ τὸ τόσον εὐγενὲς ὅσον καὶ θεῖον ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου.

Δὲν παρῆλθεν ὁμως πολὺς καιρὸς καὶ ὁ εὐφραδῆς ρήτωρ καὶ ἔνθερμος ὑποστηρικτὴς τῶν συμφερόντων τῶν πελατῶν του, κατιδὼν ὅτι τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος του ἀπαιτεῖ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του οὐχὶ πλέον ὡς σηνηγόρου ἀλλ' ὡς ἐφαρμοστοῦ τῶν Νόμων, ἐδέξατο ὅπως ὑπηρετήσῃ αὐτὴν ὡς Πρόεδρος πρωτοδικῶν, Ἐφέτης, Εἰσαγγελεὺς πρωτοδικῶν, ὡς Εἰσαγγελεὺς ἐφετῶν καὶ τέλος ὡς γενικός τῆς Ἡγεμονίας Εἰσαγγελεὺς.

Ὅποια δὲ ὑπῆρξεν ἡ δράσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐξυπηρετήσῃ τῶν θέσεων τούτων καὶ ὅπως οὗτος συνετέλεσεν ὡς δικαστικὸς ὑπάλληλος εἰς τὴν παγίωσιν τῆς ἐννόμου τάξεως καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν δικαιοσύνην τῆς πατρίδος κατάδηλον ποιεῖ καὶ τὸ ἀκόλουθον λαϊκὸν στιχοῦργημα.

Νίκος ὑπάρχει τώρα
προσέξατε καλὰ
κλέφτες καὶ αἱμοβόροι
καὶ στὴ μπερμπαντολογία

Σῦκα, σταφύλια, μῆλα,
βρώμησε τὸ χωριὸ
ὁ Νίκος τὰ φυλάει
ὡσάνα κεῖν θηργιό.

Ἦρκει μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Νίκου, ὡς καινῶς ἀπεκαλεῖτο ἐν Σάμῳ, ὅπως ἐμπνεύσῃ εἰς τὰ κακοποιῶν στοιχεῖα τὸν τρόπον, τὸ θάρρος δὲ εἰς τὰ ὄργανα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν.

Εὐγενὴς τοὺς τρόπους καὶ κάτοχος εὐρείας ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως, μὲ φυσικὴν εὐφράδειαν καὶ προικισμένος ὑπὸ πνεύματος γοργοῦ καὶ εὐστροφου, κατώρθωσε νὰ κατακτήσῃ τὴν συμπάθειαν τῶν συμπολιτῶν του καὶ νὰ ἀναδειχθῇ ὁ κυριώτερος παράγων τῆς πολιτικῆς τῆς πατρίδος του, ἐπὶ εἰκοσαετίαν σχεδὸν ἐκλεγόμενος Πληρεξούσιος τοῦ δήμου του καὶ τιμηθεὶς δις μὲν διὰ τοῦ ὑπάτου ἀξιώματος τῆς πατρίδος, ἐκλεχθεὶς Πρόεδρος τῆς Γενικῆς τῶν Σαμίων Συνελεύσεως, ἅπαξ δὲ ὡς γραμματεὺς αὐτῆς. Ἄλλ' ἢ δικαστικὴ ὑπηρεσία καὶ ἡ πολιτικὴ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν ἀποσπᾶσωσιν ἀπὸ τῆς φιλολογίας καὶ κλείων πᾶσαν ἄλλην σκέψιν ἔξω τῆς θύρας τοῦ σπουδαστηρίου του ἀφιέρου τὰς ὀλίγας ὥρας τῆς ἀναταύσεώς του εἰς τὴν συγγραφικὴν του ἐργασίαν.

Ὁμιλῶν καὶ γράφων τὴν Γαλλικὴν ὅπως καὶ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, κάτοχος ἐπίσης βαθύς τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας μετέφρασε καὶ συνέγραψε μὲ σπανίαν χάριν λόγου τοιοῦτον ἀριθμὸν βιβλίων, τῶν ὁποίων μόνη ἡ ἀπαρίθμησις θὰ ἦρκει διὰ νὰ πλέξῃ τὸν ὠραιότερον ἀμαράντινον στέφανον εἰς τὸν εὐγενῆ τῆς γραφίδος ἀθλητῆν. Δεῖγμα περιφανές τῆς μεγάλης του φιλοπατρίας τὸ τελευταῖόν του ἔργον «Τὰ Σαμία καὶ α» του, διὰ τὸ ὁποῖον τόσον ἐμόχθησε συλλέγων πληροφορίας καὶ ἐρευνῶν εὐρωτιώσας βιβλιοθήκας πρὸς συλλογὴν ἐγγράφων καὶ ἐπιστολῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων συνέγραψε τὴν νεωτέραν ἱστορίαν τῆς Σάμου, κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκδοθεῖσαν, δὲν τὸν ἀφῆκε δυστυχῶς νὰ ἀποτελειώσῃ ὁ θάνατος.

Ἦτο τετιμημένος ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ πολιτικοῦ βαθμοῦ Σανιέ σιμφουσανισί καὶ διὰ τῶν παρασήμων ὁσμανιῆ καὶ μετζητιῆ τρίτης τάξεως καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς διὰ τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος, ἐτύγγανε δὲ μέλος ἐπίτιμον διαφόρων ἐταιριῶν.

Ἀποσυρθεὶς ἐσχάτως τῆς ἐνεργοῦ πολιτικῆς καὶ δικαστικῆς ὑπηρεσίας ἐχηματίσεν ἐφορὸς τῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἀπέθανε λίαν προῶως ἐν Σμύρνῃ τὸν 7βρίον τοῦ 1908.

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΟΥΛΑΣ ΜΟΥ

ΤΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΜΟΙΡΑΣ

Μὲ τὴν Ἀννέτα τοῦ Παυλῆ, τοῦ γείτονά μας, ποῦ εἴμαστε ἀχώριστες φιληνάδες, καλλίτερα ἀπὸ ἀδελφές, πηγαίναμε κάθε βράδυ, καὶ πέρναμε νερὸ ἀπὸ τὸ πηγάδι, ποῦ ἦταν ἐκεῖ κοντά μας.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα— παραμονὴ τῶν ἁγίων Θεοδώρων— ἦρθε πειὸ νωρὶς ἢ Ἀννέτα, πρὶν κτυπήσῃ ὁ ἔσπερινός, καὶ ξεκινήσαμε. Στὸ δρόμο ποῦ πηγαίναμε, μοῦ λέει: «Ἄκου ἓνα παράξενο νέο ποῦ θὰ σοῦ πῶ.»

— «Χθὲς βράδυ ποῦ χωρίσαμε καὶ τράβηξα γιὰ τὸ σπίτι μου, εἶδα τὴν γρηά—Ξανθὴ ἀπόξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας, εἶχε γυρίσῃ ἀπὸ τὸ λόγγο μὲνα φόρτωμα ξύλα, καὶ τὰ εἶχε ἀπιθώσῃ ἔστην πεζούλα μας. Δίπλα τους καθότανε αὐτὴ καὶ ἀγκομάγαγε.»

«Κόρη μου, λέει, νὰ σὲ χαρῆ ποῦ σᾶχει καὶ νὰ ἴδῃς καλὴ μοῖρα, βοήθησέ με νὰ τὰ φορτωθῶ, εἶμαι κουρασμένη γιατί καὶ μακρυνὸ δρόμο ἔκανα, καὶ τὰ χρόνιά μου εἶνε πολλὰ· ἡ ράχη καὶ τὰ πόδιά μου τώρα πειὰ δὲν ἀντέχουν, τί νὰ πρωτοβαστήξουν; τὰ χρόνια ἢ τὰ ξύλα; τί νὰ κάνω ἢ μαύρη, ποῦ δὲν ἔχω κανένα νὰ μὲ πονάη.»

Ἐγὼ τὴν λυπήθηκα πολὺ, καὶ γιὰ νὰ τὴν βοηθήσω περισσότερο, ἀνοιξα τὴν πόρτα μας, καὶ σὰν εἶδα πῶς ὁ πατέρας μου δὲν ἦταν φερμένος ἀκόμη, ἄφησα τὴν στάμνα, ἔβγαλα τὸ βάσταγό μας ἀπὸ τὸ παχνί, καὶ τοῦ φόρτωσα τὰ ξύλα της. Πᾶμε γλήγορα τῆς εἶπα ὡς τὴν καλύβα σου· καὶ μέσα μου εἶπα, γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς μάνας μου,

ἄς κάνω αὐτὸ τὸ καλὸ καὶ σὲ μιὰ ποῦ τὴν λένε μάγισσα!

Ἐκείνη σὰν εἶδε τὸ ἔκανα καὶ ἄκουσε τὴ τῆς εἶπα, δὲν ἤξερε πῶς νὰ μετῃγορίστη, ἄρχισε νὰ μοῦ δίνῃ ἕνα σωρὸ εὐχῆς, καὶ πολλὰ συγχώρια νὰ λήῃ γιὰ τὴ ψυχὴ τῆς μακαρίτισσας μάνας μου. Σὰν πῆραμε λίγο δρόμο μοῦ εἶπε :

«Τὸ καλὸ ποῦ μοῦκανες, ὄχι δὲν θὰ τὸ ξεχάσω ἐγώ, παρὰ καὶ θὰ σοῦ τὸ πληρώσω σὰν ἔρθῃ περίστασις, νὰ δῆς πῶς ἡ γρηά—Ξανθὴ ξέρει καὶ γνωρίζει τὸ καλὸ ποῦ τῆς κάνουν. Ἄς μὲ κατατρέχουν καὶ ἄς μὲ λένε μάγισσα, ποῦ Μάης νὰ μὴ τοὺς βρῇ ἐκείνους ποῦ ἔτσι μὲ λένε.

«Ἐγὼ μάγισσα; καὶ ἄρχισε νὰ σταυροκοπιέται, ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγιὰ δῶσέ τους φώτισι γιὰτὶ ξέρω καὶ ξεδιαλύνω ὄνειρα, δίνω διάφορα βότανα—σὲ μερικὲς ἀρρώστιες, ξορκίζω τὸ ἀνεμοπύρωμα, καὶ ξεμματιάζω, γι' αὐτὸ εἶμαι μάγισσα; Ἐδῶ στάθηκε κῆβγαλε ἀπὸ τὴ τσέπη τῆς ἕνα μικρὸ φυλαχτό, μοῦ τῶδωκε γιὰ νὰ μὴ μὲ πιάνῃ τὸ μάτιασμα.

«Ἡ μάγισσες καθὼς θᾶχῃς ἀκούση, κόρη μου, κάνουν πολλὰ κακά, ξεχωρίζουν ἀνθρώγυνα ἀγαπημένα, κάνουν νέους καὶ νέες νὰ τρελλαίνωνται ἀπὸ ἀγάπη γιὰ πρόσωπα, ποῦ πρὶν δὲν ἠθελαν νὰ τὰ ἴδοῦν καὶ νὰ τὰκούσουν, καὶ ἄλλους τοὺς κάνουν νὰ λυώνουν σὰν τὸ κερί, ἀπὸ ἀρρώστιες, ποῦ κανεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ τῆς γιαιτρέψῃ, ἐγὼ τίνος ἔκανα τέτοιο κακὸ τόσα χρόνια ποῦ βρῖσκομαι ἔστὸ χωριό σας;—ἀφίνω πῶς δὲν ξέρω ἀπὸ αὐτά.—

«Γιὰτὶ μῆκανε ἡ μοιρά μου παντέρημη, καὶ ἐδῶ ἔστὸν τόπο σας εἶμαι χωρὶς προστάτη, γι' αὐτὸ μοῦ τὰ λένε αὐτά. Ἄς λένε, ἐμένα ὅσο μοῦ περνάει ἀπὸ τὸ χέρι, θὰ κάνω καλὸ, μοῦ ἄφησε ἡ μάνα μου εὐχὴ καὶ κατάρα γι' αὐτό, μοῦ ἔλεγε πάντα :

Κάνε καλὸ, θὰ κοιτέται ἴσὺν νᾶσπειρες σιτάρι,
ὅπου τὸ ρίχνεις εἰς τὴ γῆ, κῦστερα βρῖσκες χάρι.

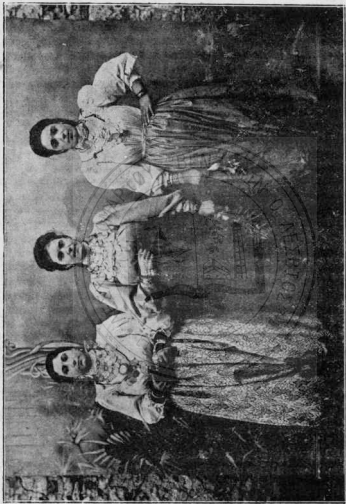
«Ἐσένα τώρα, νὰ τὶ καλὸ θὰ σοῦ κάνω· ξέρω πῶς καλιέται ἡ μοῖρα καὶ δείχνει ὀλοφάνερο τὸν νέο ποῦ θὰ πάρη ἓνα κορίτσι ἄντρα! ἂν θέλῃς καὶ σὺ νὰ τὸ μάθῃς; σοῦ τὸ λέω· γιατί ὅμως σὲ ρωτάω; ποιά νέα εἶνε αὐτὴ ποῦ δὲν θέλει νὰ τὸ ξέρῃ; ἄκουσε καλὰ γι' αὐτὸ τὶ θὰ κάνῃς, γιατί μιὰ φορὰ τὸ χρόνο μονάχα βρίσκεις τὴν κόλῃ περίστασι, καὶ αὐτὴ εἶνε τώρα.

«Νὰ πᾶς ἀπόψε ἢ αὔριο σὲ μῦλο καὶ νὰ κλέψῃς μιὰ φούχτα σιτάρι, καὶ τὴ νύχτα τῆς παραμονῆς τῶν ἁγίων Θεοδώρων, ἀφ' οὗ πάρης μαζί σου τὸ κλεμένο σιτάρι, καὶ ζωστῆς μένα ζουνάρι κόκκινο ἢ μπλοῦ, νᾶναιβῆς ἔστο λιακωτὸ τοῦ σπιτιοῦ σας· ἐκεῖ κάνεις τὸ ζώσιμο τοῦ ζουναριοῦ ἀπαλὸ καὶ τὸ ἀφίνεις καὶ πέφτει ἔστα πόδιά σου, χωρὶς νὰ χαλάσῃ ὁ κύκλος του· πιάνεις ὕστερα τὴν ἄκρη του, τὸ ἀπλώνεις μονό, καὶ κάνεις ἓνα μεγάλο κύκλο, σὰν ἁλῶνι, ὅσο ποῦ νὰ σμίξουν ἢ ἄκρες του.

«Στέκεσαι ὄξω ἀπὸ αὐτό, καὶ κυττάζεις κατὰ τὴν ἀνατολή, κι' ἂν τύχῃ νᾶγνατεύῃς φοῦρο, εἶνε ἀκόμη καλλίτερο· ἀρχίζεις καὶ ρίχνεις μέσα ἔστον κύκλο τοῦ ζουναριοῦ ὄλο τὸ σιτάρι, τρία—τρία σπυριά, καὶ λὲς τρεῖς φορὲς ἔτσι :

Στὴν ἔρημο, ἔστην βόλιμο καὶ ἔστη Τουρλοποιητή,
ἐκεῖ ἔνε ἡ μοῖρες ἰῶν μοιρῶν, καὶ ἡ δική μου μοῖρα,
ἂν κάθεται, νὰ σηκωθῇ· κι' ἂν εἶν' ὀρθή, νὰ δράμῃ·
νὰ ἔρθῃ, νὰ μοῦ πῇ, μὲ ποιὸν τὸ στάρι θὰ θερίσω.

«Σὰν πῆς αὐτὰ τὰ λόγια, πέρνεις τὸ ζουνάρι, ζώνεις πάλι τὴ μέση σου, κατεβαίνεις καὶ κοιμᾶσαι ζωσμένη. Στὸν ὕπνῳ σου θὰ δῆς χωράφι ἔτοιμο γιὰ θέρισμα, ὅσο μεγαλιέτερο τὸ βλέπεις πῶς εἶνε, τόσο πειὸ εὐτυχημένη ζωὴ θὰ περάσῃς, θᾶχῃς ὄλα σου τὰ ἀγαθὰ· καὶ ὅποιον δῆς πῶς ἔρθῃ καὶ σὲ βοηθήσῃ νὰ τὸ θερίσετε, ἐκεῖνος θὰ γίνῃ ἄντρας σου· τώρα μπορεῖ νὰ τύχῃ, νὰ μῆ δῆς τόσο καθαρὸ τῶναιρο, ὅ,τι δῆς ὅμως, ἔλα νὰ μοῦ τὸ πῆς, νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω.

Ἀπὸ τὰς ἐνδυμασίας τῶν νήσων
Μυτιλήνηαι

«Κάνε, ὅπως σοῦ εἶπα, καὶ θὰ δῆς πόσο ἀληθινὴ θὰ βγῶ !

—Εἶχαμε φτάση πειὰ τὸ καλύβι της, ξεφόρτωσα τὰ ξύλα καὶ τὴν καληνύχτησα, μοῦ εἶπε πάλι ἓνα σωρὸ εὐχὲς γιὰ τὴν καλωσύνη μου, καὶ γύρισα βιαστικὴ σπίτι μας.

—“Ὀλη τὴ νύχτα καὶ ὅλη ἡμέρα σήμερα συλλογιζόμενα τὰ λόγια τῆς γρηᾶς—Ξανθῆς, καὶ ἀποφάσισα νὰ σοῦ τὸ πῶ καὶ σένα, νὰ τὸ κάνουμε αὐτὸ τώρα, γιατί δὲν εἶνε κάθε ἡμέρα τῶν ἁγίων—Θεοδώρων, ἔπειτα σὲ καλὸ θὰ μᾶς βγῆ—θὰ μάθουμε τὴ τύχη μας— τί λές; Δὲν μίλησα καθόλου παρὰ ἔρριξα τὰ μάτια μου ἔστο μῦλο τοῦ μπάρμπα-Λιά, ποῦ φαινότανε ἔστη κορφὴ τοῦ λόφου, ἦταν ἐκεῖ πάνω σὰ παντοτεινὸς φύλακὰς του, καὶ χωρὶς καμμιὰ συνεννόησι ἄλλη, ἐγὼ καὶ ἡ Ἀννέτα, ἀφ’ οὗ λίγο ἠθέλαμε νὰ φτάσουμε ἔστο πηγάδι, πήραμε ἄλλο μονοπάτι, ποῦ θὰ μᾶς ἔβγαζε ἔστο μῦλο· ὁ δυνατὸς ἀέρας ποῦ φύσαγε, γύριζε τὶς ἀντένες του τόσο γλήγορα, ποῦ ἡ μία δὲν ξεχώριζε ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ καθὼς βιαστικὲς πηγαίναμε κατὰ τὸ μέρος του, λές ἐκεῖνος ἐρχότανε κατὰ μᾶς, ἐφαινότανε ὅσαν θεόρατο καράβι, ποῦ ταξειδεύει μὲ τὰ πανιὰ γεμάτα, ὅταν ἔχη πρῖμα τὸν καιρὸ. Φτάσαμε ἔστο μῦλο χωρὶς νὰ πάρουμε καθόλου ἀνάσα, ρωτήσαμε τὸν μπάρμπα-Λιά πότε θὰ βροῦμε ἀράδα, γιὰ νὰ τοῦ πᾶμε ἄλεσμα, καὶ μὲ τρόπο κλέψαμε ἢ κάθε μία μας, ἀπὸ μιὰ φούχτα σιτάρι.

Γοργά—γοργὰ κατεβήκαμε ἔστο πηγάδι, γεμίσαμε τὲς στάμνες μας καὶ γυρίσαμε σπίτιά μας. Μὲ καρδιοχτύπι περιμέναμε νὰ νυχτώσῃ καλά, πρὶν χωρίσουμε, εἶπαμε νὰνταμόναμε τὸ πρωί, νὰ ποῦμε ἢ μία ἔστην ἄλλη, ποιὸν εἶδαμε θεριστὴ ἔστον νεῖρό μας.

Ἄφ’ οὗ φάγαμε καὶ ἠσύχασαν ὅλοι σπίτι μας, ζώστηκα μὲ τὸ κόκκινο ζουνάρι τοῦ πατέρα μου, καὶ ἀνέβηκα ἔστο ἑλιακωτό μας, ἐκεῖ ἔκανα ὅ,τι εἶπε ἡ γρηᾶ—Ξανθῆ

ἴστην Ἀννέτα, σὰν γλύτωσα, κύτταξα κατὰ τὸ λιακωτό της, καὶ μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα μιὰ ἄσαρη σκιά, ἦταν ἡ Ἀννέτα βέβαια καὶ ἐκείνη τὴν ἴδιαν ὥρα, ἔκανε τὸ κάλεσμα τῆς μοίρας της.

Κατέβηκα καὶ πῆγα νὰ κοιμηθῶ, μὰ ὁ ὕπνος δὲν ἐρχότανε ὅπως τὲς ἄλλες βραδυές, ποῦ ἤμουν ξέννοιαστη.... μόλις γλάρωναν τὰ μάτια μου, πετιώμουν ἀπὸ τὸ στρῶμα, καταλάβαινα μιὰ λιγούρα καὶ ἓνα χέρι νὰ μοῦ σφίγγῃ τὴν καρδιά, αὐτὸ γινότανε πολλή. ὥρα ὡς ποῦ ἀποκοιμήθηκα. Σὲ λίγο πάλι σηκώθηκα λαχταρισμένη μὲ ὄνειρο ποῦ θὰ ἔβγαινε σὲ κακό.

Εἶδα πῶς ἡ αὐλή μας ἔγεινε χωράφι, καὶ εἶχε κᾶτι στάχνα, ποῦ φαίνονταν σὰν χρυσᾶ, καὶ τόσο πολὺ καρπὸ εἶχαν, ποῦ ἔγερναν κατὰ τὴν γῆ, ἐγὼ βάσταγα ἓνα δρεπάνι ἔστὸ χέρι καὶ θερίζα ἐκεῖ ἄνοιξε ἡ ἀυλόπορτά μας, καὶ βλέπω νὰ μπαίνει καὶ νὰ μὲ βοηθήσῃ ἔστὸ θέρο ἓνας παπᾶς!.... πολὺ νέος καὶ ὁμορφος· βιαστικά—βιαστικά ἐγὼ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ ὁ παπᾶς ἀπὸ τὴν ἄλλη θερίζαμε, λὲς καὶ εἶχαμε στοίχημα ποιὸς νὰ θερίσῃ ποιὸ πολὺ, σὲ λίγο ζυγώσαμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο τόσο, ποῦ ἴμιζανε τὰ δρεπάνιά μας καὶ γλίγλισαν, ἐδῶ ξύπνησα, καὶ σὰν καλοσυλλογίστηκα τὸνειρο αὐτό, μὲ πῆραν τὰ κλάματα....

Καταριώμουνα τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ, ποῦ βρέθηκε ἡ γρηὰ—Ξανθὴ ἴστην πεζούλα τῆς Ἀννέτας, καὶ τῆς εἶπε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ποῦ ἔγεινε ἀφορμὴ νὰ μάθω, πῶς θὰ πέθαινα... τί ἄλλο ἦταν ὁ παπᾶς ποῦ εἶδα; ἀφ' οὗ ὅλοι ἔστὸ χωριό μας ἔτσι λέγανε, πῶς ἅμα ἴδῃ κανεὶς παπᾶ ἔστὸν ὕπνο του καλὰ θὰ κάνῃ, νὰ ξεμολογηθῇ, νὰ μεταλάβῃ, καὶ νὰ ἐτοιμασθῇ γλήγορα, γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι ποῦ θὰ ἔκανε μὲ τὸν χάρο συντροφιά.

Καὶ ὅσο συλλογιζόμουν αὐτό, τόσο ἔκλαιγα. Προσπάθησα νὰ ξεχάσω τὸ τί εἶδα καὶ νὰ κοιμηθῶ, τοῦ κάκου

ὅμως, ὅσο κι' ἂν ἔβαζα θέλησι 'στὸν ἑαυτό μου, στάθη-
κε ἀδύνατο νὰ κλείσω μάτι. Τὸ πρωτὶ, ἂν καὶ δὲν κα-
τώρθωσα νὰ μὲ πάρῃ ὕπνος, ἠσύχασα ἴλιγο, γιατί εἶδα
πῶς μὲ τὰ δάκρυα δὲν γίνεται τίποτε—ὄ,τι γράφει δὲν
ξεγράφει—ἐπειτα δὲν μοῦ ἔφταιξε κανεὶς, ἐγὼ μόνη μου
βρέθηκα πρόθυμη νὰ κάνω ὄ,τι ἄκουσα, καὶ ἔλασα τὴν
ἠσυχία μου...

Σὰν ξημέρωσε ὁ θεὸς τὴν ἡμέρα, ἐγὼ ἀπὸ τὰ κλάμα-
τα, τὴν στενοχώρια, καὶ τὴν ἀϋπνία, ἤμουν πεθαμένη
κι' ἀθαφτη, τὰ μοῦτρα μου ἦταν γινομένα θειαφοκέρι.
μὲ εἶχε πιάσει καὶ μιὰ ζαλάδα, ποῦ μοῦ φαινότανε πῶς
γύριζε τὸ σπῆτι μᾶς· ἡ μάνα μοι ἦ καϋμένη, σὰν μὲ εἶδε
σὲ τέτοιο χάλι, δὲν ἠθελε οὔτε 'στὴν ἐκκλησία νὰ πάῃ. Τῆς
εἶπα πῶς δὲν ἦταν σωστὸ νὰ λείψῃ τέτοια χρονιάρικη
'μέρα—ψυχοςάββατο—μᾶκουσε, καὶ πῆρε τὸ πιάτο μὲ
τὰ κόλλυβα, τὸ ψυχοχάρτι καὶ τράβηξε γιὰ τὴν ἐκκλησία,
μοῦ εὐχήθηκε σὰν γύριζε νὰ μεῦρισκε καλά,

Σὲ λίγο ἦρθε ἡ Ἀννέτα, τῆς εἶπε ἡ μάνα μου περ-
νώντας ἀπὸ 'κεῖ, πῶς ἤμουν ἄρρωστη, κ' ἔτρεξε νὰ μὲ 'ῶῃ.

Καλημέρα! σὲ καλὸ σου, τί ἔπαθες καϋμένη; μοῦ λέει.
'Εμένα μὲ πῆραν τὰ δάκρυα ποτάμι, ποῦ δὲ μπορούσα,
οὔτε μιὰ λέξι νὰ τῆς 'πῶ.

Μὲ ἀγκάλιασε καὶ μὲ χάιδεψε σὰν νὰ ἤμουν μωρὸ
παιδί! ἐγὼ ἔκλαιγα ὀλοένα, καὶ τὴν φιλοῦσα τὴν καλὴ
μου φιληνάδα,—τὰ φιλήματα τοῦ παντοτεινοῦ χωρι-
σμοῦ τῆς ἔδινα—τέλος κατώρθωσα μὲ μισὰ καὶ κλαμένα
λόγια, νὰ τῆς 'πῶ, πῶς γλήγορα θὰ μοῦ ἔβραζαν καὶ τὰ
δικά μου κόλλυβα....

Δὲν εἶσαι 'στὰ σωστά σου, μοῦ εἶπεν ἡ Ἀννέτα, γιὰ
νὰ λὲς αὐτά. Τότε πειὰ τῆς διηγῆθηκα τὶ εἶχα 'δῆ 'στὸν ὕ-
πνο μου· ἐκεῖνη τὰ χρειάστηκε, σὰν ἄκουσε τὸνειρό μου·
ἄρχισε ὅμως νὰ μοῦ δίνῃ παρηγοριές, καὶ νὰ μοῦ λέῃ χί-
λια—δυσὸ πολέμαγε νὰ μὲ κάνῃ νὰ πιστέψω, πῶς γι' αὐ-

τὸ ποῦ εἶπα, δὲν εἶχα δίκηο, καὶ ὅ,τι ἀλλοιῶς θὰ ξεδιάλυνε τῶνειρό μου, ὄχι μὲ θάνατο.

Μὲ ὅσα κι' ἄν μοῦ ἔλεγε, ἤμουν ἀπαρηγόρητη, γιατί κατὰ τῶνειρο πολὺ γρήγορα θὰ μὲντυναν τὸ σάβανο—ὄλοι θὰ πεθάνουμε μιὰ μέρα, μὰ ὅσο δὲν ξέρουμε τὸ πότε, μᾶς φαίνεται πῶς δὲν θὰ μᾶς βρῆ θάνατος.

Σὰν εἶδεν ἡ Ἄννέτα, πῶς δὲν μποροῦσε μὲ κανένα τρόπο, νὰ μὲ κάνη νάλλάξω γνώμη, φεύγω μοῦ λέει, καὶ πηγαίνω νάβρω τὴν γρηά—Ξανθὴ νὰ μοῦ ξεδιαλύνη τῶνειρό σου, γιὰ νὰ ἡσυχάσης. Τόσο γλήγορα ἔφυγε, ποῦ χάθηκε ἀπὸ μπρός μου, λὲς καὶ ἦταν πουλί, καὶ πέταξε.

Ἔβαλα θέλησι ἔστὸν ἑαυτό μου καὶ σηκώθηκα ἀπὸ τὸ στρῶμα, θέλεις ποῦ τὸ εἶπα τῆς Ἄννέτας, καὶ μοῦ φάνηκε πῶς ξαλάφρωσα, θέλεις ποῦ περιμένα νάκούσω τί ἐξηγήσι θὰ ἔδινε ἡ γρηά—Ξανθὴ καταλάβαινα κάποιο κουράγιο, ἔστὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς τί γλήγορα τί ἀργὰ νὰ πέθαινα, εἶπα.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ἄνοιξε ἡ πόρτα μας, μπῆκε μέσα ἡ Ἄννέτα, λαχανιασμένη ἀπὸ τὸ δρόμο, καὶ χύθηκε ἔστην ἀγκαλιά μου, καὶ ὄλο χαρὰ γεμάτη, μοῦ εἶπε. Κουτὴ ποῦ εἶσαι, κλαῖς! Ἡ γρηά—Ξανθὴ σὰν ἄκουσε τῶνειρό σου, εἶπε, πῶς ἔχεις μεγάλη τύχη, θὰ γίνης παππαδιά καὶ νὰ τὴν θυμᾶσαι, νὰ τῆς δίνης κάπου—κάπου καμμιά προσφορά.

Ἀμέσως ἤρθα ἔστὰ σύγκαλᾶ μου, καὶ τότε θυμήθηκα νὰ ρωτήσω τὴν φιλινάδα μου, τί ὄνειρο εἶχε δῆ. Θὰ πάρω, μοῦ εἶπε, τὸ γυιὸ τοῦ καπετὰν—Πεταλῆ, τὸν Κυριακό, γιατί μὲ αὐτὸν εἶδα πῶς θερίζαμε τὸ σιτάρι ποῦ ἔσπειρα.

Πέρασαν δυὸ χρόνια πάνω—κάτω ἀπὸ τότε καὶ παντρεύτηκα μὲ τὸν παλποῦ σου. Στὸ χρόνον ἀπάνω ἀπὸ τὸ γάμο μας πέθανε ἀπὸ γεράμματα ὁ παπᾶ—Γιάννης, καὶ τὸ χωριὸ γύρεψε νὰ βάλῃ ἔστὸ πόδι του, τὸν παλποῦ

σου, σὰν πειὸ καλλίτερο ἀπὸ ὄλους γιὰ τέτοια θέσι· γιατί ἤξερε νὰ διαβάζη καὶ νὰ γράφῃ καλά, καὶ γιατί ἀπὸ μικρὸς πηγαινε ἔστην ἐκκλησία, καὶ ἔκανε τὸν ἀναγνώστη.

Ὅταν γύρισε κάτω ἀπὸ τὴ χώρα, ποῦ χειροτονήθηκε, καὶ τὸν εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸ καλλυμαῦχι καὶ τὰ μπινίσια, ἐγνώρισα τὸν θεριστὴ ποῦ εἶχα ἔδῃ ἔτῳνειρόμου· καὶ ἔτσι ἡ γρηά— Ξανθὴ βγῆκε ἀληθινὴ ἔτῳ ξεδιάλυμα ποῦ ἔκανε, καὶ ἡ συμβουλή της, γιὰ τὸ κάλεσμα τῆς μοίρας ἀλάθευτη πέρα ὡς πέρα, γιατί καὶ ἡ Ἄννετα πῆρε ἄντρα, τὸ θεριστὴ ποῦ εἶδε ἔτῳν ὕπνο της.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΣΤ' ΑΓΕΡΙ

Ποῦθεν ἔρχεσ' ἀγέρι ποῦ σιμά μου διαβαίνεις
 Κι' ἀπὸ μένα σὰν φεύγῃς βιαστικὰ ποῦ πηγαίνεις;
 Πόσες διάβηκες χώρες, βουνά, πέλαγα, δάση,
 Κ' εἶδες κι' ἄκουσες πόσα ὄπου ἔχεις περάσει;
 Τὶ δὲν ἔχεις ἀγέρι στάλαφρά τὰ φτερά σου,
 Πόσα ξένα δὲν κρύβεις μυστικὰ σὰν δικὰ σου;
 Πόσους ὄρκους ἀγάπης, ὑποσχέσεις καὶ λόγια,
 Καὶ τραγούδια καὶ γέλοια, στεναγμούς, μοιρολόγια,
 Δὲν ἐπῆρες μαζύ σου, δὲν ἐσκόρπισες πέρα,
 Ἄγεράκι ποῦ τρέχεις βιαστικὸ νύχτα—μέρα;
 Πόσα δάκρυα τάχα σὺ δὲν ἔχεις στεγνώσει,
 Πόσες βρύσες δὲν ἔχεις κρυσταλλένιες παγώσει;
 Ἄγεράκι ἀπ' τᾶνθη τοῦ βουνοῦ μυρωμένο
 Κι' ἀπὸ μύρια τραγούδια τῶν πουλιῶν γεμισμένο,
 Σὺ ποῦ πότε χαϊδεύεις, πότε ἄγρια δέρνεις,
 Καὶ τὰ κύματα σπρώχνεις καὶ τὰ σύννεφα σέρνεις,
 Ὅτι βρίσκεις μπροστά σου ὄλα σέρνε τα πέρα,
 Πίκρες, βάσανα, πόνους, σκόρπα νύχτα καὶ μέρα,
 Τοὺς ἀφροὺς ὡς σκορπίζεις τοὺς λευκοὺς ἀπ' τὸ κύμα
 Καὶ τραγούδα κι' ἐπάνω ἀπ' τὸ μαῦρο μας μνήμα.

Σάμος

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΝ

ὑπὸ τῆς κ. Abby Leach *

(Μετώφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ὑπὸ Εὐαγγέλου Γ. Καραθάνου
δικηγόρου ἐν Ναυπλίῳ.)

Ἡ Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία εἶναι ἴσως τὸ ἄριστον πρότυπον δημοκρατίας ἀληθοῦς, ἥτοι κυβερνήσεως τοῦ λαοῦ, ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τὸν λαόν. Καὶ ὑπῆρχον μὲν δούλοι, ἄνευ πολιτικῶν δικαιωμάτων, ὡς καὶ ξένοι μέτοικοι, ἔχοντες περιορισμένην πολιτικὴν ἐλευθερίαν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξησθένειζε τὴν ἀκεραιότητα τοῦ πολιτεύματος τῶν Ἀθηνῶν, ὅπερ ἦτο δημοκρατικόν. Ὅσῳ ζηλοτύπως καὶ ἂν ἐτήρουν οἱ Ἀθηναῖοι τὸ προνόμιον τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ ἀπηγόρευον αὐστηρῶς τὰς μετὰ τῶν ξένων ἐπιγαμίας, ἠδυνήθησαν ἐν τούτοις ξένοι νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν, ὡς ἀποδεικνύουσιν οἱ σαρκασμοὶ καὶ ἔντονοι διαμαρτυρίαι τοῦ Ἀρίσταρχου Ὁ δὲ Κλεισθένης, μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν τυράννων, προσέλαθεν εἰς τὰς φυλάς πολλοὺς μόνιμους συμμάχους ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν καὶ τῶν δούλων.

* Ἀσμένως δημοσιεύομεν τὸ περὶ τῆς Ἀθηναϊκῆς Δημοκρατίας περισπούδαστον ἔργον τῆς κ. Abby Leach. ἐγκρίτου λογίας Ἀμερικανίδος ἐκ τῆς πολιτείας Μασσαχουσέτης. Ἡ συγγραφεὺς εἶναι θερμὴ φίλη τῆς Ἑλλάδος, ἣν ἠγάτησε πλειότερον ἀπὸ τοῦ ἔαρος τοῦ 1887, ὅτε τὸ πρῶτον ἐπισκέφθη αὐτὴν ὡς φιλόρχαιος περιηγήτρια. Ἐνέκνυψε δ' ἔκτοτε, νεαρὰ ἔτι καὶ περικαλλεστάτη, μετὰ πάθους εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας. Γλαφυρὸν καὶ ἄξιον προῖον τῶν εὐφυτάτων αὐτῆς μελετῶν εἶναι τὸ δημοσιευόμενον ἔργον, ἐκδοθὲν τὸ πρῶτον Ἀγγλιστὶ τὸν Ἰούλιον 1900, ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ «Ἐφημερίδι τῆς Φιλολογίας». Ἡ συγγραφεὺς παρατίθησιν εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ τὰς πηγὰς καὶ τεμάχια τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁμοίων ἐφιλοπόνησεν αὐτό.

Ὁ ὀλίγος ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ μετοίκων δούλων ἀνήρχετο, κατὰ τὰς ἀθηναιτικώτερας εἰδήσεις, εἰς 100, 000 ἐκάστοτε. Ἄλλ' αἱ χειραφετήσεις ἦσαν συχναί, τινὲς δὲ τούτων πρὸς ἐπίδειξιν ἐτελοῦντο εἰς τὰ Μεγίλα Διονύσια ἐν τῷ θεάτρῳ. Ἐν γένει δὲ ἐπεκράτει πνεῦμα ἐπιεικειᾶς πρὸς τοὺς δούλους. Οἱ Ἕλληνες τοὺς μετεχειρίζοντο ἡπίως καὶ ἱκανὴν ἐλευθερίαν παρεῖχον εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐν Ἀθήναις μετοίκους. Ἀπηγορεύοντο αἱ σωματικαὶ κακώσεις καὶ ὁ δούλος δὲν ὤφειλε νὰ ὑποχωρῇ ἐν τῇ ὁδῷ πρὸ τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν. Οὐδεὶς δὲ τῶν Ἀθηναίων μετεχειρίζετο τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὅπως οἱ Σπαρτιαῖται ἐκόλαζον τοὺς ἐλευθέρους ἄνδρας.

Ἐν ᾧ τότε οικονομικαὶ δυσχέρειαι ἐπέδρων κᾶπως ἐπὶ τῆς τάξεως τῶν δούλων, παρατηρεῖται γενικῶς μικρὰ διαφορὰ αὐτῶν, ὡς τοὺς εὐρίσκομεν ἐν Ἀθήναις ἡπίως χειριζομένους καὶ προσδοκῶντας ἐλευθερίαν, καὶ εὐρείας τινὸς τάξεως ἐκ τῶν γεωργῶν ἡμῶν, οἵτινες εἶναι ὅλως ξένοι καὶ ἄγνωστοι ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἀνίκανοι νὰ κερδήσωσι καὶ αὐτὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν χρειώδη. Ἐπὶ πλέον δυσκόλως δύναται τις νὰ ὀνομαστῇ οἰονδήποτε λαὸν ἀριστοκρατίαν, ἔχουσαν δούλους, ὅπου τρεῖς ὄβολοι (ἐννέα περίπου σέντες) καθ' ἑκάστην ἤρκουν, ὅπως λάβῃ μέρος εἰς τὰ τῆς πολιτείας. Φαίνεται ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ κατώτεραι τάξεις ἀντεπροσωπεύοντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ συνεζήτουν τὰ πολιτικὰ ζητήματα πάντες ἄνευ διακρίσεως, ζυλοῦργοι, σ.δηροῦργοι, ὑποδηματοποιοί, πλούσιοι καὶ πένητες, ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης ἀριστοκρατίας μέχρι τῆς κατωτάτης τάξεως ἐξ ἴσου καὶ ἐλευθέρως. «Δύναται τις, ἔλεγεν ὁ Περικλῆς, νὰ ὠφελήσῃ τὴν πατρίδα, ὅτανδήποτε δυσχερὴς καὶ ἂν ἦναι ἡ θέσις του, χωρὶς νὰ τὸν ἐμποδίξῃ οὔτε ἡ πενία, οὔτε ἡ ἀφάνεια τοῦ γένους του».

Ὁ Bluntschli λέγει. Ἡ Δημοκρατία εὔρει τὸν λογικώτατον αὐτῆς τύπον ἐν Ἀθήναις καὶ ἡ φύσις αὐτῆς οὐδαμῶς ἄλλοθι δύναται νὰ μελετηθῇ καλλίον, εἰμὴ ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ ἰδιοσυγκρασίᾳ». Καὶ ὄντως ἐπροεπε τὸ πολίτευμα τῶν Ἀθηναίων νὰ ἦναι τελεῖα δημοκρατία, διότι ὁ πληθυσμὸς ἦτο τὸσση μικρός, ὥστε ὁ λαὸς μετεῖχεν ἀπ' εὐθείας τῆς κυβερνήσεως τῆς χώρας, συνεδέετο δὲ στενωῶς διὰ κοινῆς θρησκείας καὶ γλώσσης, κοινῶν συμφερόντων καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν κοινὴν πατρίδα· ἐξ ἄλλου ὁ βίος τότε δὲν ἦτο τὸσση περὶφροντις, ὅσον σήμερον. οὔτε κατετρέβετο εἰς τὰ περίπλοκα ζητήματα τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ μικρογραφικῇ πρῴτῃ δημοκρατίᾳ αἱ τάξεις καὶ τὰ δημοκρατικὰ ἔργα ἐκτείνονται φαινὰ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν.

“Ὅθεν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ μελετήσῃ τις τὴν δημοκρατίαν ταύτην διὰ τοῦ φωτός τῶν μαρτυριῶν τῶν συγχρονῶν συγγραφέων, ὅπως ἴδῃ, τινὰς κινδύνους διατρέχει ἡ πολιτεία, ἐν ἧ ὁ λαὸς ἔχει πλήρη διαίτησιν καὶ ἐξέλεγξιν τῶν κοινῶν.

II

Ἡ περίοδος, ἣν ἔχει ὑπ’ ὄψιν ὁ ὁμιλῶν περὶ τῆς Ἀθηναϊκῆς Δημοκρατίας, εἶναι ἡ σημειοῦσα τὴν ἀνωτάτην τελειοποίησιν καὶ ἰσχὺν τοῦ λαοῦ καὶ ἀπολήγουσα εἰς τὴν ὀλεθερίαν ἦσαν τῆς Χαιρωνείας. Ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἡ δημοκρατία τῆς 5ης καὶ 4ης ἑκατονταετηρίδος, ἀφ’ ἧς ἐποχῆς ὁ Κλεισθένης ἠνώθη, μετὰ τοῦ δήμου μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ Λημοσθενους, ὅτε ὁ δῆμος ἀνεδείχθη ὑπέρτατος.

Καίτοι φαίνεται, ὅτι τὸ πολιτεύμα τοῦ Σόλωνος εἶχε προσγε-
 διασθῆ, ὡς διπλοῦς τύπος κυβερνήσεως, ἐν τούτοις ἀπέκλινεν ἀ-
 αμφισβητήτως πρὸς τὴν δημοκρατίαν διὰ τῆς πρὸς τὸν λαὸν ἀ-
 ναθέσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Ὁ Σόλων, φαίνεται, ἴδρυσεν
 τὰ λαϊκὰ δικαστήρια, συγκροτούμενα ἐκ πολιτῶν, ἐλεγχομένων
 διὰ κλήρου, ἔχοντα δικαιοδοσίαν ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως καὶ ἐλέγ-
 χοντα πᾶσαν ἀρχήν. Γνωρίζοντες τὴν εὐθυκρίσιαν καὶ δύναμιν
 τῶν δικαστηρίων τούτων, δυναμέθα νὰ νοήσωμεν τὴν παρατή-
 ρησιν τοῦ Ἀριστοτέλους, καθ’ ἣν ὁ ὄμιλος, ὅταν εἶναι κύριος
 τῆς ψήφου, γίνεται κύριος τοῦ πολιτεύματος. Ἔνεκα τούτου,
 λέγει ὁ Ἀριστοτέλης, ἐσφηγόν τινες τότε τὸν Σόλωνα, λέγοντες,
 ὅτι, καταστήσας ὑπέρτατος ἀρχὰς τὰ κληρωτὰ λαϊκὰ δικαστή-
 ρια, ἐμηδένισε τὰς ἄλλας ἐξουσίας τοῦ Κράτους καὶ ἐντεῦθεν δι-
 ηυκόλυνε τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος εἰς δημοκρατίαν.
 Τοῦτο δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδίδει, οὐχὶ εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ
 Σόλωνος, ἀλλ’ εἰς τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων. Τὸ σπουδαιότε-
 ρον δὲ εἶναι, ὅτι, ἀφ’ ὅτου ὁ λαὸς ἐγένετο ἰσχυρός, οἱ πολιτευ-
 ταί, ἀσχολούμενοι μόνον εἰς προσωπικά, δὲν ἐφρόντιζον πλέον
 περὶ τοῦ καλοῦ τῆς πολιτείας, ἀλλ’ ἐνίσχυον τὸν λαόν, ἕως οὗ
 κατέστησαν αὐτὸν ἀπόλυτον ἰθύντορα τῶν κοινῶν.

Δὲν κρίνω ἐπάναγκες νὰ δώσω λεπτομερῆ χαρακτηρισμὸν
 τοῦ Κλεισθεναίου πολιτεύματος ἢ νὰ καθορίσω ἀκριβῶς τὴν λει-
 τουργίαν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν καὶ κυβερνητικῶν σωμάτων.
 Νομίζω ὅμως καλὸν νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς.
 Πᾶς Ἀθηναῖος πολίτης ἦτο μέλος τῆς ἐκκλησίας, πρὸ τῆς ὁποίας
 ἐφέροντο καὶ ἀπεφασίζοντο αἱ σπουδαιότεραι ὑποθέσεις τοῦ Κρά-
 τους. Ἐκ τοῦ ὄλου δὲ τῶν πολιτῶν ἐξελέγετο διὰ κληρώσεως
 ἐτησίως ἡ Βουλὴ τῶν πεντακοσίων, ἣτις οὕτως ἦτο, ὡς λέγει ὁ

Warde Fowler, εὐρεῖα συνέλευσις ὅλου τοῦ λαοῦ, ἀνανεουμένη κατ' ἔτος. Ὑπῆρχον τότε διάφοροι ὑπηρεσίαι καὶ ἀρχαὶ διὰ τὰ δίκφορα τμήματα τῆς χώρας, ἐκλεγόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον διὰ κλήρου, ὥστε, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀριστείδου, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπολογίζεται εἰς 1,400. Ἐκ τούτων καταφαίνεται, ὁποῖον ἐνεργὸν μέρος ἐλάμβανον οἱ πολῖται εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους, ἀφ' οὗ 1900 μέλη ἐκλεγόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ κλήρου ἐκ πληθυσμοῦ 31,000 περίπου, ὑπηρετοῦν ἐτησίως τὴν πολιτείαν. Διὰ τῆς διαρκοῦς ἐπενεργείας τῆς πολιτικῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐν τοῖς δικαστηρίοις συμμετοχῆς αὐτοῦ, ὁ λαὸς εἶχεν ἐλευθέραν γνώμην ἐπὶ τῶν νομικῶν καὶ πολιτικῶν ζητημάτων καὶ οὕτως ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία εἶχε περιβάλλει τὸν λαόν, τὸν εἰδικῶς ἡσχημένον εἰς τὴν διαχείρισιν αὐτῆς.

Τὶ λοιπὸν εἶναι ἡ δημοκρατία, κατὰ τοὺς Ἕλληνας; Ὁ Περικλῆς ὀρίζει αὐτὴν οὕτως. Ἀποκαλούμεθα δημοκρατικοί, διότι ἡ διοίκησις εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τῶν πολλῶν. Μόνον ὅταν ὁ νόμος ἐξασφαλίζῃ ἴσῃν εἰς πάντας δικαιοσύνην καὶ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς αὐτῶν διαφοράς, ἀναγνωρίζεται καὶ ἐπιβάλλεται· καὶ ὁ πολίτης προτιμᾶται ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ ἀναλόγως τῆς ἀξίας του, ὅταν ὁπωσδήποτε διακρίνηται». Δημοκρατία σημαίνει ἰσότητα δικαιωμάτων, ὑπὸ ἰδανικὴν ἔποψιν. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ἡ βᾶσις δημοκρατικῆς πολιτείας εἶναι ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία· ἡ δὲ δικαιοσύνη ἐν δημοκρατίᾳ συνίσταται εἰς τὴν ἰσότητα. Ὅταν ὅμως πάντες οἱ πολῖται μετέχωσιν οὕτως ὡσαύτως, οἱ πτωχοὶ ἐξασκοῦσιν ἐπιρροήν, μείζονα τῶν πλουσίων, διότι ἀπαρτίζουν τὴν ὑπερισχύουσαν πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ, ἔχουσι δὲ πλείονα ἀργίαν (ἀναγκαίαν ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ) καθόσον δὲν ἐμποδίζονται ἐκ διευθετήσεως ἰδίων ὑποθέσεων, ὡς οἱ πλούσιοι, οἵτινες συχνὰ ἕνεκεν αὐτῶν κωλύονται νὰ μετέχωσι τῶν συνεδριῶν τῶν δικαστηρίων. Ἐκ τούτων ἔπεται, ὅτι τὴν ὑπερτάτην ἐπιρροήν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔνασκει τὸ πλῆθος τῶν πτωχῶν μᾶλλον ἢ οἱ νόμοι. Ἄλλ' ὁ Πλάτων λέγει σαρκαστικῶς «ὠραῖος τύπος κυβερνήσεως, πλήρης ποικιλίας καὶ ἀταξίας θαφιλύων ἰσότητα πρὸς ἴσους καὶ ἀνίσους ὁμοίως!» Καὶ φρονεῖ οὗτος, ὅτι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς δημοκρατίας εἶναι ἡ ἄσβεστος δίψα τῆς ἐλευθερίας οὕτως, ὥστε ὁ υἱὸς ἐξισοῦται πρὸς τὸν πατέρα, μὴ σεβόμενος τοὺς γονεῖς του καὶ ὁ μέτοικος πρὸς τοὺς πολίτας καὶ ὁ ἄλλοδαπὸς ἐκτιμᾶται, ὅσον ἐκεῖνοι. Προστίθησι δ' εὐφυῶς, ὅτι καὶ τὰ ζῶα νῦν ἀγαπῶνται καὶ οἱ ἵπποι καὶ οἱ ὄνοι δύνανται νὰ συμβαδίζωσιν ἐλευθέρως μ' ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἐ-

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ

λευθέρων ἀνθρώπων καὶ τρέχωσι κατὰ μέτωπον παντὸς ἐργομένου εἰς τὸν δρόμον αὐτῶν, ἂν μὴ ἀφήσῃ αὐτοῖς ἐλευθέραν τὴν ὁδόν.

III

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Περικλέους δικαίως ἐξαίρεται, ὡς μεγάλη περίοδος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὡς ἐποχὴ τῆς ἀρίστης δημοκρατίας, ἰθυνομένης ὑπὸ τοῦ ἀρίστου ἀνδρός. Ἀλλ' ὁ Σωκράτης διετείνεται, ὅτι ὁ Περικλῆς δὲν ἦτο καλὸς πολιτευτής, κατέστησε ἰε τοὺς Ἀθηναίους νωθροὺς, δειλοὺς, φλυαροὺς καὶ φιλοσημαίτους, ἐπιβαλὼν τὸ πρῶτον φόρον διὰ τὰς δημοσίας ἀνάγκας οἱ διάδοχοι ὅμως τοῦ Περικλέους ἐκ πνεύματος φιλαρχίας ἐθύσιαζον τὰ κοινὰ συμφέροντα διὰ νὰ κολακεύωσι τὸν λαόν. Κατατριβόμενοι εἰς διαβολὰς κατ' ἀλλήλων, παρημέλησαν τὴν διοργανώσιν τοῦ στρατοῦ καὶ περιεπλάκησαν εἰς ἐσωτερικὰς διχονοίας καὶ ἐριδας.

Ἡ ἀπεριόριστος κυριαρχία τοῦ λαοῦ εἰς χεῖρας ἀσυνειδήτων ἀρχηγῶν, ἐπήνεγκε τὴν καταστροφὴν τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ πολιτικὴ τῆς κολακείας τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὑποθάψεως τῆς ὑπεροχῆς αὐτοῦ ἐγέννησε τοὺς δημαγωγούς, ὡς πάντοτε ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι συμβαίνει. Ἡ λαϊκὴ ἀρχηγία περιτλήθη διαδοχικῶς εἰς ἐκείνους, οἵτινες προετίμων νὰ ὑπόσχωνται πολλὰ καὶ νὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ὀρέξεων τοῦ πλήθους, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὰ στιγμιαία συμφέροντα. Ἐκ τῶν δημαγωγῶν δὲ ὁ Κλέων ἦτο ὁ βιαίτερος τῶν πολιτῶν καὶ ἤσκει μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ἐγένετο δὲ ὁ κυριώτερος αἴτιος τῆς διαφθορᾶς τῆς δημοκρατίας.

Ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ὑπάρχει πάντοτε κίνδυνος, μήπως ἀσυνειδήτοι ἄνδρες ἀνέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ τῆς πονηρᾶς υποστηρίξεως τοῦ λαοῦ καὶ τῶν εὐτελῶν χαρακτήρων του, χωρὶς νὰ ἐργασθῶσι διὰ τὸ καλὸν αὐτοῦ καὶ τῆς πολιτείας. Μάρτυς τούτου ἔστω τὸ ὑπέρτατον κράτος τῶν Boss ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ.

Παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν δημαγωγῶν, εὐρίσκομεν τοὺς ρήτορας, οἵτινες ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, ἐξήσχουν τὸν λόγον αὐτῶν ἐπὶ τῶν εὐαγῶν ψυχῶν τῶν ἀκρατῶν εἴτε ἐπ' ἀγαθῶ εἴτε ἐπὶ πονηρῶ, ἐλπίζοντες πάντοτε εἰς τὴν Πειθῶ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐθεώρουν τὴν Πειθῶ ὡς θεότητα, καὶ ἔθυσον εἰς αὐτὴν ἐτησίως.

Ὁ Περικλῆς ἦτο ἐξοχος πολιτευτής καὶ στρατηγός. Ἀλλὰ τὴν ἰσχύν αὐτοῦ, φαίνεται, ὄφειλε κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν εὐγλωττίαν του. «Ὁ ἀνὴρ οὗτος, λέγει ὁ Εὐπολις, ὁσάκις ἀνήρχετο τὸ βῆμα, ἀπεδεικνύετο ὁ μέγιστος τῶν ρητόρων καὶ ὡς καλὸς δρομεὺς ἠδύνατο νὰ ὑπερτερήσῃ τοὺς ἄλλους ρήτορας κατὰ δέκα

πόδας. Ἀπεκάλουεν αὐτὸν ταχύ· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ταχύτητος εἶχε καὶ τὴν Πειθῶ ἐπικαθημένῃν εἰς τὰ χεῖλη του. Ὁ λόγος αὐτοῦ ἦτο ἐξοχὸς καὶ ἄφινε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀκροατάς. Ὁ Ἀριστοφάνης λέγει, ὅτι ὁ Ὀλύμπιος Περικλῆς ἀγορεύων «ἤστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα». Ὁ δὲ Πλάτων ἔλεγεν, ὅτι ὁ Περικλῆς ἦτο ὁ τελειότερος πάντων τῶν ρητόρων. Ἐπὶ τούτοις εὐλογίαις ἀποροῦσί τινες, πῶς, ἐν ᾧ ὁ Περικλῆς ἦτο τοιοῦτος καὶ διετήρει σταθερῶς τὴν ἀρχήν, ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀστασίᾳ τοῦ ἐστρέφετο κατ' αὐτοῦ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ ἔτους 430 μέχρις Ἰουλίου τοῦ 429 ἀπέκλεισεν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς, τὸν κατηγόρησεν ἐπὶ καταχρήσει καὶ ἐπέβαλεν αὐτῷ πρόστιμον πεντήκοντα ταλάντων.

Πλείστοι ρήτορες ἐγρησιμοποιοῦν τὰ προτερήματά των πρὸς ἰδίους σκοποὺς καὶ καθίσταντο μάλιστα τῆς πολιτείας δι' ἐντέχνων λόγων νοσηρῶν ἀρχῶν.

Ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις καὶ ἄλλα μέσα πειστικότητος ἐκτὸς τῶν ἐντέχνων λόγων. Ἡ δωροδοκία ἦτο συνήθης εἰς τοὺς ρήτορας. Ἄλλοτε, ὅστις ἐλάμβανε χρήματα παρὰ τῶν ὑποψηφίων τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν διαφθορῶν τῆς Ἑλλάδος, κατεφρονεῖτο γενικῶς, ἢ δὲ ἐπὶ δωροδοκία τιμωρία ἦτο αὐστηροτάτη καὶ οὐδεμία ἐπιείκεια ἢ χάρις ἐπετρέπετο. Ἡδὲ ὅμως ἡ δωροδοκία ἦτο ἐν γενικῇ καὶ ἐλευθερᾷ χρήσει καὶ ἐν αὐτῇ τῇ δικαιοσύνη καὶ τῇ πολιτικῇ.

Μετὰ τῆς δωροδοκίας συνδέεται στενωῶς καὶ ὁ ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας πλουτισμὸς καὶ αἱ δημόσια θέσεις ἦσαν περιζήτητοι, διότι οἱ διαχειριζόμενοι τὰ δημόσια καθίσταντο ἐκ πτωχῶν πλούσιοι καὶ ἐξησφάλιζον ἑαυτοῖς εὐμάρειαν δι' ὅλον τὸν βίον.

Μολαταῦτα δὲν εὐρίσκω ἐν τῇ Ἑλληνικῇ φιλολογίᾳ ἀπελπιστικωτέρους λόγους τῶν τοῦ Bryce Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, λέγει, δόγματα καὶ πολίτευμα, σημεῖα πολιτικῆς διδασκαλίας καὶ πρακτικῆς τὰ πάντα ἀπόλωντο, ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς περὶ αὐτῆς ἐλπίδος. Ἡ θεσισθηρία εἶναι τὸ στάδιον, ἢ δὲ ἐξουσία μέσον κτήσεως κομματικῶν ἐκδουλεύσεων καὶ πηγῇ χρηματικῶν κεφαλαίων δι' ἐκλογικοὺς σκοποὺς. Ὁ John Quincy Adams, λέγει ὁ Goldwin Smith, ἦτο σχεδὸν ὁ τελευταῖος πρόεδρος, ὁ ἐκλεγείς διὰ τὴν ἀξίαν του καὶ τοῦ ὁποίου ἡ μόνη μέριμνα ἦτο τὸ συμφέρον οὐχὶ τοῦ κόμματος, ἀλλὰ τῆς πολιτείας.

Ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐγνώριζε κάλλιστα τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς κακοὺς τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐξετίμα τοὺς καλοὺς. Μεταξὺ τῶν ἐλαττωμάτων του ἀναφέρονται καὶ τὰ ἐξῆς.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν φιλόνηρωποι ἐν γένει. Ἀλλ' ὅτε ἐγένοντο ἰσχυρότατοι, κατέστησαν τυραννικοὶ καὶ σκληροί. Κατεπίεζον τὰς νήσους Σάμον, Χίον, Λέσβον καὶ Μήλον. Φαίνεται, ὅτι καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἐν τῷ ἱεροῦ ὀνόματι τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ πρέπει νὰ κατὰπιέζονται οἱ ἰδύνατοι ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτε κατέκτησαν τὴν Μήλον, ἦς τὸ μόνον ἐγκλημα ἦτο, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ ἀπολέτη τὴν ἐλευθερίαν τῆς, ἐφόνευσαν πᾶντας τοὺς κατοίκους αὐτῆς, τοὺς ἔγοντας ἡλικίαν στρατεύσιμον, τὰς δὲ γυναῖκας καὶ παιδιὰ ἐξηγόραπόδισαν. Καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐρασταὶ τῆς ἐλευθερίας Ἀθηναῖοι!!

Ἡρεμὸς ἐγκράτεια, εὐτίθεια πολιτικὴ, πρὸς καὶ ἀπαθὴς λογικὴ, μετριοπαθεῖς κρίσεις καὶ ὀξυδέρκεια δὲν πρέπει νὰ ἀναζητῶνται μεταξὺ τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων. Ὁ δὲ λαὸς τῶν Ἀθηναίων ἦτο χοληρικός καὶ τραγύς, ἀσταθὴς καὶ εὐμετάβολος, ὡς θορυβώδης ἄνεμος, ἐν δὲ τῇ παραφορᾷ αὐτοῦ ἀκατάσχετος, ὡς χεῖμαρρος.

Ὁ λαὸς οὐδέποτε αἰτιᾶται ἑαυτὸν, οὐδὲ ἐξετάζει ἀπαθῶς τὰς συνεπείας τῶν πράξεών του. Μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ πανωλεθρίαν ἐξεμίνη κατὰ τῶν ρητόρων, οἵτινες εἶχον συμμετάσχει εἰς τὴν ὑποκίνησιν τῆς ἐκστρατείας, ὡς νὰ μὴ εἶχε ψηφίσῃ αὐτὴν αὐτὸς ὁ ἴδιος! Καὶ ἄλλα παραδείγματα μαρτυροῦσι περὶ τοῦ τοιοῦτου χαρακτήρος του, ὡς καὶ αἱ καταδιώξεις διὰ τὴν ἀκρωτηρίασιν τῶν Ἑρμῶν καὶ ἡ παράφρων καὶ ἄχρηστων καταδίκη εἰς θάνατον τῶν στρατηγῶν τῆς ἐν Ἀργινοῦσαις ἐνδόξου ναυμαχίας.

IV

Ἡ κατὰπτωσις τῶν Ἀθηναίων ἐξηγεῖται διαφοροτρόπως ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν.

Ἡ μεταβολὴ τοῦ στρατιωτικοῦ κράτους τῆς Ε'. ἑκατονταετηρίδος εἰς κράτος ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν τῆς Δ'. εἶναι κατὰ πολλοὺς ἰκανὴ ἀπόδειξις τῆς παρακμῆς τῶν Ἀθηναίων. Μισθωτοὶ στρατιῶται κατέλαβον ἤδη τὴν θέσιν τῶν ἰθαγενῶν ἐν τῷ στρατεύματι, ὃ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολιτῶν, τῶν κατεχόντων τὰς δημοσίας θέσεις, ἠλαττώθη. Οἱ λόγοι τοῦ Δημοσθένους ἔχουσι ἐνθέρμους ἐπικλήσεις πρὸς τοὺς πολίτας, ὅπως ἀφήσωσι τὸν λήθαργον καὶ τὴν ἀδράνειαν καὶ ἐν καιρῷ εὐθέτω ἀντιμετωπίσωσι τὸν ἔχθρον εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης.

Ἀλλ' ἡ θεμελιώδης αἰτία ἐγκεῖται βαθύτερον. Οἱ Σοφισταί, ὡς παρατηρεῖ ὁ Πλάτων, ἤχημαζον ἐν Ἀθήναις, διότι ἡ διδασκαλία αὐτῶν ἦτο ἐπιδεικτικὴ, ἐπιπόλαιος καὶ καθιστῶσά τινα ἐπιτήδειον νὰ ὑπερτηρῇ τοῦ ἄλλου, εἴτ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις, εἴτ'

ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἡ δὲ δημοκρατία δὲν ἐτίμα τοὺς σόφρονας, ἀλλὰ τοὺς ἐπιτυγχάνοντας πολιτικούς.

Ὁ βίος τῶν Ἀθηναίων ἦτο τόσῳ στενωῶς συνδεδεμένος μετὰ τῆς Πολιτείας, ὥστε οἱ φιλόσοφοι αὐτῶν καὶ οἱ σοφισταὶ διαρκῶς προσεπάθουν νὰ εὕρωσι φάρμακον τῶν προδήλων κακῶν τῆς πολιτικῆς ζωῆς, διότι ἐφρόνουν, ὅτι ὁ ἰδιωτικὸς βίος δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τελειότητα, εἰμὴ καὶ ἡ πολιτεία ἦτο τελεία. Οἱ ῥήτορες ἐβεβαίουν σταθερῶς, ὅτι ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς πολιτείας ἤθελεν ἐπιτευχθῆ, ἐὰν ὁ λαὸς ἔπαυε διαφθείρων τοὺς πολιτικούς. ἠκολούθει τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ πιστῶς ἐφήρμοζε τοὺς Νόμους, οἵτινες μετὰ τοὺς θεοὺς φυλάττουσι τὴν πολιτείαν. Ἀλλὰ, κατὰ τοὺς φιλοσόφους, ἡ θεραπεία ἔγκειται ἐν τῇ πολιτικῇ ἀνατροφῇ καὶ ἐκπαιδεύσει. Ἡ Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν συγγραφένων, φαίνεται δεικνύουσα τὰς αὐτὰς τάσεις καὶ ἔχουσα τοὺς αὐτοὺς κινδύνους, οὓς εὐρίσκομεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, μετὰ τὴν διαφορὰν, ὅτι τοῦτο συμβαίνει παρ' ἡμῖν ἐν μείζονι κλίμακι καὶ με ἀναριθμήτους περιπλοκάς. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀκουθῆ καλῶς ἡ συμβουλευτικὴ γνώμη, ἡ προερχομένη ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης πολιτείας καὶ τῶν ἐνδόξων αὐτῆς σοφῶν. « Ἐάν, λέγει ὁ Πλάτων, πένητες καὶ πεινῶντες εἰσέρχωνται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων ὑποθέσεων πρὸς ἰδιωφέλειαν νομίζοντες, ὅτι ἀπὸ τῆς πηγῆς ταύτης πρόκειται νὰ ἀρπάσωσι τὰ κυριώτερα ἀγαθὰ, ἡ πολιτεία οὐδέποτε θὰ διοικηθῆ καλῶς, διότι αἱ δημοσίοι θέσεις καθίστανται τότε ἀντικείμενον διαμάχης καὶ αἱ φατοῖαι θὰ καταστρέψωσιν ἑαυτὰς καὶ ὁλόκληρον τὴν πολιτείαν.

Σπουδαῖος κίνδυνος ἐν τῇ δημοκρατικῇ πολιτείᾳ, ὡς λέγει ὁ Arnold, εἶναι ὁ προερχόμενος ἐκ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν, πλήθους ἄνευ ἀποχρώσεως ἀναπτύξεως. Ἡ σωτηρία ἔγκειται ἐν τῇ ριζικῇ ἐκπαιδεύσει, ἣτις ἀναπτύσσει, κατὰ τὸν Πλάτωνα, ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον φυσικῶς, διανοητικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ χαράσσει ἰδεώδη ἀνεξάλειπτα εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντες ἐπίδεκτικοὶ τῆς ἀνωτάτης μορφώσεως, φρονεῖ ὁ Πλάτων, καὶ προτείνει τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνισότητος ἄλληγορικῶς δὲ διαιρεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τρεῖς τάξεις, πρώτην εἰς τοὺς ἔχοντας χρυσὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, δευτέραν εἰς τοὺς ἔχοντας ἄργυρον καὶ τρίτην εἰς τοὺς ἔχοντας μόνον ὀρείχαλκον καὶ σίδηρον καὶ ἐπιμένει, ὅτι ἡ πολιτεία θὰ εὐδοκίμησῃ μόνον, ὅταν θ' ἄρχωσιν αὐτῆς οἱ ἐκ φύσεως πεπρωκισμένοι διὰ πνεύματος, ἀναλαμβάνοντες οὕτω τὸ εὐγενέστερον ἔργον.

Ὁ σκοπὸς τῆς πολιτείας, λέγει ὁ Lilly, εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ Ἀριστοτέλης καλεῖ **εὖ ζῆν**, εὐγενῆ καὶ ἔντιμον βίον. Αἱ βάσεις τῆς ἀνθρωπίνης προόδου εἶναι ἡ χρηστότης, ἡ ἔντιμότης, ὁ ἡρωϊσμὸς τῆς αὐτοθυσίας καὶ ἡ τῶν εἰς ὑψηλὰ ἰδεώδη.

Καὶ ὁ τελευταῖος λόγος ἀνήκει εἰς τὸν Πλάτωνα. «^Τὸ φίλε μου, λέγει, μὴ προσβάλλῃς τὸν ὄχλον. Θὰ μεταβίβῃς χαρακτήρα. ἐὰν τῶ ἐμπνεύσῃς τὴν κλίσην πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, διδάσκων αὐτὸν μετὰ πραότητος. τίνες εἶναι οἱ φιλόσοφοι, ὁ χαρακτήρ καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν. Ἄλλ' ἀνθρωπον, ὅστις καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἔχει τελείως διαπλασθῆ ἔν τῇ ἀρετῇ, καὶ ἄρχοντα ἐν πολιτείᾳ, ὡσαύτως μεμορφωμένῃ, οὐδέποτε εἶδεν ὁ λαός, οὔτε ἓνα, οὔτε πολλούς;— φρονεῖς. ὅτι εἶδεν; »

(Ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς » Ἐφημερίδος τῆς Φιλολογίας.»
Τόμ. XXI ἀριθ. 4).

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕΣ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ!

ΚΑΠΟΤ.— ὦ πλανερὴ χαρά! — Πιστεύω πῶς μπορούσε
Κ' ἐμένανε καμιά καρδιά, ἵστὸν κόσμον, ν' ἀγαπούσε.
Καὶ τότε, πόσα ὄνειρατα χουσαῖ καὶ μαγεμένα,
Γλυκοχαράζουν ἵστὴ πικρὴ τὴ σκέψι μου ὀλοένα.

*
**

Καὶ μένω πρόσχαρος, βουβός, ἔμπρὸς στὴν ὠραία ἀπάτη.
Καὶ λέω πῶς σὰν ἀγαπᾶς ἄχ! εἶν' ἡζωὴ κάτι!
Μὰ ὅταν συνέρθω καὶ βρεθῶ πάλι στὴν μοναξιά μου
Οὔτε νὰ κλάψω δὲν μπορῶ— πῶς ἔγινες καρδιά μου!—

Παρίσι 1907.

ΓΕΩΡ. Θ. ΣΗΜΗΡΙΑΤΗΣ

ΚΛΕΙΩ

ΡΕΜΒΑΣΜΟΙ

ΒΑΡΕΙΑ ἐξαπλωμένῃς εἰς τοῦ Διὸς τοὺς στύλους
σὰν θεριακλῆς Σουλτάνος τὸν ναργιλέ ρουφῶ,
κυττάζω πότε πότε καὶ τοὺς ἀνεμομύλους,
πότε μὲ τῆς κολώναις κι' ἐγὼ φιλοσοφῶ.
Ἦστ' ἀριστερό μου χέρι στηρίζω τὸ κεφάλι,
κι' εἰς ρεμβασμοὺς καὶ σκέψεις ἀφίνομαι καὶ πάλι.

ὦ! πόσοι δοξασμένοι ἐπέρασαν αἰῶνες!
πόσοι σ' αὐτὸ τὸ μέρος δὲν ἦλθαν θεριακλῆδες!
καὶ πόσους τάχα τούταις, ἢ θαυμασταῖς κολώναις
ἕως αὐτὴν τὴν ὥρα δὲν εἶδαν καφετζῆδες!
Πόσοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐδῶ τῶν γεωτέρων
ἐσκέφθησαν πολλάκις τοῦ ἔθνους τὸ συμφέρον!

ὦ! πόσοι δὲν ἐφάγαν κουρκέτα ἐδῶ πέρα!
γιὰ τὴ Μεγάλ' Ἰδέα πόσοι δὲν ξυλισθῆκαν!
καὶ τὶ χοροὶ βρακάδων τὴν καθαρὴ δευτέρα
ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος γενῆκαν!
Ἄλλὰ καὶ πόσους τάχα δὲν εἶδαν σχοινοβάτας,
πόσους σουλατσαδόρους καὶ πόσους δημοκράτας!

Κι' ὅταν ὁ βασιλεύς μας Γεώργιος ὁ πρῶτος
τραπέζι γιὰ τὸ ἔθνος παρέθεσ' ἐδῶ πέρα,
τὶ πλῆθος πεινασμένων, ὀγλοβοῆ καὶ κρότος!
ἀκόμη τὴν θυμοῦμαι ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

“Ὀλ’ ἡ Ἑλλάς εὐρέθη σ’ αὐτὸ τὸ πανηγύρι,
καὶ δὲν ἐσώθη ἓνα τοῦλάχιστον ποτῆρι.

“ὦ! πόσοι δοξασμένοι ἐπέρασαν αἰῶνες
ἀπὸ τοῦ Περικλέους μέχρι τῆς ἐποχῆς μου!
κι’ ὀρθαῖς ἀκόμη στέκουν ἐμπρὸς μου ἢ κολώναις,
ἀντὶ νὰ πέσουν ὄλαις κατὰ τῆς κεφαλῆς μου.
Στέκουν ὀρθαῖς νὰ βλέπουν ἐπάνω τὰ οὐράνια
καὶ κάτω τοῦ κυρίου Δασμακηνοῦ τὰ μπάνια.

“ὦ! σεῖς, παλῆαις κολώναις, ἀμέσως γκρεμισθῆτε!
μὴ βλέπετε τὸ αἶσχος αὐτῶν τῶν νέων χρόνων!
κι’ ἂν στέκεσθε ὀλόρθαις ποτέ σας δὲν θὰ δῆτε
πολεμιστὰς καὶ νίκας ἀρχαίων Μαραθῶνων.
Δὲν θὰ ἰδῆτε δόξαν καὶ Περικλῆ κανένα,
θὰ βλέπετε μονάχα τὸν καφετζῆ κι’ ἐμένα.

Κι’ ἐνῶ ρεμβάζω ἔτσι μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου
καὶ βλέπω τῆς κολώναις, τοὺς μύλους καὶ τῆ Φύσι,
δὲν ξέρω μιὰ ἰδέα πῶς ἔρχεται ἴσὸν νοῦ μου,
πῶς εἰμπορεῖ καμμία κολώνα νὰ γλυστρήσῃ,
ὡσὰν κ’ αὐτὴ τὴν ἄλλη ποῦ ἔπεσε μιὰ ἡμέρα,
καὶ πέρνω τὸ μαρκοῦτσι καὶ πάω παραλέρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΗΣ

ΔΙΑΤΙ Ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΜΗΝ

Κατὰ πόσον τὰ μέσα ἦσαν πάντοτε ὠφέλημα καὶ πόσον ἀρχαία ἢ χρήσις αὐτῶν καταφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ἐξῆς ἱστορικόν. Ὁ Αὐγουστος εἶχεν ἄλλοτε μόνον 30 ἡμέρας. Ἄλλ’ ὁ αὐτοκράτωρ Αὐγουστος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῆ τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Ἰούλιος ὁ πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ του Ἰουλίου Καίσαρος, εἶχεν ἡμέρας 31. Τὶ κάμνει λοιπόν; Ἀρπάζει μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον, μὴ χαιρόντα αὐτὸν τὴν προστασίαν κανενὸς ἰσχυροῦ, καὶ τὴν προσθέτει εἰς τὸν βαπτιστικόν του. Καὶ ἔκτοτε ὁ μὲν Αὐγουστος ἔχει 31 ἡμέραν, ὁ δὲ Φεβρουάριος... μὴ τὸν ἐρωτᾶτε τὸν καῦμένον.

Η ΤΕΘΛΙΜΜΕΝΗ ΚΟΡΗ

(Ἀπὸ τὰς ἰδιοπροσώπων τοῦ γάμου.)

Ἦτο ἓνας ἀπὸ τοὺς στενοὺς φίλους μου. Ἐνας νέος, ὅπως πρέπει, ἀρτίας ἐπιστημονικῆς καὶ κοινωνικῆς μορφώσεως. Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Ἑσπερία ἐπὶ μακρῶν τὴν ἐφηρμοσμένην μηχανικὴν, καὶ ἐξησκήθη ἐκαὶ ἐπίσης ἐπὶ μακρὸν, ὥστε νὰ δύναται κανεὶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐτέραςσε τὸν πολὺν καιρὸν τοῦ ἔξω τῆς πατρίδος του, εἰς ἣν ἐπανῆλθε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καὶ ἐγκατεστάθη ἐνταῦθα, ἀποκτήσας μίαν λαμπρὰν θέσιν. Ἦτο ὀλίγον ἰδιορρυθμος, ἔχων ἀπὸ τὸν πολὺν ἄλλον κόσμον σὲ μερικὰ σημεῖα τοῦ βίου ἕξεις καὶ συνηθείας διαφόρους, ὀφειλομένας ἴσως εἰς τὴν μακρὰν τοῦ ἔξω διατριβὴν, καὶ εἰς τὴν ἰδιορρυθμίαν τοῦ χαρακτήρος του. Ἦμπορούσε κανεὶς νὰ τὸν ὀνομάσῃ τύπον κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν φράσιν.

Τὸ ὄριμον τῆς ἡλικίας του, καὶ ἡ ἀξιόλογος κοινωνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατάστασις του, ὑπεδείκνυν καὶ ἐπέβαλον ἄμα, συμφώνως πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ κοινωνικοὺς νόμους, καὶ τὴν οἰκογενειακὴν του ἀποκατάστασιν διὰ τοῦ γάμου. Καὶ ἡμεῖς οἱ φίλοι του καθημερινῶς τὸν ἐπιέξαμεν πρὸς τοῦτο, ἀγωνιζόμενοι ὅπως τὸν πείσωμεν νὰ ἀποφασίσῃ τέλος πάντων νὰ νυμφευθῆ, ἀφοῦ πρὸς τοῦτο ὅλοι οἱ λόγοι συνέτρεχον καὶ ὅλαι αἱ περιστάσεις ὑπεβοήθουν. Καλοθελίτως δὲ ὀλίγον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔξ ἀγαθῆς προαιρέσεως τούτου σκοποῦ μας, δὲν παρελίπαμεν εὐκαιρίαν ἀπὸ τοῦ νὰ προσπαθῶμεν νὰ τὸν πείσωμεν ὅτι σπανίως ὑποψήφιος γαμβρὸς συγκεντροῖ τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἔτυχεν ἢ κατώρθωσεν νὰ συγκεντροῖ τὸ ἄτομόν του, καὶ ὑπερβάλλοντες ἐν τῷ τοιοῦτῳ καλοθελητισμῷ τὸν εἶχαμεν ἀποκαλέσει Occasion γαμβροῦ.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι δὲν εὐρήκαμεν μεγάλην δυσκολίαν νὰ τὸν πείσωμεν νὰ ἀποφασίσῃ κατ' ἀρχὴν γάμον· ὅλαι μας αἱ δυσκολίαι συνίσταντο εἰς τὸ πρόσωπον τῆς μελλούσης συντρόφου τοῦ βίου του. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο προσέκοπτον αἱ διάφοροι σχυαὶ καὶ ἀλλεπάλληλοι προτάσεις καὶ περιστάσεις συνοικεσιῶν, μαζὺ μὲ τὰς προσπάθειά μας.

Τύπος ὅπως ἦτο, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ καταληπτός καὶ

ἀπὸ ἡμᾶς ἀκόμη τοὺς στενοὺς τοῦ φίλους τί ἤθελε καὶ τί ἐπεζήτη. Μᾶς ἐβασάνιζε δὲ περισσότερον μὲ τὸ ὅτι αἱ ἐκάστοτε ἀντιρρήσεις του, δὲν περιστρέφοντο περὶ τὰ σημεῖα ἐκεῖνα περὶ τὰ ὁποῖα εἰς τοιαύτας περιστάσεις περιστρέφονται αἱ ἀντιρρήσεις ὅλου τοῦ κόσμου. Ὑποχωρητικώτατος εἰς τὸ ζήτημα τῆς προικός, ὑποχωρητικὸς εἰς τὰ φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα χαρίσματα τῆς μελλούσης συζύγου του, δὲν μᾶς ἔδιδε νὰ ἐινοήσωμεν καλὰ ποῦ προσέκρουεν. Μίαν ψύχωσίν του, μίαν ἔμμονον ἰδεάν του μόνον εἶχομεν κατανοήσει καὶ τὴν ἐγνωρίζαμεν καλῶς, καὶ περιστρέφετο αὕτη εἰς τὸ ὅτι ὅλα τὰ κορίτσια τὰ ὁποῖα τοῦ προετεινόντο ὡς ἐπίδοξοι σύζυγοι, εἶχον μητέρα, πατέρα, ἀδελφούς. ἀδελφάς, θεῖους, θείας κ. τ. λ. ἄλλα μέρος ἐξ αὐτῶν, καὶ ἄλλα, τὰ τυχηρότερα, ἀπὸ ὅλα τὰ ἄνω εἶδη τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου.

—Μὰ χριστιανέ μου! τῷ παρατηροῦμεν, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δὲν πέφτει κανεὶς ἄνθρωπος στὸν κόσμον, καὶ πολὺ περισσότερον γυναικῶν!

Δι' αὐτὸν ὁμως αὕτη ἡ *idée fixe*, εἶχε ριζωθῆ ἰσόσον στὴν σκέψιν του, ὥστε νὰ ἐπιμένῃ, ὅτι συντελεστικὸν διὰ τὴν ἰδικὴν του τοῦλάχιστον εὐτυχίαν, εἰθεώρει ἀπαραιτήτως τὸ ὠραῖόν του ἦμισον νὰ μὴν εἶχε κανένα ἀπολύτως! στὸν κόσμον.

Περνοῦσε ὁ καιρὸς, περνοῦσαμε καὶ ἡμεῖς μαζὺ του, κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς μας, τοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν. Τὸν πειράζαμε πολὺ, ὅταν συναντούσαμε κανένα κορίτσι στὸ δρόμον, μὲ τὴν μητέρα του, μὲ τὸν πατέρα του, μὲ τὸν ἀδελφὸ του, ὅπως καὶ τὸν πειράζαμε ἀντιθέτως, ὅταν πρὸς τὸ βράδον, ὅταν ἄρχιζε νὰ θαμπώνῃ συναντούσαμε πολλὰ κ α λ ᾶ κ ο ρ ῖ τ σ ι α ὀλομόναχα νὰ γυρίζουν στοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῆς πρωτεύουσας, ἣτις πρωτεύουσα σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ λιγάκι ὄψιν εὐρωπαϊκῆς μεγαλουπόλεως, καὶ τοῦ τὸ συνιστούσαμε ὡς καλὸς νύφες!

Μεταξὺ τῶν ἰδιοτροπιῶν του, ἀνεκαλύψαμεν καὶ μίαν νέαν. Συχνὰ τὸν ἐβλέπαμε νὰ προσέχῃ εἰς τὰς πινακίδας τῶν τοιχοκολλήσεων τῶν ὁδῶν, καὶ νὰ σταματᾷ πρὸ τῶν ἐπικολλωμένων ἐκάστοτε νεκρῶσιμων, ἅτινα μετὰ προσοχῆς ἐξήταζε καὶ ἐδιάβαζε. Τοῦ εἶχε καταστῆ καὶ τὸ τοιοῦτον ψύχωσις Συνειθισμένοι ὁμως εἰς τὰς ἰδιοτροπίας του ἐσεβάσθημεν καὶ αὐτήν.

Τέλος ἓνα βράδον ἀνηρχόμεθα τὴν ὁδὸν Σταδίου. Εἰς μίαν πινακίδα τοιχοκολλήσεων ἐστάθη πάλιν καὶ παρατήρει προσεκτικὰ ἓνα φρεσκοκολλημένον νεκρῶσιμον. Αἰφνηδῶς τὰ μάτια του ἔλαμψαν ἀπὸ χαρὰν καὶ στρέψας μὲ γέλοιο καὶ χειρονομίας ἐκφραστικωτάτας μᾶς ἐκάλει πλησίον του. Ἐπήγαμεν κοντά, καὶ δὲν εἶδομεν τίποτε τὸ δικαιολογοῦν τὰ αἰφνῆδια ταῦτα εὐχάριστα συναισθήματα τοῦ φίλου μας. Τοῦναντίον ἀντίθετα ὅπως τοιαῦτα ἐγεννήθησαν ἐν ἡμῖν, ἀφοῦ τὸ νεπὸν νεκρῶσιμον ἀπλούστατα

ἀνήγγελεν ἓνα θάνατον, καὶ προσεκάλει νὰ συνοδεύσωσιν ἓνα νεκρὸν.

Ἠσχίσαμεν δὲ λίαν δεδικαιολογημένως νὰ ἀνησυχῶμεν περὶ τῆς διανοητικῆς τοῦ φίλου μας καταστάσεως, βλέποντες τὴν ἐπίμονον χαρὰν του, ἐκεῖ ἀκριβῶς, ὅπου μόνον λύπη ἐδικαιολογεῖτο, διὰ πάντα ἄνθρωπον, καὶ πρὸ παντός δι' αὐτόν, ὅστις διεπνέετο ἀπὸ ἀληθινὰ αἰσθήματα καὶ ἦτο ἀρκετὰ εὐαίσθητος, ὥστε νὰ μὴ τῷ ἐπιτρέπετο ποτέ, νὰ χαιρῇ διὰ τὴν συμφορὰν τοῦ ἄλλου.

Τὸ νεκρῶσιμον δὲν ἔλεγε τίποτε διάφορον ἀπὸ ὅτι λεγουν συνήθως τὰ νεκρῶσιμα. Τὸ ἐκύταξα καλὰ καὶ τὸ ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης καλὰ ἔχον οὕτως:

Τὴν πεφιλημένην μοι μητέρα

Θανοῦσαν κ. λ. π.

Κηδεύω κ. λ. π.

— Ἡ τεθλιμμένη κόρη —

Τέλος πάντων τὸν ἀπεσπίασαμεν ἀπὸ τὸ νεκρῶσιμον, ἀλλ' ἡ χαρὰ του καὶ ἡ ἀπότομος εὐθυμία του, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης μᾶς παρέμεινεν ἀνεξήγητος ἀρχίσασα πράγματι νὰ μᾶς ἀνησυχῇ, καὶ μάλιστα διότι δὲν μᾶς εἶπε τίποτε, δὲν ἠθέλησε νὰ μᾶς παράσχῃ οὐδεμίαν ἐξήγησιν τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου. Ἐνθυμοῦμαι μόνον καλῶς ὅτι ἀποσπῶμενος ἀπὸ τὸ νεκρῶσιμον, ἐφρόντισε νὰ σημειώσῃ ἐπιμελῶς ἐν τῷ σημειωματαρίῳ του, τὴν διεϋθύνσιν τῆς οἰκίας ὁπόθεν θὰ ἐγίνετο ἡ ἐκφορὰ τῆς ἀποθανούσης.

Μετὰ δύο ἡμέρας, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸν ἐχάσαμε κυριολεκτικῶς φαντάζεσθε τὴν ἐκπληξίν μας, ὅταν προσελθὼν μᾶς ἀνήγγειλε τοὺς ... ἀραβῶνάς του! μετὰ τὴν κόρην ἐκείνην ἣτις ὡς τεθλιμμένη εἶχεν ὑπογραφῇ κάτω τοῦ νεκρῶσιμου καὶ ἣτις λίαν προθύμως ἐσπευσε νὰ παρηγορηθῇ εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ὀλίγου ἰδιορρύθμου φίλου μου, μόλις αὕτη τῇ ἠνοιχθῇ.

Μᾶς ἐπανελάβε δὲ καὶ μᾶς ἐτόνισε καλῶς, ὅτι αὐτὸ τὸ κορίτσι πράγματι κηδεῦσαν τὴν προσφιλή του μητέρα, δὲν εἶχεν ἐν τῷ προσκαίρῳ τούτῳ κόσμῳ, ἄλλον πλέον ἐξαιρέσει ἀπομακρυσμένων τινῶν συγγενῶν.

Υ. Γ. Ὅτι πρόκειται περὶ γεγονότος λαβόντος χώραν πρὸ ἐξαμήνου δὲν δυσκολεύομαι νὰ τὸ πιστοποιήσω ἐφ' ᾧ καὶ ὑπογράφομαι.

Ἄ θ ἦ ναι. Ἀπρίλιος 1909.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ν ΗΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Ἄλιευθέντας ἀπὸ τὰ Ἄρχεια τῆς Ἡγεμονίας

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΟΣ

Ὁ κατηγορούμενος ἦτανε εἰς τὴν κτητικότητα τῶν δύο παρὰ νόμων ἀγγινάρες, καὶ ἐπειδή τις τὸν εἶχα παρατηρήσει χθὲς διὰ τὰς μνησθείσας εἰς ἀπαγωγὴν κρομμυδίων λαθραίων, ὅπου τὸν ἐπίστευα ὅτι τὰ ὑπεξέσασε διὰ κλοπῆς, τὸν κατεῦδωσα εἰς τὸν κύρ Δήμαρχον εἰς τὸν ὅποιον ἀνεγνώρισεν τὴν ἀποκάλυψιν ὅτι εἶχε κλέψει πατάτες, καὶ ὅπου εἶχα ἐνεργῆσαι κατάσχες εἰς τὰ κρομμύδια ὡς σώματα ἐγγλήματος —

Διὰ ταῦτα καὶ ἐπειδή τις ὁ ἐγγληματίας αὐταπαρνέεται τὴν ἐπίσημος κατάθεσίς μου ἔρχομαι νὰ λεπτομερῶς εἰς τοὺς διακριτικούς περιπτώσεις τοῦ πράγματος καὶ τῆς ὑπόθεσις ὅπου προέρχεται τὸ ἐγγλήμα. Ἦμουν εἰς περίπουλος εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἶδον τὸν ἐγγληματίαν κλητικὸν δύο κεφάλια λαθραίων ἀγγινάρες· ἐπειδὴ τις εἶμαι γνωστὸς ὅτι ὁ κλέπτης ἦτανε ἓνας ἐγγληματίας τῆς φυτουργίας, ἔστοντας ὅπου τὸν ἐπαρατήρησα εἰς παρακράτησις ὑπόπτων κρομμυδίων τοῦ ἕκαμα ἀνάκρισις περὶ τῶν δύο κεφαλῶν ἀγγινάρες τῶν λαθραίων καὶ τοῦ εἶπα κ. τ. λ. καὶ μάλιστα ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ καὶ διαφθεῖρῃ τὴν ἐκτέλεσις τῆς ὑπηρεσίαν μου ἀγοραζοντας τὸ βάρος τῆς ἐπιστοσύνης μου.

Ὁ ἀγροφύλακας

.

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ὁ ὑποφαινόμενος ἰατρὸς ἐλθὼν εἰς τὸν τόπον τῆς κλοπῆς τοῦ φόνου εὔρον αὐτὸν κτυπιμένον ὄχι διὰ ροπαλοῦ ἀλλὰ τὸν ἔριφαν χαμαὶ καὶ τὸν ἐγονάτισαν ἐπάνω εἰς τὰ πλεβρά καὶ εἰς τὸ ἴπαρ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος καὶ τοῦ προσέβαλον τρεῖς πλεβράς καὶ τὸ ἴπαρ καὶ δύο τραύματα περὶ κοντακίου ὅστε ἡ θεραπεία του εἶνε τριάκοντα ἡμερὸν καὶ ἔλα τῶν ἐννενηκοντα· δὲν γίνονται δὲ ταῦτα οὔτε εἰς τὴν Νορβεγίαν καὶ ἐπληρώθην γρόσα δέκα διὰ τὴν ἐχθεσὴν κύρ Εἰσαγγελέα.

Μ. Δ.

ΟΝΕΙΡΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Τὰ ὄνειρά μας

Καθ' ὅσον πλησιάζομεν

Ὅταν φθάσωμεν

Ἡ μόνη μας εὐχαρίστησις μετὰ τὴν πραγματοποιήσιν των.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΒΑΣΙΛΕΑ

ΜΙΑ φορά κ' ἔνα καιρό,
Οἱ βατράχοι 'ς τὸ νερό,
Βασιλιᾶ θέλαν κ' ἐκεῖνοι,
Νόμους καὶ δικαιοσύνη.

Ὅμως καὶ οἱ βατράχοι
Κι' αὐτοὶ θέλουνε ἀρχή,
Κι' ὄχι βασιλεῖα ξύλο
Νὰ τὸν στρέφουνε σὰν φύλλο.

Εἰς τὸν Δία * τὸν καλό,
Στέλλουν πρέσβεις μὲ μυαλό,
Καὶ γυρεύουν νὰ τοὺς δώσῃ,
Βασιλιᾶ μὲ νοῦ καὶ γνώσῃ.

Δὲν τοὺς ἄρσσε αὐτός,
Καλοκάγαθος, κουτός,
Καὶ 'ς τὸν Δία πρέσβεις στέλλουν,
Καὶ τοῦ λέν πῶς δὲν τὸν θέλουν.

Χαμογέλασεν ὁ Ζεὺς
Κ' εἶπε: ἄξιος βασιλεὺς
Νὰ βατραχοκυβερνήσῃ
Κ' ἔνα ξύλο θάχῃ κρίση:

Τοὺς ἀκούει ὁ θεὸς
Κι': ἀφοῦ, λέει, ὁ λαὸς
Ξύλο βασιλιᾶ δὲν θέλει,
Διορίζω ἕνα χέλι.

Καὶ μὴ χάνοντας καιρό,
Εἰς τῆς λίμνης τὸ νερό,
Ἐνα ξύλο σφεντονίζει,
Τοὺς βατράχους νὰ ὀρίξῃ.

Μὰ οἱ βάτραχοι κι' αὐτὸ
Τῶβρανε πολὺ κουτό,
Καὶ 'ς τὸν Δία ξαναπάνε
Κι' ἄλλο τρίτο τοῦ ζητάνε.

Ταραχθῆκαν * τὰ νερά,
Κ' οἱ βατράχοι 'ς τὰ γερά
Φοβηθῆκαν καὶ κρυμμένοι,
Μέρες μείναν οἱ καυμένοι.

Βασιλεῖα αὐστηρό,
Πρέπει νάχουν 'ς τὸ νερό.
Καὶ ὁ Ζεὺς ποῦ δὲν χαρίζει
Νεροφείδα διορίζει.

Μὰ σὲ λίγο οἱ καλοὶ
Ξεθαρρέσαν καὶ πολὺ,
Καὶ 'ς τὸν βασιλιᾶ πού τρέμαν
Καθόνταν καὶ ταξιδεύαν.

Ὁ Καινούριος βασιλιᾶς
Γιὰ τὸ δίκηο τῆς κοιλιᾶς,
Τοὺς καλοὺς τὸν ὑπηκόους,
Τοὺς κατέπινεν ἀθρόους.

Τὸ λέγει ὁ μῦθος ὁ σοφὸς καὶ νοιωθεὶ ὅπου ἔχει γνώσῃ,
Πῶς ὅποιοι θέλουν βασιλιᾶ καὶ ὁ θεὸς τοὺς δώσῃ,
Ἐνα ξύλο δὲν εἶνε ξηρὸ καὶ ἴσιό καὶ μεγάλο
Μῆν νεροφείδα ἀχόρταγῃ θὰ εἶνε δίκῳ ἄλλο.

Η. Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΑΙ ΓΡΑΦΟΥΣΑΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

[Μία ακόμη σεμνῶς ιερατεύουσα εἰς τῶν Μουσῶν τὰ τεμέ-
νη, ἡ δεσποινὶς Ἰουλία Καράλη,

σημαντικὴν προσφέρει ἀπό-
τινος συμβολὴν εἰς τὴν νεοελ-
ληνικὴν φιλολογίαν καὶ ἐξαι-
ρεῖ τὸ γόητρον τῶν γραφου-
σῶν ἑλληνίδων. Ἡ ἐμφάνισις
τῆς νεαρᾶς λογογράφου
εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν καὶ
φιλολογικὸν κόσμον ὑπῆρξεν
ὄντως κατακτητικὴ, διότι ἀπὸ
τῶν πρώτων αὐτῆς δημοσι-
ευμάτων τοιοῦτον ἐπεδείξατο
πλοῦτον γνώσεων, τόσην λε-
πτὴν ἀντίληψιν καὶ εὐγένειαν
σκέψεων, ὥστε συνήρπασε καὶ
κατέκτησε τὸ κοινὸν τῆς Κων)
πόλεως, τὸ ὁποῖον γνωρίζει
νὰ ἐκτιμᾷ τὸ καλόν, νὰ ἀγα-
πᾷ καὶ θαυμάζῃ τὸ ὄραϊον.
Ἀπόφοιτος τοῦ Ζαπτείου παρ-
θенаγωγείου, κάτοχος πλὴν
τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Γαλ-
λικῆς φιλολογίας, χριζίζεται
τὸν κάλαμον εἰς ἀμφοτέρας
τὰς γλώσσας, μετ' ἀπαραμίλ-

λου χάριτος καὶ σπανίας δεξιότητος. Μία διάλεξις τῆς ἐν τῷ
Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ Κων)πόλεως, περὶ τοῦ προορι-
σμοῦ καὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως καὶ
ὡς Ἑλληνίδος ἰδίᾳ, κατέδειξε τὴν μέχρι τότε γνωστὴν ὡς δοκι-
μον λογογράφον, βαθεῖαν κοινωνιολόγον καὶ σθεναρὰν ἀγορή-
τριαν καὶ ἐπλήρωσε μίαν ὀραίαν σελίδα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς
σημερινῆς γυναικείας μορφώσεως.

Τὰ περιοδικὰ τῆς Κων)πόλεως καὶ τὸ «Ἐθνικὸν Ἡμερολό-
γιον» τοῦ κ. Σκόκου κοσμοῦν ἀπὸ τινος τὰς σελίδας των δι' ὀ-
ραίων τῆς γραφίδος τῆς προϊόντων, οἱ δὲ ἀναγνῶσται τοῦ «Μι-
κρασιατικοῦ», οἵτινες γνωρίζουσι τὴν ἀγαπητὴν ἡμῶν φίλην καὶ

συνεργάτιδα ἀπὸ τοῦ εἰς τὸν περυσινὸν τόμον ὠραίου «περὶ φαντασίας» δημοσιευμάτων της, θὰ ἐντρυφήσωσιν ἤδη εἰς τὸ κάτωθι ἐξ ἴσου ὠραίου «Αἱ καλλιτέραι τέρψεις τοῦ βίου»].

Αἱ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑΙ ΤΕΡΨΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

Εἰς ποῖον ἐξ' ἡμῶν δὲν συνέβη, συμπαθεῖς ἀναγνώσται τοῦ «Μικρασιατικοῦ», ὅπως κατὰ μίαν στιγμήν ἐναντιότητος ἢ ἀπογοητεύσεως χαρακτηρίσῃ τὴν ζωὴν ὡς ἀχάρिता ἢ θλιβεράν καὶ κατὰ πολὺ δυσαρέστους περιπτώσεις ὡς ἀφόρητον καὶ σκληράν; Ἐν τούτοις— ἅς τὸ ἀναγνωρίσωμεν— ἡ τόσον πολὺ συκοφαντουμένη ζωὴ καὶ τὴν ὁποίαν μ' ὄλον τοῦτο ἀγαπῶμεν, εἶναι ὀλιγώτερον φιλάργυρος εἰς τέρψεις παρ' ὅσον ἀρνούμεθα ν' ἀνομολογήσωμεν. Εἰς ἕκαστον ἐξ ἡμῶν ἐπιφυλάττει μίαν μερίδα τέρψεων παραπλεύρως τῶν ἀναποφεύκτων θλίψεων.

Πλὴν πόσοι παραμελοῦσι νὰ διακρίνουν τὰς πρώτας καὶ δὲν ἀνοίγουν τοὺς ὀφθαλμοὺς παρὰ μόνον διὰ τὰς ἀτυχίας των! Πόσοι ἐξ ἰδίας πλάνης περιφρονοῦν ἢ παραβλέπουν τὰς εὐτυχεῖς στιγμὰς τὰς ὁποίας ἡ Θεία Πρόνοια τοῖς ἐξαποστέλλει καὶ τῶν ὀλοίων ἐπ' ὠφελούμενοι ἠδύναντο νὰ σχηματίσουν μίαν διαρκῆ εὐτυχίαν!...

Αἱ τέρψεις τὰς ὁποίας παρουσιάζει ὁ βίος εἶναι δύο εἰδῶν: ἐκεῖναι τὰς ὁποίας ἐπιτρέπει ἡ αὐστηρὰ ἠθικὴ καὶ ἐκεῖναι τὰς ὁποίας προγράφει, ἐκεῖναι τὰς ὁποίας δὲν δύναται τις νὰ γενυθῆ χωρὶς νὰ παραβῆ τὸ καθήκον του καὶ ἐκεῖναι τῶν ὀλοίων καρπὸς εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀμοιβή.

Δὲν θ' ἀσχοληθῶμεν παρὰ μόνον διὰ τὰς τελευταίας καθόσον αὐταὶ μόνον ὀφείλουν νὰ ὑφίστανται δι' ἡμᾶς. Ἀποβλέπουν δὲ αὐταὶ εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμα. Αἱ τέρψεις τοῦ πνεύματος εἰσὶν ἐνίοτε πολὺ βαθεῖαι καὶ ζωηραὶ καὶ ὁ σοφὸς, ὁ καλλιτέχνης, ὁ ποιητὴς δύνανται

νά εὔρουν εἰς αὐτάς στιγμιαίαν λήθην τῶν δεινῶν καὶ ἀπογοητεύσεών των. Μία στιγμή ἐνθουσιασμοῦ προσελθούσα ἐκ τοῦ ὠραίου ὑφ' οἰανδήποτε μορφῆν καὶ ἂν παρουσιάζεται τοῦτο, ἀντισταθμίζει πολλὰς ἐβδομάδας μόχθων καὶ ἐργασίας!

Θὰ μὲ εἰπῆτε ἴσως, ὅτι δὲν εἴμεθα ὅλοι εἰς θέσιν νὰ αἰσθανθῶμεν τὰς ὑπερόχους αὐτὰς τέρψεις. Χρειαζονται, εἶναι ἀληθῆς, εἰδικά τινα προτερήματα, ἐνωμένα μὲ ἀνάλογον διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις τὸ ὠραῖον εἰς τὰς πλέον ὑψηλὰς του ἐνδείξεις, ἐν τούτοις εἶναι εἰς ὅλους προσίτον κατὰ διαφόρους βαθμούς, ἰδού τὸ πᾶν!

Πλὴν ὑπεράνω τῶν τόσῳ ὑψηλῶν καὶ πολυτίμων αὐτῶν τέρψεων θέτω τὰς τῆς καρδίας.

Ἄλλως τε αὐταὶ εἶναι πρόσιται εἰς ὅλους καὶ εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν διότι ὅλοι δυνάμεθα ν' ἀγαπήσωμεν! Naί, ὅλοι δυνάμεθα νὰ ἀγαπήσωμεν!

Ἡ ἀγάπη εἶναι μία διάχυσις τῶν ἐσωτερικῶν αἰσθημάτων, ἥτις δὲν ζητεῖ οὔτε ἐπιστήμην, οὔτε τάλαντον, ἀλλὰ μόνον μερικὰς ἀρετάς, αἵτινες δὲν εἶναι ἀδύνατοι εἰς οὐδένα: ὀλιγωτέρα λατρεία τοῦ ἐγώ μας, ἐπιείκεια διὰ τοὺς ἄλλους, μεγαλοφροσύνη καὶ γενναιότης. Βεβαίως οἱ πολλοὶ νεαροὶ τὴν ἡλικίαν δὲν ἔχουν ἀνάγκην προτροπῶν, ὅπως ἀγαπῶσιν· εἶναι εἰς αὐτοὺς μία ἔμφυτος ἐπιθυμία καὶ θὰ εἶναι μᾶλλον ἀναγκαῖον νὰ τοὺς προσαφαλίσῃ τις ἐναντίον τῆς εὐκολίας μεθ' ἧς προσκολλῶνται. Ἄλλ' ὀλίγον ἀργότερον, κατόπιν τῶν πρώτων ἀπογοητεύσεων ἐνίοτε ἡ καρδία κλείεται εἰς πᾶν αἶσθημα, ἀποξηραίνεται, γίνεται ἀδιάφορος καὶ ἐγωϊστικὴ.

Ἐγάπησαν ἄλλοτε, ἐνθουσιάσθησαν σχεδὸν διὰ τὰ ἀγαπώμενα ὄντα καὶ δὲν ἔλαβον ὡς ἀμοιβὴν εἰμῆ... ἀχαριστίαν. Εἰς τὸ ἐξῆς τετέλεσται θὰ ζήσουν δι' αὐτούς. Εἶναι ἐσχάτη βλακεία νὰ ἔχη τις τόσην καρδίαν! »

ὦ! σεῖς, οὔτινες ὁμιλεῖτε οὕτω δὲν ἠγαπήσατε ποτὲ

ἀληθῶς ἐὰν ἐν τῇ ἀφοσιώσει σας εἶχατε ὑπ' ὄψει ἄλλο τι ἢ τὴν εὐτυχίαν τῶν φιλητάτων σας προσώπων! Θὰ σᾶς ἐπαναλάβω τὴν ὡραίαν αὐτὴν φράσιν μιᾶς πνευματώδους γυναικός. «Πῶς δὲν σᾶς ἀρκεῖ ὅτι κάμνετε τὸ Καλόν, θέλετε καὶ ἀμοιβὴν δι' αὐτό; ὅλας ὁμοῦ τὰς τέρψεις!»

Δὲν ἠσθάνθητε λοιπὸν ὁποῖα ἀτελεύτητος εὐτυχία ἐνυπάρχει ἐν τῇ αὐταπαρνήσει, ἐν τῇ αὐτοθυσίᾳ καὶ ἐπειδὴ δὲν συνητήσατε μέχρι τοῦδε, εἰμὴ ἀγνώμονας διακηρύττετε ἑαυτοὺς βλάκας ἢ εὐπίστους καὶ δοκιῶσθε νὰ μὴν ἐπαναρχίσητε πλέον;

Ἄλλ' ἡ γῆ δὲν κατοικεῖται μόνον ἀπὸ ἀχαρίστους, θεῖα χάριτι, καὶ ἐὰν εὐρέθησαν μερικοὶ τοιοῦτοι μεταξὺ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἠγαπήσατε καὶ εὐηργετήσατε, ἄλλοι θὰ σᾶς πληρώσουν διὰ στοργῆς καὶ εὐγνωμοσύνης. Σᾶς φοβίζει τὸ ὑποφέρειν καὶ ἀποφεύγετε τὰς θλίψεις τῆς καρδίας, αἱ ὁποῖαι σᾶς φαίνονται καὶ αἱ χειρότεροι ὄλων. Εἶνε ἀληθές· οὐδὲν πράγματι σκληρότερον τῆς ἀπωλείας ἐνὸς προσφιλοῦς προσώπου ἢ τῶν ζῶντων ἀνησυχιῶν ἐπὶ τῆς ὑπείας του καί, χωρὶς νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τῆς ἀχαριστίας, ἣτις θὰ μᾶς εἶναι λίαν θλιβερά, ἐὰν τὴν συναντήσωμεν εἰς πρόσωπα φιλοστόργως ἀγαπώμενα, ἡ καρδία μας δύναται νὰ ὑποφέρῃ καὶ κατὰ χιλίους ἄλλους τρόπους· διὰ τοῦ χωρισμοῦ, διὰ τῆς ἀποτυχίας τῶν προσφιλῶν μας καὶ ἐνίοτε, φεῦ! διὰ τῆς κλίσεως αὐτῶν εἰς τὸ κακόν.

Διὰ νὰ ἀπαφύγετε λοιπὸν ὅλα αὐτά, προσπαθεῖτε νὰ συγκεντρωθῆτε εἰς ἑαυτοὺς, νὰ κάμετε τὴν ἀτομικὴν σας εὐχαρίστησιν τῶν σκοπῶν τοῦ βίου σας, νὰ ἐπιβάλλετε σιγῆν εἰς τὴν καρδίαν σας ἢ τουλάχιστον νὰ περιορίσετε τὰς κλίσεις τῆς, ὅπως μὴ αὐταὶ παρεμβάλλουν κανὲν πρόσκομμα εἰς τὴν εὐλαβῆ λατρείαν τοῦ ἔγώ σας. Καὶ νομίζετε ὅτι καθίστασθε οὕτως εὐτυχεῖς; Βεβαίως ἐξασφαλίζεσθε κατὰ πολλῶν κινδύνων! Πολὸν πονηρὸς ἐκείνος

δοσις θὰ δειχθῆ εἰς τὸ ἐξῆς ἀχάριστος ἀπέναντί σας! Οὐδείς φόβος ἐπὶ πλέον ὅπως αἱ ἀποτυχίαι τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ προξενήσουν εἰς ὑμᾶς τὴν ἐλαχίστην ἀνησυχίαν.... ἔκτος ἴσως ἐὰν διακινδυνεύουν καὶ τὰ ἰδικά σας συμφέροντα... ἀλλ' ὄχι! θὰ τὰ ἔχητε καλῶς προφυλαγμένα μὴ ἔχοντες προσφιλῆ ἢ αὐτά. Ἀλλὰ ποῖαι λοιπὸν τέρψεις σᾶς ἐναπολείπονται;

Αἱ τοῦ πνεύματος; Θὰ σᾶς μειδιάσουν ἀρκετὰ ἀναμφισβόλως διότι εἶναι καὶ αἱ μᾶλλον ἀναλλοίωτοι, ἀλλὰ μὴ βασίξεσθε πολὺ εἰς αὐτάς καὶ μόνον· ἔχουν ἰδίως τὴν πηγὴν των εἰς τὴν καρδίαν, τίποτε δὲν ἔγινε μέγα ἢ διαρκές, τὸ ὁποῖον γὰ μὴ ἐνεπνεύσθη ἐξ αὐτῆς καὶ ἐὰν ἀπεμάθαστε τὴν γλῶσσαν αὐτῆς, εἶναι σχεδὸν ἀναμφισβήτητον ὅτι καὶ τὰ μᾶλλον ἔξοχα τῶν ἔργων δὲν θὰ ἔχουν τὴν δύναμιν γὰ σᾶς συγκινήσουν.

Μένουν αἱ τέρψεις, τὰς ὁποίας δίδει ἡ ἐπιτυχία εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις σας. Ἀλλὰ σεῖς, οἱ ὁποῖοι παραιτεῖσθε τῶν τέρψεων τῆς καρδίας, καθὸ ἤκιστα βεβαίων θὰ εὔρητε εἰς αὐτὴν τὸ ἀβέβαιον καθ' ὅλην του τὴν σημασίαν. Τίποτε πλέον τυχαῖον πράγματι ἢ ἡ εὐδοκίμησις καὶ ἡ ἐπιτυχία καί, ἐὰν ἀντ' αὐτῶν δὲν συναντήσετε ἡ ἀποτυχίαν καὶ καταδρομὴν, εἰς τὴν μόνωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν κατεδικάσατε ἑαυτούς, ποῦ θὰ εὔρητε τὸ στήριγμα καὶ τὴν παρηγορίαν, ἃς μία ἀφοσίωσις ἀσφαλῆς καὶ βεβαία θὰ ἠδύνατο νὰ σᾶς δώσῃ; Τί θὰ σᾶς ἀποδώσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν καρτερίαν, ἃς προξενεῖ ἡ βεβαιότης τοῦ ἀγαπᾶσθαι; Τί θὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς γλυκείας ἐκεῖνας στιγμὰς τῆς διαχύσεως, αἵτινες ἐπιφέρουν τὴν λήθην τόσων ἀτυχιῶν καὶ αἵτινες ἐνισχύουν τὸ θῆρος καὶ εἰς τὰς πλέον μεγάλας θλίψεις;...

Ἐν τούτοις ἃς παραδεχθῶ ὅτι ἰδιαζόντως ἠννοήθητε ὑπὸ τῆς τύχης, ὑπὸ τῶν περιστάσεων καὶ κατεκτήσατε τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐπιθυμιῶν σας! τὸν πλοῦτον, τὴν φή-

μην καὶ τὴν δόξαν ἀκόμη· τὸ πᾶν θὰ σᾶς προσμειδιάσῃ, θὰ διαχαράξετε κατὰ τὴν ἐπιθ' μίαν σας τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς σας, ὁ κόσμος θὰ σᾶς ὑπολήπτεται, θὰ περικυκλοῦσθε ὑφ' ὄλων τῶν ἐξωτερικῶν ἐνδείξεων τοῦ σεβασμοῦ καὶ τοῦ θαυμασμοῦ του! Πλὴν φεῦ! πάντα ταῦτα δὲν θὰ σᾶς εἶναι ἀρκετά, ἐὰν ἐγνωρίσατε ἄλλο τι! Ἡ εὐζωΐα θὰ πάσῃ νὰ εἶναι δι' ὑμᾶς μία ζωηρὰ τέρσις, ὅταν λάβητε τὴν ἔξιν αὐτῆς καὶ ὀπισθεν τῶν μᾶλλον θερμῶν ἐνδείξεων ἐρασμιότητος, θαυμασμοῦ ἢ ἀκόμη καὶ συμπαθείας θὰ μαντεύηται τὴν ψυχρὰν ἀδιαφορίαν. Τέλος ὑπάρχει καὶ ἐν ἐνδεχόμενον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οὐδὲν δύναται νὰ σᾶς προφυλάξῃ· ἡ ἀσθένεια! καὶ ἡ ἐγκαταλειμμένοι εἰς τὰς φροντίδας μισθωτῶν ἄνευ σὺνδεμιαῶς ἀφοσιώσεως ἀφιλοκερδοῦς πλησίον ὑμῶν, θὰ αἰσθανθῆτε τὴν σκληρὰν ἀπομόνωσιν ἐκείνων, οἵτινες μὴ θειλήσαντες νὰ ἀγαπήσουν κανένα δὲν ἠγαπήθησαν καὶ αὐτοὶ ὑπ' οὐδενός! Μὴ λοιπὸν θυσιάξετε τὰς ἀφοσιώσεις σας ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει, οὔτε εἰς τὴν φιλοδοξίαν, οὔτε εἰς τὸ συμφέρον, οὔτε εἰς τὴν μνησικακίαν, οὔτε εἰς τὴν ματαιότητα, οὔτε εἰς τὴν ζηλοτυπίαν. Ἐχετε πάντοτε κατὰ νοῦν τὸ θείον ἀξίωμα «ἀ γ α π ᾶ τ ε ἀ λ λ ἡ λ ο υ ς!» καὶ διὰ νὰ τὸ θέτετε εἰς ἐνέργειαν μὴ διστάζετε νὰ κάμητε εἰς ἐκείνους οὓς ἀγαπᾶτε ὅλας τὰς δυνατὰς παραχωρήσεις. Σᾶς ἐψύχραναν; σᾶς ἐλύπησαν ἐπὶ πλέον; Ἔστε ἐπιεικεῖς, συγχωρεῖτε καὶ λησμονεῖτε! Ἠπατήθητε εἰς τὰ αἰσθημάτά σας μὴ δεχόμενοι ἐν ἐπιστροφῇ παρὰ ἀδιαφορίαν ἢ κακοὺς τρόπους; ὦ! μὴ στηρίζεσθε ἐπ' αὐτῶν ὅπως κλείσετε διὰ παντὸς τὴν καρδίαν σας. Μὴν ἀπορρίπτετε δι' αὐτὸ τὴν ἀφοσίωσιν, ἥτις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς ἐτοίμη ἴσως ὅπως σᾶς δώσῃ εἰς ἀποζημίωσιν θησαυροὺς φιλοστοργίας. Καὶ τέλος καὶ ἂν ἔχετε νὰ κάμητε χιλίας φορὰς μὲ Ἐχαρίστους ἐστὲ βέβαιοι ὅτι θὰ ἦσθε εὐτυχέστεροι ἐκείνων ἐν τῇ ἀφοσίωσει καὶ αὐταπαρνήσει

σας διότι θὰ γνωρίσατε οὕτως ἐκ τῆς ζωῆς, ἐκεῖνο, ὅπερ ἔχει αὕτη γλυκύτερον καὶ ὑψηλότερον: τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀγαπᾶν καὶ τοῦ ἀφοσιῶσθαι.

ΙΟΥΛΙΑ Ι. ΚΑΡΔΛΗ

ΔΟΓΙΑ ΣΕ ΣΤΙΧΟΥΣ

ΟΚΤΑΣΤΙΧΟΝ

ΔΕΝ προσκυνῶ τοῦ πύργου σου τὰ μαρμαρένια ὕψη
 κ' οὔτε ζητῶ τὸ δάκρυ σου στὴ φαρμακεύτρα θλίψη,
 ποῦ μοῦ βαραίνει πρὸς τὴ γῆ θοὰ τὰ μάτια χάμου.
 ἔμενα ἄλλοῦ μὲ σέρνει ὁ νοῦς κ' ἄλλοῦ πετᾷ ἡ καρδιά μου·
 ἔχω ἐκεῖ νὰ παίξω ἀγούς καὶ νὰ ἔλαλῶ τραγούδια,
 σωρὸ νὰ ράνω γιασεμιά καὶ στίβες τὰ λουλούδια·
 κάπου ἄλλοῦ μὲ σέρνει ὁ νοῦς κ' ἄλλοῦ μοῦ λέει ἡ καρδιά
 μου
 νὰ πᾶ νὰ στήσω τὸ χορὸ τοῦ πειρὸ θλιμμένου γάμου.

ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟ

ΑΣΠΡΙΖΟΥΝ ἀκόρπια μνήματα μες στῆς νυχτὸς τὴν πύσσα
 καὶ βουρκομένα πλάϊ τους λυγοῦν τὰ κυπαρίσσα.
 Μὴ τάχα στ' ἄστρα ποῦ τραβοῦν τὰ δένδρα λυπημένα,
 καὶ μιὰ ψυχὴ στά κλώνια του βαστάει τὸ καθένα,
 δὲ λέν κ' ἐκεῖνα προσευχὴ γιὰ τὴ ψυχὴ τὴ μαύρη,
 ποῦ λαχταράει τοῦρανοῦ τὸ μονοπάτι ναῦρη;

Πέριγμος 1909.

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Ι. ΦΡΙΑΛΓΤΣΕ

ΘΕΟΣ ΚΑΙ ΜΑΜΜΩΝΑΣ

(Διάλεξις γενομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου
«Παρνασσού»)

Ἐίς ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας δύνανται νὰ συμβοῦν πολλὰ πράγματα. Δύνανται, φερ' εἰπεῖν, νὰ κριθῇ ἡ τύχη τῆς Κυβερνήσεως διὰ μιᾶς ψηφοφορίας ἐν τῇ Βουλῇ, δύνανται νὰ γαθῇ μία περιουσία εἰς τὸ χρηματιστήριον, ν' ἀποτερσθῇ ἓνα σπίτι ἀπὸ πυροκαϊάν, νὰ συναρθῇ ἓνα συνοικέσιον, ἢ νὰ λάβῃ γέωσαν κανέν ἄλλο παραπλήσιον δυστύχημα, δύνανται νὰ μεταβῇ κανεὶς μὲ τὸ τραῦ ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας, εἰς δὲν συμβῇ κανέν ἀπευκτικόν καθ' ὁδόν. Ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ἐξετασθῇ εἰς εὖρος καὶ εἰς μήκος ἐν ἀνθρώπινον ἐλαττώμα, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλάλησαν διὰ μακρῶν οἱ ποιηταί, οἱ φιλόσοφοι, οἱ ἡθογράφοι, ὄλων τῶν λαῶν καὶ ὄλων τῶν αἰώνων, ἡ φιλαργυρία.

Ἡαρακαλῶ ὅμως τὸ ἀκροατήριόν μου νὰ μὴ τρομάξῃ. Μολονότι ἐπέστη ἡ ἀγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή καὶ ἡ ἐκκλησία καλεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοὺς πιστοὺς εἰς κατάνυξιν καὶ μετάνοιαν, δὲν ἤλθα νὰ κάμω παραινετικὴν ὁμιλίαν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Οὔτε τὸ σχῆμα ἔγω, οὔτε τὸν χαρακτήρα, οὔτε τὰ προσόντα τοῦ ἱεροκήρυκος. Ὁμολογῶ ταπεινῶς ὅτι ἡ ἀρετὴ μου δὲν φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ αἰσθάνωμαι ἱεράν περιφρόνησιν πρὸς τὸ γόημα, πιστεύω δὲ ἀδιστακτικῶς ὅτι διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸν Ἡαραδείσον δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε παντελῶς ἀπένταρος· ἢμπορεῖν νὰ εἰσέλθῃ ἐξαιρέτα καὶ μὲ καλῶς ἐφωδιασμένον βαλάντιον, τὸ ὅποιον μάλιστα εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ διευκολύνει τὴν εἴσοδον, συμφώνως πρὸς τὸν Γαλλικὸν στίχον.

On est avec le ciel des accommodements.

Ἄλλως τε ἀναμεταξύ μας, εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ τὴν εὐφραδειαν τοῦ Χρυσοστόμου ἂν εἶχα, δὲν θὰ κατώρθωνα μὲ τὰς διδασχάς μου, ν' ἀπελευθερωσω οὔτε μ' ἂν κἄν ἀπὸ τὰς τόσας δυστυχησιμεγας ἀσχημας, ὅπου εὕρισκονται φυλαχισμέναι ἐντὸς τῶν σφικτοδεμένων βαλάντιων. Ἐπειτα δὲν θέλω ν' ἀναξέσω πληγὰς μό-

λις έπουλωθε΄σας· διότι ίσως δέν έληθμονήσατε, ύμεις οί άρρενες πρό πάντων και όχι αί κυριαί, ότι μόλις κατ΄ αυτάς συνέπεσεν ή πρώτη επέτειος τής αξιομνημονεύτου ήμέρας, κατá τήν όποιαν άντήχησαν εις όλα τá κέντρα τών Άθηνών γόοι και κοπετοί σπαρρακτικοί, ως να ύπήρχον τοποθετημένοι εις πáσαν γωνίαν όδοντοϊατροί εκριζώνοντες δια τής βίας τούς όδόντας τών διαβατών, ένω εύρίσκοντο απεναντίας άθραί και εύσπλαγχοι κυριαί με τá κουτάκιατων, άποσπώσαι χάριν φιλανθρωπικού σκοπού όλ΄γα χρήματα από τήν τσέπην τών διερχομένων.

Τάς όλίγας σκέψεις και άναμνήσεις, ως σχετικώς προς τό θέμα τουτο θά λάβω τήν τιμήν να εκθέσω προς τό εύγενές μου άκρατήριον, ενεπνεύσθην εκ προσφάτου διηγήσεως φίλου μου, όστις κατ΄ αυτάς μετέβη προς παραλαβήν ποσού τινος έξ έργασίας του εις τόν οίκον συμπολίτου μας, πλουσιωτάτου μέν, αλλά διατελουόντος εις πλήρη διάστασιν με τήν έλευθεριότητα. Προκειμένου να ύπογράψη τήν άπόδειξιν, ό φίλος μου έλαβε τήν πένναν και τήν έδούτηξεν εις τό μελανοδοχείον όλγον τι βαθέως, ότε ή χείρ του οίκοδεσπότου επέπεσεν ως ίεραξ και του ήρπασε τήν ιδιχήν του.

—Τί κάνεις εκεί; του έειπε με άυστηρόν ύφος· έτσι σπαταλουν τό μελάνι για μια ύπογραφή;

Ο φίλος μου έμεινεν έμβρόντητος, ήλθε δε και μου διηγήθη θαυμάζων τό γεγονός, τό όποιον εινε όμολογουμένως αξιοθαύμαστον. Ο Βίκτωρ Ουγκώ με έν φιαλίδιον μελάνης έγραψεν έν όλόκληρον μυθιστόρημα, νομίζω τήν **Παναγίαν των Παριδίων** και μάλιστα έξ αυτής τής άφορμής ήθέλησε κατ΄ αυτάς να επιγράψη τό βιβλίον του: «Ο,τι έμπεριέχεται έντός φιάλης μελάνης.»

Έάν λοιπόν με έν φιαλίδιον μελάνης, τό όποιον στοιχίζει όλίγα λεπτά, δύναται να γραφή όγκώδες βιβλίον, ύπολογίσατε ποία δαπάνη αναλογεί εις μίαν ύπογραφήν, έστω και αν ό ύπογράφων όνομάζεται Παπαχριστοθεοφιλόπουλος! Έάν εξηρτάτο από τόν έν λόγω κύριον βεβαίως κανέν επιστημονικόν σύγγραμμα, ή φιλολογικόν μνημείον, ή άλλο οιονδήποτε ώφέλιμον βιβλίον δέν θά έγράφετο εις τόν κόσμον και ή μελάνη θά έγρησίμευε τό πολυ δια να ύπογράφονται τά χρεωστικά όμόλογα. Φαντάσθητε δε τί θά εκάμνεν ό φοβερός αυτός εξηνταβελόνης εάν άντι μελάνης έπρόκειτο περί ραδίου, του όποιου έν μικρόν ποσοστόν του γραμμαρίου αντιπροσωπεύει, καθώς γνωρίζετε, τήν αξίαν πολλών χιλιάδων δραχμών. Βεβαίως ό προσερχόμενος προς αυτόν να λάβη μικροσκοπικήν μερίδα ραδίου, θά έλάμβανεν άντ΄ αυτής γενναίαν δόσιν... ραδίου.

Καὶ τὸ ραβδίον μου ὑπενθυμίζει αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐν ἄλλο περιστατικῶν φανερώων σχέσεις περιέργους καὶ ἀπροσπτος μεταξὺ τῶν ραβδίων καὶ τῆς φιλοχρηματίας. Ἐξω πρὸ χειροῦ εἰς κάποιαν ἐπαρχίαν τρεῖς ἀδελφοὶ πλουσιώτατοι, ἀλλὰ διαβόητοι διὰ τὴν φρικώδη αὐτῶν φιλαργυρίαν· ἀπεβίωσαν καὶ οἱ τρεῖς ἄγαμοι, ὁ τελευταῖος δὲ πρὸ μικροῦ ἀποθανὼν κατέλιπε κολοσσαϊαὴν χρηματικὴν περιουσίαν. Εἰς τὸν ἔρημον οἶκόν των δὲν ἐσύχναζον πολλοί, ἀπετόλμων ὅμως νὰ κρούουν ἐνίοτε τὴν πάντοτε κλειστὴν θύραν των μερικοὶ ἐπαίται. Ὑπηρέτην δὲν εἶχον, εἶχον ὅμως ἓνα σκύλλον ἄγριον φύλακα, μὲ τὸν ὁποῖον κατήρχετο καὶ ἤνοιγε τὴν θύραν ὁ εἰς τῶν ἀδελφῶν. Οἱ ἐπαίται, συνήθως ἀνάπηροι ἢ πρεσβύται, κρατοῦν εἰς τὴν γειρά των βακτηρίαν· ὁ σκύλλος ἐπὶ τῇ θέᾳ των ἐγούγιζεν ἀπειλητικῶς· τότε δὲ ὁ οἰκοδεσπότης προστατευτικῶς τάχα ἔλεγε πρὸς τὸν ἐπαίτην: — Δός μου τὸ μαστουνὶ σου γρήγορα μὴν ἀγριεύσῃ ὁ σκύλλος καὶ σὲ φάῃ!...

Καὶ ἀφοῦ μὲ αὐτὸ τὸ τέλμασμα τοῦ ἔπερνε τὸ ραβδί, τὸν ἔσπρωχνε καὶ τὸν ἔκλειεν ἔξω, σφετεριζόμενος αὐτό. Ἡ κακόγλωσσος φήμη τοῦ τόπου ἰσχυρίζετο ὅτι αὐτὰ τὰ ραβδία τὰ ἐσύχναζαν οἱ φιλαργυροὶ ἀδελφοὶ καὶ τὰ ἐχρησιμοποιοῦν εἰς τὸ μαγειρεῖόν των ὡς καύσιμον ὕλην. Ὁμολογήσατε ὅτι εἶνε ἀρκετὰ πρωτότυπος ἡ μέθοδος τοῦ νὰ μαγειρεύῃ κανεὶς ἀνεξόδως χρησιμοποιοῦν τὰ ραβδία τῶν ζητιάνων!

Διὰ νὰ εἴμεθα ὅμως εὐλικρινεῖς, ὀφειλομέν ἀναγνωρίζοντες καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐπατεία εἶνε ὀχληρὴ καὶ ἀηδὴς πράγμα, διαθέτουσα κκῶς ὅχι μόνον τοῦ φιλαργυροῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐλεήμονος πολλάκις τὴν ψυχὴν. Καὶ ναὶ μὲν εἰς τὸν τόπον μας δὲν ἔχομεν ἐπαίτας ὅπως ἦσαν ἄλλοτε εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὅπου, κατὰ τὴν περιγραφὴν τινῶν συγγραφέων, ἰδαλγοὶ ρακενδύται, ἀλλ' ἀκμαῖοι, ἐνεδρεύοντες εἰς ἀπόκεντρα μέρη ἐσταμάτων τοὺς διαβάτας καὶ ἐνῶ μὲ τὴν μ'αν γείρα ἔτειναν πρὸς αὐτοὺς τὸν πῖλόν των ἐξαιτούμενοι θρηνωδῶς τὸ ἔλεός των, διὰ τῆς ἄλλης τοὺς ἐσημάδευαν μὲ τὸ πλατύστομον πιστόλι των, ἐπιχειρήμα τὸ ὁποῖον πάντοτε ἴσχυε νὰ προκαλῆ γενναϊδῶρον βοήθημα. Δὲν ἔχομεν ἐπίσης τὴν μεγαλοπρεπῆ μορφήν τῆς ἐπατείας, ὅποια ἐπαρουσίαζετο, ὅπως λέγουν μερικοὶ περιηγηταί, εἰς τινὰς πορτογαλλικὰς κτήσεις, ὅπου κυρίαὶ καὶ δεσποινίδες εὐγενεῖς, ἀλλ' ἄποροι, μεταβαίνουν ἐντὸς φορεῖων εἰς τὴν κατοικίαν τῶν διερχομένων ἐκ τῆς χώρας των ξένων σταθμεύουσαι παρὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἀποστέλλουν ἐπάνω τοὺς ὑπηρέτας των νὰ ζητήσουν διὰ λογαριασμόν των ἐλεημοσύνην. Ἐχει ὅμως πάντοτε τι τὸ ἀ-

ποκραστικόν ἢ ἐπαίτεία μὲ τὴν ἐλασινότητά της ὅσον καὶ μὲ τὴν ἀνθρώπειάν της καὶ χρειάζεται μεγάλη δόσις χριστιανικῆς πραότητος διὰ νὰ παραβλέψῃ κανεὶς τὸ γεννώμενον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ αἰσθημα τῆς ἀηδίας. Ὁ Ἀχιλλεύς Παράσχος μοὶ διηγεῖτό ποτε ὅτι κάποιος ἐπαίτης συχνὰ ἐνόηλὼν αὐτὸν τοῦ ἦτο τόσον ἀντιπαθητικός, ὥστε ἐνῶ, ἀνοικτόκαρδος ὡς ποιητής, ἔδιδεν εἰς ὅλους τὸν ὄβολόν του, εἰς ἐκεῖνον τὸν ἥρνεϊτο. Ἄλλ' εἰς φίλος του τῷ παρετήρησεν ὅτι ἡ πράξις του ἦτο ἀντιχριστιανική, διὰτι δίδων εἰς τοὺς ἄλλους, τοὺς συμπαθεῖς εἰς αὐτόν, ἐπραττεν ἔχι ἀγαθοεργίαν, ἀλλ' εὐχαρίστησιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἐνῶ δίδων εἰς τὸν ἀπεχθῆ ἐκεῖνον χάριν τῆς ἰδέας τῆς ἐλεημοσύνης καὶ ἔχι χάριν τοῦ προσώπου του, διὰ ἐφέροτο θεαρόστωφ. Καὶ ὁ ποιητής ἐπέισθη ἐκ τῆς παρατηρήσεως καὶ ἤλθει εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ὄχληρόν.

Ἀφίνοι δὲ κατὰ μέρος τὴν εὐγνωμοσύνην, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διατελεῖ εἰς σχέσεις σχεδὸν ἐχθρικός πρὸς τὴν ἀγαθοεργίαν. Ὑπάρχει περὶ τούτου εὐφρεστάτος μῦθος τοῦ διαστήματι ρώσσου συγγραφέως Τουρκένιεφ. Ὁ Ὑψιστος, λέγει, συνεκάλεσέ ποτε ἐν τῷ Παραδείσῳ εἰς ἐορτάσιμον ὁμήγουριν πάσα πὰς ἄρετάς, παρετήρησε δὲ ὅτι ἐνῶ ὅλοι αἱ ἄλλαι ἐγνωρίζοντο μεταξύ των καὶ συμπεριεφέροντο αἰκείως πρὸς ἀλλήλας, δύο μόνον ἔστενον παράμερα καὶ ἐφαίνοντο ὅπως ξένοι καὶ ἄγνωστοι ἀνάμεσον των.

— Πῶς! δὲν γνωρίζεσθε; εἶπε πρὸς αὐτάς μὲ ἀπορίαν ὁ ἐπουράνιος οἰκοδεσπότης. Τότε νὰ σᾶς κάμω νὰ γνωρισθῆτε.

Καὶ λαθὼν τὴν χεῖρα ἑκατέρας ἐπαρουσίασε τὴν μὲν πρὸς τὴν δὲ λέγων:

— Ἀπ' ἐδῶ εἶνε ἡ κυρία Ἀγαθοεργία καὶ ἀπ' ἐδῶ ἡ κυρία Εὐγνωμοσύνη.

Ἄλλὰ τὴν εὐφρεστέραν δικαιολογίαν τῆς ἀσπλαγγίας ἐπενόησε κάποιος πλούσιος φιλαργυρος, ὅστις ἐλεγχόμενος ὑπὸ γνωρίμου τοῦ κυρίου διότι ἀπέφευγε νὰ δώσῃ καὶ τὴν παραμικρὰν βοήθειαν εἰς τοὺς πένητας, χωρὶς ἔτι ὀπισθεν τῆς χριστιανικωτάτης τῶν ρήσεων τοῦ Εὐαγγελίου.

— Κυρία μου, εἶπεν, ἐγὼ ἀκολουθῶ πιστῶς τὸ παράγγελμα τοῦ Χριστοῦ εἰπόντος: ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρω μὴ ποιήσης. Ἐγὼ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ δώσῃ κανεὶς ἐλεημοσύνην ἀρα δὲν δίδω καὶ ἐγὼ εἰς κανένα.

* *

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐφευρέθη τὸ χρῆμα πρὸς εὐκολίαν τῆς μεταξύ τῶν ἀνθρώπων συναλλαγῆς καὶ προγενέστερον ἀκόμη, ἀπ' ὅπου ἴσως ἐσχηματίσθη ἡ πρώτη ἰδιωτικὴ περιουσία, ὁ ἐξάφαλμος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΕΝΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

Ο ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ

κατὰ τῆς φιλαργυρίας ἐτονίσθη καὶ ἐξακολουθεῖ ἀντηγῶν διὰ τῶν αἰώνων. Ὅλοι οἱ νομοθέται τῶν λαῶν ἐθέσπισαν μέτρα πρὸς περιστολὴν τῆς ὀλεθρίου ταύτης τάσεως· ὅλοι οἱ φιλόσοφοι ἐστιγμάτισαν τὴν μισαρρότητα τῆς κακίας ταύτης, τῆς ἀποκλειστικῶς ἀνθρωπίνης· ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἔρριψαν κατ' αὐτῆς τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος. Ὁ Σοφοκλῆς εἰς τοὺς ὠραίους στίχους τοῦ Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῶ καταρᾶται τὸν ἄργυρον, ὅστις

ἀδικίαν ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέθειαν εἰδέναι.

Ὁ Λαφονταῖν θεωρεῖ τὸν φιλάργυρον ὄχι ὡς κατέχοντα ἀλλὰ ὡς κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ χρυσίου. Ὁ Βοαλώ λέγει ὅτι πᾶσα τοῦ φιλαργύρου ἡ δόξα καὶ ἡ εὐτυχία συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐπαυξάνῃ δι-
αρκῶς θησαυρὸν ὅστις εἰς οὐδὲν τοῦ χρησιμεύει. Μία δὲ λαϊκὴ παροιμία προσφύεστατα ἐξομοιώνει τὸν φιλάργυρον μὲ τὸν χοῖρον, διότι ἀμφότεροι μόνον μετὰ θάνατον εἶνε χρήσιμοι. Ἐντούτοις τὸ ἐλάττωμα ἐξακολουθεῖ νὰ δεσπόζῃ κραταίῳ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὁ βωμὸς τοῦ Χρυσοῦ Μόσχου ἐξακολουθεῖ νὰ ἐγείρεται ἀγέρωχος ἐν τῷ μέσῳ τῶν κοινωπιῶν καὶ τῷ χρέμα, ὅσονδ' ἴποτε ταπεινὴ, ρυπαρὰ ἢ ἐπονειδιστος καὶ ἂν εἶνε ἢ προέλευσις τοῦ ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ τιμᾶται καὶ νὰ προσκυνῆται. Αὐτῆς τῆς γνώμης ἦτο καὶ ὁ Βεσπεσιανός, ἀγαθὸς μὲν κατὰ τ' ἀλλὰ ρωμαῖος αυτοκράτωρ ἀλλὰ τόσον πολὺ κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας, ὅστε δὲν ἔκνησε νὰ θέσῃ φόρον καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ δυσώνυμα μέρη, ὅπου καταφεύγουν οἱ ἄνθρωποι ἐνεκεν φυσικῆς ἀνάγκης—καὶ ἀναφέρω τὸ παράδειγμα τοῦτο μὲ κάποιον δισταγμὸν ἐκ φόβου μήπως ἔρεθῆ καὶ ἐφαρμόσῃ τὸ φορολογικὸν μέτρον κανεὶς ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος τοῦ ἔκαμε παρατηρήσεις διὰ τὴν ποταπότητα καὶ τὴν ἀγένειαν τοῦ φόρου, ἀρπᾶσας ἐκεῖνος ἐν τῶν κομισθέντων αὐτῷ ἐκ τῆς εἰσπράξεως δηναρίων, τὸ ἐπλησίασεν εἰς τὴν μύτην τοῦ υἱοῦ τοῦ λέγων:

—Μύρισε νὰ ἰδῆς ἂν ἔχῃ καμμίαν ὄσμήν!

Ἡ εἰκὼν τοῦ φιλαργύρου, τοῦ ἄρπαγος καὶ πλεονέκτου μὲ τὰ ἀδρά του χαρακτηριστικὰ περιλαμβάνεται εἰς τὴν φιλολογικὴν πινακοθήκην πάντων τῶν λαῶν, γραφείσα ὑπὸ ἐξόχων ἠθογράφων καὶ σατυρικῶν κυρίως ποιητῶν. Περιττὸν νὰ ἀναφέρω τὸν Θεόφραστον, τὸν Πλούταρχον, τὸν Λαβρυγῆρ καὶ ἄλλους. Ὁ Στρεψιάδης τοῦ Ἀριστοφάνους εἶνε ἀπλοῦν σχεδιάσμα, διότι ἡ φιλαργυρία διαδραματίζει ἀντικείμενον δευτερεῶν εἰς τὸ σατυρικὸν δράμα. Ὁ ἀριστοτεχνικὸς τύπος εἶνε ὁ Harpagon τοῦ Μολιέρου, μιμηθέντος μὲν τὸν Πλαῦτον, ἀλλ' ὑπερτηρήσαντος κατὰ πολὺ τὸ πρω-

τότυπον, ὁ φοβερός Harpagon ὁ Ἐξηνηταβελόντης, κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἔμμετρον μετὰφρασιν Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων—ὅστις κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἐνός τῶν προσώπων τοῦ δράματος δὲν σοῦ δίδει, ἀλλὰ σοῦ δανεῖζει τὴν καλημέραν. Καὶ ἂν ἀπὸ τὴν καλημέραν του περιμένῃ τόκον, φαντάσθητε τί κέρδος ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ὠφελῆθῃ δανεῖζων τὰ χρήματά του. Ἡ τοκογλυφία εἶνε τὸ εὐρὺ στάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ φιλάργυρία ἀρέσκεται κατὰ προτίμησιν νὰ ἐξασκῆ καὶ νὰ εὐρωστῆ καὶ ὅπου ἡ ἀπληστία της λαμβάνει τοιαύτας διαστάσεις, ὥστε ἡ ἀριθμητικὴ δὲν ἔχει σχεδὸν ψηφία ἐπαρκεῖ πρὸς παράστασιν της. Εἰς τὰ παγκόσμια χρονικὰ τῆς τοκογλυφίας μνημονεύονται πλεονέκται, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ὁ Σάυλωκ, τὸ θαυμάσιον ὑπόδειγμα τοῦ εἶδους, καταντᾷ νὰ ἐκληφθῆ ὡς εὐσυνείδητος καὶ ὀλιγαρχῆς· μεταξύ δὲ τῶν ἀπειραχθῶν παραδειγμάτων θὰ ἐκλέξω νὰ σᾶς ἀναφέρω ἐν Ἀθηναϊκόν, τοῦ ὁποίου ἀξιόπιστοι μάρτυρες μοῦ ἠγγυήθησαν τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν. Πρὸς ἓνα τοιοῦτον ἀκόρεστον τοκογλύφον κατέφυγε ποτε ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης ὁ μακαρίτης Σκαλιδῆς, λόγιος ἀνὴρ καὶ πνευματώδης, γνωστὸς εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν τῆς παρελθούσης γενεᾶς, ἀλλὰ διάγων βίον ἄσωτον καὶ ἀκατάστατον, αὐτόχρημα βοημικόν. Ἐζήτηε δάνειον τριακοσίων δραχμῶν καὶ ὁ τοκογλύφος ἔστερξε μετὰ πολλὰ νὰ τοῦ τὸ παραχωρήσῃ ἀντὶ συναλλάγματος, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅπως ἐκ τῶν 300 δραχμῶν κρατήσῃ τὰς 150 ὡς τόκον τριῶν μηνῶν. Ὁ Σκαλιδῆς τότε μετὰ τὴν ἀστείαν ἐκείνην μορφήν του ἀλλὰ μετὰ ἔκφρασιν σοβαρότητος, ἀπήντησεν εἰς τὸν τοκογλύφον:

—Κρατῆστε, σᾶς παρακαλῶ, καὶ τὰς ἄλλας 150 καὶ κάμετε τὸ συναλλάγμα διὰ ἕξ μῆνας.

Ἄλλ' εὐστοχώτερον παντὸς ποιητοῦ καὶ παντὸς ζωγράφου τῶν ἡθῶν καὶ τῶν χαρακτήρων ἀπεικόνισεν τὸν φιλάργυρον ἢ θυμόσοφος τοῦ λαοῦ εὐφυῖα, ἐγκατασπείρασα τὰς διαφοροὺς παρατηρήσεις αὐτῆς εἰς παντοῖους μύθους καὶ ἀνέκδοτα. Θ' ἀναφέρω μερικὰ ἐξ αὐτῶν, ἅτινα νομίζω μᾶλλον χαρακτηριστικὰ καὶ πρωτότυπα.

Φιλάργυρός τις ἐξέρχεται εἰς περίπατον κρατῶν τὴν καινούριαν τοῦ ὀμβρέλλαν, ὅτε ἀρχίζει νὰ βρέχῃ. Ὁ φιλάργυρος τὴν κλείει μετὰ ἀδημονίαν ἀναφωνῶν:

—Εἶδες ἐκεῖ τί ἀτυχία! νὰ πιᾶσῃ τὸ νερὸ γιὰ νὰ μοῦ βραχῆ ἡ καινούρια μου ὀμβρέλλα!...

Ἄλλος ἐσυνείθιζεν ὅταν τοῦ ἔπερναν μέτρον διὰ φόρεμα, νὰ κρατῆ τὴν ἀναπνοήν του, διὰ νὰ μὴ χρειασθῆ ὁ ράπτῃς διὰ τὴν κατασκευὴν του πολὺ ὕφασμα.

Ἄλλος πλούσιος φιλάργυρος ζῶν μόνος καὶ πανέρημος εἶχε τὸ

ἀτύχημα νὰ χάσῃ τὸν σκύλλον του, τὸν μόνον φύλακα τῆς οἰκίας του. Διὰ νὰ μὴ τὸν ἀντικαταστήσῃ δέ, ἐξήρχετο τὴν νύκτα εἰς τὸν κῆπον καὶ ἐγαύγιζεν ὁ ἴδιος ἐπὶ τινὰ ὥραν, προσποιούμενος τὴν φωνὴν τοῦ σκύλλου, ὅπως ἀπομάκρυνῃ τοὺς κλέπτάς, καὶ ἔπειτα ἀτεκλίνετό.

Περὶ ἐτέρου φιλαργύρου λέγουν ὅτι εἰς τὸ ἄλογον τὸ ὅποιον ἔτρεφεν ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν σταυλὸν του ἔδιδε μόνον ἄχυρον χάριν οἰκονομίας, τοῦ ἔβαζε δὲ εἰς τὰ μῆτια πράσινα ὀματουάλια ὅταν ἔτρωγε, διὰ νὰ πλανᾶται τὸ ζῶον καὶ νὰ νομίζῃ ὅτι τρώγει χλωρὸν χορτόν.

Κάποιος ἄλλος ἐν στιγμῇ ἀπελπισίας ἠθέλησε νὰ κρεμασθῆ· ἔνας γείτων του τὸν εἶδε καὶ τρέξας ἔκοψε τὸ σχοινὶ καὶ τὸν ἔσωσε. Ἄλλ' ὁ φιλαργύρος ἀντὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ ἀπήτησε νὰ τοῦ πληρώσῃ 50 λεπτὰ διὰ τὸ σχοινὶ ὅπου τοῦ ἔφθειρε.

Λέγουν περὶ ἄλλου τίνος ὅτι τυφλωθεὶς ὀλοσχερῶς ἐκ καταροᾶκτου, ἀπεφάσισε μετὰ πολλὰ νὰ ὑποστῇ ἐγχείρησιν ὅπως ἀναθλέψῃ. Ἄλλ' ἀφοῦ ὁ ἰατρός ἔκαμε ἐπιτυχῶς τὴν ἐγχείρησιν εἰς τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, ὁ πάσχων τὸν ἐσταμάτησε καὶ δὲν τὸν ἀφήκε νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐγχείρησιν καὶ τοῦ ἄλλου, δηλώσας ὅτι χάριν οἰκονομίας ἤρκεϊτο νὰ βλέπῃ μὲ τὸ ἕνα μάτι.

Κατὰ τινὰ λαϊκὴν παράδοσιν, εἰς φιλαργύρους ἀκούσας τὴν φημὴν ἐτέρου ὁμοίου του ἐπορεύθη πρὸς ἐπισκέψιν του ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ καμμίαν συμβουλήν. Ὁ οἰκοδεσπότης ἐδέχθη εὐγενῶς τὸν ἐπισκέπτην καὶ μετὰ τινων στιγμῶν συνομιλίαν ἐφύσισε καὶ ἔσδυσε τὸν μόνον φωτίζοντα τὸ δωμάτιον λύχνον, λέγων ὅτι ἀφοῦ ἐγνωρίσθησαν κατείδαν ἀλλήλους, ἦτο περίττον πλεονὰ νὰ ἔγουν τὸ φῶς ἀναμμένον. Ὁ ἐπισκέπτης εὗρεν ὀρθὴν τὴν παρατήρησιν, ἀλλ' ὅτε ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ καὶ ἀνήφθη πάλιν ὁ λύχνος, ἐξεπλάγῃ ἰδὼν τὸν ξενίζοντα αὐτὸν μὲ γυμνά τὰ σκέλη, διότι, ὅπως τοῦ εἶπεν, διαρκούσης τῆς συνομιλίᾶς εἶγεν ἀφαιρέσῃ τὸ παντάλονι τοῦ, ἀφοῦ ἐνεκὰ τοῦ σκότους ἦτο περίττον, διὰ νὰ μὴ κατατρίβεται μὲ τὸ κάθισμα.

Ἐτέρος διδασκῆμὸς φιλαργύρος εὗρεθεὶς ἐν τῷ νῶῳ κατὰ τὴν ὠραν φιλανθρωπικοῦ ἐράνου, ἠναγκάσθη νὰ ρίψῃ εἰς τὸν δίσκον ἐν νόμισμά. Ὁ ἐπίτροπος κατὰ λάθος ἐπανήλθε πάλιν μετ' ὀλίγον εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ ἔτεινε τὸν δίσκον. — Ἐδώκα, κύριε, πρὸ ὀλίγου, τοῦ εἶπε δυσανάσχετων ὁ φιλαργύρος. — Τὸ πιστεύω ἀλλὰ δὲν τὸ εἶδα, ἀπήντησεν ὁ ἐπίτροπος. — Καί, ἔγωγ, παρετήρησεν κάποιος ἐγγυὸς ἱστάμενος καὶ γνωρίζων καλά τὴν φιλαργυρίαν τοῦ, τὸ εἶδα ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω.

Καὶ αὐτοὶ οἱ Κινέζοι, παρ' οἷς ἡ φιλαργυρία εἶνε ἐλάττωμα φιλετικόν, ἔχουν πάμπολλα ἀνέκδοτα περὶ φιλαργύρων. Ἐν τῶν ἀστειοτέρων εἶνε τὸ ἐξῆς. Ρυπαρὸς φιλάργυρος ὅπως ἐξοικονομῆ τὸ προσφάγι του, μετέβαινεν εἰς τὴν ἀγορὰν, ὅπου πωλοῦνται ψητὰ πούλερικά καὶ ἐμάλαζε μὲ τὸ χεῖρ του παχεῖαν χῆνα, διαπραγματευόμενος τάχα τὴν ἀγορὰν τῆς. Ἐπειτὰ ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔχωνε τὰ δάκτυλά του ἀλειμμένα μὲ τὸ πάχος τῆς χῆνας εἰς τὸ ὀρύσιόν του καὶ τὸ ἔτρωγε τοιοιουτρόπως ἠρτυμένον — μὲ συγχωρεῖται διὰ τὴν ἀγδίαν, ἀλλ' αὐτὰ εἶνε βλέπετε, τὰ κινεζικὰ ἔθιμα. Ἐπρόσεχεν ὁμως νὰ χιώνῃ μόνον τὰ τέσσαρα δάκτυλα. Καὶ τὸ πέμπτον; θὰ μ' ἐρωτήσητε. Τὸ πέμπτον τὸ ἐφύλαττε διὰ τὸ πρόγευμα τῆς ἐπομένης.

Τοιοῦτον ταλαιπωρημένον βίον στερεώσεων διάγουσιν συνήθως οἱ ψυχῆ τε καὶ σώματι προσηλωμένοι εἰς τὸ χροῖμα. Ὡστε λίαν προσφυῶς ὁ ἄσωτος κόμης Βώκιγχαμ πρὸς τὸν φιλάργυρον Κῶτ-τλερ, παρακινουῦντα αὐτὸν νὰ ζήσῃ ὅπως ἐξῆ καὶ ἐκεῖνος, ἀπήντησε:

—Νὰ ζήσω ὅπως ζήτε καὶ σεῖς!... Ἄλλ' ἔχω καιρὸν πάντοτε νὰ τὸ κάμω αὐτὸ ὅταν μοῦ λείψῃ καὶ ὁ τελευταῖός μου ὀβολός.

Ἡ φιλαργυρία τιμωρεῖται μετὰ θάνατον; Αὐτὴ τοῦλάχιστον εἶνε ἡ γνώμη πάντων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, πᾶσα δὲ θρησκεία πρεσβεύουσα τὴν ὑπὸ τῆς θείας δικαιοσύνης ἀνταπόδοσιν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων κατὰ τὸν μέλλοντα βίον καταλέγει τοὺς φιλαργύρους μετὰ τῶν καλαζομένων.

Εἶνε περίεργον ἐν τούτοις ὅτι ὁ Δαντῆς, ὁ φαντασθεὶς τοιαῦτα φορικῶδη βασανιστήρια διὰ τοὺς ἄλλους ἁμαρτωλοὺς, κατατάσσει τοὺς φιλαργύρους ὄχι εἰς τὴν Κόλασιν, ἀλλ' εἰς τὸ καθαρτήριο. Περιγράφει αὐτοὺς εἰς τὸ ΙΘ' ἄσμα τοῦ Καθαρτηρίου ἐξηπλωμένους πρηνεῖς κατὰ γῆς, μὴ δυναμένους νὰ ἀναστραφῶσι καὶ ἀναφωνοῦντας γοερῶς τὴν ρῆσιν τοῦ ψαλμοῦ: «ἐκολλήθη τῇ γῆ ἡ ψυχὴ μου.» Μεταξὺ αὐτῶν ὁ ποιητὴς συνήντησε τὸν διαβύτην ἐπὶ φιλαργυρία πάπαν Ἀδριανὸν τὸν Ε'. ὅστις ἐξηγγήσεν αὐτῷ τὸ εἶδος καὶ τὴν αἰτίαν τῆς βασάνου. Ἀλλὰ τιμωρία πολὺ βαρυτέρα θὰ ἦτο ἂν οἱ φιλάργυροὶ ἠδύναντο μετὰ θάνατον νὰ ἐπανέρχωνται εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ βλέπουν πο ἂν χρῆσιν ποιοῦνται τοῦ πλούτου τὸν ὀπίθον ἐκεῖνοι συνέλεξαν μὲ τόσας στερήσεις καὶ θυσίας οἱ ἄσωτοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κληρονόμοι των. Τὴν σκληρὰν ταύτην βάσανον ὑφίστανται ἐνίοτε καὶ ἐν τῇ ζωῇ, βλέποντες τοὺς υἱοὺς αὐτῶν νὰ δεικνύουν τόσον ἀσεβῆ περιφρόνησιν πρὸς τὸ λατρευόμε-

νον παρ' αὐτῶν χρῆμα. Γνωστὸν δὲ εἶνε τὸ ἀνέκδοτον τοῦ υἱοῦ τοῦ πλουσίου ἐκείνου καὶ φιλαργύρου τραπεζίτου, ὅστις φωραθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς του καπνίζων σιγάρον πέντε φράγκων, ἐνῶ ἐκεῖνος δι' οἰκονομίαν ἐκάπνιζε σιγάρα τῶν πέντε λεπτῶν, ἀπήντησεν εἰς τὰς πατρικὰς παρατηρήσεις:

—Μὰ τοῦ λόγου σου δὲν ἔχεις ὅπως ἐγὼ πλούσιον πατέρα.

Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ἡ φιλαργυρία ὅταν κορυφωθῇ, καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν ὀλόκληρον, καὶ δὲν ἐπιτρέπει νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς αὐτὴν καμμία ἀρετὴ. Τὴν ἰδέαν ταύτην διετύπωσε καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἰς τὸ γνωστὸν εὐαγγελικὸν ρητόν: Οὐ δύναται τις δυσὶν κυρίοις δουλεῖν, Θεῷ τε καὶ Μαμμωνᾷ. Ἡ λέξις Μαμμωνᾶς εἶναι συριακὴ σημαίνουσα θησαυρόν, ἀλλ' ὁ Μίλτων εἰς τὸ ποίημά του «Ὁ Ἀπωλεσθεὶς Παράδεισος» ὠνόμασε δι' αὐτῆς τὸν δαίμονα τὸν διδάξαντα τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξαρτύωσι τοὺς εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς κρυπτομένους θησαυρούς, προστάτην δὲ τῶν φιλαργύρων καὶ τῶν τοκογλύφων. Κατὰ δὲ τοὺς δαιμονολόγους, οἱ ἐφορευόντες ἐπὶ τῶν θησαυρῶν ὅα μόνες εἶναι ὁ Ἀναραζήλ μετὰ τῶν συντρόφων του Γαζιήλ καὶ Φεδῶρ, μεταφέροντες τὸν κερωσμένον ἐν τῇ γῆ πλούτον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἄλλο σημεῖον διὰ νὰ μὴ ἀνευρίσκωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Μαροκκνίας ὅστις τιτλοφορεῖται καὶ μέγας μαρκήσιος τοῦ Ἀδου καὶ ἐμφανίζεται εἰς τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν ὑπὸ μορφήν λυκαίνης με πτέρυγας γρυπὸς καὶ οὐρὰν ὄφειος καὶ ὁ Σκῶξ, μέγας δούξ καὶ αὐτὸς τῶν καταχθονίων, ἀρχηγὸς τριάκοντα λεγεῶνων διαβόλων ἐμφανιζόμενος ὑπὸ μορφήν πελαργοῦ. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ὑπεξαιρῇ τὰ χρήματα τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ μὴ τ' ἀποδίδῃ εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν 1200 ἐτῶν. Καὶ με συμπαθεῖτε ἂν ἡ προθεσμία εἶνε ὀλίγη!... Δὲν γνωρίζομεν μόνον ἂν τὰ ἀποδίδῃ με τὸν τόκον, διότι τότε ἄλλοίμονόν του!

Ἐν τούτοις παρὰ τὸ εὐαγγελικὸν παράγγελμα ὑπάρχουν ἄνθρωποι προσπαθοῦντες νὰ συμβιβάζουν τὸν Θεὸν καὶ τὸν Μαμμωνᾶν καὶ ὑπηρετοῦντες ἀμφοτέρους, πάντοτε ὅμως με τὸ ἀζημίωτόν των, διότι ἂν τύχῃ νὰ θιγθῶν τὰ συμφέροντά των, ἐξχνίστανται καὶ δὲν φοβοῦνται οὔτε τὸν Θεὸν οὔτε τὸν Διάβολον. Τὸν κλασικώτερον τύπον τοῦ εἶδους τούτου ἔτυχε νὰ γνωρίσω πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα, ἐγένετο δὲ οὗτος ἥρωσ περιέργου ἱστορίας ἣν ἀφηγήθη ἄλλοτε εἰς ἓν διήγημά μου καὶ ἣτις ἐν ὀλίγοις ἔχει ὡς ἐξῆς: Γέρον φιλάργυρος, ἐνταυτῶ ὅμως καὶ θεοφοβούμενος ἦτα κάτοχος ἰδιοκτετοῦ ναοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἐκκλησιαζέτα ὀλόκληρος ἡ συνοικία. Εἰς τὸν ναὸν αὐτὸς ἦτο ὁ ἀπόλυτος

κύριος ἐκτελῶν χρέη καὶ ἐπιτρόπου καὶ ψάλτου καὶ νεωκόρου, ἐπιβλέπων τὰ πάντα, ἐνεργῶν πᾶσαν εἰσπραξίν καὶ προνοῶν περὶ πάσης δαπάνης, διευθύνων δὲ αὐταρχικῶς πᾶσαν ἱεροτελεστίαν. Συνέβη τότε νὰ πάθῃ διατάραξιν φρενῶν νεοκράτις γυνὴ ἐκ τῆς συνοικίας καὶ ἐπειδὴ ἐπαρουσίαζε πολλὰ καὶ δυσεξήγητα ὑστερικά φαινόμενα, ἐξελέγηθη, ὅπως συνήθως συμβαίνει πῶλαχού ἀκόμη, ὡς κατεχομένη ὑπὸ ἀκαθάρτου πνεύματος, προσήγετο δὲ εἰς τὸν ναόν, ὅπου ἐτελεῖτο κατανοκτικὴ παράκλησις καθ' ἑκάστην πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς θεομήτορος ὑπὲρ τῆς θεραπείας αὐτῆς. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐνῶ ἐτελεῖτο ἡ συνήθης παράκλησις ἐνώπιον πλήθους πολλοῦ πιστῶν συνέβη ἐπεισῶδιον ἀλλόκοτον. Ὁ ἱερεὺς ἀφ' ἁπῆγγειλε τοὺς ἐκτενεῖς καὶ φροδερῶς ἐξῶρισμοὺς τῆς εὐχῆς, ἠθέλησε νὰ ἐρωτήσῃ τὸ κατέγον τὴν πάσχουσαν πονηρὸν πνεῦμα περὶ τῶν ὁ ἀθέσεων του. Ἀλλ' ἐπιτραπήτω μοι νὰ συνεχίσω τὴν ἀφήγησιν ὅπως ἐγράφη εἰς τὸ διήγημα, μετ' ἡν διαβεβαίωσιν ὅτι εἶνε πιστοτάτη.

« Ἡ εὐχὴ ἔληξε καὶ ὁ ἱερεὺς κλείσας τὸ εὐχολόγιον ἀπετάθη πρὸς τὴν δαιμονιῶσαν, λέγων:

— «Εἰπέ, πνεῦμα πονηρὸν καὶ ἀκάθαρτον, πότε θὰ παύσης νὰ βασανίζῃς τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ; πότε θὰ ἐξέλθῃς νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον;

« Ὑπὸ τὸ κράτος οἶονεὶ ὑποβολῆς διατελοῦσα ἡ ταλαίπωρος γυνή, ἀπήνησε δεινῶς συστρεφομένη καὶ μετ' ὀνόνην ὑπόκωφον ὡσεὶ ἐγγαστριμύθου, ἧτις ἐφαίνετο προερχομένη ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῆς:

— «Θὰ φύγω ἔπειτα ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας.

« Τὸ ἀκροατήριον ἔμεινε καταπληκτικὸν καὶ περιδεές. Τὸ θαῦμα συνετελεῖτο· ἡ θεία χάρις ἐθριάμβευεν· ὁ δαίμων ὡμολόγει τὴν ἥτταν του. Φθόγγοι εὐχαριστίας ἀνῆλθον εἰς τὰ χεῖλη τῶν πιστῶν καὶ ἠκούσθη βοή γενική:

— «Κύριε ἐλέησον!

— «Καὶ τί σημεῖον θὰ κάμῃς ὅταν θὰ ἐξέλθῃς; ἠρώτησε καὶ πάλιν ὁ ἱερεὺς τὸ πονηρὸν πνεῦμα τὸ λαλοῦν διὰ τῶν χειλέων τῆς γυναικός.

« Ἡ δαιμονιῶσα πρὸς στιγμὴν ἔμεινεν ἄφωνος· ἔπειτα μετ' ἡν αὐτὴν φωνὴν καὶ μετ' αὐτὰ σπασμωδικὰ κινήματα ἀπήνησε:

— «Θὰ σπάσω τὸν μεσιχνὸν πολυέλαιον.

« Ψέθυρος φόβου καὶ θαυμασμοῦ διέδραμε τὸ πλῆθος τῶν ἐκκλησιαζομένων· ἀλλὰ πᾶσαυτα ἐπεκράτησεν αὐτοῦ ἄλλη τις φωνή.

« Ὁ γέρον ἰδιοκτήτης τοῦ ναοῦ διακόψας ἀπιστόμως τὴν ὑπέ-

ρινον φαλαμωδίαν καὶ κρατῶν εἰς τὴν γαῖρα τὸ ἐφθαρμένον ἱερὸν βιβλίον, ἐφάνη ἀνασχιρτήσας ὡς εἰς ἀκούσμαί τι φοβερὸν καὶ ἀπαίσιον.

«Καὶ τὸ ὄντι ἦτο φοβερὸν ὅ,τι ἤκουον τὰ ὄψα του! Νὰ σπάσῃ τὸν πολυέλαιον!... τὸν ἰδικόν του πολυέλαιον, τὸν ὁποῖον εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Βενετιάν ἀντὶ δαπάνης ἐξήκοντα ταλλήρων!... Τὸν πολυέλαιον διὰ τὸν ὁποῖον ἐνηθρύνετο, διὰ τὸν ὁποῖον ἐκαυχᾶτο, τὸ ἐγκληώπισμα τῆς ἐκκλησίας του!... Ἐν ἀκαρεῖ ὡς ἀπαίσιος ὀπτασία διεγράφη ἢ εἰκὼν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Εἶδε τὸ ὑέλινον ἐκεῖνο κομφοτέγνημα καταπίπτον μετὰ πατάγου εἰς τὴν δίχθασιν τοῦ δαίμονος, ὅστις ἔφευγεν ἀοράτως, καταλείπων ἐξόπισθὲν τοῦ δριμεῖαν ὁσμὴν θείου· εἶδε τοὺς χαρίεντας χρυσοὺς, τὰς ἀλύσεις, τοὺς πολυέδρους ῥόμβους συντετριμμένους εἰς θραύσματα καὶ σχηματίζοντας ἄμορφον σωρὸν μὲ τὰς συνεπιθλασμένας λαυπάδας, μὲ τὰ τεμάχια τοῦ χρυσογράφου, μὲ τὰς ἐσπαραγμένας ἀνθοδέσμας τῶν τεχνητῶν ἀνθέων.....

«Ἡ ἀγανάκτησις τὸν ἐκυρίευσε.

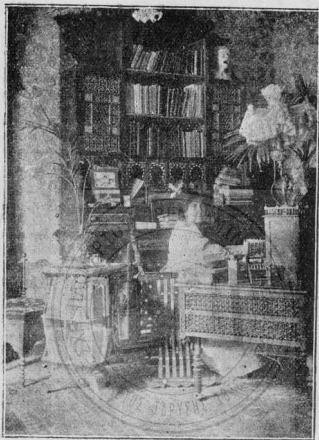
«Προέβη βλοσυρὸς καὶ ἀπειλητικὸς ὡς ὁ Ποσειδὼν εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Λινειάδος καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν χαμκὶ κατακειμένην δούμοιρον γυναῖκα, ἀλλ' ἐνταυτῷ καὶ πρὸς τὸ φωλεῦον ἐντὸς αὐτῆς δαιμόνιον, συγγέων τὰ δύο ὄντα, τὸ ὁρατὸν καὶ τὸ ἀόρατον, τὸ φυσικὸν καὶ τὸ ὑπερφυσικὸν εἰς ἕν ὄν, εἶπεν ἀπειλητικῶς.

—«Τί ὤρισες; νὰ σπάσῃς τὸν πολυέλαιον; "Ὁχι, ἀδελφούλα μου! αὐτὸ δὲν γίνεται" καλλίτερα νὰ μὴν ἔδωγῃ ποτὲ ἀπὸ μέσα σου!... Ἄκους ἐκεῖ τὸν πολυέλαιον!... Νάτανε ἕνα τζάμι; τὸ πολὺ!... ἄς εἶνε!... ἀλλὰ τὸν πολυέλαιον πῶφερα ἀπὸ τῆ Βενετιὰ καὶ μοῦ στοίχισε 60 κολωνᾶτα!... "Ὁγεσθε, κυρά μου!... Καλλίτερα νὰ καθῆσθαι ἐκεῖ πού κίθηται μετὰ του!... Μὴ σῶσθαι καὶ φύγη!

«Καὶ ἐνῶ τὸ πλῆθος ἐξίστατο ἐνεὸν καὶ στραυροκοπούμενον ἀκοῦν τὰ ἀλλόκοτα ταῦτα ῥήματα, οἱ δὲ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι ἐξήρχοντο ἤδη θορυβοδῶς ἐκ τοῦ νκοῦ, δυσκόλως ἀποκρύπτοντες τὸ μειδίσμα, ὁ γέρον ἐτι μᾶλλον ἀγέρωχος, ἀπτόητος καὶ πρὸ αὐτοῦ τοῦ Βεελζεβούλ, ἐξήκολούθει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὡς ἐν μονολόγῳ:

—«Εἶδες ἐκεῖ!... Τὸν πολυέλαιον ποῦ μοῦ κοστίζει μιὰ περιουσία!... Μὰ καλλίτερα νὰ μὴ φύγη ποτὲ ἀπὸ μέσα σου, ἀδελφούλα μου· καλλίτερα νὰ κηθήσθαι ἐκεῖ πού κίθηται!»

Ἄθηναι Φεβρουάριος 1909.

Ἡ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου εἰς τὸ γραφεῖόν της.

Ἦν ἡ πρώτη ἑλληνικὴ διδάκτωρ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ πρώτη ἐν αὐτῷ ὑφηγήτρια. Ἐγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἀθήναις, μετὰ τῆς μακαρίτιδος ἀδελφῆς της Ἀλεξάνδρας. Ὑποστῆσαι ἀμφότεραι τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις τῶν ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀνηγορεύθησαν διδάκτορες αὐτοῦ, ἀριστεύσασαι καὶ ἀποσπασάμεναι τὰ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ τὴν εἰλικρινῆ ἐκτίμησιν τῶν καθηγητῶν καὶ συμφοιτητῶν τῶν.

Ὡς γυνὴ ἐπιστῆμων καὶ ὡς λογογράφος ἑλληνικῆς ἡ κ. Α. Πα-

ναγιωτάτου τιμῆ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ὄχι μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ξένη, ὅπου ἀπὸ πολλοῦ ἀπεκατέστη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πεπολιτισμένῃ Εὐρώπῃ. Ἡ φύσις ὑπῆρξε φιλοστοργωτάτη μήτηρ προικίσασα αὐτὴν διὰ φαντασίας, πνεύματος καὶ θελήσεως ἀκαταβλήτου καὶ ὅλα ταῦτα συνηνωμένα ἀπετέλεσαν μίαν διαπρεπῆ ἐπιστήμονα, ἕνα ἔξοχον τύπον γυναικείας μορφώσεως, πρὸ τῆς ὁποίας ἀπεκαλύφθη μετὰ σεβασμοῦ ὁ ἀνδρικός ἐγωϊσμός.

Πρὸ ἑννέα ἐτῶν ἐγκατασταθεῖσα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἤρχισε νὰ ἐξασκῆ τὸ ἐπάγγελμά της. Εἰς ἕνα διαγωνισμόν τοῦ Δήμου Ἀλεξανδρείας συναγωνισθεῖσα πρὸς ἄρρενας συναδέλφους της ἀνεδειχθη νικήτρια καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν ἱατροῦ τοῦ ὑγειονομείου, τὴν ὁποίαν ἐξακολουθεῖ κατέχουσα. Εἶνε πρὸς τοῦτους ἱατροὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ νοσοκομείου Ἀλεξανδρείας, τοῦ Μπενაკείου ὀρφανοτροφείου καὶ ἔχει πελατεῖαν, σεβαστὴν ὀφειλομένην εἰς τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν δραστηριότητα, μεθ' ἧς ἐξασκεῖ τὸ φιλόανθρωπον ἐπάγγελμά της, ἢ μετ' αὐταπαρνήσεως ἀφοσιωθείσα εἰς αὐτὸ γυνή.

Ἄλλ' ἡ κοινωνικὴ ἐπιτυχία δὲν εἶνε τὸ μόνον γέρας τῆς φιλοπονίας καὶ ἐπιμελείας τῆς διακεκριμένης γυναικὸς ἐπιστήμονος. Κάτοχος ξένων γλωσσῶν, διαρκῶς παρακολουθοῦσα τὴν ἐπιστήμην μετὰ βαθύτητα σπανίαν διὰ γυναῖκα καὶ παρατηρητικότητά ὑπὲρ τὸ δέον γυναικείαν, προήγαγε τόσον τὸ ἐπιστημονικόν της τάλαντον ὥστε σήμερον νὰ εἶνε μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἱατροὺς καὶ μετὰ τῶν ἀρρένων συναδέλφων της. Ἡ ἐναίσιμος ἐπὶ ὑψηλοῖς διατριβῇ της, ἐπιστημονικὴ μελέτη ἀξία λόγου, ἐχαρακτηρίσθη ὡς μία ἀπὸ τὰς πρωτοτύπους. Εἰς τὴν περὶ πανώλους διατριβὴν ταύτην ἀναφέρει 26 ὄλας περιστάσεις, τὰς ὁποίας ἐμελέτησεν ἐπὶ ἀρρώστων, οὓς ἐπεσκέπτετο ἢ ἰδίᾳ. Συχνὰ δημοσιεῖει ὄλας πρωτοτύπους ἐπιστημονικὰς μελέτας της εἰς ξένα ἱατρικὰ περιοδικά, ὃ δὲ γάλλος καθηγητὴς Bernheim ἀποκαλεῖ τὴν γραφίδα της «πολυτίμου συνεργάτιδος κάλαμον». Ἄλλὰ πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας της ἡ κ. Παναγιωτάτου παρακολουθεῖ καὶ τὴν ξένην καὶ ἑλληνικὴν φιλολογίαν χειριζομένη τὸν κάλαμον μετὰ σπανίας δεξιότητος καὶ χάριτος. Τὰ λογοτεχνικὰ της γραφίδος της προϊόντα εἶνε ἀληθῆ καλλιτεχνήματα, ἐν οἷς συνδυάζονται οἷσθημα ἐξιδανικευμένον, ὑψηλὴ φαντασία καὶ βαθυτάτη τῶν συναισθημάτων μελέτη, ἅτινα ὑπὸ ἐν διαφανὲς μελαγχολίας πέπλον χαρακτηρίζουσι τὰ ἔργα τῆς ἐμπνευσμένης ταύτης τῶν γραμμάτων ἱερείας, τῆς βαθυνουστάτης καὶ ἄβραῶς ἅμα λογογράφου, ἣτις καὶ ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς συγγραφεὺς καὶ ὡς ἑλληνίς ἀποτελεῖ τὸν ὑπέροχον τύπον γυναικείας μορφώσεως, φυσιογνωμίας ἐπιβλητικῆς, τὴν ὁποίαν ὑπερηφάνως γνωρίζομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Μικρασιατικοῦ», ὅσοι ἀκόμη δὲν ἠτύχησαν νὰ γνωρίσωσι τὴν ἔξοχον ταύ-

την ἑλληνίδα καὶ οἱ ὅποιοι θὰ ἐντροφήσωσιν εἰς τὸ κάτωθι ὄ-
ραϊον δημοσίευσμά της «Σονάτα θάνατος».

ΣΟΝΑΤΑ-ΘΑΝΑΤΟΣ

Ἡ δὴς ὀδύνης τὸ ρεῦμα διαλύεται μεταξὺ τῶν πραγμάτων
ποῦ ὑπῆρξαν τόσον ὄραϊα μιὰ φορά καὶ τὰ ὅποια θὰ
ὑπάρξουν ἴσως αὔριον, εἰς τὸ μέλλον—ποῖος εἰξεύρει!.

Ἐπειτα ἓνας μεγάλος καγχασμὸς τῆς φύσεως, ἓνας ἄ-
πειρος γιγαντιαῖος καγχασμὸς ὡσάν ἄλλο ἀόρατο κῦμα
ἐξέρχεται πελώριον ἀπὸ ὅλους τοὺς πόρους τῆς ὕλης καὶ
ἀντηχεῖ κυρίαρχον ἐκεῖθεν τῶν Κόσμων...

Τοῦ καγχασμοῦ τὸ Γιγάντειο κῦμα ποῦ σβύνεται ἀρ-
γά, ἀργὰ ἐκεῖθεν τοῦ ὑπαρκτοῦ καὶ τοῦ θανάτου ἢ ἀπέ-
ραντη μαύρη χλαμὸς καλύπτουν μὲ μιὰ φοικίαση ἀσύλ-
ληπτη τὰ ἄτομα τοῦ Σύμπαντος...

Ὁ θάνατος, ἀπαίσιος νικητὴς ὑφώνει τὴν ἀξίνην του
ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὑπέροχον Τέχνην καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς ὑ-
πάρξεως.

Τοῦ θανάτου τὸ ἀπαίσιο φάσμα πλανᾶται ἐπάνω στ'
ἄμορφα χαλάσματα!

Ὁ σκελετὸς του, τὰ γυμνὰ ὀστᾶ καὶ τὰ κουφώματα
φωτίζονται ἀπὸ τὴν ἄγρια λάμψη τῆς Καταστροφῆς!...

Πετᾶ ἐδῶ, σέρνεται ἐκεῖ τὸ ἀδάμαστο θηρίο ποῦ θὰ
βασιλεύῃ αἰῶνια στὸ Σύμπαν. Ἡ μαῦρες πτέρυγες του
ἀπλώνονται, ἀπλώνονται ἀδιάκοπα ἐπάνω στὴ νεκρόπολι.

Στὰ σκελεθρωμένα πόδια του δυὸ μαῦρες σκιές—ἡ
Φρικὴ καὶ ἡ Ἀπελπισία—σέρνονται καὶ σχίζουν τῆς σάρ-
κες μὲ τὰ νύχια των, φρικώδη ὄρνεα πετοῦν γύρω τρι-
γύρω στὴν ἀπαίσιαν μορφή του καὶ φαρμακερὰ φεΐδια
στεφανώνουν τὸ θλιβερὸ μέτωπο!

Τὸ ἀπαίσιο Φάσμα βασιλεύει τώρα μονάχο ἐπάνω

στά ἐρσιπια, γελᾷ τὸ σαρδωνικὸ γέλοιο του, καμαρώνει περήφανα τὸ ἔργον τῆς Καταστροφῆς ποῦ ἔσπειραν τὰ σκελεθρωμένα χέρια του καὶ τ' ἀνιστόρητα σάβανα ποῦ ἔσαβάνωσαν γιὰ μιὰ στιγμή τὰς τόσας τοῦ ἀνθρώπου ἀγωνίας!....

Τὸ ἀπαίσιον Φάσμα μονάχο ἐλεύθερα πλανᾶται καὶ ψάλλει ἐπάνω στοῦ ὀλέθρου τὰ συντρίμμια:

«Εἶμαι τὸ ἄγριο φίλημα ποῦ δίνει ἡ θαπτομένη Ζωὴ στὴ μητέρα Γῆ.

«Εἶμαι ἡ θεορμὴ Πνοῆ ποῦ καίει καὶ ζωογονεῖ τὴ μητέρα Φύσιν.

«Εἶμαι ἡ εὐθραυστη Ζωὴ ποῦ λυποθυμεῖ, ποῦ σβύνει στὴν ἀγκάλῃ τῆ σιδηρᾶ τῆς Φόνισσας.

«Εἶμαι ὁ ἀλαλαγμὸς ὁ μανιώδης ποῦ συνταράσσει τὴ μελαγχολία τῆς δεΐλης.

«Εἶμαι ἡ λιποψυχοῦσα ἀτμόσφαιρα τοῦ δειλινοῦ ἢ γεμάτη ἀπὸ τὴν πνοὴ τοῦ ἔρωτος.

«Εἶμαι ἡ αἰώνια ἐσορτὴ ποῦ πανηγυρίζει ἡ Φύσις.

«Εἶμαι τὸ ἄγχιω τῆς φύσεως πανηγύρι.

«Εἶμαι ἡ μοναδική, ἡ ἀπόλυτος Δύναμις τῆς αἰωνίας πραγματικότητος.

«Εἶμαι τοῦ βρέφους τὸ πρῶτον βλέμμα, εἶμαι τοῦ βρέφους ὁ πρῶτος κλαυθμὸς, εἶμαι τὸ πέπτον τοῦ ῥόδου πέταλον, εἶμαι τοῦ λέοντος ὁ βριγηθμὸς, εἶμαι τοῦ ἐκπνέοντος ὁ στεναγμὸς, εἶμαι τοῦ πτώματος ἡ δυσώδης πνοή.

«Εἶμαι ἡ μυστικὴ θρησκεία ποῦ ἀδελφώνει μεγιστᾶνα καὶ βοσκό.

«Εἶμαι ὁ ἀκριβὸς χορὸς τῶν ἐκλεκτῶν στοῦ Γολγοθᾶ τὴν κορυφή.

«Εἶμαι τῶν ὀργίων ὁ Θεὸς στ' ἄδινα τῶν ἀδύτων.

«Εἶμαι τὸ Φέγγος στὰ πολύαστρα ὕψη.

«Εἶμαι τὸ Σκότος εἰς τοῦ ἄδου τὰ Τάρταρα.

«Εἶμαι τοῦ στρατηλάτη ἢ αἱματομένη Νίκη.

«Εἶμαι ὁ Νικητῆς τῶν Κόσμων!...

«Εἶμαι ὁ βᾶτος τῆς Ζωῆς ποῦ ὄλο φλέγεται καὶ πάντα ἄκανστος μένει.

«Εἶμαι τὸ ἄνοιγμα τῶν ματιῶν εἰς τὰ ἀστόχαστα ὀράματα.

«Ναί, ὅ,τι Θάνατον καλεῖτε εἶνε ἡ αἰώνια Ζωή....

«Εἶμαι ἡ προσέγγισις τοῦ Θείου!

«Εἶμαι ὁ παντοδύναμος Θεὸς τῶν Κόσμων!

«Ἄνθρωπε! κάθε μόριον τῆς ὕλης σου πρέπει νὰ ρεύσῃ εἰς δάκρυα καὶ νὰ διαλυθῇ εἰς πόνον καὶ νὰ ἐξαγνισθῇ εἰς ὀδύνας γιὰ νὰ πτερυγίσῃ ἐλεύθερα στὴν ἁρμονίαν τῆς ἀστείρευτης χρυσοπηγῆς.

«Ἄνθρωπε! κάθε λείψανον τῆς ὕλης σου πρέπει νὰ βαπτισθῇ στὸν ἄλμυρὸν ποταμὸν τοῦ αἰωνίου πόνου πρὶν ἀνεβῇ τὴν ἄσειστη κλίμακα τοῦ μεγάλου Παντός γιὰ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν πρώτην Οὐσίαν εἰς τὰ στέρνα τοῦ Θεοῦ.

«Ἄνθρωπε! Καὶ τὸ ὕστατον λείψανον τῆς ὕλης σου πρέπει νὰ μνηθῇ στὴ φωτοσπατάλη τῆς ἀστείρευτης Ἡλιοπηγῆς καὶ στοῦ ζοφωμένου Χάρου τὰ ἀνήλια παλάτια.

«Ἄνθρωπε! Καὶ τὸ ὕστατον μόριον τῆς ὕλης σου πρέπει νὰ αἰσθανθῇ τὰ ἱερὰ σύγκρυα τῶν μνημείων εἰς τὴν ὁδὸν τῶν ὀδυρμῶν καὶ τῆς ὀδύνης, εἰς τὸν κύκλον τῆς δοκιμασίας γιὰ νὰ ἐπανεύρῃ τὸν Θεὸν—Δημιουργόν!

Ἐκεῖ πέραν ἀπὸ τὰ ἐρείπια μιᾶς νεκρᾶς πόλεως ποῦ κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὕπνον εἰς τὰ γύρω ὄρη καὶ τὸν ὑγρὸν πόντον ἀπλόνεται τὸ ἄγριο μόνον ἔσμα τοῦ Θανάτου ὀργιάζοντος ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Πτώματος.

Αἱ ἔρημοι ἡχοὶ ἐπαναλαμβάνουν τὸν ἀπαίσιον ὕμνον του.

Τοῦ Σύμπαντος αἱ ἁρμονίαι ψάλλουν ἐν χορῶ γύρω
στ' ἄγριο πανηγύρι.

«Ὅπου Μνήματα ὑπάρχουν; ὑπάρχει Ἡ' Ανάστασις...»

Καὶ τὸ Σύμπαν πτοημένον γονυλετεῖ πρὸ τοῦ μυστη-
ρίου τοῦ αἰωνίου.....

*Αλεξάνδρεια.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Ἐκ τῶν μύθων τοῦ Αἰδώπου

ΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Μιά γάτα' ἀγάτησε ποτὲ μυριόκαλλο ἀγόρι
Καὶ παρακάλεῖ τὸ Θεὸ γυναῖκα νά τὴν κάμη,
Κ' ἢ Ἀφροδίτῃ ἢ καλῇ με τὰ δικά της κάλλη
Τῇ στόλισε καὶ ἔγινε χαριτωμένη κόρη.

Μὰ ἡ Θεὰ ποῦ ἤθελε γὰ' ἔδῃ ἐὰν ἀλλάξῃ
Τὸ ἐνδύμα καὶ ἡ μορφῇ, ψυχῇ καὶ χαρακτῆρα,
Στὸ νυφικὸ τὸ θάλαμο ἓνα ποντίκι ρίχνει
Κ' ἢ νύφη ἀπ' τὸ κρεβάτι της πετιέται καὶ τ' ἀρπάζει.

Γιατὶ ὁ χωριάτης κι' ὁ μικρὸς ὅσα καλά κι' ἂν βάλῃ,
Ψυχῇ καὶ νοῦ καὶ αἴσθημα ποτὲ δὲν μεταβάλλει

ΑΝΗΡ ΚΑΙ ΕΡΩΜΕΝΑΙ

Ἐνας μισοκαιρίτης δυὸ εἶχε ἐρωμένες
Κ' ἢ δυὸ τὸν ἀγαπούσαν με πόνο ἢ καῦμένες.
Ἐμορφῇ, νεῖα ἢ μία, ὄλο ὄροσιὰ καὶ τρέλλα
Μισόκοπη ἢ ἄλλη καὶ φρόνιμη κοπέλλα...
Σὰν στοχασμὲν ἢ μία, εἶχε ντροπὴ μεγάλη
Πῶς τὸν καλὸ της φίλο μαγεύαν νέας κάλλη,
Κι' ὅταν γεμάτη ἀγάπῃ καθότανε σιμά του
Ἐβγαζε κάθε μαύρη τρίχα ἀπ' τὰ μαλλιά του.
Ἡ νέα πάλι ποῦχε κι' ἐκείνη γιὰ ντροπὴ της
Νὰ ἔχῃ ἄσπρομᾶλλη καὶ γέρο ἐραστή της,
Μεσ' ἔς τὰ τρέλλα παιχνίδια ἐκεῖ ποῦ τὸν φιλοῦσε
Καὶ κάθε ἄσπρη τρίχα με νάζι τοῦ τραβοῦσε.
Ἐς ποῦ ἀπ' τὴν ἀγάπῃ ἢ μία καὶ ἢ ἄλλη
Τὸν ἐραστὴ ἀφήχαν με φαλακρὸ κεφάλι.
Γιατὶ σὲ κάθε πρᾶγμα εἶνε ἀλήθεια μόνη,
Πῶς ὁ,τι δὲν ταιριάζει ἄσχημα τελειώνει.

Ε. Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Η ΑΝΤΡΟΓΥΝΑΙΚΑ

[Μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς καταλέγομεν εἰς τοὺς εὐγενεῖς συνεργάτας τοῦ «Μικρασιατικοῦ» τὸν ἐν Αἰγύπτῳ τὰς διατριβάς ποιούμενον κ. Ι. Γκίκαν, ὄτρηρόν τῶν γραμμάτων ἐργάτην καὶ διακεκριμένον λόγιον. Ὁ κ. Γκίκας, διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλληνικοῦ Λυκείου, παρ' ὅλην τὴν πολυμέριμον ἐργασίαν του, τὰς ὀλίγας τῆς σχολῆς του ὥρας διαθέτει εἰς τὴν λογογραφίαν. Τὰ ἠθιογραφικὰ του διηγήματα, τὰ πλήρη σφρίγους καὶ παρατηρητικότητος, με εἰκόνας ξωντανάς, εἴτε εἰλημμένας ἐκ τῆς καθημερινῆς ζωῆς, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν γεγονότων γεγραμμένα, ἀποτελοῦν ἐξαιρετικὰς σελίδας ἐν τῇ παρ' ἡμῖν φιλολογίᾳ. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Μικρασιατικοῦ», οἵτινες τὸ πρῶτον συναντῶσιν εἰς τὰς σελίδας αὐτοῦ τὸν κ. Γκίκαν, θὰ ἐντροφηῶσιν εἰς τὸ χαριτωμένον διηγημὰ του «Ἡ Ἀντρογυναικὰ» διὰ τὸ ὅλοϊον καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζομεν αὐτῷ τὰς εὐχαριστίας μας].

Ὁ κύρ Γιώργης τοῦ Στρατῆ, πασίγνωστος παντοπόλης σήμερα, δύο ὄνειρα εἶχε εἰς τὰ νιάτά του, ὅταν ἦτον ἀκόμη ὑπηρετῆς: νὰ κάμῃ παράδειξ πρῶτα καὶ νὰ στεφανωθῇ ἔπειτα τὴν Ἀγάθην του, ἓνα σεμνὰ κορίτσι τῆς γειτονιαῖς του ροδοκόκκινου, παχουλοῦ—παχουλοῦ καί, παρὰ τὴν μικρὰν ἡλικίαν του, τόσον ὑψηλό, ὥστε νὰ τὴν παρανομάζουσαν «Ἀγάθη, ἡ ἀντρογυναῖκα». Ὁ κύρ Γιώργης ἦτο δαιμονισμένος με τάρρατα κάλλη τῆς γειτονοπούλας του καὶ δὲν θὰ εἶχε διόλου τὴν ὑπομονὴν νὰ πλουτήσῃ προτοῦ νὰ τὴν στεφανωθῇ, ἀλλὰ ὁ σκληρὸς πατέρας τῆς δὲν ἐνοουσε νὰ τὸν κάμῃ γαμβρόν, ἐὰν δὲν ἦτον ἐξασφαλισμένο καὶ τὸ μέλλον τῆς κόρης του. Ὁ κύρ Γιώργης λοιπὸν εἶχε βάλῃ τὰ δύνατα δυνατὰ του δώδεκα χρόνια, καὶ κατῴρθωσεν ἐπὶ τέλος—ἓνας Θεὸς τὸ ξέρει πῶς—νὰ γίνῃ μεγαλομπακάλης καὶ ἐπομένως ἄνθρωπος ἀξιοσέβαστος. Οἱ κακὲς γλωσσεσ ἐλεγαν ὅτι ἡ φιλαργυρία του εἰς αὐτὰ τὰ δώδεκα χρόνια δὲν εἶχε ὄρια, ὅτι ἔκανε τὸν λαθρέμπορον, ὅτι ἐπαραποιοῦσε συναλλάγματα, ὅτι ἔπερνε γιὰ μίαν δραχμὴν ἑκατὸ ψεύτικους ὄρκους, ὅτι ἐλήστευε τοὺς φτωχοὺς καὶ τόσα ἄλλα φορικτὰ καὶ ἀπίστευτα πράματα. Ὁ κύρ Γιώργης

ὁμως δὲν εἶδινε πεντάρτα ὄχι μονάχα γιὰ ὅλας αὐτάς τὰς κατηγορίας ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν κόσμον ὅλον καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ τοῦ κόσμου τούτου ἐφαίνοντο εἰς αὐτὸν τότε μόνον ἄξια προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως. ὅταν τοῦ ἐχρησίμευαν ὡς μέσα γιὰ νὰ κατορθώσῃ τὸν ἱερώτατον σκοπὸν του: νὰ στεφανωθῇ τὴν Ἀγάθην του. Καὶ εἶχε ὅλα τὰ δίκαια τοῦ ὁ τετραπέρατος αὐτὸς ἄνθρωπος νὰ διαφορῇ γιὰ ὅσα τοῦ εἴπαλλε ἡ κοινωνία, διότι, μόλις ἐγένετο πλούσιος, ἐξαναθυμῆθηκε βέβαια ὅτι ἦτο καὶ καλὸς χριστιανός, κ' ἐπήγαινε λοιπὸν τακτικὰ τώρα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ καὶ ἀναβε δύο κεριὰ γιὰ νὰ παῖ δύο φορές εὐκολώτερα εἰς τὸν παράδεισον. καὶ ἐλεούσε, ἀπὸ τὰ περισσεύματά του πάντα, καὶ τοὺς φτωχοὺς καὶ ἐγινε καὶ διακεκριμένον ὑποκείμενον καὶ ἰσχυρὸς κομματάρχης. Καὶ τότε πλέον καὶ τὰ ἀπύλωτα στόμαχτα τῶν ἐχθρῶν του ἐβουδάθησαν καὶ ὅλοι τοῦ ἐβγαζαν τὴν καπέλλο ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἐκτίμησιν. Δὲν εἶχε λοιπὸν κανένα πλέον λόγον κατὰ πατέρας τῆς Ἀγάθης νὰ μὴ τὸν θέλῃ γαμβρόν, καὶ μὲ τὰς εὐχὰς τῆς ἐκκλησίας ὁ κύριος Γεώργιος ἐστεφανώθηκε τέλος ἐκείνην ποῦ ἐλάτρευε καὶ εἶχε γίνῃ λαμπρὸς νοικοκύρης.

Ἀπὸ τὸ τρυφερό του ἤμισυ ἔμεινε κατενθουσιασμένος διὰ πολλοὺς μῆνας κατόπιν τοῦ μνησὸς τοῦ μέλιτος. καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ Ἀγάθη του τοῦ εἶχε γεννήσῃ καὶ τὸ πρῶτον παιδί, ἦτο ξετρελλυμένος ἀπὸ τὴν γαράν του. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ παιδί του αὐτὸ ἦτο κορίτσι. «ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Ἐγὼ εἶ οὗτος! Ἡ Ἀγάθη του νάσαι καλά, καὶ θὰ τοῦ γεννήσῃ βέβαια μιά φορά καὶ κανένα ἀγοράκι—ἔτσι, ὄχι γιὰ κανένα ἄλλο λόγο, ἀλλὰ γιὰ νὰ κληρονομήσῃ τὸ ἐντιμὸν ὄνομα τοῦ πατέρα του!» Καὶ ἡ Ἀγάθη του, ἡ ἀντρογυναῖκα, τοῦ ἐγέννησε πολὺ σύντομον καὶ δεύτερον παιδί, κορίτσακι πάλαι. «Ἀλλὰ τί πειράζει; Δὲν το βλέπεις τί ἀγγελουδι ποῦ εἶναι; Καὶ γρόσι νὰ μὴν τοῦ δώσῃ προίκα, χίλιοι γαμπροὶ πλούσιοι θὰ τοῦ τὸ ζητοῦν μόλις ἀρχίζει νὰ μεγαλώνῃ! Φτοῦ! νὰ μὴ βασκαθῇ! Δὲν σοῦ λέω, καλύτερα τὸ δεύτερον παιδάκι του νάτανε ἀγόρι, ἀλλὰ ὁ Θεός, καλέ, εἶναι μεγαλοδύναμος κ' ἡ Ἀγάθη του ἀντρογυναῖκα! Μπορεῖ λοιπὸν νὰ μὴ τοῦ κάμῃ τὸ τρίτον παιδί ἀρσενικό; Ἀδύνατον! Ἐτσι δὲν εἶναι, Ἀγάθη μου;» Εἰς τὸν τρίτον λοιπὸν χρόνον ἐπάνω ἡ Ἀγάθη του ἔμεινε πάλιν ἐγκυος καὶ ὑπέφερε μάλιστα ὑπερβολικὰ εἰς αὐτὴν τὴν ἐγκυμοσύνην, ἡ δὲ κοιλιὰ τῆς ἦτο πολὺ φουσκωμένη—πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐχαροποιούσαν μὲ τὸ παραπάνω τὸν κύριον Γεώργιον, «γιατί, μωρὲ μάτια μου, γιὰ νὰ ὑποφέρῃ τόσο ἡ γυναῖκά μου, θὰ πῆ, ἐνενηντα τοῖς ἑκατό, πῶς θάσαι ἀρσενικό τὸ παιδί, κι' ἀφ' οὗ μάλιστα εἶναι καὶ τόσο φου-

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ

Σαρία.

σκωμένη ή κοιλιά της, θάναι κι' άντρειωμένο, όμοιο με τή μάνα του, τήν άντρογυναίκα!» Καί πράγματι χάτι έκτακτον συνέβαινε με τήν τρίτην αυτήν έγκυμοσύνην τής συζύγου του κύρ Γιώργη, ό όποιος επί τέλους ναί μόν ήμπορουσε νάπατάται: εάν τώ τευθησόμενον βρέφος θά είναι άρσενικόν, αλλά εξ'άπαντος, εάν ήπατάτο, θά ήτο θηλυκό, διάβολε! Καί ναί μόν θηλυκή δυστυχώς ήτο και ή τρίτη γέννα τής 'Αγάθης αλλά ό κύρ Γιώργης μας άπατήθηκε όχι τόσον εις τώ γένος όσον εις τόν αριθμόν, διότι ή μήτρα τής γυναίκας του αυτήν τήν φοράν του έξεφούρτισε δύο κοριτσάκια μαζί! και αυτό εινε πού έκαμε χειρίστην πραγματικώς έντύπωσιν εις τόν κύρ Γιώργη: «Καλά επί τέλους τρία κορίτσια σε τρεις γέννες, αλλά τέσσερα, μωρέ άδελφέ, είναι άσχημη δουλειά! Δέν κατηγορεί τή γυναίκα του γι' αυτό, αλλά έλα πού οι κακές γλώσσες μπορει νά τόν όνομασουν άφωροσμένο, νά περιγελούν τώ σπίτι του, νά τόν κοροϊδεύουν ως άνίκανο νά κάμη άρσενικό και νά τόν θαρρούν και πολύ κατώτερον άνθρωπο από τή γυναίκα του—ποιόν; τόν κύρ Γιώργη πού σε δώδεκα χρόνια μονάχα αυτός ξέρει πώς—κ' ένας Θεός βέβαια κύρ Γιώργη, κύρ Γιωργάκη μου!—έκαμε με τες φουγτες, μωρές, και έν ιδρωτί του προσώπου του παραδες, μπακάλικα, σπίατα κ' έντιμον όνομα!»

Ό τοκετός λοιπόν των διδύμων αυτών κοριτσιών έθόλωσε κάπως τήν οικογενειακήν άρμονίαν του κύρ Γιώργη, και ήρχισε νάγριοκυττάζη τήν 'Αγάθην του και νά ύποπτεύεται ότι ή γυναίκα του είναι ισκιωμένη, επικίνδυνη και μέλλουσα καταστροφή του σπιτιού του. Τής έκανε λοιπόν μούτρα κατ' άρχάς, τής έδείχνετο ψυχρός κ' έμπαινε κ' έβγαίνει άμύλητος και όλο συλλογή ήτο. 'Αλλά δέν έπεται με τούτο ότι δέν αγαπούσε τήν γυναίκα του. 'Ανάθεμα τάφρατα άλλη της πού σε κάθε γέννα έγίνοντο ροδαλεώτερα κ' έλκυστικώτερα! «'Αχ! μωρέ, και νά τάχανε δια' μις ή 'Αγάθη του και νά ήγινότανε πετσι και κόκκαλο και ζωντανή μούμια—κλωτσιά πού θά τής έδινε από τώ νοικοκυριό του! 'Αφ' ου όμως όλο κι' ώμορφαίνει ή γυναίκα του, ως έχουμε ύπομονή κι' ως δούμε και τώ πέμπτο παιδι τί πρᾶμα θάναι!» Καί εις πολυ σύντομα και τώ πέμπτο παιδι τί πρᾶμα ήτο, κ' έπήρε τά βουνα από τώ κκχό του, όταν και τώ πέμπτο έγεννήθηκε κορίτσι! 'Ε! τότε πια έχασε τήν ύπομονήν ό κύρ Γιώργης κ' εκλονίσθηκε κάπως και ή ύγεία του και ήρχισε από άμύλητος πού ήτο νά κάμη καυγάδες από τώ πρωί έως τώ βράδυ με τήν 'Αγάθην του και νά τήν όνομάζη σκρόφα και νά τήν φυζή και νάναθεμαχτιζή τήν ώρα και τήν στιγμήν πού τήν έστεφανώθηκε. Το καλόν όμως και τώ περι-

εργομαζι ήτον ότι ή 'Αγάθη υπέφερε ολας τας ιδιοτροπίας του ανδρός της χωρίς να βγάξη γρύ από τὸ στόμα καὶ χαμογελωσα μονάχα—πράγμα μολοντούτο πού ἐπέιραζε περισσότερο τὸν κύρ Γιώργη, ὁ ὁποῖος ἐπίστευε ὅτι ή γυναῖκά του τὸν περιφρονεῖ, τὸν σιχαίνεται, τὸν μισεῖ, καὶ ὅτι το κάνει ἐπίτηδες νὰ τοῦ γεννᾷ ὄλο κορίτσια, «ποιεῖ ξέρε, ἴσως γιὰτι ἀγαπᾷ κανένα ἄλλον καὶ θέλει νὰ τὸν χτικιασῇ, νὰ τὸν πεθάνῃ πρῶτα κ' ἔπειτα νὰ γεννήσῃ μὲ τὸν ἐρωμένο της ἀρσενικό!» Καὶ ὄλ' αὐτὰ ἐδαιμονίζαν τὸν κίρ Γιώργη καὶ τὸν ἔκαμαν νευροπαθῆ, καὶ εἶχε καταστήσῃ καὶ καχύποπτος καὶ μισάνθρωπος, καὶ ἤτο βέβαιος τώρα ὅτι ὁ κόσμος τὸν κοροϊδεῦει γιὰ τὰ πέντε κορίτσια του, ὅτι ὄλοι χαίρουν μὲ τὴν συμφορὰν του ἀπὸ τῆ ζήλεια τους, οἱ μασκαράδες, γιὰτι ἔκχε παραδες, μπακαλικά, σπῖτια κ' ἐντιμον ὄνομο! Ἄλλα δὲν θὰ τοὺς περίσῃ, ὄχι! Αὐτός πού εἶχε τόσο μυαλό νὰ γίνῃ ἀπὸ μπακαλόπαιδο μέγας παντοπωλῆς καὶ διακεκριμένον ὑποκείμενο σὲ δώδεκα χρόνα μονάχα, θάχῃ τῆ δύναμι—μὲ τὸ ἔτσι θέλω, δίσολε! στὸ ὕστερο!—νὰ κάμῃ κ' ἕνα ἀρσενικό παιδί! Καὶ—δόξα σο, ὁ Θεός!—ή γυναῖκά του καὶ πάλαι εἶναι ἐγκυος—ἄς ἔχῃ ὄμοις τὰ στραβά της τέσσερα νὰ μὴ τοῦ ξανακάμῃ κορίτσι, γιὰτι ἀπὸ τὸ κακό του θὰ τὰ κάμῃ θάλασσα! Περιέργον ὄμως πρᾶγμα συνέδη, ὅταν ή 'Αγάθη τοῦ ἐγέννησε καὶ τὸ ἔκτο παιδί—κορίτσι τὸ εὐλογημένο καὶ αὐτό! Ὁ κύρ Γιώργης δηλαδὴ ἀντὶ νὰ τὰ κάμῃ θάλασσα, ἀντὶ νὰ σκοτώσῃ τὸ λιγώτερο, τὴν γυναῖκά του, μόλις τοῦ ἀνήγγειλαν τὸ δυσάρεστο γεγονός, ἐδυσθίσθηκε εἰς βαθεῖας σκέψεις καὶ ἤρχισε νὰ βλέπῃ τὰ πράγματα καθ' ὄλοκληρίαν μὲ ἀντίστροφον τρόπον, καὶ ή ἀγρία περιφρόνησις πρὸς τὴν Ἄγαθην τοῦ ἤρχισε νὰ μεταβάλλεται εἰς εἶδος φόβου καὶ θαυμασμοῦ πρὸς αὐτήν: Γιὰ νὰ τοῦ γεννᾷ ἕνα, δύο, τέσσερα, πέντε, ἕξι κορίτσια στή σειρὰ ή γυναῖκά του, θὰ πῆ, θὰ πῆ, ἀδελφέ,—τί νὰ σοῦ πῶ κ' ἐγώ; Ντρέπομαι καὶ νὰ τὸ συλλογιστῶ, μὰ ὄλο στὸ μυαλό μου μούρχεται θὰ πῆ—πὼς ή Ἄγαθη μου ή ἔχει τὸ διάολο μέσα της ή ἤτανε γεννημένη γιὰ νὰ γίνῃ τ' ὀλιγώτερο βασίλισσα! Θάρρος πού τό γε, ή ἀντρογυναῖκα, νὰ μου ξεφουρνίσῃ ἕξι κορίτσια τὸ ἕνα πῖς' ἀπὸ τάλλο! Να σοῦ πῶ, ἀρχίζω νὰ τὴν φοβοῦμαι, νὸ τὴν σέβωμαι! Ἔτσι, στὰ καλά καθούμενα, μπορεῖ νὰ μου γεννήσῃ ἑφτά, ὄχτώ, δέκα, εἴκοσι κορίτσια—κ' ἔπειτα τί γινόμεσθε; Εγὼ λέω νὰ πάψουμε καλύτερα νὰ κάνουμε παιδιά—ἄς δοῦμε μόλα ταῦτα, γιὰ τελευταία φορὰ, —νὰ γοῦμε τὸ νοῦ μας!—τί ποῦμα θάνατι καὶ τὸ ἔβδομο κορί. . . ὄχι! ὄχι! τὸ ἔβδομο παιδί μου, κ' ἔπειτα βλέπομε!»!

Και όσο να γεννηθῆ και τὸ ἑβδομο παιδί του ὁ κύρ Γιώργης ναί μὲν δὲν ὕβριζε, δὲν ἐφτυοῦσε, δὲν ἀναθεμάτιζε τὴν ὄραν και τὴν στιγμὴν ποῦ ἐστεφανώθηκε τὴν Ἀγάθην του, ἀλλὰ τὴν ἀπέφευγε ὅσον ἤμποροῦσε ὅλος ἀμφιβολία ἀκόμη τί προῖμα νῆναι αὐτὴ ἡ γυναῖκά του: κατάρτα θεοῦ ἢ φύσις ἀνώτερη ἀπὸ αὐτὸν ποῦ ἐπρεπε νὰ τὴν θεωρῆ ὡς μοιραῖον τύραννον τῆς ζωῆς του, τόσον ἀναγκαῖον ὅσον και ἐπίφοβον. Και ἔως ὅτου να γεννηθῆ αὐτο τὸ ἑβδομο παιδί, ὅλο συλλογισμοὶ και ὑπολογισμοὶ και στενοχώριες ἀπόκρυφες κατέτρωγαν τὴν ψυχὴν και τὸ πνεῦμα τοῦ κύρ Γιώργη, και μονάχα παντοῦ και παντοτε τοῦ ἐφανερώνετο ἡ Ἀγάθη του ἐμπρὸς του δύο, τρεῖς, δέκα φορές ὑψηλότερη και ἰσχυρότερη και ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον φοβερώτερη, ἀλλὰ συγχρόνως και ὠραία πάντοτε μὲ τάφρατα κάλλη της ροδαλεώτερα τώρα κ' ἑλκυστικώτερα, ἔτοιμη εἰς τὸ ἐλάχιστο κ' ἠνὴμά του κατ' αὐτῆς να τὸν ἐγκαταλείψῃ, ἀμίλητη, ὑπερήφανη και χαμογελωῶσα, ἀφίνουσα εἰς τὴν ράχιν του τὰ ἔξι—ἔξι—ἔβλεπε ἡ ἑπτὰ τώρα;—κορίτσια του και νὰ τὸν κἀμ' δυστυχεστάτου ἀνθρώπου, « Ἀφ' οὗ, διάβολε!—πῶς το θέλεις; ἔρωτας εἶν' αὐτός!—δὲν μπορεῖ οὔτε δευτερόλεπτο νὰ ζήσῃ χωρὶς τὴ γυναῖκά του, ἂν και τὴν μισεῖ, ἂν και τοῦρχεται—ἄχ! και νὰ μποροῦσε!—νὰ τὴν πνίξῃ μὲ τὰ ἔξι κορίτσια ποῦ τοῦ ξεφούρνισε! Ἄς δοῦμε ὅμως πρῶτα και τὸ ἑβδομο ὅπως εἶπαμε, μωρὸς παιδιά, κι ὁ θεὸς εἶναι μεγαλοδύναμος και κάποιο θαῦμα θὰ κάμῃ! » Και πράγματι θαῦμα, μεγάλο μάλιστα, ἔγινε, διότι και τὸ ἑβδομο παιδί ἦτο και αὐτὸ κοριτσάκι, ποῦ νὰ μὴ βασκαθῆ, τὸ ὠραιότερο μάλιστα ἀπὸ τᾶλλα ἔξι τοῦ κύρ Γιώργη! Ἐἰ τότε πιά ὁ εὐτυχὴς πατέρας δὲν ἀγρίεψε, δὲν τᾶκαμε ὅλα θάλασσα, δὲν ἔσκασε ἀπὸ τὸ κακό του, ἀλλὰ κατελήφθη ἀπο ἀληθινὸ σέβας και θαυμασμὸν πρὸς τὴν ὑπέροχην γυναῖκά του και ἔτρεξε εἰς το κρεβάτι ὅπου ἔκειτο λεγῶ και τῆς ἐφίλησε θερμὰ τὰ χέρια και τῆς εἶπε γλυκα και μὲ εὐλάβειαν! « Σὺ εἶσαι ἡ βασίλισσά μου, ἀληθινα Ἀγάθη ἡ ἀντρογυναῖκα! Ἀφ' οὗ ἐσὺ μονάχη κάνεις για πολλοὺς Γιώργιδες σάν ἐμένα, το ἔφτα κορίτσια μας θι κάνουν βέβαια για ἕνα ἀγόρι! Μᾶς φτάνουν Ἀγάθη μου! Ἐφτά, και δὲν ἔχει ἄλλα παιδιά!... » Και ἡ Ἀγάθη του, ἡ ἀντρογυναικα, ὅλο τοῦ χαμογελοῦσε.....

197/ 909. Ἀλεξάνδρεια.

ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑΕ.

Η ΥΠΟΓΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ *

ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΙΩΝ

Ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἠδύοκησεν ὅπως τὸ ἀγιώτατον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐνδιαίτημα, ἡ Ἁγία Σιών, ἐπὶ πολλὰς ἔνιαυτῶν περιόδους μείνη ἄσημον πενιχρὸν καὶ ἀφανές, ἀλλ' ἡ ταπείνωσις αὐτοῦ αὐτὴ οὐκ ἐπέκρωτο εἰς τὸ παντελὲς διαιωμισθῆναι· καὶ διὰ τοῦτο, θεία οἰκονομία, ἀνεφάνη ἐπ' ἐσχάτων μέλος τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἀδελφότητος ἐγκριτον καὶ εὐσεβές, ὁ τέως Παρασκευοφύλαξ τοῦ θείου Ναοῦ Ἀρχιμανδρίτης Γερασίμος, ὅστις, βουλὴν ἁγίαν βουλευσάμενος, ἀνέλαβεν, ὅπως ἀναλάμασιν ἰδίοις, ἰδρῦσθαι φιλανθρωπικὸν μέγα ἴδρυμα καὶ ναὸν καὶ τὸν πρὸς Ἐὼ τούτων ἀπέραντον χῶρον ἀνθεσι, δένδροις καὶ βοτάνοις κατακοσμήσῃ. Ὅπως ἀγάγει εἰς πέρας τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ ὁ πολύτιμος ἀνὴρ, δεῖται καὶ χρόνου μακροῦ καὶ δαπανῶν κολοσσιαίων. Νῆν τοῦτο δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι εἰς πέρας σχετικὸν ἤχθη ὁ ὑπὸ τὸ μέγα ἴδρυμα κατασκευασθεὶς ὑπόγειος περικαλλέστατος Ναός, περὶ οὗ μέλλομεν ἰδίᾳ ἀσχοληθῆναι. μικρὰν τινα καὶ πενιχρὰν αὐτοῦ περιγραφὴν τῷ εὐσεβεῖ Κοινῷ παρέχοντες.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ναός προῆλθεν εἰς μέσον τούτ' αὐτὸ ὡς ἐκ θαύματος, διότι ὁ τῶν κτιρίων ἰδρυτής, τὴν ἀρχὴν εἰς ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μέτρου βάθος ὑπὸ τὴν γῆν οἰκοδομήσας, ἐσχόλει, ὅπως ἔκτασιν 23 μέτρων μήκους, πλάτους 7 καὶ ὕψους 5. χρησιμοποίησιν εἰς κατασκευὴν ὑπογείου διαμερισματος. ἀλλὰ τοῦ χρόνου προϊόντος καὶ τοῦ κτιρίου εἰς ὕψος προαγομένου, ἐπῆλ-

* Μετ' ἰδιαζούσης χαρᾶς καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας δημοσιεύομεν τὴν ἄνωθι μικρὰν πραγματείαν, ἣτοι σύντομον περιγραφὴν τοῦ ὑπογείου ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις καλλίστου φίλου καὶ συνεργάτου μας κ. Γ. Βραχυπέδη. Ἐξ αὐτῆς οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Μικρασιατικοῦ» θὰ λάβωσι ποῖαν τινα ἰδέαν τοῦ θαυμασίου τούτου ἱεροῦ μας κειμηλίου, ὅπερ ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπὸ θείων μόνον ἐμπνεύσεων ὁδηγουμένην μεγάλην καὶ ἀγγελικὴν καρδίαν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γερασίμου, Σκευοφύλακος τοῦ Παναγίου Τάφου. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γερασίμος ὁ ὑπέροχος αὐτὸς κληρικὸς εἶνε ἐξαιρετικὸς τύπος θεοσεβείας καὶ ἐλευθεριότητος, ἐξαιρετικὸν ἀγλάισμα τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἀδελφότητος, διὰ τῆν φιλογένειαν, τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἁγίαν τοῦ ὁποίου ψυχὴν, ὅ,τι καὶ ἂν λεχθῆ θὰ εἶνε πάντοτε ὀλιγώτερον τῆς ἀληθείας.

θεν αὐτῷ ἰδέα λαμπρά, ἰδέα ἅγια, καὶ μετατρέψῃ τὸ εἰρημένον διαμέρισμα εἰς ὑπόγειον ναὸν κατὰ τὰ ἀρχαῖα εἰωθότα, καὶ νῦν συνετελέσθη ναὸς τοιοῦτος, οἶος κατὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν λαμπρότητα οὐδαμοῦ τῆς Παλαιστίνης ὑπάρχει, ὡς ἐκ τῆς περιγραφῆς δηλωθήσεται.

Ὁ ἐξόχου κάλλους τῆς Ἁγίας Τριάδος ναὸς εἶναι ὑπόγειος, τὸ δάπεδον αὐτοῦ ἐξικνεῖται εἰς βάθος ὑπὸ τὴν γῆν δύο μέτρων. Ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἔχει μῆκος μέτρων εἰκοσι καὶ τριῶν, πλάτος δέ, ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, δεκατριῶν, καὶ ὕψος πέντε ὧς ἀποτελῶν ἓν ὄλον ἦτοι μίαν πόστιαν, ἔχει πλάτος μέγιστον ὅσον οἱ μέγιστοι τῆς οἰκουμένης ναοί, ἐπομένως καὶ τὸ εἰκονοστάσιον (τέμπλον) αὐτοῦ συμφωνεῖ καθ' ὅλα ταῖς διαστάσεις τοῦ θείου ναοῦ. Τοῦτο κοσμεῖται ὑπὸ δέκα εἰκόνων, μεγέθους ἀνδρομῆκους καὶ τέχνης καλλιτεχνικῆς ἐξόχου, διότι αἱ πέντε ἐξῆλθον ἀπὸ τοῦ ἀμιμήτου ἁγιογραφικοῦ χρωστήρος τῶν ἐν Ἀγ. Ὁρει ἀδελφῶν Ἰωσαφαίων, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀπὸ χρωστήρος μηδαμῶς τοῦ προμηνημονευθέντος ὑπολειπομένου, τοῦ μοναχοῦ Σπυρίδωνος τοῦ ἀπὸ Χίου. Ἐκατέρωθεν τῆς μεσαίας ὥραιας πύλης εἰσὶν αἱ εἰκόνες τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Θεομήτορος, δεξιὰ δὲ τῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου ἀνήρτηται ἡ εἰκὼν τῆς Καθόδου τοῦ Παναγίου Πνεύματος, διότι τῇ Πεντηκοστῇ ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως ἡμέρᾳ κατήλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν Μαθητῶν, ὄντων καθημένων ἐν τῷ Ὑπερώφ καὶ Ξένας γλωσσῶν λαλεῖν ἀρξαμένων. Ἀριστερὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς Ἀγ. Τριάδος καὶ ἀριστερὰ ταύτης ἡ τῶν Ἀρχαγγέλων Σύναξις, καὶ ταύτης ἀριστερὰ ἡ εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ παρ' αὐτῷ διέξησεν ἡ Θεοτόκος μετὰ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου. Ἀριστερὰ δὲ τῆς εἰκόνας τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ἀνήρτηται ἡ εἰκὼν τῆς Ὑπαπαντῆς. Δεξιὰ τῆς Καθόδου τοῦ Παναγίου Πνεύματος εἶναι ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος· διότι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ἁγίας Σιών συνετελέσθη καὶ τὸ μυστήριον τοῦτο. Δεξιὰ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου εἶναι ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης καὶ δεξιὰ τούτου Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος καὶ πρῶτος τῶν Ἱεροσολύμων Ἱεράρχης. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἀφορῶντα τὸ καλλιτεχνικώτατον εἰκονοστάσιον. Ἀπέναντι δ' αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ πρὸς δυσμᾶς τοίχου ὑπάρχουσι κατὰ μῆκος εἰκόνες πολλαὶ καὶ καλλιτεχνικῆς τέχνης ἐξόχου. Ἐν μέσῳ τούτων διακρίνονται ἐπὶ κάλλει καὶ πλούτῳ ἡ Ἀποκαθήλωσις καὶ ἐκατέρωθεν ταύτης αἱ εἰκόνες Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου. Κατὰ σειρὰν οἱ Ἀρχάγγελοι καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἡ Ἀνάστασις· κατωτέρω ἡ Σταύρωσις καὶ πληθὺς ἄλλων εἰκόνων μικροτέρου μεγέθους. Πρὸς βορρᾶν δὲ τοῦ τοίχου ἴσταιται ἡ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἡ Σταύρωσις. Ἀμφότεραί εἰσι μεγάλου μεγέθους, ἔ-

χουσαι ἀφεξῆς ἐτέρας μικράς μὲν, ἀλλ' ὠραίας εἰκόνας.

Ὑπερθεν τῶν δέκα μεγάλων εἰκόνων τὸ εἰκονοστάσιον κοσμεῖται ὑπὸ πολλῶν καὶ μικρῶν μὲν εἰκόνων, ἀλλὰ τέχνης ἀρίστης, ὧν ἐν μέσῳ ἡ εἰκὼν τοῦ Σαβαώθ, πρὸς βορρᾶν ὁ δεῖπνος ὁ Μυστικός καὶ πρὸς νότον ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ στέγη τοῦ ἱεροῦ τούτου τεμένους κοσμεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπὸ δέκα μεγάλων κανδηλῶν ἐξ ἀργύρου καθαροῦ καὶ τέχνης εὐρωπαϊκῆς ἀρίστης. Ἐν τῇ πρώτῃ σειρᾷ τῶν κανδηλῶν ὑπάρχουσι τρεῖς μεγάλοι λαμπτήρες πολύφωτοι, ὧν ὁ ἐν τῷ μέσῳ εἶνε ἐκ μετάλλου λίαν στιλπνοῦ, οἱ δὲ ἕτεροι ἐξ ὕλου.

Πρὸ τοῦ εἰκονοστασίου τὰ τέσσαρα μανουάλια μετὰ τοῦ προσκυνηταρίου εἶνε ἔξοχα ὑπὸ ἔποψιν κάλλους. Παρὰ δὲ τὸν πρὸς δυσμᾶς τοῖχον εἰσὶ τοποθετημένα δύο μεγαλοπρεπῆ καὶ καλλιτεχνικὰ ἀναλόγια καὶ δεξιᾷ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὸν Ναὸν εὐρίσκεται τὸ παγκάρδιον εἰς ὕλην καὶ τέχνην ἕκτακτον.

Τὸ δ' ἐκ λευκοῦ μαρμάρου δάπεδον ἀπαστράπτει ἐκ λευκότητος καὶ καθαριότητος καὶ κοσμεῖται ἐν τῷ μέσῳ ὑπὸ μεγάλου καὶ πολυδαπάνου ἀστέρος ἔχοντος ἑκατέρωθεν πρὸς τὴν βορρᾶν καὶ νότον δύο ἐτέρους μικροὺς μὲν, ἀλλὰ τὰ μάλλα κομψοὺς καὶ ὠραίους. Τὸ φῶς δ' ὅπερ καταναγάζει τὸν ὑπόγειον τοῦτον τοῦ Θεοῦ θρόνον, εἶνε τοῦτ' αὐτὸ ἀπλετον.

ΙΕΡΟΝ ΑΔΥΤΟΝ

Τὸ ἱερόν ἀδυτον ἀποτελοῦν ἐν ὅλῳ κατὰ μήκος, μόνον κατὰ τὸ βόρειον μέρος τέμνεται ὑπὸ μικροῦ θαλάμου, παριστῶντος τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὁ Θεόχριστος Δαβὶδ ἔγραψε τὸ ψαλτήριον αὐτοῦ, δι' ὅπερ καὶ ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Προφητάνακτος, ὑπάρχει ὠραῖον τεμάχιον ψηφιδωτοῦ, ἐφ' οὗ ἀρχαίκοις γράμμασιν ἐπιγέγραπται «Ε. Ο. Θ. ὄς» = Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κ.τ.λ. πρὸ τῆς θύρας δὲ τοῦ εἰρημένου θαλάμου, παρὰ τῷ πρὸς ἀνατολὰς τοίχῳ ὑπάρχει ἕτερον τεμάχιον ἐκ ψηφιδωτοῦ, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφή «Κ. Κ. Ε. C.» = Κύριος κατοικεῖ ἐν Σιών.

Κατὰ μήκος τοῦ ἱεροῦ ἀδύτου, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τοίχου, ὑπάρχουσι τρεῖς ἅγιοι τράπεζαι ἧτοι τρία ἱερά θυσιαστήρια, κατὰ μέρη πλουσίον κόσμου, πρὸ ἐκάστης τῶν ἱερῶν δὲ τραπέζων ἐξήρηται πολύτιμος πεντακάνδηλος λυχνία.

Ἐν μέσῳ τῆς πρὸς βορρᾶν ἁγίας τραπέζης ὑπάρχει ἕκτακτος εἰκὼν τῶν Μυροφόρων γυναικῶν, ἐν δὲ τῇ μεσαίᾳ ἁγίᾳ τραπέζῃ ἡ εἰκὼν τῆς Ἀναστάσεως ἐκπάγλου κάλλους. Ὑπερθεν δὲ ταύτης ὁ Μυστικός δεῖπνος καὶ πρὸ τῶν ἁγίων τούτων εἰκόνων καὶ ἐν μέσῳ ἀρτοφόριον μεγάλης ἀξίας καὶ ὑπὸ ἔποψιν τέχνης καὶ ὑπὸ ἔποψιν ὑλικῆς. Ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ ἀρτοφορίου λαμπρὰ ἀνθοφόρα σκευή.

Ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἁγίων τραπέζων ὑπάρχει ὠραιότατη ἡ εἰκὼν τῆς Ἀναστάσεως, ἐπιγραφομένη «εὐχὴ καὶ εὐλογία». Πρὸ

ταύτης σταυρῶς πολύτιμος καὶ ἑκατέρωθεν εἰκόνες μετὰ σκευῶν ἀνθοφόρων ἐξόχου καλλονῆς.

Ἐπὶ τοῦ νοτίου δὲ τοῦ δαπέδου μέρος ὑπάρχει εὐμέγεθες ἐκ ψηφιδωτοῦ τεμάχιον, ἐφ' οὗ παρίσταται ἡ πύλη τῆς ἀρχαίας τῆς Σιών ἐκκλησίας.

Τοιοῦτος ἐν συνοίει ὁ μήπω συντελεσθεὶς ἱερὸς Ναὸς τῆς ἁγίας Τριάδος, ὃν ὁ πολύτιμος Γεράσιμος ἀπὸ ὑπογείου μετέβαλεν εἰς θρόνον τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν, ἵνα δ' εἰς πέρας ἀγάγῃ, δεῖται μεγάλων ἔτι δαπανῶν, διότι εἰς εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γεράσιμος εἶνε ἀκόρεστος.

Ὅθεν δικαιοτάτα χαρακτηρίζουσι τὸν Γεράσιμον δύο κορυφαῖοι τῶν Ἀθηνῶν ἐπιστήμονες. Ὁ μὲν καλεῖ αὐτὸν «Δόξαν καὶ ἐγκαλλώπισμα τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἀδελφότητος» ὁ δὲ ποιητικώτατα ἀποκαλεῖ τὸν εὐσεβῆ Ἀρχιμανδρίτην «ἄνθος εὐοσμῶν ἐν τῷ ροδῶνι τοῦ ὀρθοδόξου ἐν Παλαιστίνῃ Ἑλληνικοῦ κλήρου» καὶ ἡμεῖς ἐν δέοντι ἀποδώσωμεν τὸν ἐμπρέποντα αὐτῷ χαρακτηρισμόν.

Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ καὶ αὐθις ὅτι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γεράσιμος διὰ τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ τὸν χιτῶνα αὐτοῦ πωλεῖ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν παύεται προσθέτων κόσμον εἰς τὸν πλούσιον στολισμόν τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Τεμένους.

Ἱερουσαλὴμ, Μηνὶ Ἰουλίῳ 1909.

Γ. Κ. ΒΡΑΧΥΠΕΔΗΣ

ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΤΗΣ

[Σχέδιον μονολόγου]

Διὰ τὴν καλλιτέχνηδα
Κ)αν Κυβέλλην Ἀδριανοῦ

[Εἰσέρχεται ἡ ΚΙΚΗ κρατοῦσα εἰς τὴν δεξιὰν ἀνοικτὸν γράμμα. Εἶναι νέα, 28 ἐτῶν, εὐμορφη, μὲ χάριν φιλάρεσκον καὶ ἐρωτώτροπον εἰς τὸ βάδισμα, τὰς χειρονομίας καὶ τὰς διαφοροὺς θέσεις ποῦ λαμβάνει. Μὲ μάτια λάμποντα ἀπὸ ἐπιθυμίας. Φορεῖ κομψὴν ἐνδυμασίαν περιπάτου.]

ΚΙΚΗ [ἄκχιζομένη, ἀφ' οὗ ἔρριψεν ἐν τελευταίον ἀκόμη βλέμμα εἰς τὴν ἐπιστολήν.]

Ἰβιά ἄς τὸ σκεφθῶ λίγο καλλιτέρα!... Ὁ Τυχὸς μοῦ γράφει καὶ μὲ παρακαλεῖ νὰ πῶ, λέει, στὴν γκαρσονιέρα του, ποῦ ἔχει νὰ μοῦ πῆ, λέει, κάτι πολὺ σοβαρὸ καὶ σπουδαῖο... κάτι ποῦ μ'

ενδιαφέρει, λέει!... [μειδιῶσα καὶ κινουσα ἐκφραστικῶς τὴν κεφαλὴν] Κ.μ.μ.μ.: Τὸν κατέργαρη!... Τὸν πᾶραλυμένῳ!.. Ἄμ' σὲ ζέρω δά, χυρίε Τάκη; τί εἶδους σπουδαίας ἀνακινώσῃς καὶ δόσθηψιάς ἐγείς με τῆς γυναικῆς!... [μυρμυρίζει εἰρωνικῶς] Τάγα μου!... Ἐγεί νά μου πῆ!.. Τί λόγος!.. Νά σὲ γάρω μπάτακιά μου!.. Ἰᾶ, γᾶ, γᾶ!... [Ἀλλάσσει ὕφος ἐπὶ τὸ σοβαρότερον] Μπα! τὸν ἀδιακρίτον!... Μὰ τί μ' ἐνόμισεν, ὁ ἀνόητος; Γιά ποιά μ' ἐπήρι;... Για καμμιὰ ἴσως ἀπ' ἐκείνες πούχουν τὰ μυαλά ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κάπελλο τους; [Σταυρώνει τὰς χεῖρας εἰς ἑκφράσιν ἀπόρίας καὶ ὀργῆς.] Ὅρίστε!... πῶς σᾶς φαίνεται!... Μὰ εἶνε δηλαδὴ νά δαιμονίζεται κανένας με τὴν αὐθάδεια μερικῶν νέων!...

Ἄκουτ' ἐκεῖ ἀδιακρίσια!... [Σφίγγει τοὺς γρόνθους καὶ χειρονομουσα με θυμὸν] Ἐτσι μούρχεται!... [Εἰρωνικῶς] Ἄμ' δέ!.. Ἦρε νά παῖξη!... [Ἰσταται πρὸς στιγμὴν κινουσα ἀπειλητικῶς τὴν κεφαλὴν] Φεῖδι κολοδό πού σ' ἔφαγε, καυμένη Τάκη, ἂν τυχόν σοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πῶς... [Ἀνατινασσομένη αἰφνιδίως καὶ περιτρέχουσα ἐν βία νευρικῆ τὴν σκηνὴν] Ἄ!... ὄχι!... ὄχι!... Δὲν ἐπιτρέπω εἰς τὸν ἑαυτὸν μου οὔτε νά το διανοηθῶ κἄν!.. Τρέμω ὅλη καὶ νά τὸ φαντασθῶ ἀκόμη μιὰ τέτοια κακοήθεια!... [Διατρέχει με ταχὺ βλέμμα τὰς πρώτας γραμμάς τῆς ἐπιστολῆς] Μὰ πῶς ἔλαθε τὸ θάρρος νά μου γράψῃ ἔτσι!... Εἶμαι νά παλαβῶσω... [Φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον ὡς ἀναπολουσα] Ἄ α α α!... Μήπως ἀρά γε;... Ἄ! αὐτὸ εἶνε χωρίς ἄλλο!... Ἐπειδὴ προχθές εἰς τὸ σάλοσι τῆς Λιλῆς μούρθε, ἔτσι, pour passer le temps... καὶ τοῦ εἶπα με οἰκειότητα δύο-τρία ἀνοικτὰ λογάκια... αὐτὸς φαίνεται... ποῖος ξέρει, ... θὰ τὰ παρεξήγησε, θὰ τὰ πῆρε διαφορετικῶς... καὶ... Κύριος οἶδε τί ἀλλοιωτικὴ ἰδέα τοῦ καρφώθηκε!... Μπα! τὸν ζετσίπωτο!... [Με ὕφος αὐστηρὸν καὶ ἀποφθεγματικόν] Νά! γι' αὐτὸ ἡ γυναίκα πρέπει νά εἶνε προσεκτικὴ... νά ἀκριβοζυγίζῃ κάθε λέξι, τῆς καὶ κάθε τῆς κίνημα ὅταν μιλῇ με τοὺς ἀνδρες!... [Χαϊδευσομένη] Κ' ἐγὼ ἡ καυμένη νά τοῦ μιλῶ με τόση ἀθωότητα... Ἄ! αὐτὴ ἡ ἀθωότης εἶνε πού μᾶς καταστρέφει ἡμᾶς τῆς γυναικῆς!...

Ὅρίστε τώρα!.. Νά πάω, λέει; νά μου πῆ!... Ἄμῃ δέ!... Μακρὰ πού ζημέρωσες, ἔξυπνέ κυρίε Τάκη!... Αὐτὰ νά τὰ πουλᾶς ἄλλου; νά σὲ γάρω!... Ἐκεῖ πού πέρνοῦν!...

Ἐν πρώτοις, φίλε μου; ἕνας νέος ὅπως πρέπει ποτὲ δὲν πῆρθε καλεῖ μιαν ἐντίμον κυρίαν εἰς τὸ δωμάτιόν του... ἔτσι ἀποτόμως μάλιστα, χωρίς τούλαχίστον νά τῆς φανερώσῃ πρῶτα τὸ θέμα τῆς ἀνακινώσῃς!... Καὶ δεῦτερον, ἔστω... ἄς ὑποθέσω

για μιὰ στιγμή πῶς μπορεῖ νὰ γίνη... Μὰ ἂν τὸ μάθῃ ὁ ἄνδρας μου;... [Κατευναζομένη] Ἄλλὰ, θὰ μοῦ πῆς, ὁ Ζαχαρίας μου δὲν εἶνε διόλου ζηλότυπος... Χάχ αἱ χάχ ᾶ! Αὐτὸ δὰ μοῦ λειπεῖ! Νᾶχουμε καὶ ζήλειες!.. [Μετὰ τινα σκέψιν] Οὐφ!.. ἀλήθεια... Ἐχῶ μιὰ φούρκα καὶ μ' αὐτὸν τὸν Ζαχαρία!.. Ἀκοῦς, καλέ, νὰ μὴ μὲ ζηλεύῃ διόλου!... Τί τάχα; Δὲν τὸ ἀξίζω; Αὐτὸ μὲ πληγώνει... τί θὰ πῆ αὐτό!.. Ἐνας ἄνδρας ποῦ δὲν κρυφοζηλεύει λιγάκι τῇ γυναϊκά του, ὅταν μάλιστα εἶνε καὶ κάπως ἔμμορφη—δὲν τὸ λέω γιὰ μένα... ᾶ, μπᾶ!.. μιλῶ γενικῶς—θὰ πῆ πῶς δὲν ἐνδιαφέρεται, πῶς δὲν ἀγαπᾶ!... Νάλ ἔτσι χαλοῦν μερικοὶ ἄνδρες τῆς γυναϊκῆς τους!... Ἄ! ὄχι, ὄχι!... Εἶμαι ὑπὲρ τῆς ζηλοτυπίας!.. Ἡ ζηλοτυπία εἶνε ἐν εἶδος ἐνόπλου φρουρᾶς διὰ τὴν γυναῖκα... [Μὲ αὐταρέσκειαν καὶ κόμπον] Καὶ καλὰ νὰ τύχῃ ἡ γυναῖκα νὰ εἶνε αὐστηρὰ καὶ νὰ ξέρῃ νὰ προφυλάξῃ τὸν ἑαυτὸν της... Μὰ ἂν συμβῆ νὰ εἶνε λίγο ἐλαφρόμυαλη;... [Δυσφοροῦσα] Οὐφ!... Τί μὲ μέλλει ἐμένα γιὰ τῆς ἄλλης!.. Φθάνει ποῦ ἐγὼ ξέρω καλὰ τὰ καθήκοντά μου. [Κάθηται πλησίον τῆς στοργγύλης εἰς τὸ μέσον τραπέζης, ἐπὶ τῆς ὁκοίας ἀκουμβᾶ τὸν ἀγκῶνα, στηρίζουσα ἐπὶ τῆς παλάμης τὴν κεφαλὴν. Φαίνεται σκεπτικὴ καὶ ἀνήσυχος. Μικρὰ σιωπῆ.] Ἐπειτα ἐγείρεται βιαίως] Οὐφ!.. Μοῦ ἔρχεται: σὰν ζάλη... [ἀερίζομένη διὰ τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀναπνεύουσα δυσκόλως]. Ἄχ!.. δὲν εἶμαι καλά... πρέπει νὰ εὕρω λίγο ἔξω νὰ πάρω ἀέρα... [Στρέφεται καὶ κινεῖται πρὸς τὸ βαθὸς] ποῦ ἔχω τὸ καπέλλο μου; [ἐπαναστρεφομένη αἰφνιδίως πρὸς τὴν σκηνὴν] Ἄ! ὄχι!... ὄχι!.. Ἰσα—Ἰσα σήμερα δὲν πρέπει νὰ κάμω βῆμα ἀπ' ἐδῶ. ὄχι!.. Δὲν θέλω οὔτε εἰς τὸν ἑαυτὸν μου ἀκόμη νὰ δώσω τὴν παραμικρὰν ὑποψίαν... [Κάθηται πάλιν πλησίον τῆς τραπέζης εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, φαίνεται σκεπτικὴ καὶ στενοχωρεμένη.] Ἄλλὰ... εἶμαι ὅμως καὶ περιέργη, τί νὰ μὲ θέλῃ τάχα ὁ Τάκης;... [ἐγείρεται νευρικῆ] Ὡς τόσο ἡ περιέργεια εἶνε πολὺ κακὸς πειρασμός!... παρὰδειγμα, ἡ προμάμμη μας, ἡ Εὐα!.. ἡ ἀνόητη. Μὲ τὸ νὰ εἶνε φιλοπερίεργος, ἐδάγκασε τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν καί... τὴν πῆρε ὁ Διάβολος!.. [Σκέπτεται] Ἐχει, λέει, νὰ μοῦ πῆ κατὶ πολὺ σοβαρό!.. Πφφ!... χᾶ, χᾶ, χᾶ! Αὐτὰ κύριε Τάκη, τὰ λένε εἰς τὸν κλείδωνα! [Ὀργίλη, καὶ μὲ ὕφος ρητορικόν] Καὶ γιατί, παρακαλῶ, Κύριε, δὲν ἔρχεσαι νὰ μοῦ τὸ πῆς ἐδῶ, εἰς τὸ συζυγικόν μου ἄσυλον, καθαρὰ καὶ ξάστερα, σὰν τίμιος νέος;... Αἴ; Γιατί;... Ἄν ᾔσσουν εἰλικρινῆς καὶ ἀθῶος, θὰ ἔρχεσο ἐδῶ, ἐμπρὸς εἰς τὸν ἄνδρα μου... Μάλιστα!.. Ἄ! ἔπρεπε νὰ ἦταν ἐδῶ τώρα νὰ τοῦ ταψάλω

ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια... νὰ τοῦ δείξω ἐγὼ ποιὰ εἶμαι!.. ὁ ἀγρεῖος!...
 [Ὡς συνεργομένη] Ἄ! ὄχι! Οὔτε νὰ τολμήσῃ νὰ ἐμφανισθῇ ἐμ-
 πρὸς μου! [Μετὰ τινα σιγὴν] Μὰ ἂν πάλιν τὸν ὑποπτεύωμαι ἄδι-
 κα... γωρὶς νὰ πταίῃ;... Περίεργον! τί νὰ μὲ θέλῃ;... Μήπως...
 ὦ. διάβολε.... Μήπως σκοπεύει νὰ μοῦ κάνῃ καμμιά πρότασι
 γιὰ τὴν Ρήνα, τὴν ἐξαδέλφη τοῦ Ζαχαρία;.... Χμ!..... τὴν
 θυμᾶμαι πῶς σὰν νὰ μοῦ ἀνέφερε τὸ ὄνομα τῆς Ρήνας... Λυτό,
 ἀλήθεια, θὰ ἴψταν νόστιμο!...τὴν καυμένη τὴ Ρήνα!...Πῶς τὴ
 συμπαθῶ!... Ἄχ, πῶς θέλω νὰ ἀποκατασταθῇ....Μ.μ.μ!...Τί
 νὰ σοῦ κάνω, Ρήνα μου, δὲν μπορῶ πάλι γιὰ τὸ χατήρι σου
 νὰ ριφκοινδυνεύσω τὴν ἀξιοπρέπειάν μου καὶ νὰ τρέγω μέρα—
 μεσημέρι εἰς τοῦ Τάκη;.....Μὰ λέτε νὰ εἶνε κατὶ τέτοιο;.....
 Ἄ, μπᾶ!.. Αὐτός;...Δὲν βρειέσαι;...Καλὲ αὐτὸς γωρὶς ἄλλο θὰ
 μὲ πῆρε γιὰ καμμιά ἐπιπόλαια, ποιὸς ξέρει...Τί λὲς ἐκεῖ!...Μ'
 αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμᾶσαι, κύριε Τάκη! [εἰρωνικῶς] Ἦσυ-
 χάστε παρακαλῶ!... Γιατί νὰ πειράζεσθε;...Μὴ λαμβάνετε τὸν
 κόπον!...Χάχ—ἂ! χάχ, ἂ!.....Μὰ εἶνε δηλαδὴ γιὰ γέλια. [πρα-
 ὕνομένη Μετὰ τινα σκέψιν] δὲν λέω βέβαια, πῶς ἔχει νὰ φο-
 βηθῇ ἡ ἠθική μου, ἂν ἐπύγαινα εἰς τοῦ Τάκη... [Ἀποφθεγ-
 ματικῶς] Ἄλλοίμονον, ἂν ἡ τιμὴ μιᾶς γυναίκας ἦταν τόσον εὐ-
 θραυστον καὶ ἀερῶδες πρᾶγμα, ὥστε νὰ σβύνη σὰν φουσκαλί-
 दा σαπουνιοῦ μόλις ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ ἓνα ἄνδρα!...Κολοκύ-
 θια! Λύτα εἶνε σεμνοτυφίαι τῆς παλαιᾶς σχολῆς!...Φθάνει νὰ
 θέλῃ ἡ γυναίκα νὰ φυλάξῃ τὴν τιμὴ τῆς! Καὶ σὲ χίλους ἄνδρες
 μέσα νὰ εὐρεθῇ, δὲν θὰ τολμήσῃ κανέννας νὰ τὴν πειράξῃ!..
 Μπορεῖ νὰ τοὺς δάλλῃ ὅλους στή θέσι τοὺς!...ὄχι! δά!...Τί νὰ
 φοβηθῶ τάχα ἀπὸ τὸν Τάκη;...Πφφφ!...Τί λὲς δά!...Ἐγάθησαν
 ἑλέπεις οἱ ἄνδρες!... Ἄμ ἐννοια σου, κύριε Τάκη, καὶ ἂν δυσ-
 πιστῶ εἰς τὴν τιμιότητά σου, ἔγω ὅμως ἀκράδαντον πεποί-
 θησιν εἰς τὴν ἰδικήν μου!., [Μετὰ σκέψιν ὀλίγων στιγμῶν]
 Συλλογίζομαι ὅμως ἐξ ἄλλου, ἂν τύχῃ καὶ μὲ θέλει διὰ τὴν
 ὑπόθεσιν τοῦ ἐξαδέλφου μου τοῦ Πίπη;...Δὲν εἶνε καὶ παρά-
 ξενο...Σὰν νὰ μοῦ ἔρριξε προχθὲς κατὶ πούντους, νομίζω...πῶς
 ἔχει πολὺ φίλο τὸν Πρόεδρο τοῦ Δικαστηρίου... Ἀλήθεια! Ἄν
 μὲ θέλῃ νὰ μοῦ πῇ γιὰ τὴν δίκην τοῦ Πίπη καὶ αὐριο μὲ τύπτει
 ἡ συνειδήσις πῶς δὲν ἐπύγα νὰ τοῦ τελειώσω τὴ δουλειά μὲ τὸν
 Τάκη;... Δὲν θὰ εἶνε κρίμα νὰ τὸν πάρω στὸ λαιμὸ μου τὸν καυ-
 μένο τὸν Πίπη;!..[Μεταβάλλουσα ὕφος καὶ ἔκφρασιν] Καλέ, τί κά-
 θομαι καὶ σκέπτομαι!..Νὰ περιμένω ἀπὸ τὸν Τάκη γιὰ ὑπέθεσι ποῦ
 δὲν τὸν ἐνδιαφέρει!.. Ἀπὸ ποῦ κι 'ὡς ποῦ!..ὄχι, ὄχι!..Εἶμαι βέβαια

πῶς ἡ πρόσκλησίς του ὑποκρύπτει κάποιον ἔνοχον σκέψιν!.. Ὡ βέβαια! Μπᾶ! τὸν αὐθάδη!... τὸν ἐλεεινόν!... Τὸν ἀνάγωγόν!.. Νὰ τὸ λμήσῃ!.. Ἄ! ἔπρεπε νὰ εἶμαι τὴν ἑκεί!.. ὄχι, ὄχι!.. ἔπρεπε νὰ τὸν εἶχα τὴν ἑδῶ, ἐνώπιόν μου, νὰ τὸ δειξῶ τοῦ μασκαρᾶ!.. Νὰ τὸν μάθῃ νὰ σέβεται τὰς γυναῖκας ποῦ δὲν τοῦ πέφτουν στὸ μερδικό του!.. Ἄκουτ' ἐκεῖ τὸ λμη!.. Νὰ μὲ γνωρίσῃ πρώτη φορὰ προχθὲς στῆς Λιλῆς καὶ νὰ!.. [Μὲ ἐξηγγριωμένον ὄψος] Λὺτὸ εἶνε ὕβρις!.. Καὶ πρέπει νὰ τοῦ ζητήσω λόγόν!.. Μάλιστα!.. θὰ τὰ μαρτυρήσω εἰς τὸν Ζαχαρία νὰ πάῃ νὰ τοῦ ζητήσῃ ἰανοποιήσῃ!.. Βέβαια!.. [Ὡς μεταμεληθεῖσα] ὄχι!.. ὄχι!.. Ἄς μὴ θάλω στὰ αἵματα τὸν Ζαχαρία!.. Τί φταίει αὐτός;.. — ἔπειτα θὰ γίνῃ καὶ σκάνδαλον!.. [Σκέπτεται] Καὶ ὅμως δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσω ἔτσι!.. ὄχι!.. πρέπει νὰ τὸν τιμωρῶ!.. [ἐξαπτόμενη] πρέπει νὰ τὸν ἐκδικηθῶ διὰ τὴν προσβολήν!.. Πρέπει νὰ τὸν θάλω στὴ θέσι του!.. Ναι!.. μάλιστα!.. Λὺτο ἀπαιτεῖ ἡ ἀξιοπρέπειά μου!.. Πρέπει νὰ πάω μὲ ὄλον τὸ θάρρος, μὲ ὄλον τὸ ἀγέρωχον, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐμπνέει ἡ ἠθικὴ μου, νὰ ἔμβω εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ νὰ τὸν λούσω πατόκορφα!.. Μάλιστα!.. [Ἀπορασιστικῶς] Λὺτὴ ἡ τιμωρία τοῦ χρειάζεται!.. Καὶ ἀμέσως μάλιστα!.. Ἐμπρός!.. [Περιτρέχουσα τὴν σκηνὴν] Ποῦ εἶνε τὸ καπέλλο μου;.. Ποῦ ἔγω τὴν ὀμπρέλλα μου;.. πρέπει νὰ πάρω καὶ τὴν ὀμπρέλλα γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον!.. Ἐμπρός!.. Τώρα, ἀμέσως πρὶν μοῦ περάσῃ ὁ θυμός!.. Τί ὥρα εἶνε!.. [Ἐξάγει καὶ βλέπει τὸ ὀρολόγιόν της] Ἄ! μὲς' τὴν ὥρα!.. Θὰ ἔλθω, κύριε Τάκη, καί!.. Καὶ ἀλλοίμονό σου, δυστυχημένε, ἂν ἐσκέφθῃς γιὰ μὴνὰ καμμίαν κακοῦθειαν!.. [πλησιάζει εἰς τὸν καθρέπτην ὅπου διευθετεῖ τὴν κόμην της] Θὰ σὲ ραμῶ ποῦ νὰ μὴν ἔχῃς μουτρα νὰ ξεμουτίσῃς ἐμπρός μου!.. Κακοῦθεσταται!.. [Ρίπτουσα τελευταῖον βλέμμα εἰς τὸν καθρέπτην] Ἐκτὸς ἂν πράγματι ἀποδειχθῇ ἀθῶος!.. Εἰ δὲ μὴ!.. (Τρίζουσα τοὺς ὀδόντας καὶ χειρονόμουσα ἀπειλητικῶς) νὰ σχίσῃ ἡ γῆ καὶ νὰ σὲ καταπιῇ!.. ἄθλιε!!....

[ἐξέρχεται μὲ ὀρμήν]

Ἄθῆναι 1909.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ
Μητροπολίτης Ἀμασίας

Φυσιογνωμία ἐν ἐκλεκταῖς ἐκλεκτοτάτῃ ἀπεικονίζουσα ἔκφρασις
εὐγενεστάτης ψυχῆς.
Ἕπαρξις ἐν πολυτίμοις πολύτιμος.

Νεώτατος ἔτι. ὑψηλὸς καὶ
εὐθυτενὴς ὁ Μητροπολίτης
Καραβαγγέλης ἔχει μεγαλο-
πρεπέστατον ἀρήϊον παράστη-
μα καὶ ἀέτειον βλέμμα, προ-
δίδον ὅλας τὰς σκέψεις τῆς
μεγάλῃς ψυχῆς Του.

Ἀτρόμητος εἰς τοὺς κιν-
δύνους παρχμυθητικὸς εἰς τὰς
ἀτυχίας χριστιανικώτατος εἰς
τὴν γαλήνην.

Ὁ Μητροπολίτης Γερμά-
νος Καραβαγγέλης ἐγεννήθη
ἐν Στύφῃ τῆς Μυτιλήνης. Ἀ-
ποφοιτήσας τῆς Θεολογικῆς
σχολῆς τῆς Κιπύλειως, συνε-
πλήρωσε τὰς σπουδὰς του ἐν
Γερμανίᾳ καὶ ἐχειροτονήθη
ἐπίσκοπος εἰς ἡλικίαν μόλις

28 ἐτῶν ἐν Πέραν, διηγεσάς τοιοῦτος ἐπὶ ὀκταετίαν ὅλην εἰς
Καστορίαν τῆς Μακεδονίας.

Οἱ ἀπληστοὶ Βούλγαροι, οἱ τὰ θηριώδη τῶν ἔνστικτα καὶ τοὺς
βαρβάρους καὶ κατακτητικώτατους σκοποὺς τῶν παρουσιάζοντες
μετ' οὐσίας μόνους εἰς αἰσθήματα ὑπερτάτου ἰδεώδους, οἱ διασπεί-
ραντες τὸν ὀλέθρον, οἱ περιβαλλόμενοι τὸ ἀκτινωτὸν τοῦ Ἐλεύθε-

ρωτοῦ ἵνα εὐκολώτερον ἀπατήσωσιν, εὐκολώτερον κατακτήσωσιν, οἱ δημιουργήσαντες ἀστείρευτους πηγὰς δακρῶν καὶ ποταμοὺς αἱμάτων. Ἐν εὐρικόν πάντοτε εἰς τὰς μυσταρὰς ἐνεργείας των πρόσκομμα, ἔν ἀκλόνητον στήριγμα καὶ ὑπέρυμαχον τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἄγγελον, τὸν Μητροπολίτην Γερμανὸν Καραβαγγέλην.

Ἄπὸ ἐνὸς ἔτους ἡ Ἄμισός ηὐτύχησε νὰ ἔχῃ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Θρόνον τῆς τὸν ὑπέροχον ἱεράρχην περιβιλλουσα Αὐτὸν μὲ ὄλην τὴν ἀρμόζουσαν Αὐτῷ βαθυτάτην ἐκτίμησιν καὶ ἱεράν λατρείαν. Εὐτυχεῖς οἱ λαοὶ οἱ ποιμαίνόμενοι ὑπὸ ἱεραρχῶν, τῆς μορφώσεως, τῶν αἰσθημάτων, τῆς περιωπῆς ἐνὸς Γερμανοῦ Καραβαγγέλη.

M. K.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΕΥΔΩΡΟΣ

Ἐκ τῶν διαπρεπῶν κληρικῶν, μέλος ἐπίλεχτον τῆς Ἁγιοταφιτικῆς ἀδελφότητος. Συνοδικὸς καὶ μέγας δραγουμάνος τοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων. Εἶνε ἐκ τῶν

λόγῳ καὶ ἔργῳ πολλαχῶς συντελούντων εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ γοήτρου τοῦ Ἑλληνικοῦ κλήρου. Μὲ τελεῖ ἀν μὸρφῶσιν καὶ πολλὰς γνώσεις καὶ μὲ σθένος ἠθικὸν ἀκατάβλητον, πρωτοστατεῖ εἰς πᾶν ὅ,τι εὐγενές καὶ ὠραῖον. Καρδία μεγάλη, πλήρης χριστιανικῶν ἀρετῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων, ἐργάζεται διαρκῶς καὶ δρᾷ ποικιλοτρόπως ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, εἰς τὰς δυσχερεῖς δὲ περιστάσεις, εἰς τοὺς κινδύνους, ὅσους διέτρεξεν ἡ Σιωνίτης Ἐκκλησία, εἰς τὴν τρικυμίαν ἧτις

πρὸ ὀλίγου ἔτι ἐμυκάτο περίξ τοῦ θρόνου τοῦ Ἀδελφοθέου, ἐτήρησε στάσιν ἀνδροπρεπῆ καὶ ἐμφρονα.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης Εὐδωρος, τοῦ ὁποῖου ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία εἶνε ἄλυσις ἀγαθῶν καὶ θεαρέστων ἔργων, διέρχεται ὡς κρατερὸς ἀγωνιστὴς ἐν μέσῳ τῆς θυέλλης τῶν προσωπικῶν παθῶν, ἀκλό-

νητος εἰς τὰς πεποιθήσεις του, πρὸς ἕνα πάντοτε ἄτεν ζων σκοπόν, τὴν περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων τῶν ἱερῶν ἡμῶν κειμηλίων, τῆς ἀγίας ταύτης καὶ ἱεῶς παρακατάθῃκης, πρὸς ἣν ἀρπακτικαὶ πανταχόθεν τένουσι χεῖρες. Ὁ βαθὺς σεβασμὸς καὶ ἡ ἀμέριστος ἐκτίμησις, ἣτις πανταχόθεν περιβάλλει τὸν ἀρχιμανδρίτην Εὐδωρον, εἶνε ἡ ὠραιότερα καὶ ἡ γλυκυτέρα ἀμοιβὴ ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν ὅσας διαφοροτρόπως ἐργαζόμενος προσφέρει καθ' ἐκάστην εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΙΟΡΔΑΝΟΥ

Ἐἶνε ἀρκούντως γνωστὸν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Μελε-

τίου Ἰορδάνου, τοῦ ὁποίου ἡ χρηστὴ πολιτεία ἔχει πρὸ πολλοῦ ἐφελκύσει τὴν γενεϊκὴν προσοχὴν καὶ ἐκτίμησιν. Ἐγεννήθη ἐν Κύπρῳ καὶ τυγχάνει συνοδικός· Ὡς μέλος τῆς Ἀγιοταφρικῆς ἀδελφότητος ἔχει ἐπισύρει ἐφ' αὐτοῦ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν συμπάθειαν ὄλων, ὅσοι τῆς τύχης ἠδὲ γνωρισθῶν μαζύ του. Εἰς τὴν σημερινὴν θέσιν του, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἀνεβίβασαν αἱ πολλαπλᾶ ἀρεταὶ του καὶ τὰ πνευματικὰ χαρίσματα του, ἐργάζεται μετ' αὐταπαρνήσεως ἀξίας ἀναγραφῆς, διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ γοήτρου τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου καὶ πρὸς περιφρούρησιν τῶν ἱερῶν καὶ ἀπαρabiάστων

δικαίων τῆς Σιωνίτιδος ἐκκλησίας. Μορφωμένος, ὡς προσήκει πλέον σήμερον εἰς τὸν ἑλληνικὸν κλῆρον, ὅστις μέγα ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργον καὶ παρὰ τοῦ ὁποίου πολλὰ ἔχει νὰ ἀναμένῃ ἡ Πατρὶς καὶ τὸ Γένος, συνενοῖ ἐν ἑαυτῷ πλείστας ψυχικὰς ἀρετάς, διὰ τῶν ὁποίων ἀνεδείχθη ἀντάξιος τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς του, παρέχων ἑαυτὸν ζωντανὸν ὑπόδειγμα. Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις ὁ ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Ἰορδάνου, ἐν ἀκόμῃ ἐκλεκτὸν τοῦ Γένους καὶ τῆς ἐκκλησίας τέκνον.

ΚΛΕΟΠΑΣ
Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος

Ἐπισημάνθη φυσιογνωμία. Εἶνε ἐκ τῶν ὀλίγων ὄσους ἔχει νὰ ἐπισημάνθη ὁ Ἑλληνικὸς κληρὸς. Διακεκριμένον μέλος τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἀδελφότητος, τυγγάνει

συνοδικός. Ὁ Μέγας ἀρχιεπίσκοπος, τοῦ θρόνου Κλεόπας ἐγεννήθη ἐν Χίῳ καὶ εἶνε κάτοχος εὐρείας παιδείας. Μὲ τὴν ἀρίστην μορφωσίν του καὶ τὸν ἀδαμάντινον χαρακτήρα του συνενοῖ πλείστας ψυχικὰς ἀρετὰς καὶ πνευματικὰ χαρίσματα. Εὐθύς, φιλοδίκαιος, ἀμερόληπτος, θέτει πάντοτε τὸ προσωπικὸν συμφέρον ἐν τῇ ἐσχάτῃ μοίρᾳ καὶ ἔχει κύριον μέλημά του τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἄλλων.

Υπογραμμὸς χρηστότητος καὶ καλοκαγαθίας ἐργάζεται ἀδιαλείπτως ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν,

ὑπὲρ πάντων μεριμνῶν καὶ διὰ πάντα φροντίζων. Χαρακτήρος γενναίου καὶ ἀποφασιστικοῦ, δικαίως καταλέγεται μεταξὺ τῶν κορυφαίων καὶ ἐπὶ μορφώσῃ διακρινομένων ἐν Παλαιστίνῃ κληρικῶν. Περὶ τοῦ Μ. ἀρχιεπισκόπου Κλεόπα, τοῦ λογιωτάτου τούτου κληρικοῦ πολλὰ ἠδύνατό τις νὰ γράψῃ, φοβούμενοι ὅμως μὴ προσχρῴσωμεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην τοῦ ἀνδρὸς μετριοφροσύνην ἀρκούμεθα εἰς τὰ ἐλάχιστα ὧδε.

ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΚΑΡΕΛΛΑΣ
Ἀρχιεπίσκοπος

Ἐπισημάνθη φυσιογνωμία λίαν συμπαθῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπαικονίζονται ἡ καλοκαγαθία καὶ ἡ χρηστότης. Ἐγεννήθη ἐν Κασσῶν. Τὰς Γυμνασιακὰς τοῦ σπουδᾶς ἐκάμεν εἰς τὸ Πυθαγόρειον Γυμνάσιον Σάμου μετ' ὃ ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἀκούρατος καὶ φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πόθου τῆς δράσεως καὶ τῆς πρὸς τὰ θεῖα ἀγάπης, φεικτικῆς περιέβληθη τὸ

ρίσσον τοῦ ἱεροδιακόνου καὶ ἐκήρυσσε τὸν θεῖον λόγον ἐπ' ἄρκε-
τόν, διὰ τῆς εὐρυμαθείας καὶ τῆς εὐφραδείας του ἀποκτήσας τὴν
ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν πλείστου μέρους τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

Ἀριστεύσας κατὰ τὰς διδα-
κτορικὰς ἐξετάσεις του κατῆλ-
θεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πα-
τριδα Κάσσον καὶ προεχειρίσθη
ὑπὸ τοῦ τέως Μητροπολίτου
Καρπάθου καὶ Κάσσου κ. Ἀγα-
θαγγέλου εἰς ἱερέα καὶ ἀνώτερον
ἀρχιμανδρίτην τῆς ἐπαρχίας του.

Ἡ κατόπιν θραχυσία ἐν τῷ Πα-
τριαρχεῖῳ Ἀλεξάνδρειας διαμο-
νῆ του ἀνεδείξεν αὐτὸν ἓνα τῶν
διακεκριμένων ἐν Αἰγύπτῳ κλη-
ρικῶν. Διατέλεσε πατριαρχικὸς
ἐφημέριος εἰς τὸν ἐν Κάτω ναὸν
τοῦ Ἁγίου Νικολαοῦ μεθ' ὃ ἀ-
πεστῆλη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου
Φωτίου ἐφημέριος εἰς τὴν ἐν Πορτ

Σουδὰν ἐλληνικὴν κοινότητα. Ἡ ἐκλογή τῆς Α. Θ. Π. ὑπῆρ-
ξεν ἐπιτυχῆς καθ' ὅτι ἡ ἐλληνικὴ παροικία πρώτην ἤδη φοράν ἀ-
πῆλαυσε τοιαύτης ἀληθοῦς καὶ ἀόκνου ποιμανσεως. Ὁ Ἀρχ.
Καρελλάς ἐλατρεύετο κυρ ὀλεκτικῶς καὶ ἐξετιμᾶτο μεγάλως ὑπὸ
τῶν ἐν Πορτ Σουδὰν ἐλλήνων διὰ τὴν ρητορικὴν του δεινότητα,
τὸ σταθερὸν τοῦ χαρακτῆρος του, τὴν καλοκαγαθίαν καὶ τὰς ἐν
γένει ψυχικὰς ἀρετὰς ὧν περικοσμεῖται καὶ αἱ ὁποῖαι στέφουσι
τὸ ὄνομά του διὰ φαινής αἰγλης. Δυστυχῶς λόγοι ὑγείας ἠνάγκασ-
σαν αὐτὸν νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ πάλιν δι' Αἴγυπτον κατὰ Ἰούνιον,
τῆ ἀδείας τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, ἡ δὲ ἀναχώρησις τοιοῦτου
πνευματικοῦ πατρὸς καιρῶς ἐλύπησε ἅπαντας τοὺς ἐκεῖ ἔλληνας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι ΡΙΖΟΣ

Ἐκ ἀπὸ μακρᾶς σειρᾶς ἐτῶν ἐν Θεσσαλονικῇ ἐγκατεστημένος ἐγ-
κριτότατος Ἀσκληπιαδῆς. Κατάγεται ἐξ Ἐδέσσης τῆς Μακε-
δονίας. Ἐσπούδασεν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καὶ
ἐτελειοποιήθη ἐν Παρισίοις. ἐγκύψας μετ' ἰδιαιτέρας ἀγάπης εἰς

τὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῶν στομαχικῶν, στηθικῶν καὶ καρδια-

κῶν νοσημάτων. Ἡ ποικίλη κοι-
νωτική καὶ ἐθνική δράσις τοῦ κ.
Ρίζου ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὰ
στενὰ ὄρια τῶν βραχειῶν αὐτῶν
βιογραφικῶν σημειώσεων. Ἀρ-
κούμεθα μόνον νὰ ἀναφέρωμεν
ὅτι ἀπὸ τεσσαρακονταετίας καὶ
πλέον ὁ θαλερὸς γέρον—ὡς ἀπο-
καλοῦν ὅλοι σήμερον τὸν ἀκατα-
πόνητον αὐτὸν καὶ πάντοτε αἰ-
σιόδοξον πατριώτην—πάσας τὰς
πρωματικὰς καὶ ψυχικὰς του δυ-
νάμεις ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπὴρ-
εσίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Πα-
τρίδος, τῶν ὁποίων τὰ τιμαλφῆ
συμφέροντα ἔταξε καὶ τάσσει ὑ-
περὰ τῶν ἰδικῶν του. Πλεί-
στας ὑποστάς ταλαιπωρίας καὶ

εἰς μύρους ἐκτεθεὶς κινδύνους χάριν τῶν ὑψηλῶν του ἰδανικῶν ἀ-
πέκρουεν ἐκαστοτε οἰκονομῶν ἠθικῶν ἢ ὑλικῶν ἀμοιβῶν ἔχων ὡς
ἀρχὴν ὅτι ἡ ἐπιτέλεσις τοῦ καθήκοντος μόνον τὴν καρδίαν καὶ τὴν
συνειδήσιν πρέπει νὰ ἀναπαύῃ. Εἰλικρινῆς καὶ μετριόφρων ὅσον
σπανίως δύναται νὰ συναντήσῃ κανεὶς ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας
προσελκύει τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν, μελετητῆς δὲ ὡς ὀλίγοι
εἶνε ταμεῖον ἀνεξάντλητον γνώσεων καὶ ἀδρόχειριστῆς τοῦ κα-
λάμου. Ἡ Μακεδονία, ἐν τοῖς μᾶλλον ἐπικαίροις σημείοις, ἔχει
νὰ ἐπιδείξῃ πολλὰ πράγματα ὀφειλόμενα εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ κ.
Ρίζου. Ἡ Θεσσαλονίκη ἰδιαιτέρως τῷ ὀφείλει τὸν ὑπὸ τὴν προε-
δρείαν του «Ἐθνικὸν Σύνδεσμον» τῆς τὸν ὁποῖον ἱδρυσεν ὁ φιλό-
πατρις ἰατρὸς ὁ ἀ δύο πυρίνων ἀρθρῶν του ἐν τῇ «Ἀληθείᾳ».
Ἐὰν ποτε δεῖσῃ νὰ ἀνδρικοποιηθῇ ὁ πατριωτισμὸς, ὠρισμένως
ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ ἐκλέξῃ ὡς πρότυπον τὸν κ. Δημήτριον
Ρίζον. Ἡ μεγάλη του καρδία ἄλλο αἶσθημα ἐκτὸς τῆς πρὸς τὴν
πατρίδα ἀγάπης δὲν ἐγνώρισε, ἰσχυρὸς δὲ καὶ ἀκλόνητος εἰς τὰς
πεποιθήσεις του, παρ' ὅλον τὸ ἀντίξουν τῶν περιστάσεων, αἰσιοδο-
ξεῖ... αἰσιοδοξεῖ... αἰσιοδοξεῖ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ διαπρεπέστατος χειρουργός. Ἐγεννήθη ἐν Νεβέσκη τῆς Μακεδονίας ἐξ ἀρχοντικοῦ οἴκου. Ἐσπούδασεν

ἐν Μομπελιέ, ἐτελειοποιήθη δὲ ἐν Παρισίοις, ὅπου ὡς ἐσωτερικὸς βοηθὸς εἰς τὰ μεγαλειότερα νοσοκομεῖα ἐξετιμᾶτο μεγάλως διὰ τὴν ἐπίδοσιν καὶ ἐπιδεξιότητά του. Ἀπὸ δεκαπενταετίας καὶ πλέον ἐγκατασταθεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀποτελεῖ μέλος ἐπίλεκτον τῆς ἐκεῖ ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἣ ὅποια πολλάκις ἀνέδειξεν αὐτὸν Ἀντιπρόεδρόν τῆς καὶ Ἐφορὸν τοῦ Θεαγενεῖου Νοσοκομείου.

Διευθύνει νῦν τὸ χειρουργικὸν τμήμα τοῦ μεγαλοπρεποῦς Δημοτικοῦ Νοσοκομείου καὶ τὸ τοῦ Γαλλικοῦ, τιμηθεὶς διὰ τὰς πολυτίμους πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀν-

θρωπότητα ὑπηρεσίας του ὑπὸ μὲν τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως μετὰ τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς φοιτήκας ὑπὸ δὲ τῆς ὀθωμανικῆς κυβερνήσεως μετὰ τὸ ἀνώτερον παρασημὸν τοῦ ταγματὸς Ὀσμανιέ. Κατὰ τὸ ἐν Ἀθήναις ἀκαδημαϊκὸν συνέδριον ἐποίησατο σπουδαιοτάτας ἀνακοινώσεις ἐπὶ σπανιωτάτων χειρουργικῶν περιπτώσεων ἐφελκυσας ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν τῶν λοιπῶν συναδέλφων του.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΣΚΟΥΡΑΣ

Ἐγνωστὸς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐμποροβιομήχανος. Ἐκ τῶν σπανίων καὶ θυμαστῶν ἐκείνων παραδειγμάτων τῆς αὐτοδημιουργίας διὰ τὰ ὅποια τὸ καθῆκον εἶνε νόμος καὶ ἡ θέλησις ἰσχύς. Κατάγεται ἐκ Βογιατσικοῦ τῆς Μακεδονίας. Μικρὸς πολὺ ἀπελθὼν εἰς Κωνσταντινῶν ἐρρίφθη εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐξῆλθε νικητής. Κλέπτων τὰς στιγμὰς τῆς ἀνεσεῖός του ἐκαλλιέργησεν ὅσον ἤτο δυνατόν τὰς γνώσεις του εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ λέγεται μορφωμένος ἄνθρωπος. Φιλομαθὴς καὶ φιλάδελφος ἐσπούδασε τὸν ἕνα ἐκ τῶν ἀδελφῶν του, φαρμακοποιὸν τὸν δὲ μικρότερον Ἰωάννην εἰσήγαγεν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Χαρακτήρ

εὐλικρινῆς ἄδολος, εὐθύς, τίμιος. ἀπέκτησε τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην πάντων τῶν μετ' αὐτοῦ συναλλαττομένων, ἧτις εἶνε τὸ μεγαλεῖτερον ἐν τῷ βίῳ κεφάλαιον. Πρὸ εἰκοσαετίας περίπου ἐγκατασταθεὶς εἰς Θεσ/νίκην, ἄγνωστος ἀκόμη καὶ πτωχός, κατώρθωσε διὰ τῶν πολλαπλῶν προσόντων καὶ τῶν ἀρετῶν του νὰ δημιουργήσῃ θέσιν ἀξιοπρεπῆ. Ἀσχοληθεὶς μὲ τὸ ἐμπόριον τῶν ἀλεύρων καὶ τοῦ ἄρτου, ἀνέλαβε πολλάκις τὴν τροφοδοσίαν τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν φυλακῶν. Τὰ φιλογενῆ ὅμως καὶ φιλοπρόσοδα αἰσ-

θήματά του περιτράνωσ ἐξεδηλώθησαν ὅτε πρὸ ἐπταετίας χάρις εἰς αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Ἰωάν. Κούσκουρας ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς « Ἀληθείας », ἡ ὁποία ἐπὶ ἐξ κατὰ σειράν ἔτη πολυτιμοτάτας προσέφερον ὑπηρεσίας εἰς τὸν Ἑλληνισμόν. Πνεῦμα ἐπιχειρηματικόν, ἴδρυσε ἐργοστάσιον μακαρονοποιίας τελειότατον εἰς τὸ εἶδος του, ὅπου πληθὺς ἐργατῶν κερδίζει τὸν τίμιον ἄρτον τῆς καὶ τοῦ ὁποίου τὰ προϊόντα ἀνθρακωλλῶνται τελείως πρὸς τὰ εὐρωπαϊκά. Ἐσχάτως ὁ κύκλος τῆς ἐκπολιτιστικῆς

δράσειός του ἐπεξετάθη μεγάλως. Ἰδρυσε κατὰ Ἰούνιον τὴν « Νέαν Ἀλήθειαν », ἧς διευθυντὴν διώρισε τὸν ἀδελφόν του Ἰωάννην Κούσκουραν. Ἡ νέα αὕτη ἐφημερίς, εἰς τὴν ὁποίαν προσελήφθη ὀλόκληρον τὸ προσωπικόν τῆς « Ἀληθείας » συνεχίζει ὑπὸ ἀρίστας συνθήκας τὸ φιλογενές καὶ πατριωτικὸν πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐπταετίας ἤδη ἔταξαν ὡς σκοπὸν τοῦ δημοσιογραφικοῦ τῶν σταδίου οἱ εὐθαρσεῖς προτεργάται τῆς.

Τοιοῦτος ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφία ὁ κ. Ἀθανάσιος Κούσκουρας, βαδίσας πάντοτε τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, ἀγαπώμενος δὲ καὶ τιμώμενος παρ' ὅλων ἀνεξαιρέτως. Ἀκραιφνῆς πατριώτης, κατέχει θέσιν ζηλευτὴν ἐν τῇ κοινῳίᾳ Θεσ/νίκης, ἧτις τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησιν τῆς ἀπέδειξεν ἀναβιβάσασα αὐτὸν εἰς τὰ ἀξιόμακα τοῦ Ἀντιπροσ. ὅπου τῆς Κοινοῦτητος καὶ τοῦ Δημογέροντος.

Max. fröhlich

Φθινόπωρον

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ

ΦΥΣΑ τάγερι τὸ ψυχρό, σέρνει στή γῆ τὰ φύλλα,
Βογκᾷ ὁ ἄνεμος ἐκεῖ ποῦψαλλε ἡ Φηλομήλα·
Τρέμουνε τὰ κλαδιὰ γυμνά, ὁ οὐρανὸς τὰ βλέπει,
Ἄπλώνεται στήν ὄψη του χλωμὴ τοῦ πόνου σκέπη,
Κι' ἀργοσταλάζει δάκρυα στάνθη τὰ πεθαμένα.
Πόσοι ὡσάν τὸν οὐρανὸ δὲν κλαῖν τὰ περασμένα!...

Σάμος

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ

Εφύσησεν ὁ παγερὸς βορηᾶς καὶ ἐρρουτίδωσε τὸ ἤρεμο ἀχρογιάλι. Ἐσπρωξε τ' ἀπαλά του κυματάκια μὲ ὀρμὴν, τὰ ἐφοβέρισε μὲ τὴν ἀγριεμένην ὄσιν του — κι' ἐγέννησε τὴν πρώτην τρικυμίαν τοῦ πελάγους...

Ἐσφύριξε κατόπιν ἐπάνω ἀπὸ τῶν βουνῶν τὰς κορυφάς, ἐσάρωσε τὴν ξηραμμένην ἀπ' τὰ ἡλιοπύρια τοῦ Αὐγούστου γλόχην, ἐγλύστησε ἕστην πεδιάδα, εἰσέδυσσε μὲς ἕτὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων καὶ μουγκρίζων, ὥρμησεν ἀπὸ κάθε ροῦγαν κι' ἀνεσιάτωσε τὴν ἡρεμία τοῦ μικροῦ χωριοῦ. — ἔτσι ἐγέννησε τὸν πρῶτον τῆς στερηᾶς ἀνεμοστρόβιλον.

Ἐκεῖ, στὸ γύρισμα τοῦ μεγάλου δρόμου, ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, ὑψώνει τὸν κορμόν του μὲ μεγαλοπρέπειαν ἓνα πλατάνι. Μόνο του, χρόνια τώρα, στέκεται ἀλύγιστο ἐκεῖ, σὰν νὰ φυλάττη ἀκοίμητο τὰ εἴκοσι καλύβια, ποῦ εἶνε ἴσως πίσω του καὶ τὰ ἰσαριθμὰ χωράφια τοῦ ἀφέντη, ποῦ καλοπερνᾷ στὸν πύργου, τρώγοντας ἀλύπητα τὸ δίκηο τῶν πτωχῶν,

Ὁ πρῶτος δυνατὸς βορηᾶς τοῦ Σεπτεμβρίου συμμαζεύει τὰ γυμνόποδα κι' ἡλιοκαμένα χωριατόπουλα ἀπὸ τοὺς κάμπους. Τὰ μεγαλιέτερα σύρουν κατόπιν των κι' ἓνα πολὺκλαδο κορμόν κάποιου μεγάλου δένδρου, γέρικον, ποῦ δὲν κατώριθωσεν ν' ἀντισταθῇ κι' ἐξερριζώθηκεν ἀπ' τὸν ἀγέρα. Τὰ μικρότερα βαστοῦν σφικτὰ τὰ ἄκρα τῆς ποδιάς των, ποῦναι γεμισμένη ἀπὸ ξυλαράκια. Προχω-

ροῦν γρήγορα, βιαστικά νὰ φθάσουν στὰ καλύβια των μιὰ ὥρ' ἀρχήτερα. Κι' ἐνῶ περνοῦν ἐμπρὸς ἀπὸ τοῦ πύργου τὴν πλατειὰν αὐλόθυραν κι' ἀκολουθοῦν τὸν δρόμον σύρριζα ἀπ' τοὺς λιθοκτισμένους τοίχους του, μιὰ σκέψις βασανίζει τὰ μικρὰ κεφάλια των.

Ὁ νοῦς των διαπερᾷ τοὺς τοίχους κι' ἀντικρύζει τὸ μονάκριβο παιδί τοῦ ἀφέντη, τυλιγμένο στὰ θερμὰ μάλλινα σάλια, ν' ἀναπαύεται ἀμέριμον μὲ τὸν μέγαν σκύλον ξαπλωμένο εἰς τὰ πόδια του... Καὶ τὰ μικρὰ των χεῖλη διαστέλονται εἰς θαυμασμόν, ἐνῶ στὰς κόγχας τῶν ματιῶν των εἶνε φωλιασμένο τὸ πικρὸ παράπονον μὲ τὴν ὑπομονὴν ἐκείνην, ποῦ γεννᾷ ἡ ἄγνοια.

Εἶνε σινειθισμένα τόσῳ μὲ τὴν φτώχεια των, ὥστε, οὔτε κἂν νὰ φανταστοῦν μποροῦν τὸν ἑαυτὸν των εἰς τὴν θέσιν του. Ἔτσι νομίζουν ὅτι ἔκαμε ὁ θεὸς τὸν κόσμον: τοὺς πτωχοὺς, νὰ ἦνε πάντοτε πτωχοί, δυστυχημένοι· τοὺς πλουσίους, πάντα πλούσιοι καὶ εὐτυχεῖς.

Ἐντὸς ὀλίγου φθάνουν μὲ τοὺς λογισμοὺς αὐτοὺς στὰ καλυβόσπιτά των. Ἀποχαιρετοῦνται γρήγορα καὶ τὸ καθένα τρέχει νὰ κρυφθῆ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του—στὸ μόνον κι' ἀναφαίρετον γιὰ τοὺς δυστυχημένους καταφύγιον.

Τὸ ὑπερήφανο πλατάνι στὴν καμπὴν τοῦ δρόμου ἀντιστέκεται ἀλύγιστο. Δὲν τὸ φοβίζει ὁ τρελλὸς βορηᾶς. δὲν τὸ τρομάζουν καταγιῖδες.

Αἶφνης, στὴν ἐρημιὰ τῶν χωραφιῶν καὶ στὸ ἀπαῖσιο τῆς τρικυμίας μισοσκότιδο, ἀκούονται λυγμοὶ παιδιοῦ... Ἀνοίγει μ' ἓνα τριξιμο ξηρὸ ἢ μικρὴ θύρα τῆς αὐλόθυρας τοῦ πύργου καὶ προβάλλει τρομαγμένο καὶ δειλὸ ἓνα ὀλόξανθο κεφάλι παιδικὸ.

Λάμπουν τὰ δάκρυα στὰ μάτια του καὶ τὸ μικρὸ του στήθος παραδέρνει ἀπὸ ἀνυπότακτο καῦμό. Δειλιάζει ἀπ'

τῆς ἐρημιᾶς τὴν ὄψιν, ποῦ τὴν κάμει ἀγριωτέραν τοῦ ἀνέμου ἢ παραζάλη, καὶ ὀπισθοχωρεῖ γιὰ μὲν στιγμὴν. Ἄλλ' ἢ ἡχὼ τῆς τελευταίας ἀπειλῆς βοῖζει μὲς στ' αὐτιά του ἀγριώτερα κι' ἀπ' τὸν βορηᾶ καὶ τὸ ἐνθαρρύνει.

Ὁρμᾶ στὸν δρόμον· ἀναβαίνει τὸν μικρὸν ἀνήφορον **τρεχᾶτο**· σταματᾷ ἐκεῖ, νὰ ἀναπνεύσῃ, νὰ βεβαιωθῆ πῶς δὲν τ' ἀκολουθεῖ ἡ στρίγγλα ἐκεῖνη, ποῦ τὸ ἔδερνε τόσφ ἀλύπητα προτῆτερα. Καὶ ὅταν ἔπαυσε πειὰ νὰ ἀκούῃ τὴν στρυφνὴν φωνὴν τῆς καὶ ἐλείσθη πῶς εἶνε κατάμονον, ἔρριψε μιὰ ματιὰ τριγύρω του ἀποφασιστικὴ καὶ εἶδε τὸ πλατάνι.

Ὁ τρόμος παραλύει τὰ μικρὰ του γόνατα· ὁ πόνος τῆς ψυχῆς του αἱματώνει τὴν καρδούλα του... Φοβεῖται νὰ ξαναγυρίσῃ εἰς τὸν πύργον· ἀλλὰ καὶ νὰ προχωρήσῃ στὰ χωράφια δὲν τολμᾷ. Μαῦρα μεγάλα σύννεφα διατρέχουν ἀπειλητικὰ τὸν οὐρανὸν καὶ ἡ σκιά των πέφτει στὰ χωράφια τοῦ σκληροῦ πυργοδεσπότου σᾶν κατάρα ξαφνικὴ καὶ ἀναπόφευκτη.

Τὸ γαύγισμα τοῦ σκύλου ἀντηχεῖ ἀπὸ μακρυνά. Τὰ θολωμένα μάτια τοῦ παιδιοῦ διέκριναν καὶ πάλιν μὲς ἀπὸ τὰ δάκρυά των τὸ πελώριο πλατάνι. Ἀναπνέει. Καὶ ὅπως ὅταν πέσῃ τὸ μικρὸ παιδί καὶ τύχῃ νὰ κτυπήσῃ καὶ νὰ πληγωθῆ στὰ τρυφερά του γόνατα, τρέχει μ' ἐμπιστοσύνην εἰς τῆς μάνας του τὴν ἀγκαλιά, ἔτσι καὶ τοῦ Πυργοδεσπότου τὸ μονάκριβο ἀγόρι ὥρμησε στὴν ρίζαν τοῦ Πλατάνου, σᾶν σὲ μάνα του... Ἔπεσε μ' ἀνακούφισιν στὸ χῶμά της, καὶ μὲ τὸ πρόσωπον ἀκουμπισμένον στὰ πλεγμένα χέρια του, ἄφησε τὴν δυστυχισμένην του καρδούλα νὰ ξεσπάσῃ εἰς λυγμοὺς σπαρακτικούς, εἰς δάκρυα.

Καὶ τὸ Πλατάνι, ποῦ δὲν ἔγυρε στοῦ φθινοπωρινοῦ βορηᾶ τὴν μανιασμένη ἀναλνοή· ποῦ δὲν κλονίσθηκε σᾶν εἶδε στὸν κορμόν του ἀκουμπισμένον τὸν ἀδελφοκτόνον

νά σπογγίζη τὸν ἰδρωτά του· καὶ δὲν ἐγλόμισαν τὰ ὠραῖα φύλλα του, ὅταν ἐμάρισαν τὴν στοργικὴν σκιάν των στοῦ Χριστοῦ τὸν ὑβριστὴ καὶ στῆς Πατρίδος τὸν προδότη· τὸ πλατάνι, ποῦ δὲν ἐφοβήθηκε τὸν κεραυνὸ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τί πελέκῃ τοῦ ἀνθρώπου, ἔννοιωσε τὸν γέρικον κορμὸν του νὰ ἀνατριχιάξῃ ἀπ' τὸν πόνον τοῦ μικροῦ παιδιοῦ, πῶς ἐδοκίμασε πρώτη φορὰ τῆς μητρειᾶς τὸ ξύλο...

Τὸ πυκνὸ φύλλωμά του ἔγυρε λυπητερὰ ἐπάνω ἀπ' τὸ ξαπλωμένο σωματάκι καὶ ἡ ἀλύγιστη κορφή του ἐχαμήλωσε γιὰ νὰ θωπεύσῃ τ' ἀπαλὰ ἐκεῖνα μαγουλάκια, ποῦ ἦσαν τώρα μελανὰ ἀπ' τὰ σκληρὰ ραπίσματα. Καθένα φύλλο, λυπημένον ἐσπόγγιζε κι' ἓνα πικρὸν τοῦ δάκρυον κι' ὅλα μαζὴ ἐδοκίμαζαν μὲ τὸ ἀνῆσυχόν των θρόνημα νὰ τὸ παρηγορήσουν.

Ἡ παιδικὴ καρδοῦλα σὰν νὰ ἔννοιωσεν αὐτὴν των τὴν προσπάθειαν· ἐσήκωσε τὸ πονεμένον κεφαλάκι, ἐσκούπισε τὰ τελευταῖα δάκρυα τοῦ πρώτου πόνου καὶ εἶδε μὲ τὸ μόλις ἀναγεινῶμενον χαμόγελον στὰ χεῖλη, τοῦ πλατάνου τὰ πονετικά κλαδιά. Τοῦ ἐψιφῆριζαν τόσα ὠσσοφαλόγια! Ὁ μικρὸς σὲ λίγο ἤροτισε νὰ μειδιᾷ ἀκόμη περισσότερον. Τὰ λόγια ἐκεῖνα τοῦ ἐγλύκαιναν τὸ στήθος καὶ τὸ γέρικο πλατάνι, ποῦ τὸ ἔγυρεν ὁ πρῶτος πόνος τοῦ παιδιοῦ, ἐξηκολούθει μὲ τὸ θρόνημα τῶν φύλλων του νὰ λέγῃ:— «! θινόπωρο! Ὁ ἄγριος βορηᾶς γεννᾷ τὴν πρώτην τῆς στερηᾶς καὶ τῆς θαλάσσης καταιγίδα... καὶ τῆς κακιᾶς τῆς μητρειᾶς ἢ ἀπονιὰ τὸ πρῶτον τῆς ψυχῆς σου δάκρυ... Σώπα, μικρὸ μου! Σώπα πειά! Ὁ ἄπονος βορηᾶς θὰ σταματήσῃ· θάβληθῃ ἢ ἀνοιξίς· καὶ σὺ θὰ μεγαλώσῃς πολὺ γρηγορὰ.... Σπόγγισε τῆς ψυχῆς σου τὰ μαργαριτάρια....»

Κι' ἐνῶ ὁ ἄνεμος φυσομανᾶ σὰν μητρικὴ ἀγορευμένη, τὸ καλὸν πλατάνι γέρνει πειὸ πονετικά καὶ νανουρίζει μ'

ὄνειρα γεμᾶτα ἐλπίδες τὸ κακότυχο μοναχοπαῖδι τοῦ πυρο-
γοδεσπότη.

Ἄ θ ῆ ν α ι.

ΣΙΒΥΛΛΑ

(Ἄθηνᾶ Π. Γαϊτανοπούλου)

“ΛΟΓΙΑ ΜΙΑΣ ΨΥΧΗΣ.”

Τῇ Δ]δι Ἑλένη Σ. Σβορώνου

Με τὸ φτερούγισμά της... ἀπὸ κοντὰ μου ἐδίωξε τὴ μαύρη
[σιγαλιά.

Ἦτο ψυχὴ π' ἀγάπησα κ' ἐλάτρευσα στὴ πλάσι
Καὶ μιὰ αὐγὴ ἐπέταξε μαζί μ' ἄλλα πουλιά...
‘Ὁ ἄσπλαχνος ὁ θάνατος κρυφὰ τὴν εἶχ’ ἀρπάσῃ!..

Μὲ τὸ φτερούγισμά της... μ' ἐφίλησε καὶ κάθισε μέσα στὴν
[ἀγκαλιά...]

Καὶ στὴ βουβὴ τῆ στάσι μου μ' ἀπάντησε μὲ γέλιο
«Γιατί—μου εἶπε—σύντροφο ἔχεις τὴ μοναξιά
Καὶ διώχνεις ἄ· τὰ χεῖλη σου τὸ κάθε χαμογέλιο;»

«Γιατί πονεῖς καὶ θρόνιασες στὰ στήθεια σου τὸν πόνο,
Τὸν πρόσκαιρό μας χωρισμό—γιατί θρηνεῖς μὲ δάκρυ;
Θέλω στὰ στήθεια σου χαρὰ ἀτελειωτὴ νὰ νοιώνω
Ἵσο νὰ ξανασιμῶμε στοῦ οὐρανοῦ μιὰν ἄκρη...»

» Ἄχ! δὲν τὸ ξέρεις, μάθε το· σὲ κάθε μιὰ ψυχούλα
ποῦ πάσχει; πὲς της—πῶς ἔψυχή ποῦ ἔχασε μιὰ ἄλλη,
Ἐξαφνικὰ θά τὴν εὗρῃ μιὰ ἀγνωστὴ αὐγούλα
Καίωνα ἔπειτα θά ζοῦν ἢ δύο σὲ μιὰ ἀγκάλῃ...

ΩΚΕΑΝΕΙΟΣ

Transvaal Ἄπριλιος—09

ΕΚΚΛΙΠΟΥΣΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΙΑΣ

1811-1881

Ο αοιδιμος του Γένους διδάσκαλος Γεώργιος Σουρίας γεννήθη κατά τὸ ἔτος 1811 εἰς τὸ παρὰ τὸ χωρίον τῆς Χίου Θεολογικά μὲν ὑποστατικὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καὶ εἶχε συμπολίτας τὸν μετὰ Γρηγορίου τοῦ Ε΄ ἀπαγχονισθέντα Μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως καὶ ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων ἐλλήνων λογίων τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου Δωρόθεον Πρώϊον, τὸν ἐπίσης σὺ-παίδευσεν Ἐπίσκοπον Μυριοφύτου καὶ συγγραφεὰ τῶν «Νεα-μονησιῶν» Γρηγόριον Φωτεινόν, καθὼς καὶ τὸν μέ-γαν ἐν Σύρῳ φιλόανθρωπον Σταμάτιον Κ. Πρώϊον.

Δεκαέτης μόλις ὁ μικρὸς Σουρίας εἶδε τὸ «δούλειον ἡμῶν» τῆς Χίου—γενόμενος δ' αἰχμάλωτος πανοικεῖ τοῦρκου ἀγᾶ, ἤχθη εἰς τὴν πόλιν πανέστιος. Ἐντεῦθεν μετηνέχθη εἰς Ἀϊδίσιον καὶ

ἕστερον εἰς Κάϊρον ὅπου ἐπώληθη εἰς ὁμογενῆ Τραπεζούντιον παντοιοπώλην, ὅστις μετεπώλησεν αὐτὸν τῷ 1823 εἰς συμπολίτην του ἀποικιακῶν εἰδῶν ἔμπορον ἐν Τεργέστη. Ὁ τελευταῖος οὗτος, ἀγαμὸς ὢν καὶ ἰδὼν τοῦ παιδὸς τὴν νοημοσύνην, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἀκμάζουσαν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἑλληνικὴν σχολὴν τῆς Τεργέστης, ἐν ἣ συνημαθήτευσεν μετὰ τῶν ἰσοβίων καὶ ἰσαδελφῶν φίλων του σοφῶν καθηγητῶν Κωνστ. Κοντογόνη, Δημ. Κοκκίνου καὶ Νικολάου Σαριπόλου. Μετὰ πενταετεῖς ἐκεῖ σπουδὰς ἠτοιμάζετο νὰπέλθῃ εἰς Βιέννην πρὸς σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς, ὅτε ἀποθανόντος ἀδιαθέτου τοῦ εὐεργέτου του, μετὰ κόπου κατορθώθη νὰ τῷ δοθῶσι 2000 τάληρα ἐκ τῆς κληρονομίας. Κατῆλθε τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγένετο πρῶτον μὲν διδάσκαλος τῆς ἐν Πάρῳ σχολῆς τοῦ ἐξ Ὀδησοῦ Μαύρου, εἶτα δὲ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1830 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου διευθυντῆς τῆς ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ δημοσίας Σχολῆς. Αὐτόθι διέτριψε μέχρι τοῦ 1834, ὅποτε μετέβη εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ἐκ Χίου φυγάδων οἰκισθεῖσαν Ἐρμούπολιν, ἐνθα ἐδίδασκεν ἰδιαιτέρως ἀναμένων διορισμὸν εἰς δημοσίαν θέσιν. Μετὰ τινὰ χρόνον διωρίσθη σχολάρχης τοῦ ἐν Σύρῳ Γυμνασίου, προαχθεὶς τῇ 4 Νοεμβρίου 1846 εἰς καθηγητὴν καὶ τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1850 εἰς Γυμνασιάρχην αὐτοῦ.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1862, μετ' ἐξαιρέτως εὐδόκιμον δωδεκαετῆ γυμνασιαρχίαν ἐν τῇ δευτέρᾳ πόλει τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, μετετέθη ἐκεῖθεν εἰς Πειραιᾶ κατ' ἐπίμονον ἀπαίτησιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως Κανάρη, ὅστις εἶχε χολωθῆ κατὰ τοῦ γυμνασιάρχου Σουρία εἰπόντος ἐν τινι συζητήσει πρὸς τὸν υἱὸν του Μιλτιάδην μετὰ τῆς χαρακτηρισμοῦ αὐτὸν ἀδουλώτου παρρησίας, ὅτι ὁ πατήρ του λαμπρὸς μὲν ἦρος ἦτον ἀλλ' ὄχι καὶ κατάλληλος νὰ κυβερνήσῃ τὸ ἔθνος.

Παραιτηθεὶς καὶ διὰ τὸν ἀδιάσειστον φιλοθωνισμὸν του τῆς ἐν Ἑλλάδι ὑπηρεσίας, ἀνέλαβε τῇ προσκλήσει τῶν Χίων, κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1863, τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐνταῦθα Γυμνασίου, ὅπερ τότε ἀνεγνωρίσθη ἰσότιμον τῶν ἐν Ἑλλάδι, διατελέσας σεβαστὸς καὶ τετιμημένος τῆς γενετικῆς γυμνασιάρχης μέχρι τοῦ 1881, ὅτε μεταβαίνων εἰς Κύθνον διὰ Σύρου ἀπεβίωσεν τὸν Μάϊον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ πατρίδι του, κηδευθεὶς δημοσίᾳ δαπάνῃ τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἔνεκα. Τοῦ πολυφιλήτου διδασκάλου ὁ θάνατος ἐπεδεινώσε τὰ παθήματα, ὑφ' ὧν ἐβασανίζετο τότε ἡ Χίος—εὐρέθησαν δ' ἄφθονα δάκρυα εἰς τ' ἀπὸ τοσοῦτων συμφορῶν ἀπεξηραμένα στήθη μας ἵνα θρηνησωμεν τὸν γεραρὸν Γυμνασιάρχην ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρειπίων μας καὶ νὰ συνδεηθῶμεν ἀθρόοι ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς του ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ὀλίγων σανίδων, ὑφ' ἃς κατορθώσαμεν νὰ περισυλλέξωμεν τὰ ἰσρά μας.

Ὁ αἰοίδιμος τοῦ Γένους Διδάσκαλος Γεώργιος Σουρίας ἦτο αὐτοδίδακτος. Καὶ δὲν ἦτο μὲν φιλόλογος ἀληθής, καθ' ἃ ὁ ἴδιος ὠμολόγει, διότι τὴν μὲν Γερμανικὴν ἠγνόει ἐντελῶς ἐλάχιστα δὲ ἦσαν τὰ λατινικά του, ἦτο ὁμοῦ διδάσκαλος ἀληθής καὶ ἔνθους ἐν τῷ καθήκοντι αὐτοῦ. Σχολάρχης ὢν ἐν Σύρῳ ἐδίδασκε τὴν γεωγραφίαν διὰ πανοραμάτων καὶ τόσον ἐπαγωγῶς, ὥστε καὶ διδάσκαλοι καὶ ἔμποροι συνέρρεον εἰς τὴν παράδοσίν του. Ἡ διδασκαλία του πρὸ πάντων τῆς ψυχολογίας ἦτο διδασκαλία ἔνθους, ἀνεξίτηλα ἴχνη καταλείπουσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροωμένων. Μελετηρότατος ὢν, ἐπεχείρησε νὰ μάθῃ τὴν Γερμανικὴν καὶ αὐτὴν τὴν Τουρκικὴν (τὴν Τουρκικὴν δὲ ἵνα πείσῃ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος τοὺς συμπολίτας περὶ τῆς μεγάλης ἀνάγκης τῆς ἐκμάθησώς αὐτῆς) πρὸς τὰ ἐξήκοντα γεγονῶς—Ἀνεπίδεικτος καὶ ἅμα εὐθύς τὸν χαρακτήρα καὶ περὶ τὴν ἐργασίαν ἀκαταπύνητος ἐλάτρευε τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ὑπερηγῆτα δὲ τοὺς μαθητὰς καὶ ἐβοήθει ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς τοὺς ἱκανοὺς καὶ ἀπόρους—φύσει δὲ φιλόανθρωπος ὢν, ἦτο χρημάτων κρείσσων καὶ εἰς ἐλεημοσύνας ἀληθῶς ἀνεξάντλητος.

Μαθητῆς τοῦ Σουρίας ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων διδασκάλων τῆς καθ' ἡμᾶς γενεᾶς γράφει μοι: «Ἐγὼ ἐκ τῆς θέσεώς μου ἐγνώρισα πλείστους ὄσους διδασκάλους ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, ὠμολογῶ δὲ ὅτι οὐδένα ἐγνώρισα μετὰ τοιοῦτου ζήλου καὶ διαφέροντος διδάσκοντα ὅσον ὁ μακαρίτης διδάσκαλός μας. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο 10 οσοῦ τῶν νῦν διδασκάλων ἡμῶν νὰ ἦσαν ὁμοιοὶ κατὰ πάντα πρὸς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον.»

Οἱ μαθηταὶ του—καὶ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃν καὶ Ἀνατολὴν διασημότεροι τῶν ἐλλήνων ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν—μετ' εὐγνωμοσύνης μεγάλης καὶ ἀδόλου πάντοτε προσεφέροντο πρὸς τὸν διδάσκαλον, οἱ ἐξ αὐτῶν δὲ ἐπισκεπτόμενοι τὴν Χίον, ὡς ὁ Συγγρός, οἱ Χρυσοβελώναι, Ράλλαι, Ἀργένται, Βούροι κλπ. κλπ. μετέβαιναν εἰς τὸν οἶκόν του ὡς εἰς προσκύνημα ὅπως ἀσπασθῶσι τὴν χεῖρά του—ἀπ' αὐτοῦ δὲ γυμνασιαρχήσαντος ἐνταῦθα, ἠρξάντο ἀποστελλόμενοι αἱ πρὸς τὸ Χιακὸν Γυμνάσιον μεγάλοι δῶρεαι τῶν ἔξω συμπολιτῶν. Καὶ δὲν εἶνε ἄλλωζ ἄγνωστον ὅτι ἐπὶ Σουρία τὰ γυμνάσια Σύρου καὶ Χίου ἐδακτυλοδεικτοῦντο ἐν τοῖς ἔλλησιν. Ὅποια ἦσαν τὰ τότε μέσα καὶ μάλιστα τὸ διδάσκον προσωπικόν! ἀρκεῖ νὰ μνημονευθῇ ὅτι ὁ αἰοίδιμος Γεώργιος Σουρίας ἔφερεν ἐπὶ τῶν ἰδίων ὤμων ὅλην τὴν ἐκπαίδευσιν ἓνα καὶ μόνον ἔχων ἀντιλήπτορα καὶ συναρωγόν, τὸν μακαρίτην ἐκ καρδαμύλων τῆς Χίου Σωκράτικόν ἐλληνοδιδάσκαλον Γεώργιον Γλύπτην.

Ἐν Χίῳ, Μάϊος 1909.

Κ. Α. ΣΓΟΥΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΧΩΡΙΚΗ ΤΟΥ ΠΥΡΓΙΟΥ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

ἮΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ὁ γάμος ἐν Βελβενδῷ τῆς Μακεδονίας.

[Μετὰ χαρᾶς τὸ «Μικρασιατικὸν» κατατάσσει εἰς τὸν κατάλογον τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ συνεργατῶν τῶν κ. Ν. Δ. Χαρισίου, προθύμως ἀποσιεῖλαντα ἡμῖν τὴν κάτωθι ὡραίαν μελέτην του περὶ τῶν γάμων ἐν Βελβενδῷ, ἐν ἧ μὲ πολλὴν χάριν ζωγραφίζονται τὰ ὅλον ἐκλείποντα ποιητικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ εἰδυλλιακοῦ βίου τῶν χωρικῶν. Ὁ κ. Χαρισίου εἶνε γνωστός ἰδίᾳ ἐν Μακεδονίᾳ ἐκ τῶν διαφόρων κοινωφελῶν δημοσιευμάτων του, μὲ τὰ ὁποῖα πολλάκις στολιζει τὰς στίλας τῆς ἐν Θεσπικῇ ἐκδιδομένης ἑφημερίδος «Ἀλήθεια», γράφων συνήθως ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ὀλύμπιος]

Ὁ ψευδοπολιτισμὸς, ὁ ἀρξίμενος νὰ διεισδύῃ μέχρι τῶν ἀποκέντρων μερῶν, ὁ ἀρδῆν καταρρίψας ἡθῆ καὶ ἔθιμα καὶ ἀντικαταστήσας ταῦτα διὰ τῆς ψυχρᾶς οὕτως εἰπεῖν ἐξελιξέως μεμετρημένων καὶ ὀρισμένων τύπων, ἐπηρέασε πολὺ καὶ τὰς πατριρχικὰς συνθηεῖας τοῦ γάμου εἰς τὴν ἐλεσιν αὐτοῦ, ἰδίᾳ μάλιστα ἐν τῇ πατρίδι μου καὶ τοῖς περιχώροις, ἔνθα πρὸ εἰκοσάδος ἐτῶν ἐνεῖγε τι τὸ μεγαλεῖον οὗτος ἐν τῇ ἀρχαίζουσῃ ἀπλότῃ καὶ τὸ περίεργον ἐν τῇ ποικίλῃ διεξαγωγῇ του.

Εἰς τὸν ἀρραβῶνα, ὁ ὁποῖος κατ' ἔθος θρησκευτικὸν πανταχοῦ προηγείται τῆς στέφους, τὸ δρῶν πρόσωπον εἶνε ὁ **προξενιτῆς** ὅστις καὶ μόνον συντελεῖ εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς συζευξέως, συζητῶν καὶ φέρων εἰς αἴσιον πέρας τὰς διαπραγματεύσεις, τὰς χρηζούσας εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν προικῶν, συγκειμένων ὑπὸ καρποφόρων γαιῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Τὴν ἐσπέραν κυρίως πάντοτε γίνεταί ὁ ἀρραβῶν. Ταύτης ὀριζομένης, ὁ προξενιτῆς ἡγούμενος ὀλιγαριθμοῦ συγγενολογίου τοῦ γαμβροῦ, φέρων δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν δακτύλιον τούτου, προσηρμοσμένον μετὰ

χρυσῶν κερματίων ἐπὶ μεταξίνου, κρηδέμνου διευθύνεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μνηστῆς. Ἐκεῖ μετὰ τὰ συνήθη «καλῶς ὀρίσμα-
τα» ἰσχυρᾶ τῇ φωνῇ ζητεῖ τὴν νύμφην, ὑπονοῶν διὰ τούτου οὐ-
χί, τὴν μνηστῆν, ἀλλὰ τὸν δακτύλιον ταύτης, τὸν ὁποῖον καὶ
παρουσιάζουσιν ὕστερον ὀλίγων χαριτολογιῶν ἐπὶ κρηδέμνου καὶ
πάλιν, μόνον ὅμως, ἄνευ χρυσῶν νομισμάτων. Ὁ προξενητῆς
λαμβάνων καὶ τὸ μανδήλιον κοινῶς λεγόμενον, τῆς νύμφης ἐφ'
οὗ εὐρίσκεται ὁ δακτύλιος, ἀναμίγνυσι τοῦτο καὶ περιστρέφει ἐν
ταῖς χερσὶ του μετὰ τοῦ ἐτέρου τοῦ γαμβροῦ, τῶν παρισταμένων
μετ' αὐτοῦ εὐχομένων μεγάλη τῇ φωνῇ ὁμοθυμαδὸν «χαῖρ' ἡδὶ-
κα νὰ ζήσουν». Εἶτα προσφέρεται τὸ «κέρασμα» συνιστάμενον
ἐκ λουκουμίων, οἴνοπνεύματος ἢ οἴνου μετὰ τῶν «κουφέτων»
τῶν δηλωτικῶν ἰδίᾳ τοῦ ἀρραβῶνος, μεθ' ὃ ὁ προξενητῆς μετὰ
τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ ἀρχεται ἄδων ὡς ἐξῆς:

— Τὸ χεῖλιχί σου, τὸ μαγουλάχι σου
τ' εἶνε κόκκινο, γαλαζοκίτρινο;
μὴν ἀρρωστησες; μὴνα θερμάθηκες;
— Μὴδ' ἀρρώστησα, μὴδὲ θερμάθηκα
μ' ἀρραβῶνισαν σ' τὸν πέρα μαγαλά.
Κάνω πεθερὸν σὰν τὸ βασιλικό,
κάνω πεθερὰ σὰν τὴν τριανταφυλλιά
κ' ἀνδραδέλφια δυὸ πολὺ ποῦ τ' ἀγαπῶ.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀνωτέρου ἄσματος ὅπερ ἐπαναλαμβάνεται
δις εἰς ἕκαστον στίχον ὑπὸ δύο ἀντικρῶ καθημένων ὁμάδων ἀ-
ναχωροῦσιν, ὁ προξενητῆς μετὰ τῶν συνοδῶν του εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ γαμβροῦ, ἔνθα ἀδεῖται καὶ πάλιν τὸ ἀνωτέρω ἄσμα. Εἰς τὰς
οἰκίας τῶν μνηστῆρων πολλάκις παρατείνεται ἡ εὐθυμία μέχρι
τῆς πρωίας ὑπὸ τῶν συγγενῶν καὶ μόνον. Ἐνταῦθα καταθέτει
τὴν ἐξουσίαν του ὁ προξενητῆς, μὴ δικαιούμενος τούντεῦθεν νὰ
ἀνακλιθῇ κατ' οὐδέν, ἐπαρκούμενος νὰ λάβῃ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν
ὑπηρεσιῶν του ζεῦγος ὑποδημάτων, διδομένων καὶ τούτων μόνον
τὴν προτεραίαν τῆς στέψεως.

Τὸ μεταξὺ ἀρραβῶνος καὶ στέψεως χρονικὸν διάστημα πάντο-
τε ὑπερέβαινε τοὺς δώδεκα μῆνας. Σπανίως ὁ μνηστῆρ ἐπεσκέ-
πτετο τὴν μνηστῆν κατ' οἶκον, ἐπιδιώκων συχνότερον νὰ τὴν
βλέπῃ τὰς Κυριακὰς ἐν τοῖς ἀλωνίοις ἔνθα συνειθίζουσι νὰ χο-
ρεύωσιν ὑπὸ τὰ ρυθμικὰ κτυπήματα σείστρου, συνοδευόμενα ὑπὸ
καταλλήλων ἄσμάτων. Τὸ μᾶλλον χαρακτηριστικὸν τῆς τυ-
χαίας συναντήσεως τῶν δύο μνηστῆρων εἶτε ἐν τῷ χορῷ, εἶτε
εἰς τὰ φρέατα, ὁπόθεν ὑδρεύονται οἱ κάτοικοι, εἶνε ἡ προσπάθεια

τῆς μνηστῆς, τὴν ὁποῖαν καταβάλλει νὰ κρύπτηται ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ μνηστῆρός της, ἢ οἰουδήποτε ἄλλου στενοῦ συγγενοῦς του.

Ὁ γάμος ἄρχεται ἀπὸ τῆς τετάρτης τὴν πρωΐαν, τῆς ὁποίας οἱ συγγενεῖς τοῦ τε γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης οἱ πλησιέστατοι προσκαλοῦνται διὰ γυναικῶν εἰς τὰ «ἀλείμματα», εἰς τὸν ἐξωραϊσμὸν δηλονότι τῶν οἰκιῶν ἐν ᾧ θὰ τελεσθῇ ὁ γάμος διὰ τοῦ συνήθους ἀλείμματος ἐξ ἀργίλλου, ὁπότε ἄδουσι διάφορα ἄσματα, κηλιδοῦντες δι' ἀλείμματος πάντα προσερχόμενον, ἄρρενα ἰδίως. Τὴν πέμπτην οἱ «μπράτιμοι» οἱ φίλοι τοῦ γαμβροῦ δηλονότι οἱ ἀχώριστοι, μεθ' ὧν συνδιασκεδάζει καὶ συνευθυμεῖ, μεταβαίνουνσι πρὸς μεταφορὰν τῶν ἀναγκαιοῦντων πρίνων διὰ τὴν ψῆσιν τοῦ ἄρτου, τοῦ ἀπαιτουμένου καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ γάμου. Τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας «πχιάουσι τὰ προζύμια» διὰ νὰ ζυμώσωσι τὴν ἐπαύριον, ὅπερ καὶ πράττουσι τὴν πρωΐαν τῆς παρασκευῆς, προσκαλουμένων τῶν θηλέων συγγενῶν εἰς τὰ «ζυμώματα» ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν ὁποίων ἄδουσιν ὡς ἐξῆς:

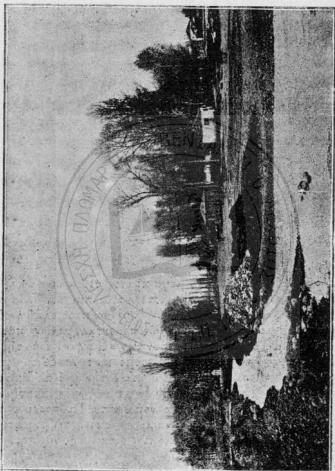
Εἰς τ' ἀνώγεια καὶ κατώγεια
 κ' εἰς τὰ ψιλὰ σαράγια
 νύφη θέλ' νὰ γίνω
 γαμβρὸν θέλω νὰ πάρω.
 Συντέχνους νὰ καλέσω
 συντέχνους καὶ μπρατίμους,
 Κύριέ μ' βρέξε, κύριέ μ' χιόνισε
 κύριέ μ' κάνε ἕνα γῆλιο
 νὰ ζυμώσωμεν κουλουραῖς
 ἔγω φίλους νὰ καλέσω
 ἔγω καὶ καλοὺς γειτόνους καὶ προζενητάδες.

Οἱ κατασκευαζόμενοι ἄρτοι εἰς τοὺς γάμους ὀνομάζονται «κολοῦρες». Τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας αἱ νεάνιδες, αἱ τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης συγγενεῖς «βάζουσι τὴν ὀκνά» βίψουσι δηλονότι τὰς τρίγας τῆς κεφαλῆς των δι' ὕγρου ἐκ κόνεως κιτρινωπῆς ἀναμειγυμένης μεθ' ὕδατος, ὅπερ προσδίδει χροῶμα ὑπόξανθον.

Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἀλεύρου ἐκ τῶν κολουρῶν μετὰ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐκ τοῦ ἄρτου τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης, δύο τοιούτων κατασκευαζομένων, μεταφέρουσιν ἐντὸς μικροῦ σκαφιδίου πρὸ τοῦ πατρὸς τοῦ γαμβροῦ ἢ τῆς νύμφης. Τότε ἄρχεται τὸ «σκούνισμα», ὅπερ ἔγκειται εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐνὸς μεταλλικίου ἐντὸς τοῦ ἀλεύρου εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε μόνις νὰ διαφαίνηται

διὰ τῆς ἄκρας, καὶ εἰς τὴν ἄρπαγὴν τούτου διὰ τῶν ὀδόντων, πρῶτον ὑπὸ ἐνὸς παιδὸς μὴ στερουμένου γονέων, εἶτα δὲ παρ' ὅλων τῶν παρευρισκομένων κατὰ σειρᾶν, τοῦ οἰκοδεσπότου ἐξαντλοῦντος δι' ἓνα ἕκαστον ἀνὰ ἓν μεταλλίχιον. Ἔχει τὸ περίεργον τὸ «σκουνίσμα» εἰς τὴν προσπάθειαν τὴν ὑποίαν καταβάλλει ὁ «σκουνίζων» ὅπως ἀρπάσῃ τὸ νόμισμα πρὶν ἢ οἱ παρακαθήμενοι δυνηθῶσι νὰ πιέσωσι τὴν κεφαλὴν του ἐντὸς τοῦ ἀλεύρου, πρᾶγμα ἐπιτυγχανόμενον εἰς πολλοὺς καὶ προκαλοῦν συνεπῶς τὸ κωμικὸν καὶ τὸν γέλωτα τῶν ἄλλων.

Ζωηροτέρα ἡ κίνησις ἐν τοῖς γαμηλίσις οἴκοις τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου καὶ ποιά τις συκίνησις μυγία προκαταλαμβάνει τοὺς στεφθησομένους καὶ τοὺς γεννήτορας αὐτῶν. Μετὰ μεσημβρίαν αἱ νεάνιδες καθὼς καὶ αἱ νεώτεραι τῶν γυναικῶν ἐκ τῶν συγγενῶν ἐν ἐορτασίμῳ περιβολῇ, πολὺ ἐκπληκτικῇ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι διὰ τὸ ἰδιαζόν καὶ παράδοξον ταύτης, φέρουσαι ὑπὸ μάλης δίσκον, ἐν τῷ ὀπίῳ ἢ «κολούρα» μετὰ σακχαρωτῶν καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν «σβάναν» πλήρη οἴνου, προσκαλοῦσι τοὺς συγγενεῖς καὶ γειτονὰς εἰς τὴν στέφιν, ἄνευ ἄλλης ἐγγράφου διατυπώσεως, γνωστοῦ ὄντος κατ' ἔθος ὅτι αὕτη γίγνεται πάντοτε περὶ τὴν 8ην μ. μ. Ὁ προσκαλούμενος λαμβάνει τὴν κολούραν καὶ τὰ σακχαρωτά, τὰ ὅποια ἀντικαθίστησι δι' ἀναλόγου σίτου. Παρὰ τῇ «κολούρα» εἰς πρόσκλησιν τοῦ προζηνητοῦ τίθεται καὶ τὸ ζεῦγος τῶν ὑποδημάτων τὸ προμνημονευθέν. Ἡ δωδεκάτη πλησιάζει, τὸ κλαρίνον ἀκούεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, συνοδευόμενον ὑπὸ βιολίου, λαγούτου καὶ νταϊρέ καὶ τῶν ἐκκωφαντικῶν πολλάκις φωνῶν τῶν «μπρατίμων» ἀναλαμβάνοντων τούντεῦθεν τὴν ἐπίσημον ὑπηρεσίαν αὐτῶν, Ἐτοιμάζονται διὰ τὰ «σινιά» διὰ τῶν ὀπίων ἀνταλάσσονται τὰ δῶρα ἕατέρωθεν. Ἔργονται, ἔφθασαν, ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νόμφης καὶ ἰδοὺ συσπειροῦνται, κινοῦνται, ἐτοιμάζονται καὶ ἐν τέλει παρατάσσονται κατὰ ἡλικίαν ἡγουμένων πάντοτε τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ κεφαλῆς ἐχόντων τὸν πενθερόν, ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς θύρας εἰς μακρὰν σειρὰν πρὸς ὑποδογὴν τῶν συγγενῶν τοῦ γαμβροῦ. Ἐμφανίζονται πρῶτον οἱ «Γαβριάδες» οἱ προηγούμενοι πάντοτε τῶν ὀργάνων, μετὰ τὰ ὅποια δύο ἢ τρεῖς παῖδες φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς ἐντὸς δίσκων τὰ δῶρα καὶ εἶτα οἱ «μπρατίμοι» μετὰ ὀλιγίστων συγγενῶν. Τὰ δῶρα τοῦ γαμβροῦ τὰ ἀποτελούμενα ἐκ ζεύγους ὑποδημάτων, κτενίου, μαχαιριδίου, καθρέπτου καὶ ἄρτου παρασκευαζομένου, ὡς ἐν τοῖς ἀνωθεν τὴν παρασκευὴν, ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῆς νόμφης διὰ περιποδίων, λευκοῦ γιτῶ-

ΔΕΒΕΧΑΝΙΟΝ. ΕΞΟΧΗ ΤΟΥ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

νος καὶ ἄρτου, μεθ' ὃ ἀναχωροῦσιν ἀμέσως οἱ ἐκ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἔνθα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀλίγων προσκεκλημένων κόπτεται ὁ ἄρτος τῆς νύμφης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς νέου ἔχοντος ὁμῶς γονεῖς ζῶντας, τῶν πάντων εὐχομένων διὰ τοῦ στερεοτύπου «νὰ ζήσουν». Τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης.

Τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας οἱ προσκληθέντες ὀφείλουσι νὰ ἐπισκεφθῶσιν οἰκογενειακῶς τοὺς γαμηλίους οἴκους ἵνα εὐχηθῶσι τὸ «μὲ ὦραις καλῆς», καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ γαμβρὸς ἐν ἰδιαιτέρῳ ὀωματιῷ ἐν κύκλῳ συγγενῶν δακρυσσῶν, ξυρίζεται ὑπὸ τὸ νανούρισμα τοῦ ἐξῆς ἄτματος.

Ἄργυρόν ξυράφι.

τρέχ' ἀγάλια ἀγάλια

μὴ ράισῃ τρίχα.

τρέχ' ἀπ' τὸ κεφαλί.

Πούσαι καὶ μὲν μάννα

ἔλα δῶ σιμὰ μου

βάλλε τὸ πεσκέρι

μάσε τὰ μαλλιά μου

μὴ τὰ παρουν ξένοι

καὶ τὰ κάνουν μύγλα.

Ἐντεῦθεν πλέον ἄρχεται τὸ μέγα κράτος τοῦ «νουνοῦ» ἔχοντος ἀπεριόριστον ἐξουσίαν τοῦ διατάττειν τοὺς πάντας. Τοῦτον οἱ «μπρατίμοι» παραλαμβάνουσι διὰ τῶν ὀργάνων περὶ τὴν τὴν ὦραν μ. μ. ὁπότε μετὰ μίαν ὦραν, τῶν προσκεκλημένων παρόντων ὄντων, ἐτοιμάζονται νὰ «παρουν τὴν νύμφην». Πρὸ τῆς ἐκκινήσεως χορεύουσιν ἐν τῇ αὐλῇ, ἡγουμένο «τοῦ νουνοῦ» μετὰ τοῦ γαμβροῦ, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον φιλεῖ τὴν χεῖρα ἀπάντων τῶν ἀπερχομένων διὰ τὴν νύμφην, ἐν μέσῳ τῶν «μπρατίμων» δεχόμενος εἰς ἀντάλλαγμα γάλκινα νομίσματα. Προπορευομένων τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπομένων τῶν γυναικῶν βραδεῖ τῷ βήματι διευθύνονται διὰ κυκλοτεροῦς ὁδοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, τοῦ γαμβροῦ τὴν οὐραγίαν μετὰ τῶν «μπρατίμων» κατέχοντος. Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ μεσολαβοῦν ἀπὸ τῆς ἐκκινήσεως τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ ἐρχομένων, αἱ συγγενεῖς τῆς νύμφης ἀφοῦ τὴν ἐνέδυσαν, ὀδηγοῦσιν αὐτὴν ἐν τῇ αὐλῇ, ἔνθα πρὸ τάπητος ἐγχωρίου, παραλλήλως τοῦ τοίχου ἀνηρτημένου στηρίζουσαι τὰ νῶτα αὐτῆς τὴν «προσκυνοῦν» ὅπερ σημαίνει ἐπανελημμένην ὑπόκλισιν τῆς νύμφης πρὸ τῶν γονέων καὶ λοιπῶν συγγενῶν καὶ χειροφίλημα τούτων ὑπ' αὐτῆς τῆς ἰ-

δίας εἰς ἔνδειξιν ἀποχαιρετισμοῦ, ὅποτε κατὰ τὴν διάρκειαν «τοῦ προσκυνήματος» τούτου ἀκούεται τὸ ἀκόλουθον μονότονον ἄσμα.

—Μῆλο κόκκινον, ἄσπρο καὶ ρόδινον

ἄιντε μὴ μαραίνεσαι, ἄιντε μὴ πικραίνεσαι.

—Πῶς νὰ μὴ πικραθῶ, πῶς νὰ μὴ μαραθῶ

πῶς νὰ χωρίσω ἀπὸ τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου

καὶ ἀπὸ τὰ τέλφια μου, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν σειρὰ μου

κι' ἀπὸ τὰς συντρόφισσας, ποῦ διαβαίνουν καὶ μὲ λαλοῦν:

«ἄιντε συντρόφισσα νὰ πᾶμε γιὰ νερό»

«σύρτε δὲν ἔρχομαι γιατί μὲ πάντρεψαν.»

Μακρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆς παράταξις ἀναμένει τοὺς ἐρχομένους εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης ἐκ μέρους τῶν συγγενῶν αὐτῆς. Αἱ χειραψίαι καὶ αἱ διάφοροι εὐχαί εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυλαν καὶ τὸ σύνθημα «κέρασμα» ἐγείρονται, ἄρχονται ἀναχωροῦντες, τὰ «βγιολιά, οἱ ἄνδρες ὑπερὸν αὐτῶν αἱ προβεβηκυῖαι τὴν ἡλικίαν γυναῖκες, μετὰ τὰς ὁποίας ἡ νύμφη βραδυποροῦσα φθάνει μέχρι τῆς ἐξώθυρας τοῦ πατρικοῦ τῆς οἴκου, συνοδευομένη ὑπὸ τῶν ἐπιλοσίπων νεωτέρων γυναικῶν, τῶν γονέων προπεμπόντων αὐτὴν μέχρι ταύτης. Εἰς τὸν οὐδὸν τῆς ἐξωτερικῆς ταύτης θύρας ὑποκλίνεται ἡ ἐγκαταλιμπάνουσα τὴν πατρικὴν ἐστίαν τοῖς μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως καὶ δακρύων, ἀκούεται δὲ ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν αὐτῆς γυναικῶν ἀδόκνον τὸ

Ἔχε γειὰ καλὴ μου μάνα!

Εἰς ἀπόντησιν δὲ ἐκ τῶν γονέων καὶ τῶν συγγενῶν τῆς τὸ

Σύρε στὸ καλὸ παιδάκι μ'!

Εἶνε ἡ τελευταία εὐχὴ τῶν γεννητόρων αὐτῆς, οἵτινες δὲν τὴν ἀκολουθοῦσιν εἰς τὴν στέψιν ἀρχοῦμενοι εἰς δύο ἀδελφούς τῆς ἢ ἀδελφάς, τοὺς ὁποίους ἐξαποστέλλουσι κατόπιν αὐτῶν ὡς ξεναγούς διαμένοντας παρ' αὐτῇ ἐπὶ τριήμερον περίπου καὶ τοῦτο μέχρι εὐλάβῃ τὸ ἀπαιτούμενον θάρρος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Καθ' ὁδὸν ἡ γαμήλιος πομπὴ θάινει βραδέως πολὺ. Μέχρι τῆς προσεγγίσεως ταύτης εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ ἄδονται ἔκ τε τῶν ἔμπροσθεν τῆς νύμφης καὶ τῶν ἐπομένων αὐτῇ γυναικῶν διάφορα μονότονα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ

Σιγανὰ κι' ἀγάλλια ἀγάλλια

μὴ λερῶσης τὰ παπούτσια

σὲ μαλώνει ἢ πενθερά σου,

σὲ μαλώνει: κι' ὁ πενθερός σου,

Σιγανὰ περπάτῃα, νύφη,
μὴ λερώσης τὰ παπούτσια.
τὴν ποδιὰ καὶ φερετζέ σου.

Καθ' ἣν στιγμὴν πλησιάζουσιν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον, τὸ ἄσμακ
ἀλλάσσει καὶ γίνεται ζωηρότερον, ἐπίκαιρον δὲ ὡς ἔπεται:

Ἔβγα ἔβγα κυρὰ μάννα,
νὰ δεχθῆς τὸν κύριον γυιόν σου
ποῦ σὲ φέρνει μνιὰ περδίκκα
μνιὰ περδίκκα ἀπὸ τὰ πλάγια
μὲ τὴν ζάχαρι πλασμένη,
μὲ τὸ μέλι ζυμωμένη.

Διὰ τῶν ἀνωτέρων οἱ περὶ τὴν νύμφην προσκαλοῦσι τὴν μη-
τέρα τοῦ γαμβροῦ, ἣτις ἐπωφελομένη τῆς θραδύτητος προηγεί-
ται τῶν ἄλλων καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν οἶκόν της, ἐπιστρέφει δὲ
εἰς προϋπάντησιν τῆς νύμφης εἰς τὴν θύραν φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς
ἄρτον καὶ δοχεῖον οἴνου. Αἱ τρεῖς ὑποκλίσεις πρὸ τῆς πενθερᾶς ἐ-
παναλαμβάνονται ἐνταῦθα, ὁ ἄρτος ἐπιπίπεται τῆς κεφαλῆς τῆς
στεφθησομένης, ὑποβασταζόμενος ὑπὸ τῶν χειρῶν τῆς παρουσια-
σάσης αὐτόν, τὸ δὲ δοχεῖον τοῦ οἴνου φερεται διὰ τῶν χειρῶν τῆς
νύμφης εἰσερχομένης οὕτω ἐν θριαμβῷ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ
μέλλοντος συζύγου της ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ἄσματος.

(*) Σέβα, σέβα, κυρὰ νύφη,
εἰς τοῦ κύρ γαμβροῦ τὸ σπῆτι,
καὶ αὐτοῦ φωλῆὰ νὰ φιασῆς
καὶ αὐτοῦ νὰ ξεφωλιάσῆς.

Εἰσερχομένη εἰς τὸ δωμάτιον ἴσταται ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ καὶ
φιλεῖ τὰς χεῖρας τῶν πενθερῶν καὶ τῶν λοιπῶν παρισταμένων,
μεθ' ὧν ἄρχεται ἡ στέψις ὑπὸ τοῦ ἱερέως τῆς συνοικίας. Μὲ τὸ
πέρας ταύτης, «τὰ βγιολιὰ» μετὰ τῶν μπρατίμων μεταβαίνουσι
πρὸς παραλαβὴν τῶν οικείων τῆς νύμφης, ἐπιστρέφουσι μετ'
αὐτῶν, παραλαμβάνουσι εἶτα καὶ τοὺς τοῦ γαμβροῦ μετὰ τοῦ
νέου ζεύγους, ἐξέρχονται τῆς κωμοπόλεως καὶ χορεύουσιν ἐν μέ-
ρει ἀνοικτῶν μέγρι τῆς δωδεκάτης. Τὴν ἐσπέραν παρατίθεται
δεῖπνον εἰς τὸν «νονόν» καὶ τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς, κατὰ
τὸ ὅποιον ἄρχεται ὁ νουὸς τοῦ ἄσματος τοῦ ἐπομένου, φροντίζων
πάντοτε νὰ θέτῃ τὸ ὄνομα τοῦ οἰκοδέσποτου εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ.

(*) Ἐμβα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΚΡΗΝΗΝ

Ὁ Γιάννης κάνει τὴ χαρὰ
 ὁ Γιάννης κάνει γάμον
 ἀκάλεσεν συμπεθεροὺς
 συμπεθεροὺς συντέκνους
 ἀκάλεσεν τὸ σταυραετὸ
 νὰ πάη νὰ στεφανώσῃ
 κ' ὁ σταυραετὸς ἐντράπηκε
 νὰ πάη νὰ στεφανώσῃ
 ψηλὰ ψηλὰ ἐλέτασεν
 ἴσια μὲ τὰ οὐράνια
 φκιάνει στεφάνια ἀπὸ φλωρί
 καὶ τὰ κεργιά π' ἀσῆμι
 καὶ τὸ στεφανοσκέπασμα
 ὅλο μαργαριταρι.

Τὴν πρῶτην τῆς δευτέρας προτέρχονται ἐν σώματι οἱ «μπράτιμοι» εἰς ἐπίσκεψιν. Τούτοις ἀρῶν γύτη ἢ νόμφη νερὸ διὰ νὰ πλύνωσι τὰς χεῖρας των τοῖς δίδει καὶ ἀπὸ ἑνα μανδύλιον, δῶρον τρόπον τινὰ ἐκ μέρου τρυφῆς. Μετὰ μετημβρίαν ἔρχονται οἱ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς νόμφης διὰ νὰ ἴδωσιν αὐτήν, παρατείνουσι δὲ τὴν ἐπίσκεψιν των μέχρι τῆς δωδεκάτης, πολλάκις δὲ καὶ περισσότερον, ἂν ἡ ἐνέργεια τοῦ ποτοῦ ἐπιδράσῃ ζωηρότερον.

Τὴν τρίτην οἱ «μπράτιμοι» μὲ τὰ «βγιολιά» ἐπισκέπτονται τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς τῶν νεονύμφων καὶ συναθροίζουσι παρ' αὐτῶν ὄρνιθας τὰς ὁποίας αὐθημερόν μαγειρεύοντες διασκεδάζουσι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὴν προσεχῆ πέμπτην ἡ νεονύμφος κρατοῦσα ἀπὸ τῆς χειρὸς ἑπταετῆ παιδα μεταβαίνει Μ. Μ. εἰς τοὺς γονεῖς της, ἔνθα καὶ τῇ παρατίθεται «τὸ δειλινόν». Ἐν τῇ ἐπιστροφῇ εἰς τὸν νέον οἶκόν της παραλαμβάνει ἐκεῖθεν τὰς ὑδρίας καὶ μετ' ἄλλης συγγενοῦς ὑδριοφορῶσσης διευθύνεται εἰς τὸ φρέαρ τῆς συνοικίας, ὅπουθεν ἅμα τῇ πληρώσει τῶν ὑδριῶν καὶ τῇ ἐκκινήσει διὰ τὴν ἀναχώρησιν, ρίπτει γάλκινα νομίσματα εἰς τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, περισσότερα δὲ εἰς τοὺς παρευρισκομένους παιδας, ἐπιτιθεμένους δίκην ὀρνέων εἰς τὴν ἀρπαγὴν αὐτῶν ἔστω καὶ ἀπὸ τοῦ πηλοῦ ἀκόμη.

Τὴν κατακλειδα τοῦ γάμου κατέχει τὸ τελευταῖον δειλινόν, τὸ παρεγόμενον ὑπὸ τῶν γονέων τῆς νόμφης εἰς τοὺς νεοστεφθέντας καὶ τοὺς μπράτιμους τὴν πρώτην μετὰ τὴν στέψιν κυριακὴν.

Αὕτη ἡ συνήθεια ἡ ἐπικρατοῦσα πρὸ εἰκοσάδος ἐτῶν ἐν Βελβενδῷ καὶ τοῖς περιχώροις. Ἦδῃ; Τοῦ προξενητοῦ ἢ δυναστεία

εἶνε σχεδὸν ἀφανής. Τὸ βασίλειον τῆς «κολούρας» κατετροπώθη ὑπὸ τοῦ ἐγγράφου προσκλητηρίου. Τὰ «θγιολιὰ» δὲν ἀντηχοῦσι σχεδόν. Τὰ τραπέζια, τὰ τραγοῦδια καὶ οἱ γοροὶ ἀπόλεσαν τὴν ἀξίαν αὐτῶν τὴν ἀρχαίαν, πρὸ τῶν εὐγενῶν ὑποκλίσεων καὶ τῶν τύπων ἐκεῖνων, τοὺς ὁποίους διέειπε ψυχροῦτος ὑπὸ πέπλον ἐπιπλάστου εὐθυμίας.

Ἐν Ἀλασσῶνι

Ν. Δ. ΧΑΡΙΣΙΟΥ
(Ὁλύμπιος)

ΣΠΙΘΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΤΑΔΙ

Στὸ φίλο μου Μιχ. Γ. Γρηγοριάδη

«Souvenir, Souvenir, que me veux-tu ?»

P. Verlaine

Νύχτα ψυχρὰ τοῦ Δεκεμβρίου ἀπλώνει παντοῦ τὸ παγε-
ρὸν μεγαλειῶ της.

Ψῦχος καὶ μυστήριο.

Κάθημαι σιμὰ στὴ σπινθηροβολοῦσα στάχτη τοῦ μαγ-
καλιοῦ, μόνος μέσα στὴ νεκρικὴ ἡσυχία τοῦ δωματίου μου.

Ὁ μονότονος χτύπος τοῦ ρωλογιοῦ ἀκούεται μόνο,
σὰν νὰ ᾖ ὁ ἀκούραστος σφυγμὸς τοῦ χρόνου.

Ἄνασκαλεύω τὴ σπινθηρίζουσα στάχτη καὶ παραδί-
νομαι σὲ μύριους ρεμβασμούς.

Ἡ νύχτα, φέρνει τὸ μυστήριο, ἡ ἡρεμία τὰ ὄνειρα, ἡ
κακοκαιρία τὴ μελαγχολία.

Καὶ ἡ σκέψεις μου μελαγχολικὲς σὰν νυχτερίδες κα-
τάμαυρες, περιστρέφονται στὸ ἴδιο παντοτεινὰ σημεῖο.

Τὰ μάτια μου προσηλωμένα στὴ τέφρα, ὁ νοῦς μου
στά περασμένα.

Τέφρα καὶ περασμένα, πόση σχέσι ἔχουν μεταξύ των !

Σπίθες ξαφνικές, σβύνουν μὲ μικρὸ κρότο, ὅπως ἀναμνήσεις περασμένων πραγμάτων ξαναζοῦν γιὰ μιὰ στιγμή στὴ φαντασία μας, κ' εὐθὺς πάλι ξεχνιῶνται μέσα στὴ τύρβη τῆς πολυβασανισμένης ζωῆς.

Καὶ αὐτὸ ἐν ὄσφ ἡ ζεστασιὰ τῆς ζωῆς, ἀναζωογονεῖ τὴ τέφρα τοῦ παρελθόντος.

Μορφαὶ συμπαθητικαὶ ἀγαπημένων ὑπάρξεων, πρόσωπα φιλικὰ, περνοῦν ἓνα, ἓνα, ἐμπρὸς στὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου, μέσα στὴν ἡσυχία τῆς χειμωνιάτικης νύχτας, σὰν φαντάσματα ποθητὰ ποῦ ἀναγεννιῶνται ἀπὸ τὴ τέφρα τῆς περασμένης μου ζωῆς.

Ὅλοι, ὅλες, ὅλα, ὅσα ἐσιμπλάησα, ἠγάπησα, ἐλάτρευσα, περνοῦν ἀπὸ τὸ φανταστικὸ αὐτὸ πανόραμα.

Καθένας μὲ τὸ ξεχωριστὸ χαρακτηριστικὸ του, μὲ τὸν ἰδιαίτερο τύπο του.

Ἐνα χαρωτὸ χαμόγελο, ἓνα τρελλούτσικο γέλιο, ἢ ἓνα μικρὸ μειδίαμα, μὲ ἓνα βλέμμα φωτισμένο ἀπὸ χαρὰ, ἢ μιὰ ματιὰ θολωμένη ἀπὸ δάκρυα.

Ὁ ἓνας ἄγγελος μὲ κεφάλι ἀνθοστόλιστο, μάρτυρας ὁ ἄλλος μὲ ἀκάνθινο στεφάνι.

Φωνὲς ποῦ συνείθιζα ν' ἀκούω, ἀγαπημένες φωνὲς προσπαθοῦν νὰ βροῦν ἠχὸ μέσα στὰ ἐρείπια τοῦ στήθους μου, χαρούμενη ἢ μιὰ, παραπονεμένη ἢ ἄλλη, μὲ παιδρὸ ἀντίλαλο ἐνὸς τραγουδιοῦ, ἢ τὸ θλιβερὸ ἦχο ἐνὸς στεναγμοῦ.

Καὶ θαρρεῖς πῶς ὅλα θέλουν νὰ μου θυμήσουν μιὰ ὥρα εὐτυχισμένη, ἢ μιὰ θλιβερὰ στιγμή, γραμμένες μὲ ἄσβυστα γράμματα στὲς σελίδες τῆς περασμένης ζωῆς μου.

Καὶ σιγὰ σιγὰ προχωρεῖ ἡ νύχτα, ἀπλώνεται τὸ σκότος μεγαλώνει τὸ μυστήριον.

Ἡ τελευταῖες σπῖθες τῆς φωτιᾶς ἔσβυσαν μαζὺ μὲ τῆς φανταστικῆς εἰκόνας τοῦ πνεύματός μου καὶ μόνο τὸ

φῶς ἑνὸς κηρίου ποῦ θαρρεῖς πῶς τρέμει ἀπὸ φόβο, φω-
τίζει τὸ δωμάτιο.

Ἄλλὰ σὲ λίγο τρεμοσβύνει κι' αὐτό, ὅπως τὸ κουρα-
σμένο πνεῦμα ποῦ ζητεῖ ἀνάπαυσι.

Καὶ μένω στὸ σκοτάδι.

Νὰ τὶ μένει ἔπειτα ἀπὸ τὴ δύσι τῆς πραγματικῆς ζωῆς.

Σ μ ὕ ρ ν η

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΥΣ

ΠΟΙΟΣ σ' ἔφερε, λιγόνυχτε, παραπονιάρη θρήνη ;
τί θέλεις μοιρολόγι ἐδῶ ; ποῖός σ' ἔκραξε νάρθηϊς ;
Νύκτ' ἀξημέρωτη γι' αὐτούς ὁ θάνατος δὲν εἶνε,
μηδ' ὕπνος δίχως ὄνειρα, ἀξύπνητος, βαθύς.

Σκορπίσου, νεκρολίβανο, στὸ διαβατάρη ἀγέρα.
σφύσου, ἀγιοκέρι ταπεινό, μὴ τρεμοφέγγης, μὴ!
δὲν εἶνε τάφος σκοτεινός ἢ γῆ ἢ γλυκεῖα μητέρα
ποῦ δέχθηκε στὰ σπλάγχνα τῆς τὸ ἀνδρείο των κορμί.

Γι' αὐτούς αὐγὴ εἶν' ὁ θάνατος κι' Αὐγερινὸς ὁ Χάρος.
αὐγὴ καὶ γλυκοχάραμμα ποῦ ἀγάλια καρτερεῖ,
μὲ σιδερένια ὑπομονὴ καὶ μὲ περίσσιο θάρρος,
μὰ κάτσια ἡμέρα ἀβράδυσαστη, μὰ ἡμέρα φωτερῆ.

Κ' ἐκεῖ ποῦ λέμε τά ρους των (ὄχι, δὲν εἶνε τάφοι)
διαβαίν' ἡ Δόξα ἀκούραστη, διαβραίνει χαρωπὰ
καὶ σκύβει σὰν νὰ προσκυνᾷ καὶ τ' ὄνομά των γράφει
κ' εὐωδιαστὰ δαφνὸκλαδα στὸ χῶμά των σκορπᾷ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΕΡΩΣ

(Ἐπόημα ἐκ πληροτέρου μου περὶ ἔρωτος ἔργου).

ΚΛΕΩΝ ΚΑΙ ΔΑΜΩΝ

Κλέων. Μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, φίλε Δάμων, δὲν ἠγάπησά ποτε· φαίνεται ὅτι ἡ καρδία μου, δὲν δύναται νὰ παράγῃ ποιήματα ὡραῖα, διότι ὁ Ἔρως εἶνε, ὡς ἀκούω, ποιήσις· δὲν ἔχει οὕτως;

Δάμων. Δὲν ἠγάπησάς ποτε, δὲν ἠράσθης λέγε· ἄλλο ἔρως, φίλε μου, καὶ ἕτερον ἀγάπη, καὶ φιλία! Ἔχεις φίλους, οὕς γνωρίζω ὅτι ἀγαπᾷς καὶ δύνασαι καὶ ἄλλους ἐτι ν' ἀποκτήσης· ἀλλὰ τὸν ἔρωτα ἀδυνατεῖς νὰ ἐννοήσης, διότι ἐμπνέεται ὁ ἔρως καὶ δὲν ἐπιβάλλεται.

Ἄκουσον τὰ κατ' ἐμὲ προσεκτικῶς καὶ πάραυτα θὰ ἐννοήσης τί σημαίνει ἔρως.

Κλέων. Εὐχαρίστως· λέγε, σὲ ἀκούω.

Δάμων. Ἄγνην καὶ ἄπειρον νεάνίδα ἐγνώρισα· ἔχω πλείσθ' ὄσους φίλους, ὡς γνωστόν, ἐξ ἴσου παρ' ἐμοῦ ἀγαπωμένους, ἀλλὰ τὸ αἰσθημα, ὑφ' οὗ κατέχομαι διὰ τὴν ἐκλεκτὴν ἐκείνην τῆς καρδίας μου, ἄλλοιον εἶνε τῆς ἀγάπης, ἣν τρέφω πρὸς αὐτοῦς. Ἄγνωθ' ἐπὶ πρὸς ἐκείνην μ' ἐλκύει καὶ μὲ παρορμῇ βαδίζω, ἔσο βέβαιος, πρὸς ἄγνωστον ἐμοὶ σκοπὸν, ἀλλ' ἡ ὁδὸς ἦν ἄγω, ἠδύστη δι' ἐμὲ ἐστὶ.

Κλέων. Συγγνώμην, Δάμων. ἂν ἐπιχειρῶ νὰ σοὶ παρατηρήσω τι.

Ὅτι βαδίζεις, εἶπας, πρὸς ἄγνωστον εἰς σὲ σκοπὸν καὶ τὸ ἐλκύνον ὅτι ἀγνωεῖς! Σοὶ ἔρμηνεύω πάραυτα ἐγὼ αὐτό. Ἄ ὠμίλησας, ἢ τῶν αἰσθήσεων ἀνάγκη, ἀρκούντως ἐξηγεῖ.

Δάμων. Δεινὴν ἀτάτην εἶπας! Ἄλλο ἔρως, φίλτατε, καὶ ἄλλο χρεῖα τῶν αἰσθήσεων αὐτῆ, εἰς τὸ γένος μόνον ἀποβλέπουσα, ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ πρόσωπον. Πλείσθ' ὄσας τοῦ ὡραίου φύλου καθ' ἐκάστην συναπτῶ, ἀλλ' ἐκείνην, μίαν μόνην καὶ ἐπιτοθῶ ἀφ' ἧς ἐγνώρισα ἐκείνην, ἡ διάνοιά μου, ἐμπλεως αὐτῆς καὶ μόνης εἶνε· τί πρὸς ἐμὲ πᾶσαι αἰ λουπαὶ τοῦ κόσμου καλλοναὶ καὶ ὡραιότητες; Πᾶν ὅ,τι ἐρασιμιώτατον καὶ κάλλιστον ἂν φαντα-

σθῶ, εἰς ἐκείνην εὐρηται, καὶ ὡς ἄγαλμα ἐπιθυμῶ νὰ τὴν περι-
κοσμήσω. Πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ μὲ τέρπει, ὄψης, στάσις καὶ κινήσεις·
τὸ βλέμμα της, ὅτε πτωχῶδες καὶ φλογοειδές, ὅτε μάγον φῶς ἀ-
σύλληπτον ἐκπέμπον, μὲ ναρκοῖ· ἡ δὲ φωνὴ αὐτῆς κατακλεῖ
τὴν ἀκοήν μου!

Ἀποῦσαν, ὅτι τὴν βλέπω ἢ ἀκούω τὴν μελωδικὴν αὐτῆς φω-
νὴν, φραντάζομαι· τὸ θεοειδές της πρόσωπον πάντοτε πρὸ τῶν
ὀφθαλμῶν μου παραμένει. Πᾶσαν τὴν καρδίαν μου καὶ τὴν ψυ-
χὴν, εἰς αὐτὴν μετήγγισα. Ἐκ χαρᾶς καὶ ἡδονῆς κατέχομαι τι-
μῶν αὐτὴν καὶ ἀτοθαυμάζων· πάντοτε τὴν ὄψιν της ἐπιποθῶ,
καὶ οὐδὲν αὐτὴ ἀπολείπεται τῆς διανοίας μου.

Ἄν ἔργον τι ἐπίπονον, ἢ ἄλλη ἀσχολία μ' ἀπορροφήσῃ πρὸς
στιγμὴν, πάλιν ἐν τῇ παύσει τούτου, ἢ διάνοιά μου εἰς τὸ ὥραϊον
εἰδωλὸν μου ἐπανέρχεται· χαίρω μ' ἐκείνην νὰ συνδιαλέγωμαι
καὶ σπεύδω πρὸς τὰ μέρη, ὅθεν δύναμαι νὰ ἴδω τὴν σκιάν αὐ-
τῆς. Μὴ ἀποβλέπων εἰς αὐτὴν, εὐδένα πόνον ἐπιχειρῶ καὶ οὐ-
δεμίαν στέργω ἡδονὴν, εἰς ἣν νὰ μὴ μετέξῃ. Μακρὰν αὐτῆς, πᾶ-
σαι αἱ εὐθυμῖαι μάταιαι, αἱ ἐξοχαί, αἱ πανηγύρεις τὰ θεάματα!

Κ λ έ ω ν. Ἐκ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς καὶ τῶν κινήσεών σου, δῆ-
λον γίνεται τὸ πάθος σου, τὸ ἐν τῇ ψυχῇ.

Δ ά μ ω ν. Ἀλλὰ καὶ κλαίω καὶ δακρύω ἄνευ αἰτίας προφα-
νοῦς. Ἄμα εἶπω δι' αὐτὴν, ἢ τ' ὄνομα αὐτῆς ἀκούσω. συγκινοῦ-
μαι πάραυτα. Μισῶ τὸν δι' ἐκείνην λέγοντα κακῶς, δακρῶ δ'
ἐκ χαρᾶς, διὰ τοὺς δι' αὐτὴν ἐπαίνους. Ἡ φωνὴ μου ὑποτρέμει
ἔμπροσθεν τῆς λατρευτῆς, ὁ νοῦς σκοτιζέται, ἢ ἐκπέμπει ἀκτι-
νας φωτεινάς, καὶ ἀδυνατῶ νὰ παύσω νὰ ἐπισκοπῶ τοὺς ὀφ-
θαλμούς της ἔσοαι· τὸ ν' ἀτενίζω εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς, δὲν
ἔχει κόρον δι' ἐμέ!

Κ λ έ ω ν. Ἡ ψυχὴ σου πλήρης πάθους εἶνε πρὸς αὐτὴν· περὶ
τούτου εἶμαι ἤδη τελεισμένος· ἀλλὰ τι φρονεῖς περὶ τοῦ πρὸς σέ
αἰσθήματος τῆς ἐρωμένης;

Λ ά μ ω ν. Φρίκη μὲ καταλαμβάνει, ὅταν διανοηθῶ ὅ,τι καὶ ἄλ-
λον νὰ εὐνοήσῃ δύναται, καὶ ὅτι εἶμαι δι' αὐτὴν, ὡς οἱ πολλοί.

Κ λ έ ω ν. Ὁ ἔρωσ σου θὰ ἐπιζήσῃ, ἂν αὐτὴ φανῇ ὅτι σέ ἐ-
ξαπατᾷ, θὰ τὴν περιφρονήσῃς λησιμονῶν;

Δ ά μ ω ν. Ὁ ἔρωσ, φίλε, ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πόνων τρέφεται
καὶ θάλλει· ἐπιζῆ καὶ ἐπὶ τὴν τοῦ ἄλλου ἀπιστίαν, τὸν ὄλεθρον
ἐπιζητῶν καὶ μὲ θυσίαν ἔστω τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Δὲν εἶνε φίλος
ὁ ὑπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ ἔρωτος ἐχόμενος, διὰ νὰ διαλύσῃς εὐχε-
ρῶς τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν· εἶνε ἄλλο τι παθητικώτερον, ἐν τῷ
ὀποίῳ, καὶ ἐν τοῖς τοῦ ἐρωμένου ἐλαττώμασιν, εὐρίσκεις χάριτας
καὶ τελειότηας. Κοινὸς ἡμῶν ὑπάρχει φίλος, φίλτατε, ὅστις ἐ-
ρᾶται κόρης, παρ' ἧ εὐρίσκει χάριτα, ἐκ τοῦ βραγχώδους τῆς
φωνῆς καὶ τῶν παρεγκλινόντων ταύτης ὀφθαλμῶν.

Κλέων Ἄν ἡγάπων, ἤθελον προσόντα βέλτιστα τῆς ἐρωμένης.

Δάμων. Ὁ ἔρωσ δὲν γεννᾶται ἐξ αὐτῶν καὶ ἂν ὑστέρη τούτων, θ' ἀπένειμες αὐτῇ καὶ πλείονα. Ὡς ἡ μέλισσα, ἣτις ἐξ ἄνθους μὴ εὐχύμον, ποιεῖται ἐν αὐτῇ μέλι ἠϊουστον, οὕτω καὶ σὺ θὰ ὑπολάβῃς ἀριστον καὶ τέλειον τὸ ὑλοκείμενον καὶ θὰ τὸ συγκοσμήσῃς μὲ τὰ κάλλιστα σωματικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα. Καὶ σὺ δὲ βελτίων ἑαυτοῦ θὰ γίνῃς, εἰς ἀρετὴν καὶ ἔργα κάλλιστα προβαίνων, ὅπως ἄξιός τῃ λατρευτῇ φανῆς, ἣν ἀγνήν καὶ ἄμιμον θὰ θέλῃς ἔσαι, διότι ὁ ἔρωσ εἶνε πῦρ τρεφόμενον διὰ τῆς τιμῆς καὶ τῶν χρηστῶν ἡθῶν!

Κλέων. Θὰ προσπαθῶ ν' ἀγαπήσω κόρην ἐξαισίου καλλονῆς καὶ ἐκτάκτων χαρισμάτων.

Δάμων. Ὁ ἔρωσ, φίλε, γίνεται ἐξ ἀφανοῦς, παραμικροῦ τινοῦ καὶ ἀνεξηγήτου ὅλως· σὺ θὰ τὴν περικοσμήσῃς μὲ χάριτας, ἀρετὰς καὶ καλλονήν, καὶ ἂν στερεῖται τούτων.

Κλέων. Πῶς, ὅτι ἀγαπῶ, θὰ ἐννοήσω;

Δάμων. Μυστηριώδης φλόξ ἐξείφνης διαθέουσα τὰ στέρνα σου, μελάγχολον σὲ καταστήσῃ· συνεχῶς ἐκείνην θὰ ἐπιζητῆς, καὶ ὅταν τυχαίως συναντᾷς, θὰ φεύγῃς ἀμυχανίαν νὰ λαλήσῃς πρὸς αὐτὴν θὰ αἰσθανθῆς, ὅταν τὸ πρῶτον κατὰ μόνας μ' ἐκείνην εὐρεθῆς, ἐσωτερικὴν πάλην θὰ αἰσθάνῃσαι ἀνεξήγητον, καὶ ταῦτα ὅλα θὰ σὲ πείσουν, ὅτι ἀγατᾷς· καὶ τότε πόθοι εὐγενεῖς, ὥρατα ὄνειρα καὶ ἐλπίδες γλυκεραὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου θὰ γεννηθῶσι.

Θὰ ἐνθουσιᾷς τρέχων γοργῶ τῷ βήματι ἐπιζητῶν αὐτήν, εἰς ὅλας τὰς γωνίας καὶ τὰ κέντρα καὶ τοὺς δημοσίους περιπάτους, διὰ νὰ τὴν ἴδῃς διαβαίνουσαν, ἢ καθημένην· ἀδύνατον θὰ σοὶ ᾔνε, ν' ἀκούῃς ἄλλο, νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτὸς θὰ ἀδυνατῆς νὰ τὸ προσφέρῃς ἀταράχως. Νὰ βελτιώσῃς καθ' ἐκάστην ἑαυτὸν θὰ ἐπιζητῆς, ἵνα ἐκείνη ἀρεστὸς φανῆς, καὶ ὁμως θ' ἀγνοῆς πόθεν τὸ πάθος παρεισέδυσεν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τῇ φύσει ἀγερώχῃ. Θὰ λησμονήσῃς καὶ γονεῖς καὶ φίλους· ἐν τῷ κρανίῳ σου, κενὸν διὰ φροντίδας καὶ ἄλλας σκέψεις, ἔνεκα τοῦ ἔρωτος, δὲν θὰ ὑφίσταται. Ὅταν μακρὰν τῆς λατρευτῆς σου θὰ εὐρίσκησαι, πολλὸ θ' ἀποφασίξῃς νὰ εἴπῃς καὶ νὰ πράξῃς, ἀλλ' ὅταν μεταβαίνῃς πρὸς αὐτήν, τεταραγμένος ὢν, θὰ ἴσταισαι ἐν δισταγμῷ σιωπηλὸς καὶ μόνον ἀτενίζων.

Κλέων. Ἀπὸ αὐριον, σοὶ λέγω, ὅτι τοῦ ἔρωτος δεσμώτην καὶ ἕτερον θὰ ἴδῃς· τὸν φίλον σου, ἐμέ!

Δάμων. Σοὶ ἐπαναλαμβάνω, φίλτατε, ὅτι ἐμπνέεται ὁ ἔρωσ καὶ δὲν ἐπιβάλλεται.

Θεσσαλονίκη.

Π. Β. ΠΕΡΙΔΗΣ
Ἴατρος.

ΣΤΗΝ ΩΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

ΤΩΡΑ πού σκάει ὁ αὐγερινὸς καὶ σβύνεται ἡ πούλια
καὶ φεύγουν ἄστὰ ριζόσπηλα κοπάδι νυχτοπούλια,
τώρα πού ἀγάλια χάνονται μὲ τὴν αὐγὴ τὰ σκότη,
ἔσ' τὴν ὠμορφιὰ τῆς ἀνοιξῆς θὰ πᾶμε πρώτοι: πρώτοι.
Θὰ πᾶμε ἐκεῖ πού στρώνεται τὸ διαλεχτὸ χορτίζι,
ἔκει πού ἔνθει ἡ ἀγροῦς πελὴ τοῦ πεύκου τὸ κλωνάρι,
ἔκει πού ψηλώνουν οἱ φτελιές καὶ σειοῦνται τὰ καλάμια
κι' οἱ λυγαριές ζωγραφιστὲς κρεμιούνται ἄστὰ ποτάμια.
Στὸν Ἰσθμὸ θὰ καθίσωμε τῆς λεμονιάς γυρμένοι
καὶ μ' ἀνθισμένα ὄνειρα τὰ ὄνοῦς μας θ' ἀνεβαίνη.

Θὰ πᾶμε ἐκεῖ πού τὰ πουλιὰ ἠχολογοῦν περίσσια
καὶ μακρὰ ἀπὸ τῆς ἰτιῆς κι' ἀπὸ τὰ κυπαρίσσια,
θὰ ἰδοῦμε τότες ὠμορφιές ἔσ' ὅλα τὰ κρυφὰ μέρη,
γραμμένες ἀπὸ μυστικὸ κι' ἀπὸ οὐράνιο χέρι.
Ἐκεῖ τὸν κάθε πόθο μας τὸ ἀγέρι θὲ νὰ παίρνη
καὶ ἔσ' τὰ πουλιὰ πού κρύβονται ἄστὰ φύλλα θὰ τὸν φέρνη,
νὰ τὸν ταιριάζουν τεχνικὰ ἔσ' ἀγγελικὰ τραγουδία.
Κι' ἐν ᾧ στὸ κάθε φύσημα χιλιῶν εἰδῶν λουλουδία
θὰ πέφτουν μ' ἀνθὴ λεμονιάς ἄσ' ἄστρα ἄστὰ μαλλιά σου,
εἰ, ὦ εὐτυχῆς θὰ σοῦ μιλῶ γυρτὸς μὲς ἔσ' τὴν ποδιὰ σου.

Ἐκεῖ γελοῦν ἀμυγδαλιές καὶ κελαῖδοῦν βρουσοῦλες
καὶ πεταλοῦδες στῆς μυρτιές πετοῦν καὶ στῆς δαφνοῦλες.
Ἐκεῖ ἀπ' τὴ θάτο ἄσ' τὴ φραγὴ πού ἀνθίζει καὶ φουντώνει,
πότε ὁ σπίνος ξεπετᾷ καὶ πότε χελιδόνι.
Ἐκεῖ θὲ ν' ἀντικρύσωμεν ἀπ' τὰ βουνὰ τὸν ἥλιο
νὰ βγαίνη μεγάλοπρεπα ἄσ' τὸ γαλανὸ βασίλειο.
Κι' ἐν ᾧ μακρὰ θὰ ἠχολογᾷ ἡ πρωϊνὴ φλογέρα
τοῦ πιστικοῦ, πού σαλαγᾷ τὰ πρόβατα ἔως πέρα,
ἔμεῖς θὰ τραγουδήσωμε ἄσ' τὸν ποταμὸ πού τρέχει
τραγουδὶ ἀνοιξιὰτικο, πού τέλος νὰ μὴν ἔχη.

Ἐν Σμύρῃ.

ΣΤΥΛ. Γ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΤΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

▲εκαετία είχε παρέλθῃ ἀφότου ὑπάδρευσαν τὴν μονογενῆ των κόρην Εὐτέρην καὶ ἕζων ἤσυχοι καὶ εὐδαίμονες, οἱ ἀγαθοὶ γονεῖς, εἰς τὴν γραφικὴν ἔπανλιν τῶν «Υ-ακίθων», ὀνομαστήν διὰ τὴν ἀπειροπληθῆ φυτεῖαν τῶν ὁμωνύμων ἀνθέων, τὰ ὅποια μετὰ λατρείας ἐκαλλιέργει ὁ κάλλιστος κύριος Πολυζωΐδης. Τόση καλαισθησία ἐβασίλευεν εἰς τὸν κήπον, ἐνθα αἱ πρασιαὶ μετὰ περισσῆς φιλοκαλίας ἦσαν διηρημένοι, ὥστε πᾶς ἐπισκέπτης ἐθαύμαζε καὶ συνέχαιρεν εἰλικρινῶς τὸν Κύριον τῆς ἐπαύλεως.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ οἴκῳ τάξις δὲν ὑστέρει κατ' οὐδέν. Τὰ πάντα ἔστιλβον ἀπὸ καθαριότητα, διότι παντοῦ ἔφθανε τὸ ἀγρυπνον βλέμμα τῆς Κυρίας Πολυζωΐδου, τῆς ὁποίας τὴν γλυκυτάτην λευκὴν μορφὴν ἐπέστεφαν ὡς χιονώδης στέφανος τὰ κάτασπρα μαλλιά της.

Ἦτο ὠραία φθινοπωρινὴ ἡμέρα. Οἱ μετὰ παροιμιώδους ἀγάπης διανύσαντες τριάκοντα ὅλα ἔτη εὐδαίμονος συζυγικοῦ βίου γηραιοὶ οἰκοδεσπότες εὐρίσκοντο ἀπὸ πρωΐας εἰς ἀσνῆθη κίνησιν. Ἐπερίμεναν τὰ τρία χαριτωμένα ἐγγονάκια των, τὰ ὅποια δὲν θὰ συνώδειαν οἱ γονεῖς, διότι εἶχον ἀπροόπτως προσκληθῆ παρὰ φιλικῆς οἰκογενείας, ἣτις παρεθέριζεν εἰς ἐκτεταμένην ἰδιοκτησίαν της.—ὅπου κατ' ἔτος ἔδιδε μεγαλοπρεπεῖς διασκεδάσεις καὶ κυνήγια... τῆς Ἀλεποῦς!

Ὁ Κύριος Πολυζωΐδης ἔρριπτε τελευταῖον βλέμμα εἰς τὰ προσφιλῆ του ἄνθη, ἔστερέωνε λιγυσθέντα κλάδον ροδῆς, ἡ δὲ Κυρία ἔδιδε τὰς τελευταίας διαταγὰς εἰς τὴν μαγεύρισσαν Μαρίαν φροντίσασα ὅπως τὸ πρόγραμμα

τῶν φαγητῶν ἀνταποκρίνηται πρὸς τὰς ὀρέξεις τῶν προσφιλῶν ἐγγόνων. Ἐννοεῖται ὅτι μετὰ παλμῶν καρδίας ἀνεμούντο εἰς τὴν ἔπαυλιν τῶν « Ὑακίνθων » τὰ προσφιλή μικρά. Δὲν εἶχεν εἰσέτι προφέρει τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς ἡ γῆρα ἰὰ πυργοδέσποινα ὅταν ἠκούσθη κρότος ἀμάξης, ἣτις ἔσταμάτησε πρὸ τοῦ περιστυλίου. Φωναὶ ὀξύταται καὶ διαπεραστικαὶ ἔφθασαν μέχρι τῶν δύο συζύγων· τέσσαρα χερῶν ἐπάλαιον ποῖον νὰ πρωτοανοῖξη τὴν θυρίδα τῆς ἀμάξης, ἀπερίγραπτος δὲ ἦτο ἡ ἀνυπομονησία των νὰ καταβοῦν ἀπὸ αὐτὴν. —

— Ἐγὼ θὰ πηδήσω πρώτη, ἔλεγεν ἡ μία κορασί;

— Ὅχι καλέ, ἐγὼ θὰ καταβῶ πρὶν ἀπὸ σένα, δὲν εἶμαι λιὸ μεγάλη;

Ὁ πάππος καὶ ἡ μάμμη, τρέξαντες εἰς συνάντησίν των ἐσήκωσαν ἀμφοτέρας εἰς τὰς ἀγκάλας των, τελευταῖον δὲ κατῆλθεν ἡ τροφὸς κρατοῦσα τὸν ὀλοστρόγγυλον μπεμπὲν μὲ τὰ χρυσᾶ σγουρὰ μαλλιά καὶ τὰ γαλανὰ ματάκια του. — Ἡ Εὐτέρη ἔστειλε διὰ τῆς τροφοῦ ἐκτενῆ πρὸς τὴν μητέρα τῆς ἐπιστολὴν δικαιολογοῦσα τὴν ἀπουσίαν τῆς — παρεκάλει νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν περιποίησιν τῶν μικρῶν. ἰδιαίτερος συνιστῶσα τὴν Λιλὴν ἡ ὁποία ὑπέφερεν ἀπὸ... ἐντερικὰς διαταράξεις. Ἐπίσης ἔγραφεν ἀπαιτεῖτο τροφή καθαρὰ διὰ τὸν Τοτόν τῆς, νὰ στρώννεται δὲ πάντοτε ὁ ἀπαραίτητος μουσαμᾶς στὸ κρεββατάκι του, διότι συνήθως... ἔλησημονεῖτο! Ἐν τέλει ἔλεγεν ὅτι ἡ ἀπουσία των θὰ ἦτο δεκαπενθήμερος μόλις, ἐν περιπτώσει δὲ ἐπιμονῆς τῶν καλῶν φίλων θὰ παρετείνετο ἐπὶ μῆνα πιθανότατα. —

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ὀκτσετῆς Νίνα μετὰ τῆς ἐξαετοῦς Λιλῆς ἐτέθησαν εἰς κίνησιν βιαζόμεναι νὰ ἐξετάσωσι, νὰ ψηλαφίσωσι πᾶν ὅ,τι περιεστοίχιζεν αὐτάς. —

— Γιὰ ἴδέ, Λιλίκα μου, τὶ μεγάλο κλαδὶ ποῦ ἔκοψα, καὶ πόσα μπουμπούκια ἔχει ἐπάνω, ἐτσιμπήθηκα λιγάκι

μά δὲν πειράζει. Καὶ ἔδειξεν ἡ Νίνα κλάδον ροδῆς, ἀκριβῶς ἐκείνον τὸν ὅποιον ὁ Κύριος Πολυζωΐδης ἐστήριξε τὸ πρῶτὸ μὲ τόσας προφυλάξεις. —

Ἡ Λιλὴ ὁμως ἦτο ἀπεροφημένη μὲ τὰ κουνέλια τοῦ παπποῦ. Ἦνοιξε

τὸν κλωβὸν καὶ τὰ ἔδωσε δρόμον. Ἡ πτωχὴ μαγεύρισσα τὰ ἔχασε κυριολεκτικῶς, ἔτρεχε καθ' ὄλας τὰς διευθύνσεις, ἐκνήγει τὰ κουνέλια καλοῦσα εἰς βο-

ήθιαν χωρὶς ὁμως νὰ κατορθώσῃ νὰ συλλάβῃ κανέν. —

—Θὰ σὲ μαλώσῃ ἡ γιαγιά, καὶ ὁ παπποῦς θὰ σὲ τιμωρήσῃ, ἔλεγεν ἡ Μαρία, καὶ ἡ σκούφια τῆς ἀπὸ τὸ τρέξιμον λυθεῖσα ἄφινε νὰ ἀνεμίζωνται τὰ μαλλιά τῆς ἐνῶ ἔξεκαρδίζοντο αἱ πονηραὶ μικραὶ.

—Μὰ καὶ μὲν, κύττα μὲ πόση ὄρεξι τρῶνε ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν γερανίων, —τὰ ἔδωσα καὶ μερικὲς μέντες ἔσκαν τὰ δύστυχα φυλακισμένα ἔκει δὰ μέσα! — Οὕτω ἐδικαιολογεῖτο ἡ Λιλὴ. —

Ἡ τροφὸς ἐθεᾶτο ἀπαθέστατα τὴν σκηνὴν αὐτὴν, ἐν ᾧ ὁ Τοτὸς συνεστρέφετο φωνάζων νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ τρέξῃ καὶ ζητῶν τατά, μα μᾶ, κοκό.

—Τοτό μου, ψυχοῦ λά μου, ἔλα νὰ χαρῶ, μὴ μοῦ κλαίης, ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου, ἔλεγεν ἡ μάμμη τείνουσα τὰς χεῖρας πρὸς

τὸν μικρόν. Αὐτὸς ὁμως πεισμοιθεὶς ἐξηπλώθη κατὰ γῆς

καὶ ἐκτύπα τὰ πόδια του φωνάζων μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις.

— Ἄχου, Κυρία μου; Βλέπετε τί ἔγινε τώρα; Δὲν μπορούμε νὰ τὸν σηκώσωμε ἀπὸ καταγῆς ἂν δὲν κτυπήσωμε ἔτσι δὰ μὲ τὰ δάκτυλά μας σὰν ταμποῦρλο τῆς φρουρᾶς: τρὰ τρὰ τρρρρά τα τα τα τά. Ἄλλοίμονό μου ἂν τύχη καὶ κτυπήση πουθενά, πρέπει νὰ σπάσω τὰ χέρια μου, νὰ δείρω τὸ ἐπιπλο ὅπου ἐκτύπησε! — ἄμῃ τὸ βράδυ Κυρίαμου, ὕπνος δὲν τοῦ κολλᾷ ἂν δὲν κάμω τὸν ἀρκουδιάρη ἢ τὴ μαϊμοῦ, στραβόνω τὰ μοῦτρα μου χίλιω λογιῶ καὶ ξεκαρδίζεται στὰ γέλοια, ὕστερα θὰ πῶ ὅσα τραγούδια ξέρω καὶ ὅταν κλείση τὰ μάτια καὶ ἀποκοιμηθῇ βρῖσκω πλειὰ τὴν ἡσυχία μου, σωστός τύραννος!

Ἡ περιγραφή τῆς τροφοῦ θὰ ἐξηκολούθει ἀκόμη ἂν δὲν τὴν διέκοπτεν ἡ φωνὴ τῆς θαλαμηπόλου Κατερίνας. Τί εἶχε γίνει; Αἱ μικραὶ βάνδαλοι ἀνεκάλυψαν κάπου τὴν μὲ μηχανισμόν φιάλην τοῦ φανικοῦ ὀξέος, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος Πολυζωΐδης ἀπελύμεινε τὰ διάφορα μέρη τῆς οἰκίας του. Τὴν ἐξέλαβον διὰ ποτιστήρι καὶ τὰ ἔκαμαν θάλασσα παντοῦ! — εἰς τὰ πατώματα, τὴν μαρμαρίνην αὐλὴν τοῦ περιστυλίου, τὸ θερμοκήπιον.

— Πηγαίνετε γρήγορα νὰ πλυθῆτε, φωνάζει ὁ δυστυχῆς πάππος, χειρονομῶν ζωηρῶς.

— Γιὰ κύττα, παπποῦκα, ἐπλυθήκαμεν κιόλα.

— Δότε με τὸ μπουκάλι, παιδάκια μου, παρακαλεῖ ὁ ταλαίπωρος, ἀλλὰ τὰ τρομερὰ παιδιά φιλονεικοῦν ἀπεγνωσμένως ποῖον νὰ πρωτοπάρῃ τὴν φιάλην, ἥτις ἐν τῇ πάλῃ ἐκφεύγει τῶν χειρῶν των καὶ συντρίβεται κατὰ γῆς, χυθέντος τοῦ ὑπολειπομένου καυστικοῦ ὑγροῦ ἐπὶ τῶν φορεμάτων των. —

Ἄχ! πάει ὁ κόπος μου! Γι' αὐτὸ παστρεύαμε τόσες ἡμέρες, κλαυθμηρίζει ἡ δυστυχῆς ὑπηρετρία. Εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν σκινην ὁ Τοτὸς κρατεῖ τὸ ἴσον διαρκῶς, ξελα-

ριγγιζόμενος, κλαίων και ζητών να τῷ δώσουν τὸν παπαγάλλον.

Ἡ ἀπελπισία τοῦ πάππου ἔφθασε πλέον εἰς τὸ κατακόρυφον, δὲν ἔβλεπε τὴν γυναῖκά του πουθενὰ διὰ νὰ παρηγορηθῇ, τὸ πανδαιμόνιον αὐτοῦ τοῦ ἔξηρέθισε φοβερὰ τὰ νεῦρα. — Τὴν ἀνεκάλυψεν ἐπὶ τέλους ἐντὸς τοῦ μαγειρείου δίδουσαν πάλιν ὁδηγίας εἰς τὴν Μαρίαν, διότι ἔνεκα τῆς ἔξ ἐντερίτιδος πασχούσης Λιλῆς εἶχεν ὅλως διόλου μεταβάλει τὸ πρόγραμμα τῶν φαγητῶν της. Ἐκουράσθη πολὺ διότι μέσα εἰς τόσους κόπους εἶχεν ἀλλάξει μετὰ τῆς θαλαμηπόλου τὸ δωμάτιον τῆς τροφοῦ κατ' ἀπαίτησιν ταύτης, διότι ἡ χονδροειδῆς χωρικὴ εἶχεν ἀντιπάθειαν πρὸς τὰ φωτεινὰ δωμάτια, ἐπειδὴ, ὡς ἐδήλωσε, τὸ φῶς τῇ ἀφήρει τὸν ὕπνον.

Μόλις ἐπρόβαλεν εἰς τὸν κῆπον ἡ Κυρία Πολυζωΐδου εὐρέθη πρὸ τοῦ ἀνωτέρου κωμικοτραγικοῦ θεάματος.

Προσέβλεψε θλιβερώτατα τὸν σύζυγόν της, ὅστις ἐν ἀπελπισίᾳ περιέφερε γύρω τὸ βλέμμα λέγων:

— Δεκαπέντε ἡμέρας, φιλτάτη μου! Δεκαπέντε ἡμέρας αὐτὰ θὰ τραβοῦμε οἱ δυομας;

— Λησμονεῖς, ἀγαπητέ μου, ὅτι πιθανὸν νὰ γίνουν καὶ τριάντα, ὅταν οἱ φίλοι Τριανταφυλλίδαὶ ἐπιμένουν νὰ τοὺς κρατήσουν ἐκεῖ μὲ τὰς ἐκδρομὰς καὶ τὸ κυνῆγι τῆς Ἀλεποῦς. Φουρτοῦνα ποῦ μᾶς ἤρρε! —

Μίμησις

ΑΘΗΝΑ Α. ΒΑΒΑΣΗ

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΘΕΡΟΥΣ

Η ΘΗΜΩΝΙΑ

Ἐγώ εἶμαι ἡ βλογημένη θημωνιά,
Ποῦ ἀπὸ χρυσᾶ πυργώνουμι δερμάτια
Ἐνα μονάχα μῆνα τὴ χρονιά,
Μὰ με ζηλεύουν κάστρα καὶ παλάτια,
Ἐγώ εἶμαι ἡ βλογημένη θημωνιά!

Ἐμένα δὲ με χτίζουσι με λιθάρια,
Με χώματα, με ξύλα, με νερά,
Με στήνουσι λιγηρὲς καὶ παλληκάρια
Με στάχνα, με τραγούδια, με χαρά,
Κι' ὁ ἰδρὼς με ραίνει με μαργαριτάρια.

Ἐγὼ εἶμαι τῶν ἀνθρώπων ἡ κυψέλη,
 Ποῦ κρύβω τὴν ἀτίμητη τροφή,
 Ποῦ κάθε χρόνο ἡ μάννα Γῆ τοὺς στέλλει
 Μέσ' ἀπ' τὰ σπλάχνα μὲ στοργὴ κρυφῆ,
 Γλυκύτερη ἀκόμη κι' ἀπ' τὸ μέλι.

Λάμπω σὰν ἥλιος λάμπω σὰν φεγγάρι,
 Καί σέρνω σκλάβα πίσω τῆ Ζωῆ
 Μὲ τὸ χρυσόξανθό μου τὸ σιτάρι,
 Ποῦ λαχταροῦν ρηγάδες καὶ λαοὶ
 Καὶ μὲ λατρεύουν σὰν προσκυνητάρι.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ βλογημένη θημωνιά,
 Καμάρι τοῦ γεωργοῦ καὶ περηφάνια!
 Τῆς κόρης τοῦ φυλάου τὴν παρθενιά
 Καὶ νυφικὰ πλέκω γι' αὐτὴ στεφάνια...
 Ἐγὼ εἶμαι ἡ βλογημένη θημωνιά!

Ἀναντιρρήτως ὁ Ἐρμῆς ἦτο ὁ πρῶτος λωποδύτης τοῦ κόσμου. Βρέφος ἀκόμη ἔκλεψε 50 βουῦς τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀπόλλωνος. Ἀπὸ τὴν μικρὰν αὐτὴν κλοπὴν συμπεραίνει τις τί θὰ ἔκαμεν ὅταν ἐμεγάλωσε. Διὰ τὴν ἀποφεύγη δὲ τοὺς διώκτας του, ἡ μάλλον τὰ θύματά του ἔφερε πτερωτὸν πέτασον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ πτερωτὰ πόδια εἰς τοὺς πόδας. Αἱ δύο μέγισται ἐφευρέσεις του ἦσαν ἡ Λίρα καὶ ἡ Λύρα· ταύτην κατασκεύασε χάριν τῶν φιλομούσων, προσαρμόσας χορδὰς ἐπὶ τοῦ ὀστράκου μιᾶς χελώνης, ἐκείνην δὲ ἵνα εὐκολύνῃ τὸ δοῦναι καὶ λαβεῖν τῶν ἐν ὀνόματί του συναλλασσομένων. Ἐπεκλήθη δὲ καὶ λόγιος, ἀλλὰ τίς οἶδε ἔνεκεν τίνων λογοκλοπικῶν κατορθωμάτων του. Τὸ πολὺ πολὺ νὰ ἐξέδωκε καμμίαν λυρικὴν συλλογὴν τὴν ὁποίαν μόλις ἀναγνοῦς ὁ Πλάτων ἐξώρισε τοὺς ποιητὰς ἐκ τῆς πολιτείας του.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

[Η φάλαγγς τῶν συνεργατῶν καὶ συνεργατίδων τοῦ «Μικρασιατικοῦ» ὄλονεν πυκνοῦται. Μετ' ἰδιαζούσης σήμερον χαρᾶς καταλέγομεν εἰς αὐτὴν τὴν νεαράν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου διδάκτορα τῆς φιλολογίας Δ)α Μυρσίνην Κλεάνθους, ἣτις σὺν τῇ ἀρτίᾳ ἐπιστημονικῇ μορφώσει τῆς κέκτηται λογογραφικὸν τάλαντον ἄξιον πολλῆς προσοχῆς. Αἱ πλήρεις ποιήσεως ἐμπνεύσεις τῆς ἔχουσιν ὄλην τὴν χάριν καὶ ἀφέλειαν τῶν πρώτων ἐντυπώσεων καὶ ὑπόσονται πολλὰ διὰ τὸ μέλλον, ὡς θὰ κρίνη ὁ ἀναγνώστης ἐκ τοῦ κάτωθι δημοσιευμένου «Παιδικὰ Χρόνια», ὅπερ ἡμουςοτραφῆς ἐπιστήμων ἔγραψε χάριν τοῦ «Μικρασιατικοῦ» καὶ ἐξ' ὧσων μέχρι τοῦδε ἔχει δημοσιεύσει εἰς τὸ ἀξιόλογον περιοδικὸν «Πινακοθήκη.»]

Ἦταν ἓνα ὄμορφο δειλινό, ἓνα δειλινὸ ντυμένο μὲ τὰ πιὸ ὄμορφα χρώματα.

Ὁ ἥλιος πῆγαινε νὰ κρυφθῆ πίσω ἀπὸ ἓνα ἀκροβοῦνι, ποῦ ἦτο ἀντίκρυ μας καὶ μερικὰ λεπτὰ συγγεράκια, σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐφαίνοντο σὺν νὰ ἐδήλωναν τὴν λύπην του γιὰ τὴν ὄμορφη φύσι, ποῦ ἄφινε.

Ξαπλωμένες κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο πλατάνι, βλέπαμε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ φύλλα του τὸν ὀλόχρυσο δίσκο καὶ δεχόμεθα στὰ θαμπωμένα μάτια μας τὸ τελευταῖο φιλὶ ποῦ μᾶς ἔστελλε ἀπὸ μακρυνά.

Ἦσθανόμεθα ὅτι μᾶς ἔφθυγε κι' ἄλλη μιὰ μέρα καὶ ὅτι πλησιάζαμε κατὰ μιὰ μέρα περισσότερο καὶ στὴν δικὴ μας δύσι.

Γύρω μας ἦτο ἡσυχία. Τὰ παιδιὰ εἶχον ἀπομακρυνθῆ καὶ ἀκούαμε ἀπὸ μακρυνὰ τὲς φωνές των, ποῦ παίζαμε τὸ παιγνίδι, ποῦ ἐπαίζαμε κ' ἡμεῖς μιὰ φορὰ.

Τὸ λέγαμε «πόλεμο.»

Θυμοῦμαι καὶ τώρα ἀκόμη τὰ στρατόπεδά μας, τὲς σκη-
νές μας, ποῦ κάμναμε ἀπὸ ὅ,τι βρῖσκαμε. Εἶχαμε μάλιστα
ἰδιαιτέραν ἀδυναμία στὲς πετσέτες τῆς κουζίνας καὶ πάν-
τα ὁ καϋμένος ὁ μπαρπα-Ἀλέξης, ἕνας πιστὸς ποῦ τὸν εἶ-
χαμε τότε καὶ εἴκοσι χρόνια—μᾶς κυνηγοῦσε μὲ τὰ ἀρ-
ρωστημένα του πόδια, γιὰ νὰ μᾶς τὲς πάρῃ.

Ἐξω ἀπὸ τὸ σπίτι μας ἦτο ἕνας σωρὸς πέτρες καὶ καμ-
μιὰ φορὰ στὸ ἄγριο ἐκεῖνο κυνηγητὸ σκοντάφταμε καὶ
πέφταμε—πολλὲς φορὲς κι' ἐπίτηδες—καὶ τότε πιά ἐγί-
νετο τὸ κακό. Ὁ μπαρπα-Ἀλέξης μᾶς πρόφθανε καὶ θρι-
αμβεντικῶς μᾶς ὠδηγοῦσε εἰς τὸ σπίτι διὰ τὰ περαιτέρω..

Ἄλλ' ἦτο καλὸς ὁ κακομοῖρος. Πολλὲς φορὲς θέλοντας
νὰ μᾶς πιάσῃ, μὲ μανία τραβοῦσε τὴν ποδιά μας, ἡ ὁποῖα
ἀδυνατοῦσε ν' ἀντιστῇ εἰς τὰς ἀβρῆς του χεῖρας καὶ
πάφ! ἐσχίζετο καὶ ἄφινε μεγαλοπρεπέστατα νὰ φαίνεται
μιὰ τρύπα σεβαστῶν διαστάσεων.

Τότε τί ἐκάμνε; Μᾶς ἔπερνε κοίφῃ ἀπὸ τὴν πίσω θύ-
ρα τοῦ περιβολιοῦ, μᾶς πήγαινε στὴν κάμαρή του καὶ μᾶς
τὴν ἐμβάλωνε γιὰ νὰ μὴ φανῇ. Κ' ἡμεῖς πιά ἀπὸ τότε τὸν
πειράζαμε καὶ τὸν εἶχαμε βγάλει Μαστένια, τὸνομα μιᾶς
περιβοήτου τότε ραπτριάς.

Ἀπέθανεν ὁ μπαρπα-Ἀλέξης τώρα τόσα χρόνια, μὰ
ὁ πόλεμος μένει πάντα πόλεμος.

Ἐχει καὶ τώρα ἀκόμη τοὺς ἀρχηγούς του τοὺς ἐχθρούς,
τοὺς φίλους καί... τοὺς αἰχμαλώτους.

Δὲν ξέρω σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἀξίωμα τώρα ποιὸς φιγου-
ράρει· μὰ τότε σὲ μένα ἔπεφτε πάντα ὁ κλῆρος.

Θυμοῦμαι καὶ τώρα ἀκόμα ὅτι ἀπὸ ἕνα σπρώξιμο, ποῦ
μοῦ εἶχε δώσει ὁ πόλεμος τραβῶντάς με εἶχε μείνει μιὰ
μελανιά μεγάλη στὸ χέρι μου.

Καϋμένα χρόνια παιδικά!

Τώρα μόλις καταλαβαίνω ὅλη σας τὴν ἀξία.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Σοφίας Λαζαριδου

ΦΑΙΑ ΑΡΜΟΝΙΑ

Πόσο θάθελα νὰ ξαναγυρίσω καὶ νὰ σᾶς ξαναζήσω πάλι.

Τὰ γέλια σας καὶ αἱ εἰκόνες σας μένουν ἀκόμα βαθειὰ στὴν καρδιά μου καὶ θὰ μένουν πάντα σὰν νεκρολούλουδα ἐπάνω στὸν τάφο τοῦ κόσμου ἐκείνου, ποῦ θάψαμε γιὰ πάντα, χωρὶς νὰ μπορούμε οὔτε νὰ τὸν ξαναφαντασθοῦμε πιά ποτέ!

Κ' ἐκείνη τὴν στιγμή, τὴν ὥραν ἐκείνη ποῦ ἡ ἡμέρα ἀπέθνησκε, προτοῦ νὰ εἶχε γεννηθῆ ἀκόμη ἡ νύχτα, ὁ ἥλιος ποῦ εἶχε ἀρχίσει τώρα νὰ κρύβηται μέσα στὴ βαθειὰ σκιά τοῦ βουνοῦ, μοῦ φάνηκε σὰν ἡ τελευταία λάμψις μιᾶς ζωῆς ποῦ φεύγει, μιᾶς ζωῆς ποῦ σὰν πουλὶ διαβατάριχο πετᾶ, πρὶν προφθάσῃ κανεὶς νὰ τὴν ἰδῆ, σὰν ἓνα ρόδο ποῦ ξεφύλλισε, προτοῦ σκροπίσει ὅλη του τὴν εὐωδιά....

Σὲ λίγο ὁ ἥλιος εἶχε κοκκινήσει σὰν νᾶσταζε αἷμα καὶ ἔβαφε ὅλα τριγύρω του κ' ἔπεφτε στὰ μαλλιά καὶ στὸ πρόσωπο τῆς παιδικῆς μου φίλης, ποῦ ἐκάθητο δίπλα μου.

Ἄθελα ἔστρεψα τὰ μάτια μου ἐπάνω τῆς.

Γιὰ μιὰ στιγμή τὴν εἶδα κατακόκκινη νὰ ἀκουμβᾶ στὸ χέρι τὸ κεφάλι καὶ νὰ κυττάζῃ κ' ἐκείνη τὸν ἥλιο μὲ μιὰ ἔκφρασιν, ὡς τότε ἄγνωστη γιὰ μένα.

Γελαστή, χαρούμενη, ἦτο πάντα ἡ προσωποποίησις τῆς χαρᾶς. — Ἐκείνην τὴν στιγμήν μοῦ φάνηκε ἡ εἰκὼν τῆς λύπης.

Τὰ μάτια τῆς ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἦσαν σκεπασμένα μ' ἕνα σκοτάδι καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ διαρρηξῆ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἰδῆ τὸν περασμένο κόσμο, τὸν γεμᾶτον μὲ φῶς, τὸν κόσμο ποῦ ἐζωογονεῖτο μέσα τῆς, γεμᾶτος ὁμορφιᾶ καὶ ποίησι.

Δὲν ξέρω ἐγὼ πῶς ἦμουν. Ξέρω μόνον πῶς ὅταν γύρισε κ' ἐκείνη νὰ μὲ ἰδῆ, τὰ μάτια μας ἔμειναν ἀρκετὴ ὤ-

ρα ένωμένα κ' ἔπειτα ἔστράφηκαν καὶ πάλιν πρὸς τὸν ἥλιο, ποῦ τώρα σχεδὸν δὲν ἐφαίνετο πιά.

Εἶχαμε συνενοηθῆ.

Εἶχαμε πῆ ὅσα δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ποτέ!

Κι' ὅταν ἔστρεψα καὶ πάλι γιὰ νὰ τὴν ἰδῶ, ἦτο σκυμμένη καὶ κρατοῦσε τὰ χέρια της ἔμπρὸς στὰ μάτια. Ἔσκυψα κι' ἐγὼ καὶ τότε ἠσθάνθηκα δυὸ θερμὰ δάκρυα νὰ κυλοῦν καὶ νὰ ἀναμιγνύωνται μὲ τὰ δικά μου, ποῦ εἶχαν ἤδη πλημμυρίσει τὸ πρόσωπόν μου.

Ἦταν τὰ δάκρυα ποῦ χύναμε γιὰ τὰ παιδιάτικα σβυσμένα χρόνια μας, ποῦ μᾶς ἔστειλαν μαζὶ μὲ τὴν τελευταία ἀχτίδα τοῦ ἡλίου..... τὸν τελευταῖόν των χαιρετισμό...

Σηκωθήκαμε καὶ φύγαμε.

Στὸν δρόμο δὲν εἶπαμε οὔτε λέξι.

Ἡ νύχτα εἶχε ἀρχίσει νὰ ξετυλίγηται γύρω μας καὶ τὰ παιδιά ἠκούοντο νὰ παίζουν ἀκόμη τὸ τρελλὸ κι' ἀγαπημένο παιγνίδι, χωρὶς νὰ σκέπτονται οὔτε τὴν νύχτα ποῦ ἦρχετο, οὔτε τὴν ἡμέρα ποῦ εἶχε σβύσει....

Ἀθήναι.

ΜΥΡΕΙΝΗ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

- Ἡ εὐτυχία μᾶς δίδει φίλους· ἡ δυστυχία τοὺς δοκιμάζει.
- Πολλάκις ζητεῖ τις τὴν εὐτυχίαν ὡς ζητεῖ τὰ δίοπτρα ἅτινα φέρει ἐπὶ τῆς ρινός του.
- Ὀνειροπολεῖν-ἰδοῦ ἢ εὐτυχία. Προσοδοκᾶν-ἰδοῦ ὁ βίος.
- Ἡ τύχη εἶνε ὁ μέγιστος τῶν καλλιτεχνῶν.— Σχεδὸν πάντες οἱ ἄνθρωποι τῆς δράσεως εἶναι μοιρολάτραι.
- Ὁ βίος εἶνε συνεχῆς καὶ ἀένναος πόλεμος.
- Δυσπιστεῖτε πρὸς ἐκεῖνον ὅστις δυσπιστεῖ πρὸς ὅλους.
- Ἡ εὐτυχία εἶνε σκιά δειλή, ἣτις φεύγει ὅταν θελήσῃ τις νὰ τὴν παρατηρήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

[Μετὰ χάριος καταλέγομεν εἰς τοὺς εὐγενεῖς ἡμῶν συνεργάτας νεαρὸν τῶν Μουσῶν μύτιν, τὸν ἐν Λεμεσῶ τῆς Κύπρου διαμένοντα κ. Εὐέλθοντα Γ. Πιτσιλλίδην. Ὁ φέρελπις νεανίας, εὐρισκόμενος εἰσέτι εἰς τὰ πανεπιστημιακὰ ἔδρανα ἐλημοσίευσεν ἐσχάτως εἰς τὸ καλλίστον περιοδικὸν «Πανελληνίος Ἐπιθεώρησις» λαμπροτάτην πραγματείαν του, περὶ φόρου τῆς ὑποτελείας ἐν Κύπρῳ, ἣτις εὐμενῶς ἐσχολιάσθη ὑπὸ τοῦ τύπου τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, καὶ ἡ ὁποία εὐγλώττως ὁμιλεῖ περὶ τῶν φρονημάτων καὶ ἰδεῶν ὑφ' ὧν ἐμφορεῖται ὁ μέλλων τῆς Θεμίδος λειτουργός.]

ΘΑΡΘΗ ΚΑΙΡΟΣ

Θαρθῆ καιρός, π' ἀθέλητα 'στὸ μνήμα θά 'ρεθοῦμε,
ψυχροί, λησμονημένοι
καὶ σκελτετοί ἀναισθητοί ἐκεῖ θ' ἀνταμωθοῦμε,
ἀγνώριστοι καὶ ξένοι!

Θαρθῆ καιρός, ποῦ τῆς νυχτιᾶς τ' ὠχρολέυκο φεγγάρι
γιὰ μᾶς δὲν θά φωτίξῃ,
'στὴν κρύα μόνο πλάκα μας, οὐ θά βλαστᾷ χορτάρι,
λιβάνι θά μυρίζῃ!

Τὸ κυπαρίσσι ὀλόμαυρο κ' ὀλόρθο θά φυλάῃ
τὸ νεκρικό μας στρωμα
καὶ μέσ' 'στουὺς κλώνους ἀπαλὸ τ' ἀγέρι θά φυσᾷ
'στ' ὀλόψυχρό μας χῶμα!

Καὶ κᾶπου—κᾶπου θ' ἀντηχῆ τοῦ γκιώνη τὸ τραγοῦδι
στὴν ἐρημιὰ ἐκεῖνη!

θά μοιάζουμε κατάξερο οί δύστυχοι λουλουδι,
 ποῦ εὐωδιά δέν χύνει!

Τώρα, π' ἀκούεις νά θρηνοῦν τὰ δύστυχά μου χεῖλη,
 ἔλα νά ἐνωθοῦμε,
 πρὶν μᾶς φωτίσῃ ἄφωτο τὸ νεκρικό κανδήλι
 κ' ἐκεῖ λησμονηθοῦμε!

ΣΤΙΧΟΙ

Περνοῦν, Ἀγάπη μου, τὰ ἔτη τὰ παλιὰ
 κ' ἄλλα καινούρια μᾶς προσμένουν χρόνια,
 γιὰ νά σκορπίσουν στὰ ξανθὰ σου τὰ μαλλιά
 τρίχες λευκές, γεράματα καὶ χιόνια.

Καὶ ἔτσι μὲ τὸ διάβα τοῦ καιροῦ
 ἢ θροσερή σου νεότης θὰ μαράνη,
 σὰν φύλλο ἀπ' τὸν κλώνο τοῦ δεντροῦ,
 ποῦ ὁ βορρῆς τὸ ρίχνει σὰν ξεράνη.

Περνοῦν, Ἀγάπη μου, τὰ χρόνια σὰν πουλιὰ
 σὰν χειλιόνια γοργοτάξειδα διαβαίνουν,
 αὐτὰ θάρθουν νά ξαναχτίσουνε φωλιά,
 ὅμως τὰ ἔτη μας ἀγύριστα πηγαίνουν!

Περνοῦν, Ἀγάπη μου, τὰ ἔτη τὰ παλιὰ
 κ' ἄλλα καινούρια μᾶς προσμένουν χρόνια,
 γιὰ νά σκορπίσουν στὰ ξανθὰ σου τὰ μαλλιά
 τρίχες λευκές, γεράματα καὶ χιόνια.

ΣΤΗΝ ἈΝΟΙΞΗ

Ἡ φύσις ροδοσιόλιστη μᾶς φέρνει τὴν γιορτή σου,
 φωτόξανθη Παρθένα!
 ὁ οὐρανὸς ἠλιόλουστος μέσ' ἔστην ἀνθοβολή σου
 χαμογελᾷ γιὰ Σένα.

Κυλῆ τὸ κῆμα σιγαλὸ 'σ' ἀπάνεμο ἀκρογιάλι
 μὲ μιὰ μαγία μυστική
 ἀγάπη, χρῶμα κ' εὐωδιά 'στὴν ἀπαλὴ Σ' ἀγκάλῃ
 κλείεις μὲ χάρι θεϊκῇ.
 *

Πετοῦν ὀλόχαρμα πουλιὰ σὲ λούλουδα δροσιάτα
 καὶ πράσιν' ἀνθοκλάδια
 ὦ νύμφη ἀχτινογέννητη, τὰ ζηλευτά Σου νειάτα
 σκορπᾶνε γύρω χάδια.
 *

Ἦλθες καὶ 'σκόρπισες' χαρά, μά, θὰ διαβῆς, Παρθένα
 καθὼς περνᾶνε κ' οἱ καιροί,
 θεὸς νὰ γενοῦνε τ' ἀνθία σου λουλούδια μαδημένα
 κ' οἱ γύρω κάμποι μας ξεροί.

Ἐν Λεμεσῷ (Κύπρου) 1909.

ἘΓΓΕΛΘΩΝ Γ. ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗΣ **T. N.**

Ἡ ΟΡΦΑΝΗ

(Διήγημα)

Ἦτο παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Ζωηρὰ κίνησις ἐπεκρά-
 τει εἰς τὴν κωμόπολιν, πάντων ἐτοιμαζομένων διὰ τὴν ἐπαύ-
 ριον, τὴν ὁποίαν ἐνέμενον μὲ ψυχικὴν ἀγαλλίασιν. Μόνον ἡ
 καρδιά τῆς Μαρίας, νέας εἰκοσαετίδος, ἦτο κλειστὴ εἰς πᾶσαν
 χαρὰν. Ὁ πατὴρ τῆς εἶχεν ἀποθάνει ὅταν ἦτο ἀκόμη πολὺ μι-
 κρὰ καὶ πρὸ δέκα μηνῶν ἢ μήτηρ τῆς. Ὁ μόνος ἀδελφός τῆς,
 κατὰ πέντε ἔτη μεγαλειτέρος τῆς, εἶχε φύγει εἰς τὴν Ἀμερι-
 κὴν πρὸς εὑρεσιν τύχης καὶ πρὸ πάντων ὅπως ἐξοικονομήσῃ χρη-
 ματικόν τι ποσὸν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀδελφῆς του.

Ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν τῆς λυχνίας φῶς, μόνη ἐν τῇ πτωρικῇ τῆς
 οἰκίᾳ καθημένη παρὰ τὴν ἐστίαν ἡ Μαρία, ἀνεπόλει τὴν πρῶ-
 τὴν χαρὰν, τὴν πρῶτην οἰκογενειακὴν τῆς εὐτυχίαν. Ἐκ τῶν
 γλυκυτάτων ὀφθαλμῶν τῆς θερμὰ δάκρυα ἐκύλιον ἐπὶ τῶν δρο-
 σερῶν παρειῶν τῆς. Τὴν καρδίαν τῆς δὲν ἔθλιβε μόνον τῆς ὀρ-
 φανίας ἢ ὀδύνη ἀλλὰ καὶ αἱ κακόφημοι κατ' αὐτῆς διαδόσεις τῶν
 γειτόνων περὶ ἐρωτικῶν δῆθεν σχέσεων μετὰ νέων, τοὺς ὁποίους
 αὐτὴ οὐδ' ἐγνώριζε κἄν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἤρχισαν

κρουόμενοι χαρμωδῶς. Ἡ Μαρία ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός της δὲν εἶχε μεταβεῖ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἐνδόμυχος τις δὲ φωνὴ τὴν ὄθει ἐκεῖ ὅπως προσευχῆθῃ ὑπὲρ τῆς αἰσίας ἐπανόδου τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ κοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων.

Ἐν μέσῳ τῆς βαθυτάτης σιγῆς καὶ κατανύξεως τοῦ ἐκκλησιασματος οἱ ψάλλται ἔψαλλον τὸ «Χριστὸς γεννᾶται· δοξάζετε». Ἡ λειτουργία ἐτελείωσεν ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου. Μετὰ τὴν εὐχὴν δύο ἱερεῖς ἤρχισαν νὰ μεταλαμβάνουν τοὺς πιστοὺς καὶ πάντες μὲ τὸ εὐχάριστον συνκίσθημα ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὸ ὕψιστον τῶν χριστιανικῶν καθηκόντων μετέβαινον εἰς τὰς οἰκίας των.

Ἡ Μαρία μετὰ τῶν ἄλλων νεανίδων ἐξῆλθε τῆς ἐκκλησίας κατηφῆς καὶ λυπημένη. Οἱ νέοι τῆς κωμοπόλεως ἐν τῇ μικρᾷ πρὸ τοῦ ναοῦ πλατεῖα ἀνέμενον τὴν ἐλευθερίαν τῶν νεανίδων. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ νεωστὶ ἐλθὼν ἐκ πολυετούς ταξειοῦ Νικολάκης τοῦ ὁποίου τὴν προσοχὴν ἰδιαιτέρως προσείλκυσε ἡ θεὰ τῆς διερχομένης μελανέιμονος Μαρίας. Ἡ φητιογνωμία ἐκείνη δὲν τοῦ ἦτο ἄγνωστος. Ἡσθάνθη ἀσυνήθην ταραχὴν καὶ ἄτθεστον πόθον νὰ μάθῃ τι· ἡ ὡραία κόρη, ἣτις τοικύτην τοῦ ἐνεποίησεν ἐντόπωσιν.

—Εἶνε ἡ Μαρία τῆς Γιάννικιας, τοῦ εἶπεν ὁ ἐξάδελφός του Βασίλης. Ἐπανῆλθε τότε εἰς τὴν μνήμην τοῦ Νικολάκη ὅλη ἡ ἱστορία τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, καθ' ἣν μετὰ τῆς μικρᾶς Μαρίας συνέθεσκον εἰς τοὺς ἀγροὺς τὰ πρόβατά των Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ τύχη τοῦ Νικολάκη ἀπεφασίσθη. Ἡ εἰκὼν τῆς Μαρίας δὲν ἀπεμακρύνετο τῆς φαντασίας του, καὶ ὁ πόθος του ὁ θερμός, ἦτο νὰ γίνῃ ἡ γλυκεῖα τῆς ζωῆς του σύντροφος.

Δέκα ἔτη ἔλειπεν ὁ Νικολάκης εἰς τὴν Ρωμανίαν καὶ ἐπανῆλθεν ἄρκετὰ πλούσιος μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ νυμφευθῇ κόρην ἐκ τοῦ χωρίου του καὶ νὰ ζήτῃ πλέον εἰς τὴν πατρίδα του.

Τὴν δευτέραν μ. μ. ἤρχισεν ἡ συνάθροισις τοῦ κόσμου εἰς τὴν παρὰ τὴν θρύτιν πλατεῖαν ὅπου θὰ ἐγίνετο ὁ χορός. Αἱ νεάνιδες μὲ τὰς ἐορτασίμους λαμπρὰς ἐνδυμασίας των, ἀπαστράπτουσαι ἐκ νεότητος καὶ κάλλους ἡμιλλῶντο ποῖα θὰ φανῆ ὡραιότερα. Σημειωτέον ὅτι ἡ φήμη τῆς ἀφίξεως τοῦ Νικολάκη καὶ τῆς ἀποφάσεώς του νὰ νυμφευθῇ ἦτο ἄρκετὰ σοβαρὸς λόγος διὰ νὰ εἶνε μεγαλειότερα ἡ συρροὴ τῶν μητέρων καὶ θυγατέρων καὶ ζωηροτέρα ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐπιδείξεως τῆς καλλονῆς καὶ γάριτος των. Ἐπειτα ἡ εἰς τὴν Ἀμερικὴν μετανάστευσις εἶχε σχεδὸν ἐρη-

μώσει τὴν κωμόπολιν καὶ τὰ περίξ χωρία ἀπὸ νέους καὶ ἡ ἄφρι-
 ζις ἑνὸς τοιοῦτου, πλουσίου, ὡς ἐλέγετο, καὶ προτιθεμένου νὰ
 νυμφευθῆ, ἦτο γεγονός· ὑψίστης σπουδαιότητος.

Τὸ πλῆθος ὄλονέν ἤρχετο ἐξ ὅλων τῶν συνοικιῶν. Τὸ
 μέγα ὄρολογιον τῆς κωμόπόλεως ἐσήμεινε τὴν δευτέραν καὶ αἱ
 νέαι ἤρχισαν νὰ χορεύουσι τὸν ὠραῖον ἑλληνικὸν χορὸν, τὸν κα-
 λούμενον τσάμικον, μετὰ τὸ τραγοῦδι τῆς Μαρίας τῆς Πενταγιώ-
 τισσας.

«Στὰ Σάλιωνα σφάζουν ἀρνιά καὶ στὸ Χριστὸ κριάρια

«Καὶ στῆς Μαρίας τὴν ποδιὰ σφάζονται παλληκάρια.

Ὁραῖοι καὶ εὐστάλεις οἱ νέοι τοῦ χωρίου προσήρχοντο παν-
 ταχόθεν καὶ ἐλάμβανον μέρος εἰς τὸν χορὸν. Τελευταῖος ἦλθε
 καὶ ὁ Νικολάκης μετὰ τὸν ἐξαδέλφον του Βασίλην. Ὁλων τὰ βλέμ-
 ματα ἐστράφησαν πρὸς τὸν νεῆλυδα. Οὗτος ἠρεύνησε παντοῦ
 διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀναζητῶν τὴν Μαρίαν, ἀλλ' αὐτὴ οὐδα-
 μού ἐφαίνετο ἐμπροσθομένη ὑπὸ τοῦ πένθους τῆς. Ὁ Νικολάκης
 ἤρχισε νὰ μελαγχολῆ καὶ στενοχωρῆται. Τὴν στενοχωρίαν του
 διέκρινεν ἡ κυρὰ Δημήτραйна, γραιὴ φαιδῶρα καὶ φλύαρος, ἐπαγ-
 γελομένην τὴν μεσήτριαν εἰς τὰ συνοικέσια.

— Ἄνοιξε τὰ μάτια σου, κύρ Νικολάκη, τοῦ λέγει πλησιάζουσα αὐτόν· βλέπεις τί ὄμορφα κορίτσια ἔχομε στὸ χωριό; ἴσάν
 τὸ κρῦν νερὸ τῆς μεγάλης βρύσης!..

Ὁ μετὰ τοῦ νέου καὶ τῆς προξενητρίας διάλογος κατέληξεν
 εἰς τὸ νὰ τὴν προσκαλέσῃ, νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν
 οἰκίαν του.

Ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν καὶ ὁ χορὸς διελύθη.

Ὁ Νικολάκης εἶχε μεγαλειότερον ἀδελφὸν τὸν Εὐθύμιον, ὅστις
 ἐνυμφεύθη πρὸ δύο ἐτῶν κακὴν τινα καὶ δύστροπον γυναῖκα, καὶ
 ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀποκτήσει μίαν μικρὰν κόρην.

Τὸ ὄνειρον τῆς συζύγου τοῦ Εὐθυμίου ἦτο νὰ μὴ νυμφευθῆ ὁ
 Νικολάκης, ὅπως ὅλη ἡ περιουσία τῶν δύο ἀδελφῶν περιέλθῃ
 εἰς τὴν κόρην τῆς.

Τὴν ἐπαύριον τῶν Χριστουγέννων ὁ Νικολάκης εἶχε προσκαλέ-
 σει εἰς τὸ γεῦμα τὸν ἐξαδέλφον του Βασίλην. Μόλις ἐκάθησαν
 εἰς τὴν τράπεζαν ἐνεφανίσθη ἡ κυρὰ Δημήτραйна, τὴν ὁποίαν
 προσεκάλεσαν νὰ τοὺς συντροφεύσῃ εἰς τὸ φαγητόν. Μετὰ τὸ γεῦ-
 μα ἡ κυρὰ Δημήτραйна λαμβάνουσα τὸ ποτήριόν της πλήρες οἴ-
 νου ἔπιε εἰς ὑγείαν ὅλων εὐχηθεῖσα εἰς τὸν Νικολάκην μίαν κα-
 λὴν νύμφην καὶ γρήγορα.

ΕΛΛΗΝΙΣ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Κατόπιν ἡ ὁμιλία περιστράφη εἰς τὸν χθεσινὸν χορὸν. Ἡ σύζυγος τοῦ Εὐθυμίου ἔχουσα πάντοτε κατὰ νοῦν τὸ περὶ ἀγάμίας τοῦ Νικολάκη σχέδιόν της, καὶ φοβουμένη μὴ τὴν προσοχὴν του προσείλκυσε κόρη τις ἐκ τῶν εἰς τὸν χορὸν τῆς χθές, ἤρχισε νὰ κατηγορῇ ὅλας τὰς ἐκεῖ εὐρεθείσας ὅπως προλάβῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην συμπάθειάν του.

Ἄλλ' ἐνῶ ἡ νύμφη του ἐξεχύνετο εἰς φαντασιώδεις κατηγορίας κατὰ τῶν ἀθῶων νεανίδων, αἱ σκέψεις τοῦ Νικολάκη ἐπερῦγιζον πρὸς τὴν Μαρίαν, τῆς ὁποίας ἡ εἰκὼν εἶχε χαραχθεῖ εἰς τὴν καρδίαν του καὶ πρὸς ἣν ἠσθάνετο ἤδη ἀληθῆ ἔρωτα.

Τὸ σχέδιόν του εἶχε καταρτίσει ἀπὸ τῆς χθές καὶ πρὸς τοῦτο ἐκάλεσε τὴν κυρὰ Δημήτραϊνα. Τὴν ἔλαβεν ἰδιαιτέρως, τῇ ἀνεκοίνωσε τὰς σκέψεις του καὶ τῇ ἀνέθεσε νὰ μεταβῇ καὶ εἰπῇ εἰς τὴν Μαρίαν ἂν δέχεται νὰ γίνῃ σύζυγός του.

Ἡ κυρὰ Δημήτραϊνα ἀνέλαβε καὶ ὄντως ἔφερον εἰς πέρας τὴν ὑπόθεσιν. Οὕτω τὴν πρώτην κυριακὴν μετὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Θεοφανείων οἱ γλυκεῖς τοῦ ὕμναϊοῦ δεσμοὶ ἠγωνῶν τὰ συμπαιθεῖς ταύτας ὑπάρξαις.

Ὅλοι εἶδον μὲ γὰρὰν τὴν εὐτυχίαν τῆς Μαρίας, πρὸς τὴν ὁποίαν μόνον ἡ σύζυγος τοῦ Εὐθυμίου διέκειτο ἐχθρικός, πολλάκις δὲ μετὰ τὸν γάμον της τὴν διέβαλε εἰς τὸν Νικολάκην.

Ἄλλ' αὐτὸς ἐλάτρευε κυριολεκτικῶς τὴν Μαρίαν, ἥτις τὴν ἀγάπην του ἐπλήρωνε διὰ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως. Εἰς τὰς φλυαρίας τῆς νύμφης του οὐδεμίαν ἔδιδε προσοχὴν καὶ ἐξηκολούθει νὰ ζῇ ἐν ζηλευτῇ ἀρμονίᾳ μετὰ τῆς συζύγου του, δι' ἣν ἦτο ἔτοιμος νὰ ὑποστῇ πᾶσαν θύσιν.

Τὴν εὐτυχίαν τῶν συζύγων θὰ συνεπλήρου μετ' οὐ πολὺ ἡ γέννησις μικροῦ ἀγγέλου. Τὸ εὐτυχὲς γεγονός ἀνεμένετο ἐν μέσῳ γλυκυτάτων ὀνείρων. Χαιρέκακος πλὴν ἡ μοῖρα φθονεῖ τὴν εὐτυχίαν τῶν θνητῶν. Ἡ Μαρία ἔτεκεν θῆλυ ἀλλὰ μετὰ τὸν τοκετὸν προσβληθεῖσα ὑπὸ ἐπιλογεῖου πυρετοῦ ἀπέθανεν.

Οἱ πένθιμοι ἤγχοι τῶν κωδῶνων διελάλησαν εἰς τὸ χωρίον τὴν δυστυχίαν τοῦ Νικολάκη. Πρόθυμοι εἰς παραμυθιτικούς λόγους ἔσπευσαν οἱ φίλοι τοῦ ἀτυχοῦς, ὅστις ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος. Ὅλα τὰ ὄνειρα καὶ ἡ εὐτυχία του ἐτάφισαν μετὰ τῆς Μαρίας, ἡ πρὸς τὴν ὁποίαν ἀγάπη του ἐξηκολούθησε καὶ πέραν τοῦ τάφου, καθ' ἐκάστην δὲ μεταβαίνων εἰς τὸ νεκροταφεῖον ἐπτόλιζε μὲ ἄνθη τὸν σταυρὸν της, θρέγων αὐτὰ μὲ τὰ δάκρυά του.

Εἰς τὸ ὄρφανὸν ἐδόθη τὸ ὄνομα τῆς ἀτυχοῦς μητρός του καὶ ἡ μικρὰ Μαρία ἐμεγάλωνε μὲ τὰς φιλοστόργους θωπείας καὶ περιποιήσεις τοῦ πατρὸς τῆς, τοῦ ὁποίου ἦτο ἡ μόνη ἐλπίς καὶ παρηγορία.

Ἦτο ἤδη τετραετής καὶ μὲ τὴν περιέργειαν ἣτις εἶνε ὑπὲρ ποτε ἀνεπτυγμένη εἰς τὰ παιδιά ἠρώτησε ἡμέραν τινα τὸν πατέρα τῆς, εἰ ἔχει μητέρα

—Ναί, τῆς ἀπήντησε, παιδί μου, εἶχες πολὺ καλὴν μητέρα, ἀλλ' ὁ θεὸς τὴν ἠγάπα καὶ τὴν ἔλαβε πλησίον του. Εἶναι ἐκεῖ ἐπάνω· καὶ τῇ ἔδειξε δακρύων τὸν οὐρανόν.

Ἐν τούτοις ἡ λύπη, ἣτις κατεβίβρωσκε τὴν καρδίαν τοῦ Νικολάκη ὑπενόμευε τὴν υἰείαν του. Νόσος σοβαρὰ καὶ ἀνίατος, ὑπολανθάνουσα ἐν ἀρχῇ ἐξεδηλώθη τέλος καὶ ὁ ἀτυχὴς πατὴρ ἔβλεπεν ὅτι ἔφθανεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ λυπηροῦ του ἐν τῷ κόσμῳ ταξειδίου. Ἡ ἀπελπισία τῆς ψυχῆς του ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι θὰ ἄφινεν ὄρφανὴν καὶ ἀπροστάτευτον τὴν προσφιλεῖ τῆς Μαρίαν ἦτο ἀπερίγραπτος.

Ἦγγιζεν ἡ φριβερὰ στιγμή καὶ ἡ μικρὰ καίτοι οὐδὲν ἠνόει ἐν τούτοις δὲν ἀπεμακρύνετο τῆς κλίνης τοῦ πατρὸς τῆς.

—Θὰ φύγω, μικρὰ μου, τῇ εἶπεν ἡμέραν τινα ἐν μέσῳ λυγμῶν ἀσπαζόμενος αὐτήν, θὰ ὑπάγω εἰς τὴν μητέρα σου.

—Θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ μαζὺ σου, εἶπε τὸ παιδίον, μὴ ἐννοῶν περὶ τίνος πρόκειται.

—Ὅχι παιδί μου, σὺ εἶσαι πολὺ μικρὰ καὶ δὲν ἔμπορεῖς νὰ ἀναβῆς ἐκεῖ ὕψηλά, τῇ εἶπε, δεικνύων αὐτῇ ἐκ τοῦ παραθύρου τὸν οὐρανόν.

Ἐκάλεσε κατόπιν τὸν ἀδελφόν του Εὐθύμιον, τοῦ ἀφῆκε τὰς τελευταίας παραγγελίας του καὶ ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν μικρὰν Μαρίαν, παρακαλέσας νὰ τὴν ἀγαπᾷ ὡς τὴν ἰδίαν του κόρην.

Αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ ἀτυχοῦς ἐσβέσθησαν μετὰ τῆς πνοῆς του καὶ ἡ ψυχὴ του, ἣτις μάτην ἐπὶ τῆς γῆς ἐζήτησε τὴν εὐτυχίαν, ἀπέπτη λυπημένη τοῦ φθαρτοῦ τῆς σκηνώματος

*
*

Μετὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ Νικολάκη ἡ μικρὰ ὄρφανὴ προσελήφθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θεοῦ τῆς. Ἡ κακὸς τροπος γυνή, ἣτις ὠνεϊρεύθη τὴν περιουσίαν τοῦ Νικολάκη διὰ τὴν κόρην τῆς, ἔβλεπεν ἤδη παρ' αὐτῇ ἐκείνην ἣτις νομίμως τῇ τὴν διεξεδίκει.

Ἡ Μαρία διήρχετο ἡμέρας θλιβερωτάτας ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἣ ἅν ἄλλο εὖρεν ἢ τὴν στοργήν, ἣς τόσῃν εἶχεν ἀνάγκην. Ἡ ἀγάπη τοῦ Εὐθυμίου καὶ τῆς συζύγου του πρὸς τὴν κόρην

των τὴν ἕκαμνον νὰ ἐνθυμῆται ἔτι πλέον τὴν ἀγάπην, καὶ τὰς θωπείας τοῦ πατρός, τὰς ὁποίας ἐστερήθη διὰ παντός.

*
*
*
Ἦτο ἡ παραμονὴ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Κάθεμικρὰ καρδιά ἐσχίρ-
τα ἀπὸ χαρὰν εἰς τὴν θεὰν τῶν διαφορῶν ἀθυρμάτων, τὰ ὁποῖα οἱ
γονεῖς ἐξ Ἰσοῦ εὐτυχεῖς πρὸς τὰ τέκνα των προσέφερον εἰς αὐτά.

Τὸ ἑσπέρας ἐκεῖνο ὁ Εὐθύμιος ἔφερεν εἰς τὴν μικρὰν του κόρην
μῖαν ὡραίαν κούκλαν. Τὸ παιδίον ἐπαίζεν εὐτυχῆς μὲ αὐτὴν, ἐν
ᾧ ἡ ὄρφανὴ τὴν ἔβλεπε περίλυπος.

Ὁ πόθος τῆς ἀθώας ἐκείνης ψυχῆς νὰ ἀπολαύσῃ ἐπὶ στιγμὴν
τοῦ ὡραίου ἀθύρματος, ὤθησε πρὸς αὐτὸ τὴν μικρὰν τῆς χεῖρα.
Ἄλλ' ἡ ἀσπλαγχνὸς θεῖα μόλις τὴν εἶδε, ὤρμησεν, ἔλαβε τὴν
κούκλαν καὶ ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ τὴν ὄρφανὴν διὰ τοῦ θαναυτοτέ-
ρου τρόπου. Ἡ Μαρία ἀνελύθη εἰς δάκρυα καὶ ἀπεσύβη εἰς τὴν
γωνίαν.

Διὰ τοῦ ἀνοιχτοῦ παραθύρου τοῦ ἰσογείου ὅπου μόνη ἐκοιμᾶτο
ἡ ὄρφανη, ἡ σελήνη ἔρριπτεν ἐντὸς τοῦ θωματίου τὸ ὄγρον
τῆς φῶς. Τὸ παιδίον ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸ καὶ τοῦ ἐφάνη ὅτι τὰ
νέφη τὰ καλύπτοντα τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸ μέρος τοῦ βουνοῦ ἤγ-
γιζον τὴν κορυφὴν του. Τὴν καρδίαν τῆς Μαρίας κατέβληθεν
ἡ στέρησις τῆς ἀγάπης τοῦ πατρός. Ἐνόμισεν ὅτι ἂν ἀνῆρχετο
εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρα-
νόν, ὅπου τῇ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς ὅτι μετέβαινεν νὰ συναντήσῃ
τὴν μητέρα τῆς, καὶ ὅτι τέλος θὰ ἐπανεῦρισκεν αὐτοὺς, ἄνευ
τῶν ὁποίων τῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ ζήσῃ.

Ἦνοιξεν ἡσύγως τὸ παράθυρον καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς μισιτῆς
ἐκείνης οἰκίας. Ἐπροχώρει ταχέως πρὸς τὸ ἀπέναντι βουνόν, ἀφ'
ὅπου ἡ μικρὰ τῆς φαντασίας τῇ παρίστα προσιτὴν τὴν εἰς τὸν
οὐρανὸν ἄνοδον. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ἐπροχώρει ἐπὶ τοσοῦτον ὁ οὐ-
ρανὸς ἀφίστατο αὐτῆς.

Ὁ κόπος καὶ τὸ ψύχος τὴν κατέβαλον. Ἐκάθισεν ἐχρῶσα
ἐστραμμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν, ὅπου τόσον ἐ-
πεθύμει νὰ ἀνέλθῃ.

Ἡ νύξ ἐπροχώρει καὶ ἤρχισε νὰ πίπτῃ γιῶν. Ἡ μικρὰ κα-
τελήφθη ὑπὸ ὕπνου καὶ ὠνειρεύθη ὅτι μετέβη πρὸς τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα τῆς, τοὺς ὁποίους πράγματι συνήντησεν ἡ ψυ-
χὴ τῆς διότι δὲν ἐξύπνησε πλέον.

Ἡ σελήνη ἤτις ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐθεᾶτο, ἐκρύβη ἐντὸς τῶν νε-
φῶν διὰ νὰ μὴ βλέπῃ τὸ λυπηρὸν θέαμα.

Δ. Γ. ΦΛΕΓΓΑΣ

Ἡ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Τὸ «Μικρασιατικόν» μετὰ περισσῆς χαρᾶς καὶ ἀληθοῦς ὑπερηφανείας παρουσιάζει ἐφέτος εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ

γνωστοτάτην καὶ συμπαθῆ μορφήν εἰς τὸν θεατρικὸν καὶ δημοσιογραφικὸν κόσμον. Ὁ κ. Ι. Δεληκατερίνης εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων ὅσοι εὐκρινῶς ἠγάπησαν τὸ θέατρον καὶ εἰργάσθησαν ὑπὲρ τῆς ἀληθοῦς προόδου τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς. Δεξιότατος τοῦ καλάμου χειριστῆς, ἐργάζεται ἀθορύβως καὶ ἀνιδιοτελῶς, εὐγενῆς καὶ ἀκούραστος ὑπέρμαχος τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.

Πολύ ἐνωρὶς ἤρχισε τὸ στάδιόν του ὡς δημοσιογράφος καὶ λογογράφος. Εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ἐγνωρίσθη μὲ τὰς Μηχανογραφίας σατυρικῆν ἐφημερίδα τὴν ὁποίαν ἐγραφον οἱ γνωστότεροι τῶν σημερινῶν λογογράφων. Εἰς τὸν θεατρικὸν ἐνεφανίσθη μὲ τὸν «Λυχνοστάτην» ἔμ-

μετρον μονόπρακτον κωμωδίαν ἣτις ἐξακολουθεῖ παιζομένη μετ' ἐπιτυχίας πάντοτε. Τὰ λοιπὰ ἔργα του «Ἡ Λευκὴ Δράδα», «Ἡ Μικρούλα», τὸ «Μεγάλο κακό», τὸ «Ἐξωφρενῶν», «Τὸ Παρθεναγωγεῖον», «τὸ 77 99», «Στὸ ράφι», «Ὁ Τυφλοσουρτής» ἐπαίχθησαν μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντα μὲ ἑκείνα τὰ ὁποῖα ἀναβιβάζονται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου διὰ νὰ ἀποθάνουν ἐκεῖ. Εἰς τὰ ἀπὸ 20ετίας ἡμερολόγια εὐρίσκονται

πολλά δραμάτια του και λογοπαίγνια. Εἰς τοὺς μονολόγους του δὲν εὗρεν ἀντιζήλους, καὶ ἐκράτησε μεταξὺ τῶν γραφόντων τοιούτους ἐξαιρετικὴν θέσιν. « Ἡ Τρίχα », « Ἡ πενθερά », « Ἡ Χήρα », « Ἄνδρες καὶ Γυναῖκες », « Παπᾶς », « Ἐκθεσις καλλονῶν », « Κοντολογία », καὶ πολλοὶ ἄλλοι εἶνε τόσα προϊόντα τῆς γραφίδος του ἐξασφαλίζοντα πάντοτε τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς θεατρικῆς παραστάσεως. Τὰ σατυρικά του ποιήματα, τὰ εὐθυμογραφήματά του καὶ τὰ χρονογραφήματά του τὰ ἐγκατεσπαρμένα εἰς διαφόρους Ἀθηναϊκὰς ἡμερίδας, εἶνε ἀψευδῆ πιστοποιητικὰ τῆς ζωῆς του φαντασίας καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς του γραφίδος. Ὠραιόταται ἐπίσης ὑπῆρξαν αἱ ἐν τῇ ἔφημ. « Ἀκρόπολις », ἐν ἧ ἐπὶ πολὺ εἰργάσθη, γράφων ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον « Δίκαιος » δημοσιευθεῖσαι ἐντυπώσεις ταξειδίου του εἰς Εὐρώπην, ὑπὸ τὸν τίτλον « Πρωτοτάξειδου ἐντυπώσεις ».

Τοιοῦτον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ ἔργον τοῦ καλλίστου ἡμῶν συνεργάτου κ. Ι. Δεληκατσρίνη, ἔργον ἀβιάστου ἐμπνεύσεως καὶ εἰλικρινοῦς αἰσθήματος, ἀνεπηρέαστον ἀπὸ τὰς γλωσσικὰς ἐπιδρομὰς καὶ τοὺς συμφεροντολογικοὺς ὑπολογισμοὺς.

ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΔΟΣ

Κωμῳδία εἰς μίαν πράξιν.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΓΝΗ ΑΓΑΘΗ ΚΑΙ ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ δωμάτιον καλῶς ἐπιπλωμένον ἔχον ἀνά μίαν θύραν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ καὶ μίαν εἰς τὸ βάθος. Εἰς τὸ μέσον τράπεζα καὶ πρὸ αὐτῆς καθήμεναι ἡ Ἀγνή καὶ Ἀγαθὴ ἐργάζονται. Ἡ μὲν κεντᾷ ἡ δὲ πλέκει.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΑΓΝΗ ΚΑΙ ΑΓΑΘΗ

Ἀγνή. Οὐ μὲ παλαστενοχώρησε αὐτὸ τὸ κέντημα!

Ἀγαθὴ. Δὲν εἶναι δὲ καὶ τόσω δύσκολο!

Ἀγνή. Καλὲ τί λές! Ἀφάνισα τὰ δάκτυλά μου. Ἡ βελόνα πειρὸ πολλὰς φορὰς τρυπᾷ τὰ δάκτυλα παρὰ τὸ περκαλί.

Ἀγαθὴ. Πειρὸ πολλὰς φορὰς κεντᾷ τὰ δάκτυλα θές νὰ πῆς. (Γελᾷ) Ἐ! αὐτὸ τὸ κέντημα δὲν εἶναι ὀδυνηρόν. Ἀρκεῖ νὰ μὴ νοιώσῃ κανεὶς κεντιᾶς στὴ καρδιά.

Ἀγνή. (Εὐθύμως) Ἀπὸ βελόνας!

Ἄγαθὴ. Ἀπὸ βελόνα ἀπὸ καρφίτσα τὸ ἴδιο εἶναι. Καὶ ἐπιδοῦν κατὰ τὸ τραγοῦδι « Ἡ ἀγάπη εἶναι καρφίτσα π' ἀγκυλώνει τὴν καρδιά » ποῦ θὰ πῆ ὅτι καὶ ἡ καρφίτσα εἶναι ἀγάπη καὶ ἡ κεντιές της εἶναι ἐρωτικές.

Ἄγνή. Τῆς καρφίτσας.

Ἄγαθὴ. Πάλι τὰ ἴδια. Δὲ σοῦ εἶπον ὅτι βελόνα καὶ καρφίτσα εἶναι τὸ ἴδιο! μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι ἡ βελόνα δὲν ἔχει κεφάλι. Καὶ γι' αὐτὸ ἴσα—ἴσα εἶναι ἐπιτυχέστερον σύμβολόν τῆς ἀγάπης αὐτῆ. Ἔρωσ καὶ κεφάλι δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσιν.

Ἄγνή. Σὰν νὰ λέμε κουταμάρες μοῦ φαίνεται.

Ἄγαθὴ. Ἀφοῦ δὲν ἔχομε τί ἄλλο νὰ ποῦμε! Τῆς ἐξυπνάδες τῆς ἔχει μονοπόλιον, βλέπεις, ἡ φίλη μας ἀπάνω (δεικνύει τὸ ἄνω πάτωμα διὰ τῆς χειρὸς) ἡ Ἀθηνᾶ.

Ἄγνή. Ἡ Ἀθηνᾶ! Τέλος πάντων δὲν σοῦ πολυαρέσει αὐτῆ.

Ἄγαθὴ. Ὅχι, πρῶτον, γιατί φαίνεται ἐρωτοκτυπημένη καὶ ὅλη τὴν ὥρα βρίσκεται στὸ μπαλκόνι καὶ στὰ παράθυρα καὶ δεύτερον ὅταν τῆς μένει καιρὸς ἀπὸ τὸ στόλισμα καὶ τῆς ἐρωτοκουθέντες μᾶς γλωσσώει. — Δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ, λέει, δυὸ ξαδελφᾶδες σὰν κι' ἐμᾶς ποῦ συγκατοικοῦμε ἀπὸ μικρὸς πῶς δὲν ἔχομε δυσανεστῆτῆ ποτέ, οὔτε μιὰ φορὰ εἰς τὴ ζωὴ μας.

Ἄγνή. Θὰ μᾶς ματιάσουν. Ἀγαθὴ μου. Καὶ μόνον αὐτῆ, ὅλο, ὁ κόσμος ἔχει νὰ τὸ κανῆ.

Ἄγαθὴ. Ἦς φᾶνε τὴ γλώσσά τους. Δὲν ἔχομε τίποτα νὰ μοιράσωμε, γιατί νὰ μαλώσωμε.

Ἄγνή. Ἐὶ καὶ ἂν εἶχαμε νὰ μοιράσωμε, θὰ μαλώναμε;

Ἄγαθὴ. Ἄ! βέβαια ὄχι! Τοῦς φαίνεται ἀλήθεια, Ἄγνή μου, περίεργον. Μά, νὰ σοῦ πῶ, δὲν εἶναι καὶ λιγάκι; Ἀπὸ μικρὸς μαζὺ 20 χρόνια τώρα. Τόση ἀγάπη μεταξύ μας!! Δὲν ἐθόλωσε ἡ μιὰ τῆς ἀλληνῆς νερό, ποτέ, οὔτε ποτε εἰς τὸ παραμικρόν!

Ἄγνή. Καὶ οὔτε θὰ συμβῆ αὐτό. Ἐνόσω θεωρῶ τὴν εὐτυχία σου εὐτυχία μου καὶ τὴν γαρά σου δική μου, γιατί νὰ σὲ δυσανεστήσω, ἀφοῦ ἡ δυσανεσκεία δὲν εἶναι οὔτε γαρά οὔτε εὐτυχία;

Ἄγαθὴ. Ἀλήθεια! Αὐτὸ τὸ αἰσθάνομαι κι' ἐγὼ καὶ γι' αὐτὸ εἶμαι βέβαια ὅτι τίποτε στὸν κόσμῳ δὲν θὰ μᾶς κίχη νὰ δυσανεστήθοῦμε ἔστω καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ἄγνή. Βεβαιότατα τίποτα, τίποτα. (Ἀκούονται κτυπήματα εἰς τὴν θύραν ἐξ ἧς εἰσερχεται δειλὰ—δειλὰ ὁ Μικρός.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΑΓΝΗ ΑΓΑΘΗ ΜΙΚΡΟΣ

Ἀγαθή. (τῷ Μικρῷ) Τί θές, παιδί μου;

Μικρός. (Περιεργάζεται τὸ δωμάτιον καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ πονηρῶς)

Ἀγνή. (ἐγειρομένη καὶ αὐτὴ) Μίλησε, λοιπόν, τί θέλεις;

Μικρός. Ἐχω νὰ δώσω ἐδῶ κάτι τι, μὰ δὲν πρέπει νὰ τὸ δώσω οὔτε εἰς ἄνδρα οὔτε εἰς τὴν ὑπηρετρίαν.

Ἀγαθή. (γελῶσα) Ἐ! σὲ βεβαιοῦμεν, κύριε, ὅτι οὔτε ἀρσενικὲς εἶμεθα, οὔτε ὑπηρετρίες. Τί εἶναι αὐτὸ τὸ κάτι τι;

Μικρός. (μετὰ δισταγμοῦ καὶ βλέπων πλαγίως τὴν θύραν ὡς νὰ ἐτοιμάζεται νὰ δραπέτευσῃ) Ἐνα γράμμα. (τὸ ἐξάγει ἐκ τοῦ κόλπου του)

Ἀγνή. (λαμβάνουσα αὐτὸ) Ἐνα γράμμα! (ἀναγινώσκει τὴν διεύθυνσιν) «Διὰ τὴν Δεσποινίδα Α.» (ἡ Ἀγαθὴ πλησιάζει καὶ αὐτὴ καὶ ἀναγινώσκει τὴν διεύθυνσιν ἐνῶ ὁ Μικρὸς φεύγει ὡς κλέπτῃς χωρὶς νὰ τὸν ἴδωσιν)

ΣΚΗΝΗ Γ'.
ΑΓΝΗ ΑΓΑΘΗ

Ἀγνή. Διὰ τὴν Δεσποινίδα Α.!! Τί λές, νὰ τὸ κρατήσωμε;

Ἀγαθὴ. Ξέρω καὶ ἐγώ!! τί νὰ σοῦ πῶ!! (στρεφομένη) Ποιὸς σοῦ τῶδωσε, παιδί... Μπᾶ ἔφυγε!

Ἀγνή. Ἐφυγε; Ἐ, μὰ τότε, ἀφοῦ νὰ τὸ ἐπιστρέψωμε δὲν μπορούμε κατ' ἀνάγκην θὰ τὸ κρατήσωμε. Καὶ μιὰ φορὰ ποῦ τὸ κρατήσωμεν εἴτε τὸ διαβάσωμε, εἴτε ὄχι, εἶνε τὸ ἴδιο. Ὡστε;

Ἀγαθὴ. Ἐμπρός. (ἡ Ἀγνή τὸ ἀνοίγει) Τί νὰ ἦναι αὐτὸ τὸ μυστήριον!! ἐρωτικόν!!

Ἀγνή. (ἀφοῦ ρίψει μιὰ ματιὰ) Ἐρωτικώτατον. Ἄκουσε. (ἀναγινώσκει)

« Δεσποινίς!

Ἀφοῦ πρῶτον σᾶς ζητήσω συγγνώμην διὰ τὸ τόλμημά μου αὐτό, νὰ σᾶς γραψῶ, θὰ σᾶς παικαλέσω ἢ μᾶλλον θὰ σᾶς ἱκετεύσω νὰ μὴ μὲ ἀπαξιώσητε ἀπαντήσεώς σας Δεσποινίς, ἰπὸ πολλοῦ διερχόμενος πρὸ τῆς οἰκίας σας ἢ ἀληθέστερον διημερεύων καὶ διανυκτερεύων κάτωθεν τῶν παραθύρων σας, δὲν τολ-

μῶ νὰ σᾶς ἀτενίσω. Ἄγνοῶ τὴν τύχην τοῦ βλέμματός μου καί, βεβαιωθῆτε ὅτι ἡ ἄγνοια αὐτὴ μὲ σπαράσσει. Ἦδη αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἀνίκανον νὰ ὑφίσταμαι τὸ μαρτύριον αὐτὸ τοῦ ἔρωτός μου καὶ τὸν σπαραγμὸν τῆς ἀμφιβολίας μου καὶ λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σᾶς γράψω. Ὑποθέτω ὅτι θὰ φαντάζεσθε ποῖος εἶμαι. Μὲ ἴδετε ὡς ἄνθρωπον καὶ θὰ γνωρίσετε τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς σκοπούς μου, ἀφοῦ μάθετε ὅτι μόλις βεβαιωθῶ, διὰ δύο λέξεών σας, περὶ τῶν ἰδικῶν σας αἰσθημάτων. ἀμέσως θὰ ζητήσω τὴν χειρὰ σας. Θέτω κατωθεν τῆς παρούσης τὴν διεύθυνσίν μου ὁλόκληρον ἵνα δυνηθῆτε πρὸ τῆς ἀπαντήσεως σας νὰ ζητήσητε περὶ ἐμοῦ πληροφορίας.

Δεσποινίς, μὴ πρὸς θεοῦ βραδύνετε νὰ μοῦ ἀπαντήσετε Ἡ ἐπιστολή σας δι' ἐμὲ θὰ εἶναι ἄγγελος εὐτυχίας ἢ δυστυχίας Ἡ ζωὴ μου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀπαντήσεώς σας. Λυπηθῆτέ με διότι σᾶς ἀγαπῶ καὶ σᾶς ἀγαπῶ μὲ ἔρωτα ἀσυνήθη, γιγάντειον!

Ὁ τρελλὸς δι' ὑμᾶς

Ἐρρίκος

Ἡ διεύθυνσίς μου, Ἐρρίκον Σακελίωνος
ὁδὸς Κηφισίας Ἀριθ. 602. Οἰκία Ἐρ. Σακελίωνος ἐνταῦθα»

Ἄγνή. !!!

Ἀγαθὴ. !!!

Ἄγνή. Ποῖος νὰ ᾔηται αὐτός!

Ἀγαθὴ. Ξέρω καὶ ἐγὼ! Μήπως εἶναι αὐτὸς ποῦ κάθεται ὅλη μέρα ἀπέναντι στὸ καφενεῖο;

Ἄγνή. Αὐτὸ τὸ ἀνθρωπάριον θὰ λέγεται Ἐρρίκος! Θὰ ἔχη μυθιστορηματικὸν ὄνομα! Αὐτὸς λέγεται Μανώλης, Μῆτρος, Κόλιας, ὄχι Ἐρρίκος..

Ἀγαθὴ. Μήπως ἐκεῖνος ὁ παχύς!

Ἄγνή. Καλὲ τί λές. Αὐτὸς ὁ γονδράνθρωπος, μὲ τέτοια φρασεολογία! (ἀπαγγέλλει) Ἄγνοῶ τὴν τύχην τοῦ βλέμματός μου καὶ βεβαιωθῆτε ὅτι ἡ ἄγνοια αὐτὴ μὲ σπαράσσει!» Ὁ γονδράνθρωπός σου θὰ ἔγραφε. (ἀπαγγέλλει) «Ἀμὰν γιὰ βρούμ, ἀμὰν κουζοῦμ μοῦκαψες τὰ σπλάχνα μου. Ἄχ! Βάχ!» Αὐτὸς ποῦ ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν, Ἀγαθὴ μου, ξέρεις ποῖος θὰ εἶναι;

Ἀγαθὴ. Ποῖος λές;

Ἄγνή. Θὰ ᾔηται ὁ «γαντοφορεμένος νέος» ὅπως τὸν ἔχομε βαφτίσει. Αὐτὸς στριφογυρίζει ἐδῶ διαρκῶς καὶ διημερεύει καὶ διανυκτερεύει εἰς τὸ καφενεῖον. Αὐτὸς βεβαίως δύναται νὰ λέγεται Ἐρρίκος καὶ φαίνεται μορφωμένος τόσον ὥστε νὰ γράφῃ τέτοια γράμματα καὶ πλούσιος ὅσον εἶναι.

Ἄγαθῷ. Ποῦ τὸν ξέρεις;

Ἄγνῷ. Δὲν βλέπεις ἐδῶ εἰς τὴν διεύθυνσιν; «Οἰκίαν Ἐρρίκου Σακελιῶνος» Ποιὸς μὴ πλούσιος μπορεῖ νὰ ἔχῃ σπῆτι εἰς τὴν ὁδὸν Κηφφησιᾶς.

Ἄγαθῷ. Ἀλήθεια καυμένη- Καὶ τί ὠραῖος νέος!!

Ἄγνῷ. Συμπαθής! συνεσταλμένος!

Ἄγαθῷ. Μορφωμένος! Ἀξιοπρεπής!

Ἄγνῷ. Καὶ τίμιος, ἀφοῦ ἔχει ὑπ' ὄψει τοῦ ἀμέσως γάμον.

Ἄγαθῷ. Τί λές! Τί λές!! Πλούσιος.

Ἄγν. Ζηλευτὸς γαμπρός!! (ἀκκίζομένη) Ἔ τί λές;

Ἄγαθ. Τί νὰ πῶ! Τόση εὐτυχία!!

Ἄγν. Ἐπερίμενες μιὰ τόση εὐτυχία γιὰ μένα.

Ἄγαθῷ. (δυσaráστως) Γιὰ σένα;

Ἄγν. Βέβαια. «Διὰ τὴν Δεσποινίδα Α.», δηλ. Ἄγνην, ἐμένα.

Ἄγαθ. (ψυχρῶς) Καὶ διατί ὄχι «διὰ τὴν ἰδοῦ Α.», δηλ.

Ἄγαθὴν, ἐμένα;

Ἄγν. (ψυχρῶς) Διότι... νὰ διότι μοῦ τὸ λέει ἡ καρδιά μου πῶς ἐμένα ἐννοεῖ.

Ἄγαθ. (ψυχρῶς) Καὶ ποῦ ξέρεις τί λέει καὶ ἡ δική μου ἡ καρδιά;

Ἄγν. (μετὰ θυμοῦ, ἔρω. ἀγαπητῆ μου, ὅτι ἐννοεῖ ἐμένα. Ὅσω καὶ ἂν εἶμαι μετριόφρων, αἰσθάνομαι ὅτι εἶμαι ἰκανὴ νὰ ἐμπνεύσω τόσαν ἔρωτα

Ἄγαθ. (μετὰ θυμοῦ) Ὡστε φρονεῖς ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἰκανὴ γι' αὐτό;

Ἄγν. (περιφρονητικῶς) Ἦν ξέρω.

Ἄγαθ. (ὕβριστικῶς) Εἶται ἄναιδής. (διευθύνεται πρὸς τὴν δεξιὰ θύραν)

Ἄγν. (ὕβριστικῶς) Ὅχι λιγώτερο ἀπὸ σένα (διευθύνεται πρὸς τὴν ἀριστερὰν θύραν)

(Μόλις ἀνοίξουν τὰς θύρας διὰ νὰ ἐξέλθουν τῆς σκηνῆς ἀκούονται κτυπήματα εἰς τὴν θύραν τοῦ βάθους.)

Ἄγν. καὶ **Ἄγαθ.** (ἐκ τῆς θέσεώς των) Ἐμπρός.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΑΓΝΗ ΑΓΑΘΗ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΣ

(Μόλις ἰδοῦν τὸν μικρὸν σπεύδουν ἀμφότεραι πρὸς αὐτόν.)

Ἄγν. (σύρουσα τὸν μικρὸν ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς) Ἐλα ἴδω, παιδί μου, σὲ ποιὰν σοῦ εἶπε νὰ δώσης τὸ γράμμα;

Ἄγαθ. (σύρουσα τὸν μικρὸν ἐκ τῆς ἐτέρας χειρὸς) Ναί, μί-
λησε, γρήγορα, μικρέ μου, ποῦ σοῦ εἶπαν νὰ τὸ δώσης;

Μικρός. ἔντρομος; Μοῦ εἶπαν νὰ τὸ δώσω....

Ἄγν. Ποῦ!!!

Ἄγαθ. Ποῦ!!!

Μικρός Εἰς .. τὸ ἐπάνω πάτωμα.

Ἄγν. καὶ **Ἄγαθ.** (μένουν ἐμβρόντητοι.)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΛΙΚΝΟΝ—ΤΑΦΟΣ

I

Εντὸς τοῦ θαλάμου τοῦ ἐστρωμένου διὰ παχέως τάπη-
τος καὶ ἀμυδροῦς φωτιζομένου διὰ τῶν ἡμιανοίκτων πα-
ραθύρων, εὐτυχῆς εἰσέρχεται ἀκροποδητεὶ ἢ νεαρὰ μή-
τηρ. Παραμερίζει τὰ ἀραγνοῦφῃ παραπετάσματα τοῦ
λίκνου καὶ προσηλοῖ τὸ βλέμμα εἰς τὰ προσφιλῆ χαρα-
κτηριστικὰ τοῦ κοιμωμένου βρέφους. Κρατεῖ τὴν ἀνα-
πνοήν της, κύπτει ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰ χεῖλη της ἐλαφρότερα
τοῦ ζεφύρου ψάουσι τὸ μέτωπον τοῦ ὑπνώττοντος ἀγ-
γέλου. Τρέμει μὴ ἀφυπνίσῃ αὐτό, μὴ ταράξῃ τὸν ὕπνον
ἐκεῖνου τὸν ὀλιγόωρον. ἐν ᾧ συγγχρόνως θὰ ἐδίδε σταγό-
να πρὸς σταγόνα τὸ αἷμά της διὰ νὰ ἴδῃ ἀτενίζοντας
αὐτὴν τοὺς ἀθώους ὀφθαλμούς, οὓς τῇ ἀποκρούπουν τὰ
κεκλεισμένα λευκὰ βλέφαρα, ὅπως ἀπολαύσῃ τὸ μειδιά-
μα τὸ γλυκὺ τῶν ἡμιανοίκτων ροδίνων χειλέων, τὸ ὀ-
ποῖον εἶνε ἢ ἀμοιβὴ ὅλων τῶν κόπων, τῶν πόνων, τῶν
ἀγρυπνιῶν, τοὺς ὁποίους προθύμως θὰ ἐδιπλασίαζεν ἢ
μήτηρ δι' αὐτὴν τὴν ὑπερτάτην ἀμοιβήν.

Πόσα ρόδινα ὄνειρα εὐτυχίας, πόσαι χρυσαὶ ἐλπίδες μέλλοντος τιμῶν, δόξης, χαρᾶς, πλούτου, εὐτυχίας, δὲν πλημμυροῦσι τὴν καρδίαν τῆς τρυφερᾶς μητρὸς, ἥτις γλυκὺν ψιθυρίζει νανούρισμα παραφυλάττουσα τὸν ὕπνον τοῦ κοιμωμένου τέκνου παρὰ τὸ λίκνον τῆς ζωῆς!...

II

Ἐντὸς τοῦ ἀπεράντου τοῦ κόσμου θαλάμου τοῦ ἐπεστροφένου διὰ τοῦ πολυτελεστέρου τάπητος, τὸν ὁποῖον ἐσχέδιασε τοῦ Δημιουργοῦ ἡ ὑπερύψηλος φαντασία καὶ ἐξύφαναν τῆς Ἀνοίξεως οἱ ροδόφυλλοι δάκτυλοι, ὅπου ἀπεικονίζονται μὲ τὰ λαμπρότερα χρώματα ἢ πλουσιωτέρα γλῶη, τὰ μυριόχρωμα καὶ ἀπειρόσχημα ἄνθη, οἱ κελαρῦζοντες ρυάκες καὶ οἱ ἐλικσειδῶς ρέοντες ποταμοί, οἱ ὀρμητικοὶ καταρράκται, τὰ σύσκια δάση καὶ αἱ χιονοσκεπεῖς κορυφαὶ τῶν ὄρεων, ἐντὸς τοῦ ἀτελευτήτου θαλάμου, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος μέγας καλλιτέχνης ἐστέγασε μὲ τὸν κυανοῦν οὐρανὸν τὸν ἐστιγμένον ἀπὸ μυριάδας λαμπυριζόντων ἀστέρων, μὲ τὸν περιλαμπῆ ἥλιον καὶ τὴν ἀργυρόλευκον σελήνην, τὴν ροδίην ἀνατολήν καὶ τὴν χρυσοπόρφυρον δύσιν, ἐντὸς τοῦ πολυτελεστάτου καὶ ἀμυθήτου πλούτου θαλάμου τούτου, ὁ θάνατος φυλάττει τὸ λευκὸν τοῦ ἀνθρώπου λίκνον, τὸν σκοτεινὸν καὶ ψυχρότατον τάφον.

Δὲν πλησιάζει εἰς τὸ λευκὸν λίκνον ἡ τρυφερὰ μήτηρ ἀκροποδητεῖ μετὰ παλμῶν εὐτυχίας. Δὲν εἶνε ὁ τάφος ἡ κοιτὶς ἔνθα ἡ ἐλπίς ὑπνώττει βαυκαλιζομένη ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ὄνειρα τῆς εὐτυχίας. Ἡ μήτηρ, ἡ ἀδελφή, ἡ σύζυγος, τὸ τέκνον, ἔρχονται ἐκεῖ μὲ κλονούμενα βήματα, μὲ βαρυαλγοῦσαν καρδίαν, μὲ ἀπόγνωσιν εἰς τὴν ψυχὴν, μὲ ὀδύνην εἰς τὰ στήθη. Ἡ τρέμουσα χεὶρ δὲν δύναται νὰ παραμερίσῃ τὸ μαρμάρινον παραπέτασμα, ἵνα φανῶσι τὰ προσφιλῆ χαρακτηριστικά, τὰ ὁποῖα ζηλοτύπως κρατεῖ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

Ο ΔΡΑΚΟΣ

ἡ εὐρωτιῶσα κρύπτη, ὅπου ὁ θάνατος συντελεῖ τὸ ἀπαι-
σιον τῆς καταστροφῆς ἔργον του.

Δὲν ἀναμένεται ἐκεῖθεν τὸ θεῖον μειδίαμα, ἡ ὑπερ-
τάτη τῶν κόπων ἀμοιβή, τὸ βλέμμα τοῦ ἀγαπωμένου ὄν-
τος, τὸ κορύφωμα τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου! Βρα-
δέως σταλάζει τὸ δάκρυ, ὁ ἀτμός τῆς φλεγομένης καρδίας
ἐπὶ τοῦ ἐρημητικῶς κεκλεισμένου λίκνου τοῦ θανάτου. Εἰς
τὰς τρυφερὰς ἐπικλήσεις ἀπαντᾷ ἡ παγερὰ σιγή. Τὸ γλυκὺ
νανούρισμα ἀντικατέστησε ὁ πικρὸς θρῆνος, τὴν ἐλ-
πίδα ἢ ἀπελπισία, τὴν χαρὰν ἢ ὀδύνη, τὰ ὄνειρα, τὰ εὖ-
τυχῆ ὄνειρα τῆς ζωῆς, τοῦ θανάτου ἢ σκληρὰ καὶ ἀπαισία
πραγματικότης!

Λίκνον τῆς ζωῆς ἐντὸς τοῦ λιθοκτίστου θαλάμου ποίαν
κοιμίζεις δι' ὀλίγον χαρὰν! Λίκνον τοῦ θανάτου, τάφε
ψυχρῆ ἐντὸς τοῦ πολυτελεστάτου καὶ ἀπεράντου τοῦ κό-
σμου θαλάμου ποίαν κοιμίζεις αἰωνίως ὀδύνην!

Τίς εὐτυχῆς ἐκίψεν ἐπὶ τοῦ λίκνου τῆς ζωῆς χωρὶς νὰ
γονυπετήσῃ παρὰ τὸ λίκνον τοῦ θανάτου, παρὰ τὸν ψυ-
χρὸν τάφον ὅπου τὸν ἀτελεύτητον κοιμᾶται ὕπνον ἢ χα-
ρὰ καὶ ὁ πόνος, ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δυστυχία, τὸ μεγαλεῖον
καὶ ἡ ἀσημότης, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ πτωχία, καὶ δὲν ἔστα-
μάτησαν ἐκεῖ αἱ σκέψεις του καὶ δὲν ἠσθάνθη τὴν συν-
τριβὴν τοῦ χωρισμοῦ ἐνὸς προσφιλοῦς αὐτῷ ὄντος, καὶ
δὲν ἀπεκαλύφθη πρὸ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἀληθοῦς τοῦ θα-
νάτου κράτους τοῦ κυριαρχοῦντος τοῦ ψευδοῦς καὶ ἀσθε-
νοῦς βασιλείου τῆς ζωῆς;

Μάϊος 1909.

Ε. Σ. Σ^β.

Γ Ν Ω Μ Α Ι

— Οἱ ἄνθρωποι. ὅταν θέλουν νὰ βεβαιώσωσιν τινα περὶ τινος
πράγματος ἐπικαλοῦνται μάρτυρα τὸν Θεόν, διότι δὲν φοβοῦν-
ται νὰ διαψεύσῃ αὐτοὺς ποτέ. (Βασίλισσα τῆς Ρουμανίας)

ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

ΔΕΝ ἐγεννήθης τύραννος στή φύσι
Ἀθῶες ψυχές κ' ἐσὺ νὰ βασανίσης,
Ἀνάμεσα στὰ πάθη καὶ στὰ μίση
Ἦρθες γλυκειὰν ἀγάπη νὰ σκορπίσης.

Κ' ἂν δὲν μπορῇ τὸ χέρι νὰ κρατήσῃ
Τὸν κεραυνὸ ποῦ στέλνει πάντα ἢ φύσις,
Τὸν ἀδικο τὸ φόνο νὰ ἐμποδίσῃ,
Θ' ἄρθῃς Ἐσὺ νὰ μᾶς παρηγορήσης.

Μὲ πόσο φῶς τῆ φάτνη σου στολίζεις!
Σὰν ἄλλος ἥλιος ἐλαμψες στή γῆ
Τῆ νύχτα τῆ μεγάλη νὰ φωτίσης.

Κ' ἡμεῖς στὸ μαῦρο ροῦχο τυλιγμένοι,
Καλόγεροι μὲ ψεύτικη ἀρετὴ
Στὸ φῶς σου ἢ ψυχὴ μας εἶνε ξένη.

II

Ὅταν τῆς γῆς ἐπάτησες τὸ χῶμα,
Καὶ μέσ' ἑστὰ στήθη ἀγνὴν ἀγάπη κλειοῦσες,
Μπρὸς στὸν λαὸ ἀνοίγοντας τὸ στόμα
Γιὰ τὴν ἀλήθεια πάντοτε μιλοῦσες.

Στὰ βάσανα παρέδωκες τὸ σῶμα,
Τυφλὰ κ' ἐσὺ τῆ μοιρὰ σου ἀκλαυθοῦσες
Καὶ τὸ θνητὸ ποῦ σε παιδεύει ἀκόμα
Ἐπάνω ἀπ' τὸ σταυρὸ σου ἐσυγχωροῦσες.

Μὰ τώρα πλειὰ ποῦ ἡ λύσσα μας ἐχάθη
Σὰν δοῦλοι ἐμπρὸς σου γέρνομε καὶ κλαίμε
Μ' ἕποχρισία ἐκεῖνα σου τὰ πάθη,

Κ' ἐσὺ ποῦ φῶς ἐκλειοῦσες στή ψυχὴ σου,
Λιβάνια καὶ κεριὰ ἔμπροστά σου καίμε
Γιὰ νὰ σωθοῦμε τάχ' ἀπ' τὴν ὀργή σου.

ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝ ΣΕΡΒΙΑ

[Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὴν κάτωθι μικρὰν μελέτην «Ἐξελίξις τῆς φορολογίας ἐν Σερβίᾳ» τοῦ ἐν Ἀθήναις καλλίστου ἡμῶν συνεργάτου καὶ φίλου κ. Θ. Κριεζῆ. Ὁ κ. Κριεζῆς, εἰς τὰ πανεπιστημιακὰ ἀκόμη εὐρισκόμενος ἐδώλια, εἶνε γνωστός εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Μικρασιατικοῦ» ἐκ τῶν εἰς προηγουμένους τόμους δημοσιευθέντων τρυφερῶν ποιημάτων του. Ἡ κατωτέρω μελέτη του συνιετημένη ἐκ πολὺ ἐκτενεστέρας τοιαύτης ἀναγνωσθείσης ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ μάθημα τῆς δημοσιονομίας ἐνώπιον τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀνδρεάδου, ἀπέσπασε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὸν ἔπαινον τοῦ τε καθηγητοῦ καὶ τῶν συμφοιτητῶν του καὶ εἶνε ἀληθῶς εἰς λαμπρὸς πρόλογος τῆς εὐδοκίμησης τοῦ μέλλοντος ἐπιστήμονος.]

Ἡ Σερβία κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνεξαρτησίας της διετήρησε τὸ τουρκικὸν φορολογικὸν σύστημα. Καὶ ἐν Ἑλλάδι τὸ αὐτὸ συνέβη καταργηθέντος τοῦ χαρασιῶ, διότι δὲν εἶνε εὐκόλος ἡ μεταβολὴ τῶν φορολογικῶν συστημάτων, ἅτινα συνδέονται μὲ τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῶν λαῶν. Ἐπίσης καὶ ἡ Αὐστρία, εἰρησῖθω ἐν παρόδῳ, ὄτε κατέλαβε τὴν Βοσνίαν ἐν ἔτει 1878 διετήρησε τὸ τουρκικὸν φορολογικὸν σύστημα. Ἡ ἐν ἔτει 1835, ὄτε ἀπέκτησεν ἡ Σερβία σύνταγμα, συγκληθεῖσα ἀντιπροσωπεία τοῦ λαοῦ κατήργησεν ἅπαντας τοὺς πρὶν φόρους καὶ ἐθέσπισεν ἓνα μόνον κεφαλικὸν ἢ ταλλήρων δι' ἕκαστον ἄνδρα ἀπὸ τοῦ 21 μέχρι τοῦ 60 ἔτους τῆς ἡλικίας του. Ἡ φορολογία ὁμως αὕτη δὲν ἐφαίνετο δικαία, διὰ τοῦτο μετὰ τινα ἔτη ὤρισθη τὰ 3 τάλληρα νὰ πληρώνωνται ὡς φόρος κεφαλικός, τὰ δ' ἕτερα 3 ὡς φόρος περιουσίας. Ἡ εἴσπραξις ἐγένετο διὰ τῶν κοινοτήτων· δηλ. ἐπεβάλλετο εἰς ἐ-

κάστην κοινότητα ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορολογουμένων μελῶν της τὸ ἀντιστοιχοῦν ποσόν, αὕτη δὲ διένειμε καὶ εἰσέπραττε τοῦτο. Ἴνα προληφθῶσι δὲ αὐθαιρέσιαι ὠρίσθησαν ἀνώτερα ὄρια, ἄνω τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατό τις νὰ πληρώσῃ. Τοιαύτη διέμεινε ἡ φορολογία ἐν Σερβία μέχρι τοῦ 1884 ὁπότε εἰσήχθη σύστημα φόρων ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων. Τὸ σύστημα τοῦτο περιλαμβάνει α') ἔγγειον φόρον β') φόρον οἰκοδομῶν γ') φόρον ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν κεφαλαίων δ') φόρον ἐπιτηδεύματος ε') βιομηχανικὸν φόρον στ') κεφαλικὸν φόρον καὶ ζ') πρόσθετον φόρον.

Ἐγγειος φόρος. Καταργηθεῖσης τῆς δεκάτης τῷ 1835 δὲν ὑπῆρχεν ἔγγειος φόρος μέχρι τοῦ 1884. Ὅτε δὲ οὗτος εἰσήχθη εὗρεν ἡ Σερβικὴ κυβέρνησις μεγάλας δυσχερείας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν, στερουμένη κτηματολογίου. Διαιροῦνται αἱ γαῖαι εἰς πέντε κατηγορίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς φορολογίας. Ἄλλ' ὅμως δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὁ νόμος τὴν παραγωγικότητα τοῦ ἐδάφους καὶ διὰ τοῦτο περιπίπτει εἰς ἀδικίαν.

Φόρος οἰκοδομῶν. Ὁ φόρος οὗτος λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν φύσιν τῶν οἰκοδομῶν διακρίνων ταύτας εἰς τρεῖς τάξεις. Δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ἀφαίρεσις ἐξόδων συντηρήσεως, τόκου χρεῶν, χρεολυσίων, ἐπομένως ὁ φόρος εἶνε ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου.

Φόρος τῶν κεφαλαίων. Πληρώνουσι τοῦτον οἱ τόκοι τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν δημοσίων δανείων, ἂν μὴ ἀπαλλάσσωνται δι' ἰδιαιτέρου νόμου· οἱ τόκοι τῶν ἰδιωτικῶν δανείων· τὰ εἰς τὰς τραπέζας κατατεθειμένα κεφάλαια· τὰ διὰ βίου εἰσοδήματα ἐκ τῶν χρεωγράφων.

Φόρος ἐπιτηδεύματος. Εἰς τὸν φόρον τοῦτον ὑπόκεινται, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ κράτους ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ οἱ ἰδιωτικοί· οἱ ἐξασκοῦντες ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα καὶ οἱ ἐργάται. Ἡ διανομὴ τοῦ φόρου γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει

τῶν δηλώσεων τῶν ταμείων διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἰδιωτικῆς δηλώσεως διὰ τοὺς λοιπούς.

Βιομηχανικὸς φόρος. Ὑπόκεινται ἐνταῦθα ὅλα τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα, τράπεζαι, καταστήματα ἐμπορευμάτων ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν προϊόντων, ζυθοποιεῖα, φαρμακεῖα κ.τ.λ.

Κεφαλικὸς φόρος. Τὸν φόρον τοῦτον πληρώνουσιν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Σερβίας ἀπὸ τοῦ 21 μέχρι τοῦ 60 ἔτους. Προστίθενται δὲ εἰς τὰ 6 φρ. καὶ 0, 05 φρ. ἐπὶ ἐκάστου φράγκου πληρωνομένου ἀμέσου φόρου.

Πρόσθετός φόρος. Ἐπὶ ἐκάστου φράγκου πληρωνομένου ἀμέσου φόρου καταβάλλονται ἔτι 75 παράδες (75 0)0. Εἶνε ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι ἐν Σερβίᾳ πρὸς κάλυψιν τῶν ἀύξανόμενων ἀναγκῶν τοῦ κράτους προσφεύγουσιν εἰς προσθέτους φόρους. Ἀνῆλθον δὲ ἤδη σχεδὸν εἰς 100 0)0 ἐπὶ τῶν ἀμέσων φόρων.

Ἡ μελέτη αὕτη ἐλήφθη ἐκ τοῦ συντάγματος τοῦ Dr. Zoran Markowitsch, «das Ertragssteuersystem in Serbien» München 1908.

Ἐν Ἀθήναις

Θ. Κορ.

φοιτητῆς τῆς Νομικῆς

Εἰς τὴν Μοῦσαν

ὦ Μοῦσα! ὡς πρὸς Χάνισαν
τὸ πᾶν πρὸς σὲ κινεῖται
κ' οἱ στιχοῦργοι ἐφάνησαν
πυκνοὶ ὡς ἀμανῖται

Σοῦ χάριν ἐμεγάλωσαν
τῶν ποιητῶν οἱ ζήλοι
ἀλλὰ σὲ ξεχαρβάλωσαν
καὶ σ' ἔκαμαν ρεζίλι...

ὦ Μοῦσα! ἐκ κατάγματος
παθοῦσαν ἐπαράτου
τὸ ρεῦμα τοῦ Συντάγματος
σὲ πῆρε στὰ νερά του!

ἌΔΥΣ

ΕΥΛΑΒΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Γ. ΤΣΟΥΒΑΛΤΣΗΣ

Ἐὰν ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἵτινες ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐδημιούργησαν διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ εὐφυΐας αὐτῶν περιουσίαν καὶ θέσιν περί-βλεπτον, εἰς τοιοῦτος εἶνε καὶ ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Τσουβαλτσῆς.

Ἐγεννήθη ἐν Σινώπῃ τῷ 1850 ὑπὸ πτωχῶν πλὴν εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων γονέων καὶ ἐδιδάχθη τὰ πρῶτὰ γράμματα ἐν τῇ ἀκμαζούσῃ τῆς πατρὸς αὐτοῦ σχολῇ. Λωδεκαετῆς ἀπῆλθεν εἰς Θεοδοσίαν τῆς Ρωσσίας, παρὰ τῷ πρεσβυτέρῳ αὐτοῦ ἀδελφῷ καὶ εἰσῆχθη εἰς σχολὴν πρὸ. ἐκμαθησὶν τῆς Ρωστικῆς, μεθ' ἧς ἐτο-ποθετήθη ὡς ὑπάλληλος εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα. Φιλόπonos καὶ χαρακτῆρος ἀνεξαρτήτου, οἰνειρεύετο νὰ ἰδρῦσῃ ἰδίαν ἐργα-σίαν, τοῦθ' ὅπερ καὶ δὲν ἐβόκδυνε νὰ πραγματοποιήσῃ. μόλις κατορθώσας νὰ ἐξοικονομήτῃ ἐλάχιστον χρηματικὸν ποσὸν Δραστήριος, ὀλιγαρκῆς καὶ τίμιος εἰς τὰ συναλλαγὰς του ταχέως

προήγετο, ὅτε ἐκραγέντος τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ὑπεχρεώθη ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀποσυρθῆ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ρωσσίας. Ἰδρυσε τότε κατ'ἰστέμη ἀποικιακῶν εἰς Κριμσκάγιαν καὶ ἕτερον ἐν Νοβοροσίσκῃ ἅμα τῇ λήξει τοῦ πολέμου καὶ αὐτὰ ὑπῆρξαν αἱ πλουτοπαραγωγοὶ ἀρτηρίαὶ τῆς μεγάλης περιουσίας του, ἧς τόσον ἐπωφελῆ ἔκαμε χρῆσιν.

Ὁ Γεώργιος Τσουβαλτσῆς δὲν ἐπεζήτησε τὸν πλοῦτον πρὸς ἴδιαν του μόνον ἀπόλαυσιν, ἀλλ' ὅπως τοῦτον μεταχειρισθῆ πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς πατρίδος του ἰδία, τὴν ὁποίαν ὑπερηγάπα. Αἱ πολλαὶ εἰς αὐτὴν εὐσεβεῖς δωρεαὶ του, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολυτελέστατος ἐπιτάφιος εἰς τὸν ἐν Σινώπῃ Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἦσαν ἡ ἀπαρχὴ τῶν βραδύτερον διὰ γενναίων καὶ ζηλευτῶν ἔργων ἐκδηλωθέντων πατριωτικῶν αἰσθημάτων τῆς μεγάλης του καρδίας. Ὅταν κατὰ τὴν πυρκαϊάν τοῦ 1895 ἡ Σινώπη σχεδὸν ὅλη ἀπετεφρώθη καὶ οἱ συμπολίται αὐτοῦ ἔμειναν ἀνέσταισι, εἰς ἄκρον θλίβεσθαι τῆς εὐαγθῆτος ψυχῆς του, ἔσπευτε πρῶτος εἰς βοήθειαν τῶν πατριῶτων συμπατριῶτων του. Ἡ κορωνὴς ὅμως ὅλων τῶν γενναίων κατὰ τὴν περιστάσιν ταύτην προσφορῶν του εἶναι ἡ δὲ ἰδίων του δαπανῶν ἀνεγερσις τῆς ἀποτεφρωθείσης Σκολῆς τῶν ἱερῶν, ἧτις στεγαζοῦσιν σήμερον τὴν ἀκμήτιον τῆς Σινώπης νεότητα, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ὄνειρόν του ἦτο νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ τοὺς πόρους τῆς ἀπροσκόπου λειτουργίας. Δυστυχῶς, ὁ θάνατός του τῷ 1902 ἐν τῇ μεσουρανήσει τῆς ἐμπορικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς δράσεώς του, δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ ἀποτελειώσῃ ὡς ἐπόθει τὸ ἔργον του. Ἐν τούτοις παρὰ τῆς ἀνταξίας αὐτοῦ συζύγου καὶ τοῦ ἐπὶ θυγατρὶ ἀξιολόγου γαμβροῦ του κ. Νικολάου Ἀλτουνογλου, Προέδρου τῆς κοινότητος Σινώπης, καὶ τῶν δύο μικρῶν ἐτι υἱῶν του, κληρονόμων τῶν ἀρετῶν καὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ αἰμνήστου πατρός των, πολλὰ δικαιοῦται νὰ ἀναμένῃ ἢ παρ' αὐτοῦ εὐεργετηθεῖσα καὶ εὐγνωμονοῦσα πατρίς του.

ΦΟΒΕΡΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Καθολικὸς τις καταληφθεὶς ὑπὸ νεκροφανεῖας ἐξηγέρθη, καθ' ἣν στιγμήν οἱ νεκροφόροι ἐκάλυπτον τὸ φέρετρόν του. Εἰς τὸν κρότον τῶν ἤλων, δι' ὧν ἐκάρφωνον τὸ σκέπασμα, νομίσας ὅτι ὡς συνήθως κρούουσι τὴν θύραν, ἀναφωνεῖ.

—Entrez.

ΕΡΩΣ ΦΟΝΙΑΣ

Ἐκπνέων τὴν τὸν θάνατον, ἀλλὰ δικτηρῶν κάποιαν ψυχραμίαν ἔχει βιασμένην, μὲ πῆρε βιασίως ἀπο-τα-χειοῦ καὶ μὲ τραβήξε πέρα, μακριὰ ἀπὸ τὸν λάκκον, ὅπου κατέβησαν τὸ φέρετρο. Ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ ἐμουρμούριζε εἰς τὰ τελευταίους εὐχάς. Ἐνας κρότος ξηρὸς καὶ ἀπαίσσιος μὲ ἔκχμε νὰ ἀίσθανθῶ ρίγος εἰς τὸ σῶμα. Ἦτον ἡ πρώτη φούχτα τοῦ γόμφατος ποῦ ρίχθηκε ἐπάνω 'στὸ σκέπασμα.

Ἐπῆραμε ἕναν ἀπὸ τοὺς στενοὺς δρομίσκους τοῦ νεκροταφείου ποῦ τραβοῦν πρὸς τὴν ἐξοδον. Τὴν νύκτα εἶχε πέσει φαίνεται ἀρκετὴ βροχὴ. Εἰς τοὺς θάμνους, εἰς τὴν γλόβην, εἰς τὰ σιδερένια περιφράγματα ποῦ τοιγύριζαν τοὺς τάφους, ἔλαμπαν σταγόνες. Ὁ δρόμος μὲ τὴν δεινροστοιχίαν ἀπὸ κυπαρίσσια ἦτο ἀρκετὰ μακρὸς. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, πέραν ἀπὸ τοὺς τάφους, πέραν ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς κατοικίας τῶν νεκρῶν, ἔβλεπε κανεὶς λειβαδιὰ πράσινα,

[Χαίρομεν ἅμα καὶ σεμνυνόμεθα εὐφρονόντες ὁλονὲν τὸν κύκλον τῶν εὐγενῶν συνεργατῶν μας διὰ τῆς στρατιολογίας τῶν ἐπιλεκτοτέρων χειριστῶν τοῦ καλίμου τόσον τῆς Τουρκίας ὅσον καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Κωνσταντῖνος Σνώκ, ὁ ὁποῖος ποιεῖ σήμερον τὴν πρώτην ἐμφάνισίν του εἰς τὰς σελίδας τοῦ «Μικροασιατικοῦ» εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων ὅσοι μετὰ τῶν διακεκριμένων φίλων συνεργατῶν μας Κ. Κουρτίδου, ἱατροῦ ἐν Σουφλίῳ καὶ Ι. Μπήτου, δημοσιογράφου ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκπροσωποῦσι τὴν γησίαν φιλολογικὴν ἐργασίαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ. Διδάκτωρ τῆς φαρμακευτικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κατέγεται ἐκ Σερρών καὶ ἐργάζεται ἐν Σάνθῃ δίδων συχνὰ δειγμάτων τῆς ποιητικῆς καὶ λογογραφικῆς ἰδιοφυίας του ἐν τῇ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐγκρίτῳ ἡμερηίδι «Νέα Ἀληθεία», ἧς εἶνε τακτικὸς καὶ ἀγαπητὸς συνεργάτης. Τὸ τάλαντον τοῦ κ. Σνώκ οἱ ἀναγνώσται μας θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐκτιμήσωσιν ἐπαρκῶς ἐκ τοῦ ἔδῃ παρατιθεμένου ὡραίου ἔργου του «Ἐρως Φονιάς» μὲ τὰς ζωντανὰς καὶ βαθύτατα ψυχολογημένας σελίδας του καὶ τὴν δυνατὴν πρωτοτυπίαν τῶν χαρακτήρων, τοὺς ὁποίους παρουσιάζει].

τὰ ὁποῖα ἐξετείνοντο μὲ χάριν μακρὰ καὶ τὰ ὁποῖα ἴσως μίαν ἡμέραν θὰ περιφραχθοῦν, καὶ θὰ προσρισθοῦν καὶ ἐκεῖνα νὰ χορηγηθοῦν ὡς ἐπέκτασις τῆς ἀπαισίας κατοικίας. Ἡ ὄψις τῆς πρασίνης αὐτῆς ἐκτάσεως παρουσίαζε μιὰ ἡσυχία ἀλλοιωτική. Πολὺ μακρὰ, κάτω, διεφάνοντο βουνὰ ὑποκύανα. Ἀνέπνεε κανεὶς πρὸ ἐλευθέρου. Ἐβλίσχε πρὸς ὁ θάνατος εἰς τὴν εὐρείαν ἐκείνην ἔκτασιν, εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐκείνους καὶ τὰ λειβάδια ἔχανε πολὺ ἀπὸ τὴν φρίκην του. Ἀλλὰ ὅλον αὐτὸ τὸ θελκτικὸν πανόραμα δὲν κατώρθωνε νὰ σβύσῃ τὴν φρικτὴν εἰκόνα ἀπὸ τὴν ὁποῖαν χωρισθήκαμε. Τὸ ροδερὸ θέμα τὸ εἶχα πάντα μπροστά μου, ἴστὰ μάτια μου, δὲν μ' ἄφινε. Ἀλλὰ ἀποροῦσα μὲ αὐτὸν ποῦ μὲ ἔσευε, σὰν νὰ μὴν ἦτο αὐτός, τὸν ὁποῖον ἔσπευε νὰ σέρνουν καὶ ποῦ ὠφείλε νὰ τὴν αἰθνῆται ὅλα μὲ τὴν αἰσθησὶ τῆς ἀπογνώσεως, τοῦ τέλους.

Τὸν ἔβλεπα πρὸ ἐργῆ καὶ προσπαθοῦσα κάτι νὰ εὕρω ἴστην ψυχρὴ φυσιογνωμικὰ του ποῦ νὰ εἶναι παρμένο ἀπὸ τὴν σπαρακτικὴν στιγμὴν. Γύρισε μὲ κῦτταζε, σὰν νὰ ἐνόησε τί ζητοῦσα καὶ μὲ μιὰ φωνὴ βασιεῖκ, δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὴν εἶπω μελαγχολικὴ, διότι πάντοτε ἦτο τοιαύτη.

—Μὲ βλέπεις, μοῦ λέγει, μὲ βλέπεις μ' ἕναν παράδοξον τρόπον, διότι μὲ ἐπερίμενες διχφορετικόν. Σοῦ φαίνομαι σὰν τέρας, διότι δὲν ἔκαμα ἕνα πρᾶγμα, φυσικόν, ἀνθρώπινον. Δὲν ἔκλαψα, δὲν ξεφώνησα, δὲν ξεσχίσθηκα, δὲν ἔπεσα ἐπάνω εἰς τὸ φέρετρον ζητῶν νὰ παρῶ μαζὴ τῆς, δὲν ἐπρόφερα καὶ τὸ ὄνομα τῆς, δὲν ἔδειξα τέλος πάντων τίποτε ἀπὸ ὅ,τι ἔσπευε νὰ δεῖξῃ ἕνας ἄνθρωπος ποῦ ἀκούσθηκε ὅτι ἀγαποῦσε τρελλὰ, ποῦ ἀγαποῦσε μὲ πάθος, τὸ ὁποῖον τὸν κατέτρωγε, τὸν ἔλυωνε, τοῦ ἀφαιροῦσε σταλαγματιὰ σταλαγματιὰ τῆ ζωῆ του, καὶ ἀκόμη ἄλλο, τὸν ἀπεστέρησε ἀπὸ πολλὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα εἶχε, τὸν ἔκαμε ἀπότομον, ἀπόκεντρον, ξένον πρὸς τοὺς φίλους του, ἀγροῖκον πρὸς τὴν κοινωνίαν, μὲ ἄλλους λόγους ποῦ τὸ πάθος αὐτὸ εἶχε τόσην δύναμιν, ὥστε νὰ τοῦ μεταβάλλῃ ὅλον τὸ σωματικόν καὶ τὸ ἠθικόν εἶναι του, νὰ τὸν καταστρέψῃ. Λοιπόν, ναι, φίλε μου. Εἶμαι ἕνα τέρας, ἀλλὰ ἀπὸ ὅ,τι θὰ σοῦ διηγηθῶ, θα καταλάβῃς πόσον εἶμαι ἀξιολύπητον θῦμα μιᾶς δυνάμεως, ἡ ὁποῖα μὲ ἔκαμε τοιοῦτον, μιᾶς δυνάμεως, ἡ ὁποῖα μὲ κατεῖχε καὶ ἡ ὁποῖα μὲ ἔσυρεν ἔρμαιον τῶν θελήσεων καὶ τῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς ἐπὶ ἕνα μεγάλο χρονικόν διάστημα. Ναι, εἶδα τὸν ἀνοικτὸν λακκὸν ποῦ σὰν στόμα τοῦ Ἄδου κατέπιε τὸ ἀγαπητὸν σῶμά τῆς, προσέβλεψα γιὰ τελευτὰ ἕνα φορὰ τὸ πρόσωπόν τῆς, τὸ ὁποῖον μοῦ ἀφαιρέθηκε διὰ πικρῶς, ἤκουσα τὸν ξηρὸν

κρότον τοῦ πρώτου γόματος ποῦ ρίχθηκε ἐπάνω της, ὅλα αὐτὰ μὲ μιὰ γαλήνη, σὲ βεβαιῶ, ποῦ δὲν θὰ τὴν εἶχε καὶ ὁ ξένος, ὁ ὁποῖος κατὰ τύχην θὰ παρακολουθοῦσε τὴν κηδεῖαν της. Δάκρυα!.. τὰ περ' ἔμμενα δὲν ἦλθαν. Ἀπορῶ καὶ ὁ ἴδιος. Ἐγὼ ἀναγνώσει κάπου ὅτι ὁ μεγαλειότερος πόνος κρύβεται σὲ καρδιὰ ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ ξεσπάσῃ εἰς τὴν ρευστὴν αὐτὴν οὐσίαν, τὴν τόσο συνήθη. Καὶ προσπαθῶ νὰ ἐννοήσω τὸν πόνον αὐτὸν μέσα μου, τὴν δύναμίν του, τὸ βάθος του. Ἄν ὑπῆρχε, ἔπρεπε νὰ ἔχω εἰς τὰς αἰσθήσεις μου τὴν ψυχικὴν αὐτὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν ἄκραν γαλήνην; Διερωτῶμαι. Μήπως εἶναι γαλήνη ποῦ υποθάλλει φρικώδη τρικυμίαν; μήπως εἶναι ἡ γνωστὴ ἐκείνη ναρκώδης ἡρεμία ποῦ προανακρούει κάποτε τὸν μεγαλειότερον σάλον; Μήπως εἶναι ἴδιον τῆς φύσεως μερικῶν ἀνθρώπων νὰ διέρχονται τὰς πρώτας μετὰ τὸν θάνατον προσφιλοῦς ὄντος στιγμὰς εἰς μίαν ταιαυτὴν ἡσυχίαν, ἴσως νάρκην ἢ ὁποῖα νὰ ξεσπάζῃ κατόπιν εἰς τὰς δυνατοτέρας ὁμνήσεις τοῦ σπαραγμοῦ καὶ τοῦ πάθους; Δὲν ἔξευρω τί νὰ παραδεχθῶ, δὲν μπορῶ νὰ ψυχολογήσω τὸν ἑαυτὸν μου ποῦ ἔπρεπε νὰ εἶναι βυθισμένος εἰς τὴν οὐδύνην καὶ τοὺς θρήνους.

Ἐστάθηκε. Εἶγχε μὲ βγῆ τώρα ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον καὶ πήραμε ἓνα μονοπάτι ἐρημικὸ ποῦ θὰ μᾶς ἐβγαζε ἴστους μύλους. Ἐρριψε ἓνα ἀόριστον καὶ γκῦνον βλέμμα ὁλόγυρα, τὸ περιέφερε διαδοχικῶς ἀπὸ τοὺς ἀγρούς καὶ τὰ δένδρα εἰς τοὺς γλοῦζοντας λόφους, εἰς τὰ μακρυσμένα βουνὰ καὶ τὸ ἐσταμάτησε εἰς τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μαῦρα σύννεφα. Ἐπειτα ἀνέπνευσε βαθεῖα σὰν νὰ ἤθελε νὰ καταπνίξῃ λυγμὸν καὶ ἐξηκολούθησε βαρεῖα.

— Ὀλόκληρον σύνολον, ὁλόκληρο μυθιστόρημα ζωῆς ἀποτελεῖ τὸ μικρὸ διάστημα τῆς γνωριμίας μας. Δὲν σοῦ τὰ εἶπα ποτέ μου. Γνωρισθήκαμε κατὰ πρώτην φοράν ἔξω ἴστην ἐξοχῇ. Ἐκείνη ἐμάζεψε λουλούδια τοῦ ἀγροῦ, λευκὲς ἀνεμώνες, ἀνεμώνη καὶ αὐτὴ μὲ τὴν κατάλευκην φορεσίαν της καὶ μὲ ὄλην τὴν λεπτὴν χάριν τοῦ σεμνοῦ ἄνθους. ὦ! ναί, εἶχε πράγματι τὴν χάριν καὶ τὴν ἀγνότητα τῆς ἀνεμώνης. Καὶ μὲ ὄλην αὐτὴν τὴν ἀγνότητα ἀφέθη νὰ ἐλκυσθῇ ἀπὸ τὴν πρώτη γλυκειὰ φράσιν, ἐδόθη ὁλόψυχος εἰς τὴν πρώτην ζωντανὴν εἰκόνα ἐνὸς συνειθισμένου ὀνειρού. Τὸ ξεύρω, τὸ ἐνόησα, τὸ ἐννοῶ πολὺ περισσότερο τώρα. Ἀποτόμως ἐλκυσθῆκε καὶ μὲ ἀγάπησε δυνατὰ. Ἐγὼ δέ; Τὴν ἀγάπησα; Δὲν ξεύρω. Ξεύρω μόνον ὅτι δὲν ἤμουν ὁ ἴδιος, ὅτι ἡ ψυχικὴ μου κατάστασις ἔπαθε σφοδρὰν μεταλλαγὴν, ὅτι ἐννοιωθα εἰς τὸν ἑαυτὸν μου κάτι τι ξένον, διαφορετικόν, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ

είχα, ἀπκράλλακτα ὅπως αἰσθάνεται κανείς τὸν πυρετὸν ἢ ἄλλην ἀσθένειαν, καὶ ἰδίως ὅτι ὑπέφερα πολὺ, ὑπέφερα φρικωδῶς. Ἄλλ' ἀπὸ τί; Δὲν ἤμπορῶ νὰ δώσω ἕναν ὄρισμὸν τοῦ πάθους μου, δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὀνομάσω. Ἄν τὸ εἰπῶ ἀπλῶς ζηλοτυπίαν, δὲν λέγω τίποτε. Ἡ λέξις εἶναι τόσον μικρά, διὰ νὰ περιλάβῃ ἕνα τόσο μέγα πρᾶγμα, εἶναι τόσον πτωγὴ καὶ ἀδύνατη διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ πικραστήσῃ μὲ ζωὴν καὶ νὰ ἐκφράσῃ μὲ δύναμιν ἕνα τέτοιο μαρτύριον. Θὰ μὲ ἀκούσῃς, φίλε μου, καὶ θὰ μοῦ δώσῃς ἕναν ὄρισμὸν εἰς ὅ,τι θὰ σοῦ πῶ. Θὰ σοῦ κάμω, ἂν θὰ μπορέσω, μίαν σύντομον ἀνάλυσιν τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀρρώστιας μου, ἔτσι πρέπει νὰ τὴν εἰπῶ, καὶ προσπάθησε σύ, δώτε ὅλην τὴν προσοχὴν ποῦ χρειάζεται, ὡς ἑαυτοὶ ἰατροὶ καὶ καμὲ τὴν διάνωσιν καὶ ὠρίσε τὸ ὄνομα τῆς ἀσθενείας μου.

Ἡ αἰωνία ἀμφιβολία ἦτο τὸ σαράκι ποῦ εἶχε τὴ φωλιά του εἰς τὰ βῆθη τῆς καρδιάς μου, ἡ δὲ φαντασία μου κατήντησε ἀρρωστη ἀπὸ τὸν κόπον τοῦ νὰ πλάττῃ μυριάς ὅσας σφαλκερὰς ὑπονοίας, αἱ ὁποῖαι τὴν ἐπὸτιζον πάντοτε μὲ τὸ δηλητηριῶν τῶν τοῦ καρδιοβόρου. Πρέπει νὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σχέσεών μου μαζὶ τῆς ἡ καρδιάς μου ἔχει διασκελίσῃ ὅλους τοὺς βαθμοὺς τοῦ ζηλοτύπου ἔρωτος, ἔχει φθάσει μέχρι τῆς ἐστίας τοῦ ἀνθρωπίνου πάθους.

Εἰς τὰς συνεντεύξεις μας, ἐκεῖνη, ὅλην τὴν ἡμέραν ὀνειρευμένη τὴν γλυκεῖαν συνάντησιν, προσήρχετό μὲ τὴν καρδιὰ ἀνοικτὴ καὶ μὲ τὰ χεῖλη πρόθυμα νὰ ἐκστομίσουν τὰς γλυκυτέρας φράσεις, τὰς ἀθωοτέρας ἐκδηλώσεις καὶ ἄλλοιμονο! ἔφευγε πάντοτε μὲ τὰ δάκρυα πλημμυροῦντα τὰ μάτια τῆς καὶ μὲ τὸν πόνον εἰς τὴν ψυχὴν. Ἦθελε νὰ ἀκούσῃ τὸν ἔρωτά μου, νὰ αἰσθανθῇ ἑαυτὴν εἰδωλὸν λατρείας ἀγνῆς, ὅπως ὀνειρευέτο, νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὰ χεῖλη μου ἐκφράσεις τὰς ὁποίας ὑπεγορεύει τὸ θεῖον αἶσθημα καὶ αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν μελωδίαν τῶν θὰ ἐπέγυνον βάλαμον εἰς τὴν πονοῦσαν ψυχὴν τῆς καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἤκουε τὸ παντοτεινόν μου παράπονον καὶ τὰς αἰωνίους παρατηρήσεις μου, τὰς ὁποίας ὑπεγορεύει ὅχι ἔρωτος, διότι δὲν εἶναι δυνατόν ὁ ἔρωτος νὰ εἶνε σκληρότης ἀλλὰ μίαν κενία, μίαν νευρασθένειαν. Ναί, μίαν νευρασθένειαν. Διότι τώρα σκέπτομαι ὅτι ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἕνα αἶσθημα εὐλικρινές, εἶνε ἀδύνατον νὰ κατέρχηται εἰς τοσοῦτον, ὥστε νὰ ταράττηται ἀπὸ μικρολόγα αἰτία, τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀπὸ τὴν ἀτέλειαν, καὶ ὅτι ὁ ἀληθῶς ἀγαπῶν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ βλέπῃ τόσον γκιμηλά, ὥστε νὰ ἀπαιτῇ τὰς παραλόγους μετατροπὰς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀδυνάτων. Ἄλλὰ αὐτὴ εἶναι σκέ-

φικς πού μου έρχεται για πρώτη φορά. Άλλοίμονον. Λιθάνεται κανείς πάντοτε πολύ άργά τó κακό πού κάμνει. Τότε την σκέψιν μου και τó λογικόν μου τά έσκέπαζε με μίαν σαρχαστικήν ειρωνίαν ή αισθησις, ή μεγάλη και έγώιστική αισθησις, ή όποία μάς αποκλείει κάθε δρόμον πού ζητούμε νά πάρωμε ξεχωριστόν από τά κτήνη. Δέν μου ήτο δυνατόν νά έξυψωθώ υπεράνω τής αισθήσεως αύτης, νά αποβάλλω την κυριαρχίαν της, αλλά τούναντίον είχα την αδυναμίαν, την ανανδρίαν νά μη φέρω την παραμικράν αντίστασιν εις τας θελήσεις της, νά υποταγθώ μέχρι δουλείας και νά είμαι τó όργανον τής εκτελέσεως των πλέον έξευτελιστικων και μικρολόγων διαταγων της.

Έβασανιζόμην, έβασανιζόμην φοικτά χωρίς νά αισθάνωμαι ότι συνάμα έβασάνιζα μίαν υπαρκτήν άσθενή, ύφασμένην από τά λεπτότερα σάρκινα νημάτια, ένα πλάσμα πού για πρώτη φορά ήσθάνετο νά πραγματοποιηθήται κάποιο έγχείρημα τής ζωής του, αλλά νά πραγματοποιηθήται τόσον ενάντια, ώστε νά διαψεύδη την εύμορφιά του.

Και έτσι όταν έτύγαινε ώρες ολόκληρες νά κάθωμαι κοντά της άπαιτούσα νά με βλέπη, νά με αισθάνεται άεννάως εκεί πλησίον της, μέσα της. Μιά παραμικρή άφηρημάδα της, μια άόριστη προσήλωσις εις ένα σημείον, ήσανίκανά νó με κάμουν νά αισθανθώ εις τó στήθος μου την συνειθισμένην πίεσιν από κάποια μικρολόγον ύπόνοιαν.

"Ημουν ζηλότυπος για κάθε πράγμα πού θó τó εύρισκε άξιόσημειωτον, πού θά τó εθαύμαζε ή θó τó αγαπούσε ή θά τó επεθύμει, ήμουν ζηλότυπος με ένα πρόμον διγνεκή και άνεπαίσθητον για κάθε τι πού θά απορροφούσε τον καιρόν, τά βλέμματα, την προσοχήν, την χαράν, την εκπληξιν, διότι όλα αυτά συνέτειναν εις τó νά απαλειψωσιν όλ γον την εικόνα μου από τον νοϋν της και έγώ ζητούσα νά είμαι εκεί πάντοτε κυρίαρχος, θεωρών άνωτάτην την ανάγκην νά είμαι μόνος εις τιν κόσμον για τά μάτια της.

"Ημουν ζηλότυπος για κάθε πράγμα πού θά έκαμνεν εκείνη χωρίς έμένα μακράν μου, δια τας έξόδους της, δια τας όμιλίαις της, δια τά γέλοια της, δια την εύτυχίαν, την έποίαν ήμπορούσε νά αισθανθή χωριστά από έμένα, μαζί με τους γονείς της ή τους συγγενείς της. "Ω! ή θλιβερά αύτή κατάστασις με συνείχε διαρκώς, με άπορροφούσε και την έλαχίστην δύναμιν και την θέλησιν του έγώ μου. Την ώραν πού εύρίσκόμην μακράν της, με έβασάνιζεν ή ιδέα ότι εκείνη περνούσε της ώρες της εύθυμούσα, γελώσα, δια-

σκεδάζουσα χωρίς καθόλου νά μ' ένθυμῆται ἴσως μάλιστα καί καταγελωῶσα τήν ζηλοτυπίαν μου. Ὅταν πάλιν συνέβαινε νά εἶμεθα μαζῆ ἐξω εἰς τόν δρόμον, ὦ! τότε ἐκορυφούτο τὸ πάθος μου καί ἐγενόμην γελοῖος μέ τήν προσπάθειάν μου νά θέσω φραγμὸν εἰς τὰ βλέμματά της γιὰ κάθε ἄτομον, τὸ ὁποῖον θά ἐτύχαινε νά τήν ἴδῃ ὅπως προσπαθοῦσα ἐπ' αὐτῆς μέ κάθε τρόπον νά σβύνω ἀπὸ τὸν νοῦν της κάθε ἐντύπωσιν δι' ἄλλον κανένα ἢ ὁποῖα θά ἐγένετο αἰσθητὴ εἰς ὅλους, δι' ἓνα συγγραφέα τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα θά ἤκούετο, δι' ἓνα ἥρωα μικροῦ ἀνδραγαθήματος, τοὺς ὁποίους ἐκείνη δὲν ἐγνώριζε, ἀλλ' ἤμποροῦσε νά τοὺς θαυμάσῃ ὅπως ὅλοι. Αἱ τοιαῦται περιστάσεις φυσικὰ δὲν ἀπέλειπον καί ὡς ἐκ τούτου ἀλλεπάλληλοι μοῦ ἤρχοντο αἱ θλίψεις, ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰς χρονίας ἐκεῖνας πληγὰς, αἱ ὁποῖαι ἀενάως πυροσοῦσι καί δὲν γινώσκουν ἐπούλωσιν.

Κατὰ τὴν μικράν καὶ ἀλγεινὴν αὐτὴν διάρρυσιν τοῦ παραδόξου αἰσθημάτων μου, πόσες φορές τὸ ἄγριον πάθος μου ἠρμώμενον ἀπὸ ἀσημάντους αἰτίαις, ἀπὸ σφαλερᾶς ὑπονοίας ἀρρώστου φαντασίας δὲν μὲ ἐφῆρεν εἰς θέσιν νά ἀποκηρῶζω κάθε σχέσιν, νά διακόψω κάθε δεσμόν! Τίποτε δὲν θά μ' ἐμπόδιζε, θὰ τὸ ἔκαμνα. Καμμίᾳ λύπῃ, κανέν αἰσθημα συμπαθείας ἢ οἰκτοῦ δι' ἐκείνην τὴν ὁποίαν θά ἐβύθιζα εἰς τὴν ἀπόγνωσιν, θά μὲ συγχατοῦσε. Ἦρκεσε μόνον ἡ ὑπόνοια ὅτι ἡ παραίτησίς μου δὲν θά ἔκαμνε τὴν ἐντύπωσιν ποῦ ἐφανταζόμην, δὲν θά ἄφινε τὸ κενόν, τὸ ὁποῖον ὑπελόγιζα, ὅτι ἴσως θά ἐγένετο δεκτὴ μέ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀνακουφίσεως ἀπὸ ἓνα βίχρος, ἤρκεσεν ἡ ἐγωϊστικὴ σκέψις ὅτι θά ἔπαυα πλέον νά εἶμαι ὁ κυρίαρχος μιᾶς καρδίας, ὁ τύραννος μιᾶς ζωῆς, ὅτι θά ἐλησμονούμην γρήγορα, νά μὲ κάμῃ νά αἰσθανθῶ μέ δυνατοτέρην λύσσαν τὸ κοχλάζον πάθος μου, νά σπυράσωμαι, νά ἀγωνιῶ.

Καί ἔτσι τὴν ζωὴν μου ἀποτελοῦσε μία συνεχῆς σειρά ἀπὸ θλιβεράς αἰσθήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀκολουθοῦσαν τὴν δρόμον τοῦ ἀνεμπόδιστοι, ἐλεύθεροι, χωρὶς νά εὔρουν κάποιον δυνατόν νά τὰς σταματήσῃ, νικητρίαι τοῦ λογισμοῦ, τοῦ μόνου ἐχθροῦ των, ὁ ὁποῖος ὑπεχώρησε πρὸ τῆς φοβεράς των δυνάμεως. Αἱ ἀγωνιώδεις καὶ σπαρακτικαὶ ὥραι, τὰς ὁποῖας περνοῦσα μοῦ ἀφαιροῦσαν κάθε δύναμιν θελήσεως πρὸς ἄλλην τροπὴν τοῦ πνεύματός μου καὶ ἦσαν ἱκαναὶ νά ἀπαλείψουν καὶ τὸ τελευταῖον λείψανον μιᾶς καλῆς σκέψεως ἢ εὐσπλαγγνικοῦ συναισθήματος, τὸ ὁποῖον θά ἤμποροῦσε κάποτε νά ἐμφανισθῇ δι' ἐκείνην, γιὰ τὸ ἀγνὸν λουλοῦδι ποῦ ὅλον ἐμχαρίνετο καὶ ἐφθίνεν. Ἀλλοίμονο!... Τὰ λεπτοφυᾶ φύλλα

(Basilica Vaticana—Roma)

Melozzo da Forlì

*Αγγελος

τῆς λευκῆς ἀνεμώνης θὰ ἦσαν ἱκανά νὰ ἀνθέξουν εἰς τὸ δυνατότερον ρεῦμα ἀέρος, νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν λαίλαπα, νὰ προτάξουν σθένος εἰς τὴν σφοδροτέραν πύλην, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ μὴ φυλλορροήσουν ὑπὸ τὸ ἐμβολίασμα τοῦ φορικτοῦ δηλητηρίου καὶ νὰ μὴ στρώσουν τὴν γῆν μετὰ τὸ ἰσχνὸν σῶμά των, τὸ ὁποῖον ἐμάρανεν ἡ ἰσθόλος δύναμις του.

Τὸ κακὸν ἐγίνε. Οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ ἀλλέως. Καὶ παρέστην ἀπαθὴς θεκτῆς τῶν σπαρρακτικωτέρων στιγμῶν, χωρὶς νὰ βλέπω τὴν καταστροφὴν, χωρὶς νὰ θέτω κατὰ νοῦν τὸ τέλος, τυφλωμένος ἀπὸ τὸ ἀπαίσιον πάθος μέχρι καὶ τῆς τελευταίας στιγμῆς.

Καὶ ὅταν καὶ αὐτὴ παρῆλθε, καὶ ὅταν οἱ ὄρατοι ὀφθαλμοὶ ἐκλείσθησαν δια νὰ μὴ ἴδουν πλέον τίποτε, ὦ! τότε τὸ ὁμολογῶ, ἡ ἰδική μου κλεισμένη καρδιὰ ἤνοιξε, ἡ ἀναπνοή μου ἐλαφρωθεῖσα ἀπὸ τὴν φοβερὰν πίεσιν ἐγίνεν ἐλευθέρω, ἀνέβλεψα, ἐπέζησα. Καὶ ὅπως με εἶδες τὴν συνῶδυσσα, ἕως τὴν τελευταίαν τῆς κατοικίαν με τὴν ἀπάθειαν καὶ με τὴν ἡρεμίαν ἐνὸς ξένου, καὶ... "ὦ! Θεέ μου! πῶς δὲν με κερκύνονεις, καὶ φίλε μου, καὶ τὴν εἶδα νὰ γάνεται ἀπὸ τὸ μάτια μου, γιὰ πρώτη φορὰ, χωρὶς νὰ ζηλοτυπήσω δια τὴν ἀπουσίαν τῆς.

Ἐτελείωσε. Ἐσκύψε τὸ κεφάλι του καὶ περπατοῦσε μετὰ κινήσεις νωχελεῖς καὶ βραχεμένες ἀνθρώπου ἀρρώστου. Φαίνεται πῶς ἐλησμόνησε νομοῦ ζητήσῃ καὶ τὸν ὄρισμόν τῆς ἀσθενείας του καὶ τὸ ὄνομά τῆς. Καὶ ἔκαμε καλά, διότι δὲν ἤξευρα τί θὰ τῷ ἔλεγα. Δὲν ἤξευρω ἂν θὰ τῷ ἀπαντοῦσα ὡς ἰατρός παρήγορος σὲ μιὰ τέτοια περίστασι ἢ ὡς προμερὸς δικαστῆς, ὁ ὁποῖος θὰ διέταζε τὸν δῆμιον νὰ κτυπήσῃ.

Καὶ ἡ σκέψις μου νικητρία τοῦ ἀναθρασμοῦ τῆς ψυχῆς μου, γεμάτη ἀπὸ πόθον νὰ με ἀποτρέψῃ ἀπὸ κακὸν διάβημα, ἐγύρισε πίσω πρὸς τὸν νεόσκαπτον τάφον, εἰς τὸ βῆθος τοῦ ὁποῖου ἀνεπαύετο τώρα τὴν ἀληθινὴν ἀνάπαυσιν καὶ ἀπελάμβανε τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν, ἐκεῖνη. Θῦμα σιωπηλὸν μιᾶς δυστυχίας ποῦ ἔπρεπε νὰ ἐπαίρηται διὰ τὸ μεγαλεῖόν τῆς. Μία ὑπαρξὶς μεγάλη, θεϊκὴ συνάμα, διότι ἐπετέλεσε τὸ ἔργον ἐνὸς θεοῦ. Ὄθησε τὴν θυσίαν μέχρι τοῦ τελευταίου ἄκρου τῆς. Μετὰ τὸν Θάνατόν τῆς ἔδειξε τὴν ζωὴν.

Ἐν Ἐάνθη

Κ. ΣΝΟΚ

ΑΠΟ ΤΑ "ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ,,

Η ΦΥΣΗ Κ' Η ΨΥΧΗ ΜΟΥ

Τοῦ φθινοπώρου ἡ συννεφιά μαγεύει τὴν ψυχὴ μου.
Τὸ κούφιο μου παράτονο, πού ἡ σωπασιὰ ρυθμίζει.
παρακλυθᾶσι τὸ πέσιμο τῶν φύλλων, πού τὰ σέρνει
τὸ γοργοκυλιστὸ νερὸ καὶ τ' ἀνεμοσκορπίζει.

Τῆς Φύσης θέλω νὰ θωρῶ τὸ θλιβερὸ μαρτύριο,
πού μοιάζει τῆς γερῆς ψυχῆς, πού ἀκούραστη δουλεύει
ποθῶντας δάφνες ἀκριβές τῆς Δόξας νάποχτίση.
Ἄ ἡ Φύση τώρα ἂν θλίβεται τὴν Ἄνοιξιν γηρεύει.

Κοίταξε 'κεῖ! Κατάχλωμα εἶναι τὰ οὐράνια πλάτια!
"Ὅλα Θανάτου σκέπασε κατάμαυρο συντόνι!
Κάθε σιμάδι τῆς Χαρᾶς καὶ Μουσικῆς φωνοῦλα
ἔσβησε ἡ μαύρη συννεφιά, πού ὅλα θαρρεῖς σκλαβώνει.

Μυριόθλιφτες οἱ λαγκαδιές, οἱ κάμποι ξεραμμένοι
ἀκόμη γὰρ ἀγριόζαδα στέκονται μαραμμένα—
σὰν ὄρφανά, πού ἡ Μοῖρὰ τους διπλᾶ τὰ καταριέται
κ' ἔρμα τὰ βροῖσκουν οἱ νυχτιές στοὺς δρόμους πλαγιασμένα.

Πῆτέ μου Σκέψες, τὰ πουλιά ποῦναι τὰ μουσωμένα;
Ποῦναι τὰ μάγια τῆς Ζωῆς στὴ γῆ τὴν ἀνθισμένη,
Ποῦναι τὰ γέλοια κ' οἱ χαρές, τὰ ἐρωτεμένα ρόδα,
πού στὴν ψυχὴ μου ἐγέννησαν ἀγάπη θεριωμένη;

Τῆς Φύσης θέλω νὰ θωρῶ τὸ θλιβερὸ μαρτύριο!
Μά, δόξα μου! Κάποια εἶδωλα Ζωῆς σκορποῦν σὲ μένα
—σὰ φίλης λόγια μαγικά, σὰ φίλτρα, σὰν ἀχτιδες—
γαλήνη· τὰ χρυσάνθεμα τὰ μυριαγαπημένα.

"Ἔτσι κι' ὅταν μὲ τυρανῶ ἡ θλίψη ἡ καταλύτρα
κ' ἡ τρικυμία τῶν παθῶν λυσοῦ μέσ' στὴν ψυχὴ μου,
οἱ φιλικές παρηγοριές κ' οἱ ἀληθινές ἐλπίδες
τῆς Καλωσύνης ὁμορφιές χαρίζουν στὴ ζωὴ μου.

Μεγίστη—1908.

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΘΑΛΗΣ

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1908 ἀπεβίωσεν εἰς τὴν Σμύρνην ὁ Κων. Θάλης, δικηγόρος, μία ἐκ τῶν γνωστοτέρων φυσιογνωμιῶν τῆς Ἰωνικῆς πρωτεύουσας.

Ὁ Κωνστ. Θάλης ἐδράσε κατὰ τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον μὲ πολλὴν δραστηριότητα καὶ ὡς δικηγόρος καὶ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς πολίτης.

Μειλιχείου καὶ εὐθυμοτάτου χαρακτήρος ἦτο πάντοτε περιζήτητος εἰς τοὺς καλλιτέρους κοινωνικοὺς κύκλους τῆς Σμύρ-

νης, ἡ ὁποία ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἀκόμη θὰ ἐνθυμεῖται τὸν Κ. Θάλην.

Ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις τιμῶσα τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀνδρὸς, χρηματίσαντος ἐπὶ δεκαετίαν ἀνακριτοῦ, γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς σταλείσης πρὸς παραλαβὴν τῶν Ἴονίων νήσων, καὶ πράκτορος διαφόρων Ἑλληνικῶν ἀεροπολικῶν καὶ ἀσφαλ. ἐταιρειῶν, ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν τὸ παράσημον τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος.

Ὁ Κωνστ. Θάλης καὶ ὡς οἰκογενειάρχης ὑπῆρξε πολὺ φιλόστοργος ἀφήσας τρεῖς υἱοὺς καὶ τοὺς τρεῖς ἐπιστήμονας. Τὸν γνωστὸν δικηγόρον κ. Ὁρέστην Θάλην, τὸν συμπαθῆ ἱατρὸν κ. Πυλάδην Θάλην, καὶ τὸν ἐν Πάτραις ὀδοντοῖατρον κ. Ἀλέξανδρον Θάλην, ἐταξίους κληρονόμους τῶν πατρικῶν ἀρετῶν.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ Η. ΜΕΙΝΕ

Τὰς ἱσθὰς παραβολὰς ν' ἀρήσῃς,
Τὰς εὐσεβεῖς νὰ παύσῃς ἐξηγήσεις
Καὶ τὰς κατηραμένας ἐρωτήσεις
Χωρὶς διπλωματίες νὰ μοῦ λύσῃς.

Πές μου, γιατί νὰ σέρνῃ ματωμένος,
Ὁ δίκαιος τὸ βᾶρος τοῦ σταυροῦ του,
Ἐνῶ σὺν νικητῆς εὐτυχισμένος,
Ἰππεύει ὁ κακὸς καμαρωμένος;

Τὸ σφάλμα ποῦ; Ἡ παντοδυναμία
Στὸν Κύριόν μας δὲν ὑπάρχει τάχα,
Ἡ προκαλεῖ αὐτὸς τὴν ἀδικία;
Ἄχ! αὐτὸ πειὰ θὰ ἦτον ἀτιμία.

Αὐτὰ ἐμεῖς ἀδιάκοπα ρωτοῦμε
Ὡς ποῦ στὸ τέλος μὲ μιὰ φούχτα χῶμα
Τὰ στόματα γιὰ πάντα μᾶς σφαλνοῦνε.....
Τόρα—γιὰ τές μου—ἔτσι ἀλάντοῦνε;

Η. Ε. Α.

Η ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΑ

Ἀρπαγεῖσα τίς οἶδε πῶς καὶ ὑπό τινος κατὰ τοὺς χρό-
νους ἐκείνους, καθ' οὓς αἱ ἐπαναστάσεις, αἱ σφαγαὶ
καὶ αἱ λεηλασίαι συνετάραττον τὴν Γαλλίαν, ἀπὸ τὰ ἀ-
νάκτορα Λουδοβίκου τοῦ Α. εὗρέθη ἔπειτα ἀπὸ τόσα ἔ-
τη μίαν ἡμέραν εἰς ἓν πτωχὸν ἐστιατόριον τοῦ Johan-
nespurg χιλιάδας μιλίων μακρὰν τῶν πέντε ἀδελφῶν της.
Μεθ' ὅλας τὰς παραμορφώσεις τὰ δυστυχήματά της καὶ
τὰς κακουχίας ὅσας ὑπέστη, σώζονται ἀκόμη τὰ κάλλη της
ἂν καὶ κουρασμένα ὀλίγον καὶ τὸ μεγαλεῖόν της, καὶ μέ-
σα ἐκεῖ εἰς τὸν κόσμον τῆς τελευταίας τάξεως κινεῖ καὶ
σήμερον ἀκόμη τὴν προσοχὴν τῶν ἀξέστων μεταλλορύχων
προκαλοῦσα τὸν θαυμασμόν καὶ αὐτῶν ἀκόμη, τοὺς ὁποί-
ους οὐδὲν ἀπασχολεῖ τόσον ὅσον τὸ ποτήριον τοῦ Ἄλκοόλ.

Πῶς εἰς τὸν συμφυρμὸν μετὰ τόσων ἄλλων καὶ τὴν
ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν ἀπὸ δωματίου εἰς δωμάτιον μετα-
κίνησίν της δὲν ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν κανενὸς θαυμα-
στοῦ τοῦ ὠραίου, εἶναι περιέργον!

Ἐπληρέτησε κατὰ πρῶτον εἰς τ' ἀνάκτορα Λουδοβίκου
τοῦ Α. μετὰ τῶν πέντε ἀδελφῶν της καὶ ἄλλων πολλῶν
καὶ ἀπ' ἐκεῖ μετὰ τὴν ἀκούσιον ἀπαγωγὴν της αὐτὴ μό-
νη ἐκ τῶν πέντε ἀδελφῶν της μετεφέρθη, τίς οἶδε ὑπό
τινος ἔξοριστοῦ ἢ φυγάδος καὶ ἐπὶ ποίου ἱστιοφόρου
μακρὰν τῆς πατρίδος της εἰς ἄξενά μέρη εἰς τὴν ἄκραν
τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς.

Ἐπληρέτησε ἀφανῆς ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη τὸν ἀπαγωγέα

της, ἐστόλισε τὴν κατ' ἀρχὰς ἐκ χάρτου καλύβην του, ἔπειτα τὴν ἐκ πηλοῦ τοιαύτην ἕως ὅτου ἐτοποθετήθη εἰς κάποιον ἐκ τῶν δύο δωματίων τῆς μετέπειτα λιθίνης καλύβης του.

Ἐξορισθεῖσα τῆς Εὐέλπιδος Ἄκρας μετὰ τόσων ἄλλων κατέφυγε εἰς τὰ ἐνδότερα, ἐνῶ αἱ ἀδελφαὶ της ἐφιλοξενοῦντο εἰς τὸ Λονδῖνον. Ὑπέφερε τὰς κακουχίας τοῦ κυρίου της ἢ τῶν κυρίων της κατὰ τὴν ἀνὰ τὰς ἀπεράντους καὶ ἀγόνους τοῦ Τράνσβααλ πεδιάδας περιπλάνησίν των. Ἐξῆσε τὸν βίον τῶν ἀθιγγάνων ἐπὶ τόσα ἔτη ὕλεφερε τὰς καταδιώξεις τοῦ Ἀγγλο-Βοερικοῦ πολέμου, καὶ μόνον διέφυγε τὸν διὰ τοῦ πυρὸς θάνατον, δι' οὗ οἱ ἄγγλοι κατὰ τὸν πόλεμον ἐξεδικοῦντο τοὺς ἀντιπάλους των. Δούλη ἀφ' ὅτου ἔφυγε ἀπὸ τὴν πατρίδα της τὴν ὠραίαν, μετεφέρετο ὡς ὄνιον ἀπὸ μέρους εἰς μέρος, ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα μέχρις ὅτου τελευταίως, πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων, ἀπὸ τὸ δημοπρατήριον κάποιου Ἑβραίου ἐπωλήθη ἀντὶ τριάκοντα (30) σελινίων εἰς μίαν ἀγγλίδα κάτοχον ἐστιατορίου διὰ νὰ ἐξυληρευθῆται καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν μεταλλορῦχῶν καὶ ἔνθα ὡς φαίνεται ἔμελλον νὰ τελειώσωσι τὰ βάσανά της. Δὲν εἶνε μήτε κόρη, μήτε συγγενῆς Ἀριστοκράτου ἢ ἱππότητος τινὸς τῆς Γαλλίας. Εἶνε μίᾳ ἀπὸ τὰς ἕξ (6) καθέδρας τὰς στολιζούσας ποτὲ δὲν εἰξεύρω ποίαν ἀπὸ τὰς αἰθούσας ἢ τὰ δωμάτια τῶν ἀνακτόρων Λουδοβίκου τοῦ Α'.

Πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων μίαν ἡμέραν ἐπασουσιάσθη εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ρηθέντος ἐστιατορίου, εὗρισκομένου ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Mayfair τοῦ Johannesburg κύριός τις καλοενδεδυμένος καὶ ἐξήτησε νάγοράσῃ τὴν ἐκπεσοῦσαν ἀριστοκρατίδα ἀντὶ ὀκτακοσίων (800) λιρῶν, 20000 φρ. χρ., τὴν πρὸ ὀλίγου χρόνου ἀγορασθεῖσαν ἀντὶ (30) μόνον σελινίων. Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν (800) λιρῶν ἢ γηραιὰ ξενοδόχος ὑπωπτεύθη κάτι τι καὶ ἠρνήθη εἰς

τὸν ἀγοραστὴν τὴν καθέδραν ἐνῶ ἐν τῷ ἅμα ἔστειλε τὸν σύζυγόν της εἰς τὸν δικηγόρον διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην του ἐὰν ἡ καθέδρα ἠδύνατο νὰ κατασχεθῇ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως αὐτὴ δὲ μὲ τὰ ὀλίγα γράμματά της ἠτοιμάζετο νὰ γράψῃ εἰς τὸν οἶκον Christie ἐν Λονδίῳ, ἓνα ἐκ τῶν μεγαλειτέρων εἰς τὸ εἶδός του, ὅπερ καὶ ἔπραξε μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀφοῦ ἐπρομηθεύθη καὶ τὴν εἰκόνα τῆς μέχρι πρὸ ὀλίγων στιγμῶν δούλης της νῦν δὲ εὐνοουμένης, ἣν καὶ ἀπέστειλε.

Ὁ οἶκος Christie μετὰ ἐπισταμένην ἐξέτασιν τῆς εἰκόνης εἰς ἀπάντησιν ἔστειλε ἄνθρωπον ἔμπιστον τοῦ καταστήματος, ὅστις φθάσας πρὸ ἡμερῶν ἐνταῦθα προσέφερε εἰς τὴν κάτοχον τῆς ἀριστοκρατίδος λίρ. ἀγγ. (8,000) ἢτοι 200,000 φρ. χρ. διὰ τὴν ἀδελφὴν τῶν πέντε ἐτέρων διαμενοντῶν εἰς τὸ ἴδιον κατάστημα, αἱ ὁποῖαι περιμένουν τὴν ἀρπαγεῖσαν ἀδελφὴν των διὰ νὰ ἀποκτήσωσιν καὶ πάλιν τὴν προτέραν θέσιν καὶ τὸ μεγαλεῖόν των.

Ἄλλὰ τίς οἶδε ἂν δὲν περιμένουν ἀκόμη ἐπὶ πολὺ. Διότι ἡ κάτοχος ἀντὶ τῶν 8,000 λίρ. ἀγγ. ζητεῖ 10,000 κλείσασα, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, τὴν ἀγορασθεῖσαν ἀντὶ εὐτελοῦς τιμήματος ἐντὸς σιδηροῦς εἰρκτῆς.

Johannesburg Ἰούνιος—09

Γ. Π. ΖΩΡΔΟΥΜΗΣ

ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΖΩΗ

Δὲν ξεύρω ποῖος σὲ θάρτισε καὶ ποῖα ἦταν νανά σου
Μὰ κατ' εὐφημισμὸν θαρρῶ σ' ἐδόθη τὸ νόμά σου
Γιατὶ ἂν σὲ καλοῦν Ζωή, καὶ σὺ τὸ λές μὲ νάζι
Γιὰ ἓναν εἶσαι θάνατος κι' αἰώνιο μαράζι.

Ε. Σ. Σ

Η ΖΩΗ ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ

[Τοῦ νεαροῦ μας συνεργάτου κ. Σ. Γ. Σταματίου τὸ ὄνομα δὲν εἶνε καθόλου ἀγνωστον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Μικροσιατικοῦ». Εἰς ὅλους τοὺς μέγρι τοῦδε τόμους του τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπητοῦ μας φίλου εἶνε χαραγμένον ἰδιοτρόπως κάτωθεν εὐφρεστάτων γελοιογραφιῶν, τῶν ὁποίων ἡ χάρις τῶν γραμμῶν καὶ ἡ δύναμις τῆς συλλήψεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως μαρτυροῦσι περὶ τῆς συλλήψεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως μαρτυροῦσι περὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ ταλάντου τοῦ ποιητοῦ των. Ὁ κ. Σταματίου τοῦ ὁποίου τὴν συμπλαθεστάτην μορφήν ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσωμεν ἐφέτος εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας εἶνε νεαρώτατος, μόλις εἰκοσιπενταετής, κατάγεται δὲ ἐκ Ναυπάκτου καὶ εἶνε φοιτητὴς τῆς νομικῆς, ἐργαζόμενος ἐν ταῦτῳ ὡς συντάκτης εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν», τῆς ὁποίας κοσμεῖ τὰς σελίδας καὶ μὲ ὄραιότατας γελοιογραφίας. Ὡς δημοσιογράφος ἔκαμε πολὺν θόρυβον περὶ τὸ ὄνομά του κατὰ τὸ πρῶτον εἰς Κέρκυραν ταξιδίδιον τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου, τῷ 1908, δεχθεὶς ἀγρίαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτέρου Ἑλληνοσ ἀξιωματικοῦ Βάθου, τοῦ ὁποίου τὰ νεύρα εἶχον ταράξει καθ' ὑπερβολὴν τὰ σθεναρὰ δημοσιεύματα τοῦ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἀναποκρυπτοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» εὐρισκομένου ἐν Κερκύρᾳ κ. Σταματίου. Ἀλλὰ καὶ ὡς λογογράφος μὲ χάριν καὶ δύναμιν καὶ μὲ μέλλον διακρίνεται ὁ νεαρός μας συνεργάτης. Ἐκ τοῦ κατωτέρω δὲ ἔργου οἱ ἀναγνώ-

πολιν», τῆς ὁποίας κοσμεῖ τὰς σελίδας καὶ μὲ ὄραιότατας γελοιογραφίας. Ὡς δημοσιογράφος ἔκαμε πολὺν θόρυβον περὶ τὸ ὄνομά του κατὰ τὸ πρῶτον εἰς Κέρκυραν ταξιδίδιον τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου, τῷ 1908, δεχθεὶς ἀγρίαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτέρου Ἑλληνοσ ἀξιωματικοῦ Βάθου, τοῦ ὁποίου τὰ νεύρα εἶχον ταράξει καθ' ὑπερβολὴν τὰ σθεναρὰ δημοσιεύματα τοῦ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἀναποκρυπτοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» εὐρισκομένου ἐν Κερκύρᾳ κ. Σταματίου. Ἀλλὰ καὶ ὡς λογογράφος μὲ χάριν καὶ δύναμιν καὶ μὲ μέλλον διακρίνεται ὁ νεαρός μας συνεργάτης. Ἐκ τοῦ κατωτέρω δὲ ἔργου οἱ ἀναγνώ-

σταί μας θά δυναθῶσι νά ἐκτιμήσωσι συγχρόνως καί τήν γελοιογραφικήν ἰδιοφυΐαν του καί τήν λογογραφικήν του ἀξίαν. Σημειωτέον ὅτι ὁ κ. Σταματίου εἶνε γελοιογράφος ἐξ ἐνστίκτου οὐδέποτε σπουδάσας ἰδιαιτέρως, ἀλλ' ἐπίδοθεις μόνος του εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ ὡς ἀληθῆς ἐρασιτέχνης. Ποῦ τὸν ἀνεβίβασεν τὸ ἔμφυτον τάλαντόν του ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν τόμων τοῦ «Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου», ἐκ τῆς «Ἀκροπόλεως», ἐκ τοῦ «Αἰγαίου» καί τοῦ «Μικρασιατικοῦ», οἱ τόμοι τῶν ὁποίων εἶνε ἐγκατεσπαρμένοι ἀπὸ πλεῖστα ὄσα ἔργα του.]

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ..... ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΙΣ

(Ἀφαιροῦται εἰς ὅλες
τῆς γυναῖκες).

Τσίου, τσίου, τσίου, τσίου!

— Τὰ πρῶτα χελιδόνια τῆς ἀνοίξεως τῆς καρδίᾳς.

Τί ἂν ἀκόμα ἡ μαθητικὴ σάκκα ἐβάρυνε τὸν ὄμων καί τα αὐτὰ καί τὰ μαγουλά πολλὰκις ἐλάμβανον τὸ χρῶμα τῆς παπαρούνας ἀπὸ τὰ μακρὰ καί ξηρὰ δάκτυλα τοῦ δασκάλου;

...Κεκοπιακότες ἐσμὲν, ζωὸν, κτήνος, ποῦ δὲν θέλεις νά διαβάσῃς ἀνόητε!

Τί ἂν ἡ σχολικὴ βέργα ἐμελάνιαζε τὰς παλάμας συρίζουσα σὰν ἄγριο πέραςμα βορρηᾶ μέσα σὲ χαραμάδες, χάριν καί πρὸς τιμὴν τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ μέσου ἀορίστου δευτέρου τοῦ «λαγχίνω»;

Τί ἂν ὅλα τὰ περίξ εἰς ἓνα μόνον ἔτεινον, νὰ πνίξουν τὸ πνεῦμα

Τί ἂν ἀκόμα!.....
μέσα σὲ κουταμάρες καὶ σχολα-στικισμό;

Ἡ φύσις ἤσυχῃ καὶ ἀτήραχῃ ἐξακολουθοῦσε τὴν δουλειά της, τὴν ἐξέλιξί της, τὴν πρόσδό της.

Τσίου, τσίου, τσίου λαλήματα πουλιῶν, εὐωδιῆς ἀνθέων, ὀργασμὸς φύσεως.....

Τὸ πρῶτο γελιδόνι γιὰ μένα ἦταν μιὰ μελαχροινή, κοντή, ζωηρή καὶ μαυρομάτα γειτονοπούλά μου. Ἐπαΐσαμε τόσα χρόνια μαζί μὲ ἀρέλεια καὶ ἔξαφνα ἓνα πρωτὶ, σὰν κάτι νὰ μᾶς ἐχώρισε. Λίγο ντροπαλὴ καὶ φιλάρεσκῃ αὐτὴ σ' ἐμένα, λίγο περισσότερο εὐγενὴς καὶ περιποιητικὴς ἐγὼ σ' αὐτή.—

Εἰς τὸ μέρασμα τῶν φρούτων δὲν πιανόμασταν τώρα μαλλιά μὲ μαλλιά καὶ ὅταν αὐτὴ ἔχανε σὲ κανένα παιγνίδι, κάτι μ' ἐκεντούσε καὶ μ' ἔσπρωχνε εἰς τὴν χαμένην θέσιν τῆς νὰ τὴν ἀντικαταστήσω ἐγὼ.—

Ἐπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ ἓνα κόκκινον παραπέτασμα ντροπῆς μᾶς ἐχώρισε περισσότερο καὶ ἦλθαν μέρες ποῦ δὲν ἀλλάξαμε οὔτε μιὰ κουβέντα. Κάποια ἀνησυχία μ' ἐκυρίευσε, κάτι τὸ ἀγνωστὸν ἔσφιγγε τὴν καρδιά μου. μιὰ ἀνεξήγητῃ στενοχωρία μ' ἔπνιγε, ὅσῳ κίς δὲν ἔβλεπα τὴν μελαχροινὴ μου φίλην καὶ ὅλα αὐτὰ ἐσκορπίζονταν καὶ ἐξηφανίζοντο εἰς τὴ θωρηάτης.—

Αὐτὴ πάλι ὅταν ἤρχετο στὸ σπίτι καὶ ἐμάθαινε ὅτι ἐγὼ ἤμουν μέσα, δὲν ἦταν παιὰ τὸ ζωηρό, τὸ θεοπάλαβο κορίτσι. Ἐκάθητο ἤσυχα—ἤσυχα σὲ μιὰ καρέκλα καὶ ἐγάιδευσε μιὰ γατίτσα ποῦ ἐροχάλιζε ἀπὸ εὐχαρίστησι.

—Τί εὐτυχισμένη γατίτσα!

Γιατὶ αὐτὸ τὸ μακάρισμα τῆς γάτας; Τί εἶνε αὐτὸ ποῦ συμβαίνει σὲ μένα; Σὲ ποιὸν νὰ ἐκμιστῆς, σερβῶ αὐτὸ τὸ μυστήριον ποῦ μὲ βασανίζει;

Στὴν μητέρα μου δὲν τολμοῦσθ, στοὺς φίλους μου πάλιν! οὔτε! Θὰ μ' ἀργίσουν στὴν κοροϊδιά!...

Τί νὰ συμβαίνει ἀράγε!...

Μιὰ μελαχροινὴ, κοντὴ, ζωηρὴ καὶ μαυρομάτα.—

Τί νὰ συμβαίνει ἀράγε!...

Μιὰ φορὰ ποῦ ἐγύρισα ξυλοφορτωμένος ἀπὸ τὸ σχολεῖο στὸ

σπίτι μου και ήταν και αυτή εκεί, μ' έπιασε μιὰ ντροπή αλλοιώτικη, μιὰ ντροπή που δεν την ήσθάνθηκα άλλοτε.

Κάποιο έγω, όχι παιδιάτικο πλέον, νεοφυτρωμένο μέσα μου τὸ ήσθάνομην σαν τραυματισμένο, σαν προσβληθέν....

Και ὁ καιρός περνούσε μέσα σ' αυτή την άγωνία και τὰ χτυποκάρδια, κυλούσε, κυλούσε ὁ καιρός άτελείωτος, ακούραστος. Πέρασαν μέρες, μήνες. Ήρθε και ἡ άλλη άνοιξη. Μιά φορά έπρόκειτο νά γίνη φιλική έκδρομή και τραπέζι στην έξοχή. Ήμασταν ήμεις και αυτή και άλλοι γειτόνοι και φίλοι οικογενειακώς.

— Πάμε, τῆς λέω, νά κόψουμε λουλούδια στο ρέμμα;

— Πάμε.

Δεν προχωρήσαμε πολὺ και την ακούω νά βγάξη μιὰ φωνή.

— Παναγιά μου!

Τρέχω. Μιά άκρίδα είχε καθίσει στο τριανταφυλλι φουστάκι της.

Με γενναιοτήτα και ὀρμηήν Ἀπόλλωνος φονεύοντας τὸν Πύθωνα, τῆς έδωκα μιὰ με τὸ ξύλο που κρατούσα και την έκαμα θρίψαλα....

Μου εἶπεν ένα ευχαριστῶ και εξακολουθήσαμε τὸ δρόμο μας, με μιὰ σιωπή ανεξήγητη, σιωπή όχι παιδική. Τὸ αίμα εκόχλαζε μέσα εις τῆς φλέβες και τῶν δύο, τὰ στήθη έφούσκωναν από άγνωστα αισθήματα, ἡ καρδιά χτυπούσε και στο στόμα ανήρχοντο, σαν από ἡφαιστειό κρυμμένο μέσα στο στήθος, κάτι λέξεις που δεν τῆς έφερνε θάρρεϊς τὸ μυαλό, κάτι άγνωστες και πρωτοφανείς λέξεις....

Πήγαμε στο ρέμμα και ἐνιφτήκαμε και οἱ δύο.

— Σου άρέσω;

— Ω πολὺ, πολὺ, πάρα πολὺ.

Και πάλι σιωπή.—

Τὸ νεράκι κάτω έμουρουρίζε περνωήντας, μιὰ μυρωδιὰ γρασιδίου έμεθοῦσε και ευωδιὰ λουλουδιῶν εξυπνούσαν την ψυχή και εξήπτον τὸ πνεῦμα και χυμοί, άνοιξιάτικοι χυμοί, άναζωογόνονα δένδρα, ζωα και φυτά.

Έθουμήθηκα τὸ έπεισόδιον τῆς άκρίδας και ένας άγριος πόθος μεγαλουργημάτων και ὑπερανθρώπων κατωρθωμάτων με κατέλαβε.

Νά παρουσιάζετο αἰφνιδίως κανένα φειδί, κανέναν δράκοντα, κανένα θηριό άγριο και λυσσασμένο νά ριχτῆ επάνω μας. Αυτή νά βάλῃ τῆς φωνές και νά κρεμαστῆ από τὸ λαιμό μου με τὰ στοργυλά και παχουλά της χεράκια. Έγω νά βάλω τὸ σῶμα μου άσπίδα εμπρός της και νά πολεμήσω, νά σκοτώσω τὸ θηριό. Νά

είνε όμως άγριο θηριό. Μιά άρκουδα, ένα λιοντάρι! Μεγάλο θηριό.

Και σε λίγο ό πόθος του ήρωϊσμου έγένετο άγριώτερος άκόμη.
—Τό θηριό να με δαγκάση και έμένα λίγο, λίγο όχι πολύ, τό

αϊμά μου να τρέ-
χη και αύτή να δέ-
νη τό τραυμάμου.—
«Δέν είνε τίποτα»,
θά τής λέω έγώ,
πατώντας άπάνω
στό νεκρό θηριό...
μιά γρατσουνιά».

Και εκείνη δακρυ-
σμένη και εύγνω-
μονούσαθά τυλίγη

Νά πολεμήσω με τό θηριό να την σώσω.—
γύρω στην πληγή τό μαντύλι της και θά με βλέπη με ένα θαυ-
μασμό!

Και έπειτα θά έρθουν και οι άλλοι...

“Όχι, καλλίτερα να μήν έρθουν οι άλλοι. Να εξακολουθήση ή μάχη με τό θηριό. Έγώ να πολεμώ για να την σώσω και εκείνο να λυσαζ γύρω μου και να τρέμη ό τόπος από τους γτύπους και τά φυσήματά του. Τό αίμά μου να τρέγη ποτάμι από τής πληγές μου και όμως να πολεμώ έως ότου πέσω εξηντημένος. Να εξη-
τλημένος, πεθαμένος, φαγωμένος.

—Πεθαμένος ή φαγωμένος; Και έπειτα;

Και μ'α ζηλοτυπία έγεννήθη μέσα μου.

—Να με νη μόνη της, χωρίς έμένα και να παίζη μ' εκείνον τόν Διόλιο που δέν τόν έγώνευα, γιατί κι' εκείνος ήταν φίλος της και έπαιζε μαζί της.... Όχι καλλίτερα να μ'ς φάη και τούς δύο. Και τούς δύο!

“Ηθελα να πάθω, να μαρτυρήσω να πεθάνω για αύτή και μ' αύτή. Παράξενος πόθος για την ήλικία μου!

Εύτυχώς όμως κανένα θηριό δέν έφάνη και μόνον μερικοί βά-
θρακοί, άπίντων από μέσα από κάτι μαυροπράσινους βάλτους στην άναμμένη φαντασία μου.

— Βερεκεκ'εζ κοάζ κοάζ ιππότα!

Έκόψαμε αρκετά λουλούδια και τά στρώσαμε κάτω στη πρα-
σινάδα για να δέσουμε μπουκέτα. Έκει που τά τακτοποιούσαμε
πίσω από μια βατουλιά, κόκκινοι—κόκκινοι και σκυμμένοι, ώστε

τὰ μαλλιά τοῦ ἐνὸς νὰ γαργαλίζουν τὸ πρόσωπο τοῦ ἄλλου, μέσα στὸ ἀνοιξιάντικο σφρίγος καὶ τῆς μυρωδιᾶς τῆς φύσεως καὶ τὸ ἀνάμα τῆς ἐπαφῆς, μιὰ ἀόρατη δύναμις μ' ἔσπρωξεν ἐπάνω τῆς, τὴν ἀγκάλιασα, τὴν ἐφ' ἔλησα καὶ ἡ αἰωνία, ἡ τετριμμένη, ἡ οὐδέποτε ὁμῶς πλῆθύνουσα λέξις ἀνέβηκε στὰ χεῖλῃ μου.

—Σὲ ἀγαπῶ!

—Ντροπή. ντροπή! Πῶ! Πῶ! ἂν μᾶς δοῦν!

Τότε κατάλαβα τί συνέβαινε μέσα μου. Το ἄγνωστον αἶσθημα ποῦ μ' ἐστενοχῶρει καὶ μ' ἐξέπληττε ἦτο ἔρωσ, ποῦ ἀνάψε καὶ ἐφούσκωσε καὶ ἐγέμισε καπνοὺς τὸ κεφάλι μου καὶ τόσο ὥστε μιὰ μέρα νὰ παρουσιασθῶ μπροστὰ στὴ μητέρα μου καὶ νὰ τῆς πῶ.

—Μαμᾶ, θέλω νὰ..... παντρευθῶ.

—Γιατί ὄχι παιδί μου.

—Θὰ πάρω τὴν Ρηγγίνα. (Ρηγγίνα τὴν ἐλέγχανε.)

—Ὅποια θέλεις. Στάσου νὰ ἰδῆς ἂν σ' ἀρέσουν καὶ τὰ προικιά.

Ἐφώνηξε τοῦ θείου μου καὶ ἓνα ἀγριόξυλο ἦταν ἡ πρώτη ἐρωτική μου ψυχρολουσία. Ἐφαγα καὶ ἄλλο ἔκτοτε. Ἐτρώγα ἀπὸ τὸ σπίτι, ἀπὸ τὸ δάσκαλό μου, ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου. Τοῦ χάκου ὁμῶς! Τὸ πάθος μέσα μου ἀνάψε περισσότερο καὶ με ἔκανε νὰ βλέπω μισαρὰς σκευωρίας πρὸς καταστροφὴν τῆς εὐτυχίας μου.

—Ζηλεύουν οἱ κακοῦργοι! Θὰ τοὺς δεῖξω γώ, ἔννοια τοὺς!

—Μαμᾶ θέλω νὰ παντρευθῶ!

Καὶ ἐσχέφθηκα νὰ τὴν... ἀπαγάγω. Τῆς τὸ εἶπα καὶ το ἐδέχθη. Ὅταν χωρίζαμε

με ἠρώτησε.

—Ἐχεις λεπτὰ, Πῶς θὰ ζήσουμε;

—Ἐχω στὸν κουμπαρᾶ μου 7 καὶ 45. Σὺ δὲν ἔχεις;

—Καμμιά δεκαριά δραχμές!

—Μᾶς φτάνουν γιὰ λίγες μέρες. Ἐπειτᾶ.....

—Ὅχι, καλλίτερα νὰ οἰκονομήσουμε καὶ ἄλλα.

Καὶ ἡ ἀπαγωγή ἀνεβλήθη ἐπ' ἀόριστον.

Πέρασε ἀρκετὸς καιρὸς ἀπὸ τότε.....

Ἐγὼ ἐσπούδαζα εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅταν μαθαίνω ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος μ' ἐλησιμόνησε καὶ παντρεύεται μ' ἕναν Μωραίτη.

—Χίλιες χιλιάδες κανονίες, καθὼς λέγουν καὶ οἱ ἥρωες τῶν γαλλικῶν μυθιστορημάτων.

—Αὐτὴ παντρεύεται, αὐτὴ; Αὐτὴ νόφη; Καὶ μ' ἕνα παληομωραίτη, ἕναν πρόστυγο, ἕναν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐβραίους ποὺ δὲν ἔχουν ἄλλον θεὸ ἀπὸ τὸ χεῖμα! αὐτὴ νὰ μὲ προδώσῃ τόσο πρόστυγα! Καὶ μ' ἕναν τέτοιον.—

Κ' ἐννοίωσα βαβειὰ στὰ σωθικά μου ἕνα σπαραγμὸ ἀπερίγραπτο.

Στὴν ἀρχὴ μου ἤρθε νὰ σηκωθῶ νὰ τρέξω, νὰ πετάξω ἐκεῖ κάτω. Νὰ γυθῶ μέσα εἰς τὴν γαμήλιον ἀκαλουθίαν, νὰ ὀρμήσω, νὰ τοὺς ταράσω, νὰ τοὺς ξεσγίσω καὶ ν' ἀρπάξω τὴ νόφη στολισμένη, καθὼς ἦταν, ἀπὸ τὰ χέρια

Ἀρραβωνιάστηκε με ἕναν Μωραίτη! τούς καὶ γυπῶντας ἄγρια, λυσσασμένα, κομματιάζοντας γαιβρόν καὶ συμπεθέρους, καὶ νὰ φύγω, νὰ χεθῶ σ' ἕνα ἄγριο νησί, σὲ μιὰ ἐρημιὰ ὅπου θὰ ζοῦσα μ' αὐτὴ εὐτυχῆς...

Καὶ ὅταν ἐπεροῦσε τὸ κόκκινο σύννεφο τοῦ θυμοῦ καὶ ἤρχετο τὸ μαῦρο τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς καταστροφῆς, ἄλλες σκέψεις μοῦ ἤρχοντο στὸν νοῦ, σκέψεις αὐτοκτονίας, μὲ καθήμαχμένα φαντά-

Τὸ φαντασμὰ μου νὰ τοὺς ταράσῃ κάθε βράδου τὸν ὕπνο τους.

ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἔτσι τῆς ἀρέσει!

σματὰ παρουσιαζόμενα εἰς τὸ ὕπνον τῶν νεογνῶν καὶ ταραττόντων τὴν συζυγικὴν γαλήνην των.—

Ἐννοεῖτε ὅμως οὔτε τὸ ἕνα ἔγινε, οὔτε τὸ ἄλλο καὶ ἐπέρασε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὴν παιδικὴν ψυχὴ μου, ὅπως περνάει κάθε βαρυσυννεφιά ἀπὸ τὸν Ἀθηναϊκὸ οὐρανὸ.

Ἐπεχώρησα πρὸ τοῦ τετελεσμένου γεγονότος:

—* Ἀς ζήσῃ εὐτυχῆς

Σε λίγο έμαθα και τους γάμους της και ότι ο άνδρας της την έπηρε και έφυγεν από το χωριό.

—“Ωρα της καλή.

Δέν άργησα νά την λησμονήσω και έγώ· και έπειτα σάν έμαθα ότι έδυστύγησεν από το γάμο της και έγύρισε πάλι στο χωριό μας ούτε λύπη μεγάλη, ούτε χαρά ήσθάνθηκα.

—Τήν κακομοίρα! είπα μόνον.—

Κάποιο Πάσχα είχα πάει στην πατρίδα μου νά κάνω Λαμπρή με τους δικούς μου. Καθώς καθόμουνα στο παράθυρό μου βλέπω αϊφνιδίως μιá κακοντυμένη και ξεμαλλιάρα, ώχρη και αδύνατη νά στέκεται κάτω στή μέση του δρόμου, με δυó άπλυτα ποδάρια μέσα σέ κάτι λασπωμένες παντούφλες, νά φωνάζη με μιá στριγγλή φωνή:

—Μπικάλη φέρε μου μιá δεκάρα όλιο. Μιá ώρα σου φωνάζω, κουφός είσαι μωρέ έ έ έ έ έ έ έ!

Δύο μυξιάρικα με ποδιές γεμάτες λυγδες και σάλια και θρωόμες—δυό από τά άγγελουδιά του Βίκτωρος Ούγκω— άνυφτα και έλεει— νά τής τραβούσαν τσιρίζοντα τó φουστάνι.

—Μητέλα σέλω κοκό. Μάμ', νάνι, τσσσσς!

—Δέν είνε αυτή μητέρα, γυρίζω και λέω στή μάνα μου, ή Ρηγγίνα;

—Ναι ή Ρηγγίνα ποϋ ήθελες νά πάσης γυναίκα!

—Και πώς έγεινε έτσι;

—Μωρέ άναθεματισμένε, φέρε τó όλιο μωρέέέέέέ!

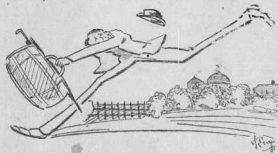
—Και πώς την ήθελες νά γίνη; Παντρεμένη γυναίκα είναι, φτωχή γυναίκα είναι, παιδιά έχει, οικογένεια έχει. Πώς την ήθελες νάναι. Τής μένει καιρός τής φτωγής από τής μάγγουφιές νά περιποιηθῆ τόν έαυτό της;

“Εσκουφα για νά μη καταλάβη ή μητέρα μου τó τι συνέβη μέσα στή ψυχή μου. Εύλογημένο τó ξύλο ποϋ έφαγα γι' αυτή. Ητο τó μόνο ξύλο ποϋ βγήκε από τόν Παράδεισο.

Τήν ξανακούτταξα άλλη μιá φορά.

“Ίδια πάντοτε. Μαύρη, κακοντυμένη, ξεμαλλιάρα, ώχρη,

μέ τ' ἀπόδια στά χοντροπάπουτσα, μέ τή λερή ποδιά της καί τ' ἀ
 δουμυζάρικα νιαουρίζοντα ἐκ δεξιῶν καί ἐξ εὐωνύμων

-Μητέλα. ἄου,
 οὐάου. ἄου. γάου,
 γάου, νιάου! Μάμ',
 νάνι, τσσσσσσ.

Ἡ ἴδια, ἡ ἴδια
 ἐλθεινή, καί ἀπαί-
 σιος, ἡ πεταλοῦδα
 μεταμορφωμένη
 σέ ἄθλιο καί συγα-
 μερό σκουλήκι,
 κρίζουσα μέ τή

Ἄκόμα φεύγω!

στριγγλή φωνή της στόν μπακάλι, τῆς γειτονιάς:

-Μωρέ ἀναθεματισμένε πού κακῶ χρόνο νάχης, πούνε τὸ ὄλιο
 μωρέ έ, έ, έ, έ, έ, έ, έ.

Ἄκόμα φεύγω!...

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ
 ΣΤΟ ΚΑΝΤΥΛΙ

Σε ῥιμοκλήσια καί ἐκκλησιές Ἡ ἀσημένιο ἡ γυαλί,
 Μπρός ἑστές εἰκόνας λαμπυρίζεις, Ἡ σέ καλύβ' ἢ σέ παλάτι,
 Κι' ἀπο τή γῆ ἔς τόν οὐρανὸν Τόν πλούσιο καί τόν φτωχὸν
 Τοῦ νοῦ τὸ πέταγμα φωτίζεις. Σὺ μέ τὸ ἴδιο βλέπεις μάτι.

Καί σὲ καλύβι, τὸ φτωγόν, Σὲ σέ γελαίει τὸ μωρὸ
 Μέσα ἔς τῆς νύχτας τῆ γαλήνη, Κι' ὁ γέρος πού τόν κόσμον
 Ἐλπίδα καί παρηγορία [ἀφίνει,
 Τὸ λυπημένον φῶς σου δίνει. Σὲ σένα ρίχνει τῆ ματιά,
 Ὅταν τὸ φῶς του σιγασθῆναι.

Χρυσὸ ἀστὲρι τούρανου
 Ἀπ' τὰ Θεὸ ἔς τῆ γῆ ριγμένο.
 Ἐσὺ τὸν ὕπνο μας φωτῆς
 Καί ζωντανὸν καί πεθαιμένο.

ΕΛΕΝΗ Σ ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ

Ἡ Αἰδηψός, ἦν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλούταρχος ὀνομάζου-
σιν Αἰδηψον, κεῖται εἰς τὸ ΒΔ. ἄκρον τῆς Εὐβοίας. Περί τὴν
ἡμίσειαν δὲ ὥραν μακρὰν αὐτῆς ΑΜ κεῖται τὸ χωρίον τῶν Λου-
τρῶν Αἰδηψοῦ, εἰς ὃ μεταβαίνουν δι' ἀτμοπλοίου ἀπὸ μὲν Χαλ-
κίδος εἰς 3-4 ὥρας, ἀπὸ δὲ Βόλου εἰς 5 περίπου.

Τὰ Λουτρά ἐκτείνονται παρὰ τοὺς πρόποδας καὶ εἰς τὰς
κλιτύας λόφων, ὕψους 120-150 μέτρων καὶ καταφύτων ἐξ ἀγριε-
λαιῶν. ἔχουσι δὲ μίαν μόνον ἀποψιν ἀνοικτὴν, τὴν δυτικὴν.
Πρὸς αὐτὴν ἐκτείνεται εὐρεία ὅποσούν ἡ θάλασσα τοῦ Εὐβοϊ-
κοῦ κόλπου καὶ ὑψοῦνται πέραν τὰ βουνὰ τῆς Στερεᾶς, ὧν
πάντων ὑπερέχει ὁ πολυῦμητος Παρνασσός. Ὁ ἀείμνηστος κα-
θηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ποιητῆς Θ. Ἀφεντούλης
περιγράφει οὕτως τὴν περιστοιχίζουσαν τὸ χωρίον τοῦτο φύσιν.
«Βουνοὶ πέριξ κατάφυτοι ὑπὸ σχοίνων εὐώδων καὶ κοτινῶν
καὶ κομάρων καὶ δαφνῶν καὶ πιτύων, ρυάξ καταρρέων καὶ κε-
λαρῦζων καὶ εἰς πολυπληθεῖς μικροῦς καταρράκτας ἠχηέντως
κατακυλινδούμενος, ἄνωθεν δὲ καὶ πέριξ κατασκεπόμενος πολ-
λαχοῦ ὑπὸ πλατάνων ἐκατέρωθεν καὶ περιφρουρούμενος ὑπὸ
νηρίων. Ἀποψις πρὸς τὸν κατέναντι Παρνασσὸν ἐξαισία, ὅθεν
ἐν θερεὶ αὐρα ποντίας ἡδυτάτη καταπνεεῖ ὕδωρ πόσιμον ψυ-
χρὸν καὶ διαγγῆς καὶ ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις παντοῖαι ἀπὸ τῶν
κατέναντι Θερμοπυλῶν.»

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ Αἰδηψὸς ἔβριθεν ὑδάτων,
θερμῶν αὐτοφῶν. Αἱ θερμαὶ δὲ πηγαὶ αὐτῆς κεῖνται ἐντὸς
ἐκτάσεως 600 μέτρων ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ 500 μ. ἐκ-
βορρᾶ πρὸς νότον τοῦ χωρίου τῶν Λουτρῶν. Αναβρῦουσιν ἐκ
τῶν ὑπαιρειῶν τῶν παρακειμένων βουνῶν καὶ ἐκ σημείου
κατὰ 3,000 μέτρα περίπου βαθυτέρου τῆς ἐπιφανείας τῆς θα-
λάσσης. Ἀναδίδουν ποσότητα ὕδατος 8,640 κυβικῶν μέτρων
καθ' ἡμερονύκτιον καὶ ἔχουν θερμοκρασίαν ποικίλλουσαν ἀπὸ
0,28 μέχρι 0,82 Κελσίου. Ἔνεκα δὲ τούτου αἱ πηγαὶ αὐταὶ
τάσσονται μεταξὺ τῶν θερμότερων πηγῶν τῆς Εὐρώπης, πρῶ-
ται μετὰ τὰς ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ Γαλλίᾳ τοιαύτας καὶ ἀποψύχον-
ται πρὸς χρῆσιν. Τὰ ὕδατα αὐτῶν εἶνε διαγγῆ καὶ ἔχουν γεῦ-
σιν ἀλμυρὰν καὶ ὑπόλικρον. Τὰ πλεῖστα δὲ τούτων καταλείπουν

ιζήματα και οι υδρατμοί των θερμότερων αναδίδουν όσμήν σεσηπτότων ώων.

Πηγαί τινες είνε τόση θερμαί, ώστε αναδίδουν πυκνούς άτμούς και φαινονται ώς κοχλάζουσαι. Μειστή δέ έπί της παραλίας έχουσα θερμοκρασίαν 0,78 Κ. καταρρέει εις την θάλασσαν, άφίνει έπί των βράχων άφθονα ιζήματα και αναδίδει άτμούς, σχηματίζοντας όμίχλην. Κάτωθι του στομιού αυτής κρέμανται διάφορα κομψοτεχνήματα (σταυροί πλαίσια, καλαθίσκοι κ.τ.λ.) άτινα περιφλοιοϋνται, άπολιθούμενα έντός 4—5 ήμερών εκ του ύδατος της πηγής. Όνομάζεται δέ αυτή «ή πηγή της βασιλίσης Όλγας», διότι κατά τό 1899 ή βασίλισσα ήλθεν ένταϋθα και εκ της πηγής αυτής μετεφέρετο τό ύδωρ διά βυτίων εις τό πλησίον σταθμεϋον Β. άτμόπλοιον έν τω όποιω έκαμνε τά λουτρά της. Τέλος ή πηγή των Άγίων Αναργύρων έχει θερμοκρασίαν 0,77 Κ. και αναδίδει άέρια και υδρατμούς, σχηματίζοντας ώσαύτως όμίχλην.

Αί πηγαί της Αϊδηψού, αίτινες έν τή γλώσση της έπιστήμης λέγονται Άλιπηγαί Αϊδηψού και είνε θερμαί και ισχυραί, είνε πλείονες των 60. Και αυξάνονται μέν εις 100 άλλ'ό αριθμός αυτών, είνε μεταβλητός, άλλων εξαφανιζομένων και άλλων αναφανομένων.

Εκ των ύδάτων αυτών έσχηματίσθησαν τά ένταϋθα ιαματικά λουτρά. Θεραπεϋουν ή βελτιούσι χρονίους ρευματισμούς, άρθριτιδα, κοιλιακά νοσήματα, ισχιάδας, νευραλγίας και άλλα.

Τά λουτρά αυτά είνε εκπλαται πεφημισμένα και διάσημα ώς ιαματικά και ήσαν δέ κατά τον Στράβωνα άφιερωμένα εις τον Ηρακλέα. Πολύ μάλιστα πρό του Πλουτάρχου και έπί των χρόνων αυτου ήσαν πολυκροτα. Περιείχον πολλά οικήματα και ειχον άφθόνους και έλευθερίους τέρφεις και άπολαύσεις ήδονικας, θέατρα, μουσικάς, παίγνια, έρωτικά όργια κ.τ.λ. ώστε ειχον αναδείξει την Αϊδηψόν κοινόν θερινόν οικητήριον όλης της Ελλάδος.

Έτι δέ μάλλον κατέστησαν αυτά διαβόητα ό Ρωμαϊος στρατηγός και ειτα ύπατος και δικτάτωρ Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας, ό και Έπαφροδίτος άυτονομασθείς. Ός ιστορεί ό Πλούταρχος, ότε ό Σύλλας διέτριβεν έν Αθήναις, ήσθάνθη εις τους πόδας πόνους ναρκώδεις μετά βάρους, οτινες εξαρακτηρίσθησαν, ώς ποδάγρα. Πρός θεραπειαν του δέ διέπλευσεν ένταϋθα και μετεχειρίσθη τά θερμά λουτρά της Αϊδηψού και ώφελήθη έξ αυτών, διότι εξησεν έπί ετη άκόμη και διεξήγαγε νέους άγώνας, απέθανε δέ έξ άλλης νόσου, ήτοι δεινης φθειριάσεως.

Ένταϋθα ό Σύλλας εξη έν ραστώνη και ευμαρεία και ήδοναίς, διημερεύον μετά ήθοποιών. Σώζονται έτι και νυν εκ παραδόσεως ένταϋθα έρείπια τινά. λουτρά ή θερμαί του Σύλλα έπνομαζόμενα. Κείνται εις άπόστασιν 600 μέτρων ΒΔ. των ση-

μερινῶν λουτρῶν παρὰ τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων πρὸς τὴν παραλίαν Ἀποτελοῦνται δὲ ἐκ δύο λουτήρων, τετειχισμένων ἐντὸς χώρου ἐστεγασμένου διὰ σταυροθολίου. Αἱ εἰσοδοὶ αὐτῶν νεύουσαι ἢ μὲν πρὸς δυσμᾶς, ἢ δὲ ΒΔ εἶνε κεχωσμένοι ἤδη καὶ φράσσονται διὰ ξυλίνων κιγκλίδων. Ἐντεῦθεν ἀνάγκη ἀνασκαφῆς, ἣτις πολλὰ δύναται νὰ φέρῃ εἰς φῶς, ὡς πρό τινων ἐτῶν μέγα ἀρχαῖον οἰκοδόμημα λουτρῶν μὲ θολωτάς θύρας πλησίον τῶν λουτρῶν τοῦ Σύλλα.

Τὰ ἐν λόγῳ λουτρά παρημελήθησαν κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. Καὶ μόλις ἀπὸ 70 περίπου ἤδη ἐτῶν ἐπανελήφθη ἡ κοινὴ αὐτῶν χρῆσις ἐπιμελείᾳ τοῦ Δήμου Αἰδηψίων, εἰς ὃν καὶ ἀνήκουσιν ἐπλουτίσθησαν δὲ διὰ νέων ἄτινα ἀνέβλυσαν κατὰ τὸν ἐν Λοκρίδι σεισμόν τοῦ Ἀπριλίου 1894.

Κατ' ἀρχάς ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν ἐν βαρβάρῳ καταστάσει. Μία λεκάνη ἦτο ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὁ γενικὸς λουτήρ τῶν πασχόντων καὶ ὀλίγοι καλύβαι καὶ οἰκίσκοι ἢ στέγη των. Ἐντὸς δεξαμενῆς, περιλαμβανούσης 38 συγχρόνως, ἐλούοντο πολλοὶ ἀναμίξ.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ ἔτους 1884 ὅτε κατεσκευάσθησαν τὰ πεφημισμένα καὶ λειτουργοῦντα σήμερον Δημοτικὰ Λουτρά πρὸς τὴν παραλίαν. Κατὰ τὸ 1903 ἀνηγέρθησαν εἰς τὴν ρωμαντικὴν πλατεῖαν τῶν πλατάνων τὰ λουτρά τοῦ χαλκιδέως Π. Μακροῦ, βαθμηδὸν δὲ κατεσκευάσθησαν καὶ ἄλλα τρία, μικροῦ λόγου ἄξια.

Καὶ συρρέουσιν εἰς τὰ λουτρά αὐτὰ κατ' ἔτος χιλιάδες πασχόντων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι τέλους 7βρίου.

Τὸ χωρίον τῶν λουτρῶν σύγκεται ἐκ δύο συνοικιῶν, τῆς τῶν πλατάνων, ἣτις εἶνε ὁ πρῶτος συνοικισμὸς καὶ περιέχει τὰς πλείστας οἰκοδομὰς καὶ τῆς τοῦ Τομπάζη, παραλιακῆς, κειμένης εἰς τὴν δυτικὴν ἄκρην τοῦ χωρίου ἐπὶ ἐπιπέδου. Ἐχει δὲ καλὰ καὶ ἀθηναϊκὰ ξενοδοχεῖα καὶ πάντα τὰ χρειώδη τῆς καθημερινῆς ζωῆς προχείρως καὶ ἀφθόνως, διότι τὸ τροφοδοτοῦν ἀδιακόπως ὁ Βόλος, ἡ Χαλκίς καὶ αἱ Ἀθῆναι. Ἐπὶ πλέον δὲ ἔχει καὶ περιπάτους καὶ ἐξοχὰς δροσερὰς καὶ τερπνάς, ὧν ὑπερέχουν τὰ Γυιάλτρα καὶ τὸ ρωμαντικώτατον ἐπίνειον αὐτῶν τὸν Ἅγιον Γεώργιον. Τὸ χωρίον αὐτὸ ἀπέχει μίαν ὥραν τῶν λουτρῶν διὰ θαλάσσης καὶ κεῖται εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀκτὴν τοῦ δυτικοῦ κολπίσκου ἐφ' ὑψηλοῦ, ἐπὶ μικρᾷς χερσονησίδος τῶν Λιχάδων. Οἱ Αἰδήψιοι δεικνύουσι τρία πλησίον νησιδία, ἃτινα ὀνομάζονται Λιχάδες ἐκ τοῦ ὅτι, κατὰ τοὺς ἀρχαίους μύθους ἐνταῦθα ἔπεσον ὁ Λίγας, ἐκσφενδονισθεὶς ἀπὸ τῆς Οἴτης ὑπὸ τοῦ μαινομένου Ἡρακλέους!

(Ἐν Λουτροῖς Αἰδηψοῦ 15 Ἰουλίου 1909)

le
L'Esprit de la Nation

Τὸ ὄνειρον τῆς Κύπρου.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

«Στε. Συμμενήθ φιλο
Χαράλαμπο»

Ὅταν μὲ τ' ὄνειρο ξυπνῶ ἀπ' τὸ φτωγὸ μ' κρεββάτι
νομίζοντας πῶς βρῖσκεσαι σιμά στὴν ἀγκαλιά μου,
προσεύχομαι στὴ Παναγιά μὲ δακρυσμένο μάτι,
φιλε μου ἀλησμόνητε μέσ' ἀπὸ τὴν καρδιά μου.
Γιὰ τὴ γλυκειά σου τὴ ζωὴ, γιὰ τὸ δικό σου πόνο
ποῦ εἰς τὸν κόσμο βρῖσκεσαι ὀλέθημος καὶ μόνο.
"Ὅσ' ἀγροικῶ τὴ μοναξιά, ἀδελφι, ποῦ μὲ δέρνει
χωρὶς κανένα σύντροφο ἴστα τόσα μου φαρμάκια,
τόσο κι' ὁ νοῦς μου ἀκούραστος στὸ πλάϊ μου σὲ φέρνει,
γιὰ νάμαστε παντοτεινὰ ἀχώριστα πουλάκια.
'Αλλεσίμονον ἂν ἔλειπε ὁ νοῦς μου ὅτου τρέχει
κοντὰ σ' ἐκείνους π' ἀγαπᾷ καὶ τώρα δὲν τοὺς ἔχει!

'Απ' τὰς κορφοῦλες τῶν βουνῶν τὸν ἥλιον ὅπου βγαίνει
μ' ἀχτίνες ὀλοπόφρυρες καὶ μὲ περίσσια χάρι,
ἐρώτησα περιλυτός. — Μὴν εἶδες ποῦ διαβαίνει
ἓνα θλιμμένο πρόσωπο τοῦ πόνου παλληχάρι;
Καὶ μ' ἀπαντᾷ. — Δὲ γνῶρισα αὐτὸ τὸ παλληχάρι,
γιατὶ θλιμμένους δὲν φωτῶ, ρώτησε τὸ φεγγάρι.
Καὶ τὸ φεγγάρι π' ἀγρυπνα μὲ φλογισμένα ματια,
ἐρωτήσα καὶ μ' ἀπαντᾷ — θυμοῦμ' ὅλα τὰ βράδια,
ὅπου σὰς ἐβλεπα μαζὶ ψηλά πάνω στὰ πλάτια
τοῦ Βαϊρακλή τῆς ὠμορφιᾶς νὰ ψάλλετε μὲ χάρδια.
'Εδῶ που φέγγω ἂν ἦσουνα θά' ἔβλεπες μ' ἐλπίδα,
'Εκείνον ποῦ μ' ἐρώτησες στὸ δρόμῳ μου ἂν εἶδσ'

Πλωμάριον Μυτιλήνης 905.

Γ. Σ. ΜΑΗΔΩΝΗΣ

Η ΕΛΠΙΔΑ

ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΕΩΡΓΗ

Ὁρτσα, βρέ Μανώλη!.. Ὁρτσα, βρέ ἀθεόφοβε καὶ θὰ μοῦ χά-
σης κι' αὐτὸ τὸ κάρτι νὰ πάω καταδιακόλου! Δὲς μου 'δῶ τὸ
τιμόνι, πιάσε σὺ μὲ τὸ Νικολῆ καὶ κατεβάστε τὸ πανὶ τὸ μεγάλο.
Ἄφισε μονάχα τοὺς φλόκους τραβᾶμε πίσω γιὰ τὴ Σαλονίκη.

Αἱ διαταγαὶ τοῦ καπετάνιου ἐξετελέσθησαν ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ
καὶ στιγμῶς. Μόνον κατὰ τὴν ὑποστολὴν τῶν ἱστίων ὁ Μανώ-
λης ἐψιθύρισεν εἰς τοὺς τοῦ Νικολῆ:

-Δὲ ξέρω τί ἔπαθεν ὁ καπετάν-Γεώργης ἀπόψε! Ἡ νοτιὰ αὐ-
τῆ δὲν εἶνε καὶ τόσῳ φορσατῆ, γιὰ νὰ μᾶς κάρη νὰ γυρίσουμε
πίσω στὴ Σαλονίκη, μὰ πού ἤρθαμε ὡς τὸ μεγάλο τὸ Καρμυ-
πουρονοῦ. Ὁ Ἄι-Νικόλας, μεγαλὴ ἡ χάρι του, καὶ ὁ Ἄι-Βασί-
λης πῶρχεται μεθ' ἡμᾶς, ἄς τὸν φωτίσουν γιὰ καλὸ!

Ὁ καπετάν Γεώργης εἶπε μαντεύσας τοὺς λόγους τοῦ Μανώ-
λη εἶτε ὁμιλῶν καθ' ἑαυτὸν εἶπε:

-Μὲ τὴ νοτιὰ αὐτῆ δὲν τὰ βγάζει πέρα τὸ παληοκίτικόν μας.
Ἐπειτα ξέχασα καὶ κατὶ χρειζομένον χαρτιὰ στὴ Σαλονίκη
καὶ πρέπει νὰ πάω νὰ τὰ πάω. Τὰ θυμῆθηκα τόρα δα πού ἤμου-
να κάτω στὴν κίμαρα... Αἱ! καὶ νὰ ἤτανε ἐκεῖν' ἡ σκούνα μου,
ἡ «Ἀθηνᾶ»! Ποιὸς εἶχ' ἀνάγκη ἀπ' αὐτὴν τὴ νοτιὰ! Μὰ, πάει,
πάει...

-Ὁ θεὸς εἶνε μεγάλος, καπετάνιε, εἶπε παραμυθιτικῶς ὁ Νι-
κολῆς. Ποῦ ξέρεις, ἂν δὲν ἀποκτήσης πάλι κανένα μεγάλο καρά-
βι, μεγαλείτερο ἀπὸ 'κεῖνο πού ἔχασες.

-Ἀπ' τὸ στόμα σου καὶ στοῦ θεοῦ τ' αὐτί, ἀπήντησεν ὁ κα-
πετάνιος καὶ ἐδυσίβη εἰς σκέψεις κρατῶν ἐν στιγῇ διὰ τῆς στιβα-
ρᾶς δεξιᾶς του τὸ πηδάλιον, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἀριστερᾶς περιέσφιγγε
καλλίτερον περὶ ἑαυτὸν τὰς ἄγκρας τῆς τετριμμένης ναυτικῆς

του διφθέρας, διὰ τὴν προφυλαχθῆ ἀπὸ τὸ ὄριον ψύχος τῆς νυκτός.

Τὸ μεσονύκτιον εἶχε παρέλθει πρὸ πολλοῦ καὶ ἡ ὑγρασία καθίστατο ὡς ἐκ τούτου μᾶλλον ἐπαισθητή. Ἦσαν ἄλλως τε αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ Δεκεμβρίου καὶ τὸ σκότος τῆς νυκτός βαθύ, καθόσον νέφη βαρέα ἐκάλυπτον τὸν οὐρανὸν καὶ ὁ Νότος ἔπνεε μὲ μεγάλην σφοδρότητα.

Ὁ Καπετάν-Γεώργης ἠλιοκαὴς ναυτικός πεντηκοντούτης μὲν καὶ λευκόθριξ, εὐρωστος ὅμως καὶ ἀκμαῖος ἐτι τὰς δυνάμεις κατήγετο ἐκ Λιτόχωρου, ὠραίας κωμοπόλεως, κειμένης ἐπὶ ἐξόχου τοποθεσίας δεξιᾷ τῆς μεγάλης φάραγγος τῆς ἐξεργομένης ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ Ὀλύμπου καὶ τεινούσης πρὸς τὸν Θερμαϊκόν.

Ὡς οἱ πλείστοι τῶν συμπατριωτῶν τοῦ εἶχεν ἐπιδοθῆ νεαρὸς ἐτι εἰς τὴν ναυτιλίαν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνελάβε τὴν κυβέρνησιν ὠραίας καὶ μεγάλης σκούνας, ὀνομαζομένης «Ἀθηνᾶ», τῆς ὠραιότερας ἐξ ὧν εἶχε ποτε τὸ Λιτόχωρον καὶ ἦτο πολὺ ὑπερήφανος ὁ καπετάν-Γεώργης δι' αὐτήν.

Συχνάκις, ἐν ᾧ ὁ Βορρᾶς ἔπνεε σφοδρὸς καὶ πελώρια κύματα ὕψου ἢ θαλασσα. ἤκουον οἱ ναῦται τοῦ τὸν καπετάν-Γεώργη νὰ ἀδῆ:

Δὲ σὲ φοβοῦμι, βοὲ βορρᾶ,
ὅσο κι' ἂν θέλῃς φύσα.

Ἐγὼ κρααβὶ ἀπὸ κραυῶν
κατάρτι' ἀπὸ πευκάδες,
ἔγω καὶ καρὰβόσκονα
ἀπὸ ξανθὰ μαλλάκια...

Ἐκτὸς τῶν τακτικῶν ταξειδίων τοῦ εἰς Θεσσαλονίκην ἀνελάμβανεν ἐνίοτε καὶ μεγαλύτερα καὶ περισσότερον μικρὸν ταξείδια. Πολλάκις ἐπεσκεύεθ τὴν Ἀλεξανδροῖαν, τὴν Πειραιᾶ τὴν Σμύρνην, τὴν Κωνσταντινούπολιν. Πολλὰς φορές οἰεσγίσε τοῦ τρικομιῆδους Βῆξείνου τὰ ἀεὶνα κύματα. Καποτε μάλιστα ἐπεχείρησε ταξείδιον καὶ μεχρὶς Ἰνδίων.

Τὸ ταξείδιον ἐκεῖνο τῷ προσεπόρισεν ἀρκετὰ κέρδη, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξε καὶ πολὺ τυχερόν, διότι ἐκτοτε «τὸν ἐπῆρεν ὁ κατήφορος» καθὼς συνεθίζε νὰ λέγῃ.

Ἡ πληθώρα τῶν ἀτμοπλοίων ἐπήνεγκε τραῦμα καίριον εἰς τὰ ἱστιοφόρα. Οἱ ναῦλοι ἐξεπέσαν καὶ ἐν γένει διαφοροὶ καιρικαὶ περιστάσεις συνετέλουν εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἀπραξίαν. Ἀτυχήματα ἐπὶ ἀτυχημάτων τῷ ἦλθον καὶ τέλος, τὸ χεῖριστον ὄλων,

ὕπεστη ναυάγιον πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τινα φοβερὰν τρικυμίαν τῆς Μαύρης θαλάσσης. Μόλις κατώρθωσε νὰ σωθῆ αὐτός καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου· κατὰ κακὴν του μοίραν τὸ πλοῖον ἔτυχε νὰ μὴν εἶνε ἀσφαλισμένον κατὰ τὸ ταξείδιον αὐτό.

Ὁ καπετὰν-Γεώργης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του χωρὶς πλοῖον. Τὰ οἰκονομικά του ἦσαν εἰς δυσάρεστον κατάστασιν. Ἀθυμία τὸν κατέλαβε, μάτην δὲ προσεπάθει ἢ πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη σύζυγός του Μαρία νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Τρυφερῶς θωπεύων προσέβλεπε μελαγχολικῶς τὰ τέκνα του, ἐν ἀγοράκι ὀκταετές, τὸν Κωνσταντῖνον καὶ δύο μικρότερα κοράσια, τὴν Σοφίαν καὶ τὴν Ἑλπινίκην. Ἦσαν αὐτὰ ἡ μόνη του παρηγορία, ἀλλὰ καὶ πολλῶν φροντίδων καὶ θλίψεων πρόξενον ἐν τῇ σημερινῇ του καταστάσει.

Οἱ συμπατριῶταί του ἀπὸ καπετὰν-Γεώργη ἤρχισαν νὰ τὸν φωνάζουν κύρ-Γεώργη καὶ ἐν τέλει ἀπλῶς Γεώργη, ἀκολουθοῦντες καὶ αὐτοὶ τοὺς βαθμοὺς τῆς καταστάσεώς του.

Αὐτὴ ὁμῶς ἡ κατάστασις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραταθῆ ἐπὶ πολὺ. Ἄλλως τε ὤφειλε νὰ προσπορισθῆ καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα καὶ ἐκτὸς τῆς ναυτιλίας δὲν ἦτο ἱκανὸς καὶ ἐπιτήδειος διὰ τίποτε. Νὰ ζητήσῃ θέσιν ναύτου εἰς ἄλλο πλοῖον δὲν τοῦ ἐφαίνετο καλόν.

Εὐτυχῶς εὐρέθη ὁ πενθερός του, ἀγαθὸς γέρον, ὅστις διέθεσεν ἐν χρηματικὸν ποσόν, ὅλας του τὰς οἰκονομίας καὶ ἠγόρασεν εἰς συμφέρουσαν τιμὴν ἐν παλαιὸν καιρῷ, τὸν «Ἁγιὸν Νικόλαον», τοῦ ὁποίου ὁ ἰδιοκτήτης εἶχεν ἀποφασίσει τὴν πώλησιν, ἀνέθεσεν δὲ τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ εἰς τὸν γαμβρὸν του μετὰ τὴν συμφωνίαν νὰ μοιρᾶζωνται ἀναλόγως τὰ κέρδη.

Ἀπὸ τὸν καπετάνιον μιᾶς σκούνας ἕως τὸν καπετάνιον ἑνὸς παλαιοῦ καικιῶ ἡ διαφορὰ ἦτο μεγάλη, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ;.....

Καὶ προσέβλεπον αὐτὸν ἄλλοι μετ' οἴκτου καὶ ἄλλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ κρύψωσι τὸν φθόνον των διὰ τὴν προτέραν δόξαν καὶ τὴν χαιρεκακίαν των διὰ τὴν σημερινὴν του κατάστασιν, μετὰ μείδιμα εἰρωνικόν.

Τὰ ταξείδια του περιορίζοντο τότε μεταξύ Θεσσαλονίκης καὶ Λιτοχώρου ἢ Κατερίνης καὶ Κίτρους. Ἐνίοτε ἐφόρτωνε καὶ ἀπὸ τὴν Κάλιαμαριάν ἢ τὴν Κασσάνδραν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος δὲν ἦτο.

Οἱ ναῦταί του δὲν τὸν ἤκουον πλέον νὰ ᾄδῃ ζωηρὸς καὶ εὐθυμὸς τὸ ἀγαπημένον του τραγοῦδι. Μελαγχολικὸς ἐτονθόριζε κάποτε:

Θάλασσα φουρτουνοκισμένη
τὴν καρδίᾳ μ' ἔχεις καμμένη

Εἰς ἓν ἅπ τὰ τελευταῖα τοῦ αὐτῆ ταξιδίου τον συναντῶμεν.
Ὁ Δεκέμβριος καὶ μετ' αὐτοῦ το παλαιὸν ἔτος ἐπλησιάζει
εἰς τὸ τέλος του. Ὁ καπετάν-Γεώργης ἐόρτασε τὰ Χριστούγεννα
μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐν τῇ πατρίδι του καὶ ἐκεῖθεν ἔ-
πλευσεν εἰς τὴν σκάλαν τῆς Κατερίνης, ὅπου ἐφόρτωσεν ἀρα-
θόσιτον διὰ τὴν Θεσσαλονίκην. Ὁ ναυλὸς ἦτο γλίσχρος, ἀλλὰ
τί νὰ κάμῃ; Ἠλπίζεν ὅτι θὰ εὔρισκε νὰ φορτώσῃ τί καὶ ἐκ
Θεσσαλονίκης καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ ψωνίσῃ διὰ τὸ νέον ἔτος. Ἄλ-
λά τίποτε!...

Διὰ «χασομέρια» καὶ «σταλίς» δὲν εἶχε καιρὸν, δι' αὐτὸ
ἀπεφάσισε νὰ ἀποπλεύσῃ μόνον μετὰ «σαβούραν». Σιγὰ-σιγὰ ὁ
«Ἅγιος Νικόλαος» ἔπλεε πρὸς τὸ Καραϊσκούρου. Κατέλιπε τὸ
πηδάλιον εἰς τὴν Μαγώλη καὶ κατέβη εἰς τὴν «κάμαρα». Ἐκεῖ
ἐξηπλώθη καὶ παρεδόθη εἰς συλλογισμούς.

Ἡ πίκραις λυώνουσι γόνατα
καὶ οἱ λογισμοὶ γερνοῦνε
Κ' ἐγὼ ποῦ τὰχῶ καὶ τὰ δυὸ
πῶς δὲν μὲ κατελοῦνε!...

Ἀπὸ τῆς καρδίᾳς του τὰ βῆθη ἐνόμιζεν ὅτι ἐξήρχετο τὸ ἡ-
ρέμα ἀδόμητον δίστιχον τοῦτο.

- Ἀκούς ἐκεῖ νὰ ἔρχεται πρωτογονιά καὶ νὰ μὴ μπορέσω νὰ
ψωνίσω τίποτε γιὰ τὸ σπῆτι, νὰ πάρω καὶ ἐγὼ μερικά παιγνίδια,
τίποτα δῶρα γιὰ τὰ παιδιὰ! Τί θα ᾤσῃ ὁ Κωνσταντῖνός μου
ποῦ μοῦ παρήγγειλε ἓνα καράβι μετὰ ὅλα του τα ξάρτια τὰ κο-
ρίτσα ποῦ εἶπαν νὰ τα φέρω κοῦκλες πολλὰς καὶ ἔμμορφες!...

Εἶπεν καὶ ὁ ἴδιος ἓνα «μεράκι», ἓνα πόθον μύχιον. Ἐμαθὲν
εἰς Θεσσαλονίκην ὅτι ἓνας Χιώτης ἤθελε νὰ ξεπωλῆσῃ τὸ
«μάρκο» του, ἓνα τρικιάτχοτο καράβι καὶ ἐπειδὴ δὲν εὔρισκε κα-
λὴ τιμὴν, ἀπεφάσισε νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὴν «λότο» μίαν λίραν το
κάθε ὄνομα, ὁ κάθε ἀριθμὸς τοῦ λαχείου. Καὶ ἐπίσημα πράγ-
ματα μετὰ ἐγγυήσεις καὶ μετὰ σφραγίδας, ὄχι «μπαχατοῖς». Ἐ-
ἶδε μάλιστα καὶ τὰ γραμμάτια. Τί ὄραϊα ποῦ ἦσαν τυπω-
μένα, Κ' ἔτσι μὴ φωνῆ τοῦ ἔλεγε μέσα του: Πάρε ἓνα λαχεῖο
καπετάν-Γεώργη! Ἐδῶ μέσα εἶνε ἡ σωτηρία σου! Ἐδῶ μέσα
εἶνε ἓνα μεγάλο καράβι καὶ γίνεσαι πάλι μεγάλος καπετάνιος
ὅπως ἦσο πρῶτα καὶ καλλίτερα ἀκόμη. Μὰ ποῦ παράδες δὲν εἶ-
χε βγάλῃ μηδὲ τὰ ἔξοδά του. Δὲν ἐπερῆμενε τοῦλάχιστον ἀκό-
μη μίαν ἡμέρα, ἴσως ἔβγαζε τίποτε!

Θαλείας Φλωρᾶ Καραβία
ὁ Μοῦτσοσ.

Τοιαῦτα διελογίζετο ὅταν ἤσθάνθη κλονισμόν τινα. Ὁ καιρὸς εἶχε μεταβληθῆ· τὸ πλοῖον ἐταλαντεύετο. Φαίνεται ὅτι ἤρχισε νὰ πνέῃ νότιος ἄνεμος. Μία φαεινὴ ἰδέα διήλθε τοῦ νοῦ του καὶ ἀνατιναχθεὶς ἐκραύγασε πρὸς τὸν Μανώλην νὰ «ὀρτσάρῃ» ὡς ἴδομεν. Ἐξελθὼν δὲ τοῦ κοιτωνίσκου τοῦ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὸ πηδάλιον καὶ διηύθυνε τὸ σκάφος πρὸς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἡ καρδιά του ἀνεπετροῦτο ὑπὸ ἀορίστου τινὸς ἐλπίδος...

Ἐξημέρωνεν ὅτε ἐφθασαν πρὸ τῆς Θεσσαλονίκης, βυθισμένοι εἰς βαθεῖαν ὀμίγλην. Ἀφ' οὗ ἠγκυροβόλησαν, τὸ «μουτσόπουλο» ἠτοίμασε τὴν μικρὰν λέμβον καὶ ὁ καπετὰν-Γεώργης ἀπεβίβασθη εἰς τὴν ξηρὰν.

Δὲν παρήλθον δύο ὥραι καὶ ὁ καπετάνιος ἐνεφαν σθη εἰς τὴν προκυματῖαν κραυγάζων:

— Ἐ, Μανώλη! Πάρ' τὴ θάρκα κα' ἔλα ὄσω γλήγορα...

Ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ὁ Μανώλης παρελάμβανε τὸν καπετάν-Γεώργην, τοῦ ὁποίου ἡ ὄψις ἐνέφαινε τὴν ἐνδόμυχον χαρὰν.

— Ἐλα καὶ μπαλωθήκαμε, Μανώλη. Δὲν τὸ κατάλαβα ἐγώ; Γλήγορα ν' ἀκοστάρουμε» τὸ καΐκι. Ἐγουμε νὰ παραλάβουμε ἐμπορεύματα γιὰ τὴν πατρίδα καὶ πέντε-ἕξ ἐπιβάτες. Ναῦλα προπληρωτέα. Θύρανοκατέβατο μὲς ἦταν αὐτό. Ὡς τὸ θράδου θὰ εἶμαστε ἔτοιμοι καὶ τὴ νύχτα-πρῶτα ὁ θεὸς καὶ ὁ Ἀϊ-Νικόλας-ξεκινᾷμε. Ἐγὼ νὰ ψωνίσω καὶ λίγα πράγματα...

Ἦτο ἡ τριακοστὴ πρώτη Δεκεμβρίου. Λεπτὸς ἀπὸ βορρᾶ ἄνεμος πνέων ἀπέδωκε τὰ νέφη, ἅτινα ὁ Νότος εἶχε συναθροίσῃ εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος διεφάνετο τώρα γλαυκὸς καὶ αἶθριος.

Αἱ πρῶται τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες συνήντησαν τὸν «Ἁγιὸν Νικόλαον» οὐχὶ μακρὰν τοῦ αἰγιαλοῦ τῶν Περῶν πλέοντα πλησίστιον πρὸς τὸν Ὀλυμπον, ὅστις λαμπρὸν καὶ ἔκτακτον παρουσίαζε θέαμα μὲ τὰς χιονοσκεπεῖς αὐτοῦ πλευράς, ὧν ἐδέσποζον αἱ πάλλευκοι κορυφαὶ τοῦ γηραιοῦ καὶ πολιοστρίγος αὐτοῦ γίγαντος, τοῦ περιβεβλημένου τὴν γαλακτιῶδη φουστανέλλαν καὶ τὴν ἀφρώδη φλοκάταν.

Οἱ ἐπιβάται ἀνερριγῶντο εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου ἐκ τοῦ κοιτωνίσκου, ὅπου συσσωρευμένοι εἶχον διέλθει τὴν νύκτα προφυλασσόμενοι ἀπὸ τὸ ψῦχος.

— Λαμπρὸν θέαμα, εἶπε κάποιος.

— Σκέψου ὅμως κα' ἐκείνους, τοὺς ὁποῖους τὸ καθῆκον καλεῖ νὰ εὐρίσκωνται ἐπάνω εἰς τὰ θουὰ μὲ τὸν καιρὸν αὐτόν! Ἄλλ-

λοι διὰ ξύλα καὶ ἄλλοι διὰ κίρην καὶ ἄλλοι δι' ἄλλας διαφόρους ἐργασίας. Τί ὑποφέρουν αὐτοὶ οἱ πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς τὰς προσφιλεῖς τῶν οἰκογενείας, διὰ τὰς ὁποίας μὲ τὴν αὐταπάρνησιν φροντίζουν.... εἶπεν εἰς ἄλλος ἐπιβάτης μὲ στεναγμὸν συμπαθείας ὑπὲρ τῶν τιμῶν ἐκείνων βιοπαλαιστῶν.

—Θάλασσα καὶ πάλιν θάλασσα ἀνεφώνησεν εἰς νεαρὸς ἀνὴρ ἔχων πρὸς τὸ ἀνοικτὴν πέλαγος προσηλωμένα τὰ ἀπαστράπτοντα ὄμματά του. Αὐτὴ θὰ μᾶς κάμῃ καὶ πάλιν ἀνθρώπους! τὸ χωριὸν μᾶς ἔχει πάντα μπροστά του τὴν θάλασσα καὶ εἰς αὐτὴν πρέπει νὰ καταγίνωμεν διὰ νὰ ἀναδειχθῶμεν καὶ πάλιν. Ἡμεῖς εἶχαμε τὰ καλλίτερα καράβια εἰς ὅλον τὸν γῦρον καὶ τώρα πῶς καταντήσαμεν! τὰ βλέπομεν εἰς ἄλλωνῶν χέρια καὶ ἡ ψυχὴ μᾶς σπαρατίζει ἀπ' τὸν καῦμό καὶ τὰ μάτια βουρκύνουν ἀπ' τὴν πίκρα. τὸ χωριὸν μᾶς εἶνε ὅλο πέτρα, τί θὰ μᾶς δώσῃ αὐτὴ; Οὔτε πραγματευτάδες καὶ γραμματιζούμενοι μπορούμε νὰ γίνουμε ὄλοι. Τὴν σήμερον ἡμέραν ὅποιος ἔχει τὴν θάλασσα στὰ χέρια του, ὅλα τὰ ἔχει τὸ βλέπομεν καθημερινῶς. Αὐτὴν λοιπὸν πρέπει νὰ ὑποστηρίξωμε. «Τὰ ξύλινα τεῖχη» ὅπως ἔλεγον ἔνα καιρὸν οἱ παποῦδες μᾶς.

—Μπράβο σου Θεμιστοκλῆ! Σ' αὐτὸ σοῦ δίνω δίκυρο. Αὐτὰ τὰ φωνάζω κ' ἐγὼ κάθε ἡμέρα. Εἶπε πολὺς τις γέρον, ὅστις πλησιάσας τὸν νεανίαν ἠσπᾶσθη αὐτὸν μετὰ συγκινήσεως.

Περισσότερον ὁμοῦ συγκινημένος τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο ἄλλος τις. Ἦτο ὁ καπετὰν-Γεώργης, ὅστις ἀπὸ τινος ἐκράτει τὸ πηδάλιον καὶ ἤκουε προσεκτικῶς τοὺς λόγους τοῦ Θεμιστοκλέους. Ὅταν μάλιστα εἶχεν εἶπει: «ἡμεῖς εἶχαμε τὰ καλλίτερα καράβια εἰς ὅλον τὸν γῦρον καὶ τότε πῶς καταντήσαμεν» ἀνεμνήσθη τῆς θέσεώς του, τῆς ἱστορίας του καὶ ἐνόησεν ὅτι δάκρυα ἦσαν ἔτοιμα νὰ πλημμυρίσουν τοὺς ὀφθαλμούς του. Κατέβαλε λοιπὸν πᾶσαν προσπάθειαν διὰ νὰ τὰ συγκρατήσῃ καὶ φοβούμενος μὴ δὲν κατισχύσῃ αὐτῶν ἐνώπιον τῶν ξένων, ἐκραύγασεν ἀποτόμως:

—Μᾶσε τὴ σκότα, βρέ Νικολῆ!.. Τί κάθεται κί' ἀκούς γάσκοντας ἐδῶ τὸν κύρ-Μουστοκλῆ;

Ὁ Νικολῆς εὐρῆκε κάπως παράδοξον τὸ ἄκαιρον «αὐτὸ μᾶσιμον τῆς σκότας», πλὴν μ' ὅλα ταῦτα ἐξετέλεσεν ἐν μέρει τὴν διαταγὴν τοῦ πλοιάρχου.

Ἐν τῷ μεταξύ ἤρρισε νὰ διακρίνεται ὑψηλὰ τὸ Λιτόχωρον μὲ τὸν κῆν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. ὅστις ὁ θόλος ὑπέστη κατὰ

καιρούς τὴν ἐπήρειαν τοῦ κεραυνοῦ, παρὰ δὲ τὸν αἰγιαλὸν ὁ λι-
μενίσκος Ἅγιοι Θεόδωροι...

Περὶ τὴν ἐστίαν συνηθροισμένη, πρὸς τὸ ἑσπέρας ἡ οἰκογένεια τοῦ καπετάν-Γεώργη ἀνέμενε τὴν ἐπιστροφὴν του. Ἡ βασιλόπηττα ἐπερίμενε ζεστή-ζεστή. Ὅλοι εἶχον μίαν καλὴν προαίσθησιν καὶ ὅταν ἤκουσαν τὴν θύραν κρουσμένην ἔσπευσαν μετὰ χαρᾶς νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν καπετάνιον, ὁ ὁποῖος παρουσιάσθη μ' ἓνα σωρὸν δέματα.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἤρπασε τὸ κικαβίκι, ἡ μικροῦλες ἐνηγκαλίσθησαν τὰς κούκλας των, ἐν ᾧ ὁ καπετάν-Γεώργης ἐξάγων ἐκ τοῦ γαρσοφυλακίου του ἐν γαρσιτωμένον γραμματίον τοῦ «Ἐθνικοῦ Στόλου» ἀνέκραξεν ἐπισείων αὐτὸ θοιαιθευτικῶς:

— Ἐδῶ, ἐδῶ, παιδιά μου! Παροικαλεῖτε τὸν θεὸν νὰ μᾶς δώσῃ τύχη κι' ἂν θέλῃ καὶ ὁ Ἅγ. Νικόλας καὶ ἔλθουν βολικὰ τὰ πράγματα καὶ μᾶς πέσῃ αὐτὸ ἐδῶ τό λαχείο, τότε ἐξω φτώχεια καὶ κακοπέρασι τόσων χρόνων ὁ καπετάν-Γεώργης γίνεται καὶ πάλιν κυβερνήτης ἐνός μεγάλου καραβιοῦ καὶ τότε ἐν ᾧ ὁ τρελλὸς Βορρᾶς θὰ φυσομανῆ, αὐτὸς ξαπλωμένος στὴ πρῦμνη ἀμέριμνα θὰ τραγουδῇ:

Δέ σέ φοβοῦμαι, ἔρε Βορρᾶ,
ὅσο κι' ἂν θέλῃς φύσα.—

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

† Κ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Κατάσπρη μαργαρίτα μου π' ἀτ' τὰ χλωμά σου στήθια
χύνεις τὸν πόνο ἢ τὴν χαρὰ ἕστην κάθε μιὰ καρδιά,
πὲς το καὶ μένα μυστικά, πὲς μου, ἂν εἶν' ἀλήθεια,
νὰ σὲ κεντήσω ἀτίμητη 'σὲ Παναγιᾶς ποδιά.

Στεφάνι ἀπὸ τὰ φύλλα σου κι' ἀπὸ μαργαριτᾶρι
θὰ πλέξω ἕστην κορῶνα της καὶ γιὰ χρυσὸν ἀητὸ
κάποιο ἀγγελουδι ἀφάνταστο 'σὲ πιασχαλιᾶς κλωνάρι
κι' ἀπάνω σὲ τραντάφυλλα ὀλόχαρο γυρτό.

Ἐν Σ μ ῦ ρ ν η.—

ΔΕΣΠΩ ΚΩΣΤΑΛΑ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Ἐγγενῆς καὶ συμπαθεστάτη ὑπαρξίς. Ὁ βίος του ὑπῆρξε πολὺ βραχύς ἀλλ' ἦτο ἀρκετὸς διὰ νὰ γνωρισθοῦν οἱ θησαυροὶ τῆς ἀγαθῆς του ψυχῆς καὶ καιαλίτη ὁ θάνατός του βρόχου πένθος. Ὁ Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης ἐγεννήθη ἐν Σακίσις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὰς γυμνασιακάς του σπουδὰς ἔκαμεν εἰς τὸ Γυμνάσιον Σάμου, μεθ' ὃ ἐσπούδασε τὴν θεϊάν του Ἀσκληπιοῦ τέχνην εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον. Ἐγκαταστάς ἐν τῇ πατρίδι του ἐξήσκησεν ἐπὶ τινα ἔτη εὐδοκίμωτα τὸ φιλάνθρωπον αὐτοῦ ἐπάγγελμα, πάντοτε μετὰ θέρμης ἐγκύπτων εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστήμης του. Τῶν ἐνδελειχῶν μελετῶν του καὶ τῆς ἀκαταπονήτου φιλοπονίας του πόρισμα ὑπῆρξεν ἡ ἐφεύρεσις φαρμάκου κατὰ τοῦ ἐκζέματος καὶ τὴν ἐπιτυχή του ἀνακάλυψιν μεταβάς ἀνεκοίνωσεν ὁ ἴδιος εἰς τοὺς ἐν Παρισίοις σοφοὺς ἰατροὺς, ἐπὶ μακρὸν διαμείνας ἐκεῖ, συμπληρῶν τὰς σπουδὰς του καὶ παρακολουθῶν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλ' ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη του δὲν ἦτο μικροτέρα τῆς πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ διαβλέπων πόσῃ ἡ πρώτη εἶχεν ἀνάγκην τῶν ἐπιστημονικῶν του φώτων, κατήλθεν εἰς αὐτὴν παρέχων λίαν ἀφιλοκερδῶς τὰς ἰατρικὰς ὑπηρεσίας του εἰς τοὺς συμπολίτας του, παρ' ὧν ἠγαπάτο καὶ ἐτιμᾶτο ὑπερβαλλόντως, διότι ὄχι μόνον ὡς ἱατρός ἀλλὰ καὶ ὡς μέλος ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων τῆς κοινωσίας εἰργάζετο μετ' ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Κοινότητος.

Τὴν τύχην του συνδέσας μετὰ καλλίστης ἐκ Σάμου κόρης τῆς δος Μαρίας Στυλιανίδου, διήρχετο εὐτυχῆς τὸν βίον του ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενειακῆς χαρᾶς καὶ τοῦ εὐαρέστου συναισθήματος τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὴν πατρίδα καθηκόντων του ὡς πολίτου. Βάσκανος πλὴν μοῖρα ἐζήλωσε τὴν εὐτυχίαν αὐτήν. Τὸ καλὸν εἶνε βραχὺ καὶ ἡ χαρὰ πτεροφόρος. Τὴν 12 Φεβρουαρίου 1908 ὁ θάνατος ὡς ἀπὸ ἐνέδρας ἐνέκυψεν αἰφνιδίως κατ' αὐτοῦ. Ἐν μέσῳ τῆς εὐθύμου χαρᾶς οἰκογενειακοῦ χοροῦ, παθὼν ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας ἔπεσεν ἄπνους εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς λατρευομένης νεαρᾶς συζύγου, μόλις τὸ 39 ἔτος τῆς ἡλικίας του ἄγων.

Ὁ τοιοῦτος ἄδικος θάνατος ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς του ἐθρηνήθη πικρῶς ὄχι μόνον ὑπὸ τῆς ἀπορφανισθείσης οἰκογενείας του, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἀγαπόντων αὐτὸν συμπολιτῶν του, οἵτινες ἐστέρηθησαν μέλους ἐπιλέκτου τῆς κοινωνίας, καλοῦ ἐπιστήμονος ἱατροῦ καὶ ἀφωσιωμένου φίλου, ὅστις διὰ τῆς προσηνείας, τῶν εὐγενῶν τρόπων του καὶ τῆς καλοκαγάρθου καρδίας του ἦτο τοῖς πᾶσι προσφιλεῖς καὶ τῇ πατρίδι ὠφέλιμος.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΘΥΕΛΛΑΣ,

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Πῆρα τῶν λουλουδιῶν τῇ μυρωδιᾷ
τῆς θάλασσας τὸ μυρωμέν' ἀγέρι
κ' ἔπλασα μέσα στὴν καρδιά
γιὰ σένα τῆς ἀγάπης περιδέρι.

Πῆρα τῶν ἀστρων τῇ φεγγοβολιᾷ
καὶ τῆς Αὐγῆς τῇ μαγικῇ δροσοῦλα
καὶ διάπλατη σοῦ στόλισ' ἀγκαλιὰ
νὰ θρονιασθῆς ἐκεῖ βασιλοπούλα.

Πῆρα τῆς γῆς καὶ τ' οὐρανοῦ ὅ,τι καλὸ
μπορεῖς γιὰ ναῦρης ἄγιο καὶ πανώρηο,
γιὰ νὰ σοῦ ψάλλω κάθε πόθο μου τρελλό
κι' ὅ,τι γιὰ σὲ αἰσθάνομαι πελώριο.

Μὰ δὲν ἐτῆρ' ἀζόμα ροδαλῆ
τὸ γιατρικό, τῇ φλόγα νὰ μοῦ σβύσῃ,
πῶχ' ἡ καρδιά μου καὶ παρακαλεῖ
νὰ τῆς χαρίσῃς τὸ φιλὶ νὰ τῇ δροσίση.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΤΡΟΦΕΣ ΜΕ ΡΥΘΜΟ

ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ

Ακούς τὸ κῆμα, ἀγάτη μου, ἐκεῖ πέρα;
Σὰν γὰρ μέσ' στὸ ρόχθο του δὲ σβιέται,
ποὺ μοιάζει μὲ τὸ λιὸ στεγνὸ τραγουδί,
ἐκεῖνο ποὺ ποτὲ δὲ λησμονιέται;

Στὸ κάθε μυρολόγι τοῦ πελάγου
τὰ δάκρυα μου κυλοῦν στάχνά μου χέρια
κι' ὁ πόνος μου ξεσπᾷ ἀπὸ τὴν καρδιά μου,
γιὰ νὰ σβυστῇ ποιὸς ξέρει σὲ ποιὰ ἀστέρια.

Ἡ νύχτα ἢ μαύρη—κοίταξε—μᾶς δείχνει
τὴν πιὸ βαριοθλιμμένη τῆς εἰκόνα,
στῶν βράχων τίς σκισμάδες πῶς σφυρίζει
ἢ τραμουνιάνα, ἢ στρίγγλα τοῦ χειμῶνα!

Τί νύχτα! Μὲ παγώνει κάποια φρίκη...
Τέτοια νυχτιά θέ νᾶναι, ἀγάτη μου, κ' ἐκείνη
ποὺ μ' ἀπονιά θά μας χωρίση αἰώνια
τοῦ χρόνου ἢ ἄγρια κι' ἀφρισμένη δίνη.

ᾠ! τότε δὲ θάνουόνω τὰ φιλιὰ σου,
δὲ θά με παίρνης στὴ γλυκεριά σου ἀγκάλη...
—Νά φύγουμε, νά φύγουμε, φοβοῦμαι
Τὴ νύχτα στὸ ἔρμο ἐτοῦτο περιγιάλι.

Μεγίστη.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

Ἀρχιμανδρίτης

Ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Παρασκευαΐδης ἐγεννήθη ἐν Βουρδουρίῳ τῆς Πισιδίας καὶ ἐσπούδασεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ. Ἡ ἐπιμέλεια, ἡ χρησιότης καὶ ὁ ἱερατικὸς ζῆλος τοῦ νεαροῦ σπουδαστοῦ ἦσαν ἀρεταὶ ἀμειφθεῖσαι καθ' ὅλην τὴν ἐν τῇ Σχολῇ φοίτησίν του δι' ἀριστείων, διὰ τῆς ἀγάπης τῶν καθηγητῶν του καὶ ἐν τέλει διὰ τοῦ Πρασακαχείου βραβείου.

Διὰ τὰς πολλὰς ἀρετὰς ὅσας ἐπέδειξε καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ Ριζαρείῳ φοίτησίν του καὶ κατὰ τὸ πενταετὲς διάστημα, καθ' ὃ διηύθυνε τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς πατρίδος του, διατελέσας μάλιστα κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος καὶ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τοῦ πρώην ἁγίου Πισιδίας καὶ νῦν Ἰωαννίνων κ. κ. Γερασίμου Τανταλίδου, ἐκρί-

θη ἄξιος ἀνωτέρας μορφώσεως, ὅπως ἀπὸ περιοπῆς, περιουσίας, γνώσεων καὶ ἠθικῆς ἐννάμεως δράσῃ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινότητι.

Καταταχθεὶς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἀληθῆ ἤρατο θρίαμβον κατὰ τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ, δοῦς εἰς τοὺς καθηγητὰς τῆς Σχολῆς ἀφορμὴν ἵνα ἐκτάκτως συνέλθωσι καὶ ἀποφασίσωσι τίνι τρόπῳ νὰ ἐπιβραβεύωσι τὴν ἔξοχον εὐδοκίμησιν τοῦ γέου Θεολόγου. Οὕτω δὲ ἡ Σχολὴ ἀπὸ τῆς συστάσεώς της πρώτῳ αὐτῷ ἀτένευε τὴν προσηγορίαν τοῦ διδάκτορος μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἄριστα. Ὁ δὲ κοσμητὼρ τῆς Σχολῆς κ. Παλαγιαννόπουλος ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν, πλήθους φοιτητῶν καὶ πολλῶν λογίων ἀνδρῶν, ἀναγορεύων αὐτὸν πρῶτον διδάκτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἐπλεξε θερμὸν ἐγκώμιον τοῦ νεαροῦ θεολόγου. Καὶ ἡ Σχολὴ δὲ αὐτῇ ἰδιαιτέρως συνέστησεν αὐτὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὡς ἄξιον ὅπως δημοσίᾳ δαπάνῃ συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς του ἐν Εὐρώπῃ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν του ἐχρησίμευσεν εἰδικὸς γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατῶν «Ἀνατολῆ» δις δὲ ἐστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν Πάτρῳ τότε διαμένον Ἱεροδιώσκαλειον, ὅπερ διηύθυνε προσωρινῶς ἐπὶ 4 μῆνας καὶ καθ' ὃ διάστημα ἐκάθη ἀδελφὸς τῆς Ἱερᾶς καὶ Βασιλικῆς Μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ὑπὸ τοῦ τότε καθηγουμένου Γέροντος Ἀγαθαγγέλου. Τὸ 1905 ἐχειροτονήθη ἐν Ἀθήναις Ἱεροδιάκονος ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου ἁγίου Πανταπόλεως κ. Νεκταρίου, διευθυντοῦ τότε τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἐν τῷ ναυδροίῳ αὐτῆς, τὸ δὲ 1907 ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηῶν κ. Θεοκλήτου ἱερεὺς μετὰ τῆς χειροθεσίας εἰς Ἀρχιμανδρίτην.

Εἰς ἄνδρα τοιαύτης ἐπιστημογικῆς μορφώσεως, ἐξόχων ἀρετῶν καὶ διοικητικοῦ πνεύματος, οἷος ὁ Ἀρχιμανδρίτης Θεολόγος Παρασκευαΐδης ἐμπιστευθεὶς ἀπὸ τοῦ 1907 ὁ Σύλλογος τῶν Μικρασιατῶν «Ἀνατολῆ» τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐνταῦθα Ἱεροδιώσκαλειου, ἦτο ἐκ τῶν προτέρων βέβαιος περὶ τῆς εὐδοκίμησεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας, ἐξ τῆς ἀγλαοῦς κατ' ἔτος συγκομίζει καρπούς, τοὺς ἀποφοιτῶντας τῆς Σχολῆς τελείως κατηρτισμένους, τοὺς ὁποίους ἀποστέλλει ἵνα μεταλαμπαδεύωσι τῆς παιδείας τὰ φῶτα καὶ διδάξωσι τὰς ἀληθείας τῆς θρησκείας ὑπὸ τὸν καυστικὸν τῆς Ἀνατολῆς ἥλιον καὶ τοῦ Καυκάσου τοὺς πάγους. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγαγῶσται τοῦ «Μικρασιατικοῦ» ἰδιαζόντως θὰ ἐκτιμήσωσι τὴν μεγάλην τοῦ ἀνδρὸς μόρφωσιν ἐκ τῆς ᾧδε παρατεθειμένης σπουδαιοτάτης μελέτης του, εἰς τὴν ὁποίαν ἀμιλλᾶται ἡ χάρις τοῦ λόγου πρὸς τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν καὶ τὸ βάθος τῆς ἐννοίας.

ΕΚ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΜΟΥ

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἀπλοῦται δισχιλιετὴς σχεδὸν ἡ ἱστορία τοῦ χριστιανισμοῦ. Τὸ βλέμμα ἡμῶν εἶνε μὲν εἰς θέσιν σήμερον νὰ περιλάβῃ καὶ καταμετρήσῃ τὴν ἐσωτερικὴν διαδοχικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ ἐπιρροῆς ἐπὶ τὴν συνείδησιν καὶ τὸν βίον τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ ταυτοχρόνως παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἰσέτι δὲν ἀπεκάλυψε τὸ ὅλον περιεχόμενον τῆς ἐννοίας αὐτοῦ, δὲν εἶπεν εἰσέτι τὸν τελευταῖον αὐτοῦ λόγον. Πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, πρὸς βελτίωσιν καὶ ἠθικὴν ἀγωγὴν τῆς καρδίας πρόκειται εἰσέτι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μακρὰ ἐπίπνοος ἐργασία. Τὸ Εὐαγγέλιον ἀφύπνισε πολλὰ ἀγαθὰ συναίσθηματα, ἐθίξε πολλὰς ἀγνώστους μεχρὶ τοῦδε τῆς καρδίας χορδᾶς, ἀνέκρουσεν ἤχους γοητευτικῆς ὠραιότητος καὶ ἀκαταμάχητου δυνάμεως, ἀλλ' οἱ τόνοι οὗτοι δὲν συνηρμόσθησαν εἰσέτι εἰς ἰσχυρὰν ἁρμονίαν, εἰς ὕμνον θριαμβευούσης ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης.

Τινές, κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη, ἐνόμισαν, ὅτι δύναται ἡ Ἐπιστήμη νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν χριστιανισμόν, τὴν θρησκείαν καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ὑπὸ πάντων ποθουμένην μακαριότητα καὶ εὐδαιμονίαν. Ἄλλ' ἐὰν τοῦτο εἶνε ἀληθές, τότε ὀφείλει ν' ἀναλάβῃ καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς θρησκείας. Ζητούσα δὲ τὴν πρατίμησιν ὑπὲρ ἑαυτῆς, ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἰσχυρότατα μέσα, νὰ δείξῃ συντομωτέραν ὁδὸν ἐκείνης, ἣν ὑποδείκνυει ἡ θρησκεία, πρὸς πραγμάτωσιν τῶν τελικῶν σκοπῶν ἐν τῇ ζωῇ. Καὶ πράγματι ἡ ἐπιστήμη μετ' αὐτοπεποιθήσεως ἀνγχνωρίζει ἐαυτὴν ἰκανὴν πρὸς τοῦτο, πανηγυρικῶς διακηρύττουσα, ὅτι μόνον ἡ γνῶσις δύναται νὰ ὀδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς μέλλον καλύτερον! « Λί συνῆλκαί, ἀφ' ὧν ἐξαρτῶνται αἱ πρόοδοι τοῦ νεωτάτου πολιτισμοῦ, λέγει ὁ Βόκλ, εὐρίσκονται ἐν τῇ ἀποταμιεύσει καὶ διαδόσει, τῆς θεωρητικῆς γνώσεως. Τὰ φυσικὰ φαινόμενα καὶ αἱ ἠθικαὶ ἀρχαὶ προξενοῦσι ἀναμφιβόλως κατὰ καιροὺς σημαντικὴν διατάραξιν ἐν τῇ γενικῇ τῶν πραγμάτων πορείᾳ, ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου ταῦτα τακτοποιοῦνται καὶ ἰσορροποῦσιν, ἀφίνουσιν δ' οὕτω τοὺς ἠθικοὺς νόμους μετ' ἐλευθερίας νὰ ἐνεργῶσιν ἀνεξαρτήτως τῶν δευτερευόντων τούτων παραγόντων. » Τοιαύτη ὀριστικὴ διαβεβαίωσις στηρίζεται ἐπὶ τῆς γνώμης, ὅτι ἡ κολοσσιαία ἀνάπτυξις τοῦ

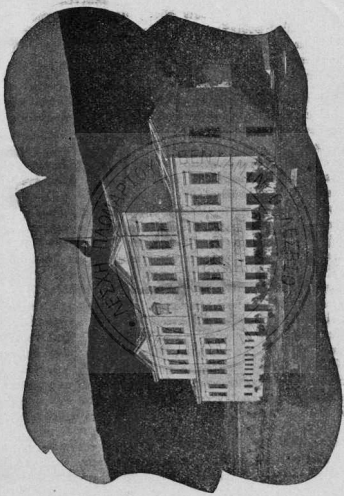
συγχρόνου πολιτισμοῦ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν καὶ ὅτι ἡ ἠθικὴ πρόοδος τῆς κοινωνίας ἴσταται ἐν ἀμέσῳ ἐξαρτήσῃ ἀπὸ τοῦ ὄγκου τῶν γνώσεων. Παραδεχόμενοι ὁμοῦς τὰ ἀνωτέρω, παριστάμεθα ὡς μὴ γνωρίζοντες τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὴ ἐνοοῦντες εἰς τί ἐκλήθη καὶ τί δύναται νὰ παρὰσχῃ ἢ ἐπιστήμη.

Ὁ κύκλος τῆς ἐπιστήμης εἶνε εὐρύς καὶ, ἂν θέλητε, ἄπειρος. Τὰ προβλήματα αὐτῆς εἶνε μεγάλα. Τόσον πολλὰ κατώρθωσε χάριν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τόσον πολλὰ ὑπισχνεῖται εἰς τὸ μέλλον, ὥστε καὶ μόνον τὸ ὄνομα αὐτῆς πρέπει νὰ εἶνε σεβαστόν. Παρὰ πάντα ὁμοῦ ταῦτα ἡ κινήτηρις δύναμις τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ δὲν εἶνε ἡ διάνοια, μόνη δὲ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις δὲν βελτιοῖ τὰ ἦθη. Ἡ ἐπιστήμη εὐρύνει τὸν διανοητικὸν ὀρίζοντα τοῦ ἀνθρώπου, ἀναπτύσσει τὰς διανοητικὰς δυνάμεις, ἀνοίξῃ τὴν ἡμετέραν διάνοιαν ὑπὲρ τὴν φύσιν, ἀλλὰ ν' ἀναγεννήσῃ πνευματικῶς τὸν ἄνθρωπον, νὰ ἐξυψώσῃ αὐτὸν ἠθικῶς ἄνευ τῆς συμπαρέσεως τῆς θρησκείας δὲν δύναται. Καὶ ἵνα μὴ μακρηγορῶμεν, ἀναμνησθῶμεν πρὸς στιγμὴν τῶν γάλλων Πανκμιστῶν. Γερουσιασταί, μέλη τοῦ κοινοβουλίου, συντάχται ἐπισήμων ἐφημερίδων, πάντες ἦσαν ἄνθρωποι μεγάλων γνώσεων καὶ ἱκανοτήτων, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ σπείρα κακούργων. Λυπηρόν, ἀλλ' ἀληθές. Καὶ τοῦ μεγάλου καὶ τοῦ ἐσχάτου ἐργάτου ἡ καρδία συνταράσσεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν παθῶν. Ὁ ἀπλοῦς Γαλιλαῖος, ἀγράμματος ἀμειψὸς ἠθικῶς δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος δεκάδος φιλοσόφων ρωσῶν τῆς ἐπιστήμης. Συγκρίνατε, ἐπὶ παραδείγματι, τὴν ἠθικὴν μορφήν τοῦ πατρὸς τῆς ἐμπειρικῆς ἐπιστήμης Βάκωνος πρὸς τὸν μαῦρον δούλον τὸν σκιαγραφούμενον ἐν τῇ «Κλύβῃ τοῦ Μάρσα Θωμᾶ» καὶ θά πεισθῆτε, ὅτι ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις δύναται μὲν νὰ τροποποιήσῃ τὰς μορφὰς τοῦ κακοῦ, νὰ καταστήσῃ αὐτὰς λεπτοτέρας, ὅχι ὁμοῦς νὰ ἐκμηδενίσῃ αὐτὸ καὶ νὰ ἐξυγενίσῃ τὰ ἦθη. Δὲν εἶνε κλῆρος τῆς ἐπιστήμης νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἄλλὰ μήπως ἡ ἐπιστήμη δύναται δι' ἄλλων μέσων νὰ παρὰσχεύσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα φωτεινὸν μέλλον; Βεβαίως ἡ ἐπιστήμη, δερμιθνεύουσα τοὺς νόμους, καθ' οὓς θάινει τὸ σύμπαν, ἀνακαλύπτουσα τὰ μέσα τῆς ἀντιστάσεως κατὰ τῶν ἐν τῇ ὕλῃ ἐγκειμένων δυνάμεων, χορηγεῖ εἰς ἡμᾶς μεγάλην δύναμιν ἐπὶ τῆς φύσεως. Ἦν ποτε χρόνος, ὅτε ὁ ἄνθρωπος ἐπτήσσε πρὸ ἐκάστου φαινομένου τῆς φύσεως, ἐν ᾧ σήμερον δεσπόζει αὐτῆς. Ἡ ἐπι-

στήμη μετέβαλε τὸν ἥλιον εἰς πιεστήριον, ἐδόμασε τὸ κύμα, ἐδέσμευσε τὸν λάβρον ἄνεμον, ἔξευξε τὸν ἄτιμον εἰς ἐργασίαν, εἰς τὸν τράχηλον τῆς ἀστραπῆς ἀνήρτησε τὸν σάκκον τοῦ γραμματοκομιστοῦ, ἀδαμάντινα γλύφανα διατρύπωντα τοὺς βράχους ἐξάγουσιν ὕδωρ ἐν αὐγμηρᾷ ἐρήμῳ. γιγαντιαῖαι σφῦραι εὐχερῶς ἰσοπεδοῦσιν ὄγκους μετάλλου, ὁ τηλεγράφος, τὸ τηλεφώνον, τὸ τηλεσκοπίον ἐξεμηδένισαν τὰ διαστήματα, ἡ φασματόσκοπικὴ ἀνάλυσις καθώρισε τὴν σύστασιν τῶν πλανητῶν, γιλιᾶδες ἐργαστῶν διὰ μηδαμίνης σχετικῶς δαπάνης μυικῶν δυνάμεων ἐκτελοῦσιν ἔργα, ἀτινα δὲν ὠνειρεύθησαν οὐδ' οἱ μυθολογούμενοι τιτᾶνες. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἠδύναντο νὰ παρατηρήσωσι τὰ θαυμάσια τῆς ἐπιστήμης κατορθώματα ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν, θὰ ὑπελάμβανον, ὅτι ἔφαθεν ὁ γουσοῦς ἐκεῖνος αἰὼν, ὃν ἀδιακόπως ἐφαντᾶζοντο οἱ περικληεῖς αὐτῶν ποιηταί. Ἀλλὰ παρὰ πάσας ταύτας τὰς κατακτήσεις τοῦ πνεύματος, ἡ ἐπιγγεμένη γῆ, ὡς πρότερον, οὕτω καὶ νῦν, διολίσθινει φεύγουσα πρὸ ἡμῶν ὡς ἀπατηλὴ φαντασμαγορία. Ἡ παρυλὴ ἀμάθεια τῶν λαῶν, ἡ ὑπερκόπσις ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἡ δεινὴ ἔνδεια, παραλλήλως πρὸς τὴν ἀργίαν καὶ τὴν ἀσωτίαν, εἶνε οὐχ ἥττον ἐπαίσθητὰ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τοῦ ἡλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ ἀτμοῦ, ἢ ἐν τῷ αἰῶνι τῆς ἀγροίκου βαρβαρότητος. Τὰ νοσοκομεία καὶ αἱ φυλακαί, λέγει ὁ Ἑρρίκος Τζώρτζ, εἶνε συνήθεις συνοδοὶ τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου ὃν τρόπον καὶ τὰ πολυτελεῖ ἀνάκτορα καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ καταστήματα. Ἐν τῷ μέσῳ θορυβωδῶν πρωτεύουσῶν, ἐν ὁδοῖς ἐστρωμέναις δι' ἀσφάλτου καὶ φωτιζομέναις δι' ἡλεκτρικῶν ἡλίων ἀπαντῶμεν ἐξηγνητέας, κατηφεῖς καὶ κακεντρεχεῖς μορφάς. Ἐν μέσῳ τοῦ μεγάλου πλοῦτου ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσι τῆς πείνης, καχεκτικὰ δὲ παιδιὰ ἐκχυζῶσιν ἀπεξηραμένους τοὺς μαστοὺς τῶν μητέρων. Ἡ δίψα τοῦ κέρδους καὶ ἡ λατρεία τοῦ πλοῦτου πανταχοῦ μαρτυροῦσι περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ φόβου πρὸς τῆς ἀνάγκης. Ὁ τραγισμὸς τῆς περὶ τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ Λαζάρου εὐαγγελικῆς παραβολῆς δὲν ἀπώλεσε καὶ σήμερον ἔτι τὴν ὀξύτητα αὐτοῦ.

Τί ὠφελήθη ὁ ἄνθρωπος Προμηθεὺς ἐκ τοῦ ὅτι ἐκέρδισε τὸ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸ θεράποντα αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς αὐτὸν ὑποτάσσονται τὰ πνεύματα τῆς γῆς καὶ τοῦ αἰθέρος, ἐρωτᾷ ὁ φιλόσοφος Γέβλη, ἀφ' οὗ ὁ γῦψ τῆς ἀνάγκης αἰωνίως πέπρωται νὰ καταβιβρώσκη τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ καὶ μόλις δύναται νὰ διασωῖ αὐτὸν ἀπὸ πλήρους καταστροφῆς; Μετὰ πεποιθήσεως δισχυρίζομαι, λέγει ὁ αὐτός, ὅτι ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι σημαντικῶς θὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασις τῆς μεγα-

Τὸ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλεῖον ἢ «Ἀνατολή.»

λειτέρας μερίδος τῆς ἀνθρωπότητος, ἐὰν εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς γνώσεως, παρέχουσα μείζονα δύναναι, καὶ τὰ διὰ τῆς ἰκανότητος ἀποκτώμενα πλούτη, οὐδαμῶς θὰ ἐλαττώσωσι τὴν στιγερὰν ἀνάγκην καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῆς μετὰ πάσης τῆς συμπαρομαρτούσης αὐτῇ φυσικῆς καὶ ἠθικῆς διαφθορᾶς ἐν ταῖς τάξεσι τοῦ λαοῦ, μετὰ χαρᾶς θὰ ἐχαιρέτιζον τὴν προσέγγισιν οἰουδήτινος κομῆτου, ὅστις θὰ ἔθετε τὸ ἐπιθυμητὸν τέρμα εἰς τὴν θλιβερὰν ταύτην ἱστορίαν.

Ὁ συνδυασμὸς οὗτος τῆς κακοδαιμονίας καὶ τῆς προόδου, παρατηρεῖ ὁ Ἐρ. Τζώρτζ, εἶνε τὸ μέγα αἰνίγμα τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Εἶνε τὸ κεντρικὸν γεγονός, ἐξ οὗ ἀπορρέουσιν αἱ βιομηχανικαί, αἱ κοινωνικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἐκείναι δυσχέρειαί, αἵτινες συνταράσσουσι τὸν κόσμον καὶ ὧν τὴν ἄρσιν μάτην ἐπιζητοῦσιν οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, οἱ φιλόανθρωποι καὶ οἱ παιδαγωγοί. Αὐτὸ ἐγείρει τὰ νέφη ἐκείνα, αἵτινα ἐπισκιάζουσι τὸ μέλλον τῶν μᾶλλον προοδευτικῶν καὶ ἀνεξαρτήτων ἐθνῶν. Εἶνε αἰνίγμα, ὅπερ ἡ Σφίγξ τῆς τύχης προὔτεινε εἰς τὸν ἡμέτερον πολιτισμὸν καὶ ὅπερ, ἐὰν δὲν λυθῇ, θὰ γίνῃ καταστροφῆς πρόξενον. Ἐφ' ὅσον ὁ πλοῦτος δαπανᾷται μόνον πρὸς καταρτισμὸν κολοσσιαίων περιουσιῶν, πρὸς αὔξησιν τῆς πολυτελείας καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς μεταξὺ ἀφθονίας καὶ ἐνδείας ἀντιθέσεως, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ πρόοδος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ πραγματικὴ καὶ ἐδραία. Ἡ ἀντίδρασις πρέπει νὰ ἐπέλθῃ εἶνε ἀνάγκη πλέον ν' ἀνανεωθῶσιν αἱ κινητήριοι δυνάμεις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ γίνῃ χρῆσις νέων ἐν τῇ ζωῇ παραγόντων, ἀποκλειομένης τῆς γνώσεως. Ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἀναλαχιδάνουσα ἀφ' ἑαυτῆς μόνης νὰ πραγματοποιήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ βασίλειον τῆς ὑψίστης δικαιοσύνης, πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἐν χρεωκοπίᾳ. Καὶ ὁμως ἀντί, συνενωθέντες οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ οὐρανοῦ, νὰ παλαίσωσιν ἐναντίον τοῦ κοινῶ ἐχθροῦ, τοῦ βασιλεῦς τοῦ σκότους καὶ τοῦ ψεύδους, οὗτοι, κρατοῦντες τὴν σημαίαν τῆς ἐπιστήμης εἰς τὰς χεῖρας, ἀγωνίζονται ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος. Θεμελιῶδες ἔμβλημα τοῦ βίου ἐγένετο τὸ δίκαιον καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου, ὡς λέγεται ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ περὶ τοῦ Ἰσμάηλ, «αἱ χεῖρες τοῦ ἐνός ἐπὶ πάντων καὶ πάντων ἐφ' ἐνός» (Γενέσ. ιστ' 11). Ἐκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ δι' ἑαυτὸν τ. ἔ. γενικὴ ἔχθρα, ἀμοιβαία δυσπιστία, ἐργή, μίσος. Οὐδαμῶς ἡσυχία, δικαιοσύνη, συμπάθεια, ἀγάπη. Ὁ ἀνταλος πίπτει τόσῳ τὸ καλύτερον· βελτιοῦται τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐν τῷ ἀγῶνι. Ὁ οἶκτος εἶνε κακούργημα, διότι θυσιάζει τοὺς ἰσχυροὺς ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν καὶ τοὺς πλουσίους τῷ πνεύματι καὶ τῷ σῶματι ὑπὲρ τῶν

νωθρῶν καὶ ὀκνηρῶν. Τὸν κόσμον κινεῖ, λέγει ἡ ἐπιστήμη, καὶ δεσπόζει αὐτοῦ ὁ ἀδυσώπητος καὶ ἀμείλικτος νόμος τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος. Τῆς τοιαύτης περὶ τῆς ζωῆς θεωρίας λογικὸν ἐξαγόμενον εἶνε ἡ φιλοσοφία τοῦ Νίτσε. Θεμελιώδης βάσις τῆς φιλολογικῆς καὶ φιλοσοφικῆς αὐτοῦ δράσεως εἶνε ὁ σκληρὸς καὶ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πόλεμος κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ Νίτσε νομίζει, ὅτι τὸ κακὸν τοῦ συγχρόνου βίου καὶ πᾶσαι αἱ συμφοραὶ τοῦ ἡμετέρου πολιτισμοῦ ἀπορρέουσιν ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου κηρυττομένην ἀγάπην, τὴν πραότητα καὶ τὸν ἔλεον. Κατ' αὐτὸν τότε μόνον λαμπρῶς θά προκόψῃ ἡ ἀνθρωπότης, ὅταν ἐλευθερωθῇ ἐκ τῶν ἠθικῶν δεσμῶν, οὓς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπιβάλλει! Ἀφήσατε εἰς τὸν ἄνθρωπον πλήρη ἐλευθερίαν, λέγει ὁ Νίτσε, ἀπαλλάξατε αὐτὸν τῶν κενῶν φαντασιοπληξιῶν τῆς συνειδήσεως, τῆς τιμῆς τῆς αἰδοῦς, ἀναγνωρίσατε νομιμότητα εἰς πάντα τὰ πάθη αὐτοῦ καὶ θά θαυμάσητε τὴν ἰσχὺν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκφαινομένων δυνάμεων! Δεκάδες, ἑκατοντάδες, γιλιᾶδες ἴσως ἀσθενῶν ἀνθρώπων θ' ἀπολεσθῶσι, θά κατασυντριβῶσιν ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι· ὁ νικητὴς ὁμως μεθῶν ἐκ τοῦ ἰδρώτος καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν θυμάτων θ' ἀνέλθῃ διὰ τῶν πτωμάτων ὡς διὰ βαθμίδων καὶ θά θέσῃ τὴν ἀρχὴν νέας γενεᾶς. θά ἔχωμεν πλέον οὐχὶ ἄνθρωπον, ἀλλ' ὑπεράνθρωπον!

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἡ θεωρία τοῦ Νίτσε εἶνε συμπλήρωσις τῆς τοῦ Δαρβίνου. Κατὰ τοῦτον πᾶσα ἡ μακρὰ κλίμαξ τῶν ἐμφύχων ὑπάρξεων ἐκ τοῦ κατωτάτου ὀργανισμοῦ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου παρουσιάζει συναγῆ ἄλυσιν ἐξελίξεως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον εἶδος. Ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι τὰ στόματα εἶνε περισσότερα τῶν εἰς αὐτὰ εἰσαγομένων τροφῶν· ἕνεκα τούτου μόνον οἱ ἰσχυρότεροι τύποι ζῶσιν, οἱ δὲ λοιποὶ καταστρέφονται· ἢ ἀποθνήσκουσιν. Ὁ τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος ὀργανισμὸς ἐξασφαλίζει εἰς ἑαυτὸν κληρονομικότητα ἢ οὐ. Διὰ τῶν αἰώνων συσσωρεύονται εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῶν ζῴων διακριτικὰ τινα γνωρίσματα, ὥστε ἀπαρτίζεται νέος τελειότερος τύπος. Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸν τελειότερον τοῦτον τύπον. Ἡ φυσικὴ διαλογὴ τῶν ἰκανωτέρων ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι καὶ ὁ νόμος τῆς κληρονομικότητος οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον διακόπτουσι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Τελειοποιούμενος λοιπὸν οὕτω ὁ ὀργανικὸς κόσμος ἐξειργάσθη ἐπὶ τέλος τὸν τύπον τοῦ ἀνθρώπου!

Τοιαύτη θεωρία φαίνεται ἀτελής καὶ ἄν ἐτι ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἀληθοῦς ἢ ἐσφαλμένου τῶν θεμελιωδῶν αὐτῆς δάσεων. Ὁ Νίτσε ἀνέλαβε τὸν κόπον νὰ συμπλη-

ρώση αὐτήν. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος διὰ μακρὰς ἀλύσεως ἐξαλειφθέντων εἰδῶν συνδέεται ἀμέσως μετὰ τοῦ πιθήκου, οὗτος δὲ μετ' ἄλλων κατωτέρων ὀργανισμῶν, τότε δικτὶ νὰ μὴ παρατηρήται: ἐξελίξεις καὶ πέραν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ νὰ μένη οὗτος πάντοτε ἄνθρωπος; Ἐάν ὄχι: σήμερον ἢ αὔριον, ἢ μετὰ 100 ἔτη, πρέπει ὅμως ν' ἀναφανῆ ποτε ὑπαρξίς ἰκανωτέρα πρὸς ζωὴν, τελειότερα τοῦ ἀνθρώπου. Το να φθάσῃ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τέρμ. καθ' ὃ θὰ παρῶνται: πλέον τιτᾶνες καὶ ἡμίθεοι, διὰ τὸν Νίτσε εἶνε τόσον σπουδαῖον, ὥστε δὲν ἀξίζει νὰ θορυβώμεθα ὑπὸ τῶν ἀπειτήσεων τῆς θρησκείας, τῆς ἠθικῆς, τῆς συνειδήσεως, τοῦ καθήκοντος. Ὅσω περισσότερον εἶνε τὸ κακόν, τόσω περισσότερον ἐκφίνεται ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐνέργεια, τόσω ταχύτερον φθάνομεν εἰς τὸν ὑπεράνθρωπον! «Στήτε ἀτρόμητοι, παραγγέλλει ὁ Νίτσε, εἰς τοὺς αὐτοῦ μαθητὰς. μὴ ἐνδοθετε εἰς τὸν οἶκτον, εἰς τὸν ἔλεον, εἰς τὴν ἀγάπην πνίξατε τοὺς ἀσθενεῖς! Πατοῦντες ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν ἀνέλθετε ὑψηλότερον. Εἰσθε τέχνα ἀνωτέρου γένους. Τὸ ἰδεῶδες ὑμῶν ἔστω ὁ ὑπεράνθρωπος».

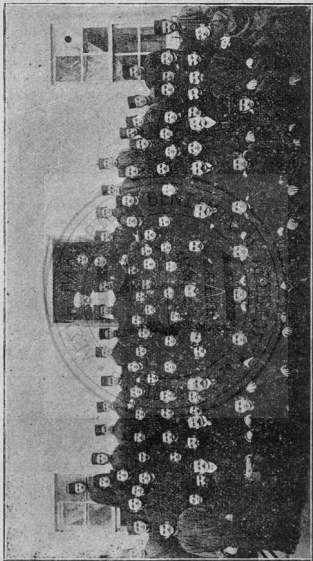
Εἶδεχθῆς θεωρία! Θροιάμβουσιν οὐχὶ οἱ κρείττονες, ἀλλ' οἱ ἰσχυροὶ καὶ οἱ ἀρπαγες! Το ἀγαθόν, ἡ ἀγάπη, καὶ ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ ἐκτοπισθῶσι καὶ ν' ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῆς βίας, τῆς ἀναιδείας καὶ τῆς κακίας! Διουύσιος ὁ τυράννος τῶν Συρακουσῶν, Ἡρώδης ὁ μέγας, ὁ Νέρων, Καίσαρ ὁ Βοργίας, ἰδοὺ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἰδεῶν τῆς θεωρίας τοῦ Νίτσε! Ποῦ λοιπὸν ἐνταῦθα ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἐπαγγελλομένη εὐτυχία πάντων τῶν μελῶν τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας, ποῦ ὁ θροιάμβος τῶν ἀρχῶν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ δικαίου; Ποῦ ἡ παγκόσμιος φιλαλληλία; Διατὶ ἡ ἐπιστήμη μετὰ τῆς ὕλικῆς προόδου δὲν φέρει καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ἠθῶν, διὰ τί δὲν ἐκρίζοι τὸ κακόν; Φεῦ! τοῦτο δὲν εἶνε ἔργον αὐτῆς. Ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ εἶνε ἠθικῆς φύσεως, κατὰ δὲ τοῦ ἠθικοῦ κακοῦ ἡ ἐπιστήμη οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ. Δύναται νὰ κατασυντριβῇ βράχους καὶ νὰ λειαινῇ ὄγκους μεταλλίνους, νὰ μαλάττῃ ὅμως τὴν σκληρὰν καὶ ξηρὰν καρδίαν δὲν δύναται. Ἀπάσαι αἱ περίφημοι ἐφευρέσεις, ἡ δόξα αὕτη τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος εἶνε μηδαμιναὶ καὶ ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς, οὐς ἐξυπηρετοῦσιν. Αὗται ἀποκλειστικῶς χρησιμεύουσιν εἰς τὴν ὕλικὴν πρόσδον, εἰς τὴν αὐξήσιν δῆλον ὅτι τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς φύσεως, εἰς τὴν συσσώρευσιν πλοῦτου καὶ ἐξωτερικῆς εὐμαρείας. Οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ φιλόσοφοι κηρύττοντες τὴν ἀδελφότητα τῶν λαῶν καὶ τὰ δίκαια τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιτυχῶς ἐξεπλήρωσαν τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν ἀποστολὴν καὶ ἄνευ τηλεγραμ-

κὼν καὶ τηλεφωνικῶν ἀγωγῶν, ἑκατομμύρια δὲ στρατῶν ὡς ἰστός ἀρχῆς περιβαλλόντων κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν τὴν σφαίραν τῆς γῆς ὑπηρετοῦσι κυρίως τὰς πικουρῆς τοῦ χρηματιστηρίου καὶ τὴν ἀδολοσχίαν τῶν ἑφημερίδων περὶ τῶν πολιτικῶν παιγνίων τῶν ἠθικῶς νάνων.

Ἐνὶ λόγῳ ἡ γνώσις, ἡ ἐπιστήμη, εἶνε μέσον τοιοῦτον, ὅπου δυνατόν ἐστὶ εἶναι μὲν καὶ σωτηριῶδες, ἀλλὰ καὶ ὀλέθριον, ἀνάλογος τῆς χρησιμοποίησεως αὐτῆς. Ἡ ἐπιστήμη π. γ. ἐφεύρε τὴν πυρίτιδα, καὶ ἐν τῷ ὅ εἰρηνικὸς Κινέζος ἀποκεκλεισμένος διὰ τοῦ Σινικοῦ τείχους ἀπὸ τοῦ λοιποῦ κόσμου ἐχρησιμοποίησε αὐτὴν ἐπὶ ὀικλήρους αἰῶνας πρὸς τέρφιν, κατασκευάζων ἐξ αὐτῆς πυροτεχνήματα, ὁ φιλοπόλεμος εὐρωπαϊκὸς ἥκ τοῦ ὄψους τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ, τοῦ τόσον περιφρονῶντος τὴν ὀπισθοδρομικὴν Κινέζον εἰς τὴν πυρίτιδα προσέθηκεν τὴν πυρόβολον, τὸ τηλεβόλον, τὰς ὀβίδας, δαπάνη πρὸς ἀποκτείνην αὐτῶν ὀσεκατομμύρια καὶ διὰ τῶν ἐφευρέσεων τοῦ Σὺτζι, Σακαῶ, Μανόζες, Μάνλιγερ, Μαρτίνι, Κρουπ καὶ ἄλλων, ὧν τὰ ὀνόματα λεγέσθω, καταστρέφει χιλιάδας ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. Ἐάν πυνθίσῃ εἰς τὴν ποσότητα τῆς πυρίτιδος, τῆς δυναμειδῆς καὶ τῆς προσοβλικῆς τῆς κατὰ τὰς πολιορκίας καὶ τοὺς θομβασμοὺς πρὸς καταστροφὴν εἰρηνικῶν ἀνθρωπίνων κατνικῶν δαπάνηθείσῃ, πρὸς τὴν ποσότητα τῶν ἐκορητικῶν ἐκείνων ὀλων, αἰτίνας ἐδαπάνηθῆσαν, ἵνα θελιθῶσιν αἱ ὀδοὶ τῆς συγκοινωνίας πρὸς εἰρηνικὴν ἐπικινωνίαν τῶν λαῶν, ἵνα διατρηθῶσι σιβασγες, ἵνα εὐρονθῶσιν στενάκι ὀρειναὶ ὀδοὶ, ἵνα ἐξορμηθῶσιν ἐπικινῶν ὀπυβρυχιαὶ ὀραλοι, τότε, ἐξ ἀπόψεως τῆς ἠθικῆς ἀνάπτυξεως τῆς ἀνθρωπότητος, ὀσον θλιβερόν ὀπλωμα ἀρμυζει νὰ ὀαθῆ εἰς τὴν πεπολιτισμένην Ἠνῶσίπην! Μόνη ἡ ἐπιστημονικὴ μὀρφωσις ἀναπτύσσει ἀπλῶς μόνον τὸν νοῦν, ἐάν ὀ εἶνε ἀληθῆς, ὅτι ὀ ἄνθρωπος ἐκ φύσεως εἶνε ἀρπακτικὸν ὀν, τότε ἡ πείδευσις ὀξύνει μόνον τοὺς ὀδόντας καὶ γαμφοὺ τοὺς ὀνυχας αὐτοῦ. Ὁ νοῦς χρησιμεύει πρὸς παρασκευὴν καὶ καλλιμογείαν ἐδάφους κατακτηθέντος δι' ἄλλων δυνάμειων. Ὁ νοῦς εἶνε δυνάμις ἐκτελεστικὴ, τὴν δὲ νομοθετικὴν ἐξουσίαν, τὴν χειροκωγῶσαν τὸν ἄνθρωπον, κατέχει ἡ καρδία. Τὸ Εὐαγγέλιον πρὸ 19 αἰῶνων ἐκήρυξεν, ὅτι ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ καὶ οἱ ἀγαθοὶ. Ὁ θεῖος ἐπικτῆς τῶν καρδιῶν, Χριστὸς ὀ Σωτῆρ, πρῶτος ὀδείξεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ μόνη πηγὴ τῆς κοινωνικῆς, πολιτικῆς καὶ πάσης ἰσπορητικῆς ζωῆς εἶνε τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὅτι, ὀσον αὐτὸς καθῆσται, τελειότερος, τοιοῦτον τελειότερον ὀβλ εἶνε καὶ τὸ ὀπυβρυχιαῦ πρᾶττόμενον.

Ἐὰν θέλητε νὰ μεταβληθῆ ἡ περὶ ὑμᾶς ζωὴ, λέγει ὁ χριστιανισμός, μεταβάλετε ἑαυτοὺς, διαπαιδαγωγήσατε τὴν ὑμετέραν καρδίαν. Ἡ ἀδελφικὴ, ἡ πλήρης ἀγάπης ζωὴ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶνε πραγματοποιήσιμος ἐπὶ τῆς γῆς, ἀρκεῖ μόνον νὰ ζητηθῆς αὐτὴν οὐχὶ ἔξω καὶ μακρὰν, ἐν τινὶ ἐξωτερικῷ ἀντικειμένῳ, ἀλλ' ἐντὸς ἑαυτοῦ, ἐν τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ. Ἡ δὲ καρδία δὲν εἶνε κύκλος ἐπιστημονικῶν ἐπιρροῶν, ἀλλὰ βασιλεῖον τῆς θρησκείας. Δι' ἐξωτερικῆς μηχανικῆς ὁδοῦ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐμφυσηθῆ δύναμις εἰς τὴν ἠθικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται ν' ἀναγκάσῃ τὸν ἀνθρώπον νὰ μεταβάλῃ τὴν βούλησιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦ φόβου ἢ διὰ τῆς βίας εἶνε δυνατόν νὰ ἐξανγκάσῃ τις αὐτὸν νὰ μὴ πράξῃ πράξιν μόνον, οὐχὶ ὅμως καὶ ν' ἀρνηθῆ κακὴν θέλησιν, ἣτις εἶνε κινήσις ἐσωτερικῆ, μὴ ὑποκειμένη εἰς ἐξωτερικὴν δύναμιν. Ἡ ἠθικὴ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκουσίας ὑποταγῆς αὐτοῦ εἰς δυνάμιν ἔχουσαν τὴν ἐξῆς, ὥστε νὰ ἐπιβάλληται, νὰ συγκινή, νὰ παρατρύνη εἰς δράσιν, ὅτι ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ἀγαθὸν καὶ ἐξασφαλίζῃ τὸν θρίαμβον εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τοῦ ἀνθρώπου τάσεις. Τοιαύτη δύναμις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα δύναται νὰ εἶνε μόνον ἡ εὐαγγελικὴ θρησκεία. Τὸ Εὐαγγέλιον ὅταν ὁμιλῆ περὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τῆς τελείας ἀγάπης, τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης, περὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν κόσμον καὶ τῶν ἡμετέρων πρὸς αὐτὸν καθηκόντων, πληροῖ τὴν ψυχὴν ἡμῶν εὐσεβοῦς λατρείας πρὸς τὸ ὕψιστον Ὄν, διεγείρει ἐν ἡμῖν τὴν τάσιν, ὅπως καταστῶμεν ἀξιοὶ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, προκαλεῖ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ὡς εἰς ἀμετάτρέπτου ἠθικόν νόμον. Ὁ χριστιανισμὸς καὶ μόνος αὗτος, ἐν ὀνόματι τῆς Ὑψίστης Ἀγιότητος, αὐτοῦ δῆλαδὲ τοῦ Θεοῦ, ἀδικόπως ὠθεῖ τὸν ἀνθρώπον πρὸς τὰ πρόσω ἐν τῇ ἠθικῇ προκοπῇ.

Γενικὸν ἐκ τούτου συμπέρασμα ἐξάγεται τὸ ἐξῆς. Ὑψιστον παγκόσμιον ἰδανικὸν ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου δειχθὲν εἶνε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὁδὸς πρὸς πραγματοποιήσιν αὐτῆς εἶνε ἡ ἠθικὴ ἀναγέννησις πάσης τῆς πνευματικῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιξεργασία τῆς χριστιανικῆς κοσμοθεωρίας, ἡ διαπαιδαγωγίσις τῆς βουλήσεως ἐν τῷ πνεύματι τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης. Κινητήριος δύναμις ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ χρησιμεύει ἡ θρησκεία δὲν πρέπει δὲ νὰ θεωρήσῃ τούτο ταπεινωτικὸν δι' ἑαυτὴν ἢ ἐπιστήμη, ἀπ' οὗ ἐξ ἄλλου οὐδόλως δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ αὐτό. Ἡ ἐπιστήμη κέκτηται τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῆς σφαῖραν ἐνεργείας, λίαν ἐπίσης σεβαστὴν, ἐν ἣ πᾶσα ἐπιτυχία εἶνε ἐν τῷ εἶδει αὐτῆς μεγάλη ἐπίσης εὐεργεσία εἰς τὴν ἀνθρωπότη-

Διδάσκαλοι, Μαθηταὶ καὶ προσωπικόν τοῦ ἐν Σάμῳ Ἱεροδασκαλείου «'Ανατολή»

τα. Αἱ δύο αὐταὶ σφαῖραι, ἡ τῆς θρησκείας καὶ ἡ τῆς ἐπιστήμης, οὐδόλως κατὰ τὴν ὀρθὴν τοῦ πράγματος ἀντίληψιν εὐρίσκονται εἰς ἀντίφασιν, τὸναντιὸν μάλιστα συμπληροῦσιν ἢ μίαν τὴν ἄλλην. Ἐὐν δὲ μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐπιστήμης ὑπάρχωσιν ἀντιθέσεις, τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τῆς θλιβερᾶς παρανοήσεως τῶν ὀρίων τῆς ἀρμοδιότητος ἐκατέρας τούτων καὶ τῆς ὑπερβασίας αὐτῶν. Ὑπάρχει μεσαιωνικὸν διήγημα περὶ δύο ἵπποτῶν, εἰς τραγικὴν μονομαχίαν κατακτησάντων διὰ καταφανὲς ψεῦδος, ὅπερ ὁ εἰς κατὰ τοῦ ἑτέρου κατηγορεῖ· προῦκειτο περὶ τοῦ χρώματος ἀσπίδος τινός· ὁ εἰς ἔλεγεν, ὅτι ἡ ἀσπίς ἦτο λευκὴ, ὁ δὲ ἕτερος, ὅτι ἦτο κυανῆ. Ἡ ἕρις ἤναψε καὶ ἔληξε διὰ μονομαχίας, ἐν ᾗ ἀμφοτέροι ἐῖλον δίκαιον. Ἡ ἀσπίς ἦτο κεχρωματισμένη ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μὲν μέρους κυανῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου λευκῆ. Ἐὐν οἱ ἵπποταὶ περητήρουν τὴν διαφιλονεικουμένην ἀσπίδα οὐχὶ ἐκ μόνου τοῦ ἐνὸς μέρους, ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων, εἴτε, ἂν τοῦτο ἦτο ἰδύνατον εἰς αὐτοὺς ἐνεκὰ τοῦ τόπου, ὃν ἕκαστος κατεῖχεν, ἐὼν συμφέρονον νὰ ἠμολογήσῃ ἕκαστος, ὅτι ἀποφύεται κρίνων ἐκ τῆς μίαις μόνον προσιτῆς αὐτῶ πλευρᾶς, περὶ ἧς καὶ μόνης ἠδύνατο νὰ λαλῇ, ἢ παρανόησις δὲν θὰ ἦγεν εἰς ἀίμακτρᾶν λύσιν καὶ οἱ ἵπποταὶ δὲν θὰ διεστύρουν τὰ ἰκόντια ἀνευ ἀποτελέσματος εἰς ματαίαν μονομαχίαν, ἀλλ' ἀδελφικῶς θὰ ἔτεινον πρὸς ἀλλήλους τὰς χεῖρας πρὸς κοινὴν ἐρχαίαν ἐν ὀνόματι τοῦ κοινοῦ ἄγαθοῦ.

Ἡ ἕρις μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς θρησκείας προέρχεται ἐκ τῆς αὐτῆς παρανοήσεως. Καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ θρησκεία ἀσχολοῦνται περὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον. Πραγματεύονται περὶ τοῦ πελωρίου ὄργανισμοῦ τοῦ κόσμου ἐν τῇ ὁλότητι αὐτοῦ καὶ μερικώτερον, περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἐν τῇ ἀχανεῖ κτίσει παρουσιάζεται ὡς τις ἴδιος μικρόκοσμος κεχωρισμένος ἐν ἑαυτῷ. Ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ θρησκεία ἀπαντῶσαι εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας, διαφωτίζουν τὸ αἰνίγμα τῆς ὑπάρξεως τοῦ κόσμου ἀπὸ δύο διαφόρων ἐπόψεων. Ἡ ἐπιστήμη ὀρίζει τοὺς αἰωνίους ἀμεταβλήτους νόμους, καθ' οὓς βαίνει ὁ κόσμος, ἀποκαλύπτει εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐκάστοτε νέας δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ ὑποτάσσει αὐτάς εἰς αὐτό, προσδιορίζουσα τὸν βαθμὸν τῆς ἐξωτερικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν περὶ αὐτόν· συνελόντι εἰπεῖν, ἡ ἐπιστήμη σκοπεῖ νὰ δώσῃ κατὰ τὸ δυνατόν πλήρη ἀπάντησιν εἰς τὸ ζήτημα, **πῶς ζῆ ὁ κόσμος.** Ἡ θρησκεία ἔχει ἄλλον σκοπὸν· αὐτὴ ἀπαντᾷ εἰς τὸ ζήτημα **πῶς πρέπει νὰ ζῆ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ κόσμῳ,** εἰς ποίας

σχέσεις ὀφείλει νὰ εὐρίσκειται πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν ὑπεράνω αὐτοῦ. Ὁ νομικὸς ἠρώτα τὸν Κύριον, «Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;» (Λουκᾶ ι', 25). Τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν καὶ ἑκάστος χριστιανὸς ἀποτείνει πρὸς τὴν θρησκείαν τὴν ἰδουθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος, ἔχων σταθερὰν τὴν πεποιθήσιν, ὅτι οὐ μόνον θὰ εὕρῃ τὴν ἀναγκαίαν ἀπάντησιν ἐν τῇ εὐαγγελικῇ διδασκαλίᾳ, ἀλλὰ καὶ θ' ἀπαντήσῃ ἐν τῷ στενωῷ ζῶντι προσευκτικῶ μετὰ τοῦ Θεοῦ συνδέσμῳ τὰς ἠθικὰς ἐκείνας δυνάμεις, αἵτινες εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖαι, ἵνα ἐν ἐκάστῃ μεμονωμένῃ πράξει, αἰσθηματικῶ καὶ λόγῳ ὑπολανθάνῃ ἡ μυστικὴ αἰώνιος ἐκείνη ἔννοια, ἡ παρέχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν. Ἐν τοιαύτῃ ἔννοια τῶν προβλημάτων τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς διακρίσεως τῶν σφαιρῶν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, δύναται ἄρα γε νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀντιφάσεων μετὰ τῆς θρησκείας καὶ ἐπιστήμης καὶ περὶ ἀνάγκης ἀντικαταστάσεως τῆς μιᾶς ὑπὸ τῆς ἑτέρας.

Αὐτὴν τὴν πρὸς τὴν ζωὴν-ἄγρουσαν ὁδὸν, τὴν αἰωνίαν κεκτημένην ἔννοιαν ζωῆς, ἡ ἀνθρωπότης δὲν διήνηυσεν ἀκόμη καὶ διὰ τοῦτο εἶνε πλέον ἢ περὶ ἄλλο νὰ λέγῃ τις, ὅτι ἡ θρησκεία ἐτερμάτισε τὸν βίον αὐτῆς καὶ ὅτι πολιτικὸς ἀστὴρ καὶ κινουσα δύναμις τοῦ ἀπωτέρω πολιτισμοῦ ὀφείλει νὰ εἶνε μόνον ἡ ἐπιστήμη. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χ. ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίῳ λέγει. «τῆν ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ὁμοία ἐστὶ ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἄλευρον σάτα τοῖα (τὸ σάτον—ἕξ ὄκκ.), ἕως οὗ ἐξυμώθη ὅλον». Λουκ. ιγ' 20. Κατὰ τὴν παραβολὴν λοιπὸν ταύτην ὁμιλοῦντες, ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶνε διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὅ,τι ἡ ζύμη εἰς τὸ ἄλευρον καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐνεφορήθησαν πάντες τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος, ἐπὶ τοσοῦτον δι' οὐδενὸς ἑτέρου δύναται ν' ἀντικατασταθῇ ὁ χριστιανισμὸς. Πρὸς τοῦτο ἴσως ἀντιτίθουσι τινες, ὅτι ὑπάρχει σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀνθρώπων, οἵτινες, ἀγαθῶν πάντοτε ἐλαττηρίων ἐμφορούμενοι καὶ καθαρὸν, ὡς ὁ κρύσταλλος, βίον ζῶντες, οὐχ' ἤττον πεπαρρησιασμένως ἐκφράζουσι τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν πρὸς τὰς θρησκευτικὰς διδασκαλίας καὶ ριζηδὸν ἀρνοῦνται τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν. Τυπικὸν ἀντιπρόσωπον αὐτῶν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν τὸν γνωστὸν γάλλον σοφὸν Λιττρέ, «τὸν ἅγιον τοῦτον ἄπιστον», ὡς δικαίως ἐχαρακτήρισεν αὐτὸν ἕτερος γάλλος συγγραφεὺς, ὁ Καρῶ. Πῶς λοιπὸν, ἐρωτῶσι, δυνάμεθα νὰ συμβιβάζωμεν τὰ γεγονότα ταῦτα πρὸς τὰς ἡμετέρας παραστάσεις περὶ θρησκείας, ὡς κέντρον πασῶν

τῶν ζωτικῶν δυνάμεων, τῶν κινουστῶν καὶ δημιουργουσῶν τὸν σύγχρονον κοινωνικὸν βίον;

Ἡ ἀπάντησις εἶνε ἀπλουστάτη. Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία δέκα ἑννέα ἤδη αἰῶνας ζήτῃσα καὶ ζῶσα ἔθιχεν ἐπὶ μακρὰς σειρὰς γενεῶν ἐπὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἰδρυμάτων αὐτῶν, ἐπὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν διαπαιδαγωγήσεως, ἐπὶ τοῦ τρόπου γενικῶς τῶν σκέψεων αὐτῶν ἰσχυροῶν καὶ ἀνεξάλειπτον σφραγίδα. Οἱ αἰδῆποτε καὶ ἂν εἶνε αἱ ἡμέτεραι θρησκευτικαὶ δοξασαί καὶ βλέψεις, πάντες ἡμεῖς ἀσυνειδήτως εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς καθ' ἑκάστον βῆμα, καθ' ἑκάστην στιγμήν τοῦ ἡμετέρου βίου. Μέγα μέρος τῶν ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ τὸ πρῶτον κηρυχθεισῶν εἰς τὸν κόσμον ἀληθειῶν κτετέτα νῦν κτήμα γενικὸν καὶ οἱ ἀντίπαλοι τοῦ χριστιανισμοῦ πάντα ἐκεῖνα, ἐφ' οἷς δικαίως ὑπερηφανεύονται, ὀφείλουσι καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, καίτοι δὲν ἀνομολογοῦσι τοῦτο. Ἄλλ' ἄς καλύπτωσι νέφη τὸν ἥλιον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸ περιβάλλον ἡμᾶς δὲν εἶνε βεβαίως ἀθυποστάτον, ἀλλὰ προσέρχεται ἀπὸ κεκοιμημένου ἀφ' ἡμῶν φωστῆρος. Ὅταν νῦν νέφη διασκορπισθῶσι, τότε ὁ σούρονος θά εὐδιάσῃ, θά ἐκλάμψῃ ἐν ὅλῃ τῇ καλλονῇ αὐτοῦ, ὁ δὲ ἥλιος θά ἐκπέμψῃ ρεύματὰ θερμότητος καὶ φωτός· τότε θά ἐπέλθῃ ἡμέρα φωταυγῆς καὶ γηθόσυνος.

Ἄλλὰ πότε ταῦτα θά γίνωσιν; Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀπαντήσῃ. Ὁ Κύριος ἡμῶν λέγει, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ γνωρίζωμεν· ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἀγνοία ὑπαχρεοῖ ἡμᾶς, ὅπως οὐ μόνον εἴμεθα πάντοτε ἑτοίμοι πρὸς ὑπάντησιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὼς ὀφείλει νὰ ἦ πάντοτε ἑτοίμος ὁ φύλαξ ὁ φυλάσσων τὴν οἰκίαν, ὡς ὀφείλον νὰ ᾧσιν ἑτοίμοι μετὰ τῶν λαμπάδων αἱ παρθένοι, αἱ ἀναμένουσαι τὸν κυρίον, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐργάζομεθα διὰ πασῶν τῶν ἐν ἡμῖν δυνάμεων πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς ἐλευσεως ταύτης· τῆς ὥρας, ὅπως ὀφείλον νὰ ἐργάζωνται οἱ δούλοι καὶ νὰ πολλαπλασιάζωσι τὰ δοθέντα αὐτοῖς τάλαντα. Οἱ ἐρωτήσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν πότε θά ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτὴ ἔμαθον, ὅτι πρέπει νὰ ἐργάζωνται διὰ πασῶν τῶν δυνάμεων αὐτῶν πρὸς ταχεῖαν ἔλευσιν αὐτῆς. Ἄλλῃ ἀπάντησις δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἀπ' οὐδενὸς ἑτέρου ἐξαρτᾶται ἢ ἔλευσις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν.

Ἡ εἰς τὸ ἄνω ἐρώτημα ἀπάντησις ὁμοιάζει, λέγει συγγραφεὺς τις, πρὸς τὴν ἀπάντησιν τοῦ σοφοῦ ἐκείνου, ὅστις εἰς τὴν ἐρώτησιν διαβάτου, «μακρὸν ἀπέχει ἡ πόλις;» ἀπεκρίθη, «βάδιζε». Πῶς δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, ἂν ἀπέχῃ μακρὸν τὸ τέμα, πρὸς ὃ τείνει ἡ ἀνθρωπότης, ἐὰν μὴ γνωρίζωμεν, πῶς θά κινήτα αὐτὴ

πρὸς τὸ τέλος τοῦτο, ἀφ' οὗ ἐκ ταύτης ἐξαρτᾶται νὰ προχωρήσῃ ἢ νὰ ἐπισπεύσῃ αὐτήν; "Ὅ,τι ἡμεῖς οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἀνθρωπότητα δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, εἶνε τὸ τί ὄφελομεν καὶ τί δὲν ὄφελομεν νὰ πράττωμεν, ἵνα ἐπιστῇ ἡ βασιλεία αὐτῆ τοῦ Θεοῦ, ἣτις «διάζεται· καὶ θιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν» (Ματθ. ια', 12). Καὶ τοῦτο εἶνε γνωστὸν εἰς πάντας, διότι τὸ διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ μὴ πράττωμεν, ὅ,τι δὲν πρέπει νὰ πράττωμεν, ἀρκεῖ νὰ ζῆ ἕκαστος ἡμῶν χειρουργούμενος ἐν ταῖς σκοτειναῖς τοῦ βίου ὁδοῖς ὑφ' ὄλου ἐκείνου τοῦ ἐν ἡμῖν φωτός, ἵνα ἀμέσως ἐπιστῇ ἡ ὑπεσχρημένη βασιλεία τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἣν ἐλκύεται ἡ καρδιά ἐκάστου ἀνθρώπου.

Ἡ ἐπίτευξις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἶνε ἔργον ἄμα θεῖον καὶ ἀνθρώπινον, ἀποτελέσμα τῆς ὑφ' ἡμῶν ἀποδοχῆς τῆς δικαιοσύνης τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἐφ' ὅσον ὁ ἀνθρώπος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ πλησιάζει ἐπὶ μᾶλλον πρὸς τὸν Θεόν, τοσοῦτω μᾶλλον πλησιάζει πρὸς τὸν ἀνθρώπον ἢ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἴνα ἐπιστῇ ἄρα ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, προαπαιτεῖται χριστιανικὴ διαπαιδαγώγησις τῆς βουλήσεως αὐτοῦ, διαπαιδαγώγησις ἐν πνεύματι εὐαγγελικῆς ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης.

Ἐν ταῖς γῶραις τοῦ Πόλου ὁ ἥλιος θερμίζει τὴν γῆν ἐπί τινας ἐβδομάδας τοῦ ἔτους, τοῦτο δὲ εἶνε ἀρκετὸν, ὅπως ἀνακηδήσῃ ἐξαίφνης ἡ ζωὴ μετὰ δυνάμεως. Τὰ θαλάσσια πεδία καλύπτονται ὑπὸ συνεχοῦς τάπητος θαμνωδῶν φυτῶν, πρὸς τοὺς καρπούς τῶν ὁποίων προσπετοῦσι γιλιζῶδες πτηνῶν φευγόντων τὰς ἀγέλας τῶν ἐλάφων. Ἐὰν ὁ ἥλιος δὲν μετέβαλλε τὴν ἐπὶ τῶν θαλάσσιων πεδίων θέσιν αὐτοῦ ἐπὶ τινὰ ἔτη, θὰ ἐκαλύπτοντο ταῦτα ὑπὸ πλουσίας βλαστήσεως, θὰ μετεποιούντο εἰς παγείας νομῆς, θὰ ἰδρύνοντο ἐν αὐτοῖς πόλεις. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν ζωὴν.

Ἐὰν ἡ ἀγάπη καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ οὐχὶ ὡς τυχαῖοι ἐπισκέπται, ἐὰν ἐκόσμουν αὐτὴν οὐχὶ διὰ σπανίων ἀναλαμπῶν, ἀλλ' ἦσαν ἐν αὐτῇ θεμελιώδης νόμος, διαρκῆς κινητήριος δύναμις, ἀνέσπερος ἥλιος φωτεινῆς χάραξ θὰ ἐπέλαμπεν ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου θὰ καθίστατο βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο ἔστω τὸ πανήμερον μέλημά σου, ὦ χριστιανέ, τοῦτο ἔστω ὁ ἐπιούσιός σου ἄρτος, ὦ ἀγαπητὲ ἀδελφέ, **Ὁρθόδοξε Ἑλληνας** πρὸς ταχίστην ἀναλαμπήν, εὐημερίαν καὶ ἀποκατάστασιν σου. Γένοιτο!

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

Ἀρχιμανδρίτης

Διευθυντῆς τοῦ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλείου «Ἀνατολή»

ΕΥΛΑΒΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΝΩΦ

Ο αείμνηστος Ἀνδρέας Σιμόνωφ, τοῦ ὁποῖου τὸν πρόωρον θάνατον ἐθρήνησε πρὸ ἔτους διὰ τῶν εἰλικρινεστέρων δακρύων ἡ γενέτειρά του Τραπεζοῦς, ἦτο ἐκ τῶν σπανίων καὶ κατὰ μακρὰς περιόδους ἐτῶν ἀναφαινομένων ἐκείνων ὑπάρξεων, τῶν ὁποίων ὁ βίος ὅλος εἶνε ἡ μελίρροτος πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ὠραίου, τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς, ἣτις ρεῖ διανγῆς ἐν μέσῳ τῆς ἀύχμηρᾶς πεδιάδος τοῦ ψεύδους τῆς ζωῆς. Ἐγεννήθη ἐν Τραπεζοῦντι τῷ 1837 καὶ ἐσπούδασεν εἰς τὸ ἐκεῖ λαμπρὸν τῶν γραμμάτων φυτώριον τὸ Φροντιστήριον Τραπεζοῦντος. Νεώτατος ἀπῆλθεν εἰς τὸν Καύκασον καὶ ἐπεδόθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἰς τὸ ἐμπόριον. Πῆξας εἰς Βατούμ τὸ κέντρον τῶν ἐνεργειῶν του ταχέως ἀνεδείχθη εἰς τῶν πρώτων παραγόντων τῆς αὐτόσε Ἑλληνικῆς κοινότητος, ἣς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐχρημάτισε Πρόεδρος καὶ ὑπὲρ τῶν σχολείων καὶ λοιπῶν αὐτῆς ἀναγκῶν

μετά ζήλον και άφοσιώσεως ειργάσθη, οὐδὲ χρημάτων οὐδὲ κόπων φεισθεῖς. Τὸ ἀζέροιον, τὸ εὖθι και ἄδολον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ και αἱ πολλαί του ἀρεταὶ δεόντως ἐξετιμῆθησαν και ὕτ' αὐτῶν τῶν Ρώσσων, πολλάκις δὲ ἐξελέγη δημοτικὸς σύμβουλος Βατοῦμ.

Συνδεθεὶς διὰ γάμου μετὰ κόρης καθ' ὅλα ἀνταξίας αὐτοῦ τῆς ἐκ Τραπεζοῦντος ἐγκρίτου οἰκογενείας τοῦ κ. Ἡ. Κωνσταντινίδου, διος Ἀρτεμιοῦς, εὗρεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς τῶν πεποιθήσεων και ἰδεῶν του τὴν ἐμπνευσμένην ἱερίαν και ἅμα τὴν βοηθὸν χεῖρα. Εὐρυμαθέστατος, συνδυάζων τὰς θείας τοῦ εὐαγγελίου ἀληθείας μετὰ τὰς φιλοσοφικὰς τοῦ Ἀριστοτέλους και Πλάτωνος, ἐνωρὶς παρητήθη τοῦ Κερδίου και τὸν Λόγιον μόνον θεραπεύων ἦλθε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν προσφιλή του Ἑλλάδα και εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς Παλλάδος Ἄστυ, ὅπου ἀτενίζων εἰς τὸν ἱερόν τῆς Ἀκροπόλεως βράχον συνέγραψεν ὀλίγας ἀλλὰ περιουδάστους συγγραφαί. Τὰ δύο βιβλία του «Ἄμαρτία και Ἀσθένεια» και τὸ «Περὶ εὐτυχίας», τὰ ὁποῖα οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναγνώσῃ χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῶν μεγάλων και ὑψηλῶν ἀληθειῶν τὰς ὁποίας διετύπωσεν ὁ Πλάτων και ἐνσαύρωσεν ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία, εἶνε πορίσματα τῆς μεγάλης μελέτης τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας και τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος και ἀποκρυσταλλοῦνται ἐν αὐτοῖς ὑγιεστάται ἡθικαὶ ἀρχαὶ και βαθεύτατη ψυχολογικὴ μελέτη. Ἀπαύγασμα αὐτῶν εἶνε ἐπίσης και τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθὲν «Μέγα Πρῶσονχη τῆς ἱστορίας», ἡτοι συλλογὴ προσευχῶν, μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του. Μεγάλῃ δ' ἐπίσης ἀξίας εἶνε και τὸ καθ' ὅλα ἑτοιμον πρὸς ἐκδοσιν Ἑλληνορωστικὸν λεξικὸν του.

Ὁ διὰ τῶν συγγραμμάτων διδάσκων ὅτι ὁ μόνος τρόπος τοῦ εὐτυχεῖν εἶνε ἡ ἀγαθοεργία και εὐποία, ἐξήσκησεν ἀμφοτέρας καθ' ὅλην τὴν εὐρυτάτην σημασίαν τῆς λέξεως ἐφ' ὅσον ἔζησεν και μετὰ τὸν πρόωρον αὐτοῦ θάνατον συμβάντα ἐν Ἑλβετία, ἀπ' ὅπου νεκρὸν τὸν ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἡ γῆ τῆς Ἀττικῆς, ρητὴν ἀφήκε διαταγὴν, ὅπως σημαντικὸν ἐκ τῆς περιουσίας του ποσὸν δοθῇ εἰς τὰ εὐαγγῆ τῆς πατρίδος του καταστήματα. Ταύτην πιστῶς ἐξεπλήρωσεν ἡ ἐριτίμος αὐτοῦ χῆρα, πλειονες δὲ τῶν 1200 λιρῶν διενεμήθησαν εἰς τὰ σχολεῖα Τραπεζοῦντος, εἰς Κρώμνην, εἰς διαφόρους συλλόγους και φιλανθρωπικὰ σωματεῖα και εἰς τὰ σχολεῖα Βατοῦμ. Ἡ φιλομουσία και ὁ πατριωτισμὸς του ἀεῖποτε περιτράνωσ ἐξεδηλώθησαν τὸ δὲ ὄνομά του ἐχαράχθη ὄχι μόνον εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας ἀλλὰ και εἰς τὰς εὐγνώμονας ψυχὰς τῶν Τραπεζοῦντιῶν και Κρωμναίων, οἵτινες συγκινητικὰ ἐποίησαντο μνημόσυνα και θερμὰς ἀνέπεμψαν τῷ ὑψίστῳ δεήσεις ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τῆς πατρίδος τῶν εὐεργέτου.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ *

ΤΗΣ ΡΟΔΕΣΙΑΣ

καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Μαύρων

Ἡ Rhodesia κεῖται ὡς ἔγγιστα μεταξύ τῆς 9ης καὶ 23ης μοίρας κατὰ Νότιον πλάτος καὶ τῆς 25ης καὶ 34ης μοίρας κατὰ μῆκος ἐν τῇ Ν. Ἀφρικῇ συνορευομένη πρὸς Νότον μετὰ τὸ Transvaal καὶ Beihuanaland, πρὸς δυσμὰς μετὰ τὴν Γερμανικὴν Νοτιοδυτικὴν Ἀφρικὴν καὶ Πορτογαλικὴν Δυτικὴν Ἀφρικὴν, μετὰ τὸ ἐλεύθερον Κόγγον Βορειοδυτικῶς καὶ τὴν Πορτογαλικὴν ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν, ἐν ἧ εὐρίσκεται ἡ Beira, ὁ καὶ πλησιέστερος λιμὴν συγκοινωνῶν σιδηροδρομικῶς πρὸς ἀνατολὰς.

Ἄλλοτε ἦτο γνωστὴ ὑπὸ τοῦ ὀνόματι Βόρειος καὶ Νότιος Ζαμπετία χωριζομένη διὰ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Ζαμπέσι τὸ δὲ ὄνομα, ὅπερ νῦν φέρει, ὄφελαι εἰς τὸν πρῶτον ἐπισκεφθέντα καὶ οἰκήσαντα αὐτὴν «Cecil Rhodes», τὸν μεγάλονα καὶ ἐπιχειρηματίαν τοῦτον ἄγγλον, τὸν ἐκ τοῦ μηδενός αὐτοδημιουργηθέντα. Αἱ κατακτητικαὶ ἐπιβλέψεις τοῦ Γέρω-Κρούγερ, προέδρου τῆς Νοτιοαφρικανικῆς ὁμοσπονδίας, κολακεύοντος ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν ἰσχυρὸν τῆς Matabeleland βασιλέα Lobengula, ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου λόγου τοῦ ὁποίου ἐκρέμετο ἡ ζωὴ ἢ ὁ θάνατος τῶν ὑπηκόων του, ἀνε-

* Τὴν ὥραν περὶ Ροδεσίας πραγματείαν τοῦ ἀπὸ ἐτῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένου καλλίστου συμπατριώτου καὶ φίλου κ. Ν. Γιαννάκη εὐχαρίστως δημοσιεύοντες εἰς τὸν παρόντα τόμον νομίζομεν ὅτι παρέχομεν ὠφέλιμον καὶ τερπνὸν ἅμα μελέτημα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, οἵτινες ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ κ. Γιαννάκη πολλὰ θὰ μάθωσιν τῶν ἀγνώστων τούτων μερῶν καὶ τῶν παραδόξων καὶ περιέργων ἐθίμων τῶν αὐτοχθόνων. Εἰς τὸν φίλον κ. Γιαννάκην μὴ ὀκνήσαντα παρ' ὅλας τὰς ἀσχολίας του νὰ γράψῃ χάριν τοῦ «Μικροματιχοῦ» τὴν ἀνωτέρω περιγραφὴν, ἐκφράζομεν καὶ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας μας.]

στάλησαν ὑπὸ τοῦ Cecil Rhodes καὶ σύμβασις εἰρήνης ὑπεγράφη δι' αὐτοῦ, ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τοῦ Lobengula καὶ διαφόρων ἄλλων προσώπων τῶν ἀποτελούντων τὴν προνομιοῦχον τῆς Ν. Ἀφρικῆς Ἐταιρείαν «Charter Bompany» ἣτις κατέλαβε τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1888, τῆς Κυβερνήσεως τῆς Βικτωρίας παραχωρησάσης τὰ προνόμια μολὶς τὸ ἐπόμενον ἔτος 1889.

Πρῶτος Εὐρωπαϊὸς ἐπισκεφθεὶς τὸν πεφημισμένον καταρράκτην τοῦ Ζαμπέσι ποταμοῦ Victoria Falls εἶναι ὁ Livingston (τὸ 1855). Κατόπιν μετέβησαν διάφοροι Εὐρωπαϊκαὶ ἀποστολαί, συστηθείσης καὶ Ἐταιρείας ὑπὸ τὸ ὄνομα —African Lake Clon Ltd.

Καὶ ἡ μὲν Ν. Rhodesia νῦν, πάλαι Ν. Ζαμπεσία, κεῖται μετὰ τῶν ποταμῶν Ζαμπέσι καὶ Λιμπόπο περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Machonaland καὶ Matabeleland, τῆς τελευταίας ταύτης πολλοὺς περισπασμοὺς φερούσης τῇ ἀγγλικῇ ἀσκήσει. Κατὰ τὸ 1871 ἐπαναστατησάσης ἐρονεύθησαν ἐκεῖ πλὴν τῶν ἄλλων καὶ οὐκ ὀλίγοι Ἕλληνες ἀνδρείως ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν ἀγγλικὸν στρατὸν καὶ ὧν τὰ ὀνόματα διακονίζονται ἐπὶ ἀναθηματικῆς στήλης ἀνεγεγειρισμένης ἐν τῷ μίσῳ τῆς κεντρικῆς ἐν Bulawayo ὁδοῦ.

Τὸ ἔδαφος εἶνε ἡμικλὸν μικρὰ δὲ μόνον βουνὰ ὑψοῦνται τῆδε χακίσει. Ἐν ἐξ αὐτῶν εἶνε καὶ τὸ τοῦ Ματόπος, καλυπτόμενον ἀπὸ γρανίτην 60 μέτρον ὕψος καὶ 20 πλάτος. Ἐπ' αὐτοῦ ὁ Cecil Rhodes ἔκτισε τὴν τελευταίαν του κατοικίαν, ἣτις εἶνε ἄλλη Μέκκα ὅπου πᾶς ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν Rhodesia ὑπάγη καὶ προσφέρει τὰ σέβη του εἰς τὸν ἀόδιμον αὐτὸν μέγαν ἄνδρα.

Τὸ ἔδαφος εἶνε γόνιμον προχόνον διαφόρους καρπούς, ὁπώρας κλ. τελευταίως δὲ εἰσῆχθη παρ' Ἑλλήνων καὶ ἡ καπνοφυτεία μεγάλως πρὸς τὸ παρὸν εὐδοκιμοῦσα καὶ πολλὰ ἐν τῷ μέλλοντι ὑποσχομένη: Εἰς δὲ ἐκ τῶν πρώτων ἐπιδοθέντων εἶνε καὶ ὁ ἡμέτερος συμπατριώτης Θ. Γαληνὸς πρὸς τοῦτο καὶ εἰδήμονας ἐκ Σάμου διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ καπνοῦ καλέσας παρ' ἑαυτῷ.

Δυστυχῶς πολὺ ὀλίγοι Ἕλληνες προοδεύουσιν οἱ δὲ λοιποὶ μολὶς σχηματίσωσι μικρὸν τι κεφάλαιον, ὅτε δύνανται ἐργαζόμενοι ἔτη τινὰ ἀκόμη νὰ καταστῶσιν ἀνεξάρτητοι, νοσταλγοῦντες ἐπιστρέφωσιν εἰς τὴν πατρίδα ἵνα μετὰ μικρὸν ἐπανακάμψωσι πένητες καὶ ἐπαναρχίσωσι τὸν ἀγῶνα. Ὅσοι παρέμειναν προώδευσαν καὶ τοιοῦτους ἀναφέρω τοὺς ἀδελφούς Μαλεύρη. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ ὑπάρχουσιν, οἵτινες τιμῶσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ ξένη.

Ἡ γῆ κρύπτει ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτῆς πολλὰ μέταλλα, ἄφθο-

νον ἰδίᾳ χρυσόν. πάλπολλα δὲ τὰ πρὸς ἀνώρουξιν χρυσωρυχεῖα ἐν τῇ γῶρᾳ ταυτῇ.

Ἡ ἑσθρῆος Rhobesia, ἣτις μόνον τολμηροῦς Ζωεμπόρους καὶ κυνηγούς ἐλεφάντων φιλοξενεῖ, μετὰ τῶν ἄλλων ὑπερέχουσιν οἱ ἡμέτεροι, ἔχει κλίμα νοσηδῆς, μακτιζεται δὲ ὑπὸ τῶν ἐλογηθῶν πυρετῶν.

Οἱ Μαῦροι διακίρουνται εἰς φυλάς καὶ ἐκάστη φυλὴ εἰς διάφορα μικρὰ βασίλεια διοικούμενα ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων, τῶν δυναθέντων νὰ καταλάβωσι τὴν ἀρχήν, οἵτινες προΐστανται πάντων, ἐπὶ αἰῶνας δὲ ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλους πρὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς. Εἰς ἐκ τῶν τυχοδιωκτῶν ἐκείνων καὶ ἰσχυρῶν μαῦρων ἦτο καὶ ὁ προμνησθεὶς Lobengula, ὅστις ἐκ Ζουλουλάνδης ἀφειχθεὶς κατώρθωσε διὰ τῆς δραστηριότητός του νὰ ἀναδειχθῇ αὐτὸς βασιλεὺς εἰς ὅλως ξένην φυλὴν, παλαιὰν μόνον συγγένειαν μετὰ τοῦ Ζουλοῦ ἔχουσαν. **Εἶνε οὗτος ὁ Μέγας Ναπολέων τῆς Ἀφρικής.**

Οἱ Ἰθαγενεῖς ζῶσι ἀγρίον βίον τὰ ἤθη δὲ καὶ ἔθιμα αὐτῶν εἶνε λίαν περιεργα.

Ὅταν γεννηθῇ παιδίον τὴν ὀγδόην ἡμέραν προσέρχονται πολλοὶ κεκλημένοι καὶ ἀφθονὸς βεεὶ ὁ ζῦθος ἰδίᾳ τῶν κατασκευῆς. Τοῦτον κατασκευάζουσιν ἀναμιγνύοντες ἀλευρὸν διαφόρων καρπῶν τὸ ὅποιον βράζουσι μεθ' ὕδατος καὶ ἐναποθηκεύουσιν εἰς ὑδρίας μετὰ τρεῖς δὲ ἡμέρας εἶναι ἔτοιμος. Χάριον πολὺ καὶ ἀγάλλονται ὅλοι, ἡ δὲ μήτηρ λογίζεται εὐτυχῆς ὅτι ἐφερὲν εἰς τὸν κόσμον μίαν εἰσέτι ὑπαρξίν. Ἡ γέννησις θήλειος εἶνε πρόξενος διπλασίας χαρᾶς εἰς τοὺς γονεῖς διότι οἱ μέλλοντες γαμβροὶ πληρώνουσιν διὰ τὰς συζύγους. Ὁ ἔρωσις εἶνε πρωτότυπος: Ὅταν ὁ μελλονόμενος πορευθῇ εἰς τῆς νόμφης οἱ γονεῖς ἢ ἄλλοι παρευρισκόμενοι ὀφείλουσι νὰ ἀποσυρθῶσι καὶ ἀφήσωσι τοὺς ἐραστὰς μόνους εἰς ἐνδειξίν ὅτι ὁ γαμβρὸς εἶνε δεκτός, ἢ δ' ἄλλως νομίζεται ὡς προσβεβλημένος καὶ φεύγει οὐδέποτε ἐπιστρέφων. Τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ὁ γαμβρὸς δίδει ὅ,τι συνεφώνησε μετὰ τοῦ πενθεροῦ ἀντίτιμον διὰ τὴν νόμφην, ἤτοι αἶγας, ἀγελάδας, ὄρνιθας, καὶ ὅ,τι δύναται ἀναλόγως τοῦ πλοῦτος του, ὡς ἀξίαν τῆς νόμφης. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ γάμου λαμβάνει αὐτὴν καὶ ἀπέρχεται εἰς τὰ δάση. Ἐκεῖ γίνεται τὸ *voyage de nocce* καὶ οἱ νεόνυμφοι διέρχονται τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος ἐν μέσῳ τῆς ἀγριότητος καὶ ἡρεμίας τῆς φύσεως μακρὰν παντός περιέργου ὀφθαλμοῦ. Οἱ μαῦροι ἐν γένει εἶνε ὑπὲρ τῆς πολυγαμίας καὶ ἕκαστος δύναται νὰ λάβῃ ὅσας συζύγους θέλῃ ἀρκεῖ

Σουδαναι Παρθένοι

νά πληρώσῃ τὴν πατέρα τῆς κόρης. Εἷς ἐκ τῶν εὐτυχῶν αὐτῶν συζύγων, προστάς, κατώρθωσε νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ 100 συζύγου, ὡς μὲ διεβεβαίωσε ὁ φίλος μου κ. Μαλεύρης, ὅστις ὡς ζωέμπορος διήλθε σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν ὅλην τὴν Ν. Ἀφρικὴν.

Τὸν χρόνον μετροῦσι διὰ τῆς σελήνης καὶ ἑορτάζουσι κάθε πανσέληνον. Συναθροίζομενοι ἐν ὑπαίθρῳ κρούουσι διάφορα φωνικὰ (μουσικὰ) ὄργανα ἄδοντες καὶ πηδῶντες ὡς σκίουροι:

Μέχρι τοῦ 12—13 ἔτους τῆς ἡλικίας οἱ ἄνδρες εἶνε γυμνοὶ καθόλου κατόπιν ἐνδύονται ἢ μὲ δέρμα μικροῦ ζώου, ἢ περιτυλίσσονται τεμάχιον ὑφάσματος περιδένοντες αὐτὸ περὶ τὴν ὀσφύν. Αἱ γυναῖκες φέρουσι τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς των, οὐδόλως μεριμνῶσαι περὶ καλλισθησίας καὶ νεωτερισμῶν παρισινῶν. "Ὅλος αὐτῶν ὁ βίος εἶνε ἀπέριττος· περὶ οὐδενὸς σκέπτονται, ἀπεχθάνονται δὲ θνασίμως τὸν πολιτισμὸν, ὅστις ἤρχισε νὰ τοῖς ἐπιβάλλεται.

Τὸ γένειον ὅπερ φύεται μετὰ τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των ξυρίζουσι διὰ τεμάχιου βέλου ἐκ φαλῆς θραυσθείσης τὴν δὲ κόμην κήρουσι μὲ τεμάχιον σιδήρου ὑπὸ αὐτῶν ἐπεξεργασμένου.

Τὸ περιεργότερον δὲ τῶν μαγῶν καὶ τὸ πλέον προκλοῦν τὴν ἐκπληξίν των εὐρωπαίων εἶνε τὸ πένθος αὐτῶν.

Ἄν τις τῶν μαγῶν τελευτήσῃ προσέρχονται πάντες οἱ συγγώριοί του καὶ ἐκ τῶν περίε γωρίων. Αἱ γυναῖκες προσποιούνται ὅτι κλαίουσιν ὡς ποτε ἔπροκτον καὶ προ' ἡμῖν αἱ πληρωνόμεναι μοιρολογίστριαι, οἱ ἄνδρες σφαλῶσιν ἕνα ὄνομα καὶ τρεῖς ἐκ τῶν βωῶν τοῦ τεθνεῶτος, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος προ τοῦ θανάτου του ἐξέλεξε καὶ ἰδιαιτέρως ἐπεριποιεῖτο διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐνα μῆνα δὲ μετὰ τὸν θάνατον συναθροίζονται· καὶ πάλιν οἱ ἄρρενες ἐξωθεν τοῦ γωρίου μὲ μακρὰ δόρατα ἀνά χεῖρας ἐξωρκίζοντες τὰ πνεύματα διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ γαλήνην τοῦ νεκροῦ καθὼς λέγουσιν τρέγοντες τεσσαράκοντα ἢ πενήτηκοντα βήματα πρὸς τὰ ἔμπροσθε ὡς λυσσαλέοι κύνες προξενουσί φρίκην ἅμα δὲ καὶ φόβον καὶ ἐμπίγουσιν ἐν τῇ γῇ τὸ δόρυ των. Εὐωχοῦνται πίνοντες τὸν ζυθὸν των καὶ τρώγοντες τὰ πρὸ μικροῦ σφαγιασθέντα πρὸς τοῦτο ζῶα, τὰ ὅποια διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ γεῦμα εἶχε προσορίσει ὁ ἐκλιπών. Καὶ ἄλλαι μὲν φυλαὶ θάπτουσιν τὸν νεκρὸν ἐν τῇ ἐν ἧ κατώκει καλύβῃ, τῶν ζώντων ἀποχωρούντων εἰς ἄλλαις τοιαύταις, ἄλλαι δὲ περιτυλίσσοντες αὐτὸν ἐντός ψάθης ἢ ἄλλου ρίκου τὸν κρεμῶσιν ἀπὸ κλάδους μεγάλων δένδρων ἐνθα σήπεται, καὶ ἄλλοι τὸν φέρουσι ἐντός παρθένων δασῶν καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὰ σύσκια καὶ εὐθελῆ δένδρα τῶ

κατασκευάζουσι τὴν τελευταίαν του κατοικίαν, ὄντως ποιητικὴν.
 Ἄλλη τις φυλὴ ὅταν θέσῃ τὸν νεκρὸν ἐντὸς τοῦ ὄρυθέντος τάφου,
 ἐν' ᾧ ὅλον τὸ ἐκχωθὲν γῶμα ἔχει συσπυρευθῆ ἔκει ὅπου θὰ τεθῶ-
 σιν οἱ πόδες, ἀρχίζουσιν μὲ τὴν μεγαλειότεραν προσοχὴν κυλίοντες
 τὸ γῶμα μὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ νεκροῦ. Τοῦ τάφου πληρουμένου
 καλύπτεται καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, μὴ τολμόντων αὐτῶν νὰ ρίψω-
 σιν ἐπ' αὐτῆς ὡς ἱερᾶς θεωρουμένης.

N. I. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

RED ROSES

To my dear Laura Crocker—Acklan
 Cleveland

Τὰ μάτια σου τ'άγγελικά
 Εἶν' ἓνα ἀταίριαστο ζευγάρι
 Μ' ὑπερουράνια λάμπουν χάρη
 Αἰθέρια καὶ μαγικά.

Τὸ στοματάκι σου μιλά
 Καὶ ῥοδ' ἀνθίζουνε καὶ κρίνοι
 Σάν μενεξές ἢ καλωσύνη
 Σ τὸ γέλιοί σου μοσχοβολᾷ

Μάγια καὶ μάγια αἰγλοβολοῦν
 Σάν τὰ λευκά σου ἀτλόνης χέρια
 Σάν μακρηνά καὶ θεῖα ἀστέρια
 Καὶ σάν λουλούδια νὰ γελοῦν.

Σὲ σκέπτομαι, καρδιοχτυπῶ
 Κι' ὄλο ἐσένα κι' ἀγναντεύω
 Σὲ λαχταρῶ καὶ σὲ γυροῦω
 Καὶ σ' ἀγαπῶ, καὶ σ' ἀγαπῶ!

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΒΑΣΣΑΡΔΑΚΙΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΥΠΟΠΡΑΚΤΟΡΕΪΟΝ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

Τὴν 18ην Ἰουλίου τοῦ 1907 ἰδρύθη ἐν τῇ πόλει μας γραφεῖον τῆς Τραπεζῆς Ἀνατολῆς καὶ κατόπιν μετετέθη εἰς ἐπίσημον ὑποπρακτορεῖον τοῦ ὁποῖου τὰ ἐγκαίρια ἐγένοντο τὴν 14ην 7)βρίου τοῦ 1908.

Ἡ ἰδρυσις τοῦ ὑποπρακτορεῖου τούτου τῆς ἑλληνικῆς ταύτης Τραπεζῆς, μὲ κεφάλαια καθαρῶς ἑλληνικά προτίστως τιμῆ τῆν πόλιν μας Πέργαμον, καθότι κατόπιν 18 ὄλων αἰώνων ἦτοι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς ἀρχαίας δημοσίας Περγαμηνῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῶν πρώτων Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἰδρύθη ἕτερον ὁμογενὲς Τραπεζιτικὸν Κατάστημα, ἐξασπόμενον ἐκ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Σμύρνης καὶ τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ δραστηρίου κ. Ε. Ι. Εὐστρατίου, μεγάλως θέλει ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς πόλεός μας.

Αἱ πρώται ἐργασίαι αὐτοῦ, εἰσὶν ὁμολογουμένως καταπληκτικαί, διαθίσαν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεός μας πλεόν τῶν 100 χιλ. λιρ. Τουρκίας τοῦτο ἀφ' ἐνός μὲν τῶν μέσων καὶ εὐκολιῶν, ἀπαν διαθέτει ἡ Τράπεζα αὐτῆ καὶ ἀφ' ἑτέρου χάρις τῶν ἐνεργειῶν, αἷς καταβάλλει ὁ διευθυντῆς αὐτοῦ κ. Ε. Εὐστρατίου μετὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ, ἦτοι τοῦ ταμίου, καὶ ἐντεταλμένου τῆς διευθύνσεως κ. Σωτ. Χ' Δημητρίου, τοῦ λογιστοῦ κ. Παν. Φραντζῆ καὶ τοῦ γραμματέως κ. Στυλ. Μεγαλοσικονόμου. Ἡμεῖς μετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα δὲν ἔχομεν ἄλλο τι νὰ προσθέσωμεν παρὰ ἀπὸ τῶν σελίδων τούτων τοῦ «Μικροσικατικῶν» νὰ συγχαρῶμεν ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑποπρακτορεῖου τῆς πόλεός μας, νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν Σμύρνη ὑποκαταστήματος διὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ὑποπρακτορεῖου καὶ νὰ εὐχρηθῶμεν ὅπως ταχέως τὰς ἐργασίας του ἐπεκτείνῃ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τοῦ νομοῦ μας, τὸ ἐμπόριον τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκην ὑποστηρίξεως καὶ διευκολύνσεως.

Πέργαμος Ἰούνιος 1909.

Γ. Κ. ΧΟΝΔΡΟΝΙΚΗΣ

Ο ΒΡΥΚΟΛΑΚΗΣ

Τακτικά συνηθώντο κάθε βράδυ εις το κρενείο του Κυριάκου ὁ καπετάν—Νικόλας ὁ Ἀμωζάτης καὶ ὁ μπάρμπα—Γιάννης ὁ Κορινθῆς, οἱ δύο σύντεκνοι. Θάλασσαν εἶχαν, τῆς στερίας ὁ ἄλλος. Ἀπόμαχοι καὶ οἱ δύο τῆς δουλείας περνούσαν συντροφιά ἐκεῖ τῆς ὥρας τους κουτσοπίνοντας καὶ λέγοντας τὰ παλιά τους.

—Καλῶς νὰ σ' εὔρω, μπάρμπα—Γιάννη.

—Μὲ τὲς υγιείες σου, καπετάν—Νικόλα.

Καὶ στραγγιζάν τὰ ποτήρια.

—Μπραβο, μάστορ—Κυριάκο, ταξίζει τὸ σλουςκούνι σου, μὰ φλουςκούνι παντὰ! Πού 'νε τὸ ρούμι πού πινάμε ἕναν καιρὸ σάν

πήγαίναμε στὴν Ἀγγλιτέρα! Νεκρὸ ζωντάνευε!

Καὶ ἤρχιζε τὴν ἀτελείωτη ἱστορία τῶν ταξιδιῶν του, ὁ Καπετάν Νικόλας, μὲ τὰ διάφορα ἐπεισόδια καὶ ἔτσι ἢ μπουνάτσες καὶ ἡ φουρτούνες, τὰ μαϊ-

Τακτικά συνηθώντο κάθε βράδυ.

στράλια καὶ ἡ τρχμουνάτες ἔπαιρναν κ' εἶδιναν

—Μωσέ, νὰ πῆς βραστάρι, πού σου χάνω ἄγινά καὶ νὰ τὸ θυμῶσαι ἀναιώνια!.... τὸν διέκοπτεν ὁ μπάρμπα—Γιάννης.

Καί ἤρχιζε κι' αὐτὸς τὴν ἰδιὴ του ἱστορία μὲ τῆς εἰσοδίες καὶ μὲ τὴ φτώχεια, ὅταν ἔπεσεν ἡ ἀκρίδα, καὶ μὲ τὰ χιόνια καὶ τῆς βροχιᾶς καὶ τὸ κρύο, τόσο δυνατὸ μιὰ χρονιά, ποὺ πάγωσε καὶ τὸ κρασί στὴν τσότρα.

—Τί μοῦ ψάλλεις σύντεκνε! Σὺν παρῆξενο μοῦ φαίνεται, ποῦ λές, νὰ πάγωσεν τὸ κρασί. Εἶδαμε 'μεῖς κι' ἂν εἶδαμε χειμῶνες μὲς' στὴ Μαύρη-θάλασσα!... Κάποια φορὰ, ποῦ πηγαίναμε στὴν 'Οντέσσα μ' ἕνα Χιώτικο μπάρο, μᾶς πλάκωσε τὸ χιόνι. Ἐκεῖ νὰ σὲ εἶχα μπάριμπα-Γιάννη καὶ νὰ ἔβλεπες! Μὰ τὸ κρασί μας δὲν ἐπάγωσε ποτέ.

—Φέρε μας μωρὲ παιδί ἕνα φλουσκούνι ἀκόμα...

—Βίβλ!....

"Ἐτσι μὲ τὰ περασμένα ζοῦσαν οἱ δύο γέροι κ' εὑρίσκαν θαρρεῖς νέα ζωὴ εἰς τὴν ἀνέμνησιν τῶν παλαιῶν ἐτῶν, τὴν ὁποίαν ἐθέρμαινε μὲ τὸ φλουσκούνι του ὁ μῆστρο-Κυριάκος.

Καθεὶς ἀπὸ τοὺς δύο προσπαθοῦσε νὰ δεῖξῃ πῶς ἐπέρασε μιὰ ζωὴ γεμάτη ἀπὸ περιπετεῖας καὶ δόξου καὶ ἐκόβανε ψευτιᾶς τὴ μία χονδρότερη ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Κάποτε ἄφηναν τὰ παλῆα καὶ ἐνθυμοῦντο τὰς ἀρρώστιάς τους, τοὺς πόνους τους καὶ ἄλλοτε πάλιν λέγανε κάτι νόστιμα χωρατά, ποὺ ξεκαρδίζονταν στὰ γέλοια οἰνεῖσι, ὅσοι ἐσύγναζαν στὸ καφενεῖο καὶ συχνὰ ἔκαμαν παροῖα μὲ τοὺς γέρους, γιὰ ν' ἀκούν τῆς ἱστορίας τους.

"Ἐνα βραδύ ἀπὸ ὀμίλια 'ς ὀμίλια ἤρχισαν νὰ λέγουν γιὰ φαντάσματα, γιὰ ξωτικά, γιὰ βρυκολάκους.

—Νὰ σᾶς 'πῶ τί ἔπαθα μιὰ φορὰ, εἶπεν ὁ καπετάν-Νικόλας, ἀπάνω 'ς αὐτά. Εἶμασταν στὴ Μύκονο μὲ μιὰ κεφαλλονήτικη σκούνα. Κοντεύανε Χριστούγεννα κι' ὁ καπετάνιος μας, ἕνας παλλήκαρος ὡσὰμ ἐκεῖ ἐπάνω, δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ σαλπάρωμε, γιὰτὶ ἦτανε νεόπανδρος καὶ ἤθελε, βλέπεις, μέρες ποὺ ἐρχότανε, νὰ εἶνε μὲ τὴν κυρά του. Ἄπο βραδύς σπατσάραμε τῆς δου-

Σηκώνομαι καὶ πετιέμαι νὰ δῶ.

λειές, πήραμε τὰ χαρτιά μας καὶ εἵμασταν ἑτοιμοὶ γιὰ ν' ἀμολάρουμε τὴν αὐγή. Ἐκεῖ, μωρὲ μάτια μου, κατὰ τὸ μεσονύχτι ἀκούμε ἀπάνω στὴ κουβέρτα ἓνα τρανταχτὸ χορὸ καὶ κᾶτι παράξενα τραγούδια, μὲ ψιλές-ψιλές φωνές. Ἐγὼ 'μωνα μουτσάκι ἀκόμα. Μόλις ἀκούω τὸ χορὸ καὶ τὰ τραγούδια, σηκώνομαι καὶ πετιέμαι νὰ διῶ.

—Μπρούμυτα, μωρὲ, καὶ κάνε τὸ σταυρὸ σου! μού φωνάζει ἓνας ναύτης Ἀντριώτης, καὶ μοῦ δίνει μιὰ κατραπακιά. Μὴ κουνηθῆς!... εἶνε ἢ στρίγγλες!... θὰ ἦρθαν γιὰ τὸν καπετάνιο, γιὰτὶ αὐτὲς ὅλο τοὺς λεβεντάδες κυνηγοῦν!

Ζάρωσα σὲ μιὰ γωνιά ὡς ποῦ ἔφεξε καὶ κάναμε πανιά· φόβο ποῦ τὸν εἶχα πάρει!...

—Αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτε. Ἐκεῖνο ποῦπαθα ἐγὼ μὲ τὸ βρου-

Ἐγὼ εἶδα τὸν βρουκόλακα.

κόλακα ὀλομόναχος ἦταν κι' ἂν ἦταν! Ἐκεῖ νὰ σ' εἶχα, σύντεκνε, ποῦ λές, καὶ νᾶβλεπες, διέκοψεν ὁ μπάρμπα-Γιάννης καὶ ἤρχισε νὰ διγῆται.

Ἦμωνα κάπου εἰκοσιπεντάρης, μὲ τὸ συμπάθειο—ἔ μωρὲ καυμένα νειάτα!—κι' ἀγαπούσα τὴ Μορφοῦλα τῆς Καλιῶς μὲ τὸνομα.-Θεὸς σχωρέστηνα. Ὡς τὸ τέλος τῆς μου τὴ χτυποῦσε στὸ κεφάλι ἡ μακαρίτισσα ἡ γυναίκα μου,—ν' ἀγιάσ' ἡ ψυχὴ τῆς! Μιὰ νταρτάνα, ποῦ λές, ἡ Μορφοῦλα, μαυρομμάτα, χαμαροφρύδα, κι' ἀπὸ σοὶ βλέπεις. Ὁ πατέρας τῆς ἐμπαινε καὶ προεστῶς.

Ἐνα χρόνο σωστὸ τὴν ἀγαπούσα κι' ὡς τόσο δὲν εἶνε βολετὸ τὰ τῆς τὸ πῶ. Ὅμως τῶξερην αὐτή, γιὰτὶ μ' ἔβλεπε μέρα-βράδυ στὸν καφενὲ καρσι στὸ σπίτι τῆς κι' ὅλο κοντόβολτες ἔκοβα πὸ τὸ δρόμο τῆς καὶ τὰ μάτια μου ἦτανε καρφωμένα στὸ παρα-

θύρι της. Μά κι' εκείνη δὲν πήγαινε παρκατά. "Λα μ' ἔβλεπε, πότε ἔπερνε τὴ στάμνα κι' πήγαινε τάχα γιὰ νερό, πότε χαμόνονταν πῶς φώναζε τῆς κότες γιὰ νὰ τῆς ταῖση στὴ πόρτα καὶ χαμηλοκυττάζοντάς μου ἐροῦνγε κἄτι μχτιές, πού μὲ τρελλάνανε.

Το ἔννοιωθα

πὺς μ' ἀγχοῦσε μὰ πίν-
τα μ' ἐτρούγεν
ἐμένα τὸ σκό-
κι. Εἶχα μὴ
ἰδέα γιὰ τὸ Μανώλη τῆς Κυ-
ράνας, τὸ γεί-
τονά της, ἕνα
ἀδούλη, πού
μὰς ἔκανε τὸν
χιμπόσο καὶ
ἀνακατόνονταν
καὶ στὰ πόρτα

φώναζε . . . ἰς κότες γιὰ νὰ τῆς ταῖση . . .

κί, γιατί ἤθερε πολλὰ ἀπὸ τὸν κύρη του καὶ ἀπὸ τὸν περὺ του, πού ἦτανε χρόνια δεκατρεῖς.

Αὐτὸν ἐγὼ δὲν τὸν ἐχόνευ, δὲν τὸν ἔβλεπα μὲ κκλὸ μάτι: καὶ ἀπὸ κἄτι μχτισμένα λόγια, πού περνοῦσαν ὀϊ συντρόφοι, μού μπήκανε φύλλοι στ' αὐτιά.

"Ὁλη μέρα ὁ Μανώλης τῆς Κυράνας μὲ τὸν ξάδελφό της τὸν Δημητρὸ τῆς Ἀργοντοῦς.

τριναῖρος ὁ Μανώλης νὰ γαρή τὴ Μορφολιώ... Κἄτι μούλεγε

Ἦταν Ἀλ—δημητριάτης, καλῶς κ' ἔγινε. Εἶχα νὰ ἰδῶ τρεῖς μίστες τῆ Μορφοῦλα, ἂν καὶ καθε βράδυ ἀράδιζα ἀπὸ 'κει, καὶ ἡ ἀγάπη μου κόρωνε καὶ ἡ ζούλιχ μου μὲ θέριζε, γιατί ἔβλεπα ὅλη μέρα τὸ Μανώλη μὲ τὸ ξάδελφό της, τὸν Δημητρὸ τῆς Ἀργοντοῦς—ἀναθεμά τὴν τὴ ξεμυαλιστρα-κι' ὀλο-ψι-ψι-ψι, λέγανε καὶ λέγανε καὶ τελειωμὸ δὲν εἶχαν. Μιχ νόγχα ὕπνος δὲν μού κολλοῦσε. "Ὅσο περνοῦσε κι' ὅσο τὸ συλλογιόμουνα... Μωρὲ, ἐκεῖος ὁ ἀκαμάτης, ὁ κικ-

μέσα μου: Γιάννη, δουλειά τρέχει απόψε. Λάκκο έχει η φάβα. Απ' τή μιὰ εκείνη δὲ φαίνεται κι' απ' τήν ἄλλη οἱ δύο τους ψι-ψι-ψι, ὅλη μέρα.—Μοῦ κάπνισε νὰ πάγω ὡς τὸ σπίτι της, νὰ περάσω νὰ ἰδῶ τί τρέχει. Σχοίματα θᾶλχουν. Ἐλεγα, κ' ἐννοιωθα ἓνα πρᾶγμα νὰ λυῶνῃ μέσα μου.

Θὰ ἦτανε μεσάνυχτα, γιατί ἀπὸ ὦρα ἄκουσα τὸ γαϊδούρι, μὲ τὸ συμπάθειο, τοῦ μάστορ—Χρίστου, τοῦ γείτονα, ποῦ γκάρκιζε, τίμη σὲ λόγου σας. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἦτανε νόσος νὰ μὴ θγαίνῃ στὸ δρόμο κάνεις χωρὶς φανάρι τῆ νύχτα. Ἀγκυλὰ καὶ ποῖος ἔβγαίνει; παρεκτός γιὰ μακρὴ ἢ παπᾶ—Θεὸς! νὰ μὴν τὸ δώσῃ: "Ὁποῖος τότε συλλήβουνταν χωρὶς φανάρι, μάρε! στὴ δημαρχία καὶ πρόστιμο. Ὡς τόσῳ ἐγὼ πῶς νὰ τὰ κατὰφέρω; Νὰ πάρω φανάρι, θὰ μ' ἔβλεπαν οἱ βαρδιάνοι καὶ θὰ μὲ ρωτούσανε τί τρέχει. Θὰ γινόνταν σούσουρο: Νὰ μὴ πάρω πάλι, ἄν' μ' ἐπίαναν, θὰ μουθάναν πρόστιμο. Στεκόμουνά διβουλὸς. Πάλι εἶπα μέσα μου; ὦρα ποῦ εἶνε, ποῖος ξέρει σὲ τί ἀγκωνάρι τοῦ δρόμου νὰ κοιμοῦνται κ' οἱ βαρδιάνοι; Μ' αὐτὴ τῆ συλλογῇ πῆρα κουραγιο. Ἀνοίγω σιγά-σιγά τὴν πόρτα, θγαίνω λαγωπάτωντας στὸ δρόμο καὶ τραβῶ τοῖχο-τοῖχο ἴσια γιὰ τὸ σπίτι της Μερρούλας.

Τότες φανάρια σὰν ἐτόρα δὲν εἶχε σὲ κανένα δρόμο. Ἦτανε μιὰ νύχτᾶ θεοσκότεινῃ. Ὁ οὐρανὸς κατὰμυρος, οὔτε ἐν' ἀστέρι, κι' ὡς τὸ πρῶτ' εβανονταν πῶς θ' ἔπικνε βροχὴ καὶ ἦτανε καιρὸς πειθ, γιατί ὅλοι βλέπαμε μὲ στενοχώρια πῶς δὲν ἔβρεξε καὶ λέγαμε τὴν Κυριακὴ νὰ θγαλοσὴν τὰ εἰκόνισματα νὰ κάμουν λιτανεῖα.

Ἐκεῖ ποῦ πῆγανὰ σκιαγμένως κι' ἀλαρωπάτωντας, ἀκούω πίσω μου ποδοβολή. Τὴν ἐπάθα! εἶπα μέσα μου· μ' ἐπίασεν ἡ

Ἐτρέχα γὼ τρέχαν κι' αὐτοί.

βάρδια. Καὶ χωρὶς νὰ χάσω καιρὸ, τὸ βρίζω στὰ πόδια. Ἐτρέχα γὼ τρέχαν κι' αὐτοί. Ἦτανε δύο: Ὁποῦ ἔστριβεν ὁ δρόμος κι' ἀλλάζα, ἰ. Αὐτοὶ κατόπι μου, φθίνω ὅσω ἀπὸ τὴ Μεγάλῃ Πα-

ναγία-βοήθειά μας ή χάρι της. Ένωσθηα πώς με σίμωναν, και από 'κει δέν είχε πειά κουλτούκιχ, γιατί ό δρόμος τραβούσαν ίσια κατά τό γιαλό. 'Ο αλόγουρος τής Παναγίας ήτανε και τό κοιμητήρι του χωριού. Το καινούριο είνε λίγη χρόνια πούγινε. 'Ο τοίχος άπ' όξω ήταν χαμηλός ως καθώς και σήμερα. Τον δρασκελώμ' ένα σάλτο βρέθηκα μέσα. Στη γωνιά ήταν τό χωνευτήρι. Ένα καλύδι, πού ρίχνανε τά κόκκαλα τών πεθαμένων, άμα τούς ξεθάφτανε. 'Από τό σαστισμό μου νά μή με πιάσουν, δέν συλλογίστηκα τίποτα. Χώνομαι μέσα στο χωνευτήρι και λαγιαζώ καρτερόντας ν' άκούσω νά περάσ' ή βάρδια. 'Η καρδιά μου γτυπούσε σαν του λαγού, γιατί άμα γλύτωσα άπ' τό ένα κακό, άρχισα νά συλλογιέμαι τό άλλο. 'Ηξερα πώς τή νύχτα θγαίνουν βρουκολάκοι, πού μπαίνουν σαν άγέρας από τής κλειδαρότρυπες. Τότε σύντομα έλεγα πώς ξεθάψαν ένα άλωτο και ή συχωρεμένη ή κυράτσα μου, το Μαριώ, πού ήξερε πολλά, μάς ιστορούσε, πώς μία φορά ό παππούς μου-ν' άγιάσουνε τά κοκκαλάκια του-πηγαίνοντας πολύ θαμπά στη Βλαμαρή, βρίσκει μπροστά του τρεις με τής μεγάλης σκιαδες σαν θεριστάδες, με κάτι καπότα μακρυά και μία μεγάλη μαγκούρα στο χέρι. Μία προσπενούσε εκείνος μία προσπενούσαν αυτοί. 'Αρχισε νά κκοβάζη. «'Όξ' από 'δω» θά είνε,

Κάνει τό σταυρό του.

είπε μέσα του. Κάνει τό σταυρό του, λέει τρεις φορές τό «Θεοτόκε Παρθένε». 'Ισα-ίσια ήτανε στο ρέμμα στη Στήνιχ και θάπερνε τον άνήρορο. 'Εκει άκούει ένα χίχανο κ' οί τρεις χιθίχανε από μπροστά του.

Άρχισα νά τά συλλογιέμαι όλα και άν και ήμουνα γκαρδιακλής και παλληκάρι

μιά φορί-μή με βλέπεις τώρα πού με τσάκισαν τά χρόνια και πειό πολύ ή πίκρες-όμως με τέτοιχ «όξ' από 'δω» τί μπορεί; νά κάνης;

Όσο τά συλλογίζουμουν, τόσο και κόβουνταν τά γόνάτά μου. 'Από τό μισανοιχτό πορτί έβλεπα τά καντύλια στα μνήματα, πού λαμποκοπούσαν άναμμένα μέσα σ' εκείνη τή σκότεινια και θαρρούσα πώς ήτανε τά μάτια τών άπεθαμένων πού με κύτταζαν. 'Α-

πάνω σ' αὐτὰ ἀκούω πλάϊ μου ἓνα μουγκριτὸ σὰν νὰ κυλιώτανε
κίνα θηρίο. Γκρρρρ, τὰ κόκκαλα καὶ κατρακυλοῦσαν. "Ἐλα Χρι-
στὲ καὶ Παναγία!... τὸ αἷμά μου πάγωσε. Τελείωσε, εἶπα, νά,
ὁ βρουκόλακας. Σηκώνεται, φαίνεται, καὶ μαζεύει τὰ κόκκαλά του.
"Ἡ ἀναπνοή μου πιάστηκε. "Ἐλεγχ πῶς θὰ με νῶ στὸν τόπο. Μὰ
ὁ φόβος-καὶ ποιὸς δὲ φοβᾶται σὲ τέτοιες ὥρες-μου ἔδωσε. λές, δύ-
ναμι. Ξέχασα καὶ τὴ Μορφούλα καὶ τὴ βάρδια καὶ τὸ πρόστιμο. Τὸ
θάζω στὰ πόδια. Πῶς ἀδρασκέλισα τὸν τοῖχο, δὲν τὸ ξέρω. "Ο,-

Πίσω μου ἔτρεχεν ὁ βρουκόλακας.

τι μονάχα κατάλαβα ἦτο πῶς ἀπὸ πίσω μου ἔτρεχεν ὁ βρουκόλα-
κας. Τὰ πόδια μου κόνταιναν ὅλο ἓνα, ἡ ἀναπνοή μου πιάστηκε.
Βοοῦζαν τ' αὐτιά μου κ' ἔπεσα σωρὸς κάτω. Πάει, εἶπα. γάθηκα,
ἤρθανε τὰ συντέλειά μου. Δὲν ἔνοιωθα τίποτε πειὰ καὶ σὰν μέσα
στὸν ὕπνο μου μαῦ φάνηκε πῶς ἄκουσα ἓνα μπούφ! καὶ ἔπεσε
πλάϊ μου ἓνα βαρὺ πρᾶμμα. "Ἐχασα ὁλότελα τὸν κόσμο ἀπὸ μπρός
μου.

"Ὅταν μὲ τὰ ξύδια καὶ μὲ τὰ κρομμύδια μὲ συνέφεραν βρέθηκα
μέσ' στὴν Ἀστυνομία. Ἦτανε πειὰ μέρα καὶ παρά πέρα ἀπὸ μέ-
να κατὰ γῆς, ὁ Τζαννέτος, ἓνας Χιώτης φτωγός. ποῦ δὲν εἶχε στὸν
ἥλιο μοῖρα καὶ ζητιάνευε γιὰ νὰ μαζέψῃ τίποτα λιανὰ νὰ πάῃ νὰ
τὰ πιῇ στὸ καπηλειό.

Μᾶς σήκωσαν καὶ μόνο ποῦ θασιτούμασταν στὰ πόδια μας, μᾶς
πήγαν μιὰ καὶ δυὸ στὸν πρίγκηπα. Ἦτανε τότε ἡγεμῶν ὁ Γκίκας
-καλὴ του ὠρα ἂν ζῆ καὶ Θεὸς σγωρῆς' τον ἂν ἀπέθανε. Ἐκεῖνος,
μωρὲ μάτια μου, ἦταν ἡγεμῶν μὲ τὰ σωστά του. Ἐκεῖνος καὶ τί
δὲν ἔκανε! θέλεις δικαστήρια, θέλεις σχολειά. "Ὅλα μαθὲς ἀπ' τὸν
καιρὸ του εἶνε. Μᾶς πάνε, ποῦ λές, μπροστά του. Προσκυνοῦμε
καὶ ρωτάει: τί ἔτρεξε.

Ὁ ἄστυνόμος ποῦ ἦρθε μαζὺ τοῦ λέει: τὸ καὶ τό. Αὐτοὶ καὶ οἱ
δύο συλλήφτηκαν κατὰ τὴν προκείμενη νύχτα χωρὶς φανάρι, παρά
τὴ διάταξις τοῦ νόμου. Ἀπαξάπαντος θὰ εἶνε κακοποιά στοιχεῖα.

—Στοιχειό κι' αν εισαι! μούρθε να του πω και να του δώσω μιὰ στά μούτρα, του ξιπάσμένου, που ήθελε να κόβη και ελληνικοῦρες. Σὺ εισαι στοιχειό, γτικίκοσι, ὄχι ἐγώ. Πάλι βασιτάχτηκα. Ἡ ἀλήθεια, εἶπα μέσα μου, θά με σώση. Ἀμαρτία ξεμολόγημένη. Καὶ κινιάρησα τὴν ἱστορία πῶς βρέθηκα στὸ κοιμητήρι και πῶς ὁ βρουκόλακας σηκώθηκε και με κυνηγοῦσε.

Ὁ Τζαννέτος εἶπε κι' αὐτὸς τὴν ἀλήθεια. Κάθε βράδυ, ἐδῶ κ' ἓνα χρόνο, κοιμόνταν μέσα στὸ χωνευτήρι. Κανείς δὲν τὸν εἰπέραζε, κανένας δὲν ἐπέραζε κι' αὐτὸς, Ἀπὸ βραδὺς ἦταν σάν περὶ ζαλισμένος, γιατί του ἔδωκεν ὁ μπάρμπα-Γιακουμῆς ἓνα δύο

Μὰς σηκίονον και μιὰ και δύο στὸν πρίγκηπα.

ποτηράκις παρκιανοὶ ἀπὸ τὴν κηνούρια τῆ ρεσι να που εἶγεν ἀνοίξει ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Μιὰ ρεσινα μπριλάντη. Σικουστή ἦταν ἡ ρεσινα τοῦ μπαρμπα-Γιακουμῆ. Ἐπῆγε τὸ λοιπὸς και κοιμήθηκε νωρὶς στ' ἀρχοντικό του-ἔτσι τῶλεγε τὸ χωνευτήρι, -γιατὶ ἦταν και χωραταζής ὁ καψούλης.

—Θά εἶχα χορτάσει τὸν ὕπνο μου, λέει, και ξύπνησα, ὅταν ἀκούω να τρίζουν και να κυλοῦν τὰ κόκκαλα και νοιώθω πλάι μου τὸν βρουκόλακα που με σίμωνε. Φεύγω και φεύγω. Ἦντά βρέθηκα ὅξω δὲν τὸ κατὰ χερα. Το μόνο που ἀγροικοῦσα ἦτανε πῶς ὁ βρουκόλακας ἔτρεγε κι' ἀπὸ μπρός μου κι' ἀπὸ πίσω και δὲν ἤξερα κατὰ που να κάνω.

Τὰ γόνατά μου τρέμανε, μού ἤρθενε μιὰ λυγούρα κι' ἔπεσα. Πῶς βρέθηκα στὴν ἀστινομα, δὲν τὸ ἀνοίωσα.

Ὁ ηγεμὶν μὰς ἀκουγε χιμογελόντας. Εἶσάχτε εὐλεύθεροι, μὰς εἶπε να πᾶτε στὴ δουλειά σας.

Ἀπὸ τότε καταλύθηκεν ὁ νόμος να βασιτάχ ὁ κόσμος φανάρι

τῆ νόττα. Μὰ τί τὰ θέλεις, ποτέ μου δὲν θὰ ξεγιάσω 'κείνη τὴ βραδυά, κι' ὅσο κι' ἂν ἐλέγχνε πῶς ἐγὼ τάχα πῆρα τὸ Τζαννέτο γιὰ βρουκόλακα κι' ἐκεῖνος ἐμένα, ἐγὼ θαρρῶ πῶς ὁ βρουκόλακας-ἔξω καὶ μακριὰ-ἦταν ὅλος κι' ὅλος ἐκεῖ μέσα.

—Καὶ τὸ Μορφιῶ; ἠρώτησεν εἰς ἀπὸ τοὺς νέους, ποῦ ἐπλησίασαν σιγὰ-σιγὰ καὶ ἤ-ουαν τὴν ἱστορίαν.

—Κι' ὅπου κακὸ σοῦ θέλει, εἶπεν ὁ μπαρμπ-Γιάννης ἀνχστενάζων. Πῆρε τὸ Μανώλη, μὰ προκοπὴ δὲν ἔκανε. Ἀνάθεμα τὴν Ἀργουντοῦ τὴ ξεμυῶλίστρα.

—Καλῶς νὰ σ' εὖρω σύντεκνε!

—Μὲ τῆς ὑγιείας σου, σύντεκνε!

Οἱ δύο γέροι ἐτράθηξαν ἀκόμη ἀπὸ ἓνα φλουσκουνάκι, καλὴ νόστιαν τὴν παρέα καὶ ἐ-ἴνγησαν γιὰ τὰ σπιτία τοὺς στηρίζοντες στὸ χονδροφκιασμένο ραβδί των τὰ κλονιζόμενα βήματά των.

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ

Ἡ κοίτις εἰς τὴν ὁποίαν ἐξελεῖθῃ μία εὐτυχία φέρει πάντοτε τὴν σφραγίδα λάμπρως παρελθούσης καὶ ὅπως ὁ βράχος τὸν ὁποῖον ἐλάξευσεν εἰς καλλιτέχνημα μία παρατεταμένη γαλήνη, κατὰ τὴν τρικυμίαν χροῶμα μόνον καὶ ἔκφρασιν ἀλλάσσει, οὕτω καὶ τὸ μέρος ἐκείνη τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὴν εὐτυχίαν ἀπορίαν τινὰ μόνον παρουσιάζει.

Ἀλλοίμονον εἰς τὸν θεόν, τοῦ ὁποίου τὰ πλάσματα δὲν ἐσυνείθισαν νὰ διακηρύττουν τὸ μεγαλεῖόν του διὰ τῆς ἀρμοζούσης εἰς τὸ εἶδος των κἀλιῆς!

Ὁ Θεὸς οὗτος θὰ παύσῃ πολὺ γρήγορα νὰ εἶνε Θεός, διότι Θεὸς θὰ εἶπῃ ἰδέα δημιουργός, τῆς ὁποίας ἡ δημιουργικὴ δύναμις εἶνε ἀνάλογος μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ θαυμασμοῦ, τὸν ὁποῖον λαμβάνει ἀπὸ ὅ,τι ἔπλασε.

Θεὸς ἄνευ θαυμασμοῦ καὶ λατρείας δὲν συντηρεῖται.

Εἶνε ὅπως ἡ φλόξ τοῦ ἔρωτος, ἡ ὁποία διὰ νὰ συντηρεῖται πάντοτε μεγάλη, ὥστε νὰ ὑπερέχη τῆς φλογὸς τῶν ἄλλων μικροαισθημάτων, τὰ ὁποῖα αἰσθάνεται ὁ ἀνθρώπος ἐντὸς του, πρέπει νὰ ῥίπτῃ τις διαρκῶς ἀνθὲς κοιμμένα ἀπὸ τοὺς μυστικοὺς κήτους τῆς ψυχῆς, — τοὺς κήπους τῆς αὐταπαρηγήσεως, τῆς αὐτοθυσίας, τῆς ἐπεικειᾶς καὶ τοῦ θαυμασμοῦ.

ΕΙΡΗΝΗ Η. ΑΘΗΝΑΙΑ

(Κ)α Πολ. Τ. Δημητράκοπούλου)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ

Ο ΚΟΣΜΑΣ

Ξύπνησε πρωί-πρωί ὁ Κοσμάς. Σὲ μιὰ στιγμούλα πετάχτηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι του κι ἄφ'οὔ πλύθηκε καὶ ντύθηκε, κάθισε στὸ μικρὸ του γραφεῖο κοντὰ γιὰ νὰ δουλέψῃ.

Νοῦς δημιουργικός, ψυχὴ διαλεκτὴ καὶ γενεὴ, εἶχε λογογραφικὸ ταλέντο σπάνιο ὁ Κοσμάς. "Ὅ,τι ἔγραφε ἀξίζε νὰ ζήσῃ πολλά, πάρα πολλά χρόνια. Τάριστουργήματα δὲν ἔχουν φόβο νὰ μαραθοῦν ἀπὸ τῶν αἰῶνων ἀγαροκαίρια.

Εἶχε ὅμως γράψῃ τόσο λίγα πράγματα ὁ εὐλογημένος! Μποροῦσες, μὰ τὴν ἀλήθεια, σὲ μισὴν ὥρα νὰ διαβάσῃς ὅλη τὴ φιλολογικὴ του ἐργασία. Κ' εἶχε βασανίστῃ ὁ κακομοῖρος παραπάνω ἀπὸ δέκα χρόνια, γιὰ νὰ γράψῃ τὰ λιγολιγούτσικα κ' ἔξοχα αὐτὰ ἔργα.

Ἴσως θαρρέψετε πὼς εἶχε πολλὰς ἄλλες ἀσχολίες καὶ γι' αὐτὸ δὲν τοῦμενε καιρὸς νὰ γράψῃ. "Ὅχι, φίλε μου. Καιρὸ στὴ διάθεσή του εἶχε πολὺ, γιατί ἡ μόνη δουλιὰ, ποὺ εἶχε κι ἀπ' ὅπου ζοῦσε, εἶτανε νὰ πηγαίνει στοῦ κύρ Πλωρίτη τὸ μεσιτικὸ γραφεῖο καὶ νὰ του καταστρώνῃ κάτι κατὰστιχα, δύο τὸ πολὺ τρεῖς ὥρες καθε μέρα.

Μὰ τί ἔτρεχε λοιπόν; Τί τοῦ ἔφρασσε τὸ δρόμο πρὸς τὴ δημιουργικὴ ἐργασία;

Ὁ Κοσμάς ξύπνησε μὲ μεγάλη ὄρεξι νὰ δουλέψῃ. Πρὶν ὅμως πάρῃ ἀκόμα τὴν πέννα στὸ χερί του, κάποιος ἀόρατος διάβολος τοῦ σφύριζε στὸ αὐτὶ νὰ βγῇ ὄξω, νὰ πῆ, καθὼς εἶτανε μαθημένος, στὸ καφενεῖο, νὰ δῇ τοὺς φίλους του, κι ἀφ'οὐ παίξει πρῶτα μαζί τους μιὰ πρέφα, νὰ τους πάρῃ ὕστερα περίπατο.

"Τὸ μεσημέρι, εἶπε, ποὺ θὰ γυρίσω στὸ σπίτι, μετὰ τὸ φαγί, μπορῶ νὰ καθίσω καὶ νὰ γράψω».

Πῆρε λοιπόν τὸ μπαστουνάκι του στὸ χερί καὶ βγῆκε τὴν ὀξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ του.

Πρωτὸ χυνοπωρινό. Τῆ νύχτα εἶχε φαίνεται, βρέξει λιγάκι. Τὰ πρωτοβρόγια δά. Γι' αὐτὸ ὁ πρωῖνος οὐρανὸς εἶταν καθαρώτατος κ' ἡ ἡμέρα φαίνόταν ὀλόφεγγη.

Τὸ ὑγρὸ χῶμα σκόρπιζε κάποια μυρωδιά, πού εἶταν πολὺ εὐχάριστη γιὰ τον Κοσμᾶ. Ἡ γῆ γλωμῆ μὲ τοὺς ἄταχτους σωρούς τῶν σάπιων φύλλων γιὰ μοναχὸ στολίδι τῆς εἶχε τοὺς τρυφεροὺς ἀσφοδελοὺς, πού ζοῦν ἀπὸ τὴν ἄφθονη νυκτερινὴ δροσιὰ τοῦ χυνοπώρου κι ἀπὸ τὰραιὰ πρωτοβρόγια.

Ὁ Κοσμᾶς τραβοῦσε κατὰ τὴν ἀγορὰ, ὅπου εἶταν οἱ καφενέδες. Ἄμια πορπάτησε ὅμως καμπόσο, ἄλλαξε ἰδέα κι ἄρχισε ἀντίς κατὰ τὴν ἀγορὰ νὰ τραβᾷ πρὸς τὸ δυτικὸ τοῦ λιμανιοῦ μέρος, πού εἶταν ἀκατοίχητο. Κι αὐτὴ τόκανε γιατί δὲν ἤθελε τώρα νὰ δῆ τοὺς φίλους του.

Πῶς; Ὁ Κοσμᾶς συχάθηκε τοὺς φίλους του; Μάλιστα. Χτὲς βράδου κοιμήθηκε χωρὶς νὰ δουλέψῃ εἶχε ὅμως ὑποσκεθῆ στον ἑαυτὸ του νὰ ξυπνήσῃ μὲ τὰ χαράγματα καὶ νὰ καταγίνη στὸ ἔργο του. Μα, ὅπως πολλὰς φορές τόπαθε, δὲ θιάσταζε καὶ τώρα τὴν ὑπόσχεσή του κι ἀφῆκε νὰ περάσῃ κι αὐτὸ τὸ πουρνὸ χωρὶς νὰ σύρῃ μιὰ γραμμούλα. Κ' ἡ ἀθέτηση αὐτὴ τῆς ὑπόσχεσῆς του γέννησε κάποια θαιειά λύπη, πού πλημμύρισε τὰ σωθικά του. Γιαυτὸ γύρευε τὴ μοναξιά ὁ ἄμοιρος Κοσμᾶς. Ὁλοι θα ξέρετε πὼς εἶναι στιγμὲς τῆς ζωῆς μας, πού θέλουμε μόνοι μας νὰ κρυφταξιδεύσουμε στῆς λύπης μας τὸν πόντο, καὶ δὲν ἐπιθυμοῦμε κινένας νὰ μᾶς ταράξῃ τῆς μαύρης μοναξιάς μας τὴν πονετικὴ σιγαλιά.

Ὁ Κοσμᾶς περπατοῦσε μὲ κεφάλι σκυφτό, ὡσὶν νὰ το θάραιναν οἱ ἄπειρες τοῦ νοῦ του σκέψεις.

Σὲ μια στιγμὴ σήκωσε τὸ κεφάλι του κ' ἡ ματιὰ του ἔπεσε σὲ κάτι ψαράδες, πού μέσ' στὴν ψαροπούλα τους τραβοῦσαν ἀπὸ τὸ γιὰλὸ τὰ δῆχτια τους.

Στάθην κ' ἐκεῖ κι ἀκούμπησε ἀπάνω σ' ἕνα βράχο.

Ὁ κόσμος, πού ξαπλωνότανε ὀλόγυρά του δὲν τοῦκανε καμμιάν ἐντύπωση. Μιὰ φουρτοῦνα συλλογισμῶν ἄρχισε νὰ γοργοταράξῃ τὸ μυαλό του.

Λοιπὸν ἡ δύναμη ἐκεῖνη ἡ φτονερὴ, ὁ σατανᾶς ἐκεῖνος ὁ μισόκαλος, τὸ μικρόβιο ἐκεῖνο τὸ ἐπίβουλο, εἶτανε γραφτό του νὰ τονε βασανίξῃ γιὰ πάντα; Καὶ δὲ θὰ γλυκοχάραζε μιὰ μέρα εὐτυχισμένη, πού νὰ χαρίσῃ στὸν Κοσμᾶ τὴν ὑπομονὴ νάραδιση στὸ χαρτὶ τις εὐγενικὲς καὶ γόνιμες ἰδέες, πού λουλουδίζανε στὰ κρύφια βάρη τῆς ψυχῆς του; Τί κακό, καλέ! Νὰ

μή μπορεί, ό δόλιος νά μείνη μισήν ώρα στο γραφείο του κοντά νά δουλέψη, νά διορθώσῃ, νά ξαναδουλέψῃ!... Μήπως δέν ἤξερε πώς κ' οἱ μεγαλύτεροι ἄνθρωποι, οἱ κορυφές στήν τέχνη καί στήν ἐπιστήμη, εἶχαν ἀνγκυλῆν ἀπὸ ἀπεραντὴν ὑπομονή καί γιὰ νά γράφουν ἕνα κ' αἰώνια ἔπρεπε νά γυροῦν ἴδρωτα ἀφθονοῦ; Τόξερε, τό καλύτερο καί γι' αὐτό πνιγότενε τώρα ἀπὸ τὴ στενοχωρία καί τὴν πίκρα τοῦ.

Ὅλες αὐτές οἱ σκέψεις δυναμώνανε τὸ ψυχικὸ μαρτύριο, ποῦ τραβοῦσε ὁ Κοσμάς.

Δέ μπορούσε νά καταλίβῃ ὁ δόλιος τὴν κατάστασή του. Φανταστίτε. Νά θέλῃ ὀλοφύγα, νά τρελαίνεται, νά φοβᾶ γιὰ νά γριψῇ καί νά σκορπίσῃ, κίπου τοῦ δυνατοῦ τοῦ νοῦ ταῦτα λουλουδιὰ, -καί νά μή μπορεί νά τὸ κατορθώσῃ! Καί γαίτι; Γιὰτί ἐργάτανε μια μισήτῃ δύναμη, ποῦ ποιος ξέρει σὲ ποῖς μέρος τῆς ψυχῆς του φώλευε, μιά ἄλλη καινούρια θέληση, ἐνάντια ἀπὸ τὴ γνωστὴ βούληση, ποῦ κάθε ἄνθρωπος ἔχει, καί τοῦ ἀρπαξε μὲ ἀπόνια τὴν πηνά ἀπὸ τὸ χέρι καί τὸν ἐσπρωχνε ὄσω ἀπὸ τὰργαστήρι καί τὸν ἔστερνε ἴδιω κ' ἐκεῖ, σάν τὸ θελάσσοζυλο, ποῦ τὸ τραβολογᾷ τὸ μηχανωμένο κύμα ὅπου θέλει.

Ἡ ἐνδομυχη αὐτὴ δοκιμασία πολλές φορές στή ζωὴ του τὸν εἶχε φαρμακίσει, πολλές φορές τὸν εἶχε κατασυντρίψει ὁ ἀγῶνας αὐτός ὁ σφοδρὸς κι ἀσώστος, ποῦ ζετυλιγότανε στῆς ψυχῆς του τὰ βάθη. Μά σήμερα ὁ ἀνταγωνισμὸς αὐτός εἶχε φτασῆι στο κατακόρυφο.

Τὶ φοβερό πράμα! Ὁ δυστυχισμένος ὁ Κοσμάς ἀνοίγωνε δυὸ γίγαντες νάγριοκαλαίθουνα μέσα του, Ἡ ἀκαταμάχητῃ τάση πρὸς τὴ δημιουργικὴ ἐργασία ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κ' ἡ ἀτέλειωτῃ ἀποστρόφῃ πρὸς τὴν περιωρισμένη δουλιὰ τοῦ γραφείου ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Μὴν πῆτε πὸς παραμελημένης ἀνατροφῆς ἢ κακῆς συνήθειας ἀποτελέσμα εἶταν ἡ ἀξιολύπητῃ κατάστασή του. Ὁ Κοσμάς εἶταν ὁ ἴδιος ἀπὸ μικρὸ παιδί. Πνέμα γεμάτο σπάνια δύναμη, μὰ καί πνέμα ἀνοπότεαχτο κι' ἀπεριόριστο. Τρελενότανε γιὰ μεγάλα ἔργα, ποῦ μπορούσε νά τὰ κατορθώσῃ ἂν εἶχε τὴ δύναμη: νὰ ὑποβάλλῃ τὸν ἑαυτὸ του σὲ ταχτικὴ καί συστημᾶτικὴ δουλιὰ; Μά ποῦ γαληνᾶρι γιὰ τὸ φοβυγίδζο αὐτό ἄτι!

Καί συλλογιζότανε τὴν πάλι ὁ Κοσμάς τί νά κάνῃ γιὰ νά νικήσῃ τὴ δύναμη ἐκείνη, εἴτε ψυχικὴ πάθος εἶτανε, εἴτε ἀκατανόητῃ τοῦ νοῦ ἀρρόστια, τὴ ζουλιᾶρᾶ ἐκείνη δύναμη, ποῦ δέν

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

Κ. Ἀσπρωτίη

Ἡ Ἐμπνευσις

τόνῳφινε νά δημιουργήσῃ τὸ τρισπόθητο πνευματικὸ πάλτι, ποῦ ὄνειρεύότανε.

Πολλὴν ὥρα σκοτίζανε τὴν ψυχὴ του οἱ λυπηρὲς κι ἀπογοητευτικὲς αὐτὲς σκέψεις. Πονοῦσε, πονοῦσε πολὺ ὁ Κοσμάς.

Μὰ ξιφνου κάποιο ἐλπιδοφόρο μετέωρο φεγγοβόλησε μέσα του καὶ κάποια νικήτρα, ὡς τοῦ φάνηκε τὴν στιγμὴν ἐκείνη δύναμη πλημμύρισε ὅλα τὰ νεῦρά του.

Καὶ ψιθύρισε ἀνάμεσα στὰ δόντια του ὁ Κοσμάς: «Τὶ ἀνόητος ποῦ εἶμαι, νά τὸ πιστεύω κ' ἐγὼ πὼς δὲ μπορῶ νά ὑποταξῶ τὸν ἑαυτὸ μου! Τῶρ' ἀμέσως θά πάω σπίτι μου καὶ θάρχησῶ τὴ δουλιὰ μου, μιὰ σωστὴ δουλιὰ. Σήμερα θά δουλέψω ἴσαμε τὸ βασίλειμα τοῦ ἥλιου. Δὲν ἔχει πιά χωρατά. Δουλιὰ, δουλιὰ. Οἱ ἐλπίδες μου δὲ θά μείνουν ἄκαρπες. Τῶναιρό μου θά λάβῃ σάρκα».

Κ' ἔτρεξε μ' ἀπόφαση στὸ σπίτι του ὁ Κοσμάς. Κάθισε στὸ γραφεῖό του κοντὰ κι ἄρχισε νά γράφῃ. Ἐβουρε πέντε-δέκα γραμμὲς καὶ συγκώθηκε νά πύρῃ μιὰ θύλα μέσα στὴ κάμαρά του. Κάποια στενοχώρια τὸν ἔπνιγε. Θυμῆθηκε τοὺς φίλους του καὶ χωρὶς νά θέλῃ πῆρε τὸ καπέλο του κ' ἔτρεξε νά τοὺς βρῇ.

—Τὸ βράδυ ποῦ θάρῃω, σκέφτηκε, γράφω.

Ἡ στρίγγλα καὶ μακρὴ δύναμη, ποῦ ποῖς ξέρει ἂν δὲν ἔχη τὴ ρίζα τῆς σὲ καμμιανῆς κληρονομικότης τὴν πηγῆ, τότε νίκησε ἄλλη μιὰ φορὰ.

Καὶ θί τονε νικῆ γιά πάντα.

Κασιτελλόριζο.

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΙΑ ΚΕΙΝΑ ΜΟΝΟ

ἽΌταν μὲ πρωτοκῦτταξαν τὰ μαῦρά σου ματάκια

ἽἘνοιωσα μέσα στὴν καρδιά τὸ ποῖό μεγάλο πόνο

ἽἘρριχναν λάμψι γύρω τους καὶ φῶς σὰν διαμαντάκια

Καὶ ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ἄχ! ζῶ γιά κείνα μόνο!

Σ μ ῦ ρ ν η.

ΣΥΛΒΙΟΣ

ΛΟΥΛΟΥΔΙ

ΤΗΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Εἰς τὸν φίλον Ἐλευθ. Ρίτσον

I

Ἐἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος; ἀπὸ τὴν Μῆλο γραμμὴ πουνέντι....
«Ἡ Βασιλική» τὸ τραγαντῆρι τοῦ καπετάν Μικέ, θαρρεῖς δὲν
ἔσχιζε τὰ κύματα, ἀλλ' ἐπλανάτο ἐπάνω των. Συννεφιά εἰς τὸν
οὐρσον, ἀεράκι εἰς τὸν αἰθέρα, ὀλίγο ἀλλὰ διαρκές ὄντως ψυ-
χρὸ ἀλλὰ ζωογόνον.

Σὰν ὄνειρο· μισοκλεισμένα τὰ μάτια μου· ὁ ναῦτης, τὸ ναυ-
τόπαιδο ἀμίλητοι ἔστην κουπαστή, ὁ καπετάνιος ναρκωμένος
ἔστο τιμόνι.... Καὶ ὅμως κάποιος μοῦ μιλεῖ. μιλήματα γοητευτι-
κά, ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν συννεφιά, μέσα ἔστην γαλανὴ ὀπτασία
ποῦ με περιβάλλει εὐφρόσυνα, μέσα σὲ κάποια προσδοκία ποῦ
μοῦ γεμίζει τὸ στήθος καὶ με κάνει νὰ βγάζω βαθειὰς ἐκπνοές·

Τὸ βραδυπόρον καίκι θαρρεῖς μᾶς φέρει πρὸς τέλεσιν μυστη-
ρίων· οὔτε τριγμὸς ξύλου, οὔτε σύρσιμο σχοινοῦ ἀνατριχιαστι-
κό, οὔτε πλαδαρὸν κτύπημα τοῦ πανιοῦ ὅταν τὸ διπλώνει ἀκα-
τάστατος ὁ καιρὸς, οὔτε γύρω μας σπιλιάδες ἐνεδρεύουν, οὔτε
τὸ μελτέμι ἐπιβουλεύεται τὴν γαλήνην.... ἡμερα καὶ ἀργὰ ὀ-
λισθαίνομεν ἀμίλητοι.....

Καὶ ὅμως κάποιος μοῦ μιλεῖ... τὸ ἀεράκι τάχα ποῦ μοιάζει
με κόρης γλυκειᾶς ριπίδι, ἢ τὸ δαντελωτὸ κῆμα ποῦ θαρρεῖς
θὰ πλαισιώσῃ ἀβρὰ στήθη; ἢ μία ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς ψυχῆς μου
ποῦ ἔχει τὸν ἀπλό καὶ μονότονον ρυθμὸ τοῦ αὐλοῦ;

Καὶ τὸ λόγια σὰν τονισμένα εἶναι αὐτὰ ποῦ πλήττουν τὴν αἰ-
σθησίν μου, μιλήματα σὰν τραγοῦδι μισοσβυσμένο, βγαλμένο
ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἢ τὰ δυσδιάκριτα τοῦ αἰθέρος, ἢ
τὰ μύχια τῆς ψυχῆς.... μιλήματα ὅμως ποῦ λέγουν γιὰ τὴν γα-
λανὴ θάλασσα, ἢ ὁποῖα μοῦ ἐνεφανίζετο ἤδη ὡς αἰθέριον καὶ
ὄνειρῶδες βασίλειον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον διὰ νὰ πλανηθῶ μοῦ
ἐχορηγεῖτο ὁ πλέον ἰδανικὸς πιλότος.

Νὰ ἔχῃς τὸν πόθο σου πιλότο
κ' ἔτσι γλυκὰ νὰ ταξιδεύῃς

ξένους και γνώριμους γιαλούς,
νά πνέης τοῦ κύματος τὸ χῶτο,
κιὰ π' τὰ νησιά φιλιὰ νά κλέβης
και κάβους νά περνᾷς τρελλούς.

Νά χαιρετᾷς θαλασσοπούλια
φαρόβαρκες ἔστο πυροφάνι
μέ τὸν Μαῖστρο νά μιλᾷς
κιότιαν φανῆ μέ γλύκα ἡ πούλια
ἔτ' ἀγαπητὸ μικρὸ λιμάνι
τόθου τραγούδια νά σκοπᾷς.

II

Πᾶς γιὰ τὸν κόλπο τῆς Ἐπιδόρου Λιμερᾶς ἀριστερά του
πυργώνεται ὁ βράχος τῆς Μονεμβασίας.

Εἰς τὸ δειλινὸ ἐχύθηκε θλίψις τοῦ στενοχωρεῖ, τὰ σύννεφα
ἐξέσπασαν ἔξέβροχῃ μέ χονδρὲς σταλαγματιές, ὁ δὲ ἄνεμος, ὁ
ὁποῖος ἐνόμιζες ὅτι παρεφύλαττε πίσω ἀπὸ τὸν βράχον, μᾶς ἐ-
πιτίθεται και μᾶς ἀλλάζει δρόμον ἀριστερά. Ἡ τριζυμία σάν
θηρίον τοῦ ζιτιῆ, σηκώνει τὴν κεφαλήν. Πηδρεῖ νά κάνωμεν
βόλτες ἕως ὅτου ἀράξομεν εἰς τὴν Παλαιὰν Μονεμβασίαν, ὅ-
πως λέγεται σήμερον κακῶς τὸ μέρος ὅπου ἦτο ἡ ἀρχαία Ἐ-
πίδαυρος Λιμερᾶ.

Ἡ Βασιλική, τὸ ξαφρισμένο τρεχαντήρι μας και ἡ θαλασσι-
νὴ τέχνη τοῦ καπετάνιου τῆς ἀγωνίζονται νά κάμψουν τὸν βρά-
χον τῆς Μονεμβασίας, τὸν βράχον τὸν ἀγρίον και ἀπότομον,
μέ τὰς τραχειὰς καθέτους γραμμὰς, μέ τῆς τετραγωνισμένες
πλάτες, τὸν βράχον τὸν ἰσχυρόν και κατὰφρακτον, ὁ ὁποῖος ἀ-
μειλικτος προβαίνει πρὸς τὸ πέλαγος σάν στοιχειὸ θαλασσογέν-
νητο, ὁ ὁποῖος χωρὶς νά κλονισθῆ ποτέ, μένει ἐκτεθειμένος πάν-
τα εἰς τὴν μακίαν τοῦ Μυρτόφου και εἰς τὰ ραπίσματα τοῦ ἀνα-
τροπέως βορριῆ, και ἰδίως εἰς τὰ τολμήματα τοῦ Σορόκου, τοῦ-
θρασὺς μαστιγώνει τὰ κύματα, ἵνα ἱππεύσουν ἀφρισμένα τὰ
τεῖχη τῆς πολίχνης του.

Εἰς τὸ ἀνατολικὸ πλευρὸ τοῦ βράχου αὐτοῦ συσπειρώνεται ἡ
πολίχνη, ὡσάν νά ζητῆ νά συγκρατηθῆ ἐπάνω του, φοβισμένη
μήπως παρασυρθῆ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα, μήπως ἀραγῆ ἀπὸ τὰς
ἐπίδρομάς, και θαρρεῖς πῶς αἰσθάνεται τὴν ἀγωνίαν τῆς πα-
λαιᾶς Ἀνδρομέδος, ἡ ὁποία προσηλωμένη εἰς τὸν βράχον ἐβλε-
πε μέ τρόμον τὸν πόντον, ὀπόθεν θ' ἀνεδύετο τὸ τέρας.

Και τεῖχη πλώρια και προμαχῶνες ἔχουν προταχθῆ διὰ νά
σώζουν τὴν πολίχνην, τοῦ πότε παρομοιάζει μέ κλεισμένην
πυργοδέσποιναν, πότε μέ τὴν βασιλοπούλαν τοῦ παραμυθιοῦ,
τοῦ ἦτο θαμμένη ἕως τὸν λαμὸν ζωντανή.

Δὲν εἶχε λόγον ὑπάρξεως ἡ πολίχνη ἀνευ τοῦ σωτηρός τῆς

βράχου, ἀποτελοῦν μαζί ἓνα κάστρο δυνατό, τὸ λ ο υ λ ο ῦ δι τ ῆ ς Μ ο ν ε μ β α σ ι ᾶ ς. τὸ ὁποῖον ἦτο ἄλλοτε τὸ ἑλληνικώτερο κάστρο τῆς Πελοποννήσου. Ἦδη ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος μᾶς θεομαίνει τὸ αἷμα καὶ μᾶς ζωογονεῖ τὴν φαντασίαν. Φαντάζεσαι κάποιον Βενετσάνον ἐκεῖ ἐπάνω νὰ περιπολῇ παρὰ τὸ τηλεβόλον, κάποιον Φράγκον ἱππότην νὰ κιθαρίζῃ ἀφοῦ ἔπιε ποτήρια Μαλβαζίας, τοῦ ἐπιχωρίου ἀνθοσμίου, φαντάζεσαι κάποιον Τοῦρκον ἀγᾶν ξαπλωμένον εἰς τὰ τεῖχη νὰ καπνίζῃ, κάποιαν ἑλληνοπούλαν νὰ προσεύχεται πρὸ τῆς εἰκόνας τοῦ Ἐλκομένου Χριστοῦ, ἢ νὰ θυμιατίζῃ τὴν Παναγίαν τὴν Χρυσοφίτισσαν, κάποιον Παλαιολόγον νὰ ὀνειρεύεται ἐκεῖ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος του.

Ἄλλ' ἔξαφνα τὸ φάσμα τοῦ χρόνου μᾶς παραλύνει τὴν ἀνάμνησιν. Τὰ ἐρείπια τῆς σήμερον ὕστερα ἀπὸ τὴν ἰσχύν, ἢ ἐρημία ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ πολυάνθρωπον. Αὐτὰ προσέθεσεν ὁ χρόνος εἰς τὸν ἄγχιον καὶ ἄξενον βράχον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἦδη ἀπομακρυνόμεθα.

Μελαγχολικοὶ ἀσάξομεν μίαν ὥραν μακρὴν καὶ μόνον τὸ ναυτοπούλο εὐθυμο, διότι ἐτελείωσε τὸ ταξιδί μας, τραγουδεῖ.

Λουλοῦδι τῆς Μονεμβασίας
καὶ Κάστρο τῆς Ἀθήνας
καὶ Παλαμῆδι τ' Αναπλιῶ
ἀνοιξτε νὰ ἴμω μέσα. . .

III

Μὲ τὸ ξημέρωμα βαίνομεν πρὸς τὴν Μονεμβασίαν διὰ ξηρᾶς. Ἀκολουθοῦμεν τὸν ἀμμώδη αἰγιαλὸν τοῦ κόλπου.

Ὁ βράχος τῆς Μονεμβασίας, ὁ ὁποῖος περιέχει πλεῖστα πυριγενῆ πετρώματα καὶ φαίνεται ὅτι ἐτινάχθη ἀπὸ καμμίαν ἔκρηξιν ἠφαιστείου, ἀπὸ τὸ μέρος μας ἔχει ὄψιν τερροστίου καπέλου, κάσκαρ γίγαντος, ἢ ἱκαβουκιοῦ πελωρίας χελόνης, ἐνθυμιζύσης τὰ ταξείδια τοῦ Σεβᾶχ Θαλασσινοῦ.

Τὰ μέρη γύρω μας εἶνε ὑπερβολικὰ πετρώδη. Διὰ μᾶς τὸ Σαμαράκι, ἀνάβασις πρὸς τὰ βουνά, εἰς τὰ ὁποῖα συνηθροίσθησαν τὸ 21 οἱ πολιορκηταὶ τῆς Μονεμβασίας Ἕλληνες. Ἀπὸ τὸ Σαμαράκι ἡ θεὰ τοῦ βράχου περιέχει κατὰ τὸ ἐξαιρετικόν. Εὐρίσκεισαι πρὸ τοῦ Γ ι β ρ α λ τ ᾶ ρ τ ῆ ς Π ε λ ο π ο ν ν ῆ ς ο υ. Ἡ καταπληκτικὴ ὁμοιότης του μὲ τὸ Γιβραλτάρ ἔκαμε τοὺς ξένους νὰ τὸ ὀνομάσουν ἔτσι.

Διὰ στερεᾶς νεωτέρας γεφύρας συνδέεται μόνον ἡ στερεὰ μετὰ τοῦ βράχου. Ἐκ τῆς Μόνης—Ἐμβασίας αὐτῆς, ἐκλήθη ἡ Μονεμβασία. Δυστυχῶς κατ' ἀνάγκην ὁ πρὸ αὐτῆς πύργος ἐκρημνίσθη.

Μετά 20 λεπτά εισέρχεται εις τὴν πολίχνην διὰ σκοτεινῆς πύλης. Ἡ πρώτη ἐντύπωσις εἶνε χειρίστη· νομίζεις ὅτι ἐμβαί- νεις νὰ κλεισθῆς εἰς φυλακὰς.

Παλαιὰ σπίτια ἐπὶ ἀνωμάλου ἐδάφους, καλντερίμια καμάρες, στενωποὶ ὡς σήραγγες, δρομικὲς, καλούμεναι, δύο—τρεῖς πλατεῖαι, παλαιὰ πυροβολεῖα, τὰ πῖες ὀνόματι, πολεμίστρες εἰς τὰ τεῖχη, σκοπιῆς εἰς τὰς ἄκρας, καραβού- λια κοινῶς, στέρνες ἐδῶ κ' ἐκεῖ πρὸς συλλογὴν βροχίου ὕ- δατος, ἐπεὶδὴ στερεῖται φρεάτων καὶ πηγῶν, δύο—τρεῖς παλαι- αὶ Βυζαντιναὶ ἐκκλησίαι καὶ ἀρχετὰ ἐκκλησίδια ἐντειχισμένα εἰς τὰ οἰκοδομήματα καὶ καμμία σφαιρα κανονιοῦ ἐντὸς ἐρει- πίου τινος, αὐτὰ θὰ ἰδῆ κανεὶς μέσα εἰς τὴν ἐρημωθεῖσαν πο- λίχνην, ἣτις ἀριθμεῖ ἤδη μόλις περὶ τὰς 550 ψυχὰς.

Διὰ δρόμου ἀνηφορικοῦ εἰς ὀλίγα λεπτά ἀναβαίνεις εἰς τὸν βράχον, τὸν Γουλᾶν κοινῶς, καὶ ἀνοίγεις μὲ τὸ κοντόχονδρο κλειδί τὴν πόρταν τοῦ δυνατοῦ Κάστρου. Δὲν συγκρίνεται ἡ ἀ- νάβασις αὕτη μὲ τὴν κοπιαστικὴν τοῦ Παλαμιδίου. Ἐδῶ καὶ ἐφιππος μπορεῖς ν' ἀναβῆς.

Πέλαγος ἐρειπίων, κατὶ στενόμακρα οἰκοδομήματα, ξέσκεπα, τῶν ὁποίων κρέμονται οἱ τοῖχοι, σωρεῖαι πετρῶν, ποῦ καλύ- πτονται ἀπὸ πυρνὰ καὶ ἄγρια χαμόκλαδα, εἰς τὰ ὅποια φωλιά- ζουν πέρδικες. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ καμμίᾳ συκιά ἢ κανὲν κυταρίσι, πέρα ἢ Ἁγία Σοφία, ἐκκλησία Βυζαντινὴ κτισμένη κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει μ' ἐξαισίαν ἐσωτερικὴν ἀρχιτεκτονικὴν οἰκονομίαν, μακρύτερα πύργος τις κοί ὀλόγυρα τεῖχη καὶ τει- χίδρια συμπληρωτικὰ καὶ πυροβολεῖα.

—Ἐδῶ, μοῦ λέγει ὁ ὀδηγός μου, ἦτο τὸ φρουραρχεῖον, ὅταν ἔμενον ἐπάνω ὁ Δόχος τῶν Ἀπομάχων. Ἐδῶ εἰς τὸ χεῖλος διὰ νὰ βλέπουν τὴν θάλασσαν, κατοικοῦσαν οἱ ἀγάδες, ποῦ εἰξευ- ραν νὰ ζοῦν. Οἱ χριστιανοὶ κατοικοῦσαν κάτω. σὰν ραγιαδες ποῦ ἦσαν.

Καὶ πράγματι, ὅποιον πανόραμα ἀπὸ ἐκεῖ ἐπάνω! Ὅποια ἀνακούφισις ψυχῆς ποῦ ἐντροφᾶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βυθιζομένη εἰς τὸ ἄπειρον πέλαγος μέχρι τῆς Μήλου καὶ τῆς Κρήτης, τῶν ὁποίων διακρίνεις μόλις τὰς σκιάς, ὅταν εἶνε καθαρὸς ὁ ὀρίζων! Ὅλαι αἱ ἀποχρώσεις τοῦ κυανοῦ ἐμπρός σου καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, ὀλόγυρά σου καλλιτεχνικαὶ κορυφογραμμαὶ ὀρέων, τὰ ὅποια καταλήγουν εἰς τὸν γηραιὸν Καβο-Μαλιᾶν.

Θεῖα ἐντρούφησις τὸ σύνολον ποῦ ἀποτελοῦσιν αἱ ἡδοναὶ τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντος, τοῦ καθαροῦ ἀέρος, τοῦ αἰσθητικῶς ὠραίου εἰς χρώματα καὶ σχήματα.

Ἰδίως ἐκ τοῦ βράχου, εἶνε ἔκτακτον τὸ μέρος τὸ ἄνωθεν τοῦ Λειψανᾶ, θέσεως παρὰ τὸν φανόν, ὁπόθεν τὸ 21 ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν τρεῖς Μονεμβασιῖται, διὰ νὰ ἀναγγείλωσιν εἰς τὰ σπετσώτικα πλοῖα τοῦ Ἰ. Πάνου, πρωτεργάτου τῆς πο-

λιορκίας και πρώτου φρουράρχου της Μονεμβασίας, να μείω-
σιν πολιορκούντες διότι οί Τούρκοι μέλλουν να παραδοθῶν
ἄλλείψει τροφῶν.

Εἶτε διὰ τὸν εὐχάριστον βίον τὸν ὅποιον διήρχοντο οἱ τουρ-
κοὶ ἐκεῖ, εἶτε διότι ἦσαν ἀσφαλεῖς καὶ ἀπρόσβλητοι καὶ ἔξω
ἐν ὁμοιοῖα μετὰ τῶν Χριστιανῶν ἐκάλεσαν τὸ κάστρον τοῦτο
κολακευτικῶς Μ ε ν ε ξ ἔ — Κ α λ ε σί. Καὶ τὸ κοσμητικὸν τοῦ-
το ὄνομα διασώζεται εἰς τὸ τραγοῦδι τοῦ χοροῦ,

Λ ο υ λ ο ῦ δι τ ῆ ς Μ ο ν ε μ β α σ ι ᾶ ς κ. τ. λ.

Κατεβαίνομεν ἀπὸ τὸ ἑλληνικώτερον Κάστρο τῆς Πελοπον-
νήσου, τὸ ὅποιον ἔμεινεν περισσότερον χρόνον εἰς χεῖρας τῶν
πατέρων μας, τὸ ὅποιον ἦτο τὸ ἐπίνειον τοῦ Μυστρά. τοῦ δεσπο-
τάτου τῶν Παλαιολόγων, καὶ τῶν Κατακουζηνῶν.

Ὁ τελευταῖος Παλαιολόγος, ὁ ὁποῖος εἶχε πρωθυπουργόν
του καὶ ὑπασπιστὴν τὸν γενναῖον Μονεμβασίτην Γ. Φραντζῆν,
ἀφοῦ ἐξεδίωξε τοὺς Φράγκους ἐκ τῆς Πελοποννήσου, τὸ Κά-
στρο τοῦτο ἐσκέπτετο νὰ κάμῃ πρωτεύουσάν του.

Τὸ ἐσπέρας εἴμεθα εἰς τὴν Τάπτιαν, περὶπατον τῆς πολίχνης,
ἕνα ἐξώστην ὑπὲρ τὴν θάλασσαν. Κάπως μελαγχολικοὶ ἀπὸ τὰς
ἐντυπώσεις τῶν ἐρειπίων ἐβλέπομεν ἐναλλάξ τὴν γαλανὴν θά-
λασσαν καὶ τὸν ἱστορικὸν βράχον ὅπου ἐφώλιαζον ἄπειρα πε-
τροχελίδονα, ἀφίνοντα κραυγὰς.

Παρὰ πέρα κάποιος φιλόμουσος κιθαρωδὸς ἐτραγουδοῦσε τὸ
ῥαῖον ποίημα τοῦ Βιζυηνοῦ.

Ἐνας βράχος ἔς τὸ βουνὸ
συλλογιέται μοναχὸς του. . .

Τὴν στιγμήν ἐκείνην εἶδομεν τὸ τρεχαντήρι τοῦ Καπετάν—
Μικὲ ν' ἀναχωρῆ πλησίστιον πρὸς τὴν Μῆλον.

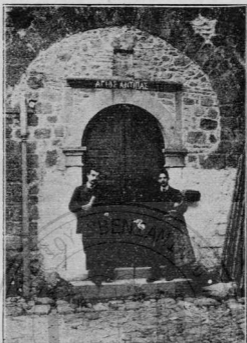
Μᾶς ἐχαιρέτα. . . Ἐνῶ ὁ τραγουδιστὴς ἐτελείωνε. . .

Τώρα μένει μαθητὴ
μὲ τὸ δάκρυ ἔς τὸ μάτι,
διατὶ ἄχ διατὶ
ν' ἀγαπήσῃ ἕνα διαβάτη! . . .

Ἐλεγε διὰ τὴν θλιβερὰν μοῖραν ἐνὸς λουλουδιοῦ, τῆς ἀνεμώ-
νης ποῦ ἦτο εἰς τὸν βράχον βλαστημένη καὶ τὴν ἐπῆρε τὸ ρυ-
άκη πρὸς τὸ ὅποιον ἔσχυσε. . .

Ἐδάκρυσα χωρὶς νὰ ξέρω γιατί.

Ἄ θ ῆ ν α ι 1909

Ἐκ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Ἀντίπα.
Ἰωάννης ὁ Θεολόγος.

ΤΟ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΙΠΑ ΚΑΙ ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

Ἐκ τοῦ κολοσσιαίου καὶ μεγαλοπρεποῦς κτιρίου τῆς Βασιλικῆς τοῦ ἁγίου Ἀντίπα (1) εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν αὐτοῦ, διετηρήθησαν ἑκατέρωθεν δύο κιλινδρικοὶ δωματῖα διαμέτρου 8 μέτρ. καὶ ὕψους 16 περίπου μέτρ. Ἐκ τούτων (βλέπε εἰκόνα γ' τόμου «Μικρασιατικοῦ» σελ. 328) τὸ μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ εἶνε ὄλιγον ἐρειπωμένον, τὸ δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ σώζεται εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ χρησιμεύουν ἤδη τὸ μὲν ὡς ἀποθήκη ἐργοστασίου τὸ δὲ ὡς παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Ἀντίπα καὶ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Πότε ἀκριβῶς τὸ θολοτὸν κιλινδρικὸν τοῦτο δωματῖον μετε-

1 Περὶ τῆς Βασιλικῆς ταύτης λιαν ἐκτενωῶς ἐγράψαμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐν Σμύρῃ ἡμεριδος «Ἀρμονία» κατ' Ἰανουάριον 1908.

σχηματίσθη εἰς ἐκκλησίαν εἶνε ἄγνωστον, ἐλλείψει ἀκριβῶν πληροφοριῶν. Μετεσχηματίσθη ὁμοῦς ὡς φαίνεται πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἴσως μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζήτ', εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πολιοῦχου τῆς Περγᾶμου Ἐπισκόπου Ἀντίπας. Ἄλλ' εἶτα πάλιν ἔνεκεν τῶν χαλεπῶν περιστάσεων δὲν ἐλειτούργει καὶ ἦτο ἔρμαιον τῆς τύχης του. Πρὸ

Κορωνίς ἐκ τοῦ ναοῦ Καρακάλα.

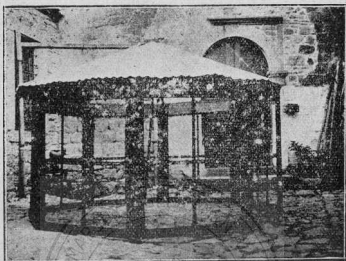
30 ἐτῶν ἐχρησιμοποίησαν αὐτὸ ὡς σχολεῖον τῆς ἡμετ. Κοινότητος μέχρι τῆς ἰδρύσεως τοῦ νέου σχολείου αὐτῆς ἦτοι πρὸ 15 περίπου ἐτῶν.

Πρὸ τινῶν δὲ πάλιν ἐτῶν τῇ ἐνεργείᾳ συμπολιτῶν τινῶν καὶ ὁμ. τῶν κ. κ. Χρ. Βακίρτζη καὶ Α. Σοφριανού, κατορθώθη νὰ ἰδρυθῇ τὸ μίκρον αὐτοῦ εἰκονοστάσιον μετὰ τινῶν ἐπισκευῶν καὶ οὕτω ἤρχισεν ἤδη νὰ λειτουργῇ καθ' ἑκάστην Πέμπτην καὶ εἰς ἄλλας ἐπιτοπίους ἑορτάς.

Ἦδη τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἐπισκευῆν καὶ διακόσμησιν ἀνέλαθεν ἡ ἐνταῦθα θεησκευτικὴ ἀδελφότης ὁ «Ἁγίος Ἀντίπας», ἣτις μέχρι τοῦδε ἐπεδιώρθωσε τὴν στέγην αὐτοῦ, ἰδρύσασα ἄνωθεν

καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἐκ δύο μέτρ. διαμέτρου ὁπῆς ἀνάλογον 8)γωνον τροῦλλον (κουμπέν) ἐκ σιδήρου, τὸ σχέδιον τοῦ ὁποίου ἐξεπόνθησεν ὁ ἀρχιτέκτων τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Παναγ. Σούρσος, μετὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς καθηγητοῦ κ. Γουλ. Δαίρπφελδ, ἐπιτίμων μελῶν τῆς ἀδελφότητος ταύτης.

Τοιαύτη εἶναι ἐν ὀλίγοις ἡ ἱστορία τοῦ ἱστορικοῦ τούτου παρεκκλησίου, περὶ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ὁποίου χαίρομεν διότι κατόπιν τῶσων αἰῶνων ἡ Κοινότης Περγᾶμου διὰ τοῦ σωματείου ὁ «Ἁγίος Ἀντίπας» κατορθώσε νὰ ἐπισκευάσῃ ἐν ἀρχαίῳ προγονικῶν μνημείῳ τῆς πόλεως μας, ἱστάμενον ὑπερήφανον κατόπιν τῶσων αἰῶνων ἐν μέσῳ τῆς Ἑλληνικῆς ἡμῶν συνοικίας καὶ ἀναπολοῦν

Κουμπές.

τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τῆς 3ης ταύτης γρουτῆς λυχνίας τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ τὸν ποικίλον καὶ μαρτυρικὸν θόνατον τοῦ 3ου Ἀγγέλου τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ ἱερομάρτυρος Ἐπισκόπου Ἀντίπα.

Περγάμου Ἀπρίλιος 1909.

ΓΕΩΡ. Κ. ΧΟΝΔΡΟΝΙΚΗΣ

[Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Μικρασιατικοῦ» μετ' εὐχαριστήσεως θὰ παρακολουθήσωσι καὶ ἐφέτος τὰ περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Περγάμου, ὀφειλόμενα εἰς τὸν ἐκείσιν κάλλιστον νέον κ. Γ. Χονδρονίκη, τὸν τόσον φιλοτίμως ἀσχολούμενον εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ ἀρχαιολογίαν τῆς ἀρχαίας Περγάμου. Εἶνε πολύτιμος ἢ εἰς τὸ «Μικρασιατικόν» συμβολὴ τοῦ καλοῦ ἡμῶν φίλου, ὅστις λάτρης τῆς προγονικῆς μας εὐκλείας ἐνδελεχῶς ἐργάζεται διὰ τὴν περισυλλογὴν καὶ ἀναστήλωσιν τῶν ἱερῶν αὐτῆς συντριμμάτων ὡς πρόεδρος τῆς ἐν Περγάμῳ θρησκευτικῆς ἀδελφότητος «Ἁγ. Ἀντίπας», καὶ τοῦ ὁποίου τὴν συμπαθῆ μορφήν βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ ἐν ἀρχῇ εἰκόνι «Ἡ πύλη τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου» μετὰ τοῦ ρέκτου φίλου αὐτοῦ κ. Π. Φραντζῆ συμβούλου τοῦ ἐτέρου ἐκεῖ σωματείου ἢ «Ὁμόνοια».]

Πέργαμος.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

Εἰς τὸν προηγούμενον γ' τόμον τοῦ «Μικρασιατικοῦ Ἡμερολογίου» ἐγράψαμεν ὀλίγα μόνον περὶ τῶν ἐν γένει ἀνασκαφῶν τῆς πόλεως μας, ἐσέτος προβαίνομεν εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ μικροῦ Μουσείου τῆς Περγάμου, ποθοῦντες νὰ δώσωμεν ἀμυδρὰν τινα ἰδέαν περὶ αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ, ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως κατ' ἔτος γραφόμεν, ἀπὸ τῶν σελίδων τούτων περὶ τῶν κυριωτέρων κινητῶν ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων τῆς πόλεως ἡμῶν Περγάμου.

Ὅτε ἤρχισαν αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Περγάμου κατὰ τὸ 1873, τὰ πρῶτα εὐρήματα ἅτινα ἦσαν καὶ τὰ πολυτιμότερα καὶ καλλιτεχνικώτερα, μετεφέρθησαν εἰς Βερολίνον, πρό τινας δὲ ἐστοποθετήθησαν εἰς ἰδιαίτερον μεγαλοπρεπὲς κτίριον, ἀντάξιον τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαιοτήτων καὶ τὸ ὅποιον πρὸς τιμὴν ὀνομάσθη «Μουσεῖον τῆς Περγάμου». Τὸ Μουσεῖον τοῦτο εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ λαμπρότατα τοῦ κόσμου, καθότι ὑπάρχουν πλείστα ἀρχαιοτήτες μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πόλεως ἀναπαριστῶσαι ὁλόκληρον τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Περγάμου.

Ἐν τῶν λαμπροτέρων μνημείων εἶναι καὶ ἡ περίφημος Γιγαντομαχία, ἐκ τοῦ Μεγάλου Βωμοῦ τοῦ Διὸς καὶ Σωτήρος, ἣτις τοσοῦτον ἐδόξασε τὴν Πέργαμον καὶ ἐτίμησε τὸ Γερμανικὸν ἀρχαιολ. Ἰνστιτούτον καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἰδιαζόντως ἀπεδείχθη ἡ καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυΐα τῆς ἐν Περγάμῳ ἀμυδρᾶς Σχολῆς.

Τῆς γιγαντομαχίας ταύτης ἀνεκαλύφθησαν ὅλα σχεδὸν τὰ τεμάχια, παριστώοντα σκηνὰς ἐκ τῆς μυθολογίας τῆς Τευθρανίας καὶ τῆς Περγάμου καὶ τὴν μάχην τῶν Θεῶν μετὰ τῶν γιγάντων, ἐξόγου παραστάσεως συμπλέγματα τῶν Περγαμηνῶν βα-

σιλέων. Ἄλλὰ ποῖος ἀκριβῶς ἀνέθηκε τὸ καλλιμάρμαρον τοῦτο μνημεῖον μετὰ τῶν ἀναγλύφων ταύτων δὲν μᾶς εἶνε ἀκριβῶς γνωστόν, διότι ἐνῶ πρότερον παραδέχοντο ὅτι ἀνηγέρθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Εὐμένους τοῦ Β' (197—159 π.Χ.) ἤδη λέγουσιν ὅτι ἠγέρθη ἐπὶ τῆς τοῦ Ἀττάλου τοῦ Α' (241—197 π.Χ.).

Ἔτερα ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα τῆς Περγᾶμου ἀρ. στις τέγνης καὶ μεγάλης ἀξίας μετεφέρθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, κείμενα εἰς ἰδιαίτερον διαμέρισμα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὴν μαρμάρ. κεφαλήν τοῦ μεγ. Ἀλεξάνδρου, τὴν προτομὴν τοῦ προπυλαίου Ἐρμού καὶ τὸν θαυμάσιον ὀλόχρυσον στέφανον, περὶ ὧν κατωτέρω.

Ἀρκεσθῶμεν ἤδη εἰς τὰ ὅλγα ταῦτα περὶ τῶν λαμπρῶν τούτων κινητῶν μνημείων, τῶν εὐρισκόμενων εἰς τὰ μουσεῖα, ἄλλων πόλεων καὶ ἄς ἐπ' ἀνέλθωμεν εἰς τὸ κύριον ἡμῶν θέμα, ἧτοι τῆς περιγραφῆς τοῦ ἐν Περγᾶμῳ Μουσείου.

B.

Τὸ μουσεῖον τοῦτο τῆς πόλεως μᾶς ἰδρύθη τὸ 1900, ὅτε ἤρξαν καὶ αἰτχτικαὶ ἐνασκαφαὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Γουλ. Δαῖρφελδ, τῆ ἐνεργε καὶ τῶν κληρικῶν κ. κ. Κόντσε, τέως γεν. γραμματέως τοῦ ἐν Βερολίνῳ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, Δαῖρφελδ, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Γερμαν. ἀρχαιολ. Ἰνστιτούτου καὶ τοῦ πρό ἡμῶν περὶ τοῦ ἀποθνήσκοντος ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων Περγᾶμου Δημητρίου Τσολκχίδου. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου πάντα τὰ ἀνακαλυπτόμενα κινητὰ ἀντικείμενα μένουσιν ἐν αὐτῷ, χάριν τῆς πόλεως μᾶς, ἐκτός τοῦ προπυλαίου Ἐρμού καὶ τοῦ ὀλόχρυσου στεφάνου.

Τὸ Μουσεῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀναλόγως τοῦ πλοῦτου τῆς Ἀκροπόλεως εἶναι λίαν πενιχρόν, κεῖται ἐπὶ τῆς κάτω Ἀγορᾶς τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν αὐτῆς καὶ εἶναι ἐκτισμένον ἐπὶ ἀρχαίων θεμελίων τεσσάρων δωματίων εἰς τὰ ὅποια φυλάσσονται τὰ ὀλίγα σχετικῶς Περγαμηνὰ εὐρήματα, ἧτοι ἀγάλματα, ἀνάγλυφα, ἐπιγραφαί, πήλινα ἀγγεῖα καὶ λυχνία διαφόρων σχημάτων καὶ παραστάσεων, χάλκινα ἀγγεῖα καὶ δοχεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὰ σπουδαιότερα.

*Αγάλματα,

1) Μικρὸν μαρμ. ἄγαλμα γυμνόν, παριστῶν τὸν(1) Ἄττιν υἱόν

1 Περὶ τῆς παραδόσεως τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ Ἄττιος καὶ ἐν γένει περὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ἔγραψε δίτομον σύγγραμμα

τοῦ Καλαοῦ ἐκ Φρυγίας. τὸν ἑποῖον ἐρασθεύειτα ἢ Κυβέλη κατέστησεν αὐτὸν ἱερέα τοῦ ἐν Φρυγίᾳ ναοῦ τῆς. ὅστις ἐλατρεύετο κατόπιν ὡς θεός.

2) Μικρὸν μαρμαρίνον ἀγάλμα γυναικῶν, λεπτοτάτης τέχνης, παριστῶν παιδίον στηριζόμενον ἐπὶ ὄχτει· καὶ κρατῶν διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς πτερόν (ἴσως περιστέρην).

3) Μικρὰ μαρμ. προτομή γυναικὸς (ὀλόκληρος) μετὰ διακοσμήσεων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὠραιότατης τέχνης.

4) Μαρμ. κεφαλὴ γυναικὸς φυσικοῦ μεγέθους ὠραιότατης τέχνης ἢ κόμη αὐτῆς χωρίζεται εἰς ὠραίους πλοκάμους ἐξικνουμένους μέγροι τοῦ ἀγένης, παριστῶ δὲ ἴσως τὴν Φαυστίαν σύζυγον τοῦ αὐτοκρ. Μάρκου Αὐρηλίου.

5) Μαρμ. κεφαλὴ νεανίδος ἑλληνορωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἐκτενισμένης κομψῶς μετὰ κορύμβου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἡ κεφαλὴ αὕτη ἀνῆκε εἰς ὀλόκληρον ἀγάλμα, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ δοχείου ὅπερ ἐκράτει ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὄμου, τὸ ὁποῖον καὶ σώζεται.

6) Μαρμ. κεφαλὴ νεανίου με κόμην οὐλήν.

7) » » τοῦ Ἡρακλέους.

8) Μαρμάρ. κορμὸς ἀγάλματος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

9) Μαρμάρ. κορμὸς ἀγάλματος τοῦ Ἡρακλέους καθημένου, ἔχοντος παραπλευρῶς καὶ τὸ χρυσῶν δέρας.

10) Μαρμ. ἀγάλμα τοῦ Ποσειδῶνος, πατῶντος διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς ἐπὶ δελφίνος. Σώζεται τὸ ἥμισυ ἐκ τῆς κοιλιακῆς χώρας καὶ κάτωθεν.

11) Μικρὸν μαρμ. ἀγάλμα τῆς Ἀφροδίτης.

12) Μαρμ. ἀγάλμα ὑπερφυσικοῦ μεγέθους τῆς Ἀθηνᾶς, ἄνευ κεφαλῆς καὶ

13) Μικρὸν ἀγάλμα ὄρειχάλκινον τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἀνάγλυφο.

1) Ὁ Διόσκουρος ὕψους 0,30 μ. ἡμικτεστραμμένος).

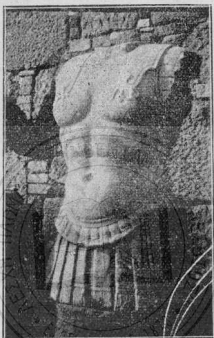
2) Τεμάχιον ἀναγλύφου ἀρίστης τέχνης, παριστῶν κλάδον κλήματος μετὰ κεφαλῆς σατύρου.

3) Ἀνάγλυφον βυζαντινοῦ ρυθμοῦ μετὰ διαφόρων διακοσμήσεων, εἰς τὸ μέσον φαίνεται ἕλαφος μετὰ τίγρεως.

4) Τέσσαρα τεμάχια ζωοφόρου ὕψους 0,17 μ. καὶ μήκους 0,40—0,50 μ. μετὰ διακοσμήσεων καὶ ἀναγλύφων ἐφ' ὧν τέσσαρες

ὁ φίλος κύρ. Δρ. Hugo Herding βιβλιοθηκῆριος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γερμανικῆς πόλεως Giessen, ὅστις παρηκολούθησε καὶ τὰς ἀνασκαφὰς Περγάμου μελετῶν ἰδίως τὰς ἐπιγραφὰς.

μορφαί φέρουσαι προσωπίδας κωμικὰς καὶ τραγικὰς. Ἐκ τῶν τραγικῶν ἢ μὲν εἶναι γυναικεῖα ἢ δὲ ἀνδρική ἢ δὲ γράϊας, καὶ ἢ κωμικὴ εἶναι ἀνδρική.

Κορμὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

δ) Μικρὸν θυσιαστήριον μετ' ἀναγλύφων ἅτινα παριστάνουσι προτομὴν γυναικίαν καὶ κεφαλὴν θοός.

Ἐπιγραφαί.

Λύται κείνται εἰς ἰδιαιτέραν ἀθούσαν, ἀποτελούμεναι ἀπὸ τιμητικὰς, ἀναθημάτων, ψήφισματα, καταλόγους, ἐπιταφίους, ἀφιερώσεις εἰς θεούς, ἄρχοντας καὶ αὐτοκράτορας καὶ ἀπὸ ἄλλας διαφόρους. Αἱ σπουδαιότεραι εἰσὶν:

- 1) 2 Μάρμαρ. πλάξ φάρδους 1.02 μ. καὶ μήκους 0,82 μ. 2.
- 1 Ὁ ἀστυνομικὸς βασιλικὸς νόμος 1.

Ἀποτελεῖται ἐκ 4 στήλων μὲ 70 σειρὰς ἐκάστη. Μνημονεύει δὲ περὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀστυνομικοῦ νόμου καὶ διὰ μακρῶν γίνεται μνηστὴ τῶν νόμων περὶ οἰκοδομῶν, ὁδῶν, κρηνῶν, φρεά-

των, δεξαμενῶν, ὀχετῶν, ἀφεδρώνων, πεζοδρομίων καὶ ἀμαξιτῶν.

2) Ρωμαϊκὴ διάταξις ἀφορῶσα τὴν δημοσίαν Τράπεζαν τῆς Περγάμου. Μαρμ. πλάξ ἐξ 60 σειρῶν, φάρδους 0,60 μέτρ. καὶ μήκους 0,80 μέτρ.

3) Τιμητικὸν διάταγμα ὑπὲρ ἐνὸς Γυμνασιάρχου. Μαρμ. πλάξ ἐξ 60 σειρῶν ὕψους 0,65 μέτρ. καὶ φάρδους 0,51 μ. Ἐν αὐτῇ μνημονεύεται προσέτι ὅπως τὸ ἀγάλμα τοῦ βασιλέως Ἀττάλου τοῦ Φιλομήτορος, ἦτοι τοῦ Γ'. τεθῆ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Γυμνασίου ἔνθα καὶ τοῦ Φιλαιτώρου.

4) Κατάλογος μαθητῶν, τῶν ἀπὸ τῆς α'. τάξεως τοῦ Γυμνασίου ἦτοι τῶν παιδῶν εἰς τὸ τῆς β'. τάξεως ἦτοι τῶν ἐφήβων, προβιβασθέντων. Μαρμ. πλάξ ὕψους 1 μέτρ. φάρδους 0,63 μ. καὶ πλάτους 0,34 μέτρ.

5) Διάφορα τιμητικὰ ὑπὲρ τοῦ Διοδώρου Ἡρώδου Πασπαρίου, εὐεργετήσαντος τὴν Πέργαμον ἰδίως κατὰ τοὺς ἐν ἔτει 88 π. Χ. πολέμους τῶν βασιλέων αὐτῆς μετὰ τοῦ Μιθριδάτου τοῦ στ'. βασιλέως τοῦ Πόντου.

6) Τιμητικὴ ὑπὲρ Μητροδώρου Ἡρακλέωνος, γυμνασιάρχου καλῶς καὶ ἐνδοξῶς καὶ ἐπιμεληθέντος τῆς τε τῶν ἐφήβων καὶ νέων παιδείας τε καὶ κοσμιότητος μαρμ. στήλη ὕψους 1,09 μέτρ.

7). Τιμητικὴ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου τῶν πρώτων νεωκόρων Περγαμητῶν ὑπὲρ τῆς βασίλισσας Κλαυδίας Καπιτωλείνου Ἰουνίου Ρούφου καὶ ἀποκαταστήσασαν τὰ χρῆματά τῆ πόλει, ἃ ὁ πατὴρ αὐτῆς Κλ. Βαρβύλλος καθιέρωσεν.

8). Ἐπιγραφή περὶ τοῦ ἀργιτέκτονός τῆς κατω Ἀγορᾶς Αἰλίου Νείκωνος. μαρμ. πλάξ φαρδ. 0,52 μ. καὶ ὕψος 0,65 μ.

Διάφορα.

- 1). Ὁρειχθλίνη στήλη μετὰ σταυροῦ.
- 2). Διάφορα Χριστιανικὰ νομίσματα τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων.
- 3). Πήλινον ἀγγεῖον εἰς τὴν λαθὴν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἀνάγλυφον παριστῶν τὸν Ἀπόλλωνα.
- 4). Διάφορα πήλινα ἀγαλμάτια, πρόσωπα καὶ ὁμοιώματα, παριστάνοντα παθολογικὰ φαινόμενα οὐχὶ ἄνευ ἰατρικῆς σημασίας.

Γ'.

Τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ 1908

Αἱ κατ' ἔτος ἀνασκαφαὶ τῆς Περγάμου ἀρχίζουσι κατὰ 7) βριον καὶ λήγουσι κατὰ τὰ μέσα τοῦ 9) βρίου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ

κ. Δαϊσπφελδ και την συνεργασίαν του κ. Παναγιώτου Σούρσου, αρχιτέκτονος μηχανικού της Γερμανικής Σχολής Ἀθηνῶν και ἄλλων Γερμανῶν ἀρχαιολόγων ὡς ἐρέτος του κ. Dr. Hugo Hapding και του καθηγητοῦ κυρ. Ἀλέξ. Κόντσε. Λί ἀνασκαφαί αὐταί ἔφερον εἰς φῶς πολλά διαμερίσματα του Γυμνασίου τῶν Νέων και τῶν Λουτροῦνων αὐτοῦ, ἕτερα ἀντικείμενα ἐκ τῶν ὁποίων ἐκτός διαφόρων πηλίνων ἀγγείων, λυχνιῶν, χαλκίνων σκευῶν, ποικίλων ἐπιγραφῶν εἰσιν και τὰ ἐξῆς:

1). μαρμαρ. ἀγάλμα ἀνευ κεφαλῆς τῆς θεᾶς Νίκης. ὕψος 0,80

2). Μαρμ. ἀνάγλυφον καλλίστης τέχνης, φυσικοῦ μεγέθους, τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, δυστυχῶς εἰς τεμάχια. Ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτοῦ ὑπάρχει ἐπιγραφή ἐκ τῆς ὁποίας φαίνεται ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ ἐτίματό ὡς Πρύτανις του Γυμνασίου Περγάμου, τὸ δὲ ἀνάγλυφον αὐτῆς ἔκειτο εἰς τὸ Πρυτανεῖον του Γυμνασίου τῶν Νέων.

3). Μαρμ. ἀγάλμα φυσικοῦ μεγέθους του Διός, δυστυχῶς ἠκρωτηριασμένον, και

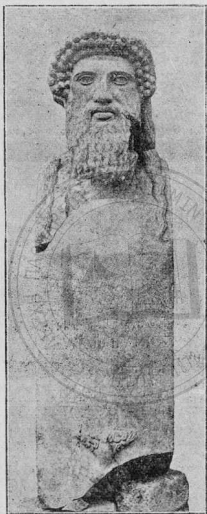
4). Τιμητικὴ ἐπιγραφή ρωμαϊκῆς ἐποχῆς μνημονεύουσα ὅτι ἡ Βουλὴ και ὁ Δῆμος τῶν πρώτων τῆς Περγάμου νεωκόρων ἐτίμησε Γάϊον Ἰουλίον Φλαουϊανὸν ἥρωα, υἱὸν Φλαουίου Μηνοφάντου του γυμνασιάρχου και ἀρχιερέως τῆς Ἀσίας και τὰς λοιπὰς ἀρχὰς πάσας ἀξίως τῆς πατρίδος πεπληρωκότος διὰ τοῦ πατρὸς ἀξίωμα και τὴν του Φλαουϊανοῦ ἀρετήν.

Ὁ Ἑρμῆς του Προπυλαίου

Ἡ μαρμαρ. αὐτὴ προτομὴ του Προπυλαίου Ἑρμοῦ ἀνεκαλύφθη τὸ 1903 εἰς τὴν κάτω Ἀγορὰν τῆς Ἀκροπόλεως. Τὸ ὕψος αὐτοῦ εἶναι 1,19 μέτρ. και τὸ πάχος 0,32 μέτρ. Τὸ ἀγάλμα τουτο, περὶ του ὁποίου τσαυτὰ ἐλέγχθησαν ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ὠραίων τεχνῶν και ἐν τῇ Γερμανικῇ ἀρχαιολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφῆς εἶναι ἔργον του καλλιτέχνου Ἀλκαμένους, ἐφαμίλλου του ἐνδόξου Φειδίου. Τὸ πρωτότυπον αὐτοῦ, ὑπῆρχεν, καθ' ἃ λέγεται, μόνον ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν και ἐπὶ ρωμαϊκῆς ὁμοιότυπον ἐστάλη και ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Περγάμου. Ἀντὶ δὲ ἐκτενοῦς περιγραφῆς παραθέτομεν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ.

Ε'.

Ὁ ἐκ χρυσοῦ στέφανος, ὁ θαυμαζόμενος διὰ τὴν λεπτότητα αὐτοῦ και χάριν, και κοσμῶν ἤδη μετὰ του προπυλαίου Ἑρμοῦ

Ὁ Ἑρμῆς τοῦ Ἀλκαμένου
ἐν Περγάμῳ.

τάς προθήκας τοῦ ἐν Κων)πόλει Μουσείου ἀνεκαλύφθη τὸ 1906 ἐντὸς σαρκοφάγου ὑπὸ μικρὸν γήλοφον, κείμενον εἰς τὴν Περγαμηνήν πεδιάδα οὐχὶ μακρὰν τῆς πόλεως καὶ παραπλευρώς τοῦ τάφου Μάλ-τεπέ.

Ὁ ἐκ καθαροῦ λάμποντος χρυσοῦ στέφανος οὗτος παριστᾷ κλάδον δρυὸς μετὰ μικρῶν ὀλοχρύσων καρπῶν, ζυγίζει δὲ 131 δραμ. Ἐμπροσθεν πρὸς τὰ ἄνω τοῦ στεφάνου ὑπάρχει μικροσκοπικὸν ἀγαλμάτιον παριστῶν τὴν θεὰν Νίκην, ὡσεὶ ἵπταμένην, κρατοῦσαν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς στέφανον. Ἡ ἐν γένει ἐπεξεργασία αὐτοῦ εἶναι ἀρίστη καὶ καλλιτεχνικωτάτη διακρινομένων ἐτι ἐπὶ τῶν φύλλων αὐτοῦ εὐκρινῶς τῶν νεύρων καὶ ἰνῶν. Ὁ στέφανος οὗτος ἀνήκε εἰς τὸν ἐντὸς τοῦ σαρκοφάγου νεκρὸν, ἀναγόμενος εἰς τοὺς χρόνους τῶν Ἀτταλιδῶν, θὰ ἦτο δὲ οὗτος ἐνδοξὸς τις στρατηγὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διαπρέψας εἰς μάχας.

ΣΤ΄.

Τοιαύτη εἶνε ἐν ὀλίγοις ἡ ἱστορία τοῦ Μουσείου τῆς Περγάμου, εἰς τὸ ὁποῖον ἂν ἔμεινον καὶ τὰ τελευταῖα αὐτὰ εὐρήματα πολὺ περισσότερον θὰ ἐπέσυρον τὴν προσοχὴν τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ οὕτω ἡ πόλις ἡμῶν θὰ εἶχε μεγαλειότερον καὶ ἠθικὸν καὶ ὑλικὸν ὄφελος. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅχι μόνον αὐτὰ δὲν εὐρίσκονται ἐν τῷ μουσεῖῳ παρὰ καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα δὲν εὐρίσκονται εἰς κατάλληλον κτίριον, οὐδεμιᾶς λαβούσης φροντίδος περὶ τούτου τῆς διευθύνσεως τοῦ ἐν Κων)πόλει Μουσείου, ἧτις κάλλιστα ἠδύνατο καὶ ὄφειλεν ἀντὶ νὰ μεταφέρῃ τὰ πολυτιμότερα καλλιτεχνικὰ μνημεῖα εἰς Κων)πολιν ἐπὶ τῆ προφάσει ὅτι δὲν δύνανται νὰ φυλαχθῶσιν ἐν Περγάμῳ, νὰ ἰδρῦσῃ κατάλληλον κτίριον ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὅπερ νὰ πλουτισθῇ ἂν ὅχι ἐκ τῶν πραγματικῶν κειμηλίων τῆς Περγάμου, τοῦλάχιστον ἐκ διαφόρων ἐκμαγεῖων τῶν κυριωτέρων ἀριστουργημάτων τῆς Περγαμηνῆς καλλιτεχνίας τῶν εὐρισκομένων ἐν Κων)πόλει καὶ ἐν τῷ πλουσίῳ Μουσείῳ τῆς Περγάμου τοῦ Βερολίνου, μὲ τὴν θεβαιότητα ὅτι καὶ αὕτη ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐν Βερολίῳ Μουσείῳ, χάριν τῆς Περγάμου θὰ παρείχε τὰς ἀπαιτουμένας εὐκολίας. Τοιοῦτον ὄφειλε νὰ εἶνε τὸ ἔργον τῆς διευθύνσεως τοῦ ἐν Κων)πόλει Μουσείου ὅπερ καὶ αὐτὴν θὰ ἐτίμα καὶ τὴν Περγάμον ἧτις δικαιούται τῆς τιμῆς ταύτης, ὡς ἡ πρώτη ἱστορικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ πόλις τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους.

Πέργαμος Ἀπρίλιος 1909.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΣΕΛΙΔΑΣ ΕΝΔΟΣΩΝ ΚΑΗΡΙΚΩΝ

Ο ΠΕΛΑΓΟΝΙΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΦΟΡΟΠΟΓΛΩΣ

Μοναστήριον. Πόλις γνωστή τῷ κόσμῳ, τῷ Πανελληνίῳ. Πόλις ἔνδοξος, ἀληθῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ προμαχῆν. Πολλοὶ συντελεσταὶ τῆς δόξης αὐτοῦ. Πλείστοι οἱ ἐν αὐτῷ ὑπερμαχῆσαντες ὑπὲρ τῶν δώρων τῆς ἐλευθέρας πολιτικῆς ζωῆς, ὑπὲρ τῆς ἐλευθέρας συνειδήσεως ἀτόμων καὶ λαῶν. Πλείστοι οἱ ἐν αὐτῷ ὑπὲρ πίττης καὶ θρησκείας ἀγωνισθέντες καὶ παρὰ τὰς ἀπεγνωσμένας τῶν προπαγανδῶν συκοφαντικὰς καταδιώξεις καὶ τὰς συνεχῶς τοῦ χαμητικῆς καθεστῶτος ἀγρίας καὶ αἰμογαρεῖς τυραννικὰς ἀπειλὰς καὶ πιέσεις ὑψιγὰ τὸ φρόνημα τῶν Ἑλ-

λήνορθοδόξων ἀνεγείραντες καὶ μὲ κόπον γνησίως φιλογενῆ κα-
νονικὴν ἐξασφάλισαντες τὴν λειτουργίαν τῆς ἐθνικῆς ἐλληνικῆς
ἐνταῦθα καρδίας.

Μέσα ὅμως εἰς τὴν πυκνὴν ἀποικομένην φάλαγγα τῶν συγχρό-
νων τῆς μεγάλῃς ἐκπολιτιστικῆς ἐλληνικῆς ἰδέας μαχητῶν μία
ἐξάνισταται—εἰς τὸ μῖσον—ἀνδροπρεπεστέρα πρὸ τῶν ὀμμάτων
τοῦ πανελληνίου μορφῇ, μίᾳ ἀληθῶς δοξασμένη ἱερά κεφαλή,
μία ἀγνή καὶ πατριωτικὴ, ἐνάρετος καὶ ἀγία σκιά. Ἡ σκιά
Ἰωακείμ τοῦ **Φοροπούλου**, τοῦ κλεινοῦ τῆς Πελαγονείας
ποιμενάρχου, τοῦ καλλιζώνου τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκ-
κλησίας ἀξιωματικοῦ, τοῦ ἐμπνευσμένου τῆς ἔσω καὶ θύραθεν
παιδείας μύστου, τοῦ πρώτου ἐν τῇ ἐγκρατεῖᾳ κληρικοῦ,
τοῦ κήρυκος ἐκεῖνου τῶν ἐθνικῶν πόθων, τοῦ σφυρηλατοῦν-
τος ἐπὶ ἄκμονος φιλέργου φιλογενείας τοῦ Ἑλληνας τέλος
ἐκεῖνου ἀνδρός, ὅστις εἰς ἓν ἐπίγειον ἀγαθὸν τέμα τὴν τε ποι-
μαντικὴν του δυνάμιν καὶ τὸ ἠθικόν του πολυτίμον σθένος καὶ
τὸ θεόπνευστόν του καὶ μελίρρυτον κήρυγμα κατέτριβε καὶ ὑφ'
ἐνὸς διεφλέγετο πόθου, νὰ ἴδῃ παρθένον μὲν παραμένουσαν τὴν
ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ ἔδαφει τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδο-
ξίας, εἰρηνικῶς δὲ ἀνδρούμενον τὸ ἀπῆλως ὑπὸ ξένων ὀρδῶν δι-
ωκόμενον Γένος του. Ναὶ σὲ βλέπω ἀγία τοῦ Φοροπούλου σκιά.

Ἐν τῇ ἀπεικονιζομένῃ καὶ ἐν τῷ ἐλληνικῷ τούτῳ Ἡμερολο-
γίῳ—τῷ «Μικρασιατικῷ»—γλυκεῖα μορφῇ σου, ὁ ἀναγνώστης
εὐλαθῶς διακρίνει τὰ αἰσθήματα τῆς φιλοπατρίδος ψυχῆς σου.

Ναὶ τὸ Πανελλήνιον σ' ἐνθυμείται. Εἶσαι σύ, ὅστις ἐνέπνεες
θάρρος καὶ καρτερίαν, εἰς τὸ παίμνιον σου ὅτε ὑπὸ μὲν τῆς ρου-
μουνικῆς προπαγάνδας αἰσχυρῶς συκοφαντούμενον ὑπὸ δὲ τῶν αἰ-
μοδιψῶν βουλγάρων κομιτατζῶν, ἐν τε τῇ πόλει Μοναστηρίου
καὶ τῇ ὑπαίθρῳ του γῶρα ἀποδεκατιζόμενον, οὐδαμοῦ, οὐδὲ
ὑπὸ τῶν Κυβερνητῶν τοῦ ἀπολυταρχικοῦ καθεστώτος εὑρίσκε
παρήγορον τινὰ ἐνίσχυσιν.

Καὶ Σὺ, εὐτόλμη κληρικέ, ἀπῆλως ἐπολεμείσο. Σὲ ἀπεχάλει
καὶ ἐπισήμως ἡ Κυβέρνησις τοῦ Χαμίτ, «ἀντάρτην», ἀπὸ δὲ
τὰ αἰμοδιψῶντα Μητρῶά των αἰ προπαγάνδα ἀντὶ πάσης θυσί-
ας ὀλιχῆς, ἐζήτησαν νὰ ἴδωσι μελανοπλκισομένην τὴν προμε-
τωπίδα ἐν τῇ ὁποῖα εἶχον ἀνχαράψῃ, τὸ συμπαθὲς καταστὰν
τοῦ «**Ἰωακείμ Φοροπούλου**» ἰνομά σου.

Καὶ μέσα εἰς τοὺς ζοφῶδεις, ἐκεῖνους κειρούς, μέσα εἰς τὰς
ἀπελπιστικὰς ἐκεῖνας, πέντε ὀλοκλήρων, ἐνιχυτῶν διωγμοῦ,
(1903—1908) ἡμέρας, δὲν ἀπελπίσθης.

Ἦσο ἰλαρὸς πάντοτε, ὁ γέλωσ σου παρέμενε ζωηρός, ἀργυρόηχος, τὸ κήρυγμά Σου συνεχῶς διεχέετο κήρυγμα ἐλπίδων ἀνεφέλου κυανοῦ στερεώματος, ἡ ἐργασία Σου ἀπέβαινε διαρκῶς θετική, τελεσφόρος.

Δὲν ἐφοβήθης ἐνέδρας, δὲν Σ' ἐπτόχησεν ἡ δολοφονικὴ ἐν Μπρώτ' ἀπόπειρα τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1904, δὲν Σὲ ἀπήλπισεν ἡ ἀπογνωστικὴ ἐπίθεσις τοῦ αὐτοῦ βουλγαρικοῦ κοιμητάτου ἐν Δράγους, τῆν 29 Ὀκτωβρίου 1905, οὐδὲν δὲ ρεῦμα τῶν κυβερνόντων τὴν χώραν Χελμηδῶν ἀνεχαίτισε τὴν ζηλευτὴν Σου φιλοπατρίδα δρᾶσιν.

Ἐν ᾧ προπικνύνδαι καὶ ἀπολυταρχικαὶ κυβερνητικαὶ ἀρχαί, ἐπὶ π'νακί τὴν κεφαλὴν Σου ἐζήτουν, εἶγες καὶ ἔσγες τὸ θάρρος, ἀείμνηστε Ἱεράρχα, νὰ κηρύξῃς εἰς τοὺς πιστοὺς σου ὀρθοδοξοὺς Ἑλληνας, ἀπὸ τοῦ ὄν ἐδοξάσας ἀρχιερατικοῦ τῆς Πελαγωνίας θρόνου, ὅτι «οἱ Φόνοι δὲν ἀραιοῦσι τὰ ἔθνη, ὅτι τοὺς Ἑλληνας δὲν πτοοῦσιν αἱ σφαγαί, ὅτι δὲν χαλαροῦσι τὸ αἶσθημα τῆς φιλοπατρίας τῶν Ἑλλήνων, αἱ πιέσεις καὶ αἱ ραδιουργίαι». Πᾶς φόνος αὐξάνει, ἐκχύρτες, τὸ μαρτυρολόγιον τῶν συγχρόνων ἁγίων, τῶν ὁπαδῶν τούτων τῶν θεοφόρων ἁγίων Βασιλείων, Δημητρίων, Χρυσοστόμων καὶ μυρίων ἄλλων ὑπὲρ πίστεως μαρτυρησάντων, οἵτινες ἅγιοι Ἕλληνες ἦσαν καὶ οὐχὶ «Βούλγαροι, Ἕλληνες ἦσαν καὶ οὐχὶ Ρουμῶνοι».

Ὅτε δὲ ὁ Μέγας Βεζύρης ἐπιμόνως ἐζήτηί ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον τὴν ἀπομακρυνσίν σου ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου τῆς μάχης πελαγωνικοῦ πεδίου, Σοῦ τοῦ «κ' γ' τ' ἄ ρ τ ο υ», ὡς Σὲ ἀπεκάλει, ἱεράρχου, Σοῦ, ἁγνὲ Ἕλλην, κλεινὸν τῆς αἱματοζυμωμένης Χίου τέκνον, εἶγες τὸ σθένος νὰ ἐξακολουθήσῃς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου τὸ ἐμπνευσμένον κήρυγμα καὶ ἐξαγγέλων τῷ ποιμνίῳ σου τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Βεζύρου, κατὰ τὴν ἀληθινόνητον ἐκείνην ἡμέραν τῶν Θεοφανείων τοῦ 1904, εἶγες τὸ σθένος—διδάσκων τὰ πνευματικὰ σου τέκνα καὶ καθοδηγῶν αὐτὰ, δακρύνοντα ἐκ συγκινήσεως εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐθνικοῦ φωτός καὶ τῆς ἀειλαμποῦς ἀληθείας—ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως πρὸς τὴν ὀργὴν τοῦ πλάδχαροῦ Βεζύρου; τὰ εἶγες νὰ τονίσῃς: «Δὲν σε φοβοῦμαι Βεζύρη μου. Ὅσον μέγας καὶ ἂν εἶσαι δὲν θὰ ἐμποδίσῃς τὸ ἔργον μου, ἀπὸ τὸ στόμα μου τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον δὲν θ' ἀφαιρέσῃς ἀνωθέν σου ἵσταται ἄλλη κεφαλὴ, ἀνωθέν δ' αὐτῆς ἡ αἰωνία κεφαλὴ Ἐκείνου, ὅστις μοὶ ἔδωκε τὸν λόγον καὶ τὴν ζωὴν ἐν τῷ κόσμῳ».....

Πρὸς ἀποσόβησιν κινδύνων καὶ ταραχῶν, κυβερνητικῆ ἀπαι-

τήσαι, ἐδέησε καὶ ν' ἀπομακρυνθῆς τῆς ποθητῆς Σου ἐπαρχί-
ας καὶ ὡς Συνοδικὸς ἐπὶ ὁλόκληρον διετίαν ἐν Φανκρίῳ νὰ πα-
ραμείνης. Καὶ ἐκεῖ δὲν ὄκησας ὅμως ν' ἀναπτύξῃς ἐπιφειλῶς
τὸν ἔνθου Σου ζῆλον ὑπὲρ τῶν προνομίων καὶ τῶν δικαίων τοῦ
Γένους. Δικαίως δὲ ὅταν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνακρήρυξιν
τοῦ Συντάγματος ἐπεσκέπτεσο τὴν ἔδραν Σου: τὸ Μοναστήριον,
σύσσωμος ὁ ὀρθόδοξος τῆς Πελαγονίας πληθυσμὸς ἠγάθη ἵνα
πανηγυρίσῃ τὴν ἀριεὶν Σου καὶ Σὲ ὑποδεῖθῃ.

Ἡ Χρὶς ἐλίκνισε κατὰ τὰ βραβεία καὶ μαθητικά σου ἔτη τὰ
μεγάλια Σου ἔνεια. Ἡ Θεολογικὴ τῆς Χαλκίδος σχολὴ Σὲ ἀνέ-
δειξε ἀκλόνητον ἐπιστήμονα θεολόγον, ἕνα εὐπρόσφορον καὶ
ἀξιοπρεπῆ συνομιατὴν, ἕνα ὀλιγαρχικὸν κληρικόν. Ἀντὶ τούτου
καὶ Γερμανὰ σπουδὰς σου καὶ μελέται καὶ ἡ κωνσταντῆ ἐν τῇ
ὑπηρεσίᾳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας πείρα ἀπειρῶσαντο
ἐν τῷ προσήκοντι πρῶτον τοῦ Οἰκουμενικοῦ κλήματος ἱε-
ράρχην, ἕνα πολυτίμον πρόμαχον τῶν δικαίων τοῦ σύγχρονου
Ἑλληνισμοῦ.

Ἀπὸ τῆς 31 Ἰανουαρίου 1909 ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος
θρηνεῖ τὸν κατὰ τὸ 41ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ κοιμηθέντα δια-
πρεπῆ ἱεράρχην, εὐγνωμότως δὲ τὸ ἔνομα τοῦ θά φέρηται εἰς
τὰ στόματα τῶν Πανελλήνων—καὶ ἰδικιτέως τῶν Μοναστη-
ριωτῶν—εἰς εὐφημον αἰώνιον αὐτοῦ μνήμην καὶ ἀξιοζήλον τῶν
διαδόχων τοῦ ἀρχιερέων παράδειγμα.

Ἄσημος εἶνε καὶ θά παραμείνῃ ἴσως εἰς μίαν γωνίαν τοῦ
νεκροταφείου τῆς κατὰ Χαλκὴν ἱερατικῆς Σχολῆς ὁ ταρὸς τοῦ πε-
πνυμένου ἀνδρός, ἀειθαλῆς ὅμως θά στολιζῇ τὴν μνήμην τοῦ
Φοροπούλου ὁ τῆς δόξης φωτοστέφανος.

Μοναστήριον, Ἰούλιος, 1909.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

ΕΙΣ ΗΘΟΠΟΙΟΝ

Λί ποσαι ἀθλιότητες καὶ πόσα μεγαλεία
Σὲ σένη δὲν ἰθαύματε τοῦ κόσμου ἢ μωρία!
Κ' ἐν τῷ τον κόσμον ἀποινεὶ ὕβριζαίς ἀπὸ τῆς σκητῆς,
Ὁ κόσμος σὲ χειροκροτεῖ καὶ σοῦ φωνάζει ἔνθους: μπέρς!

Ε. Σ. Σ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

[Μετὰ χάρις καταλέγομεν εἰς τοὺς συνεργάτας τοῦ «Μικρασιατικοῦ» τὸν νεαρὸν τῆς Θεμίδος λειτουργὸν καὶ κομψὸν τῆς γραφίδος χειριστὴν κ. Σωτήριον Φῶκος. Ὁ κ. Φῶκος σὺν τῇ ἐπισημονικῇ του μορφῷσει κέκτηται λογογραφικὸν τάλαντον ἄξιον πολλῆς προσοχῆς. Ἐγκυκλοπαιδικώτατος καὶ γνώστης πλὴν τῆς μητρικῆς του τῆς τε γαλλικῆς καὶ ἀγγλικῆς, ἀπὸ τῆς νεωρωτέρας ἡλικίας του ἔδωκε δείγματα τῶν ζηλευτῶν αὐτῶν φυσικῶν του χαρακτηριστικῶν δημοσιεύων εἴτε πρωτότυπα ἔργα του εἴτε μεταφράσεις μεγάλων ξένων συγγραφέων. Ὁ κάτωθι δημοσιευόμενος ἐκ τῶν «Χαρακτήρων» τοῦ Labruyère, τοὺς ὁποίους ὁ Σατωβριὰν ἀνακηρύσσει ὡς ἀριστοὺς ἡμίμαχα κομψότητος καὶ πνεύματος καὶ οἱ ὁποῖοι ἕκαμον κρότον εἰς τὴν ἐποχὴν των, διότι ἕκαστος ἐνόμιζεν ὅτι ἀνεύρισκε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τοὺς διαφόρους τύπους, οἵτινες παρ' ὅλον τὸ τολμηρὸν τῶν παρομοιώσεων εἶνε ἐκτάκτου εὐφυΐας καὶ παρατηρητικότητος, ἀπεσπάρθη ἀπὸ τοῦ προσεχῶς ἐκδοθησομένου κομψοτόμου ὅλων τῶν χαρακτήρων τοῦ Labruyère, τὸν ὁποῖον ἐφιλοτέχνησεν ὁ καλὸς ἡμῶν συνεργάτης. Εἰς τὸ ἔργον του ὁ κ. Φῶκος κατώρθωσε νὰ ἀποδώσῃ μετὰ σπανίας εἰς μετάφρασιν ἐπιτυχίας τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως καὶ νὰ παρουσιάσῃ ἅμα αὐτὸ μὲ καθαρῶς ἑλληνικὴν μορφήν, ἀπηλλαγμένον τῶν ξενισμῶν, τοῦ ἀναποφεύκτου αὐτοῦ ἐλαττώματος τῶν περισσοτέρων μεταφράσεων. Περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὄρκιου ὅσον καὶ δυσχεροῦς τούτου ἔργου τοῦ κ. Φῶκου, ὑπὸ τὰ πιστήρια ἤδη εὐρισκόμενου, θὰ κρίνωσι μετ' οὐ πολὺ οἱ ἀναγνώσταί τοῦ παρόντος τόμου, ὅσοι θὰ σπεύσωσι βεβχίως νὰ ἀποκτήσωσι τὸ κομψὸν καὶ καλλιτεχνικὸν τομίδιον, τὸ ὁποῖον μεγάλως θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς φιλολογίαν.]

Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΤΩΧΟΣ

(Κατὰ τὸν Λαβρυγιέρ.)

Ὁ Πλάτων ἔχει τὸ δέρμα ἀνθηρόν, τὸ πρόσωπον ὀλοστρόγγυλον, τὰς παρειὰς φουσκωμένας, τοὺς ὄμους εὐρεῖς, τὸ βάδισμα σταθερόν καὶ ὑπερήφανον· εἶνε προγιάστωρ, ὀμιλεῖ μετὰ πεποιθήσεως, ἀναγκάζει τὸν ἄλλον μετὰ τοῦ ὁποίου συνδιαλέγεται νὰ ἐπαναλάβῃ ὅσα πρὸ ὀλίγου εἶπε καὶ ἐν τούτοις ἐλάχιστα προσέχει εἰς ὅ,τι οἱ ἄλλοι τοῦ λέγουν. Ξεδιπλώνει ἐν ὑπερμέγεθες μανδύλιον καὶ ἀπομύττειται μετὰ μεγάλου θορύβου. Πτύει πολὺ μακρὰν, τταρνίζεται ἠχηρότατα. Κοιᾶται τὴν νύκτα, κοιμᾶται καὶ τὴν ἡμέραν καὶ ὁ ὕπνος του εἶνε βαρὺς. Ρογχαλίζει εἰς τὰς συναναστροφάς. Καταλαμβάνει εἰς τὴν τράπεζαν καὶ εἰς τὸν περιπάτον πρῆσιστοτέραν θέσιν ἀπὸ πάντα ἄλλον. Εὐρίσκειται πάντοτε εἰς τὸ μέσον περιπατῶν μὲ ὁμοτίμους του. Ὅταν σταθῇ, στέκουν καὶ οἱ ἄλλοι. Ἐξακολουθεῖ νὰ περιπατῇ; περιπατοῦν καὶ οἱ ἄλλοι. Ὅλοι προσέχουν καὶ συμμορφοῦνται πρὸς αὐτόν. Διακόπτει, διορθώνει ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ὀμιλοῦν· αὐτὸν δὲν διακόπτει κανεὶς· τὸν ἀκούουν μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ὅσον καιρὸν καὶ ἂν ὀμιλῇ. Ὅλοι εἶνε τῆς γνώμης του· ὄλοι πιστεύουν εἰς ὅ,τι λέγει.

Ἐὰν καθῆσῃ θὰ γωθῇ ἐντὸς τῆς πολυθρόνας του μὲ τὸν ἓνα πόδα ἐπὶ τοῦ ἄλλου μὲ συνεσταλμένας τὰς ὀφρῦς καὶ θὰ καταβιβᾷ τὸν πῖλον του μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του διὰ νὰ μὴ βλέπῃ κανένα. Ἐπειτὰ θὰ τὸν ἀνεγείρῃ καὶ θὰ ἀποκαλύψῃ τὸ μέτωπόν του τὸ ὁποῖον φέρει τὸν τύπον τῆς ὑπερηφανίας καὶ τῆς θρασύτητος. Εἶνε εὐθύμιος, φιλοσκόμων, ἀλαζών, ὀξύθυμος, ἐκδεδιητημένος, μυστηριωδῶς ὀμιλῶν διὰ τὰ νέα τῆς ἡμέρας. Ἐχει πεποιθήσιν εἰς τὰ προσόντα του καὶ εἰς τὸ πνεῦμά του.

Εἶνε πλούσιος.

Ὁ Φαίδων ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς κοίλους, τὸ σῶμα ξηρόν, τὸ πρόσωπον ἰσχνόν.

Κοιμᾶται ὀλίγον καὶ ἐλαφρῶς. Εἶνε ἀφηρημένος, ὄνειροπόλος· ἔχει τὸ ὕφος βλακῶδες ὅσον καὶ τὸ πνεῦμά του. Διστάζει νὰ εἶπῃ ὅ,τι γνωρίζει ἢ νὰ ὀμιλήσῃ περὶ γνωστοτάτων εἰς αὐτὸν πραγμάτων καὶ ἐὰν κᾶποτε τὸ κάμῃ οἱ λόγοι του πηγαινὸν χαμένους. Νομίζει ὅτι στενοχωρεῖ ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ὀμιλεῖ. Διηγεῖται βραχέως ἀλλὰ ψυχρῶς. Ποτέ δὲν ἀκούεται, ποτέ δὲν κάμνει τοὺς ἄλλους νὰ γελάσουν. Χειροκροτεῖ, ὑπομειδιᾷ δι' ὅσα λέγουν οἱ ἄλλοι, εἶνε τῆς γνώμης τῶν· τρέχει, πετᾷ διὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ. Εἶνε εὐχαρις, κόλαξ καὶ πρόθυμος· εἶνε μυστηριώδης εἰς τὰς ἐργασίας του, ἐνίοτε καὶ ψεύστης.

Εἶνε δεισιδαίμων, δειλός, αἰδήμων. Βαδίζει βραδέως καὶ φαίνεται ὅτι μόλις ἐγγύζει τὴν γῆν.

Περπατεῖ μὲ ὀφθαλμούς τεταπεινωμένους καὶ δὲν τολμᾷ νὰ τοὺς ὑψώσῃ ἐπὶ τῶν διαβατῶν. Ποτὲ δὲν μετέχει τοῦ κύκλου τῶν συζητήσεων καὶ συνομιλιῶν. Τοποθετεῖται ὀπισθεν ἐκείνου ὅστις ὀμιλεῖ, ἀκούει ὡς κλέπτης ὅσα λέγονται καὶ ἀποσύρται ἔάν τὸν παρατηρήσουν. Ποτὲ δὲν φροντίζει διὰ τὴν θέσιν του· προτὲ δὲν καταλαμβάνει τόπον περισσότερον ἢ ὅσον πρέπει. Βαδίζει μὲ τοὺς ὄμους κυρτούς, μὲ τὸν πῖλον χωμένον μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του διὰ νὰ μὴ φαίνεται. Συστέλλεται, συσπειροῦται ἐντὸς τοῦ μανδύου του. Ὅταν διέρχεται ἀπὸ δρόμους θορυβώδεις καὶ πολυανθρώπους εὐρίσκει τὸ μέσον νὰ περάσῃ ἀπαρατήρητος. Ἐάν τὸν προκαλέσουν νὰ καθίσῃ μόλις ἐγγύζει τὸ ἄκρον τοῦ καθίσματος. Ὅμιλεῖ χαμηλοφώνως εἰς τὰς συναναστροφάς. Βήχει καὶ ἀπομύττειται ὑπὸ τὸν πῖλόν του. Πτύει σχεδὸν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ περιμένει νὰ εὐρεθῇ μόνος διὰ νὰ πταρνησθῇ ἢ ἔάν συμβῇ τοιοῦτόν τι πάντοτε γίνεται ἐν ἀγνοίᾳ καὶ κρυφίως τῆς συναναστροφῆς. Κανεὶς δὲν ἀπευθύνει εἰς αὐτὸν μήτε χαιρετισμόν, μήτε φιλοφρονήσεις.

Εἶνε πτωχός.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Γ. ΦΩΚΟΣ

Ἡ ἀπορία τοῦ φίλου.

— Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστεύσω, φίλε μου! Νὰ δώσης χρήματα εἰς ἄνθρωπον ποῦ δὲν τὸν γνῶρίζεις, ἐνῶ ἡρνήθης τσακίς σὲ μένα ποῦ μὲ ξέρεις χρόνια!

— Μὰ ἀκριβῶς διότι δὲν τὸν ἐγνῶριζα τοῦ τὰ ἔδωκα.

ΕΥΠΝΑ

Εύπνα μανούλα, δὲν ἀκούς, ἡ ἐκκλησιά σημαίνει·
 Ευπνᾶ ἡ μάνα τὸ παιδί, τὸ πλένει καὶ τὸ ντένει.
 Ευπνοῦν ἡ ἔννοιες ἡ πολλές, ξυπνοῦν οἱ μαῦροι πόνοι,
 Ευπνᾶ κ' ἡ ὠμορφὴ γὰρ ποῦ βιαστικὰ φτερόνει.
 Εύπνα νὰ πᾶς στὴν ἐκκλησιά, νὰνάψῃς τὸ κερί σου·
 Εύπνα μανούλα, δὲν ἀκούς, σὲ κρᾶζει τὸ παιδί σου,
 Παιδί μεγάλο ποῦζῃσε μαζύ σου τόσα χρόνια,
 Καὶ σὲ θυμᾶται καὶ πονεῖ καὶ θὰ πονῇ αἰώνια
 Δὲν εἶν' μικρὸ μὲ ψεύτικα παιχνίδια νὰ ξεχάσῃ
 Καὶ ἡ ἐλπίδα μ' ὄνειρα πλᾶνα νὰ τὸ γελάσῃ.
 Σήκω νάρθηξ στὸ σπίτι μας, ἀνθίσαν τὰ λουλούδια,
 Ψάλλουν στὰ δένδρα τὰ πουλιά χαρούμενα τραγούδια,
 Κ' ἡ θέσι σου σὲ καρτερεῖ καὶ ἄδεια πάντα μένει,
 Καὶ θᾶναι πάντα ἀδειανὴ καὶ παραπονεμένη.
 Θέσι τῆς μάνας ἀκριβὴ καὶ θέσι τιμημένη,
 Μ' ἀγρύπνιες καὶ μὲ δάκρυα καὶ πόνους πληρωμένη!..

Μὲ ποιά παιδιὰ σου κάθησαι, μανούλα, στὸ τραπέζι
 Καὶ ἐγγονάκι πλάι σου χαρούμενο ποῖο παίζει;
 Εύπνα, περνοῦνε οἱ καιροὶ κι' ὁ πόνος μὲ μαραίνει.
 Εύπνα, χωρὶς τὲς ρίζες τοῦ κάθε ἀνθὸς πεθαίνει.
 Γιατί ἡ μάνα ἂν μπορῇ πολλὰ παιδιὰ νὰ κἀνῃ,
 Ἄν ἡ γυναίκα δεῦτερο στεφάνι ξαναθάβῃ,
 Τ' ἀδέρφια ἂν εἶνε πολλὰ καὶ πειὸ πολλοὶ οἱ φίλοι,
 Ἄν λένε σ' ὄλους: σ' ἀγαπᾶ τὰ ψεύτικα τὰ χεῖλη,
 Μιά ἔχει μάνα τὸ παιδί, κι' ὅταν αὐτὴ πεθάνῃ
 Ὅσο κι' ἂν ζήσῃ ἄλλη πειὰ στὴ γῆ δὲν ξανακάνει.
 Μηδὲ τῆς μάνας τὴ γλυκειὰ ἀγάπη, τὴ μεγάλῃ
 Νὰ βρῇ στὸν κόσμον ἢμπορεῖ σὲ κάθ' ἀγάπη ἄλλη.

Τὸ μνηματῆς μητέρας

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τίποτε εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν τὸν ψευδῆ καὶ μάλιστα δὲν εἶνε ἄσφαλές. Κυκλοῦμεθα διαρκῶς ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ἐνεδρεῖον τὴν ὑπαρξίν μας τόσοι γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι ἐχθροί, ὥστε δὲν εἶνε βέβαιος κανεὶς διὰ τίποτε. Οὔτε διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ πνεύματος, οὔτε διὰ τὸ βαλάντιόν του, οὔτε διὰ τὴν ἰδιοφυΐαν του, οὔτε διὰ τὴν τιμὴν του, οὔτε διὰ τὴν ζωὴν του. Ὁ κόσμος εἶνε εἰς κινδύνον, εἰς τὸν ὅποιον ἀφθονοῦν τὰ ἐμπόδια καὶ κυριαρχεῖ ἡ καταστροφή.

Κατὰ τῶν κινδύνων αὐτῶν ἠθελήσεν ὁ ἴδιος ἄνθρωπος νὰ ἀντεπεξέλθῃ. Πρώτην φασάν τὸ δόγμα «ἀγαπήτε ἄλλήλους» ἔσχε τόσο πρακτικὴν ἐφαρμογὴν. Τὸ ἐνστικτικὸν τῆς αὐτοσυντηρήσεως, ἡ πρόνοια, ἡ ἀνάγκη, τὸ συμφέρον τὸν ἐπέσειεν ὅτι ἡ ζωὴ πρέπει νὰ περιφρουρηθῇ. Χροῦ εἶνε τὸσον ἀσφαλές, τὸσον κωμικοτραγικὴ. Καὶ ἰδρῦθησαν συνεταρισμοὶ ἀσφαλείας.

Ὅσον λογικὴ εἶνε ἡ βλαπτικὴ τῆς ἀσφαλείας, τὸσον περίεργος ἡ ἐξέλιξις αὐτῆς. Κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐξεδηλώθη ἡ ἀσφάλεια εἰς περιεργωτάτας φάσεις. Ἡ Ἀμερικὴ, ἡ ὁποία πρωταγωνιστεῖ εἰς ἐκκεντροκίτητας μέχρι τοῦ σημείου νὰ θαυμάζεται ἀπὸ τὴν γηραιὰν ἀδελφὴν τῆς Εὐρώπης, κλείει εἰς τοὺς εὐρώστους κόλπους τῆς τῆς περιεργωτέρας ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας. Δὲν ὑπάρχει ἀτύχημα τὸ ὅποιον νὰ μὴ προβλέπεται ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν. Ἀσφαλιζονται ἐκεῖ οἱ μᾶλλον ἀπρόοπτοι ἀλλὰ καὶ οἱ πλέον συνήθεις τῶν κινδύνων. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀποκληρώσεως ἐνὸς κληρονόμου, ἡ ἀποτυχία ἐνὸς συνοικεῖου, ἡ διάζευξις ἢ τις τόσας διαστάσεις ἔλαβεν ἀνησυχητικῆς.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ Βρεττανικὴ ἰδιοτροπία ἐπενόησε ἀσφαλείας νόσων, ἀπὸ τῆς ὀδονταλγίας μέχρι τῶν κήλων. Ἡ σκωληκεϊδίτις νόσος τοῦ συρμού—ἀσφαλιζομένη κατὰ προτίμησιν. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀσφαλιζομένων ἀσθενήσουν ἔχουν τὰ φάρμακα καὶ τὸν ἰκτρον δωρεάν, ἐὰν δὲ ἀποθάνουν ἐκ τῆς νόσου ταύτης, τὰ ἐξόδα τῆς κηδείας θὰ εἰπῆτε. Κάτι πολὺ σοβαρότερον. Ἀποζημιοῦνται οἱ κληρονόμοι διὰ 100,000 δρ.

Ἄλλὰ καὶ οἱ Ἰάπωνες δὲν ὑστεροῦν εἰς τὰ πράξοντα τῆς ἀσφαλείας. Εἰς τὴν γῆν τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου πρωτίστως αἱ οἰκογενεακαὶ περιπέτεια ἀσφαλιζονται ὑπὸ τῶν γονέων, ὡς ἡ

γέννησις διδύμων, ὁ γάμος μιᾶς κόρης με μαῦρον ἢ μέθυσον κ.τ.λ.

Ἄφου ἐξησφαλίσθησαν κατὰ τοῦ πυρός τὰ οἰκήματα καὶ τὰ ἐπιπλα, τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰ χρωῶγραφα καὶ τὰ ἐμπορεύματα, ἀφου ἡσφαλίσθη τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοὺς ἀκρωτηριασμούς, ἐπεδιώχθη ἡ ἀσφάλεια καὶ μερικοτήτων. Σήμερον ὁ αἰοιδὸς ἀσφαλίζει τὴν ἔντασιν τῆς φωνῆς του — ἡ Καβαλλιέρη τὴν ἡσφάλισε ἀντὶ 100,000 μάρκων—ὁ κλειδοκυμβαλιστὴς τὴν ἀκεραιότητα τῶν δακτύλων του—ὁ διάσημος Πολωνὸς κλειδοκυμβαλιστὴς Παδερέφσκη ἐπληρώθη 20,000 φρ. διὰ μίαν ἀμυγλὴν ἐνὸς δακτύλου του—ἡ χορεύτρια τοὺς πόδας της—ἡ ὠραία Ὀτέρο ἡσφάλισε τοὺς πόδας της ἀντὶ 600,000 φρ. Ἐπικαίρως δὲ καθ' ἡν ἡμέραν γράφω ἔρχεται ἡ εἰδησις ὅτι διαρραγεῖσα μία λάμπα βενζίνας τῆς ἐπροξένησε ἐγκαύματα—ὁ συγγραφεὺς τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἡ ἐξασφάλισις τῶν σωματικῶν δυνάμεων, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ συντήρησις τοῦ ἀτόμου, ἡ ἰσχὺς τῶν μυῶνων, εἶνε ἀπαραίτητος. Ἄλλ' ἡ ἀσφάλεια δὲν ἤρκεσθη ἕως ἐδῶ. Εἰσέδουσε μέχρι τῶν κυττάρων τοῦ ἐγκεφάλου, μέχρι τῶν μυγίων τῆς ψυχῆς.

Αἱ λεπτότεραι ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης λειτουργίας, αὐταὶ ἀκόμη αἰ σκέψεις καὶ τὰ ἰδανικὰ ἀσφαλίζονται ἤδη.

Δὲν εἶνε μακρὰν ἡ ἡμέρα καθ' ἡν θ' ἀσφαλίζεται ἡ ἔμπνευσις τοῦ ποιητοῦ, ὁ χαρακτήρ τοῦ ζωγράφου, ἡ σμίλη τοῦ γλύπτου, ὁ διαβήτηρ τοῦ ἀρχιτέκτονος. Θ' ἀσφαλίζεται τὸ χρονογράφημα τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ γράβῃ ἀργότερα ὁ δημοσιογράφος—δηλ. ἐὰν θὰ εἶνε ἱκανὸς νὰ γράβῃ ἔξυπνον χρονογράφημα—ὅτε διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ ἀναγινώσκωμεν ἀνοῦσια ἐκ προμελέτης συνοθυλεύματα, ἡ πρώτη παράστασις θεατρικοῦ ἔργου—ἐξαίρουνται οἱ Ἕλληνες δραματικοὶ συγγραφεῖς ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν μαξηλάρια—ὁ βουλευτὴς ἐὰν δὲν ἐκλεχθῆ, ὁ ἀξιωματικὸς ἐὰν δὲν προβιβάσθῃ, ὁ κλέπτης ἐὰν συλληφθῆ, ὁ μανιακὸς ἐὰν δὲν στραγγαλισθῇ, ὁ ἔμπορος ἐὰν δὲν πτωχεύσῃ. Καὶ διατὶ ὄχι, ἀφου σήμερον ἀσφαλίζονται ἡ κόρη ἐὰν δὲν ὑπανδρευθῆ, ἡ σύζυγος ἐὰν δὲν γεννήσῃ ἄρρεν !

Μόνον ὁ πτερωτὸς Ἔρωρ δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῆ εἰς ἀσφάλειαν. Ἐγίνε τόσο ἐπιπόλαιος, τόσο ἀτάσθαλος ὥστε καμμία Ἐταιρεία δὲν θὰ δεχθῆ νὰ τὸν ἀσφαλίσῃ ἄνευ ἀφύκτου χρεωκοπίας. Μετὸν Ἔρωτα μόνον ὁ Ἄραψ ὁ θέλων νὰ λευκανθῆ εἶνε ὁμοιοπαθὴς. Ἄλλὰ καὶ ὁ μαθηματικὸς δὲν θὰ ἡμπορῆ νὰ ἀσφαλίσθῃ ἐὰν δὲν κατορθώσῃ τὸν τετραγωνισμόν τοῦ κύκλου. Πε-

ρι τοῦ πηδαλίου τοῦ ἀεροστάτου δὲν τολμῶ νὰ διατυπώσω ἑνδοιασμούς, ἤδη αἱ καταπληκτικαὶ πρόοδοι τοῦ ἀεροπλάνου δὲν ἀποκλείου τὴν πιθανότητά τοῦ τελικοῦ θριάμβου. Ἡ συγκοινωνία μετὰ τοῦ Ἄρεως θὰ εἶνε τὸ non plus ultra τοῦ μέλλοντος τῆς ἀσφαλείας. Καθόλου παράδοξον νὰ κατέλθῃ ἐκ τοῦ ἀνεξερευνητοῦ ἐκείνου ἀστερισμοῦ καμμία μεγαλοφυΐα δι' ἀεροπλοίου καὶ νὰ μᾶς ὑποδείξῃ νέας προόδους τῆς ἀσφαλείας. Ἴσως θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ μᾶς ἀσφαλίσῃ κατ' ἐνδεχομένης συντελείας τῆς Γῆς. Θὰ εἶνε ὁ εὐφυέστερος ἐπιχειρηματίας διότι ἀσφαλίζων ἡμᾶς τοὺς γηίνους μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲν θὰ ἔχῃ κανένα πελάτην ἢ ἀποζημιώσῃ, ὅπως ἐγὼ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τοῦ τέλους τῆς φλυαρίας μου δὲν ἔχω νὰ ἀποζημιώσω κανένα ἀναγνώστην διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου ὅπως με διαβάσῃ, ἀφοῦ δόξα τῷ Ὑψίστῳ ἕως τώρα δὲν ἤρχισε νὰ λειτουργῇ ἀσφαλιστικὴ εἰταιρεία κατὰ τῶν ἀναγνωσμάτων τῶν στερουμένων ἄλλοτος.

* *

Ἀσφαλίζεται ὁ ἄνθρωπος; Εἰς τὴν Ἑσπερίαν, ναί. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Τουρκίαν, ὄχι. Ὑπάρχει ἀκόμη παρ' ἡμῖν ζωηρὰ ἢ πρόληψις τῆς μοιρολατρίας. Δὲν ἐσυνειθίσκαμεν νὰ σκεπτόμεθα πρακτικῶς, ὑπάρχει δὲ κάποια δυσπιστία εἰς τὰς ἐπαγγελίας τῶν Ἐταιρειῶν. Ἄν εἶνε καλὸν τὸ ἀσφαλιζέσθαι, κακὰ καὶ ψυχρὰ εἶνε οἱ πράκτορες οἱ ἀναλαμβάνοντες νὰ μυσώσωσιν εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀσφαλείας τοὺς ἀπλοϊκοὺς. Φορτικώτεροι, ὑπερβολικώτεροι, λαλίστεροι, ἀναιδέστεροι ἄνθρωποι δὲν γίνονται. Ὑπὸ τὴν ἐπαγγελίαν ὅτι θὰ σᾶς ἐξασφαλίσουν τὴν εὐμάρειαν... μετὰ θάνατον θέλουσιν νὰ σᾶς πείσουν ὅτι πρέπει ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον νὰ ἀποθάνετε διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐχαρίστησιν οἱ κληρονόμοι σας νὰ εἰσπράξουν χρήματα.

Δὲν θὰ λησμονήσω τὴν στενωτάτην πολιορκίαν ἐνὸς τοιοῦτου πράκτορος. Τὸν ἀπέδιωκα καὶ με ἐδίωκε τὸν μαντέκρουα καὶ με ἔπειθε. Ἐνέδωκα, ἀλλὰ τόση μου εἶνε ἡ ἐντύπωσις τῆς πολιορκητικῆς του τακτικῆς, ὥστε ἂν καὶ ἠσφαλίσθην, μόλις μακρόθεν τὸν ἀντικρύσω, ταχύων τὸ βῆμα καὶ ἀλλάζω δρόμον. Εἰς τὰς τόσας ἀσφαλείας δὲν εὐρέθη μία εἰταιρεία ἢ ὁποία θὰ ἔκαμνε χρυσῆς δουλειῆς. Νὰ ἀσφαλίσῃ κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν ὑπαλλήλων. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οὐδὲν θὰ κατωρθοῦτο. Μήπως καὶ αὐτὴ δὲν θὰ εἶχε πράκτορας διὰ νὰ μᾶς ἀσφαλίσουν κατὰ τῶν ἄλλων πρακτόρων;

Ἄθῆναι

ΝΕΚΡΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΣΔΑΓΛΗΣ

«Γιὰ ἰδὲς καιρὸ ποῦ διέκλεξε ὁ χάρος νὰ μὲ πάρῃ
«Τώρα π' ἀνθοῦν αἱ μυδιγαλιές καὶ θγάξ' ἡ γῆ χορτάρι.

Μὲ τὰς πρώτας τῆς ἀνοιξεως πνοάς, μὲ τὰ πρώτα τῶν πτη-
νῶν τερετίσματα, μὲ τὸ ἀνοιγμα τῶν πρώτων καλύκων εἰς
τὸ θαλπερὸν τοῦ ἡλίου φίλημα, ἤνοιξε τὰς λευκάς πτέρυγας τῆς
μία ἀγγέλου ἀγνή ψυχὴ καὶ ὡς νοσταλγοῦσα τὴν κυανὴν πα-
τρίδα τῆς, ταχὺ ἀπέπητῃ πρὸς αὐτήν, δυσαναπλήρωτον καταλι-
ποῦσα κενὸν καὶ λύπην ἀκοίμητον, σύντροφον αἰωνίαν εἰς τὰς
ἀγαπώσας αὐτὴν καρδίας.

Τὸν Μάρτιον τοῦ λήγοντος ἔτους ἡ πατρίς τοῦ Ἴπποκράτους
συνώδευε ἀπολοφυρομένη το ἀνθοστολίστον φέρετρον ἐν ᾧ ἐ-
κοιμᾶτο τὸν ἄνευ ὄνειρων ὕπνον ἐν λατρευτὸν τέκνον τῆς, μία
ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων καὶ ἀκτινοβόλων ὑπάρξεων, αἵτινες ὡς
διάττοντες ἀστέρες σελαγίζουσιν ἐπ' ὀλίγον εἰς τῆς ζωῆς τὸ στε-
ρέωμα καὶ σβέννυνται εἰς τὸ ἀχανές τοῦ ἀπείρου τῶν αἰῶνων,
τὸν νέον Τάσσον Ε. Κάσδαγλην.

Ὁ ἄμοιρος νεανίας, τέκνον ἐκ τῶν τὰ πρῶτα ἐν Κῶ φερουσῶν οἰκογενειῶν, δὲν φηρίθμει ἐτῶν δεκάδας. Εἴκοσι καὶ τέσσαρες μόνον τὸν ἐσιτόλιζον ἀνοίξεις, ἀλλ' ἡ βραχεία ζωῆ του ὑπῆρξε πλέον ἢ ἄρκετή, ὅπως ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς ψυχῆς του, ὅλη ἡ καλωσύνη τῆς καρδίας του καὶ τὰ γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματά του, ἐκδηλωθῶσιν ἐν ἀπάσῃ τῇ ἐκτάγλῳ αἴγλῃ των καὶ περιβάλουσι μὲ ἐξαισίαν φωτοστεφάνην τὸ ὄνομα καὶ τὴν μνήμην του, τῆς ὁποίας βωμὸς ἐγένετο ἡ καρδιά ὄλων, ἐνθα διαρκῶς λατρεύεται αὕτη καὶ σπονδὰς δέχεται δακρῶν. Καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ δεχθῆ ὅλα τὰ δειγμάτα τῆς στοργῆς καὶ ἐκτιμήσεως ὁ τόσον ταχέως καταλιπὼν τὴν χαρὰν τοῦ κόσμου καὶ τὰς πικρίας τῆς ζωῆς νεανίας, καθ' ὅσον ἐν ἑαυτῷ συνήνουν πᾶν ὁ,τι ἀπαιτεῖται ὅπως εἰλικρινῶς ἀγαπηθῆ τις.

Ἄφθονα ἔχων τὰ μέσα καὶ φύσει εὐφυῆς καὶ φιλομαθῆς ἐμορφώθη τελείως σπουδάζας τὰ ἐμπορικὰ ἐν Σάμῳ καὶ εἰτα συμπληρώσας τὰς σπουδὰς του ἐν τῇ ἐν Σμύρνῃ ἀγγλικῇ Σχολῇ Holton. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐγκαταστὰς ἐν τῇ πατρῴῃ γῆ ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον, ὅπου μεγάλως ἐξετιμήθη τὸ πνεῦμα, ἡ μόρφωσις, ἡ εὐθύτης τοῦ χαρακτήρος του καὶ ὅλαι αἱ ἀρεταὶ τῆς εὐγενεοῦς ψυχῆς του, εἰλικρινῆς δὲ ἡ ἀγάπη τῶν συμπολιτῶν του περιέβαλλε τὸν νεαρὸν Κάσδαγλην, ζεῖς ὃν διεγίνωσκον τὸν φιλοπρόσδοον καὶ ἀκραιβνῆ πατριώτην παρ' οὗ πολυτρόπως θὰ ὠφελεῖτο καὶ εὐεργετεῖτο ἡ πατρίς.

Δυστυχῶς πρόωρος ὄλωσ καὶ ἀδικὸς θάνατος ἀνέκοψε τὴν τόσον αἰσίως ἀρξάμενην εὐγενῆ σταδιοδρομίαν. Ἀκαμπτος εἰς τοὺς θρήνους, ἀμετάκλητος εἰς τὰς ἀποφάσεις του ὁ Χάρων, ἀπηνῆς ἔτεινε τὴν χεῖρα ὅπως ἔρῃψη τὸ εὐανθές τοῦτο ἄνθος ἀπὸ τὸν λειμῶνα τῆς ζωῆς καὶ σκορπίσῃ τὴν ἐρήμωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τεθλιμμένης καὶ ἀπαρηγορήτου μητρὸς καὶ ἀδελφῶν καὶ τὴν στυγνὴν λύπην εἰς τὴν καρδίαν σιντερόφων καὶ συμπολιτῶν, οἵτινες μὲ τὰ εἰλικρινέστερα δάκρυα πόνου συνώδευσαν τὸν ἀτυχῆ νέον εἰς τὸ τελευταῖον ζοφερὸν ἐνδιαίτημά του. Τὸ πένθος συμπάσης τῆς πόλεως διετράνωσαν εἰς ἀποχαιρετηστηρίους λόγους ὁ Ἀρχιερεὺς, ὁ κ. Α. Ζερβάνος, ὁ κ. Πορφύριος, ὁ κ. Κ. Τσακίνογλου, ὁ κ. Α. Ἰωαννίδης καὶ εἰς τὸ νεκροταφεῖον ὁ Ρεφῆκ Βέης.

Τὸ γῶμα ἀπέκρυψε ζηλοτύπως τὴν λατρευομένην μορφήν ἀπὸ τῶν θολομένων ὑπὸ τῶν δακρῶν ὀφθαλμῶν ἀπαρηγορήτου μητρὸς, ἀδελφῶν καὶ φίλων ἢ γλυκεῖα ὅμως καὶ ὠραία τοῦ Τάσσου ψυχὴ τίς οἶδε εἰς ποῖον εὐγενέστερον καὶ αἰθριώτερον νὰ πλανᾶται κόσμον ἀναμένουσα ὅλους ἐκείνους, ἀφ' ὧν τόσων ταχέως ἐχworίσθη!

Π Ι Ν Α Ξ
Τ Ω Ν Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

	Σελ.
Ἑορτολόγιον, Μηνολόγιον.	1 - 16
Εξέχουσαι προσωπικότητες. Ἑρρίκος Βαίλ, Βερνάρδος Μπουδιέ, ὑπὸ Κ. Σ. Β.	17
Παιδικαὶ ἀναμνήσεις, ὑπὸ Ἡσυχίου.	25
Ποιήσεις, Ἔρωσ καὶ ζήλεια, Ἡ χαροῦ, ὑπὸ Χρ. Βασι. Λακάκη.	45
Ἡ κοινωνικὴ κλίμαξ, ὑπὸ Ἰωαν. Φραγκιά.	47
Τὸ Κακὸ ὄνειρο. Εὐθυμογραφικαὶ σελίδες, ὑπὸ Ι. Μπήτου.	49
Ἔλα, Μίσος, Ποιήσεις ὑπὸ Μαρίκας Καρακάση (Πιπίζα).	57
Τὸ Δῶμα, ὑπὸ Ἐλένης Σ. Σβορώνου.	58
Ὀνειρα θαμμένα, 15 Αὐγούστου, ὑπὸ Τώνη Δελαγαυμάτη.	62
Παλιὰ χαρτιά. Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸ παρελθόν, ὑπὸ Μ. Μ.	63
Ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Σχολῆς, ὑπὸ Θ. Ρέντζου.	65
Ἡ χήρᾳ τοῦ ναύτη (ποίημα) Γ. Δροσίνη.	69
Μία ἑκατοντχετηρίς. 1 Μαΐου 1909, ὑπὸ Ε. Σ. Σ.	70
Ἀπατιλὴ φαινομενικότης. Μῦθος, ὑπὸ Ἀνδρέου Λασκαράτου.	71
Ὁ δεῦτερος Κανὸν ἡλιανάπτης, ὑπὸ Κ. σφριτίδου.	72
Εἰς τοὺς γάμους τῆς Δέσπωσ Ι. Βρορώνου (ποίημα) ὑπὸ Ἐλένης Σ. Σβορώνου.	82
Τὸ Καλύδι, Στροφές. (ποιήσεις) ὑπὸ Κ. Μιθουλιδίου.	83
Στον Κεχτχνά, ὑπὸ Νικολάου Βασιλιιάδου.	84
Ὁ Γρύπος. (ποίημα) ὑπὸ Γ. Δροσίνη.	92
Ἡ Ἑλληνισ ἐν τῇ Καλλιτεχνίᾳ, ὑπὸ Σιδεῶν ης.	93
Ἐθνικὴ Μύσση.	100
Τὸ Λεῦκωμα τῶν Ἑλληνίδων Καλλιτεχνίδων.	104
Δεξιόλογον.	106
Δι' ἀποδοὶ τῆς Μουσικῆς (Ἄπο τὸν Πόντον)	108

Ὁ Κουρασμένος τῆς Ζωῆς. Ὑπό Εἰρήνην τῆς Ἀθην- ναίας.	110
Συνταγὴ χωριάτικη (ποίημα) ὑπό Π. Συνοδινουῦ.	112
Φωκίων Βουτζινᾶς. Βιογραφία μετ' εἰκόνας.	113
Ἀπογοήτευσις (ποίημα) ὑπό Φωκ. Βουτζινᾶ.	115
Ἀνθρώπινοι χαρακτηῖρες. Ὁ Διεθραμένος. ὑπό Α. Λα- δοκάρτου.	117
Ἐορτασμοὶ τρίτης ἑκατονταετηρίδος. ὑπό Σ. Δε Βιοζην.	118
Ἀναπαυτικὸν ταξίδιον. Μετὰ γεωγραφίας.	122
Νεανικὴ Χίμαιρα. ὑπό Μαρίας Χρυσῆ (Σταματέλου)	123
Ἕπνος καὶ Θάνατος (ποίημα) ὑπό Δημητρίου Στάη.	130
Μνημόσυνα. Ν. Σταματινῆς. Βιογραφία μετ' εἰκόνας.	131
Τὸ κάλεσμα τῆς Μοῆς. ὑπό Π. Σεφερῆ.	134
Στάγεραι (ποίημα) ὑπό Ἐλένης Σ. Σβορώνου.	142
Ἐ Ἀθηναϊκῆ Δημοκρατίᾳ. ὑπό Εὐαγ. Καραθάνου.	143
Πὼς ἐγίνεαι καρδίᾳ μου. (ποίημα) ὑπό Γ. Θ. Σημη- σιώτη.	152
Ρεμβασμοὶ (ποίημα) ὑπό Γ. Σουρῆ.	154
Διατὶ ὁ Φεβρουάριος εἶνε ὁ μικρότερος μῆν.	155
Ἡ θελιμμένη Κόρη ὑπό Στεφάνου Ἐλευθερίου.	156
Μαργαρίται. Ἐκθεταὶ Ἀγροπόλλεως. Ἱατροδικαστικὴ ἔκ- θεσις.	159
Ὀνειρα καὶ Πραγματικότης. Συμβουλισμὸς μετ' εἰκόνων.	160
Βάτραχοι αἰτοῦντες βασιλέα. Μῦθος. ὑπό Ε. Σ. Σβορώ- νου.	161
Αἱ καλλίτεραι τέρψεις τοῦ θίου. ὑπό Ἰουλίας Καράλη.	162
Ὀκτάστιχον. Κοιμητήριον. (ποίησις) ὑπό Κωνστ. Φρι- λίγγου.	168
Θεὸς καὶ Μαμμωνᾶς. ὑπό Μπάμπη Ἀννίνου.	169
Ἑλληνίδες Ἐπιστήμονες. Ἀγ. Παναγιωτάτου.	181
Σονάτα—Θάνατος ὑπό Ἀγγελικῆς Παναγιωτάτου.	183
Γαλῆ καὶ Ἀφροδίτη. Ἀνῆρ καὶ Ἐρωμέναι. Μῦθοι. ὑπό Ε. Σ. Σβορώνου.	186
Ἡ Ἀντρογοναίκα. ὑπό Ἰωάν. Γκίκα.	187
Ἐπόγειος Ἐκκλησίαι τῆς Ἀγίας Τριῆδος ὑπό Γ. Κ. Βαχυπέδου.	193
Συνθηκολογία μετ' ἐκείνῃ τῆς. Σχῆδιον Μονολόγιον ὑπό Κ. Σκόκου.	196

Πινακοθήκη «Μικρασιατικῆ». Γερμανὸς Καραβαγγέλης, Ἀρχιμανδρίτης Εὐδωρος, Μελέτιος Ἰορδάνου, Μέγας ἀρχιδιάκονος Κλεόπας, Ἱερόθεος Κορελλῆς, Δημήτριος Ρίζος, Παναγιώτης Οἰκονόμου, Ἀθανάσιος Κούσκουρας.	201
Φθινόπωρον (ποίημα) ὑπὸ Ἑλένης Σ. Σβορώνου.	209
Φθινόπωρον ὑπὸ Σιδιῶλλης (Ἀθηνᾶς Γαϊτανοπούλου).	210
Λόγια μιᾶς ψυχῆς (ποίημα) ὑπὸ Ἔκ ανείου.	214
Ἐκλειπούσαι φυσιογνωμίαι, Γεώργιος Σουρίας. Βιογραφικὸν σημεῖωμα ὑπὸ Κ. γ. Σγουροῦ.	215
Ἦθη καὶ ἔθιμα Ἑλληνικά. ὑπὸ Ν. Δ. Χαμίδιου.	218
Σπίθες καὶ Σκοτάδι. ὑπὸ Συλδίου.	220
Στοὺς Μακεδονομάχους (ποίημα) ὑπὸ Ι. Πολέμου.	231
Τί ἐστὶ ἔρωσ. Σελίδες αἰσθηματικαὶ ὑπὸ Π. β. Περίδου.	232
Στὴν ὁμορφίαν τῆς Ἀνοιχτῆς (ποίημα) ὑπὸ Στυλ. Σπεράντια.	235
Τὰ εὐχάριστα τῆς φιλοξενίας. ὑπὸ Θηνᾶς Α. Βαδάση	236
Ἡ θυμωσιά (ποίημα) ὑπὸ Γεωργ. Στρατήγη.	241
Ὁ Πρῶτος Λωποδύτης.	242
Παιδικὰ χρόνια. ὑπὸ Μυρδίνης.	245
Θάρσθαι καιρὸς, Στίχοι. Στὴν ἀνοιχτῆ (ποιήσεις) ὑπὸ Ἐ. Πιτιδιλλίδου.	248
Ἡ Ὀρφανὴ ὑπὸ Δ. Φλέγγα.	250
Τὸ μῆλον τῆς ἔριδος. Κωμωδία εἰς Πράξιν ὑπὸ Ι. Δελκατερίνη.	257
Ἐντυπώσεις καὶ Σκέψεις Λίκνον—Τάφος. ὑπὸ Ε. Σ. Σ Β.	263
Στὸ Χριστὸ (ποίημα) ὑπὸ Δημοσθ. Δημακοπούλου.	267
Ἐξέλιξις τῆς Φορολογίας ἐν Σερβίᾳ. ὑπὸ Θ. Κ.	268
Εἰς τὴν Μούσαν (ποίημα) ὑπὸ Ἄλως.	270
Εὐλαβῆ μνημόσυνα. Γ. Τσουβαλιζῆς.	274
Ἐρως φονίᾶς. ὑπὸ Κ. Σνώκ.	273
Ἡ φύσις κ' ἡ ψυχὴ μου (ποίημα) ὑπὸ Πέτρου Μ. Πετρίδου.	281
Μνημόσυνα. Κωνσταντῖνος Θάλης. βιογραφία μετ' εἰκόνας.	282
Ἐκ τῶν τοῦ Η, Heine. (ποίημα) ὑπὸ Ε. Ε. Α.	283
Ἡ ἀνευρεθείσα Ἀριστοκρατία. ὑπὸ Γ. Η. Ζωρδοῦμη.	284
Σὲ κάποια Ζωὴ ὑπὸ Ε. Σ. Σ.	286
Ἡ ζωὴ ὅπως εἶναι. Ἡ πρώτη μου ἀπογοήτευσις ὑπὸ Σταμ. Σταματίου.	287

	Σελ.
Στὸ Καντύλι. (ποίημα) ὑπὸ Ἑλένης Σ. Σδορώνου.	295
Λουτρά Αἰδηψοῦ. ὑπὸ Δημ. Βαρδουνιώτη.	296
Ἀνάμνησις. (ποίημα) ὑπὸ Γ. Μανδῶνη.	300
Ἡ ἐλπίδα τοῦ Καπετάν—Γιώργη. Θαλασσινὰ Διηγήματα. ὑπὸ Κωνστ. Σταματοπούλου.	301
Μαργαρίτα (ποίημα) ὑπὸ Δέσπως Κωσταλάδ.	308
Νεκρολογία. Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης. Βιογραφία μετ' εἰκό- νος.	309
Τραγοῦδι τῆς Αὐγῆς (ποίημα) ὑπὸ Αὐγερινοῦ.	310
Στ' ἀκρογιάλι (ποίημα) ὑπὸ Μιχ. Γ. Πετρίδου.	311
Θεολόγος Παρασκευαΐδης. βιογραφία μετ' εἰκόνας.	312
Ἐκ τῆς μελέτης μου. ὑπὸ Θεολόγου Παρασκευαΐδου.	314
Εὐλαβὴ μνημόσυνα. Ἀνδρέας Σιμωνῶφ. Βιογραφία μετ' εἰκόνας.	228
Γεωγραφικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφή τῆς Ροδεσίας. ὑπὸ Ν.Ι. Γιαννάκη.	330
Red Roses (ποίημα) ὑπὸ Κλεάνθου Βασδαδάκη.	335
Τρίπεζα Ἀνατολῆς ὑπὸ Γ. Κ. Χονδρονίκη.	336
Ὁ Βρυκόλακας. Νησιώτικες ἱστορίαι ὑπὸ Ἑλένης Σ. Σδορώνου.	337
Ἀπο τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον. ὑπὸ Εἰρήνης τῆς Ἀ- θηναίας.	345
Ὁ Κοσμάς. Ἀπὸ τῆ ζωῆ, ὑπὸ Μ. Γ. Πετρίδου.	346
Γιὰ κείνα μόνον. (ποίημα) ὑπὸ Σιλβίου.	350
Λουλοῦδι τῆς Μονεμβασίας. ὑπὸ Κ. Σ. Γούναρη.	351
Τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγ. Ἀντίπα καὶ Ἰωάννου τοῦ Θεο- λόγου ὑπὸ Γ. Κ. Χονδρονίκη.	356
Τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον τῆς Περγάμου. ὑπὸ Γ.Κ. Χον- δρονίκη.	357
Ἀπο τὰς σελίδας τῶν ἐνδόξων κληρικῶν. Ὁ Πελαγονεὶς Ἰωακείμ Φσρόπουλος, ὑπὸ Πυγμαλιῶνος	367
Εἰς ἠθοποιὸν, ἐπίγραμμα ὑπὸ Ε. Σ. Σ.	370
Χαρακτῆρες. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχός, ὑπὸ Σ.Ι. Φώκου	371
Ἡ ἀπορία τοῦ φίλου.	373
Ἀπο τοὺς Θρόνους. Ξύπνα. (ποίημα) ὑπὸ Ἑλένης Σ. Σδορώνου.	374
Αἰάσφαιακι. Σκαλάθουρμα. ὑπὸ Δ. Ι. Καλογεροπούλου	376
Νεκρὰ ἐλπίδες. Ἀνστασις Κισσόχλης.	379
Πίναξ περιεχομένων.	381

ΛΑΧΕΙΟΝ

Περίοδος 11η

11eme LOTERIE

ΥΠΕΡ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΤΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Του δήμου Κοκκινίου της Σάμου

Έκδοθὲν δυνάμει Νόμου τῆς Ἑγεμονίας Σάμου ὑπ' ἀριθμὸν
1133 τῆς 31 Μαΐου 1902

LOTERIE POUR LA CONSTRUCTION DE L' EGLISE ST NICOLAS

DE LA COMMUNE DE COCCARI A SAMOS

Emise selon la loi No 1123 du 31 Mai 1902 de la Principauté
de Samos

Ἀπαρτιζόμενον ἐκ 14000 ἀριθ. ἐκ τῶν ὁποίων
Se composant de 14000 No dont les 7000

θὰ κερδίσωσιν καὶ 18 δῶρα
gagneront avec 18 primes

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 1.

17 Δεκεμ.—30 Décembre 1909

Μεγίστη εὖνοια τύχης
Γρ. 35000.

Δῶρον γρ.		25000
Βραβ.	1 »	10000
	1 »	3000
	1 »	2000
	3 ἀνά 1000	3000
	4 » 600	2400
	5 » 400	2000
	35 » 250	8750
	50	56150
	450 » 80	36000
	500 Βρ Γρ.	92150

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 2.

14 Ἰανουαρ.—27 Janv. 1910.

Μεγίστη εὖνοια τύχης
Γρ. 35000

Δῶρον γρ.		25000
Βραβ.	1 »	10000
	1 »	3000
	1 »	2000
	3 ἀνά 1000	3000
	4 » 600	2400
	5 » 500	2500
	15 » 300	4500
	30	52400
	270 » 120	32400
	300 Βρ. Γρ.	84800

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 3.
4 Φεβρουαριου.—17 Fevrier 1910

Μεγίστη εὐνοια τύχης			
Γρ.		40000	
Δῶρον γρ.			30000
Βραβ.	1	»	40000
	1	»	4000
	1	»	2000
	3	ἀνά	1000 3000
	4	»	600 2400
	5	»	500 2500
	15	»	300 4500
	30		58400
	270	» 160	13200
	300	Βρ. Γρ.	101600

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 4.
25 Φεβρ.—10 Mart 1910

Μεγίστη εὐνοια τύχης			
Γρ.		40000	
Δῶρον γρ.			30000
Βραβ.	1	»	10000
	1	»	4000
	1	»	3000
	3	ἀνά	2000 6000
	4	»	1000 4000
	5	»	600 3000
	15	»	400 6000
	30		66000
	270	» 200	54000
	300	Βρ. Γρ.	120000

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 5.
18 Μαρτ.—31 Mart 1910

Μεγίστη εὐνοια τύχης			
Γρ.		45000	
Δῶρ.	γρ.		35000
Βαρ.	1	»	10000
	»	»	5000
	1	»	3000
	3	ἀνά	2000 6000
	4	»	1000 4000
	5	»	800 4000
	15	»	500 7500
	30		74500
	270	» 240	64800
	300	Βρ. γρ.	139300

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 6.
8 Ἀπριλιου.—21 Avril 1910

Μεγίστη εὐνοια τύχης			
Γρ.		45000	
Δῶρ.	Γρ		35000
Βρ	1	»	10000
	1	»	6000
	1	»	4000
	3	ἀνά	2000 6000
	4	»	1000 4000
	5	»	800 4000
	15	»	600 9000
	30		78000
	270	» 260	70200
	300	Βρ. γρ.	148200

ΚΛΗΡΩΣΙΣ 7.

4 5 καί 6 Μαΐου 1910—17 18, καί 18 Μαΐ

Μέγιστα εὔνοια τύχης				Τὸ κάλλιστον τοῦτο
			300,000	λαχεῖον τακτικῶς κλη-
		Γρ.	175,000	ρούμενον εἶνε τὸ μόνον
			165,000	ὑπερ ἀπὸ ἐπταετίας δὲν
				ἔπαυσε νὰ καθιστᾷ εὐ-
	Δ Ω Ρ Α			τυχεῖς τοὺς εὐνοουμέ-
1	Δῶρον	Γρ.	100000	νους τῆς τύχης . Αἱ ἀ-
1	»	»	50000	νελλιπεῖς πληρωμαίτου
1	»	»	100000	κατὰ πᾶσαν κλήρωσιν
Βραβ.	1		50000	εἶνε ἡ καλλιτέρα δι'
	1		25000	αὐτὴ σύστασις. ἡ δὲ
	1		15000	χρηστὴ καὶ τιμῆα δια-
	1		10000	χειρησίς του ἡ ἀκρίβεια
	1		8000	καὶ ἡ τάξις του τὸ ἀνέ-
	1		6000	δειξέν ὡς τὸ κράτιστον
	3	ἀνά 5000	15000	καὶ προτιμότερον ὅλων
	4	» 3000	12009	τῶν λαχεῖων. Οὐδεὶς
	14	» 2000	28000	μέχρι τοῦδε μετεμελή-
	27	» 1000	27000	θη διότι ἠγόρασεν τὸ
	40	» 600	24000	ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓ.
	407	» 400	162800	ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΟΚ-
	500		632800	ΚΑΡΙΟΥ τοῦ ὑποῖον
	4500	270	1215000	ἀξίζει πᾶσαν σύστασιν
	5000	Γρ.	1847800	καὶ πᾶσαν ὑποστήριξιν.

« ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ »

Μηνιαῖον καλλιτεχνικὸν καὶ φιλικὸν γὰρ περιοδικόν.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Διευθυντὴς ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συνδρομὴ ἐτησίαι Ἐσωτερικοῦ ὁμ. 12 Ἐξωτερικοῦ φρ. 12

ΓΡΑΦΕΙΑ Ὁδὸς Χρυσίου Τεχνόπολι 29α

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΜΗΧΑΝΑΙ καὶ ΚΑΠΝΟΚΟΠΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ

Τελευταίου συστήματος βραβευμένοι διὰ χρυσοῦ βραβείου κατὰ τὴν διαρκούσαν ἔτι ἐν Λονδίῳ ἐμεγάλην Ἀγγλογαλλικὴν Ἐκθεσιν Βιομηχανικῶν εἰδῶν.

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΜΗΧΑΝΑΙ

Τελευταίου συστήματος, ἀπλούσταται τὴν χρῆσιν, οἰκονομικώταται τὴν καύσιμον ὕλην, καὶ σχετικῶς εὐθυνώτεραι τῶν ἄλλων ἐργοστασίων.

Τοῦ πεφημισμένου εἰδικοῦ καὶ ἀποκλειστικῶς μόνον πετρελαιομηχανὰς κατασκευάζοντος Ἀγγλ. ἐργοστασίου τῶν Κων JAMFSH B. PETTER SON & LD

Αἱ τελειότεραι, ἀπλούστεραι καὶ στερεωτέραι ΚΑΠΝΟΚΟΠΤΙΚΑΙ μηχαναὶ τοῦ εἰδικοῦ ἐργοστασίου τῶν Κων WINICKA & LIEBER αἱ καταλληλότεραι διὰ λεπτοκομμένον καπνόν

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ διὰ τὴν Σάμον καὶ νήσους ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΛΟΓΛΟΥ ἐν Σάμφ. εἰς ὃν ἀπευθυντέον διὰ πᾶσαν πληροφορίαν.

Ὁ ἴδιος ἀντιπροσωπεύει διάφορα ἄλλα Ἀγγλικά Βιομηχανικά Ἐργοστάσια, ἀναλαμβάνει τὴν προμήθειαν καὶ τοποθέτησιν παντὸς εἶδους μηχανῶν καὶ ἐργοστασίων.

Παρὰ τῷ ἴδιῳ εὐρίσκονται πάντοτε διάφορα ἐξαρτήματα μηχανῶν ὡς καὶ τὰ ἀκόλουθα μηχανήματα εἰς τιμὰς πολὺ εὐθύνάς.

1 Πετρελαιομηχανὴ ἐπ' ὀλίγον μεταχειρισμένη ἀρίστης κατασκευῆς 8 ἵππων δυνάμεως, συστήματος ZMINEBLE.

1 Moteur νέον ἐργαζόμενον διὰ πετρελαίου ἢ Βενζίνης κατὰ βούλησιν, 4 ἵππων δυνάμεως συστήματος VELOX.

1 Μικρὰ ἀτμομηχανὴ κάθετος 1) 4 ἵππου δυνάμεως.

1 Μικρὰ ἀτμομηχανὴ ὀριζόντιο μετὰ ὀριζοντίου ἀτμολέβητος 1) 2 ἵππου δυνάμεως.

1 Ἀντλία δικύλινδρος νέα ποδοκίνητος.

1 Σμυριγδοτροχὸς ἐλάχιστα μεταχειρισμένος, αὐτόματος, διπλῆς χρήσεως, ἀτμοκίνητος.

1 Ἀντλία διπλῆ, ὑδραυλικὴ ὀλίγον μεταχειρισμένη ἀτμοκίνητος, κατάλληλος πρὸς λεπτοουργίαν ὑδραυλικὴν ἐλαιοπιεστηρίων.

1 Πετρελαιομηχανὴ 3 ἵππων δυνάμεως μεταχειρισμένη, χρήσιμα ἐπισκευῆς εὐθυνωτάτη.

1 Πετρελαιομηχανὴ ἐπ' ἐλάχιστον μεταχειριζομένη 20 ἵππων δυνάμεως ἀρίστης κατασκευῆς καὶ συστήματος, τελεία ἐφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, σχεδὸν καινουργῆς.

ΒΟΥΓΑΡΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΝ ΒΑΡΝΗ

Τὰ ἀτμόπλοια τῆς Ἐταιρείας ταύτης, ἡ ὁποία ἀπό τινος Ἰδρυ-
σεν καὶ ἐνταῦθα Πρακτορεῖον, προσεγγίζουσιν κατὰ τὴν κάθοδον
αὐτῶν ἐκ Βάρνης, εἰς Πύργον-Κων)νούπολιν-Δαρδανέλλια-Πει-
ραιᾶ-Βαθὺ (Παρασκευή). Κατὰ δὲ τὴν ἀνοδον διὰ Βάρναν, εἰς
Χίον-Τσεσμέ-Σμύρνην-Μυτιλήνην-ΔαρδανέλλιαΚων)πολιν-Πύρ-
γον.

Δέχονται ἐμπορεύματα καὶ ἐπιβάτας δι' ὅλους τοὺς ἄνω λιμέ-
νας, ὑπὸ λίαν εὐνοϊκοῦς ὄρους, διὰ τε τοὺςΚ)οὺς φορτοτάς, καὶ ἐμ-
πορεύματα.

Δέχονται ἐπίσης ἐμπορεύματα διὰ τοὺς λιμένας τῆς Μαύρης
Θαλάσσης, μετὰ μεταβιβάσεως εἰς Κωνσταντινούπολιν τοὺς λιμέ-
νας τῆς Ρουμανίας καὶ τὰς παραδουναβίους πόλεις, μετὰ μεταβι-
βάσεως εἰς Βάρναν, καὶ διὰ Καρλόβασι-Ἰκαρίαν-Ν. Ἐφeson-Τη-
γάνιον-Πάτμον-Δέρον-Κάλυμνον-Κῶν-Σύμην-Ρόδον-Βουδρουμι-
-Κιουλούκι-Κάρπαθον-Κάσον-Καστελλόριζον, μετὰ μεταβιβάσεως
ἐνατῦθα.

Ἐν Λιμ. Βαθέας Σάμου τῆ 14 Ὀκτωβρίου 1909.

Ὁ Πράκτωρ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΒΛΙΖΝΑΚΩΦ

MANUFACTURE DE CIGARETTES

ET

GRAND DEPOT DE TABACS

Bliznakoff & Sideris

(SAMOS—Turquie q' Asie)

Adresse Télégraphique

BLIZNAKOFF—SAMOS

Georges P. Bliznakoff

GRAND DÉPOT DE TABACS

DE TURQUIE, GRÈCE ET BULGARIE

«LA RODOPE»

IMPORT—EXPORT

Samos—(Turquie d'Asie)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

Α. ΔΙΑΚΑΚΗ

Τὰ ἀτμόπλοια τῆς Ἑταιρείας Α. ΔΙΑΚΑΚΗ μὲ καθαριότητα ἄμεμπτον, μὲ ἀσφάλειαν εἰς τὰς ἀποσκευὰς τῶν ἐπιβατῶν, μὲ ὑψηροῦς προθυμοτάτην καὶ ναύλους ὑπεράγαν συγκαταβατικῶς πκτελοῦσι τοὺς πλόας τῶν ἀγγλικῶς κατὰ τὸ ἀκόλουθον

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ὥραν μεσημβρίαν ἀκριβῶς ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ δι' ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ.

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ὥραν 7 μ. μ. διὰ Λαύριον, Ἀλιθέριον, Χαλκίδα, Λίμνην, Αἰδηψὸν (τὸ θέρος), Στυλίδα, Ὀρεοὺς καὶ Βόλον.

ΤΕΤΑΡΤΗΝ ὥραν 7 μ. μ. διὰ Χαλκίδα, Αἰδηψὸν (τὸ θέρος), Βόλον καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ.

ΤΕΤΑΡΤΗΝ ὥραν 8 μ. μ. διὰ μονεμβασίαν, Ἁγίαν Πελαγίαν, Νεάπολιν, Γύθειον, Πορτοκάγιον, Γερολιμένα, Λιμένιον, Σελινίτσαν, Καρδαμύλην, Καλάμας καὶ Νησίον.

ΠΕΜΠΤΗΝ ὥραν 8 μ. μ. διὰ Σῦρον, Πάρον, Νάξον Ἴον, Οἶαν καὶ Θήραν.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥραν 7 μ. μ. διὰ Λαύριον, Ἀλιθέριον, Χαλκίδα, Λίμνην, Αἰδηψὸν (τὸ θέρος), Στυλίδα, Ὀρεοὺς καὶ Βόλον.

ΚΥΡΙΑΚΗΝ ὥραν 7 μ. μ. διὰ Σῦρον, Ἰκαρίαν, Καρλόβασι, Βαθύ, Νέαν Ἐφεσον, Λέρον, Κάλυμνον, Κῶ, Σύμην, Ρόδον, Χάλκην, Κάρπαθον καὶ Κάσον.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

Ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Σταδίου 66. Τηλέφωνον 252.

Ἐν Πειραιεὶ Πλατεία Καραϊσκάκη. Τηλέφωνον 94.

Πράκτορες ἐν Σάμῳ τῶν ἀτμοπλοίων ΔΙΑΚΑΚΗ τυγχάνουσι οἱ ρέχται **Ἀδελφοὶ Σταμάτη**. Πρόθυμοι, εὐγενεῖς, ὑποχρεωτικοὶ πρὸς πάντας καὶ ἀόκνως ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ προαγωγῆς τοῦ ἐν Σάμῳ πρακτορείου ἐργαζόμενοι.

Basile

Basile D. Hadji

4752